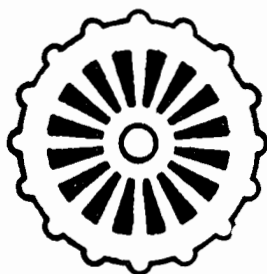

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලා: 38

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

33 වන ග්‍රන්ථය

බුද්ධ චංස පාලි
චර්යාපිටක පාලි

බුද්දක නිකාය

16,17 ග්‍රන්ථ

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

විසින් සකස් කරනලදුව

මු: ව: 2550

ක්‍රි: ව: 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 38

The Thirty-third Book in the
Suttanta-Pitaka
Khuddaka-Nikāya (16)(17)

33

BUDDHA-VAMSA-PĀLI

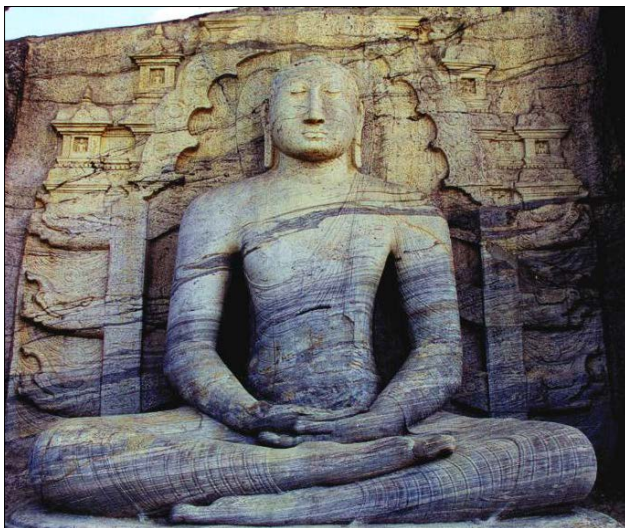
&

CHARIYĀ-PITAKA-PĀLI

With the Sinhala translation

by

The Editing Committee

නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් දායකත්වය දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලබනම් එහි ද
 සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට දායකත්වය දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිවුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පටුන මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ.

නැවත පටුන වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (25) සටහන් කර යොමු වන්න.

සුභානන්දිපතෙ

බුද්දකනිකායො

බුද්ධවංසපාලි

චරිතාපිටකපාලි

සුත්තානන්දිපතෙහි

බුද්දකනිකාය

බුද්ධවංශ පාලි

හා

චරිතාපිටක පාලි

ප ච්‍රි ත

CONTENTS

සංකාරක නිවේදනය	...	...	ix
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය...	...	...	xi
සංඥාපනය	...	...	xiii
සංකේත නිරූපණය	...	...	xxi
ශුද්ධාශුද්ධ දූෂිතය	...	...	xxiii
පාළි භෝධිය	...	...	xxvii
බුද්ධචංස විසයසූචි	...	...	xxix
වරියාපිටක විසයසූචි	...	...	xxi
බුද්ධචංස- පෙළ හා පරිවර්තනය	...	...	2- 247
වරියාපිටක- පෙළ හා පරිවර්තනය	...	...	250- 327
බුද්ධචංස- ගාථාදිපාදසූචි	...	...	329- 340
බුද්ධචංස- සඤ්ඤානාමානුක්කමනිකා	...	...	341- 344
වරියාපිටක- ගාථාදිපාද සූචි	...	...	345- 349
වරියාපිටක- සඤ්ඤානාමානුක්කමනිකා	...	...	351- 352
විසෙස පදනුක්කමනිකා	...	...	353- 358

සංස්කාරක නිවේදනය

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි අටතීස් (38) දින ග්‍රන්ථය වූයේ බුද්ධචංසපාළි හා වරියාපිටකපාළි යන පොත් දෙක යැ. බුද්ධ නිකායානන්තර ග්‍රන්ථයන් කෙරෙහි අවසාන ග්‍රන්ථය වශයෙන් සලකන මේ දෙපොත ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වූ හෙයින් මුද්‍රණයෙහි දී එක් මැ ග්‍රන්ථාගයක් ලෙස මුද්‍රණය කැරවීම මැනවැයි ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ සමත්තය විය. එහෙයින් මෙය බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි අටතීස් වැන්න ලෙස සලකනු ලැබේ.

ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ සිංහලභාෂායෙන් පරිවර්තන කොට තැබීම අපෙක්ෂා කළ ලඬකා බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනය පරිදි 'බුද්ධචංසපාළිය' අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපීඨයේ මහාචාර්යවරයකු වන බලපිටියේ රාජකීය පණ්ඩිත විසුද්ධාලෝක නායකසථවිරයන් වහන්සේ විසින් ද, "වරියාපිටකපාළිය" බෙන්තර පණ්ඩිතරත්න පරිවේණාධිපති ව සිටි බෙන්තර ශ්‍රී මඩකලාභිමාන අනුනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ විසින් ද මහත් පරිශ්‍රමයෙකින් විවිධ පිටපත් හා සංස්කරණ බොහෝ ගණනක පාඨ සංසන්දන කොට සිංහල පරිවර්තනය ද සපයා බෞද්ධමණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කොට තිබිණ.

මේ දෙපොතෙහි සිංහල පරිවර්තනය බෞද්ධමණ්ඩලයේ සැලැස්ම අනුව සම්පාදනය නොවූ බව පෙනීගිය හෙයින් උත්තරීතර සංස්කාරක මණ්ඩලය විසින් එය නැවත පරිවර්තන කිරීමට සමත්ත විය. එහෙයින් යථෝක්ත මහතෙරවරුන්ගේ ශෝධිතපාඨ ඇසුරු කොට ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයෙහි නියුක්ත වූ රාජකීය පණ්ඩිත කරභමිපිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ හා අප ද විසින් මේ සිංහල පරිවර්තනය සම්පාදනය කරන ලද වෙයි. මුද්‍රණ අවසාවට පැමිණ වර්තමාන ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ මහතෙරවරුන්ගේ සාහාය්‍යය හෙතු කොටගෙන ශෝධිත සංස්කරණ කායඝීයන් මැනවින් කළ හැකි විය.

තවද කරභමිපිටිගොඩ සුමනසාර පණ්ඩිත සථවිරයන් විසින් බුද්ධචංස-පාළිය හා එහි අටුවාව ද අලලා ලියන ලද විවාර පූර්ව සංඥපනය බුද්ධචංස-කථාව ඉගෙනගනු රිසියනට බොහෝ සෙයින් ඵලදයක වනු ඇත. බුද්ධ චංසපාළිය පශ්චාත්කාලීන කෘතියකැයි කියන අතරයන වූ විවාරකයනුදු හික්මවාලන්නට මේ සංඥපනයෙන් යත්ත දරා තිබේ. වරියාපිටක සංඥපන කරනලද්දේ අප විසිනි.

ත්‍රිපිටක මුද්‍රණ කටයුතු ඉක්මනින් නිමහම් කරවාලීම සඳහා අග්‍රාමාත්‍යවර සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක උත්තමාව නිරතුරු දක්වන ආගමික හැඟීමෙන් යුක්ත වූ අනුග්‍රහය ද, වතීමාන සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ ගරු අමාත්‍ය තැන්පත්, ඩී. බී. තෙන්නකෝන් මැතිතුමාණන් අග් හැම කායඝයකට වඩා මේ සඳහා දක්වන ඉමහත් උදෙසාගය ද, සංස්කෘතික නිලධාරී පින්වතුන්ගේ සහයෝගය මෙන් ම සහකාර සංස්කෘතික අධ්‍යක්ෂ සෝමපාල ජයවර්ධන මහතාණන් සාධකීය විවේකය ද නිසරු කොට මේ සඳහා දක්වන ක්‍රියාශීලී භාවය ද අනිශයයින් පිහිටවන බව කියමිහ.

දෙතිවල කිසර මුද්‍රණාලයාධිපතිතුමා හා එම කායඝමණ්ඩලය ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය සඳහා දක්වන උනන්දුව මෙන් ම ත්‍රිපිටක කායඝාලය පිහිටි කොළඹ මහානායක වාරිකාරාමයේ භාරකාර ජී. ඇම්. ආර්. සමරසිංහ මහතාගෙන් ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයට දවරයෙහි ලැබෙන සහයෝගය ද අනුසමරණීය වේ.

අතිපරිශුද්ධ පයඝාප්ති ධර්මය ව්‍යාප්ත කරවාලීමෙහි යත්න දරන හැම සුද්ධි ධර්මදායක කුලලබලයෙන් සුබභාගී වෙත්ව'යි ආශංසනය කරමිහ.

මේවගට, ශාසනොදයකාරී

ලබුගම ලඬකානඤ්ඤ සංචාර

ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සම්පාදක,

15 පෙබරවාරි $\frac{2520}{1977}$

මොල්ලිගොඩ

ප්‍රවචනාදය පිරිවෙත්ති දී යැ.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

අගමහාපණ්ඩිත බ්‍රහ්මදත්ත ආනන්දමෙත්‍රෙය මහානායක මහා සථවීරපාදයන් වහන්සේ.

සහාපති:

අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපියයෙහි (හික්කු වික්‍රමවිද්‍යාලයෙහි) අධ්‍යක්ෂ ත්‍රිපිටකවාගීඤ්චාරාචාර්ය, කෝද්ගොඩ ශ්‍රී ඥානාලොක දක්ෂිණ ලඬකායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සථවීරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ, ප්‍රච්චන්දොදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාරාචාර්ය, ත්‍රිපිටක වාගීඤ්ච, රාජකීය පණ්ඩිත ලබුගම ශ්‍රී ලඬකානන්ද-කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රිධම් මහා සංඝසභායෙහි අනුනායක සථවීරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක:

ශාසත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ සිරි පඤ්ඤාලොක - ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රිධම් මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක සථවීරයන් වහන්සේ.

ශාසත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, වෙඩරුවේ සිරි අනොමදස්සි බටහිර දිශායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සථවීරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ - මාකඩවර විහාරාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත, කරහමපිටිගොඩ සිරි සුමනසාර සථවීරයන් වහන්සේ.

කොළඹ, නිශ්චිත්තස්සායේ අශොකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරදන පඤ්ඤාලඬකාර නායක සථවීරයන් වහන්සේ.

ලෙඬකාධිකාරී:

කොළඹ, බෞද්ධාලොක මාවතෙහි බෞද්ධාලොක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත, දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල - කොළඹ පළාතේ ප්‍රධාන සංඝනායක සථවීරයන් වහන්සේ.

සංඥාපනය

බුද්ධචංසය

අප තථාගත සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේ කලියුගවතීයෙන් දෙදහස් පන්සිය තෙළෙස් (2513) වැන්නෙහි වෙසගමස පුර්වසළොස්වක් පොහෝදින දඹදිව මධ්‍යදෙශයෙහි නිල්දලාහෝතෙර ගයායෙහි ඇසතු-බෝරුක්මුල්හි කුසතණඥාතිරියෙහි වැඩහිඳ සවාසනා සකලක්ලෙශයන් ප්‍රතීණ කොට වතුසන්නාධගමයෙන් සමාක්සමොධියට පැමිණ සත්සති ගෙවා සහමපති මහබඹහු විසින් ආරාධිත වූ ඇසළමස පුර්වසළොස්වක් පොහෝද බරණැස ඉසිපතන නම් මීගදයෙහි දී ‘අඤ්ඤාකොණ්ඩඤ්ඤා’ ආදී පස්වග මහණුනට දමසක් පවත්වා නිකම්නියැ අවවිසේනී දවස් අනාත්ලේක්ෂණ සුත්‍රදෙශනායෙන් ඔබ හැම අර්හත්වයෙහි පිහිටුවා ‘එහිහික්ඛු’ පැවිදි දී සසුන් පිහිටුවා, විමුක්තිය සොයා තමන් වහන්සේ කරා පැමිණ බරණැස් සිවුදරු ‘යස’ කුලපුත්‍රයා හා ඔබගේ යහළු සිවුපනය දෙනා රහත්පෙලෙහි සිටුවා ‘එහිහික්ඛු’ පැවිදි දී ඉසිපතන මුවළැව්හි පළමු වස් වූස පවරා හිල්මසැ අවපැළවිය දවස් සැටදෙනා වහන්සේ ධම්ප්‍රචාරයෙහි යවා තමන් වහන්සේ උරුවෙල්දනව් වැඩ තෙමසක් වැඩහිඳ දුරුතු පුර්වසළොස්වක් දවස් උරුවෙලකාශ්‍යප ප්‍රමුඛ දහසක් ජට්ටයන් ‘ආදිත්තපරියාය’ සුත්‍රදෙශනායෙන් අර්හත්කයට පමුණුවා ‘එහිහික්ඛු’ පැවිදි දී නවමමස අවපැළවිය දවස් එහැම පිරිවරා පළමු බිම්සර රජුට දුන් ප්‍රතිඥා පිණිස රජගහනුවර වැඩ සසුන්හි පහන් වූ සෝවන්පෙලෙහි පිහිටි බිම්සර මහරජහු විසින් කරවා පුදකරනලද වෙළුවන මහවෙහෙරෙහි දෙමසක් වාස කොට පියාණන් සුදෙවුන් මහරජුන් එවු දූතපිරිසෙහි නායක කාළදැසි තෙරණුවන් මැදිමිතියැ පුර්වසළොස්වක් දවස් කළ ආරාධනායෙන් විසිදහසක් මහණගණා පිරිවර කොටගෙන බක් අවපැළවිය දවස් රජගහනුවරින් පිටත් වූ දෙසෙක් මුළුල්ලේ සැටයොදුන් මග ගෙවා වෙසක් පුර්වසළොස්වක් දවස් කිහිල්-වත්පුරයට පිවිස ඥාතිසමාගමයෙහි රුවන්සක්මනැ යමාමහපෙළහර පෑ අවසරායෙහි දම්පෙනෙව් සැරියුත් මහරහත්තෙරණුවන්ගේ ඇරැයුමින් බුද්ධචංශදෙශනා කළහ.

වතුරාසඬ්ඛ්‍යකල්පලක්ෂයක් මුළුල්ලෙහි ඒ ඒ අවසරායෙහි සමාක්සමොධි සමධිගම කළ දීපඬ්ඛර තථාගතයන් වහන්සේ පටන් කොට අප ගෞතම තථාගතයන් වහන්සේ තාක් පස්විසි බුදු කෙනකුත් වහන්සේගේ ප්‍රවේණි විඤාරකථාව ‘බුද්ධචංස’ නම් වෙයි. බුද්ධචංස

දෙශනා වූකලී සැදහැනියනට ප්‍රීතිප්‍රාමොදය දනවන, ශෝකශල්‍යය
 ලදුරාලන, දිව්‍යමානුෂාදී සර්වසම්පත් ලාභයට කරුණු වූ දෙශනායෙකි.
 ජාත්‍යාදී මද නිර්මදනය කරන්නා වූ අනුගතයන් සංසාරබන්ධනයෙන්
 මුදලන්නා වූ හැම දුක් ක්ෂය කරන්නා වූ මාර්ගයෙකි. ශ්‍රාවකයන්ගේ සිත්
 බුදුබැව්හි නතු කරන්නා වූ උතුම් දහමෙකි. අසා පරණ නොවන අසත්
 අසත් මැ සැදහැබැති වඩවන දුනාදුනා ඇසීමට ලොල් කරවන රමණීය
 ධර්මකථායෙකි. එහෙයින් මැ ධර්මවායාබ්‍යාන කළ ආචාර්යවරු සැකෙවින්
 හෝ බුද්ධිමංසය ද උත්වාදුහ. ජාතකට්ඨකථා නිදනයෙහි ලා බුද්ධිමංසය
 සපුරා දක්වනලද්දේ යැ. මධුරපාදපිරිවෙන්හිමී 'බුද්ධිපුත්‍ර' තෙරණුවෝ
 පූජාවලියෙහි ද 'ධර්මසෙන' තෙරණුවෝ සඤ්චරිතවලියෙහි ද
 දෙවරකකිත් ජයබාහු ධර්මකීර්ති තෙරණුවෝ සඤ්චරිතාලංකාරයෙහි ද
 ධම්මදික්ඛාචරිය විමලකිත්ති තෙරණුවෝ සඤ්චරිතවත්තාකරයෙහි ද
 බුද්ධිමංසය ඇඳපෑහ. සීලමංස ධම්මකිත්ති මාහිමියෝ සුවිසිව්වරණය
 ගෙන පාළිපදානිබන්ධයක් කළහ.

අප බුදුන් අතීතයෙහි 'සුමෙධ' නම් තවුසක් වැ දිවකුරු බුදුන් හමුයෙහි
 බුදුබව පිණිස නියතවිවරණ ලබාගෙන සාරාසැකිකප්පුවහසක් මුළුල්ලෙහි
 සුවිසි බුදු කෙනතුන්ගෙන් විවරණ ලබමින් සමතිස්පැරුම් පුරා සමෝධියට
 පැමිණි අයුරු බුද්ධිමංසයෙහි දක්වනලද්දේ යැ. මෙහි පරිච්ඡේද පසෙකි:
 රතනවඩකමත කණ්ඩ යැ, සුමෙධකථා යැ, බුද්ධිමංස යැ, බුද්ධිපතිණ්ණක
 කණ්ඩ යැ, ධාතුභාජනීයකථා යැ යන පස යි.

රතනවඩකමත කණ්ඩ යැ බුද්ධිමංසදෙසනායෙහි නිදනකථාව යැ.
 සුමෙධකථායෙන් බුද්ධිමංසය ආරම්භ වෙයි. දිවකුරු බුදුන් හමුයෙහි අප
 මහබෝසතාණන් වහන්සේ බුදුබවට නියතවිවරණ ලද අයුරු එහි විසාර
 වෙයි. ඉක්බිති සුවිසි බුදුන්ගේ ප්‍රවේණිකථාවත් ඒ ඒ බුදුන් හමුයෙහි
 බෝසතුන් විවරණ ලද අයුරුත් අවසන්හි අප ගෞතම බුදුන්ගේ
 වංසකථාවත් දක්වන පරිච්ඡේදය 'බුද්ධිමංස' නමින් වෙසෙසා හැඳින්වෙයි.
 එහි ලා එක් එක් බුදුන්ගේ ප්‍රවේණිකථාව වෙන වෙන මැ දක්වනලදී.
 එහැම වංසකථා මැ ආඤාතිසෙන් එක් බදු වෙයි. ඒ ඒ බුදුන්ගේ උපන්
 කල්පයැ නාම යැ ගොත්‍ර යැ ජාති යැ නගර යැ පිතෘ යැ මාතෘ යැ
 බොධි යැ දම්සක්පැවැත්ම යැ දභිසමය යැ ශ්‍රාවකසන්තිපාත යැ
 අග්‍රශ්‍රාවක යැ උපසාරයක යැ අග්‍රශ්‍රාවිකා යැ පරිවාරිකිත්ථු යැ රක්ඛි යැ
 ශරීරප්‍රමාණ යැ බොධිසත්තාධිකාර යැ විවරණ යැ ප්‍රධන්වීර්‍ය්‍ය යැ
 ආයුෂ්‍ය යැ පරිනිර්වාණ යැ යන දෙවිසි කරුණු ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ යි.
 මෙ කරුණු දක්වන ලද්දේ බුදුවරුන්ගේ මනුෂ්‍යභාවය ප්‍රකට කරනු

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුලත් කර ඇත.

සඳහා යැ. ඉදින් ජාතනගරය මවුපිය ආදීහු නො දක්වනලද්දහු වී නම් මොහුට උපන් තැනෙක් පියෙක් මවක් නො පැනෙයි. මෙතෙම දිව්‍ය-බ්‍රහ්මගත්‍රමාරයක් ආදීන් කෙරෙහි අන්‍යතරයෙකැයි සිතමි. දෙවියනට ද මෙබඳු ආශ්වයඬී නො වූ පෙළහර ඇතැයි සිතන්නාහු බුද්ධචර්‍යය ඇසියයුතු කොට නො සිතන්නාහ, එයින් අභිසමය නො වෙයි. අභිසමය නැතිවත් මැ බුද්ධාත්පාදය නිරුක්ත වන්නේ යැ. ශාසනය අනෙකුත් ආර්ථික වන්නේ යි.

“යසු යදි නෙව ජාතනගරං න පිතා, න මාතා පඤ්ඤායෙය්‍ය, ඉමසු පන නෙව ජාතනගරං, න පිතා න මාතා පඤ්ඤායති, දෙවො වා සකෙකා වා යතෙකා වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා එස මඤ්ඤා දෙවානම්භි ර්දිසං පටිභාරියං අනච්ඡරියන්ති මඤ්ඤාමානා න සොතබ්බං මඤ්ඤායත්‍රං තතො අභිසමයො න භවෙය්‍ය, අසති අභිසමයෙ නිරුක්තො බුද්ධපාදෙ භවෙය්‍ය, අනිය්‍යාණිකං සාසනං, තස්මා සබ්බබුද්ධානං ජාතනගරාදිකො පරිච්ඡෙදෙ දසෙසතබ්බො”* යනු බුද්ධචර්ය අට්ඨකථා යි.

බුද්ධපති ණණ්‍යක කණ්ඩයෙහි ගථා අටළොස් සඟිතිකාරක මහන-රුන් විසින් තබනලද නිගමනගාථා යි. ධාතුභාජනීයකථා ගාථා තෙළ-යෙකින් සමන්විත වෙයි. බුදුරුදුන් පිරිනිවීමෙන් පසු උන් වහන්සේගේ ශාරීරධාතු හා පාරිභෝගිකධාතු ලොකයෙහි ව්‍යාප්ත වූ සැටි එහි දක්වන ලද්දේ යැ. ධාතුභාජනීයකථා ගැන කිසි සඳහනක් බුද්ධචර්ය අටුවායෙහි නැත. මේ පරිච්ඡෙදය ප්‍රථමසඟිතිකයෙන් පසු කලෙක බුද්ධචර්යයෙහි සඟයාහිත බව “පාණිනං අනුකම්පාය ආහු පොරාණිකා තද්” යන පරිච්ඡෙදවසාන සඳහන් පෙනෙයි. ‘පොරාණ’ ‘පොරාණික’ ශබ්ද අට්ඨකථායෙහි හෙළවුවා ඇදුරන් සඳහා යොදනලද්දේ යැ. “පොරාණාති අට්ඨකථාවරියා”¹ යනු සාරසංදීපනී විනයටිකා යි, එයින් හෙළවුවා ඇදුරන් ගන්නේ යැ. එයින් බුද්ධචර්ය ධාතුභාජනීයකථාව හෙළවුවා ඇදුරන් විසින් සඟයාහිත යැ යි සිතිය හැක්ක. දීඝනිකාය ‘මහාපරිනිබ්බාන’ සූත්‍රයෙහි ද ශාරීරධාතූන් බෙදූ අයුරු සඳහන් වෙයි. එය බුද්ධචර්ය ධාතුභාජනීයකථා හා සැසැලෙයි. මහාපරිනිබ්බාන සූත්‍රයෙහි ගද්‍යයෙන් කියූ දෑ බුද්ධචර්යයෙහි පද්‍යයට නැඟී ඇත.

* බුද්ධචර්ය ඉංග්‍රීසි භාෂාවට නැඟූ අයි. ඩී. හෝනර් මැතිනිය මේ වාක්‍යකණ්ඩය වරදවාගෙන දෙවියන් සැක උපදවන හෙයින් ජාතනගරාදිය සඳහන් කරන ලද යි බුද්ධචර්ය හැඳින්වීමෙහි දක්වා ඇත. B. V. - PTS xii p. 6.
1. සාරසංදීපනී-මජ්ඣිම, 202 පිටුව

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

“වක්කාලිය සමා දත්තා” යන ශාථාව දෙතන්හි මැනො වෙනස් වැසිටි. මහාපරිනිබ්බාන සූත්‍රයෙහි සඳහන් නැති පාරිභෝගික ධාතු පිහිටි තැන් ද බුද්ධවංස ධාතුභාජනීය කථායෙහි දක්නා ලැබේ. බුදුරජුන්ගේ පාත්‍රය, සැරයටිය, සිවුර, හඳුනා, පසතුරුණ, ඩබරාව, කාබහන, දිය සඵව, උණරොම ධාතුව, කසාවත, (බෝසතුන්ගේ) හිස්වෙළුම, නිසිදනය, ඇතිරිය, අරණිය (ගිනිගානාදණ්ඩ) පෙරහන කරකැත්ත, හිදිගුළාව, හා සෙසු උරිකර පිහිටි තැන් වෙන වෙන දක්වන ලද්දේ යි.

බුදුවරු කරුණු අටෙකින් අසමාන වෙති: ආයුෂ යැ ගරිර ප්‍රමාණ යැ කුල යැ ප්‍රධන්වියඝී කළ කාලපරිච්ඡේද යැ රක්ෂී යැ අභිනිෂ්ක්‍රමණ යාන යැ බොධිවාක්ෂ යැ පයඝීඛ්‍යප්‍රමාණ යැ යන අට යි.

හැම බුදුවරුන් පිළිබඳ කරුණු සතරක් නො වෙනස් වැ පවතියි. සියලු බුදුවරුන්ගේ බොධිපයඝීඛ්‍යය එක් මැ තන්හි වෙයි. දම්සක් පැවැත්ම ඉසිපතන මීගදයෙහි යැ, දෙවොරොහණය සංකස්ස නගරද්වාරයෙහි යැ, ජෙතවනයෙහි ගඤ්ඤාටිය එක් මැ තන්හි වේ.

හැම බුදු කෙනකුන්ට මැ සාධාරණ ධර්මතා සමතිසෙකි:

1. පශ්චිමභවික බොධිසත්තයන් සිහිනුවණින් යුතු වැ මවුකුසින් බිහිවීම
2. මවුකුස පලක් බැඳ පිටත බලාසිටීම,
3. බෝසත් මවු සිටිපියෙහි සිට බෝසතුන් බිහිකිරීම,
4. අරතෙහි දී මවුකුසින් බිහිවීම,
5. උපන් කෙණෙහි උතුරුදිගට සත් පියවරක් ගොස් සිහනාද කිරීම,
6. සතර පෙරනිමිති දකැ පුත්තුමරු උපන්ද මහබිනික්මන,
7. පැවිදි වැ යටත් පිරිසෙයින් සන්දිනක් හෝ ප්‍රධන්වියඝී කිරීම,
8. බුදු වන දවස් කිරිපිඬු වැළඳීම,
9. තණ ඇතිරියෙහි වැඩිහිඳ සඵඤ්ඤානාධිගමය,
10. බුද්ධත්වය සඳහා ආනාපානසති කමටහන් වැඩීම,
11. මරුන් බිඳැලීම,
12. බොධිපයඝීඛ්‍යයෙහි දී මැ ත්‍රිවිද්‍යාදි ගුණ ප්‍රතිලාභය,
13. සත්සති ගෙවීම,
14. මහබලහුගේ අයදමින් දහම් දෙසීම,
15. ඉසිපතන මීගදයෙහි දී මැ දම්සක් පැවැත්වීම,
16. නවම් පුරපසළොස්වක්හි මැ ප්‍රථම ප්‍රාතිමොක්ෂ දෙශනාව,
17. දෙවරම් වෙහෙර තන්හි මැ නිබ්බවාසය,
18. සැවැත්පුරයෙහි යමාමහපෙළහර දැක්වීම,

19. තවතිසායෙහි අභිධම්මදෙශනාව,
20. සකස්පුරදෙරට දෙවිලොවින් බැසීම,
21. නිරතුරු එළසමාපත්තියට සමවැදීම,
22. ධ්‍යාන දෙක්හි වෛතෙයජනයා බැලීම,
23. කරුණක් නැති කල්හි මැ ශික්ෂා පැනැදීම
24. අනේන්පතති නිමිති කොට ජාතකදෙශනාව,
25. ඥාතිසමාගමෙහි බුද්ධිංස දෙශනාව,
26. ආගන්තුක භික්ෂුන් හා පිළිසඳර කිරීම,
27. ආරාධනයෙන් වස් වැස, දසකයන් නො පිළිවිස නො යෑම,
28. දවස්පතා පඤ්චබුද්ධිකාත්‍යය නොකඩ කොට කිරීම,
29. පරිනිව්‍යාණ දිනයෙහි මාංසරසභොජනය,
30. සුවිසි කෙළසුවහස් සමචන් සලෙවැද පිරිනිවීම, යන මෙ කරුණු යි.

‘අනුරුඳ්ධ’ තෙරණුවන් ද උපාලි තෙරණුවන් ද යන මේ දෙදෙන බුදුරජුන් කිඹුල්වත් පුරයට පිවිසි කල්හි රැස්වූ ඥාතිසමාගමයෙහි දී පැවිදි වූවන් සෙයින් බුද්ධිංසයෙහි පෙනෙයි. මෙය බන්ධකපාළිය හා ද අනීකථා හා ද නො සැසැදෙයි, විමසාගන්නැ’යි අනීකථාවායඪ බුද්ධදත්ත තෙරණුවෝ කියති.

බුද්ධිංසයෙහි උක්තරා යැ නැඟුමාතෘ යැයි උපාසිකාවෝ දෙදෙනෙකි. ඔහු දෙදෙන අග්‍රඋපසංථායිකා ද වෙති. අභිගුහ්‍ය ඵ්‍යාගපාළියෙහි නැඟුමාතෘ උක්තරා එක් මැ උපාසිකාවකි. ඕ එහි ධ්‍යායි උපාසිකාවන් අතුරෙහි අග්‍ර වූ යැ.

බුද්ධිංසයෙහි, ‘වික්ක’ ගෘහපති හා ‘හස්සාළවක’ හා මෙ දෙදෙන අග්‍රඋපසංථායක වෙති. අභිගුහ්‍ය ඵ්‍යාගපාළියෙහි ‘වික්ක’ ගෘහපති ධම්මකරික උපාසකයන් අතුරෙහි අග්‍ර වෙයි. ‘හස්සාළවක’ සතර සභිග්‍රහවක්‍යයෙන් ජනසභිග්‍රහ කරන උපාසකයන් අතුරෙහි අග්‍ර වේ.

දීපභාණකයෝ බුද්ධිංස, වරියාපිටක, අපදන යන මේ ග්‍රන්ථ බුද්ධකතිකායෙන් බැහැර කෙරෙති. මජ්ඣිමනිකායෙහි එ තුන ද බුද්ධකතිකායෙහි අනන්තරා යැයි කියති.* මජ්ඣිමනිකායෙහි වූවාහු සැරියුත් මහරහතුන් වහන්සේගේ අතැවැසි පරපුරෙහි වූ තෙරවරු වෙති. ‘බුද්ධිංස’ ‘වරියාපිටක’ දෙශනා සැරියුත් තෙරණුවන්ගේ ආරාධනයෙන්

* බුද්ධිංස අවධාන - හෙවිලු 44 පිටුව.

කරනලද වෙයි. මේ දෙයනා වාවනාමාගියෙහි පවත්වා ගෙන ආවාහු ද සැරියුත් තෙරණුවන්ගේ අතවැසි පරපුරෙහි තෙරවරු යැ. සැරියුත් තෙරණුවන් පටන් කොට හඳුපි යැ කිසිකු යැ කොසියපුකන යැ සිහුව යැ මොහලිපුකන යැ සුදුකන යැ ධම්මක යැ දසක යැ සොණක යැ රෙවන යැ යන ඇදුරු පරපුර විසින් තෘතීයසභිගීති කාලය දක්වා ද ඉන්පසු උන්වහන්සේගේ ශිෂ්‍යානුශිෂ්‍ය පරපුර විසින් ද පවත්වා ගෙනඑන ලද්දේ යැ. “තෙසංයෙව සිසුසානුසිසෙහි එවං තාව ආවරියපරමපරාය යාවජ්ජකාලා ආභතො’ති වෙදිතංඛො” යන අද්විතීය සදහනින් පෙනෙනුයේ අක්කපා-කාලය තෙක් ආවායසීපරමපරාව අඛණ්ඩ වැ පැවැති බව යි. බුද්ධාංසය ඉංග්‍රීසියට නගා එබඳුලත්තයේ පාළිපොත් (PTS) මුද්‍රණයෙහි පළ කරවූ අයි. බී. හෝනර් මැතිනිය එයට විමර්ශනාත්මක පෙරවදනක් සපයමින් කරුණු සහිත වැළඳී පෞරාණිකත්වය තරකොට ඇත.

කරහමපිටිගොඩ සුමනසාර සථවිර

වරියාපිටක:

බුද්ධකතිකාය (කුදුගත්සභිය) ට අයත් පසළොස් ග්‍රන්ථයන් කෙරෙහි අවසාන ග්‍රන්ථය ‘වරියාපිටක පාළි’ යයි. කවර අරුතෙකින් ‘වරියාපිටක’ නම් වී යැ යත්: අතීත ජාතීන්හි තරාගත වූ ශාසනාන්තර වහන්සේගේ ඒ ඒ වරියාවන්හි අනුභව මහත්වය ප්‍රකාශ කරන පයඝාප්ති දෙයනාව නුයි ‘වරියාපිටක’ නම් විය. ඒ එසේ මැ ය: මෙහි ‘පිටක’ ශබ්දය පයඝාප්තිය-දෙයනා පාළිය යන අර්ථ ඇත්තේ යැ, “මා පිටකසම්පදනොන” යනාදි තැන්හි මෙනි. නොහොත් මේ පයඝාප්තිය හෙවත් දෙයනාව පූර්වජාතීන්හි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ බොධිසත්ව වයඝාව ප්‍රකාශ කිරීමට පාත්‍ර වී නුයි හෝ ‘වරියා පිටක’ නම් විය. “අට පුරිසො, ආගච්ඡයා, කුඤ්ඤපිටකං ආදය” යනාදියෙහි මෙනි.

තෙල වරියාපිටකපාළිය විනයසුත්තාභිධම්ම යන තුන්පිටකයෙහි සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි බැස ගෙන සිටී. එහි දු දීඝාගමාදි පඤ්ඤා ආගමයන් කෙරෙහි බුද්ධකාගම සභිකාන්ත කුදුගත් සභිකයෙහි ඇතුළු වේ. සුත්තගෙයාදි නව වැදෑරුම් ශාසනාඛ්‍යයන් අතුරෙහි ගාථාඛ්‍යයෙහි ලා ගැනෙයි. සුවාසුදහසක් ධර්මස්කන්ධයන් කෙරෙහි කතිපය ස්කන්ධ කෙනෙකි. වරියා පිටකය වර්ධනයෙන් ‘අකිත්තිවග්ග, හත්තිනාග වග්ග, යුධඤ්ජයවග්ග’ යි වර්ධ

* සුමධගල විලාසිනී - නිදනකපා

තුනෙක සංගෘහිත යි. බෝසත් සිරිත් වශයෙන් අතින් වරියෙහි වරියා දසයෙක් ද, හත්තාග වරියෙහි දසයෙක් ද යුධස්ථය වරියෙහි පසළොස්සක් දැයි පත්තිස් වරියා කෙනෙක් වෙත්.

බුද්ධවංස සංඥාපනයෙහි කී පරිදි සැරියුත් මහරහතුන් වහන්සේගේ අයදමින් බුද්ධවංස දෙශනාව කළ කල්හි ශ්‍රාවකපාරමිඤ්ඤනයෙහි සිට බුදුගුණ මෙනෙහි කළ දම්සෙනෙව් මහ තෙරණුවෝ ඒ අභිනිහාර සමාද්ධිය සඳහා කවර කවර ජාතියෙක කියෙයිත් පාරමී ධර්මයන් පිරුණේක් දැයි පුළුවන්. එසේ බුදුහු ඒ රුවන්සක්මනෙහි මැ වැඩහිඳ ඒ සා දීර්ඝකාලයෙහි අනන්ත-ජාතීන්හි පැවැති බොධිවයභාව තබා මේ මහාභද්‍රකල්පයෙහි දුනාදි පාරමිතාවන්ගේ පරමාත්කර්මයට පැමිණි අකීර්ති පණ්ඩිත වරියාදි පත්තිස් ජාති දක්වමින් වරියාපිටක නම් වූ බුද්ධාපදන ධර්මපරියාය වදාළ-සේක. ඇතැම් ආචාර්ය කෙනෙක් දෙවනි දෙවයන් වහන්සේ රුවන්-සක්මනින් බැස නිග්‍රොධාරාමයෙහි පනවනලද බුද්ධාසනවරයෙහි වැඩහිඳ දෙසු සේකැයි කියත්.

සමා සමොධිඤ්ඤා සාධක වූ පාරමිතාවන් පිළිබඳ ප්‍රකීර්ණකල්පයෙහි පාරමිතම් කවර යත්: තණ්හා මාන දිට්ඨිත් ටිසිත් අනුපහන වූ කරුණා උපාය කොශලාඤ්ඤා දෙකින් පරිගෘහිත වූ දුනාදි ගුණයෝ පාරමී නම් වෙති.

එබඳු දුනාදිලාදි ගුණ ඇතියෙන් මහබෝසත්හු ‘පරම’ යයි කියනු ලැබෙති, ඒ පරමයන්ගේ ක්‍රියාව හෝ පරමයන්ගේ භාවය යනාදි අරුතින් ‘පාරමී’ යයි කියනු ලැබේ.

පාරමිතා කෙනෙක යත්: දුන- සිල- නෙකඛල- පඤ්ඤා- විරිය- බන්ධි- සච්ච- අධිට්ඨාන- මෙත්තා- උකෙඛා යයි පාරමී දසයෙකි.

අවිදග්‍රහයෙන් සියලු මැ පාරමිතාවෝ අන්‍යයනට අනුග්‍රහ කිරීම ලක්ෂණ කොට ඇතියහ, අන්‍යයනට උපකාර කිරීම පාරමිතාවන්ගේ කාන්‍යය වෙයි. හිතෙන් භාවය හෝ බුද්ධත්වය වැටහීම කොට ඇත්තාහ. මහාකරුණාව හෝ කරුණා-උපාය කොශලාඤ්ඤා ආසන්න කාරණ කොට ඇත්තාහු වෙත්.

අභිනිහාරය පාරමිතාවනට ප්‍රත්‍යය වෙයි. අභිනිහාර සමාද්ධිය සඳහා ‘මිනිසත්බව, මනුෂ්‍යත්වයෙහිද සිට පුරුෂභාව සංඛ්‍යාත ලිංගසම්පත්තිය, උපතිග්‍රය සංඛ්‍යාත හේතුසම්පත්තිය, ජීවමාන ශාස්තාවරයකු හමුවීම, පැවිදිබව, අභිඤ්ඤා ගුණසම්පත්තිය, බුදුනට ජීවිතපටිත්තාගයෙන් කරන අධික සන්කාරය කත්තුකම්‍යතා කුසලවිප්‍රඥය, යන අෂ්ටධර්මයන්ගේ සමවධානයෙන් අභිනිහාරය සිදු වේ.

තෘෂ්ණාදී කෙලෙසුන් විසින් සිත කිලිටිවීම පාරමිතාවනට සංකිලෙස වෙයි. තෘෂ්ණාදීන් අනුපහතභාවය පාරමිතාවනට වොදන යි. එසේම සියලු මැ සංකිලෙසයෝ සියලු මැ අකුශලධර්මයෝ අවිශේෂයෙන් පාරමිතාවනට ප්‍රතිපක්ෂයෝ යි. ඉතා සැකෙවින් දනසීලාදී ධර්මයන් සකසා සමපාදනය කිරීම පාරමිතාවන්ගේ ප්‍රතිපත්ති වෙයි.

යළි විභාග වශයෙන් දසපාරමිතා යැ, දසඋපපාරමිතා යැ, දසපරමකුපාරමිතා යැ යි සමකිස් පාරමිතා කෙනෙක් වෙති. එහි දනසීලාදී ගුණයන් සඳහා බාහිර වස්තූපරිත්‍යාගය පාරමිතා නම, ශාරීරාවයව පරිත්‍යාගය උපපාරමිතා නම, ජීවිතපරිත්‍යාගය පරමකුපාරමිතා නම් වේ.

තවද එකී සමකිස් පාරමිතාවෝ දනාදී දසපාරමිතායෙහි සංග්‍රහ වෙති. ඒ දසය ද දන, ශීල, බ්‍රහ්මචරි, චිරිය, ක්‍රියා, පශ්චාත්තප්පය නමොවුන්ගේ වශයෙන් සවැදැරුම් වෙයි.

සමාස් සමෙකාධිය උදෙසා දනාදී පුණ්‍යසම්භාරය අනවශේෂ කොට කිරීම ය, ආදර බහුමානයෙන් සකසා කිරීම ය, නිරතුරු යෙදීමෙන් සතතක්‍රියාව ය යන මේ පාරමිතා සමපාදනයෙහි උපාය වේ.

පාරමිතා සම්පූර්ණවීම සඳහා යටත්පිරිසෙයින් සාරාසංඛ්‍යාකල්පලක්ෂයක් ද, මධ්‍යම වශයෙන් අපාසංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂයක් ද, උපරිම පරිච්ඡේදයෙන් සොළොස් අසංඛ්‍යා කල්පලක්ෂයක් ද, කාල පරිච්ඡේදය වෙයි. මේ හෙදය ප්‍රඥ ශ්‍රද්ධා වියඝ් අධික බෝසතුන්ගේ වශයෙනි. කළ අභිනිහාර ඇති බෝසත්වට සොළොස් අනුසස් කෙනෙක් දක්වනලද වෙති. තවද සමාස් සම්බුද්ධභාවය දෙතිස් මහාපුරුෂලක්ෂණ අසූ අනු ව්‍යාඤ්ඤාන ව්‍යාමප්‍රභා කෙතුමාලාලධ්‍යාන රූපකායසම්පත්තිය දසබල චතුර්වේසාරද්‍යා ෂඩ අසාධාරණඤාදී ධර්මකායසම්පත්තිය බුදුකෙනතුනුද විසින් කියා නො නිම වියැහැකි ගුණසම්පත් පාරමිතාඵල යි.

මෙසේ බුද්ධත්වය සඳහා පැරුම්දම් පිරු අයුරු වදළ වරියාපිටක දෙශනාව සැදුහැකි සත්පුරුෂයනට හිවත් අවසන් කොට ඇති ලොචි-ලොවුතුරු සුව ඵළවන ධර්මපරියායයෙකි. මෙහි දක්වූ වරියා පිළිබඳ විස්තරකරා ජාතක දෙශනායෙන් දතයුත්තේ යි.

ලබ්‍රහ්ම ලබ්‍යානඤ්ඤා සංවිත.

15 පෙබරවාරි 2520
1977
ප්‍රච්චන්දය පිරිවෙන,
මොල්ලිගොඩ - වාද්දුව.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සංකේත නිරූපණය

- සිමු. සිංහලාක්ෂර මුද්‍රිත බුද්ධවංසය, වරියාපිටක පාළි
- මජ්ඣ. බුරුම රට ඡන්දසංඝායනා මුද්‍රිත ග්‍රන්ථ
- සං. සංගම (නාය) අක්ෂර මුද්‍රිත ග්‍රන්ථ
- නා. නාගරාක්ෂර මුද්‍රිත ග්‍රන්ථ
- PTS. Pali Text Society Buddhavanse - Chariyapitaka
- මව්. මධුරස්ථිලාසිනී - බුද්ධවංසවංශ කථා
- ප. පරමස්ථිපනී - වරියාපිටකවංශ කථා
- පු. අවංකථාගත පුරාණපාඨාන්තර
- මනුප. මහනුවර පත්තිරුප්පුවට අයත් පුස්තකාල පොත්

බුද්ධවංස පාළි

ශුද්ධා'ශුද්ධ දශ්කස

පිටුව	පෙළ	අශුද්ධ	ශුද්ධ
4	20	සබ්බරතනානිමිතං	සබ්බරතනානිමිතං
14	5	දිබ්බකඤ්ඤා	දිබ්බවකඤ්ඤා
23	13	දිසො දසං	දිසොදිසං
31	24	අනාසුච	අනාසුච
36	13	ජීගච්ඡා	ජීසච්ඡා
39	4	පැනුණහ	පැනුණහ
40	3	චිතතං	චිතථං
50	අධ්මෙලිපි 1	භසථ	භායථ
62	22	උකකුට්ඨිසද්ද	උකකුට්ඨිසද්දං
63	10	දෙවින්	දෙවියන්
73	11	අධිෂඨන'	අධිෂඨාන
75	19	සමම සමබුද්ධ	සමමා සමබුද්ධ
107	14	අතුරුදහන් වූහ	අතුරුදහන් විය
114	10	බුද්ධඤ්ඤාණො ව	බුද්ධඤ්ඤාණො ව
118	19	ප සා	පදසා
,,	20	පධන	පධාන
121	23	අතුරුදහන් වූහ	අතුරුදහන් විය
134	18	සුනබ්බ සුමිනෙත	සුනබ්බසුමිනෙතා
142	12	අධිට්ඨානිං	අධිට්ඨානිං
144	18	ඔපනෙතනි	ඔපනෙතනි
161	28	සුනාඤ්ඤා නමි	සුනාඤ්ඤා නමි
162	4	විචිතොලි	විචිතොලි
163	9	ශා ස්තානන්	ශාස්තානන්
174	19	බ්‍රහ්මදෙවො ව	බ්‍රහ්මදෙවො ව
,,	21	චුසසා'වෙ වා ව	චුසසා වෙව
180	18	වීරජ්ජාසාම	වීරජ්ජාසාම
183	9	චුසසා	චුසසා
187	4	සහ මැද	සහ මැද

පිටුව	පෙළ	අග්‍රදා	ග්‍රදා
191	1	පුනබ්බසුමි සස යැ	පුනබ්බසුමින යැ
223	11	බු හු ද	බුහු ද
224	3	ස ඤාඤාචිතං	ස ඤාඤාචිතං
232	4	සාවකො	සසාවකො
,,	9	සෙනසාරාමමනි	සෙනවසාරාමමනි
238	6	ජප්පහා	ජප්පහා
245	13	පිහිටියාන	පිහිටියේ යැ

වරියාපිටක පාළි

ශ්‍රද්ධා'ශ්‍රද්ධ දශීනස

පිටුව	පෙළ	අශ්‍රද්ධ	ශ්‍රද්ධ
251	2	සමාක් සමමා සමබුද්ධ	සමාක් සමබුද්ධ
254	15	ජාතකො	ජාතකො
255	18	සියලු ගරීරය ද	සිය ගරීරය ද
260	4	වාචෙය්‍ය	යාචෙය්‍ය
264	1	වචනකාලො	චවනකාලො
„	19	සාභවං	සභාවං
266	14	පබ්බාපෙසුං	පබ්බාපෙසුං
268	15	ස සසනනි	ප සසනනි
270	4	පබ්බත	පබ්බතං
274	3	මකකපා ව	මකකපො ව
„	7	දිස්වාන පුරිතං	දිස්වා න පුරිතං
„	16	තිණ දතවෙ	තිණං දතවෙ
276	අධොලිපි 9	යජසං	මජ්ඣං
278	5	පරිබාය'සෙඨ	පරිබාය'සෙඨා
279	15	දෑක	දෑන
282	6	වික්ඛානුවනෙනනෙතා	වික්ඛානුවනෙනනෙතා
„	8	ජාරිකං	ජාරිකං
288	22	රුරුරුරාජ වරියං	රුරුරුරාජ වරියං
293	18	අලීනසත්ත	අලීනසත්ත
296	1	සපාගරනනං	සපාගරනනං
310	11	සත්ත හං	සත්තාහං
318	14	තිරියං	කිරියං
323	18	බුරුණුස්	බරුණුස්
324	1	ජවට්ඨිකං	ජවට්ඨිකං
„	3	අප ර	අපර
326	1	සමෙහි ධි	සමෙහි ධි
„	2	සච්ච වානුරක්ඛිය	සච්චවානුරක්ඛිය

IN SINHALA CHARACTERS

ਫਾ ਫ਼ਾ ਭੀ ਰੀ ਲੁ ਲੂ ਏ ਓ

කක	ඛක	ගග	ඝඝ	ඛඛ			
චච	ඡඡ	ජජ	ඣඣ	ඤඤ			
ට්ට	ඨඨ	ඩඩ	ඪඪ	ණණ			
තත	ථථ	දද	ධධ	නන			
පප	ඵඵ	බබ	භභ	මම			
ය්‍ය	ර්‍ර	ල්‍ර	ව්‍ර	ස්‍ර			
හ්‍ර	ළ්‍ර	ඔ්‍ර	ඵ්‍ර	ඞ්‍ර			
කක	කඛ	කිකි	කිඛි	කුකු	කුඛු	කෙකෙ	කෙඛෙ
ඛක	ඛඛ	ඛිකි	ඛිඛි	ඛුකු	ඛුඛු	ඛෙකෙ	ඛෙඛෙ
ගග	ගඛ	ගිගි	ගිඛි	ගුගු	ගුඛු	ගෙගෙ	ගෙඛෙ

කකkka	කෙකේkka	ඉtra	මෙmpha
කකkka	කෙකේkka	දදdda	මෙ ,mba
කකkya	කෙකේkya	දධddha	මෙmbha
කිkri	කේkri	ද්dra	මෙmma
කචkva	කේkva	ද්ව, චdva	මෙmbha
චකkha	කේකචkha	ධචdhva	යය, යයyya
චකkha	චචkha	නතnta	යයyha
ගගgga	ගග, ගගgga	නිntha	ලලlla
ගගggha	ගගddda	නදnda	ලාlya
චකkka	කිකddha	කිndha	ලාlha
ග්grā	කෙකේgga	නනnna	චකwha
කිකkka	කෙකේkka	නනnha	සසssa
කිකkga	කෙකේkga	පපppa	සමsma
කිකkgha	කෙකේkgha	පථppha	සවsva
චචcca	නතtta	බබbba	හමhma
චචccha	නථttha	බචbbha	හචhva
පජjja	නථtva	ඉbra	ලොlha
පජjja		මෙmpa	

බුද්ධවංස - විසයසූචි

රතන චක්කමන කණ්ණඩා	...	...	2	-	19
සුමේධ කථා	...	...	20	-	53
1 දීපච්ඡර බුද්ධවංසො	...	...	54	-	59
2 කොණ්ඩකුඤ්ඤ බුද්ධවංසො	...	...	60	-	67
3 මධ්‍යල	„	„	68	-	75
4 සුමන	„	„	76	-	83
5 රජවන	„	„	84	-	91
6 සොහින	„	„	92	-	99
7 අනොමදස්සි	„	„	100	-	107
8 පදුම	„	„	108	-	113
9 නාරද	„	„	114	-	121
10 පදුමුත්තර	„	„	122	-	129
11 සුමේධ	„	„	130	-	137
12 සුජාත	„	„	138	-	145
13 පියදස්සි	„	„	146	-	151
14 අත්ථදස්සි	„	„	152	-	157
15 ධම්මදස්සි	„	„	158	-	163
16 සිඤ්ඤා	„	„	164	-	169
17 තිස්ස	„	„	170	-	177
18 ඵුස්ස	„	„	178	-	183
19 විපස්සි	„	„	184	-	191
20 සිඛි	„	„	192	-	199
21 වෙස්සහු	„	„	200	-	207
22 කතුසන්ධි	„	„	208	-	215
23 කොණ්ඨගමන	„	„	216	-	223
24 කසප	„	„	224	-	233
25 ගොතම	„	„	234	-	239
බුද්ධපති ණ්ණක කණ්ණඩා	...	...	240	-	243
ධාතුභාජනීය කථා	...	...	244	-	247

වර්ගාසිටක - විසයසූචි

1. දන පාරමිතා	250 - 277
1 අකිත්ති වරියං	250 - 253
2 සඤ්ඤා වරියං	252 - 253
3 කුරුධම්ම වරියං	254 -
4 මහාසුද්දසන වරියං	254 - 257
5 මහාගොච්ඡු වරියං	256 - 257
6 නිමිරාජ වරියං	258 - 259
7 වජ්ජකුමාර වරියං	258 - 259
8 සිට්ඨික වරියං	260 - 263
9 වෙසසන්තර වරියං	262 - 273
10 සසපණ්ඩිත වරියං	274 - 277

අකිත්තිවග්ගො පඨමො

2. සිල පාරමිතා	278 - 297
1 මාතුපොසක වරියං	278 - 279
2 භූරිදන්ත ,,	280 - 281
3 වමෙපය්‍යනාග ,,	282 - 283
4 චූලබොධි ,,	282 - 285
5 මහිසරාජ ,,	284 - 287
6 රුරුමිගරාජ ,,	286 - 289
7 මාතඛන ,,	290 - 291
8 ධම්මදෙවපුත්ත ,,	290 - 293
9 අලිතසත්ත ,,	292 - 295
10 සඤ්ඤාපාල ,,	294 - 297

භක්තිනාගවග්ගො දුතියො

3. නෙකබමම පාරමිතා	298 - 307
1 දුධඤ්ජය වරියං	298 - 299
2 සොමනස්ස ,,	298 - 303
3 අයොසර ,,	302 - 305
4 භිස ,,	304 - 305
5 සොණපණ්ඩිත ,,	306 - 307

වරියාපිටක විසයසූචි

4. අධිධානපාරමිතා	308 - 311
6 තෙමිය පණ්ඩිත වරියං	308 - 311
 5. සව්වසාරමිතා	 312 - 313
7 කපිරාජ වරියං	312 - 321
8 සව්වපණ්ඩිත ,,	312 - 313
9 වට්ටපොතක ,,	312 - 315
10 මව්ජරාජ ,,	314 - 317
11 කණ්ණදීපායන ,,	316 - 319
12 සුතසොම ,,	320 - 321
 6. මෙඤ්ඤා පාරමිතා	 322 - 323
13 සුචණ්ණසාම වරියං	322 - 323
14 එකරාජ ,,	322 - 323
 7. උපෙක්ඛා පාරමිතා	 324 - 325
15 මහාලොමහංස වරියං	324 - 325
උද්දනං	324 - 327

සුභගතානුපිටකේ බුද්දක නිකායෙ
බුද්ධ චං සපා ලී

සුභනානපිටකේ බුද්දකතිකායෙ

බුද්ධචංසපාලී

නමො තසස භගවතො අරහතො
සමමාසමබුද්ධසස

රතනවංශිකමනකණ්ඩො

1. බුභමා ව ලොකාධිපතී සහමපති¹
කතඤ්ඤි අනධිවරං අයාවුථ
සනතීධ සත්තා අපපරජකඤ්ඤාතිකා²
දෙසෙහි ධම්මං අනුකම්බමං පජා.
2. සමපතනවිජජාවරණසස තාදිනො
පුත්තිකිරසාන්මදෙහධාරිනො
තථාගතසසපටිපුඤ්ඤාලසස
උප්පජ්ඣ කාරුඤ්ඤානා සබ්බසන්තෙ.
3. න භෙතෙ ජානන්ති සදෙවමානුසා
බුද්ධො අයං කිදිසකො නරුත්තමො
ඉද්ධිබලං පඤ්ඤාබලඤ්ඤා කිදිසං.
බුද්ධබලං ලොකහිතසස කිදිසං.
4. න භෙතෙ ජානන්ති සදෙවමානුසා
බුද්ධො අයං ඊදිසකො නරුත්තමො
ඉද්ධිබලං පඤ්ඤාබලඤ්ඤා ඊදිසං.³
බුද්ධබලං ලොකහිතසස ඊදිසං.³
5. හන්දහං දස්සමිස්සාමි - බුද්ධබලං අනුත්තරං.⁴
වඩ්ඤමං මාපමිස්සාමි - නභෙ රතනමණ්ඩිතං.⁵

1. සහමපතී, මජ්ඣ., සිමු, මව්

2. සකාසාරජකඤ්ඤාතිකා - මජ්ඣ., මව්

3. ඊදිසං - මජ්ඣ., මව්

4. බුද්ධබලං අනුත්තරං - මජ්ඣ., මව්.

5. සබ්බරතනමණ්ඩිතං - මව්

සුත්‍රාන්තපිටකයේ කුද්ගොත්සනියෙහි

බුද්ධචංගපාලිය

ඒ භාග්‍යවත් වූ අර්හත් සමාක් සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා!

රත්නවඬික්‍රමණ කාණ්ඩය

1. සත්ත්වලොකයට අධිපති වූ සහම්පති නම් බ්‍රහ්ම තෙමේ මුදුනෙහි කළ ඇඳිලිපුට ඇති ව - 'මේ සත්ත්වොවු තුවණැස්හි දල්ප වූ කෙලෙස්-රජස් ඇති සත්ත්වයෝ ඇත්තාහ. ඔවුනට සිව්සස්දහම් දෙසනු මැනවැ මේ සත්ත්වප්‍රජාවට අනුකම්පා කළ මැනවැ' යි අනුත්තර වූ සථිඥයන් වහන්සේට ආයාචන කෙළේ ය.

2. පරිපූණ්ණ වූ අෂ්ටවිද්‍යා පසළොස්වරණ ධර්ම ඇති (ඉෂ්ටානිෂ්ටාදියෙහි) තාදී වූ ශරීරකාන්ති හෝ ප්‍රඥප්‍රදීප ධරණය වූ පශ්චිම-ශරීරධාරී වූ අප්‍රතිප්‍රද්ගල වූ තපාගතයන් වහන්සේට සියලු සත්ත්ව නිකායෙහි කරුණාව උපත.

3. තෙල (මාගේ ඥාති ආදී) සදෙවමනුෂ්‍යයෝ 'නරොත්තම වූ මේ සථිඥයන් වහන්සේ කෙබඳු වූවාහු ද, ලොවට හිත වූ සථිඥයන්ගේ සාද්ධිබලයත් ප්‍රඥබලයත් කෙබඳු වී ද, බුද්ධබලය කෙබඳු වී ද' යි යම් හෙයකින් නො දනිත් ද.

4. තෙල දෙවියන් සහිත මනුෂ්‍යයෝ 'නරොත්තම වූ මේ සථිඥයෝ මේ බඳු වූවාහු යැ, ලොවට හිත වූ සථිඥයන්ගේ සාද්ධිබලයත් ප්‍රඥබලයත් මේ බඳු විය. බුද්ධබලය මේ බඳු වී' යයි යම් හෙයකින් නො දන්නාහු ද,

5. එහෙයින් මම අනුත්තර වූ බුද්ධඅනුභාවය දක්වමි. අහස්හි මුක්තාමණි ආදී රත්නයන් අලංකාර වූ වඩික්‍රමණයක් මව්‍යාලමි. (සිතු සේක දකල්හි)

6. භූමා මහාරාජිකා තච්චිංසා
යාමා ච දෙවා තුසිතා ච නිමිතා
පරතිමිතස් සෙපි ච බ්‍රහ්මකායිකා
ආනන්දිතා විපුලමකංසු සොසං.
7. ඕභාසිතා ච පඨවී සදෙවකා
පුට්ඨ ච ලොකතනරිකා අසංවුතා
තමො ච තිබ්බො විහතො තද අහු
දිසවාන අවෙජරකං පාටිභීරං.
8. සදෙවගන්ධබ්බමත්‍රසාරකකප්ප
ආභා උළාරා විපුලා අජායත
ඉමසමිං ලොකෙ පරසමිඤ්චාභයසමිං.¹
අධො'පි උඨං තිරියඤ්ච විජ්ජනං.
9. සත්තුත්තමො අනධිවරො විනායකො
සත්ථා අහු දෙවමත්‍රසසපුජිතො
මහානුභාවො සත්පුඤ්ඤලක්ඛණො
දසෙසසි අවෙජරකං පාටිභීරං.
10. සො යාවිතො දෙවවරෙන චක්ඛුමා
අත්ථං සමෙක්ඛිති තද නරුත්තමො
චංකමං තත්ථ මාපයි ලොකනායකො
සුනිට්ඨිතං සබ්බරතනනිමිතං.
11. ඉඨි ච ආදෙසනානුසාසනී
තිපාටිභීරෙ භගවා චසි අහු
චංකමං මාපයි ලොකනායකො
සුනිට්ඨිතං සබ්බරතනනිමිතං.
12. දසසහසසී ලොකධාතුයා සිනෙරුපබ්බතුත්තමෙ
ථමෙත'ව දසෙසසි පටිපාටියා චංකමෙ රතනාමයෙ
13. දසසහසසී අතික්කමම චංකමං මාපයි ජිනො
සබ්බසොචණ්ණමයා² පසෙස චංකමෙ රතනාමයෙ

1. පරසමිඤ්චාභයෙ-මථි, වූභයෙ-යායා

2. තත්ථ ඉති-මජ්ඣ. නත්ථි

3. සබ්බසොචණ්ණමයා-මජ්ඣ.

6. (ප්‍රාසාද පථිත වන වාක්ෂාදියෙහි සිටි) බුමාටු දෙවියෝ ද සිව්මහරජයෙහි දෙවියෝ ද තවතිසායෙහි දෙවියෝ ද යම දෙවියෝ ද කුෂිත දෙවියෝ ද නිර්මාණරතී නම් දෙවලොවැ දෙවියෝ ද පරනිර්මිත-වශවර්තී නම් දෙවියෝ ද සොළොස් බහිතල වැසි දෙවියෝ ද සතුටු සිත් ඇත්තාහු මහත් වූ ඔල්වරසන් නැඟුණ.

(බුදුහු ඔදනකිසුණුසමවත් සමවැදදසදහසක් සක්වළ ආලෝක වෙව්'යි ඉටුහ. එකෙණෙනි)

7. දෙවලොක සහිත වූ පෘථිවිය ද අසංවෘත වූ බොහෝ ලොකාන්තරිකයෝ ද අවහාමිත වූහ. එකල්හි සනාඤ්ඤාරය ද නැසුණේ වී. ඒ අසිරිමත් පෙළහර දැක දෙවමනුෂ්‍යයෝ සතුටු වූහ.

8. දෙව ගදඹ මිනිස් රකුස් යන මොවුන් යහිත මේ මිනිස් ලොව ද අන් දෙවලෝ ද යන උභයලොකයෙහි ද යට (අවිච්ඡ ආදි නරකයන්හි) ද උඩ (අජ්වාකාශයෙහි) ද සරස (දසදහසක් සක්වළ) ද පැතිර පැවති මහත් වූ අප්‍රමාණ වූ ආලෝකයෙක් උපන.

9. ශීලාදිගුණයෙන් සියලු සත්ත්වයන් කෙරෙහි උතුම් වූ තමන් වහන්සේට වඩා උසස් කෙනෙක් නැති. සත්ත්වයන් හික්වෙන්නා වූ ශාක්‍යාන් වහන්සේ දෙවිමිනිසුන් විසින් පුදනලද වූහ. මහත් අනුභව ඇති සියපින්ලකුණෙන් යුත් සච්ඡයන් වහන්සේ ආශ්වයා වූ පෙළහරක් දක්වූ සේක.

10. එකල්හි (පෙළහර අවසන්හි) මිනිසුන් අතර උතුම් වූ පසැස් ඇති ලෝනාහිමී වූ ඒ බුදුරජාණු සහම්පති නම් මහබඳුහු විසින් අයදනා ලද්දහු දෙවිමිනිසුන්ට වන වැඩ සලකා එහි මනාව නිමියා වූ සියලු රුවනින් හිමවනලද සක්තෙක් මැවූහ.

11. බුදුහු සාද්ධි - ආදේශනා - අනුශාසනී යන තුන් පෙළහරෙහි (පස් අයුරෙකින්) වහී වූහ. ලොකනායක වූ බුදුහු මනාව නිමියා වූ සචරුවන්-ලුවා සක්මනක් මැවූහ.

12. දසදහසක් සක්වළෙහි උතුම් වූ මහාමෙරුපථිතයන් රුවන් සක්මන්හි වැඟ සෙසින් පිළිවෙළින් දක්වූහ.

13. පස්මරුවන් දිනු බුදුහු දසදහසක් සක්වළ ඉක්මවා සක්මන මැවූහ. රුවන්ලුවා සක්මන්හි දෙපස සථිසාවණීමයභූමි විය.

14. තුලාසඛ්‍යාපානුවග්ගා සොවණ්ණඵලකස්සා
වේදිකා සඛ්‍යාසොවණ්ණා¹ දුග්ගො පසෙසු නිමිතා
15. මණ්ඩුකතා වාලුකානිණ්ණා² නිමිතා රතනාමයං
භිභාසෙනි දිසා සඛ්‍යා සතරංසී'ව උග්ගතො.
16. තස්මිං වංශමතෙ ධිරො අමනංසවරලක්ඛණො
විරොවමානො සමුද්ධො වංශමෙ වංශමී ජිනො.
17. දිඛං මජ්ඣරවං පුප්ඵං පදුමං පාරිච්ඡක්කකං³
වංශමතෙ ඕකිරන්ති සංඛ්‍යා දෙවා සමාගතා.
18. පසානති තං දෙවසඛ්‍යා දසසහස්සි පමොදිතා
තමස්සමානා නිපතන්ති තුට්ඨහට්ඨා පමෙ.දිතා.
19. තාවතිංසා ව යාමා ව තුසිතා වා'පි දෙවතා
නිමිතානරතීනො දෙවා යෙ දෙවා වසන්තිනො
උදග්ගවික්කා සුමනා පසානති ලොකනායකං.
20. සදෙවගුහඛ්‍යාමනුසාරකස්සා
නානා සුපණ්ණා අථවා'පි රක්ඛස්සා
පසානති තං ලොකභිතානුකම්පකං
නාහ'ව අවුග්ගතවන්දමණ්ඩලං.
21. ආභසාරා සුභනිණ්ණා
වෙහපථලා අකතිට්ඨා ව දෙවතා
සුසුද්ධා සුක්කවස්වසනා⁴
තිට්ඨන්ති පඤ්ඤිතතා.
22. මුඤ්ඤානි පුප්ඵං පන⁵ පඤ්ඤවණ්ණිකං
මජ්ඣරවං වන්දනවුණ්ණමිසිතං
හමෙනති වෙලානි ව අමුරෙ තද
අහො ජිනො ලොකභිතානුකම්පකො.
23. තුඤ්ඤානි ව කෙතු ව ධරො සුපො ව පාණිනං
පරායනො පතිට්ඨා⁶ ව දිපො ව දිප්පකතමො⁷

1. සඛ්‍යා සොවණ්ණ-පිටු

2. වාලුකානිණ්ණ-මජ්ඣ., මව්

3. පාරිච්ඡක්කකං-මජ්ඣ.

4. සුසුද්ධා සුක්කවස්වසනා-පු

5. පුප්ඵානි වා-පු

6. පතිට්ඨා-පිටු

7. දිප්පකතමො-මජ්ඣ., පිටු

14. යටකී මහමෙර වැඟ මත ඊට අනුරූප වූ තුලාහඟුළු මතුයෙහි රත්පෝරු අතුරනලදයැ. දෙපසැ මවනලද වෙදිකාව සභිඤ්ඤමය වී.

15. මිණිමුතු වැල්ලෙන් ගැවැසුණු මවනලද රුවන්මුවා සක්මන උදහිරු මෙන් සියලු දික් හොබවයි.

16. ධීර වූ දෙතිස්වහපුරිස්ලකුණින් යුත් පස්මරුන් දිනු සම්බුදුහු ඒ සක්මනැති බබළමින් සක්මන් කළහ.

17. එහි රැස් වූ සියලු දෙවියෝ දෙවිලොවැ හටගත් මදරාමල් ද පිපුම් ද පරසතුමල් ද සක්මනෙහි විසුරුවති.

18. දසදහසක් සක්වළ දෙවසමුහයෝ සතුටු සිත් ඇත්තාහු උන් වහන්සේ දක්නාහ. සතුටු වූවාහු තුටුපහටු වූවාහු වදිමින් රැස් වෙති.

19. තවතිසාවෙහි දෙවියෝ ද යාමයෙහි දෙවියෝ ද තවත් තුෂිතයෙහි දෙවියෝ ද නිර්මාණරත්නයෙහි දෙවියෝ ද පරනිර්මිතවසවර්ති දෙවියෝ ද ඔදවැඩිසිත් ඇත්තාහු සතුටු වූවාහු ලොකනායකයන් බලති.

20. දෙවි ගඳඹ මිනිස් යක් යන මොවුන් සහිත නා ගුරුළු යන මොහු ද තවත් රකුසෝ ද සත්ලොවට හිතානුකම්පා ඇති උන් වහන්සේ අහස්හි උද වූ සඳ සෙයින් දකිති.

21. ආභස්සර බඹුහු ද සුභකිණ්ණ බඹුහු ද වෙහස්ඵල බඹුහු ද අකතිටා බඹුහු ද ඉතා පිරිසුදු සුදුවත් හැඳ පෙරෙවියාහු මුදුනෙහි ඇඳිලි බැඳ සිටිත්.

22. තවද ආශ්වයඨයෙකි, ජිනරාජයන් වහන්සේ සත්ලොවට හිතානුකම්පා ඇතිසේකැ'යි (ඒ පෙළහර දක්වන කල්හි) සදුන්සුණු මුසු පස්පැ දිස්නා මදරාමල් ද විසුරුවති. අහස්හි දිවසළ ද බමවත්.

23. නුඹ වහන්සේ ලෝසත්තට ශාය්නා වූවහ. කෙහෙලි වැන්නහ. ධවජයක් වැන්නහ. යාගඤ්ඤයක් වැන්නහ. පිළිසරණයහ. ප්‍රතිජ්ඣා වූවහ. ප්‍රදීපයක් වැන්නහ. දෙපා ඇතියනට උතුම් දූවහ' යි.

24. දසසහසසිලොකධාතුයා¹ දෙවනායො මහිඤ්ඤා
පට්ඨාපරෙඤා නමසසනති තුට්ඨභවධා පමොදිතා.
25. දෙවනා දෙවකඤ්ඤා ව පසන්නා තුට්ඨමානසා
පඤ්චවණණිකපුපෙඨි පුජයනති නරාසභං.
26. පසන්නති තං දෙවසඤ්ඤා පසන්නා තුට්ඨමානසා
පඤ්චවණණිකපුපෙඨි පුජයනති නරාසභං.
27. අහො අවජරියං ලොකෙ අභිභුතං ලොමහංසනං
න මෙදිසං භූතපුබ්බං අවෙජරං ලොමහංසනං.
28. සකං සකං හි¹ භවතො නිසීදිකාන දෙවනා
හසනති තා² මහාහසිතං දිස්වානාවෙජරකං නභෙ.
29. ආකාසවධා ව භූමිවධා තිණපඤ්චිවාසිනො³
කත ඤාදි නමසසනති තුට්ඨභවධා පමොදිතා.
30. යෙ'පි දිසායුකා නාගා පුඤ්ඤවනො මහිඤ්ඤා
පමොදිතා නමසසනති පුජයනති නරුක්ඛමං.
31. සඬහිතියො පවතෙතනති අම්බරෙ අනිල ඤාපෙ
විමමනද්ධානි වාදෙතති දිස්වානාවෙජරකං නභෙ.
32. සඬ්ඛා ව පණවා වෙව අපො දෙණ්ඩිමා⁴ බහු
අතනලිකඝ්ථිං වජෙජනති⁵ දිස්වානාවෙජරකං නභෙ.
33. අබ්භූතො වත නො අජ්ජ උපපජ්ඣී ලොමහංසනො
ධුටං අත්ථසිඤ්ඤා⁶ ලභාම බණො නො පටිපාදිතො.
34. බුද්ධො'ති තෙසං සුකාන පිති උපපජ්ඣී තාවදෙ
බුද්ධො බුද්ධො'ති කථයන්තා තිට්ඨනති පඤාදි කතා.
35. හිංකාරං සංධුකාරඤ්ඤා⁷ උකකුට්ඨිං සමපසාදනා⁸
පජා ව විවිධා ගගනෙ වතෙතනති⁹ පඤාදිකතා.

1. සකසකමහි-මජ්ඣ. සකං සකමහි-සිඬු. මව්.
2. හසනති-සිඬු
3. තිණපිට්ඨනිවාසනො-සිඬු
4. ධිණ්ඩිමා-මජ්ඣ.
5. වජෙජනති-මජ්ඣ.

6. ධුටමත්ථසිද්ධි-මජ්ඣ.
7. හිංකාරා, සංධුකාරා ව-මජ්ඣ.
8. උකකුට්ඨිපමහංසනා-මජ්ඣ.
9. පටාකා විවිධා ගගනෙ වතෙතනති-පු

24. දසදහස්ලෝකාහි මහත් සාද්ධි ඇති දෙවියෝ තුටුපහටු වූවාහු ප්‍රමුදිත වූවැහු පිරිවරා සිට නමස්කාර කෙරෙති.

25. දෙවියෝ ද දෙවහනෝ ද ප්‍රසන්න වූවාහු සතුටුසිත් ඇත්තාහු පස්වනක් මලින් නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ බුදුන් පූජති.

26. දිවාසමුහයෝ ප්‍රසන්න වූවාහු සතුටුසිත් ඇත්තාහු ඒ නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ බුදුන් දකිති. පස්වනක් මලින් පූජා කෙරෙත්.

27. අහෝ! ලොකයෙහි ආශ්වයා නියා යැ අද්භූත නියා යැ ලොමුදහනසුලු යැ. මා විසින් මෙබදු ලොමුදහන ආශ්වයා වූ අද්භූතයෙක් කුසුටුවීරු යයි.

28. දෙවියෝ තමන් තමන්ගේ විමන්ති හිඳ අහස්හි ආශ්වයා (පෙළහර) දැක මහසිතායෝ සෙති.

29. අහස්විමන්වැසි වූ ද බුමාවිමන්වැසි වූ ද තල්ආදි තණරුක්-මුදුන්වැසි වූ ද මංවැසි වූ ද දෙවියෝ සතුටු වූවාහු තුටුපහටු වූවාහු බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

30. බොහෝ ආයුෂ ඇති පින්වත් වූ මහත් සාද්ධි ඇති යම් නාග කෙනෙක් වෙත් නම් (ඔහු ද) සතුටුසිත් ඇත්තාහු නරොත්තම බුදුරදුන් වඳින් පුදත්.

31. (දෙවියෝ) අහස්හි ආශ්වයා (පෙළහර) දැක පවත්මගැ-අහස්හි දෙවනළු පවත්වති, දිවබෙර වයත්.

32. (දෙවියෝ) අහස්හි ආශ්වයා දැක සක් ද පණාබෙර ද යළි බොහෝ මිහිභුබෙර ද අහස්හි වාදනය කෙරෙත්.

33. එකාත්තයෙන් අද අද්භූත වූ ලොමහණියෙක් උපන්නේ නො! අවශ්‍යයෙන් අවිසිද්ධිය ලබමහ. අප විසින් බුද්ධෝත්පාද කණ්ණිය ලබන ලද.

34. 'බුද්ධ' යන වදන් අයා එකෙණෙහි ඒ දෙවියනව (පස්වනක්) ප්‍රීති උපන. ඔහු 'බුද්ධ බුද්ධ' යි කියමින් මුදුනෙහි ඇදිලි බැඳ සිටිති.

35. දෙවාදි විවිධ ප්‍රජාවෝ අහස්හි බද්දිලි වැ සිට නිංකාර නාදය ද සාධුකාර නාදය ද ඔල්වරහඬ ද ප්‍රසන්නාකාරය ද පවත්වති.

36. ගායනී සෙලෙනී ව වාදයනී ව
භූජානි පොයෙනී¹ ව නවයනී ව
මුඤ්ඤානී පුප්ඵං පන පඤ්චණ්ණිකං.
මඤ්ඤං වඤ්ඤානුණ්ණිකං.
37. යථා තුයහං මහාවීර පාදෙසු වක්කලක්කණං
ධජචජීරපතාකා² වඩ්ඪමානඛකුසාවිතං.
38. රූපෙ සීලසමාධිමහි පඤ්ඤාය ව අසාදිසො
විමුක්ඛියා අසමසමො ධම්මවක්කසාවත්තනෙ.
39. දසනාගබ්බං කායෙ තුයහං පාකතීකං බලං
ඉඤ්ඤානෙ අසමො ධම්මවක්කසාවත්තනෙ.
40. ඵ්වං සබ්බගුණොපෙතං සබ්බඛගසමුපාගතං
මහාමුතීං කාරුණිකං ලොකනාථං නමසස්ථ.
41. අභිවාදනං ථොමනඤ්ඤා වඤ්ඤානු පසංසනං
නමසස්සනඤ්ඤා පුජඤ්ඤා සබ්බං අරහස්සී තුවං.
42. යෙ කෙවි ලොකෙ වඤ්ඤෙය්‍යා
වඤ්ඤා අරහනී යෙ
සබ්බසෙට්ඨො මහාවීර
සද්දියො නෙ න විජ්ජති.
43. සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤා සමාධිජ්ඣානකොවිදෙ
ශීර්ශකුට්ඨෙ ධිනොයෙව පසස්සි ලොකනායකං.
44. සුචුලලං සාලරාජං ව³ වඤ්ඤා වග්ගෙන යථා
මජ්ඣන්තිකෙ'ව⁴ සුරියං ඔලොකෙති නරාසභං.
45. ජලනතං දීපරුක්කං'ව තරුණසුරියං'ව⁵ උග්ගතං
බ්‍යාමප්පභානුරුක්ඛිතං ධීරං පසස්සි නායකං.
46. පඤ්ඤානතං භික්ඛුසනානං කතකිච්චානකාදිතං
බිණ්ණසවානං විමලානං බණ්ණෙන සනතිපාතයි.

1. පොරොත්ති-මජ්ඣ.

2. පටාකා-මජ්ඣ.

3. සුචුලසාලරාජං-මව්.

4. මජ්ඣන්තිකෙව-මජ්ඣ.

5. සුරියං'ව-මජ්ඣ.

36. බුදුගුණ ගයනී සිරුසන් පවත්වනි වාදනය කෙරෙනි, අපොළනි, නටවනි, (තුමුන් නටනි) යළි පස්වණක් මල් වගුරුවනි, සඳුන් සුණු මුසු වූ මදුරා මල් ද වගුරුවන්.

37. මහාවීරයන් වහන්ස, යම්සේ නුඹ වහන්සේ ගේ පා සහලෙහි සර්වාකාරයෙන් පරිපෑණී වූ චක්කුක්ෂණ බබළා ද ඵසෙයින් ධවජ-යෙන් වජ්ජයන් පතාකායෙන් වර්ධමානයෙන් හා අභිකුශයෙන් ද (ඒ චක්කු ලක්ෂණය අලංකාර වී.)

38. රූපකාය සමපතියෙහි ද ශීලයෙහි ද සමාධියෙහි ද ලොකොත්තරප්පඥයෙහි ද අනුපම වූවහ ඵලවිමුක්තියෙහි ද දම්සක් පැවැතුමිහි ද අසම වූ අතීත බුදුවරයන් හා සම වූවහ.

39. සදන්කුලයෙහි වූ දස ඇත් කෙනකුන් ගේ බලය නුඹ වහන්සේ ගේ කයෙහි පියවි බලය වෙයි. (ඒකුරුවණාදී) සංඤ්ඤාබලයෙන් අසමසමයහ. දම්සක් පැවැතුමිහි දෙශනාඥනයෙහි ද අසමයහ.

40. මෙසෙයින් සියලු ලොවී ලොවුතුරාගුණයෙන් යුක්ත වූ සියලු ගුණාංගයෙන් සමුපෙත වූ මහාමුනි වූ කාරුණික වූ ලොක සාමීන් නමස්කාර කරවූ.

41. අභිවාදනයට ද (නො හමුයෙහි කරන) ඤාතියට ද ප්‍රණාමයට ද (හමුයෙහි කරන) ප්‍රශංසාවට ද ඇදිලි බැඳීමට ද (මල්ගඳ වීලෙවුන් ආදියෙන්) පිදීමට ද යන සියලු සත්කාර විශෙෂයට නුඹ වහන්සේ නිසි වූවහ.

42. මහාවීරයන් වහන්ස, ලොවැ යම් කෙනෙක් වෘක්කය වූවාහු ද යම් කෙනෙක් වෘක්කාවට නිසි වූවාහු ද නුඹ වහන්සේ ඒ සියල්ලන් කෙරෙහි ශ්‍රෙෂ්ඨ වූවහු යැ. නුඹ වහන්සේට සම වූයෙක් නැති.

43. මහාප්‍රාඥ වූ වික්කසමාධියෙහි හා ප්‍රථමධ්‍යානාදියෙහි නිපුණ වූ ශාරිපුත්‍ර සථවීරයන් වහන්සේ ගිජුකුළු පව්වෙහි සිටියාහු මැ (රුවන් සක්මන්හි සක්මන් කරන) ලොකනායක වූ සථිඥයන් වහන්සේ දුටුවාහ.

44. නරශ්‍රෙෂ්ඨ වූ සථිඥයන් වහන්සේ සුපිපි සල්ලකක් මෙන් ද, අභයෙහි (කරු පිරිවරන ලද) පුන්සඳු සෙයින් ද, බබලන මධ්‍යාහ්න සුයායා සෙයින් ද දුටුවාහ.

45. දිලියෙන ව්‍යාමප්‍රභායෙන් හත්පයින් රැඳුණු ධීර වූ ලොක-නායකයන් වහන්සේ (නැහැ පහන් ඇති) දිලියෙන පහන් රුකක් සෙයින් ද රඳයට පැමිණි ලහිරු මඬලක් සෙයින් ද දුටුවාහ.

46. සිව්සය්හි සිව්මගින් කොට නිමැ වූ කිය ඇති ලාභාලාභාදී-යෙහි තාදී වූ මහනැණිත් ක්ෂය කළ ආසුට ඇති විගත වූ රාගාදී මල ඇති පන්සියක් හික්ෂුන් ඇසිල්ලෙකින් රැස් කරවූහ.

47. ලොකසංසාදනං¹ නාම පාටිභිරං නිදසසයි
අමෙත'පි තස්ම ගම්සසාම² වන්දිසසාම මයං ජිනං.
48. එථ සබ්බෙ සමාගනත්වා පුට්ඨිසසාම මයං ජිනං
කඛිං විනෝදයිසසාම පසස්සිත්වා ලොකනායකං.
49. සාධුති තෙ පටිසසුත්වා නිපකා සංවුඤ්ඤා
පනතච්චරමාදය තරමානා උපාගමිං³.
50. විනාසවෙගි විමලෙගි දතෙතති උත්තමෙ දමෙ
සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤා ඉද්ධියා උපසඬාමි.
51. තෙති භික්ඛුති පරිවුත්තො සාරිපුත්තො මහාගණි.
ඡලනො දෙවො ගගනෙ'ව⁴ ඉද්ධියා උපසඬාමි.
52. උක්කාසිතඤ්ඤා විපිතං⁵ අජඤ්ඤාපකස්සිත්වා සුබ්බතා
සගාරවා සප්පතිසසා සමුද්ධං උපසඬාමි.
53. උපසඬාමිත්වා පසස්සති සයමිභුං ලොකනායකං
නභෙ අච්ඡුග්ගතං ධිරං වන්දං'ව ගගනෙ යථා.
54. ඡලතං දීපරුක්ඛං'ව විජ්ජං'ව⁶ ගගනෙ යථා
මජ්ඣිමනිකෙ'ව සුරියං පසස්සති ලොකනායකං.
55. පඤ්ඤාභිනිඛුසනා සබ්බෙ පසස්සති ලොකනායකං
රහදම්ච විපසන්නං සලිලං සුච්ඡිලං පද්මං යථා⁷.
56. අඤ්ඤා පග්ගහෙත්වා තුට්ඨං'ව⁸ පමොදිතා
නමස්සමානා නිපතන්ති සත්ත්වො වක්කලකඛණං.
57. සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤා කොරණ්ඩසමසාදිසො
සමාධිජානානසුඤ්ඤා වන්දති⁹ ලොකනායකං.

1. ලොකසංසාදනං-පු

2. ගතත්වා-මජ්.

3. මුඛගමිං-මජ්.

4. උද්දනනා, දෙවො'ව ගගනෙ-මජ්.

5. විපිතඤ්ඤා-සා.

6. අජඤ්ඤාපකස්සි-මජ්.

7. විජ්ජං-මජ්.

8. පුට්ඨං-පද්මං යථා-මජ්., පුට්ඨං, පු.

9. හට්ඨකුට්ඨං-මජ්.

10. වන්දනෙ-මජ්.

47. බුදුහු ලොකවිවරණ නම් වූ ආතිහායසීයක් දක්වූහ. ඇපිදු එහි යමහ. ඇපි ජිනපඤ්චමාර වූ සච්ඡයන් වහන්සේ වදිමහ.

48. එහු මැන ඇපි හැමදෙනමෝ රැස් වූ සිට ජිනපඤ්චමාර වූ බුදුරදුන් විවාරමහ. ලොකනායකයන් වහන්සේ දක කාඩක්ෂා දුරු කරමහ.

49. නිපකප්‍රඥ ඇති සංවර කළ ඉදුරන් ඇති ඒ භික්ෂුහු මැනැවැ සි පිළිවදන් දී පාසිවුරු ගෙන යුහු වූ තෙරුන් කරා එළඹියාහු යැ.

50. උක්කම දම සඤ්ඤාන අර්හත්‍වය නිමිති කොට සෙයින් හා සිතින් හා දමුණු විගතමල වූ ඒ ක්ෂිණාසුවයන් සමග මහාප්‍රාඥ වූ සැරියුන් මහතෙරණුවෝ සෘද්ධියෙන් බුදුන් වෙත එළඹියහ.

51. මහත් වූ ගණ ඇති ශාරිපුත්‍ර සංවිරයන් වහන්සේ ඒ භික්ෂුන් විසින් පිරිවරන ලද්දහු අහස්හි දිලියෙන දෙවියකු සෙයින් සෘද්ධියෙන් බුදුරදුන් කරා එළඹියහ.

52. ඒ භික්ෂුහු උකැසිහඩ ද කිව්සිහඩ ද නො කොට සුවිමල ධුතගුණ ඇත්තාහු බුද්ධ ගෞරවයෙන් සගෞරව වූවාහු නිව්වාතති ඇත්තාහු සම්මාසම්බුදුන් කරා එළඹියාහ.

53. එළැඹි ගුවන්තෙලෙහි උදයට පැමිණි වන්ද්‍යා සෙයින් සවයමහ වූ ලොකනායක වූ අහස්හි පැන නැඟී සිටි ධිර වූ සච්ඡයන් වහන්සේ දක්නාහ.

54. දිලියෙන පහන්රුකක් සෙයින් ද ගුවන්තෙලෙහි විදුලිය සෙයින් ද මධ්‍යාහ්නයෙහි සුයසියා සෙයින් ද ලොකනායකයන් වහන්සේ දුටුවාහ.

55. සියලු පන්සියක් භික්ෂුහු පහන්දිය ඇති සුපිපි පියුම් ඇති විලක් සෙයින් ලොකනායකයන් වහන්සේ දුටුවාහ.

56. (සැරියුන් තෙරුන් ප්‍රමුඛ ඒ භික්ෂුහු) මුදුනෙහි ඇඳිලි බැඳගෙන තුටුපහටු වූවාහු ප්‍රමුදිත වූවාහු නමස්කාර කෙරෙමින් ශාක්‍ය්‍යන් වහන්සේ ගේ චක්‍රලක්ෂණ ඇති පාද සම්පයෙහි වැඳ වැටුණාහ.

57. මහනුවණැති වූ කටුකරඬු මල් සුසුසු පැහැ ඇති වූ වික්කසමාධි-යෙහි හා ප්‍රථමධ්‍යානාදියෙහි ඡෙක වූ ශාරිපුත්‍ර සංවිරයන් වහන්සේ ලොකනායක වූ සච්ඡයන් වහන්සේ වැන්දහ.

58. ගජජීතො¹ කාලමෙසො²ව නිලුසලසසොදිසො
ඉඬ්ඛලෙන³ අසමො මොග්ගලානො මඤ්ඤිකො.
59. මහාකසපා⁴පා'පි ව ථෙරො උත්තරකතකසනිහො
ධුතගුණො අග්ගනිකඛින්නො ථොමිතො සත්ථු වණ්ණිතො.
60. දිබ්බවක්ඛනං යො අග්ගො අනුරුද්ධො මහාගණි
ඤ්ඤිසෙට්ඨො භගවතො අවිදුරො'ව නිට්ඨති.
61. ආපත්තිඅනාපත්තියා සතෙකිව්ජාය³ කොට්ඨෙ
විනයෙ අග්ගනිකඛින්නො උපාලි සත්ථු වණ්ණිතො.
62. සුබ්බමනිපුණස්ථවිවිද්ධො කට්ඨිකානං පවරො ගණි
ඉසි මනානියා පුතො පුණ්ණො නාමා'ති විසුජ්ජො.
63. එතෙසං විතමඤ්ඤාය ඔපමකුසලො මුනි
කඛිලෙජ්ජෙ මහාවීරො කට්ඨෙ අත්තනො ගුණං.
64. වත්තාරො තෙ අසබ්බියා කොට්ඨෙසං න ඤායති
සත්තකායො ව ආකාසො වකකවාළා ව නත්තකා
බුද්ධිඤ්ඤාං අසමෙය්‍යං න සකකා එතෙ විජානිතුං.
65. කිං එතං අව්ජරියං ලොකෙ යං මෙ ඉඬ්ඛිකුක්ඛනං
අඤ්ඤා බ්‍රහ්ම අව්ජරියා අබ්‍රහ්මා ලොමහංසනා.
66. යද්'හං තුසිතෙ කායෙ සනතුසිතො නාමහං තද
දසසහසසී සමාගමම යාවන්ති පඤ්ඤි මමං.
67. කාලො'යං තෙ⁴ හොවීර උපාජ්ජමාතුකුච්ඡියං
සදෙවකං තාරයන්තො බුජ්ඣසසු අමතං පදං.

1. ගජජිතො-සිග්‍ර
2. ඉඬ්ඛිකුසය-මව්.
3. සතිකිව්ජාය-පු

4. කාලො බො තෙ - මජ්ඣං,
කාලො දෙව - සිග්‍ර,
කාලො තෙ - පු.

58. ගර්ජනා කරන කාළමෙසයක් බඳු වූ නිලොක්පල සදාශ ප්‍රභා ඇති සෘණිබලයෙන් අසම වූ මහත් සෘණි ඇති මොද්ගලයාන සංවිරයන් වහන්සේ සඵඥයන් වහන්සේ වැන්දහ.

59. රත්රන් බඳු සිව්පැහැ ඇති, ධ්‍රැවගුණයෙහි අගතැන්හි තබන ලද, ශාඤ්ඤාත් වහන්සේ විසින් සතුති කරන ලද වණ්ණා කරන ලද මහසුප් මහතෙරුණුවෝ ද සඵඥයන් වහන්සේ වැන්දහ.

60. යම් කෙනෙක් දිවැස් ඇතියන් අතුරින් අග්‍ර වූ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඥාතිග්‍රෙණු වූ නම් ඒ මහත් ගණ ඇති අනුරුද්ධ සංවිරයන් වහන්සේ නුදුරෙහි මැ සිටියාහ.

61. ප්‍රතිකම් සහිත වූ ද රහිත වූ ද, ආපනතිඅනාපනතියෙහි ඡෙක වූ, විනයෙහි අගතැන්හි තබන ලද, ශාඤ්ඤාත් විසින් වණ්ණා කරන ලද උපාලි තෙරණුවෝ (නුදුරෙහි මැ සිටියාහ.)

62. ප්‍රතිවේධ කළ සුක්ෂ්ම වූ නිපුණ වූ අතී ඇති, ධම් කථිකයන් අතුරෙහි ග්‍රෙණු වූ ගණ ඇති සෘෂි වූ, මනානි නම් බැමිණියගේ පුත්‍ර වූ 'පුණණ' නමැයි ප්‍රසිද්ධ වූ තෙරණුවෝ ද (නුදුරෙහි සිටියාහ.)

63. මොවුන්ගේ සිත් දැන උපමායෙහි දක්ෂ වූ සැක සිදුනා වූ මහත් වීර්‍ය ඇති සඵඥයන් වහන්සේ තමන් වහන්සේගේ ගුණ ප්‍රකාශ කළහ.

64. යම් කෙනකුන්ගේ අත්තය නො පැතේ නම් මොහු සතර දෙන සංකිත්තයට (ගණනට) නො හැකි වෙති: සත්ත්ව සමුහය ද ආකාශය ද චක්‍රවාටයෝ ද අනන්තයෝ යැ බුද්ධඤ්ජනය ප්‍රමාණ කළ නො හැක්කේ යැ. මොහු දැනගන්නට නො හැක්කාහ.

65. මාගේ සෘණි විකුච්ඡය යන යමෙක් ඇද්ද තෙල ලොවැ කවර නම් ආශ්‍රය්‍යයෙක් ද? අද්භූත වූ ලොමුදහ ගත්වන අනාර්‍ය වූ අශ්‍රය්‍යයෝ බොහෝ වෙති.

66. යම් කලෙකැ මම් තුෂිත දිව්‍යතිකායයෙහි සන්තුෂිත නම් දෙව් වූයෙම් ද එකල්හි දසදහසක් සක්වලැ දෙවියෝ රැස් වැ මා කරා පැමිණ බද්දිලි වැ අයදින්:

67. මහාවීර්‍යාණෙනි, මේ මුඛට බුදුවන්නට කලි. මව්කුසැ පිළිසිදගනු මැනැවැ. දෙවියන් සහිත ලොකය තරණය කෙරෙමින් අමාතපදය අවබෝධ කළ මැනැවැ' යි.

68. තුසිතා කායා වට්ඨාන යද් ඔක්කමී¹ කුච්ඡයං
දසසහසසීලොකධාතු කච්ඡත්ථ ධරණී තද්.
69. යද්'හං මාතුකුච්ඡිතො සමපජානො'ව නික්කමී.
සාධුකාරං පවනෙතනති² දසසහසසී පකම්පප්³.
70. ඔක්කතනි⁴ මෙ සමො නත්ථි ජාතිතො අභිනික්කමෙ
සංඛොධියං අහං සෙට්ඨො ධම්මවක්කපාවනතො.
71. අහො අච්ඡරියං ලොකෙ බුද්ධානං ගුණමහත්තො
දසසහසසීලොකධාතු ජප්පකාරං පකම්පථ
ඔභාසො ව මහා ආසි අච්ඡරං ලොමහංසනං.
72. භගවා ව තමහි සමයෙ ලොකජේට්ඨා නරාසහො
සදෙවකං දසසයනො ඉද්ධියා වඬමි ජිනො.
73. වඬමෙ වඬමනො'ව කපේසි ලොකනායකො
අනතරා න භිවනෙති චතුහස්සෙ වඬමෙ යථා⁵.
74. සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤා සමාධිජ්ඣානකොවිදෙ
පඤ්ඤා පාරමිප්පත්තො⁶ පුච්ඡති ලොකනායකං.
75. කිදිසො තෙ මහාවීර අභිනිහාරො නරාසහ
කමසි කාලෙ තයා ධීර පඤ්ඤා බොධිමුක්තමා.
76. දනං සීලං ව නෙක්කමමං පඤ්ඤාචරියං ව කිදිසං
බ්‍රහ්මසම්මානං මෙතතුපෙක්ඛා ව කිදිසා.

1. ඔක්කමි-සිමු.

2. පවනෙතනති-මජ්ඣං.

3. පකම්පප්-මච්ඡි.

4. ඔක්කතනි-මජ්ඣං.

5. තද්-සිමු.

6. පාරමිප්පත්තො-සි, සිමු.

68. යම් කලෙක තුෂිත දිව්‍යනිකායෙන් ව්‍යුත වූ මව් කුසා පිවිසියෙම් ද එකල්හි දශසහශ්‍රිලෝකධාතූ ධරණිය කමා විය.

69. යම් කලෙක මම් සිහි ඇති වූ මෑ මව්කුසින් නික්මියෙම් ද එකල්හි දශසහශ්‍රිලෝකධාතූව සාධුකාර පවත්වමින් කමා විය.

70. ගර්භාවක්‍රාන්තියෙහි ද මව්කුසින් බිහිවීමෙහි ද මා හා සමයෙක් නැති. සංඛොධියෙහි දම්සක්පැවැත්මෙහි මම් ශ්‍රේෂ්ඨයෙමි.

71. ලොවෑ බුදුවරයන්ගේ ගුණමහත් බව අහෝ ආශ්‍රයා යෑ. දසදහසක් සක්වළු මහපොලොව ඡට්ඨකාරයෙකින් සැලුණේ යෑ හෙත් වූ අවහාසයෙක් ද ආශ්‍රයායෙක් ද ලොමහඡියෙක් ද විය.

72. එසමයෙහි ලොකජෝෂ්ඨ වූ නරශ්‍රේෂ්ඨ වූ ජිතපඤ්චාර වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද දෙවියන් සහිත ලොකයාට පෙළහර දක්වමින් සාධ්‍යයන් සක්මන් කළහ.

73. ලොකනායක වූ ශාසනාන් වහන්සේ සක්මන්හි සක්මන් කරන්නාහු මෑ (මිහිරි දහම් කථා) වදළහ. (පැළ-පැදන් සක්වළු මුවවිට හිමි කොට ඇති සක්මන්හි) සතර රියන් සක්මනෙක්හි සෙයින් අතුරෙහි නො නවත්නාහ.

74. මහාප්‍රාඥ වූ වික්‍රාසමාධියෙහි හා ප්‍රථමධ්‍යානාදියෙහි ඡේක වූ ශ්‍රාවකපාරමිඤ්ඤයෙහි පාරයට පැමිණි ශාරිපුත්‍ර සථවිරයන් වහන්සේ ලොකනායක වූ භාග්‍යවතුන් පුළුබුස්ති:

75. මහ වීරයන් වහන්ස, නරශ්‍රේෂ්ඨයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේ ගේ අභිනිහාරය කිබදු යෑ? ධීරයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේ විසින් කවර කලෙකැ උක්‍රාන්ත බොධිය ප්‍රාප්ත කරන ලද ද?

76. (මුඛ වහන්සේ ගේ) දනය ද ධීරය ද නෛෂ්ත්‍රමය ද ප්‍රඥාව ද වියා ද කිබදු යෑ? ක්ෂාන්තිය ද සත්‍යය ද අධිෂ්ඨානය ද මොක්‍රිය ද උපෙක්ෂාව ද කිබදු යෑ?

77. දසපාරමී තයා ධීර කිදිසා¹ ලොකනායක
කථං උපපාරමී පුණ්ණස්ස පරමස්සපාරමී කථං.
78. තස්ස පුට්ඨො විශාකාසි² කරවිකම්බුරං ගිරො³
භිබ්බාපයනො හදයං භාසයනො සදෙවකං.
79. අතීතවුඤ්ඤානං ජිනානං දෙසිතං
නිකිලිතං⁴ බුද්ධපරමපරාගතං
පුබ්බෙනිවාසානුගතාය බුද්ධියා
පකාසයි ලොකහිතං සදෙවකෙ.
80. පිතිපාමොණ්ණජනනං සොකසලලවිනොදනං
සබ්බසම්පන්නිපට්ඨාහං වික්කන්ධා සුඤ්ඤාද්⁵ මෙ
81. මදනිමෙදනං සොකනුදං සංසාරපරිමොචනං⁶
සබ්බදුක්ඛකුසලං මග්ගං සකකච්චං පටිපජ්ජා⁷ති.

රතනවඩකමනකණ්ඩො නිට්ඨිතො.

1. කිදිසි - මජ්ඣං
2. විශාකාසි - පිටු
3. කරවිකම්බුරගිරො - මජ්ඣං
4. නිකිලිතං (මජ්ඣං)

5. පුනාථ - මජ්ඣං,
6. සංසාරමොචනං - පිටු
සංසාරසම්භික්ඛකමං - පු

77. ධීර වූ ලොකනායකයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේ විසින් කෙබඳු දසපාරමී පුරන ලද ද? කෙසේ දස උපපාරමී පුරන ලද ද? කෙසේ දස පරඤ්ඤාපාරමී පුරන ලද ද? යි.

78. ඒ සැරියුත් තෙරුන් විසින් පුළුවස්නා ලදකුරුවිකෙවිල්ලනට බඳු මිණිරි වදන් ඇති සච්ඡයන් වහන්සේ (කෙලෙසින් තැවුණවුන්ගේ) ළය නිවමින් සදෙවක ලොකයා තුටු කෙරෙමින් ප්‍රකාශ කළාහු යැ.

79. ජිතපඤ්ඤාමාර වූ අතීත බුදුවරයන් විසින් දෙශිත වූ උන්-වහන්සේගේ චරිතය වූ සම්බුදු පරපුරෙන් පැවැත ආවා වූ ලොවට හීන වූ බුද්ධිවංශය පෙරවිසූ කඳපිළිවෙළ දන්නා තුවණින් දෙවියන් සහිත ලොකයාට ප්‍රකාශ කළ සේක.

80. ප්‍රීතිප්‍රමොද්‍ය උපදනා වූ ශොකශල්‍යය දුරු කරන්නා වූ සච්ඡමත් ලාභයට කරුණු වූ මා කියන බුද්ධිවංශ දෙශනාව සිත්හි ලා අසවු.

81. ජාත්‍යාදී මද නිව්දනය කරන්නා වූ ශොකය දුරු කරන්නා වූ සංසාරබන්ධනයෙන් මුදලන්නා වූ ජාත්‍යාදී හැම දුක් ක්ෂය කරන්නා වූ මාර්ගය වූ බුද්ධිවංශදෙශනාව සකසා අසවු.

නොහොත් ප්‍රීතිප්‍රමොද්‍ය උපදනා ශොකශල්‍යය දුරු කරන, සියලු සමත් ප්‍රතිලාභයට කරුණු වූ බුද්ධිවංශදෙශනාව අයා.

මද නිව්දනය කරන ශොකය දුරුලන සසර බැඳුමින් මුදලන සියලු දුක් ක්ෂය කරන බුද්ධිභාව සංකියාන මාර්ගයට බසිවු” යයි.

රත්නවංශමණි කාණ්ඩය නිමි.

සුමේධ කථා

1. කපො ව සතසහසෙස ව චතුරෝ ව අසඩ්ධියෙ
අමරං නාම නගරං දසසතෙය්‍යං මනොරමං.
2. දසභි සද්දෙභි අවිචිත්තං අත්තපානසමායුතං
හත්ථිසංඝං අසුසංඝං හෙරිසඬ්ඛරානි ව¹
බාදථ පිචථ වෙව අත්තපානෙන සොසිතං.
3. නගරං සබ්බඛගසම්පන්නං සබ්බකල්මසාගතං
සත්තරත්තසම්පන්නං නානාජනසමාකුලං
සම්ඥං දෙවනගරංව ආවාසං පුණ්ණකම්මිනං.
4. නගරෙ අමරට්ඨියා සුමේධො නාම බ්‍රාහ්මණො
අනෙකකොට්ඨිවයො පඤ්ඤාධනධර්මකුලා.
5. අජ්ඣායකො මත්තධරො තිණ්ණං වෙදනපාරගු
ලකඛණං ඉතිහාසෙ ව සධම්මෙ පාරමිං ගතො.
6. රහොගතො නිසීදිත්වා එවං විනෙකසහං තද
දුකෙඛා පුනඤ්ඤා වා නාම සරිරස්ස ව හෙදනං
(සම්මොහමරණං දුකං ජරාය අභිමද්දනං.)^{*}
7. ජාතිධම්මො ජරාධම්මො ව්‍යාධිධම්මො ව'හං සද
අජරං අමරං ධෙමං පරියෙසිස්සාමි නිබ්බුතී.
8. යනානුනිමං පුත්තිකායං නානා කුණපපුරිතං
ජඩ්ඨිත්වාන ගවේජය්‍යං අනපෙඬො² අනාඤ්ඤො.
9. අඤ්ඤි හෙතිති යො මග්ගො න යො සකකා න හෙතුයෙ
පරියෙසිස්සාමි තං මග්ගං භවතො පරිමුක්ඛියා.
10. යථා'පි දුකෙඛ විජ්ජතො සුඛං නාම'පි විජ්ජති
එවං භවෙ විජ්ජමානෙ චිහවා'පි ඉච්ඡිතඛෙකො.

1. හෙරිසඬ්ඛරානි ව-අසා

• ගාරද්ධනීදං, සමේඤ්ඤාභවිනොදනියා, අට්ඨකපාය, දිසසතෙ.

2. අනපෙඬො-මජ්ඣං.

සුමේධ කථා

1. සාරාසැකි කප්පුවහස් මතුයෙහි දකුම්කලු මනහර වූ අමර නම් තුවරෙක් වී.

2. ආහාරපානයෙන් යුක්ත වූ ඇතුන්ගේ කුඤ්චනාදය අසුන්ගේ හේසාරවය බෙර සක් රිය හඬින් ද (වීණා ගීත සම්මතාල ශබ්දයෙන් ද) කව පොව ආදී වූ ආහාරපාන පිළිබඳ ශබ්දයෙන් සොෂා කරන ලද දස වැදෑරුම් ශබ්දයෙන් නො වෙන් වූ,

3. සියලු නගරාචගයෙන් සම්පූර්ණ වූ සියලු කර්මාන්තයෙන් යුක්ත වූ සත්රුවතින් සමාද්ධ වූ නානා ජනයා විසින් ගැවැසිගත් එනුවර සමාද්ධ වූ (ආලකමන්ද) දෙවනුවර සෙයින් පින්කම් කළ ජනයන්ට ආවාස වී.

4-5. ඒ අමරවතී නගරයෙහි රැස්කළ නොයෙක් කෙළ ගණන් බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇති වෙද හදුරන්නා වූ වෙද මත්ත්‍ර ධරන්නා වූ ත්‍රිවේදයාගේ පරතෙරට ගිය ලක්ෂණ ශාස්ත්‍රයෙහි ද ඉතිහාසයෙහි ද ස්වකීය බ්‍රාහ්මණධර්මයෙහි ද පරතෙරට ගිය සුමේධ නම් බ්‍රාහ්මණයෙක් වී.

6. එකල්හි සුමේධපණ්ඩිත නම් වූ මම් එකලා වැ හිඳ මෙසේ සිතීමි: පුතර්භවය නම් දුකෙකි, ශරීරභෙදන සභ්ඛාත මරණය ද දුකෙකි.

7. ඒ සුමේධපණ්ඩිත සමයෙහි මම ඉපදීම ස්වභාව කොට ඇත්තෙම් ජරාව ස්වභාව කොට ඇත්තෙම් ව්‍යාධිය ස්වභාව කොට ඇත්තෙම් වෙමි. එහෙයින් ජරා රහිත වූ මරණ රහිත වූ නිර්භය වූ නිර්වාණය සොයන්නෙමි.

8. නානා කුණපයෙන් පිරුණු මේ කුණු කය හැර දමා නිරාලය වූයෙම් අර්ථී නො වූයෙම් යන්නෙමි නම් යෙහෙකැ යි.

9. (යම් මාර්ගයෙකින් නිවනට යෙමි ද) ඒ මහ අවශ්‍යයෙන් ඇත, වන්නේ යැ, ඒ මහ හේතු නො වන්නට නො හැකි වෙයි, භවයෙන් මිදීම පිණිස ඒ මහ සොයන්නෙමි.

10. යම්සේ දුක ඇති කල්හි සුවයෙකුදු ඇද්ද එසෙයින් භවය ඇති කල්හි විභවයෙකුදු කැමැති වියයුතු යැ.

11. යථා'පි උණෙක විජ්ජනෙක අපරං විජ්ජති සීතලං
එවං කිව්ධස්සි විජ්ජනෙක නිබ්බානං ඉච්ඡිතබ්බකං.
12. යථා'පි පාපෙ විජ්ජනෙක කල්‍යාණමපි විජ්ජති
එවමෙව ජාති විජ්ජනෙක අජාතිච්ඡින්නබ්බකං¹
13. යථා ගුරුගතො පුරිසො තළාකං දිස්සාන පුරිතං
න ගවෙසති තං තළාකං න දෙසො තළාකස්ස සො.
14. එවං කිලෙසමලධොවං² විජ්ජනෙක අමතත්තලෙ
න ගවෙසති තං තළාකං න දෙසො අමතත්තලෙ.
15. යථා දරිගි පරිරුද්ධො විජ්ජනෙක ගමනංපථෙ³
න පලායති සො පුරිසො න දෙසො අඤ්ඤාසස්ස සො.
16. එවං කිලෙසපරිරුද්ධො විජ්ජමානෙ සිවෙ පථෙ
න ගවෙසති තං මග්ගං න දෙසො සිවිමඤ්ඤාසෙ.
17. යථා 'පි බ්‍යාධිතො පුරිසො විජ්ජමානෙ තිකිච්ඡකෙ
න තිකිච්ඡාපෙති තං ව්‍යාධිං න සො දෙසො තිකිච්ඡකෙ.
18. එවං කිලෙසව්‍යාධිගි දුක්ඛිතො පරිපිළිතො⁴
න ගවෙසති තං ආවර්යං න සො දෙසො⁵ විනායකෙ.
19. යථා'පි කුණපං පුරිසො කණ්ණං බද්ධං ජිගුඤ්ඤ
මොචයිත්තාන ගවෙජ්ජයා සුඛි සෙරි සයං වසී.
20. තථෙ'විමං පුත්තිකායං නානා කුණපසඤ්ඤායං⁶
ජඩ්ඛයිත්තාන⁷ ගවෙජ්ජයාං අනපෙක්ඛා⁸ අනඤ්ඤා.
21. යථා උච්චාරයානලි⁹ කර්මං නරනාරියො
ජඩ්ඛයිත්තාන⁷ ගවෙජ්ජයාං අනපෙක්ඛා අනඤ්ඤා.

-
1. අජාතිච්ඡින්නබ්බකං - සිමු
 2. කිලෙසමලධොවං - ධ. අ. සිමු, කිලෙසමලධොවං - මජ්ඣ.
 3. ගමනෙ පථෙ - සිමු, අසා
 4. පරිපිළිතො - මරි.
 5. න දෙසො සො - සිමු, මජ්ඣ.
 6. නානා කුණපසඤ්ඤා - පු.
 7. ජඩ්ඛයිත්තාන - සිමු.
 8. අනපෙක්ඛා - සිමු, මජ්ඣ., අසා.
 9. උච්චාරයානලි - පු

11. යම්සේ උෂ්ණය ඇති කල්හි අන්‍ය ශීතලයෙකු ඇද්ද එසෙයින් (රාගාදී) තුන් ගිනි ඇති කල්හි නිවනෙක් කැමැති වියයුතු යැ.

12. යම්සේ පාපය ඇති කල්හි කුශලයෙකු ඇද්ද, එසෙයින් ජාතිය ඇති කල්හි නො ඉපැදීමකු කැමැති වියයුතු යැ.

13. යම්සේ මල වැකුණු මිනිසෙක් දිය පිරුණු තඩාගයක් දැක ඒ තඩාගය නො සොයා ද ඒ තඩාගයාගේ දෙසෙයක් නො වේ.

14. එසෙයින් කෙලෙස්මල දෙවීමෙහි පොහොසත් අමාවිල ඇති කල්හි ඒ අමාවිල නො සොයා නම් අමාන සම්බන්ධ තඩාගයාගේ දෙසෙක් නො වේ.

15. යම්සේ සතුරන් විසින් අවුරන ලද්දෙක් ගමනට නිසි මහ ඇති කල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ නො පලායේ නම් ඒ මාර්ගයාගේ දෙසෙක් නො වේ.

16. එසෙයින් කෙලෙසුන් විසින් භාත්පසින් අවුරන ලද්දේ නිවන් මහ ඇති කල්හි ඒ මහ නො සොයා නම් ඒ නිර්වාණමාර්ගයාගේ දෙසෙක් නො වේ.

17. යම්සේ හටගත් ව්‍යාධි ඇති මිනිසෙක් පිළියම් කරන වෙදකු ඇති කල්හි ඒ ව්‍යාධියට පිළියම් නො කරවා නම් ඒ වෛද්‍යයාගේ දෙසෙක් නො වේ.

18. එසෙයින් ක්ලෙශ නමැති ව්‍යාධීන් විසින් දුකට පැමිණියේ භාත්පසින් පෙලෙන ලද්දේ ඒ මෝක්ෂාවාය්‍යයා නො සොයා නම් ඒ විනේතෘ වූ ආවාය්‍යයාගේ දෙසෙක් නො වේ.

19. යම්සේ මිනිසෙක් ගෙලෙහි බඳ කුණපය පුගුප්පා කොට හැර-පියා සුඛිත වූයේ ස්වෛරී වූයේ ස්වයංවශී වූයේ නික්ම යේ ද,

20. එසෙයින් ම අනෙකවිධ කුණපයන් රැස් වූ මේ කුණකය හැරපියා අපෙක්ෂා රහිතයෙම අනාර්ථී වූයෙම යන්නෙමි.

21. යම්සේ ස්ත්‍රීපුරුෂයෝ ඔව්ස් කිළියෙහි කර්ස (මල) ය අපෙක්ෂා රහිත වූවාහු අනාර්ථික වූවාහු හැරපියා යෙද්ද,

22. එවමෙවා'හං ඉමං කායං නෘනා කුණපපුරිතං
ජඩ්ඛයිකාන ගච්ඡස්සං වච්චං කතා යථා කුට්ඨං.
23. යථා'පි ජජ්ජරං නාවං පලුග්ගං උදකගාහිනි.¹
සාමී ජඩ්ඛයිකා² ගච්ඡන්ති අනපෙඛා අනසීකා.
24. එවමෙවාහං ඉමං කායං නවච්ඡද්දං ධ්වංසාවං
ජඩ්ඛයිකාන ගච්ඡස්සං ඡින්නනාවං'ව සාමීකා.
25. යථා'පි පුරිසො වොරෙහි ගච්ඡන්තො භණ්ඩමාදිය
භණ්ඩචෙත්ඤයං දියවා ජඩ්ඛයිකාන ගච්ඡති.
26. එවමෙවමයං කායො මහාවොරසමො විය
පහායිමං ගමීසසාමී කුසලචෙත්ඤා භයා.
27. එවා'හං චිත්තයිකාන නෙකකොට්ඨතං ධනං
නාථානාථානං දකාන හිමවත්තමුපාගමී.
28. හිමවත්තස්ස අවිදුරෙ³ ධම්මකො නාම පබ්බතො
අසාමො සුක්කතො මග්ගං පණ්ණසාලා සුමාපිකා.
29. වඩ්ඪමං තත්ථ මාපෙසි පඤ්ඤෙයවිචජ්ඣිතං
අට්ඨගුණසමුපෙතං අභිඤ්ඤාබලමාහරි.
30. සාටකං පජ්ඣිං තත්ථ නවදෙසමුපාගතං
වාකචීරං නිවාසෙසිං ආදසගුණමුපාගතං⁴.
31. අට්ඨදෙසසමාකිණ්ණං පජ්ඣිං පණ්ණසාලකං
උපාගමී රුක්ඛමුලං ගුණෙදසහුපාගතං⁵.
32. වාපිතං රොපිතං ධඤ්ඤං පජ්ඣිං නිරවසෙසතො
අනෙකගුණසමපන්නං පවත්තඵලමාදිසි.
33. තත්ථ පධානං⁶ පද්ධිං තිසජ්ජධානවඩ්ඪමෙ
අබ්බතතරමිති සත්තාහෙ අභිඤ්ඤාබලමපාපුණං⁷.

1. පලුග්ගං උදකගාහිනි-- මජ්ඣං, පලුග්ගං උදකගාහිනි. - සී.

2. ජඩ්ඛයිකා - මජ්ඣං, මව්.

3. හිමවත්තසසාවිදුරෙ - මජ්ඣං.

4. ආදසගුණපාගතං - සීමු.

5. ගුණෙදසහුපාගතං - සීමු, ගුණෙහි දසහුපාගතං - අසා.

6. තත්ථපධානං - මජ්ඣං.

7. අභිඤ්ඤා බලපාපුණං-මජ්ඣං.

22. එසෙයින් මම නන් වැදෑරුම් කුණපයෙන් පිරුණු මේ කය (ස්ත්‍රීපුරුෂයන්) සිරුරුකිස කොට (හැරපියා) යන කුටිය සෙයින් හැරපියා යන්නෙමි.

23. යම්සේ නැවතීමියෝ දුදුරු වූ දිය වැහෙන බිඳුණු නැව අපේක්ෂා රහිත වූවාහු අතර්ථ වූවාහු හැරපියා යෙද්ද,

24. එසෙයින් මම නව සිදුරු ඇති නිරතුරු මල වැගිරෙන මේ කය නැවතීමියන් දිරාගිය නැවක් මෙන් හැරපියා යන්නෙමි.

25. යම්සේ මිනිසෙක් රත්නාදි භාණ්ඩ ගෙන සොරුන් සමග යනුයේ භාණ්ඩ අසිඳ ගැනීමෙන් වන බිය දැක හැරපියා යෙන් ද,

26. එසෙයින් මැ මේ කය මහසොරකු වැන්න. කුසල්දහම් වොලොගන්නා බියෙන් මේ කය හැරපියා යන්නෙමි.

27. මම මෙසේ සිතා නොයෙක් කෙළඟණන් ධනය නාථානාථයනට දී හිමවන කරා එළැඹියෙමි.

28. හිමවනට නුදුරු තැන ධම්මක නම් පර්වතයෙක් වෙයි. (එහි) මට අසපුයෙක් මොනොවට මවන ලද. පන්සලෙකුදු මොනොවට මවන ලදි.

29. ඒ අසපුයෙහි පස්වැදෑරුම් (සක්මන්) දෙසින් තොර වූ සක්මනක් මැවී. නොහොත් පක්ෂ්වතීවරණ දෙසයෙන් තොර වූ (පරිභූද්ධතාදි) අෂ්ට ගුණයෙන් යුක්ත වූ අභිඤ්ඤාලය ලැබීමි.

30. එහි දී නව දෙසෙකින් යුක්ත වූ (ඇඳි) සඵව හැරපිමි. දෙළොස් අනුසංසෙකින් යුක්ත වූ වැහැරි සිවුරු හැන්දෙමි.

31. අටදෙසෙකින් ගැවැසිගත් පන්සල හැරපිමි. දසගුණයෙකින් යුක්ත වූ රුක්මුලට එළැඹියෙමි.

32. වපුට නිපන් රොපණය කොට නිපන් ධාන්‍යය නිරවශේෂයෙන් හළිමි. නොයෙක් ගුණයෙන් යුක්ත වූ, තුවටුයෙන් ගිලිහී වැටුණු ඵල වැළඳිමි.

33. ඒ අසපුයෙහි හිඳිම සිටිම සක්මනින් ප්‍රධන්- වීර්යය කෙළෙමි. සතියක් ඇතුළත අභිඤ්ඤාලයට පැමිණියෙමි.

34. එවං මෙ සිඤ්ඤානස්ස වසීහුතස්ස සාසනෙ
දීපඛතරො නාම ජිනො උප්පජ්ඣි ලොකනායකො.
35. උප්පජ්ජනෙන ව ජායනෙන බුජ්ඣනෙන ධම්මදෙසනෙ
චතුරො නිවේනෙන නාද්දසං කුමාරතිස්සප්පිකො.
36. පට්ඨිතදෙසවීසයෙ නිමනෙත්වා තථාගතං
තස්ස ආගමනං මග්ගං සොධෙත්ති තුට්ඨමානසා.
37. අහං තෙන සමයෙන නිකම්භිකා සකස්සමා
බුනතෙත්වා වාකවීරානි ගඤ්ඤාමි අමබරෙ තද.
38. වේදජාතං ජනං දිස්වා තුට්ඨහට්ඨං පමොදිතං
ඔරොහිකාන ගගනා මානුසෙ පුළ්ඤ්ඤං තාවදෙ.
39. තුට්ඨහට්ඨා පමුදිතො, “වේදජාතො මහාජනො
කස්ස සොධියති මග්ගො අඤ්ඤාසං වට්ටමායනං.
40. තෙ මෙ පුට්ඨා බ්‍යාකරිංසු¹ බුද්ධො ලොකෙ අනුක්කරො
දීපඛතරො නාම ජිනො උප්පජ්ඣි ලොකනායකො.
තස්ස සොධියතෙ මග්ගො² අඤ්ඤාසං වට්ටමායනං.
41. බුද්ධො’ති මම සුඤ්ඤාන පිති උප්පජ්ඣි තාවදෙ
‘බුද්ධො බුද්ධො’ති කථයනො සොමනස්සං පවේදයිං.
42. තත්ථ ධ්වං විචිනෙත්තිං තුට්ඨො සංවිග්ගමානසො
ඉධ ඛිජානි රොපිස්සං ඛණො වෙ මා උප්පවගා.
43. යදි බුද්ධස්ස සොධෙථ එකොකාසං දද්ධං මෙ
අහමි සොධධිස්සාමි අඤ්ඤාසං වට්ටමායනං.
44. අදංසු තෙ මමොකාසං සොධෙතුං අඤ්ඤාසං තද
‘බුද්ධො බුද්ධො’ති විනෙතො මග්ගං සොධෙමහං තද.

1. විශාකංසු - දිමු, විශාකංසු - මජ්ඣ.

2. සොධියති පථො - පු., සොධියති මග්ගො - දිමු, මජ්ඣ.

34. මෙසෙයින් තාපසශාසනයෙහි වගී වූ මා දහිඤ සිද්ධියට පැමිණි කල්හි ලොකනායක වූ දීපච්ඡර නම් ජීවපඤ්චාරයන් වහන්සේ උපන්සේක.

35. (ඔබ) පිළිසිදගන්නා කල්හි ද මව්කුසින් නික්මෙන කල්හි ද බුදු වන කල්හි ද දම්සක් පවත්වන කල්හි ද (මම) ධ්‍යානරතියෙහි ඇලුනෙමි සතර තැන්හි දෙතිස් පෙරනිමිති නො දිටිමි.

36. පසල් දනවියෙහි ජනයෝ තථාගතයන් පවරා තුටුසිත් ඇත්තාහු ඔබ වඩනා මහ ශුද්ධ කෙරෙති.

37. එකල්හි මම සිය අසපුයෙන් නික්ම එදවස් වැහැරී සලමින අහස්හි යෙමි.

38. හටගත් සොම්නස් ඇති තුටුපහවූ වූ ප්‍රමුදිත වූ ජනයා දැක එකෙණෙහි අහසින් බැස මිනිසුන් විවාළෙමි.

39. තුටුපහවූ වූ ප්‍රමුදිත වූ හටගත් සොම්නස් ඇති මහාජන තෙමේ (මාර්ගය ශුද්ධ කෙරෙයි. නොප විසින) අඤ්ඤා වටුම අයන සච්ඤාන වූ මාර්ගය කවරක්හට ශුද්ධ කරනු ලැබේ ද?

40. මාවිසින් පුළුවස්නා ලද ඔහු මෙසේ පැවැසුහ: ලොවැ අනුත්තර වූ සම්මාසම්බුද්ධ වූ ලොකනායක වූ දීපච්ඡර නම් ජීවපඤ්චාර වූ බුදුහු උපන්න, ඔබට අඤ්ඤා වටුම අයන සච්ඤාන මාර්ගය ශුද්ධ කරනු ලැබේ යයි.

41. 'බුද්ධ' යනු අසා එකෙණෙහි මට ප්‍රීති උපන. 'බුද්ධො බුද්ධො' යි කියමින් සොම්නස් වින්දෙමි.

42. එහි සිට සතුටු වූයෙමි ප්‍රීතියෙන් විස්මිත සිත් ඇතියෙමි මෙසේ සිතීම: මේ දීපච්ඡර ජිත්තෙහි කුසල්බිජුවට රොපණය කරන්නෙමි. ක්ෂණසම්පත් නහමක් ඉක්මැ යේවයි.

43. ඉදින් බුදුනට මහ ශුද්ධ කරවූ නම් මට එක් අවකාශයක් ලැබ මම ද වටුම අයන සච්ඤාන මාර්ගය ශුද්ධ කරන්නෙමි.

44. එකල්හි ඔහු මට මහ ශුද්ධ කරනු සඳහා එක් පෙදෙසක් දුන්හ. එකල්හි මම 'බුද්ධො බුද්ධො' යි සිතමින් මහ ශුද්ධ කෙරෙමි.

45. අනිට්ඨිතෙ මමොකායෙ දීපඛ්ඤායො මහාමුනි
වතුහි සතසහසෙසහි ජලභික්ෂුකෙහි තාදිහි
බිණාසවෙහි විමලෙහි පටිපජ්ජි අඤ්ඤාං ජිනො.
46. පච්චුග්ගමනා වත්තභතී වජ්ජනතී භෙරියො බහු
ආමොදිතා නරමාදි සාධුකාරං පචත්තයුං.
47. දෙවා මනුසො පසාදනති මනුසොපි ව දෙවතා
උභො'පි තෙ පඤ්ඤාලිකා අනුයනති තථාගතං.
48. දෙවා දිබ්බෙහි තුරියෙහි මනුසො මානුසෙහි¹ ව
උභො'පි තෙ වජ්ජයනතා අනුයනති තථාගතං.
49. දිබ්බං මජ්ඣරවං පුප්ඵං පද්ධං පාරිවජ්ජනකං
දිසො දිසං ඔකිරනති ආකාසනභගතා මරු.
50. වමපකං සලලං නිපං නාගපුත්තාගකෙතකං
දිසොදිසං උකඛිපනති භුචිතලකා නරා.
51. කෙසෙ මුඤ්ඤිකභං තත්ථ වාකචිරඤ්ඤා වලෙකං
කලලෙ පඤ්ඤිකාන අවකුජ්ජො නිපජ්ජහං.
52. අකකමිත්වාන මං බුද්ධා සහ සියෙසහි ගච්ඡතු
මා නං කලලෙ අකකමිත්වා භික්ඛාය මෙ භවිස්සති.
53. පඨවියං² නිපන්නස්ස එවං මෙ ආසි වෙතසො
ඉච්ඡමානො අහං අජ්ජ කිලෙසෙ ක්කාපසෙ මම.
54. කිං මෙ අඤ්ඤාතවෙසෙන ධම්මං සච්ඡිකතෙනිධ
සබ්බඤ්ඤාතං පාපුණිත්වා බුද්ධො හෙසුං සදෙවකෙ.
55. කිං මෙ එකෙන තිණ්ණිකාන පුරියෙන ථාමදස්සිනා
සබ්බඤ්ඤාතං පාපුණිත්වා සත්තාරෙසුං සදෙවකෙ.
56. ඉමිනා මෙ අධිකාරෙන කතෙන දුරිඡ්ඡතමෙ
සබ්බඤ්ඤාතං පාපුණිත්වා තාලෙමි ජනනං බහු.

1. මානුසකෙහි - සිමු.

2. පඨවියං - මජ්ඣං, පුට්ඨියා - පු.

3. පාපුණාමි - මවි.

45. මාගේ මාර්ග කොට්ඨාශය කොට නො ගිණි කල්හි මහාමුනි වූ පස්මරුන් දිනු දීපඛ්ඤා සර්වඥයන් වහන්සේ ඡඩහිඤ වූ තාදී ගුණ ඇති පහවූ රාගාදී මල ඇති සාරලක්ෂයක් රහතුන් සමග මහට පිළිපත් සේක.

46. සතුටු වූ දෙවමනුෂ්‍යයෝ පෙරගමන් කෙරෙහි, බොහෝ බෙර වයනි, සාධුකාර පවත්වනි.

47. දෙවියෝ මිනිසුන් දකිති, මනුෂ්‍යයෝත් දෙවියන් දකිති, ඒ දෙව මිනිස් දෙපස මැ ඇඳිලි බැඳ තථාගතයන් පසුපස්හි යෙති.

48. දෙවියෝ දිව්‍යතුර්යයෙන් ද මනුෂ්‍යයෝ මානුෂක තුර්යයෙන් ද ඒ දෙපක්ෂයෙහි වූවෝ වාදනය කෙරෙමින් තථාගතයන් පසුපස්හි යෙති.

49. ආකාශ සඬ්ඛ්‍යාත නහස්හි නොහොත් අහස්හි ද දෙවලොවහි ද වූ දෙවියෝ දිව මදාරා මල් ද පියුම් ද පරසතු මල් ද ඒ ඒ දෙසින් විසුරුවන්.

50. පොළෝ තෙලෙහි වූ මනුෂ්‍යයෝ සපුමල් ද සරල (හොර) කුසුම් ද කොළොම්මල් ද නා- දෙඹ- වැටකේ මල් ද ඒ ඒ දෙසින් නහන්.

51. මම එහි හිසකෙස් මුදු වැහැරී ද සමිකඩ ද කලල්මත වතුරුවා අධොමුඛ වැ හොත්මි.

52. බුදුහු මා ඇක්මගෙන අතැවැසියන් සමග වඩනාසේක්වා, නහමක් කලල්හි ඇක්මෙන්වා, ඒ මට බොහෝ කලක් හිත පිණිස වන්නේ යැ.

53. පෘථිවියෙහි හොත් මට මෙබඳු වූ චිත්ත පරිචිතර්කයක් වී: මම අද කැමැති වූයෙම් නම් මාගේ රාගාදී කෙලෙසුන් දවන්නෙමි.

54. මම අත්බැවිහි අප්‍රකට වෙශයෙන් දහම් පසක් කිරීමෙන් මට කවර ප්‍රයෝජන ද සර්වඥතාඥනයට පැමිණ දෙවියන් සහිත ලොවැ බුදු වන්නෙමි.

55. තමාගේ බල දක්නා වූ පිරිමිනියක් වැ එකලා වැ තරණය කිරීමෙන් මට කවර ප්‍රයෝජන ද? සර්වඥතාඥනයට පැමිණ දෙවියන් සහිත ලොවැසියන් තරණය කරවන්නෙමි.

56. පුරුෂොත්තම වූ බුදුන් කෙරෙහි කරන ලද මාගේ මේ අධික සත්කාරයෙන් සර්වඥතාඥනයට පැමිණ බොහෝ ජන සමූහයා (සසරින්) තරවමි.

57. සංසාරයොතං ජිජ්ඣිතා විඤ්ඤාසොතා තයො භවෙ
ධම්මනාවං සමාරුය්හ සන්තාරෙසං සද්දෙවකෙ.
58. මනුස්සත්තං ලිඛ්‍යසම්පත්තී හෙතු සන්තාරදසුනං
පබ්බජ්ජාගුණසම්පත්ති අධිකාරො ව ජන්තො
අට්ඨධම්මසාමාධානං අභිනිභාරො සම්ප්ප්‍රකිති.
59. දීපඛතො ලොකදීප්‍ත ආභුතීනං පටිග්ගහො
උසසිසකෙ මං යතාන ඉදං වචනමබ්‍රුවි.
60. පසස්ථ ඉමං තාපසං ජට්ඨං උග්ගතාපනං
අපරිමෙය්‍ය ඉතො කප්පෙ බුද්ධා ලොකෙ භවිස්සති.
61. අහු¹ කපිලවංශා රමමා නික්ඛමිතා තථාගතො
පධානං පදනිතාන කතා දුක්ඛකාරිකං*.
62. අපපාලරුක්ඛමුලස්මිං නිසීදිතා තථාගතො*
තත්ථ පායාසමග්ගස්ස² තෙරඤ්ජරවුපභිති
63. තෙරඤ්ජරාය තීරමිති පායාසං ආදය්‍ය³ සො ජිනො
පටිසත්තවරමග්ගෙන බොධිමුද්‍රං හි එතිති.
64. තතො පදකඛිණං කතා බොධිමණ්ඩං අනුක්කරො⁴
අසසඤ්ජරුක්ඛමුලමිති බුද්ධස්සති මහායයො.
65. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
66. අනාසවා චිත්තරාගා⁵ සන්තචිත්තා සමාහිතා
කොලිතො උපතිසෙසා ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා.
67. ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං
බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා.
68. අනාසවා චිත්තරාගා⁵ සන්තචිත්තා සමාහිතා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සඤ්ජො'ති උවුට්ඨති.

1. අථ - සිමු.

* පාදදවයමිදං සිහඤ්ඤර බුද්ධිත පොත්තෙන න දියසතෙ.

2. පායසමග්ගස්ස - සිමු, පසාසං පග්ගස්ස - ස්‍යා.

3. ආයසං අද - සිමු, පායසං අදි - මජ්ඣං, ස්‍යා.

4. නරුක්කරො - සිමු, අනුක්කරං - ස්‍යා.

5. චිත්තලා - සිමු.

57. සංසාර නමැති ශ්‍රෝතස සිද පියා තුන් හවය නසා දහම් නැවට නැඟී දෙවියන් සහිත ලොකයා තරවන්නෙමි.

58. මිනිසත්ඛව යැ ලිඛිතසම්පත් යැ (අර්හත්වයට) හෙතුසම්පන්න බව යැ දිවමත් බුදුන් දැකීම යැ පැවිද්ද යැ අෂ්ටසමාපත්ති සඬ්ඛාන ගුණසම්පත් යැ ජීවිතපරිත්‍යාග සඬ්ඛාන අධිකාර යැ (බුදුකුරුදහමිහි කළ) කුශලවිෂ්ඤ ඇති බව යැ යන අට දහමුත් ඒකවීම හෙතු කොට ගෙන,

59. දක්ෂිණෙය හෙයින් දන් පිළිගන්නා වූ දීපඬුකර සර්වඥයන් වහන්සේ මා හිස්දෙර වැඩිඳිට මෙවදන් වදළහ.

60. ජටාධර වූ උග්‍ර වූ තපස් ඇති මේ තවුස්සු බලවූ. මෙයින් අප්‍රමේය කල්පයෙහි ලොවැ බුදු වෙයි.

61. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙම කපිල නම් සිත්කලු වූ පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්විරියය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

62. තථාගත තෙම අප්පල් නම් රුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලා ගංතෙරට එළැඹෙයි.

63. ඒ ජීතපක්ඛමාර තෙම නිල්දලා හෝතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තම මාර්ගයෙන් ඇසැතුබෝරුක වෙත එළැඹෙයි.

64. ඉක්බිති ඒ අනුත්තර වූ බෝසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට මහායසස් ඇතියේ ඇසැතුරුක්මුල්හි හිඳ බුදුවන්නේ යැ.

65. මොවුන්ගේ ජනිත මව තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ ජනක පියා තෙමේ ශුද්ධාදන නම් වන්නේ යැ මේ තෙම ගොතම නම් වන්නේ යැ.

66. අනාසුච වූ චිත්තරාග ඇති සන්තූන් සිත් ඇති එකඟ වූ සිත් ඇති කොලිත යැ උපනිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රශාචක වන්නාහ.

67. ආනන්ද නම් උපස්ථායකයෙක් ඒ ජීතපක්ඛමාරයනට උවටැත් කෙරෙයි, බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශාචකා වන්නාහ.

68. ඔවුහු අනාසුච වූවාහු චිත්තරාග වූවාහු සන්තූන් සිත් ඇත්තාහු සමාහිත වූවාහු වෙති. ඒ හඟවත්වුගේ බොධිය 'ඇසැතු' යයි කියනු ලැබේ.

69. විතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා භෙස්සන්තුපට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා භෙස්සන්තුපට්ඨකා.
ආයු වස්සන්තං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.
70. ඉදං සුචාන වචනං අසමස්ස මහෙසීනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධච්ඡිකුරො අයං.
71. උක්කුට්ඨිසඤ්ඤං වත්තෙන්ති¹. අපෙඨාටෙනති හසන්ති ව
කතඤ්ඤි නමස්සන්ති දසසහස්සී සදෙවකා.
72. යදිමස්ස ලොකනාඨස්ස විරජකිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
73. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං විරජකිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
74. එවමෙව මයං සබ්බෙ යදිමුඤ්ඤාමිමං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
75. දීපඛ්ඤා රොකච්ඡි ආහුතීනං පටිග්ගහො
මම කමං පකිත්තො දකඛිණං පදමුද්ධරි.
76. යෙ තත්ථාසුං ජිනසුත්තා පදකඛිණලකංසු මං
දෙවා මනුස්සා අසුරා ව අභිවාදෙත්වාන පක්කමුං.
77. දස්සනං මෙ අතික්කන්තෙ සසංඛෙ ලොකනායකෙ
සයනා වුට්ඨතිත්වාන පලලඛ්ඤාමාහුජිං තද.
78. සුබෙන සුඛිතො හොමි පාමොජ්ජන පමොදිතො
පිතියා ව අභිස්සන්තො පලලඛ්ඤං ආහුජිං තද.
79. පලලඛ්ඤන නිසිදිත්වා එවං විතෙහසනං තද
වසීහුතො අහං ක්කානෙ අභිඤ්ඤාපාරමිං ගතො.
80. සහස්සිකමහි ලොකමහි ඉසයො නත්ථි මෙ සමා
අසමො ඉද්ධිධරෙසු අලහිං ඊදිසං සුඛං.
81. පලලඛ්ඤාහුජනෙ මඤ්ඤං දසසහස්සාධිවාසීනො
මහානාදං පවත්තෙසුං ධුටං බුද්ධො භවිස්සමි.

1. උක්කුට්ඨි සඤ්ඤා - පිළි.

69. චිත්ත යැ හත්ථාලවක යැ යන මොහු අග උච්ච වෙති, උත්තරා යැ නන්දමාතා යැ යන මොහු අග උච්ච වෙත්.

70. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් අසා මේ බුද්ධඛිජාඛිකුර-
සෙකැ'යි දෙවමුණ්ණයෝ සතුටු වූවාහු-

71. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති, දසදහසක් සක්වළ
දෙවියන් සහිත ලෝවැසියෝ කළ ඇදිලි ඇත්තාහු නමස්කාර කෙරෙත්.

72. ඉදින් මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත
කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

73. යමසේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛ තීර්ථය
වැරදූ යට නොටැහී ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙද්ද.

74. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම්
අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වම්හ.

75. පූජා පිළිගන්නා වූ දීපඛිකර නම් බුදුහු මාගේ කර්මය ප්‍රකාශ
කොට දැකුණු පිය නැහැහ.

76. එහි යම් බුද්ධපුත්‍ර කෙනෙක් වූවාහු ද ඔහු මා පැදකුණු කළාහු යැ
දෙවියෝ ද මිනිස්සු ද අසුරයෝ ද මා අභිවාදන කොට නික්ම ගියහු යැ.

77. සංඛ්‍යා සහිත වූ ලොකස්ථාමීන් මාගේ දර්ශනය ඉක්ම වූ කල්හි
ශයනයෙන් නැගී සිට එකල්හි පලක් බැඳ හුන්මි.

78. එකල්හි කායික වෛතසික සුඛයෙන් සුඛිතයෙම වෙමි,
ප්‍රාමොද්‍යයෙන් ප්‍රමුදිතයෙමි, ප්‍රීතියෙන් පැතුරුණෙමි පලක් බැඳ හුන්මි.

79. එකල්හි මම පලගින් හිඳ මෙසේ සිතීමි: 'මම ධ්‍යානයෙහි වසී
වූයෙමි, පඤ්චාභිඤ්ජයෙහි පරතෙරට ගියෙමි.

80. දශසහශ්‍රීලොකධාතූයෙහි මා හා සම වූ සෑහිණු නැනැ'යි
(පඤ්චවිධ) සාද්ධිධර්මයන්හි අවල වූයෙමි මෙබඳු වූ සොමනස් ලදිමි.

81. මාගේ පලග බැඳීමෙහි ලා දශසහශ්‍රී ලොකධාතූ වැසි (මහාබ්‍රහ්ම)
යෝ 'තෙපි ඒකාන්තයෙන් බුදු වව'යි මහානාද පැවැත්වූහ.

82. යා පුබ්බෙ බොධිසත්තානං පලලක්ඛවරමාභුජෙ
නිමිත්තානි පදිසසන්ති තානි අජ්ජ පදිසසරෙ,
83. සීතං ව්‍යපගතං හොති උණ්හඤ්ච උපසම්මති
තානි අජ්ජ පදිසසන්ති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
84. දසසහසං ලොකධාතු නිසංඝං හොති නිරාකුලං
තානි අජ්ජ පදිසසන්ති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
85. මහාවාතා න වායංකරී න සඤ්ජනී සවන්තියො
තානි අජ්ජ පදිසසන්ති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
86. ඵලජා දකජා පුප්ඵා සබ්බෙ පුප්ඵන්ති තාවදෙ
තෙපජ්ජ පුප්ඵතා සබ්බෙ ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
87. ලතා වා යදි වා රුක්ඛා ඵලහාරා හොන්ති තාවදෙ
තෙපජ්ජ ඵලිතා සබ්බෙ ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
88. ආකාසධ්මා ව භුමිධ්මා රතනා ජොතන්ති තාවදෙ
තෙපජ්ජ රතනා ජොතන්ති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
89. මානුසකා ව දිබ්බා ව තුරියා චජ්ජන්ති තාවදෙ
තෙපජ්ජහො අභිරවන්ති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
90. වීථිකපුප්ඵා ගගනා අභිවසන්ති තාවදෙ
තෙපි අජ්ජ පදිසසන්ති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.
91. මහාසම්මසං ආභුජති දසසහසං පකම්පති
තෙපජ්ජහො අභිරවන්ති ධූවං බුද්ධො භවිසසයි.

82. පෙර බෝසතුන්ගේ උතුම් පලග බැඳුමෙහි යම් නිමිති කෙනෙක් පැනුණාහු ද අද ඒ නිමිතිහු දක්නා ලැබෙත්.

83. (පෙර බෝසතුන් කලා) සිහිල් බව පහවැ ගියේ වන, උණුසුම ද සන්තිණ, දැන් ඒ නිමිතිහු දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින් තෙපි) ඒකාන්තයෙන් බුදුවන්නවු යැ.

84. (පෙර බෝසතුන් කෙරෙහි) දසදහසක් සක්වළ නිශ්ශබ්ද වුවා නිරාකූල වී. ඒ පෙරනිමිත්හු අද දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

85. (පෙර බෝසතුන් කලා) මහපවත්නු නො හැමුහ, නදීහු නො ගැළූහ. අද ඒ පෙරනිමිත්හු දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

86. ගොඩ උපදනාවු ද දියෙහි උපදනා වූ ද හැම මල්හු එකෙණෙහි පිපුණාහ. දැනු එ හැම කුසුමයෝ පිපුණාහ. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

87. ලියහු ද රුක්හු ද එකෙණෙහි පලබර වූහ. දැනු එ හැම ලිය රුක්හු හටගත් එල ඇති වූහ. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

88. අහස්ගත වූ ද භූමිගත වූ ද (මුතු මැණික් ඇ) රැඳිත්හු එකෙණෙහි බැබළූහ. දැනු ඒ රැඳිත්හු බබළති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

89. මිනිසුන් අයත් වූ ද දෙවියන් අයත් වූ ද (ආතත-විතතාදි) තුර්යයෝ එකෙණෙහි වාදනය වූහ. දැනු ඒ උභය තුර්යයයෝ මැනැවින් නාද වෙති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදුවන්නවු යැ.

90. විසිතුරු පැහැති සුවඳ කුසුම්හු එකෙණෙහි අහසින් වටහ, දැනු ඒ පෙරනිමිත්හු දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

91. (පෙර බෝසතුන් කලා) මහලුහුද හැකිළිණ, දසදහස් ලෝඛා සැලිණ, දැනු ඒ මුහුදු ලොකධාතු යන දෙක අතිශයින් නාද කෙරෙහි. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

92. නිරයෙසු දසසහසසී¹ අභි නිබ්බන්ති තාවදෙ
තෙපජ්ජ නිබ්බුතා අග්ගි ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
93. විමලො හොති සුරියො සබ්බා² දිසසනති තාරකා
තෙ'පි අජ්ජ පදිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
94. අනොවච්චෙත උදකං මහියා උබ්බිජ්ජි'තාවදෙ
තමපජ්ජබ්බිජ්ජතෙ මහියා ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
95. තාරාගණා වීරොවන්ති නක්කන්තා ගගනමණ්ඩලෙ
විසාබා වජ්ඣමයුක්තා ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
96. බිලාසයා දරිසයා නික්කමන්ති සකාසයා
තෙපජ්ජ ආසයා සුඛා ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
97. න හොති අරති සක්කානං සන්තුට්ඨා හොන්ති තාවදෙ
තෙපජ්ජ සබ්බෙ සන්තුට්ඨා ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
98. රොගා තදුපසමන්ති ජීසවජා ව විනසසති
තාති අජ්ජ පදිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
99. රාගො තදු තනු හොති දෙසො මොහො විනසසති
තෙ' පජ්ජ විගතා සබ්බෙ ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
100. භයං තදු න භවති අජ්ජපෙතං පදිසසති
තෙන ලිඛිතා ජානාම ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
101. රජොනුඤ්ඤාසති උඤ්ඤා අජ්ජපෙතං පදිසසති
තෙන ලිඛිතා ජානාම ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.
102. අනිට්ඨගන්තො පක්කමති දිබ්බගන්තො පවායති
සොපජ්ජ වායති ගන්තො ධූවං බුද්ධො භවිසසසි.

1. නිරයෙපි දසසහසෙස - මජ්ඣ, අසා.

නිරයෙසු දසසහසසී - මව්.

2. සබ්බෙ - සිඛු.

92. දස දහසක් ලොඛාභි නිරවලා එකෙණෙහි ගිනි නිවීම, දැනුණු එහි නිවීමේ වන, (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවූ යැ.

93. හිරු නිර්වල විය. හැම නකත්තරු පෙනුණාහ. දැනුණු එ පෙර නිමිත්තු දක්නා ලැබෙත්. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවූ යැ.

94. නො වට කල්හි මැ එකෙණෙහි මැ පොළොවින් දිය පැන නැගිණි. දැනුණු එ දිය පොළොවින් පැන නැගෙයි. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවූ යැ.

95. තාරකා සමූහයෝ ද නකත්තරු ද සියලු ගගනමණ්ඩලය ද සඳු හා සමග යෙදුණු විසානකත ද බබළති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවූ යැ.

96. බිලයෙහි හෝනා සත්තු ද ගුහායෙහි හෝනා සත්තු ද සවකීය ආසයසානායෙන් හික්මුණාහ. දැනුණු ඔහු ආසයෙන් නික්මුණාහ. (එහෙයින් තෙපි) එකාන්තයෙන් බුදු වන්නාවූ යැ.

97. එකෙණෙහි සත්තට උකටලි නො වී යැ. (හැම සත්තු) සතුටු වූහ. දැනුණු එ සියල්ලෝ සතුටු වූවාහ. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවූ යැ.

98. ඒ පෙර බෝසතුන් කල රොගයෝ සත්තුන්හ, සාගිනි ද නැසිණ. දැනුණු ඒ පෙරනිමිත්තු දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින් තෙපි) එකාන්තයෙන් බුදු වන්නාවූ යැ.

99. එකල්හි කාමරාගය තුනි (පරිපුට්ඨාන රහිත) විය. ද්වේෂය ද මොහය ද නැසිණ. දැනුණු එ සියල්ලෝ පහවගියාහ. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවූ යැ.

100. ඒ පෙර බෝසතුන් දවස (සත්තට) බියෙක් නො වී. දැනුණු තෙල බිය රහිත බව දක්නා ලැබෙයි. ඇපි එ ලකුණෙන් දැනුම්හ, (තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවූ යැ.

101. (පෙර බෝසතුන් කල) රජස් උඩට නොනැගිණි. දැනුණු තෙල නිමිති දක්නා ලැබෙයි. ඇපි එලකුණෙන් දැනුම්හ, (තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවූ යැ.

102. (පෙර බෝසතුන් කල) අනිටුගඳ පහවගියේ යැ. දිවසුවඳ හැමී යැ දැනුණු එ දිවසුවඳ හමයි. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නාවූ යැ.

103. සබ්බෙ දෙවා පදිසසනති යපයිකා අරුපිනො
තෙ'පජ්ජ සබ්බෙ දිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිස්සයි.
104. යාවතා නිරයා නාම සබ්බෙ දිසසනති තාවදෙ
තෙ'පජ්ජ සබ්බෙ දිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිස්සයි.
105. කුඩ්ධා කවාටා සෙලා ච න භොතතාවරණා¹ තද
ආකාසභූතා තෙ' පජ්ජ ධූවං බුද්ධො භවිස්සයි.
106. චූඨි ච උපපතති ච බණ්ණ තස්මිං න විජ්ජති
තාති අජ්ජ පදිසසනති ධූවං බුද්ධො භවිස්සයි.
107. දළභං පග්ගණික විරියං මා නිවත්ති² අභිකකම
මයමෙපතං පජානාම ධූවං බුද්ධො භවිස්සයිති.
108. බුද්ධසස වචනං සුඤ්ඤා දසසහසසීන දූභයං
තදධ්වංසෙය්වා³ පමුදිතො එවං විනෙතසහං තද.
109. අද්දොඤ්ඤාවචනා බුද්ධා අමොසවචනා ජිනා
විතථං නත්ති බුද්ධානං ධූවං බුද්ධො භවාමහං.
110. යථා ඛික්ඛං නහෙ ලෙඩ්චු ධූවං පතති භූමියං
තථෙ'ව බුද්ධසෙට්ඨානං වචනං ධූවසසනං
විතථං නත්ති බුද්ධානං ධූවං බුද්ධො භවාමහං.
111. යථා'පි සබ්බසත්තානං මරණං ධූවසසනං
තථෙ'ව බුද්ධසෙට්ඨානං වචනං ධූවසසනං
විතථං නත්ති බුද්ධානං ධූවං බුද්ධො භවාමහං.
112. යථා රත්තිකකියෙ පතෙත සුරියසුග්ගමනං ධූවං
තථෙ'ව බුද්ධසෙට්ඨානං වචනං ධූවසසනං
විතථං නත්ති බුද්ධානං ධූවං බුද්ධො භවාමහං.

1. භොතතාවරණං - සිවු.

2. මා නිවත්ති - මජ්ඣ.

3. භවධ්වංසෙය්වා - සිවු.

103. (පෙර බෝසතුන් කලා) අරුතල වැසි දෙවියන් තබා හැම දෙවියෝ පැණුනාහ. දැනු එ හැම දෙවියෝ පැනෙති (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

104. යම් පමණ කිරයෝ නම් වෙන් ද එ හැම එකෙණෙහි පැණුණාහ දැනු එ හැම නරකයෝ දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින්) තෙපි නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

105. ඒ පෙර බෝසතුන් කල්හි පවුරු ද දෙර කවුළු ද පච්ඡි ද ආවරණ නො විය. දැනු ඔහු නිරාවරණ වෙති. (එහෙයින්) තෙපි නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

106. එකෙණෙහි මරණ ද ඉපැත්ම ද නො වී. දැන් ඒ පෙර නිමිත්තු දක්නා ලැබෙති. (එහෙයින් තෙපි) නියතයෙන් බුදු වන්නවු යැ.

107. වීර්‍යය දැඩි කොට ගත්ව, නහමක් නවත්ව, පෙරට යව, ඇසිදු තෙල කරුණු දනුමහ. (තෙපි) නියතයෙන් බුදුවන්නවු යැ.

108. දිවකුරු බුදුන්ගේ ද දසදහසක් සක්වළ දෙවියන්ගේ ද යන දෙපක්ෂයෙහි වදන් අසා එකල්හි මම හටු පහටු වූයෙමි සතුටු සිත් ඇත්තෙමි මෙසේ සිතීමි.

109. බුදුවරයෝ එකානන වචන ඇත්තාහ. ජීන වූ සච්ඡෙයෝ නො සිස් වචන ඇත්තාහ. බුදුවරයන්ගේ අතථාය බසෙක් නැති, මම එකානන යෙන් බුදු වෙමි.

110. යම්සේ අහස්හි දමන ලද කැටක් එකානනයෙන් බිම් වැටේ ද එසෙයින් මැ බුද්ධිශ්‍රේෂ්ඨයන්ගේ වචනය එකානනයෙන් වනසුලු ද ශාඛාවක ද වෙයි. බුදුවරයන්ගේ අතථාය බසෙක් නැති. නියතයෙන් මම බුදු වෙමි.

111. යම්සේ සියලු සත්තට මරණය එකානන ශාඛාවක ද එසෙයින් මැ බුද්ධිශ්‍රේෂ්ඨයන්ගේ බස ද එකානන ශාඛාව වෙයි. බුදුවරයන්ගේ අතථාය බසෙක් නැති. නියතයෙන් මම බුදු වෙමි.

112. යම්සේ රැය ගෙවීම පැමිණි කල්හි හිරු උදවීම එකානන වේ ද එසෙයින් මැ බුදුවරයන්ගේ වචනය එකානන ශාඛාව වෙයි, බුදුවරයන් අතථාය බසෙක් නැති. නියතයෙන් මම බුදු වෙමි.

113. යථා නික්කන්තසයනස්ස සීහස්ස නදනං ධුවං.
තථෙව බුද්ධසෙට්ඨානං වචනං ධුවසස්සතං.
චිතථං නත්ථි බුද්ධානං ධුවං බුද්ධො භවාමහං.
114. යථා ආපත්තසත්තානං භාරමොරොපනං ධුවං.
තථෙව බුද්ධසෙට්ඨානං වචනං ධුවසස්සතං.
චිතථං නත්ථි බුද්ධානං දුවං බුද්ධො භවාමහං.
115. හඤ්ඤාධරෙ ධම්මෙ විචිනාමි ඉතො චිතො
උද්ධං අධො දසදිසා යාවතා ධම්මොධාතුයා,
116. විචිනනො තද දකඛ්ඨි¹ පඨමං දුතපාරමිං.
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි අනුචිත්තං මහාපථං.
117. ඉමං කං පඨමං තාව දලහං කකා සමාදිය
දුතපාරමිතං ගව්ස යදි බොධිං පත්තුමිවසි.
118. යථා'පි කුමො සම්පුණ්ණො යස්ස කස්සචි අධොකතො
වමනෙ උදකං නිසෙසසං න තත්ථ පරිරක්ඛති
119. තථෙව යාවකෙ දිස්වා හීනමුක්ඛකට්ඨමස්සිමෙ
දද්ධි දුතං නිසෙසසං කුමො විය අධොකතො
120. න හෙ තෙ ඵත්තකායෙව බුද්ධධම්මො භවිස්සරෙ
අඤ්ඤා'පි විචිනිස්සාමි යෙ ධම්මො බොධිපාවනා
121. විචිනනො තදදකඛ්ඨි¹ දුතියං සීලපාරමිං.
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආයෙවිතනියෙවිතං.
122. ඉමං කං දුතියං තාව දලහං කකා සමාදිය
සීලපාරමිතං ගව්ස යදි බොධිං පත්තුමිවසි.
123. යථාපි වමරි වාලං² කිස්සිවි³ පතිලක්ඛිතං.
උපෙති මරණං තත්ථ න විකොපෙති වාලධිං.
124. තථෙව කං වතුසු භුමිසු සීලානි පරිසුරය
පරිරක්ඛ සබ්බද සීලං වරෙ විය වාලධිං.

1. තදදකඛ්ඨි - සිඳු, මජ්ඣ.

2. වාලං - සිඳු.

3. කිස්සිවි - මජ්ඣ.

113. මෙසේ ශයනයෙන් නික්මුණු සිංහයාගේ නාද කිරීම එකානත වේ ද එසෙයින් මැ බුද්ධග්‍රෙණයන්ගේ වචනය එකානත ශාශ්වත වෙයි. බුදුවරයන්ගේ අතථය බසෙක් නැති. නියතයෙන් මම බුදු වෙමි.

114. යම්සේ ආපනතසතකම් (ගැබිනි) යන්ගේ ප්‍රසූතිය එකානත වේ ද එසෙයින් මැ බුද්ධග්‍රෙණයන්ගේ වචනය එකානත ශාශ්වත වෙයි. බුදුවරයන්ගේ අතථය බසෙක් නැති. (එයින්) මම නියතයෙන් බුදු වෙමි.

115. උඩ දෙව්ලොව යැ යට මිනිස්ලොව යැ දඟදිශායෙහි යැ යන ධර්මානුව හිමි කොට ඔබ්බෙනාබ බුදුකුරු දහම් සොයම් නම් මැනැවි.

116. එකල්හි (බුදුකුරු දහම්) විමසනුයෙමි මහර්ෂි වූ පූර්ව බෝසතුන් විසින් ඇසුරු කළ (සංකොධියට) මහාමාහි වූ පළමු වන දනපාරමිතාව දිට්මි.

117. ඉදින් තෙපි සංකොධියට පැමිණෙන්නට රිසියවූ නම් පළමු කොට මේ දනපාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ දනපාරමිතාව පූරණය කරව. හෙවත් දනයාගේ පරතෙරට යව.

118. යම්සේ (දිය කිරි ඇ) යම් කිසිවකින් පරිපූර්ණ වූ කුමන්සෙක් යටිහුරු කරන ලද්දේ දිය නිරවශෙෂ කොට වගුරුවා ද, එහි නො රැඳේ ද,

119. එසෙයින් මැ හිනොතතාභ්‍රමධ්‍යම වූ යාවකයන් දක යටිහුරු කළ කළයක් සෙයින් නිරවශෙෂ කොට දන් දෙව.

120. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු දහම්හු මෙතෙක් මැ නො වන්නාහු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරු වන්නාහු ද ඒ අනෙකුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

121. එකල්හි සොයන්නෙමි මහර්ෂි වූ පූර්ව බොධිසත්තකයන් විසින් භාවිත බහුලිකාත වූ දෙවැනි ශීලපාරමිතාව දිට්මි.

122. ඉදින් තෙපි සංකොධියට පැමිණෙන්නට රිසියවූ නම් දෙ වැනි වූ මේ ශීලපාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ ශීලපාරමිතාව පූරණය කරව. හෙවත් ශීලයාගේ පරතෙරට යව.

123. යම්සේ සෙමෙරමුව තෙමේ වලක් කිසිවෙක්හි ලැගුණේ වාලධිය නො සිඳී ද එහි මැ මරණයට පැමිණේ ද-

124. එ සෙයින් මැ තෙපි (ප්‍රාතිමොක්ෂ සංවරාදි සිව් බිම්හි සිල් පූරව, සෙමෙරමුව වාලධිය සෙයින් හැම කල්හි ශීලය රක්ෂා කරව.

125. න හෙතෙ ඵත්තකායෙව බුද්ධධම්මා භවිස්සරෙ අඤ්ඤාපි විචිතියාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
126. විචිතනෙතා තද දකඛිං තතියං නෙක්ඛම්මපාරම්. පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.

 127. ඉමං තුං තතියං තාව දලහං කතවා සමාදිය නෙක්ඛම්මපාරම්¹ ගවජ යදි බොධිං පතතුම්චජ්ඣි.
 128. යථා අත්ථසරෙ පුරිසො විරවුතො දුට්ඨිනො න තත් රාගං දභිජනෙති මුත්තිං යෙව ගවෙසති.
 129. තථෙව තුං සබ්බභවෙ පසා අත්ථසරෙ විය නෙක්ඛම්මාහිච්චො හොහි භවතො පරිමුත්තියා.
 130. න හෙතෙ ඵත්තකායෙව, බුද්ධධම්මා භවිස්සරෙ අඤ්ඤාපි විචිතියාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
 131. විචිතනෙතා තද දකඛිං චතුත්ථං පඤ්ඤාපාරම්. පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
 132. ඉමං තුං චතුත්ථං තාව දලහං කතවා සමාදිය පඤ්ඤාපාරම්තං² ගවජ යදි බොධිං පතතුම්චජ්ඣි.
 133. යථා³ භික්ඛු භික්ඛනෙතා භීතමුක්ඛකථාමජ්ඣම්මෙ කුලානි න විචජ්ජනෙතා එවං ලහති යාපනං.
 134. තථෙව තුං සබ්බකාලං පරිපුච්ඡනෙතා බුධං ජනං පඤ්ඤාපාරම්තං² ගතවා සම්බොධිං පාපුණ්ණසි.
 135. න හෙතෙ ඵත්තකායෙව බුද්ධධම්මා භවිස්සරෙ අඤ්ඤාපි විචිතියාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
 136. විචිතනෙතා තද දකඛිං පඤ්ඤාමි විරිය පාරම්⁴ පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.

1. නෙක්ඛම්මපාරම්තං - සායාමජ්ඣං.
3. යථාහි - මච්චි.

2. පඤ්ඤාය පාරම් - මච්චි.
4. විරිය පාරම් - මජ්ඣං.

125. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු දහම්හු මෙතෙක් මැ නො වන්-
වන්නාහු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරු වන්නාහු ද
ඒ අනෙකුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

126. එකල්හි සොයන්නෙමි මහර්මී වූ පෙර බෝසතුන් විසින් භාවිත
බහුලිකෘත වූ තුන් වැනි නෛෂ්ක්‍රමය පාරමිතාව දිටිමි.

127. ඉදින් තෙපි සංඛොධියට පැමිණෙන්නට රිසියවූ නම් තුන්වැනි
වූ මේ නෛෂ්ක්‍රමයපාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ ශීලපාරමිතාව
පුරණය කරව හෙවත් නෛෂ්ක්‍රමයයාගේ පරතෙරට යව.

128. යම්සේ බන්ධනාගාරයෙහි බොහෝ කල් විසූ දුකින් පීඩිත වූ
පුරුෂයෙක් එහි ඇලුම් නූපදවා ද මිදීම මැ සොයා ද-

129. එසෙයින් මැ තෙපි කාමාදි සියලු භවයන් බන්ධනාගාරයන්
සෙයින් දක්ව, භවයෙන් මිදීම සඳහා නෛෂ්ක්‍රමයයට අභිමුඛ වව.

130. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු දහම්හු මෙතෙක් මැ නොවන්නා-
හු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරුවන්නාහු ද ඒ අනෙ-
කුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

131. විමසනුයෙමි මහර්මී වූ පූර්ව බොධිසත්තයන් විසින් භාවිත
බහුලිකෘත වූ ප්‍රඥපාරමිතාව දිටිමි.

132. ඉදින් තෙපි සංඛොධියට පැමිණෙන්නට රිසියවූ නම් සතර
වැනි වූ මේ ප්‍රඥමිතාව දැඩිකොට සමාදන් වැ ප්‍රඥපාරමිතාව පුරව.

133. යම්සේ මහණ පිටුසිභා යනුයේ භිනොත්කෘෂ්ට මධ්‍යම
වූ කුලයන් නො හරනේ මෙසේ යැපෙන පමණ අහර ලබා ද,

134. එසෙයින් මැ තෙපි හැම කල්හි පණ්ඩිත ජනයා පුළුවුස්නහු
ප්‍රඥ පාරමිතාවට පැමිණ සමාක් සංඛොධියට පැමිණෙන්නවූ යැ.

135. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු දහම්හු මෙතෙක් මැ නො
වන්නාහු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරු වන්නාහු ද ඒ
අනෙකුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

136. එකල්හි විමසනුයෙමි පෙර මහර්මී වූ බොධිසත්තයන් විසින්
ආදරයෙන් සෙවුනා ලද තිරකුරු සෙවුනා ලද පස් වැනි වූ වියර් පාරමිතාව
දිටිමි.

137. ඉමං කං පඤ්ඤමං තාව දලහං කකා සමාදිය
විරිය පාරමිතං ගවජ යදි බොධං පතතුමිච්ඡයි.
138. යථා'පි සීහො මිගරාජා නිසජ්ජධානවකාමො
අලිනවිරියො හොති පග්ගහිතමනො තද

 139. තථෙවි කං¹ සබ්බභවෙ පග්ගණ්ඨා විරියං දලහං
විරියපාරමිතං ගතවා සමොධාධිං පාදුණිසසයි.
 140. න හෙතෙ ඵත්තකායෙව බුද්ධධම්මො භවිස්සරෙ
අඤ්ඤා'පි විචිතිස්සාමි යෙ ධම්මො බොධිපාවනා.
 141. විචිතනො තද දකඛි ඡට්ඨමං බන්ධිපාරමි.
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
 142. ඉමං කං ඡට්ඨමං තාව දලහං කකා සමාදිය
තත් අදෙවජ්ඣාමනසො² සමොධාධිං පාදුණිසසයි.
 143. යථා'පි පඨවි³ නාම සුවිමිසි අසුවිමිසි ච
සබ්බං සහති නිකෙඛපං න කරොති පටිසං දයං⁴
 144. තථෙ'වි කමිසි සබ්බසං සමොනාවමානකම්මො⁵
බන්ධිපාරමිතං ගතවා සමොධාධිං පාදුණිසසයි.
 145. න හෙතෙ ඵත්තකායෙව බුද්ධධම්මො භවිස්සරෙ
අඤ්ඤා'පි විචිතිස්සාමි යෙ ධම්මො බොධිපාවනා.
 146. විචිතනො තද දකඛි සත්තමං සව්වපාරමි.
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
 147. ඉමං කං සත්තමං තාව දලහං කකා සමාදිය
තත් අදෙවජ්ඣාවචනො සමොධාධිං පාදුණිසසයි.

1. කමසි - සිඉ

2. අදෙවජ්ඣාමනසො - මජ්ඣ.

3. පඨවි - මජ්ඣ.

4. කයා - පු.

5. සමොනාවමානකම්මො - මහි සබ්බභවේ සමොනනවිමානා කම්මො - පු.

137. ඉදින් තෙපි සමුදායයට පැමිණෙන්නට රිසියවූ නම් පස් වැනි වූ මේ වියඨිපාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වූ වියඨිපාරමිතාව සම්පූර්ණ කරව.

138. යම්සේ සිංහමාගරාජතෙමේ හිදිම-සිටිම-සක්මන්හි නො පසු-බස්නා වියඨි ඇත්තේ දැඩි කොට ගන්නා ලද සිත් ඇත්තේ වේ ද.

139. එසෙයින් මැ තෙපි (උපනුපත්) හැම හවයෙහි වියඨිය දැඩි කොට ගත්ව, වියඨි පාරමිතාවට පැමිණ සමාසක් සමුදායයට පැමිණෙන්නවු යැ.

140. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු දහම්හු මෙතෙක් මැ නො වන්නාහු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරු වන්නාහු නම් ඒ අනෙකුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

141. එකල්හි විමසනුයෙමි මහර්මී වූ පූර්ව බොධිසත්තයන් විසින් භාවිත බහුලිකෘත වූ ස වැනි ක්ෂාන්තිපාරමිතාව දිටිමි.

142. තෙපි මේ සවැනි ක්ෂාන්තිපාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වූ ගෙන ඒ ක්ෂාන්තියෙහි එකාත්ත සිත් ඇත්යහු සමාසක් සමුදායයට පැමිණෙන්නවු යැ.

143. යම්සේ පෘථිවිය නම් බහාලන ලද සඳුන් ආදි පටිත්‍රය ද කුණපාදි අපටිත්‍රය ද යන සියල්ල ඉවසා ද (ඒ සුචි අසුචි නික්මේපයෙන්) කොප ස්තෝහ නො කෙරේ ද.

144. එ සෙයින් මැ තෙපිදු සියල්ලන්ගේ බුහුමන් අවමන් ඉවසනුවහු ක්ෂාන්තිපාරමිතාවට පැමිණ සමාසක් සමුදායයට පැමිණෙන්නවු යැ.

145. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු දහම්හු මෙතෙක් මැ නො වන්නාහු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරු වන්නාහු නම් ඒ අනෙකුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

146. එකල්හි විමසනුයෙමි මහර්මී වූ පූර්ව බොධිසත්තයන් විසින් භාවිත බහුලිකෘත වූ සත් වැනි සත්‍යපාරමිතාව දිටිමි.

147. තෙපි මේ සත් වැනි සත්‍යපාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වූ ගෙන ඒ සත්‍යපාරමිතායෙහි අතරාච්චන රහිත වුවහු සමාසක් සමුදායයට පැමිණෙන්නවු යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

148. යථා'පි ඔසධි නාම තුලාභුතා සදෙවකෙ
සමයෙ උතුටියෙ¹ වා නෙවොක්කමති² වීරීනො.
149. තථෙ'ව කුමසි සචෙට්ඨ මා ඔක්කමි හි³ වීරීනො
සචුපාරමිතං ගතවා සමෙබ්බං පාපුණිසසසි.
150. න හෙතෙ එත්තකායෙව බුද්ධධම්මා හවිසසරෙ
අඤ්ඤා'පි විවිතිසසාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
151. වීරීනනෙතා තද දක්ඛං අට්ඨමං අධිට්ඨානපාරමිං
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
152. ඉමං කං අට්ඨමං තාව දලහං කකා සමාදිය
තත්ත කං අවලො භුතා සමෙබ්බං පාපුණිසසසි.
153. යථා'පි පබ්බතො සෙලො අවලො සුප්පතිට්ඨිනො
න කමපති භුසවානෙහි සකට්ඨානෙ'ව තිට්ඨති.
154. තථෙ'ව කුමසි අධිට්ඨානෙ සබ්බද අවලො හව
අධිට්ඨානපාරමිං⁴ ගතවා සමෙබ්බං පාපුණිසසසි.
155. න හෙතෙ එත්තකායෙව බුද්ධධම්මා හවිසසරෙ
අඤ්ඤා'පි විවිතිසසාමි යෙ ධම්මා බොධිපාවනා.
156. වීරීනනෙතා තද දක්ඛං නවමං මෙත්තාපාරමිං
පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
157. ඉමං කං නවමං තාව දලහං කකා සමාදිය
මෙත්තාය අසමො හොති යදි බොධිං පතතුමිට්ඨසි.
158. යථා'පි උදකං නාම කල්යාණෙ පඨකෙ ජනෙ
සමං ඵරති සිතෙන පවාගෙති රජොමලං.⁵

1. උතුට්ටෙට් - පු.

2. න වොක්කමති - සිමු, මජ්ඣං, සායා, න ඔක්කමති - අසා.

3. නාතික්කමති - සිමු, මා වොක්කමති - මජ්ඣං, මා වොක්කමති - මවි.
මා වොක්කමසි - සායා

4. අධිට්ඨාන පාරමිතං - සිමු, මජ්ඣං.

5. රජං මලං - පු.

148. යම්සේ ඔසඩිකාරකා නම් සදේවක ලොකයාහට තුලා සදාශ වුවා වැසි කල්හිදු හිමත් ගිමත් කල්හිදු ගමන වීථියෙන් ඉවත් වැ නො යේ ද නොහොත් සදේවකලොකයාහට ප්‍රාණාරක්ෂායෙහි ප්‍රමාණ වූ සිතුරු මිරිස් ආදිය ඵලදාන සමයෙහි තත් තත් රොගොපශ්‍ම වීඨියෙන් නො ඉක්මැ පවතී ද,

149. එසෙයින් තෙපිදු සත්‍යයෙහි වීථියෙන් නො ඉක්මව. සත්‍ය පාරමිතාවට පැමිණ සමයක් සමෘද්ධියට පැමිණෙන්නාවූ යැ.

150. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු(හම්හු මෙතෙක්මැ නොවන්නාහු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරු වන්නාහු නම් ඒ අනෙකුදු බුදුකුරුදහම් සොයන්නෙමි.

151. එකල්හි විමසනුයෙම් මහර්ෂි වූ පූර්ව බොධිසත්‍යයන් විසින් භාවිත බහුලිකෘත වූ අටවැනි අධිෂ්ඨානපාරමිතාව දිට්ඨි.

152. තෙපි මේ අට වැනි පාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ ගෙන ඒ අධිෂ්ඨානපාරමිතායෙහි නිශ්චල වැ සිට සමයක් සමෘද්ධියට පැමිණෙන්න වූ යැ.

153. යම්සේ ශෛලපර්වතයෙක් අවල වූයේ එහෙයින් මැ මොනො-වට පිහිටියේ සැඩ පවතින් නො සැලේ ද තමා සිටිතැන්හි මැ සිටි ද.

154. එසෙයින් මැ තෙපි අධිෂ්ඨානයෙහි හැම කල්හි නිශ්චල වව. අධිෂ්ඨානපාරමිතාවට පැමිණ සමයක් සමෘද්ධියට පැමිණෙන්නාවූ යැ.

155. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරු දහම්හු මෙතෙක් මැ නොවන්නා හු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරුවන්නාහු නම් ඒ අනෙකුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

156. එකල්හි විමසනුයෙම් මහර්ෂි වූ පූර්ව බොධිසත්‍යයන් විසින් භාවිත බහුලිකෘත වූ නව වැනි මෛත්‍රීපාරමිතාව දිට්ඨි.

157. තෙපි මේ නව වැනි මෛත්‍රී පාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ ගෙන ඉදින් සමයක් සමෘද්ධියට පැමිණෙනු රිසියවූ නම් මෛත්‍රීභාවනා-යෙහි අසම වව.

158. යම්සේ ජලය නම් කලාණ වූ ද පාපක වූ ද ජනයන් සිහිල් ගුණයෙන් සම වැ ස්පර්ශ කෙරේ ද රජස්මල ආදිය පව්‍ය කෙරේ ද-

159. තපේ'ව කුමිසි භික්ඛානිතෙ¹ සමං මෙත්තාය භාවය මෙත්තාපාරමිතං ගන්තවා සමොධායිං පාපුණ්සසයි.
160. න භෙතෙ එත්තකායෙ'ව බුද්ධධර්මා හවිසාරෙ අඤ්ඤා'පි විවිතියාමී යෙ ධර්මා බොධිපාවනා.

 161. විවිතනෙත්තා තද දක්ඛිං දසමං උපෙක්ඛාපාරමී. පුබ්බකෙහි මහෙසීහි ආසෙවිතනිසෙවිතං.
 162. ඉමං කං දසමං තාව දලහං කත්වා සමාදිය තුලාභුතො දලො හුත්වා සමොධායිං පාපුණ්සසයි.
 163. යථා'පි පඨවී² නාම තිකඛිත්තං අසුචිං සුචිං උපෙක්ඛාති උභොපෙතෙ කොපානුනාවජ්ජතා.
 164. තපේ'ව කුමිසි සුබ්දකෙඛි තුලාභුතො සද හව උපෙක්ඛාපාරමී ගන්තවා සමොධායිං පාපුණ්සසයි.
 165. එත්තකායෙ'ව තෙ ලොකෙ යෙ ධර්මා බොධිපාවනා තතුදං නත්ති අඤ්ඤා දලහං තත් පතිට්ඨහ.
 166. ඉමෙ ධර්මෙ සඤ්ඤා සභාවසරසලකඤ්ඤා,³ ධර්මතෙජෙන වසුධා දසසහස්සි පකමපරං.
 167. චලති රචති පඨවී⁴ උච්ඡ්වයනං ව පිළිතං⁵ තෙලයනෙත යථා චක්ඛං උචං කමපති මෙදිති.
 168. යාවතා පරිසා⁶ ආසි බුද්ධස්ස පරිවෙසනෙ පවෙධමානා සා තත් භුජිතා සෙති භූමියං.
 169. සවානෙකසහස්සාති කුමහීනඤ්ඤා සතා බහු සඤ්චුණ්ණා මරීතා තත් අඤ්ඤාමඤ්ඤං පසට්ඨිතා.⁷
 170. උබ්බිග්ගා තසිතා භිතා හත්තා බ්‍යාධිතමානසා මහාජනා සමාගමෙ දීපඛ්‍යරලුපාගමුං.

1. කං භික්ඛානිතෙ - සා - මජ්ඣං, කං අභික්ඛානිතෙ - ධු, මව්.

2. පඨවී - මජ්ඣං.

3. සභාව සරසලකඤ්ඤා - සා, මජ්ඣං, මව්.

4. චලති රචති පඨවී - මජ්ඣං, චලති රචති පුද්ධවී, - මව්.

5. ඉච්ඡයනං ව පිළිතං - පු.

6. යා තද පරිසා - පු.

7. අඤ්ඤාමඤ්ඤාපසට්ඨිතා - අසා.

159. එසෙයින් මැ තෙපිදු හිතාහිතයන් කෙරෙහි මෙතොහාවනාව සම් කොට වඩව. මෙත්‍රිපාරමිතාවට පැමිණ සමාක් සබ්බොධියට පැමිණෙන්නවු යැ.

160. යම් හෙයෙකින් තෙල බුදුකුරුදහම්හු මෙතෙක් මැ නොවන්නාහු ද එහෙයින් යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරුවන්නාහු නම් ඒ අනෙකුදු බුදුකුරු දහම් සොයන්නෙමි.

161. එකල්හි විමසනුයෙම් මහර්මී වූ පූර්ව බොධිසත්ත්වයන් විසින් භාවිත බහුලිකාන වූ දසවැනි උපෙක්ෂාපාරමිතාව දිට්මි.

162. තෙපි මේ දස වැනි පාරමිතාව දැඩි කොට සමාදන් වැ ගෙන කුලා (කරාදිය) සදාශ වුවහු දැඩි වැ සිට සමාක් සබ්බොධියට පැමිණෙන්නවු යැ.

163. යම්සේ පෘථිවිය නම් බහාලනලද අපචිත්‍රය ද පචිත්‍රය ද යන මෙ දෙක කොප ය අනුනය යන දෙකින් තොරවැ උපෙක්ෂා කෙරේ ද-

164. එසෙයින් මැ තෙපිදු හැමකල්හි සුඛදුඛයෙහි කුලා සදාශ වව. උපෙක්ෂාපාරමිතාවට පැමිණ සබ්බොධියට පැමිණෙන්නවු යැ.

165. ලොකයෙහි යම් ධර්ම කෙනෙක් බොධිය මුහුකුරුවන්නාහු නම් ඔහු මෙතෙක් මැ යි. ඒ දසපාමිතන් හැර මත්තෙහි අන්‍ය බුද්ධිකාරක-ධර්මයෙක් නැති. එහි දැඩිසේ සිටුව.

166. මේ පාරමිධර්මයන් ස්වභාව සංඛ්‍යාත සරසලක්ෂණ හෙයින් සම්මශ්‍රීතය කරන්නහුගේ දහම් තෙදින් දසදහසක් සක්වළ පෘථිවිය කමා වූ යැ.

167. මහපොළොව පෙළනලද උක්යකක් සෙයින් සැලිණ, ගුගුළා ය. මෙදිනි තොමෝ තෙලියතෙක සකක් සෙයින් කමා වූ ය.

168. දිපඛාර බුදුරදුන් (වළඳවන) දන්හල්හි යම් පමණ පිරිස් කෙනෙක් වුවාහු ද, ඔහු කමා වෙමින් මුසපත් වැ එතැන්හි බිම වැනිගත්හ.

169. නේසුචහස් ගණන් කළ ද බොහෝ සියගණන් සැළ ද එකිනෙක ගැටුණාහු ඇලැළ සුණ්ඪිසුණු වැ ගියහ.

170. තැනිතත් සිතැති (එහෙයින්) තැවුණු බියපත් වූ භාතන වූ පිඩිත සිත් ඇති මහාජනයෝ රැස්වැගෙන දිපඛාර බුදුන් කරා එළැඹියාහ.

171. කිං හවිසසති ලොකස්ස කල්‍යාණමථ පාපකං
සබ්බො උපද්දන්තො ලොකො තං විනොදෙති චක්ඛුම.
172. තෙසං තද්‍ය සඤ්ඤපෙසි දීපභිකරො මහාමුනි
විසස්සා හොථ මා හාථ¹ ඉමස්මිං පඨවිකම්පනෙ.
173. යමහං අජජ බ්‍යාකාසිං බුද්ධො ලොකෙ හවිසසති
එසො සමමසති ධම්මං පුබ්බකං ජිනසෙවිතං.
174. තස්ස සමමසන්තො ධම්මං බුද්ධභූමිං අසෙසන්තො
තන්තා'යං කම්පිතා ජයවි² දසසහස්සි සදෙවකෙ.
175. බුද්ධස්ස චචනං සුඤ්ඤා මනො හිබ්බාසි තාවදෙ
සබ්බෙ මං උපසඞ්කම්මි පුතාපි අභිවාද්ද්‍යං³
176. සමාදිසිකා බුද්ධගුණං දම්මං කතාන මානසං
දීපඛාරං⁴ නමස්සිකා ආසනා උච්ඡතිං තද්.
177. දිබ්බං මානුසකං පුප්ථං දෙවා මානුසකා උභො
සමොකිරන්ති පුප්ථෙහි වුට්ඨගත්තස්ස ආසනා.
178. වෙදයන්ති ච තෙ සොත්ථිං දෙවා මානුසකා. උභො
මහත්තං පතීතං තුයහං තං උභස්සු යථිච්ඡිතං.
179. සබ්බිතියො විචජ්ජනතු සොකො රොගො⁴ වීනස්සතු
මා තෙ හවන්තකරායො⁵ ඵ්‍රස්ථං බ්‍යාධිමුක්තමං.
180. යථා'පි සමයෙ පකෙත පුප්ථන්ති පුප්ථිනො දුමා
තථෙවි කං බුද්ධවීර බුද්ධඤ්ඤානෙත පුප්ථසි.
181. යථා යෙ කෙවි සමබුද්ධා පුරුෂා දසපාරමී
තථෙවි කං මහාවීර පුරුෂ දසපාරමී.

1 හායථං - මජ්ඣං.

2. සථවී - මජ්ඣං, පුප්ථි - සිමු.

3. පුතාපි මං අභිවාද්ද්‍යං - සිමු, මවි, පුතාපි අභිවාද්ද්‍යං - මජ්ඣං, සතා.

4. සබ්බරොගො - සිමු.

5. හවන්තකරායා - මජ්ඣං.

171. කීමැ (වහන්ස,) ලොවට කලාණයෙක් හෝ යළි පාපයෙක් හෝ වන්නේද, හැම ලෝවැසි තෙමේ උපද්‍රව විය. පසැස් වූ භාග්‍ය-වතුන් වහන්ස, ඒ දුරුකළ මැනව.

172. එකල්හි මහාමුනි වූ දීපඛාර සච්ඡයන් වහන්සේ මේ පාරිථි කම්පනයෙහි (තෙපි) විචේක්‍ෂා වඩු, නහමක් බියපත් වව'යි ඒ ජනයනට මෙසේ හඟවාලූ සේක:

173. 'මේ තෙමේ මතු ලොවැ බුදු වේ' යයි මම අද යමක්හට ප්‍රකාශ කෙළෙමි ද, ඒ සුමේධ තවුස් පෙර බුදුවරයන් බෝසත් කලා සෙවුනා ලද පැරුම් දම් සමූහින කෙරෙයි.

174. බුදුබවට කාරණ වූ පැරුම්දම් නිරවසෙස්නෙන් සිමියනා ඔහුට එකරුණෙන් දෙවිලෝ සහිත දසදහසක් සක්වළු මේ පාරිථිය කම්පා වී යයි.

175. බුදුරුදුන්ගේ බස් අසා එ කෙණෙහි (ඔවුන්ගේ) සිත නිවිණ. යළිදු ඔහු සියල්ලෝ මා වෙත පැමිණ මට අභිවාදන කළාහුය.

176. එකල්හි සිත තරකොට බුදුගුණ (-පැරුම්දම්) සමාදන් ව දිවතුරු බුදුරුදුන් වැද හුනස්නෙන් නැඟී සිටියෙමි.

177. දෙවියෝ ද මනුෂ්‍යයෝ ද යන දෙපක්ෂය (මදුරාදි) දිවමල් ද මිනිස්ලොවැ මල් ද ගෙන ආසනයෙන් නැඟීසිටුනා මා මතුයෙහි මල් වගුරුවාලූහ.

178. ඒ දෙවිමිනිස් යන දෙ පක්ෂය "නොප විසින් මහත් වූ තනතුරක් පතන ලද, ඒ තනතුර රිසි සේ ලබව'යි සාධාරණව ප්‍රකාශ කළාහු ය.

179. සියලු උවදුරු දුරු වැ සෙන් වේවා ශෝක රොග නැසියේවා නොපට අත්තරායෙක් නහම් වේවා, උතුම් වූ සමාන්සම්බෝධිය වහා අවබෝධ කරව'යි.

180. යම්සේ ඒ ඒ ගස මල් ගන්නා කාලය පැමිණි කල්හි මල් හට ගන්නා වෘක්ෂයෝ විකසිත වෙත් ද, මහාවීරයන් වහන්ස, එසෙයින් තෙපි දු බුද්ධිඥනයෙන් ප්‍රබෝධ වෙව.

181. යම්සේ යම් කිසි බුදු කෙනෙක් දසපැරුම් පිරුව:හු ද, මහාවීරයන් වහන්ස, එසෙයින්ම තෙපි දසපැරුම් පුරව.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

182. යථා යෙ කෙවි සමබුද්ධා බොධිමණ්ඩලෙහි බුජ්ඣරෙ
තථෙව් කං මහාවීර බුජ්ඣසසු ජිනබොධියං.
183. යථා යෙ කෙවි සමබුද්ධා ධම්මවක්කං පවත්තයුං
තථෙව් කං මහාවීර ධම්මවක්කං පවත්තය.
184. පුණ්ණමාසෙ යථා චන්ද්‍ර පරිපූර්ණා විරොචති
තථෙව් කං පුණ්ණමනො විරොච දසසහස්සියං.
185. රාහුමුත්තො යථා සුරියො තාපෙන අභිරොචති¹
තථෙව් ලොකා මුක්ඛිකා විරොච සිරියා තුවං.
186. යථා යා කාවි නදියො ඔසරනති මහොදධිං
එවං සදෙවකා ලොකා ඔසරනතු² තවන්තිකෙ.
187. තෙහි ථුතප්පසඤ්ඤා³ යො දසධම්මෙ සමාදිය
තෙ ධම්මෙ පරිපූරෙන්නො පවතං පාවිසී⁴ තදති.

සුමේධකථා නිවර්තනා.

1. අභිරොචති - මජ්ඣ.
2. ඔසරනති - සිමු.
3. ථුතප්පසඤ්ඤා - සිමු.
4. පාවිසී - මජ්ඣ.

182. යමසේ යම කිසි සම්බුදු කෙනෙක් බෝමඩ වැඩහිඳ (සඵඤ්ඤාභ්‍යාසය) අවබෝධ කළාහු ද, මහාවීරයන් වහන්ස, එසෙයින් තෙපිදු බුද්ධබෝධියෙන් නොහොත් සඵඤ්ඤාබෝධිමූලයෙහි (සිව්සස්) අවබෝධ කළ මැනවි.

183. යමසේ යමකිසි සම්බුදු කෙනෙක් දම්සක් පැවැත්වූවාහු ද, මහාවීරයන් වහන්ස, එසෙයින් තෙපි දු දම්සක් පවත්වාලුව මැනවි.

184. යමසේ පණ්ණාසිපොභායෙහි (උපද්‍රවාපග්ගයෙන්) පරිශුද්ධ වූ සඳු බබළාද එසෙයින් තෙපි දු පිරිපුන් මනදෙළ ඇතියහු දසදහසක් සක්වළු බැබළුණ මැනවි.

185. යමසේ රාහු ග්‍රහයා කෙරෙන් මිදුණු හිරු තෙදින් දිලියේ ද එසෙයින්ම තෙපි දු ලෝදහම් හා අලිප්ත වූ බුද්ධිරින් බබළනු මැනවි.

186. යමසේ යම කිසි නදී කෙනෙක් (ටෙන් නම් ඔහු) මහසයුර කරා ගලාබසින් ද, එසෙයින් දෙවියන් සහිත ලෝවැසියෝ තොප සමීපයට එළැඹෙත්වා.

187. ඒ දෙවියන් විසින් ඤානප්‍රශංසා වූ ඒ සුමේධ තවුස්සු දස පැරුම් දම් සමාදන් වූ ගෙන එකල්හි ඒ පැරුම්දම් පූර්ණින් ධම්මක පථනයෙහි මහවනයට පිවිසියාහ'යි.

සුමේධකථා නිමි.

1. දීපඛකර බුද්ධචංසො

1. තද නෙ භොජයිත්වාන සසඛං ලොකනායකං
උපගඤ්ජුං සරණං තස්ස¹ දීපඛකරස්ස සන්තුනො.
2. සරණාගමනෙ කඤ්චී නිවෙසෙති² තථාගතො
කඤ්චී පඤ්ඤාසු සිලෙසු සිලෙ දසවිධෙ පරං.

 3. කස්සචී දෙති සාමඤ්ඤං චතුරො ඵලමුත්තමෙ
කස්සචී අසමෙ ධර්මෙ දෙති සො පටිසම්භිද.
 4. කස්සචී වරසමාපන්නියො අට්ඨ දෙති නරාසභො
තිස්සො කස්සචී විජජායො ජළභිඤ්ඤා පච්චෙවති.
 5. තෙන යොගෙන ජනකායං ඔවදි සො මහාමුත්ති
තෙන විජාරිකං ආසි ලොකනායකස්ස සාසනං.
 6. මහාහනුසහකඛ්ඤා³ දීපඛකරසනාමකො⁴.
බහු ජනෙ තාරයති පරිමොචෙති දුග්ගතිං.
 7. බොධනෙය්‍යං ජනං දිස්වා සතසහස්සෙපි යොජනෙ
බණෙන උපගන්ත්වාන බොධෙති තං මහාමුත්ති.
 8. පඨමාභිසමයෙ බුද්ධො කොට්ඨතමබොධි
දුතියාභිසමයෙ නාමො නවුත්තකොට්ඨබොධි.
 9. යද ව දෙවහවනම්භි බුද්ධො ධම්මදෙසයි
නවුත්තකොට්ඨසහස්සානං තතියාභිසමයො අහු.
 10. සන්තිපාතා තයො ආසුං දීපඛකරස්ස සන්තුනො
කොට්ඨසහස්සානං පඨමො ආසි සමාගමො.

1. තස්ස-පු

2. නිවෙසෙයි-මජ්ඣං, නිවාසෙයි-සිඤ්ඤා.

3. මහාහනු උසහකඛ්ඤා-මව්

4. දීපඛකරස්ස නාමකො-ම ඡ සං.

1. දීපඛකර බුද්ධචංශය

1. එකල්හි ඒ රඹගම් වැසියෝ සඛයා සහිත වූ ලොකනායකයන් වහන්සේ වළඳවා ඒ දිවකුරු බුදුන් සරණ කොට ගියාහු ය.

2. තථාගතයන් වහන්සේ කිසිවක්හු සරණාගමනයෙහි ද, කිසිවක්හු පත්සිල්හි ද, සමහරුන් දඹව්ධ ශීලයෙහි ද, පිහිටුවූහ.

3. ඒ දිවකුරු බුදුහු කිසිවක්හට සතර ශ්‍රාමණ්‍ය සඛ්‍යාත මාර්ගය ද, උතුම් වූ සතර ආයාච්චලය ද දුන්හ, කිසිවක්හට අසම වූ සිව්දිළිසැඹියා දහම් දුන්හ.

4. නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ සඵඥයන් වහන්සේ කිසිවක්හට උතුම්වූ අටසමවන් දුන්හ. කිසිවක්හට ත්‍රිවිද්‍යා ද ඡායාච්ඡායන් ද දුන්හ.

5. ඒ මහාමුනි වූ සඵඥයන් වහන්සේ ඒ නයින් ජනසමූහයාට අවවාද කළහ. ඒ අවවාදයෙන් ලොකනාථයන් වහන්සේගේ ශාසනය පතළේ වී.

6. මහත් වූ (සිංහසඳාශ වූ පිරිපුන්) හනු ඇති වාෂ්පසඳාශ වූ (සමවෘත්තමනෝඥ) ස්කන්ධ ඇති දීපඛකර නම් වූ සඵඥයන් වහන්සේ (බුද්ධ චෛත්‍යය වූ) බොහෝ ජනයන් (සසරින්) තැරැවූහ. දුගතයෙන් මුදුණ.

7. මහාමුනි වූ සඵඥයන් වහන්සේ සියදහස්යොදුන්හි පවා සිටි සත්‍යාවබෝධයට නිසි වූ ප්‍රජාව දැක ඇසිල්ලෙකින් සමීපයට එළැඹ ඒ ප්‍රජාවට සත්‍යාවබෝධය කැරැවූහ.

8. දීපඛකර බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රථමධර්මාභිසේකයෙහි කෙළ-සියක් සත්තට සත්‍යාවබෝධය කැරැවූහ. ලොකසාමී වූ බුදුහු දභිනිය ධර්මාභිසමයෙහි (නාරදකුටයෙහිදී) අනුකෙළක් සත්තට සත්‍යාවබෝධය කැරැවූහ.

9. තවද යම් කලෙක බුදුහු දෙව්ගවනයෙහි වැඩසිට දහම් දෙසුසේක් ද. (එකල්හි) අනුකෙළදහසක් සත්තට තුන්වැනි ධර්මාභිසමය වී.

10. දීපඛකර ශාසනාන් වහන්සේට තුන් ශ්‍රාවකසන්ඛ්‍යාතයෙක් වී, කෙළසියදහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථම සමාගමය වී.

11. පුත නාරදකුට්ඨි පච්චෙකගතෙ ජිනෙ
විණාසවා විකමලා සමිංසු සතකොට්ඨො.
12. යමහි කාලෙ මහාවිරො සුඤ්ඤානසිද්ධිවයෙ
නවුත්තොට්ඨසහසෙහි පචාරෙසි මහාමුත්ති.

 13. [අතං තෙන සමයෙන ජට්ටො උග්ගතාපතො
අනුලික්ඛමහි වරණං පඤ්ඤාභිඤ්ඤාසු පාරදො.*]
 14. දසවිසසහසානං ධර්මාභිසමයො අහු
එකද්විතො දහිංසමයා ගණනාතො අසංඛිද්ධො.
 15. චිත්තාරිකං බාහුජ්ඤාදං ඉද්ධං ජිතං අහු තද
දීපඛාරස්ස හගවතො සාසනං සුවිසොධිතං.
 16. වත්තාරිසතසහසානි ඡළභිඤ්ඤා මහිඤ්ඤා
දීපඛාරං ලොකවිද්ධං පටිචාරෙනති සබ්බද.
 17. යෙ කෙවි තෙන සමයෙන ජහන්ති මාත්සං හවං.
අප්පකමානසා සෙධා ගරහිතා ව² හවන්ති තෙ.
 18. සුප්පජ්ජිතං පාවචනං අරහතෙහි තාදිහි
විණාසවෙහි විමලෙහි උපසොහති සබ්බද³
 19. නගරං රත්තවතී නාම සුදෙවො නාම බතඨියො
සුමෙධා නාම ජාතිකා දීපඛාරස්ස සත්ත්වනො.
 20. දසවසසහසානි අගාරමජ්ඣ සො⁴ වසී
හංසා කොඤ්ඤා මයුරා ව තයො පාසාදමුක්ඛමා.
 21. තිණි සතසහානි නාරියො සමලඛිතා
පදුමා නාම සා නාරි උසහකඛන්ධා නාම අත්තජො.
 22. නිමික්ඛෙ වතුරො දිස්වා හත්ථියානෙන නික්ඛමි
අනුනදසමාසානි පධානං පදහි ජිනො.

1. පටිචාරෙසි-සිමු.

2. ගරහිතා-ම ජ සං.

3. උපසොහති සදෙවකෙ-සු.

4. අගාරං අසංඛියො-සිමු.-මජ්ඣං,
අගාරං අප්පකිංසි ජිනො-සාතං

* අයං ගාථා අත්ථසාලිනියා ධම්මසඬ්ඨං- අදිඨ කපා නිදනවණ්ණනාය දීපඛාර බුද්ධිවංසෙ ලිඛිතා ඉමසමි. පත බුද්ධිවංසෙ තත්ථිභාවො යෙව පනස්සා සුක්කතරො. කසමාති වෙ? හෙවධං සුමෙධං- කපාසු කර්තා හි. (අදිඨ කපා)

11. යළි ජිනපක්ෂමාර වූ සච්ඡයන් වහන්සේ නාරදකුටයෙහි විවේක සඳහා වැඩි කල්හි විගත වූ (රාගාදී) මල ඇති සියකෙළක් රහත්වූ රැස්වූහ.

12. මහාවීර වූ සච්ඡයන් වහන්සේ යම් කලෙක්හි සුද්ධිනකුටයෙහි විසූ සේක් ද, (එකල්හි) මහාමුනි වූ බුදුහු අනුකෙළඳහසක් (භික්ෂුන්) සමග උචාරණය කළ සේක.

13. [මම එ සමයෙහි දළමඩුලු ඇති උග්‍ර වූ තපස් ඇති අහස්හි හැසිරෙන සුලු පක්ෂාභිඤ්චන්හි තෙරපත් තවුස් වීමි.]

14. දස-විසිදහසුන්ගේ ද ධර්මාභිසමය විය. එක්-දෙ-(තුන්) දෙන කුන්ගේ අභිසමය ගණන් විසින් නො ගිණිය හැක්ක.

15. එකල්හි දීපඛාර භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ ශාසනය (එ බුදුන් විසින්) මොනොවට විශෝධිත වූයේ මහත්තයට පැමිණියේ බොහෝ දෙවමනුෂ්‍යයන් විසින් නොයථාණිකත්වයෙන් දන්තා ලද්දේ (අධිශීල ශික්ෂාදියෙන්) සමාධි වූයේ (සමානි සමාධි ආදියෙන්) වැඩුණේ ද වී.

16. ෂඩ්භිඤ්ච මහත් සාඤ්ඤි ඇති සාරලක්ෂයක් ක්ෂිණාසුව භික්ෂුහු හැම කල්හි දීපඛාර බුදුන් පිරිවරා වෙසෙත්,

17. එසමයෙහි යම් කිසි කෙනෙක් නොපත් අර්හතය ඇති වැ ශෛක්ෂ වූවාහු මිනිස් බව පියත් ද, ඔහු ගර්හිත වූවාහු මැ වෙන්.

18. (අභිඤ්ඤ කුසුමයෙන්) සුපිපි ප්‍රචචනශාසනය ලෝදහමහි තාදී වූ ක්ෂිණාසුව වූ විගත රාගාදී මල ඇති රහතුන් විසින් හැම කල්හි සොහිත වී.

19. දීපඛාර ශාසනයන් වහන්සේ ගේ ජාතනගරය රම්මවතී නම් විය, ක්ෂත්‍රිය වූ සුදෙව නම් රජ පිතෘ විය. මවු තොමෝ සුමෙධා නම් වූ.

20. ඒ බුදුහු දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි වීසුහ. හංසා යැ කෙංකුචා යැ මයුරා යැ යි උක්තම වූ තුන් ප්‍රාසාදයෝ වූහ.

21. මොනොවට සැරැසුණු තුන් ලක්ෂයක් පරිවාර ස්ත්‍රීහු වූහ, පදුමා නම් ප්‍රසිද්ධ ස්ත්‍රී අගබ්බෙස් වූ උසහකකි නම් කුමාර පුත්‍ර වී.

22. ජින වූ දීපඛාර බුදුහු සතර පෙර නිමිති දක ඇත් යානයෙන් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කළහ. අනුන වූ දසමසක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වියභිය කළහ.

23. පධානචාරං වරිකාන අබුජ්ඣි මානසං¹ මුති
මුහමුතා යාවිතො සනෙතා දීපඛාරො මහාමුති.
24. වක්ඛි වක්කං² මහාවීරො නන්දරාමෙ සිරිසරෙ³
හිසිනෙතා සිරිසමුලමභි අකා තිස්සිමඤ්ජනං.
25. සුමඛලො ව තිස්සො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සාගතො නාමුපට්ඨාකො දීපඛාරස්ස සත්ථුතො
26. නන්ද වෙව සුනන්ද ව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො පිපථලීති පට්ඨවති.
27. තප්පස්ස භලලිකා⁴ නාම අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා
සිරිමා සොණා උපට්ඨිකා දීපඛාරස්ස සත්ථුතො.
28. අසීති හස්මුඛෙබ්බො දීපඛාරො මහාමුති
*සොහති දීපරුකෙකා'ව සාලරාජා'ව ඵ්ඵලිතො
29. සතවස්සසහසසාති⁵ ආයු⁶ තස්ස මහෙසිනො
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
30. ජොතසිකාන සද්ධම්මං සන්තාරෙකා මහාජනං⁷
ජලිකා අග්ගිකකිකෙකා'ව නිබ්බුතො සො සසාවතො
31. සා ව ඉද්ධි සො ව යසො තානි ව පාදෙසු වක්කරතනානි
සබ්බං සමන්තරහිතං නත්ථු රික්ඛා සබ්බසබ්බාරාති.
32. දීපඛාරො ජිනො සසා නන්දරාමමභි නිබ්බුතො
තස්සව තස්ස ජිනද්වපො ජනතිංසුබ්බධියොජනොති.

දීපඛාරබුද්ධවංසො පඨමො.

1. මානසා-සායා

2. වක්ඛවකෙකා-සායා

3. සිරිධරෙ-සිමු, වසි ජිනො-සායා

4. තපස්සුභලලිකා-සිමු

* "පහානිද්ධාවති තස්ස සමන්තා දසයොජනෙ"-සායමා
පොත්තෙ ඉදමපි ගාරද්ධං දිසස්සි.

5. සතසහසස වසානි-සිමු-පෙසං, මච්චි

6. ආයු-සිමු.

7. සන්තාරෙකා සදෙවකං-පු

23-24. ඒ මුනිහු ප්‍රධන්වීයභිය කොට අභිත්ථලය අවබෝධ කළහ. මහාවීර වූ දීපඛාර මහාමුනිහු මහබඹහු විසින් අයදනා ලද්දහු ලක්ෂ්මී වාස වූ නන්දාරාමයෙහි ධම්මස් පැවැත්වූහ. මහරි රුක්මුල්හි වැඩහිඳ තිඤ්ඤ මර්දනය කළහ.

25. දීපඛාර ශාසනාඤ්ඤ වහන්සේට සුමඛල යැ තිස්ස යැ යන අග්‍ර ශ්‍රාවකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. සාගත නම් තෙර උපස්ථායක වී.

26. නන්ද යැ සුනන්ද යැයි අග්‍රශ්‍රාවිකා දෙදෙනෙක් වූහ, ඒ භාග්‍යවත් හුගේ බොධිය පළොල් යයි කියනු ලැබේ.

27. දීපඛාර ශාසනාඤ්ඤ වහන්සේට තප්පස යැ හලලික යැ යන නම් ඇති අග්‍ර-උපස්ථායකයෝ වූහ. සිරිමා යැ සොණා යැ (යන උපාසිකාවෝ) උපස්ථායිකා වූහ.

28. මහාමුනි වූ දීපඛාර සච්ඡයන් වහන්සේ අසුරියන් උස ඇති සේක් (නැඟ) පහන්රුකක් සෙයින් ද පිපුණු සල්ලුකක් සෙයින් ද හොබනා සේක.

29. ඒ මහර්මී සච්ඡයන් වහන්සේට හවුරුදු සියදහසක් ආයු විය. එතෙක් හවුරුදු වැඩ සිටි ඒ බුදුහු බොහෝ ජනසමූහයා (සසර කතරින්) එතෙර කැරවූහ.

30. සඤ්චරමය බබුළුවා මහාජනයා තරණය කරවා ශ්‍රාවකයන් සහිත වූ ඒ සච්ඡයන් වහන්සේ ගිනිකඳක් සෙයින් දිලියෙමින් සිට පිරිනිව් සේක.

31. ඒ අනුභාවසම්පත් ද ඒ පරිවාරයඤ්ඤ ද පා සභුච්චන්හි වූ ඒ සක්රුවන් ලකුණු ද යන සියල්ල අතුරුදහන් වී. සියලු සංස්කාරධර්මයෝ තුවාල වූවාහු නො වෙද්ද. (සියලු සංඛිතයෝ අනිත්‍ය වූහ'යි සේ යි.)

32. පස්මරුන් දිනු දීපඛාර ශාසනාඤ්ඤ වහන්සේ නන්දාරාමයෙහි පිරිනිව්සේක. එහි මැ උන්වහන්සේ ගේ සච්ඡදාතූ ස්තූපය සකිස් යොදුන් උස්වූයේ වී යයි.

පළමුවන දීපංකර බුද්ධවංශ නිමි.

2. කොණ්ඩඤ්ඤ බුද්ධචංසො

1. දීපච්ඡාරස්ස අපරෙත කොණ්ඩඤ්ඤ නාම නායකො අනන්තතෙජො අමිතයසො අසමෙය්‍යො දුරාසදෙ
2. ධරණුපමො¹ ඛමනෙන සිලෙන සාගරුපමො සමාධිතා මෙරුපමො² ඤාණෙන ගගනුපමො.
3. ඉන්ද්‍රියබලබොජ්ඣකිං - මහසච්චසකාසනං පකාසෙසි සද් බුද්ධො හිතාය සබ්බපාණිනං.
4. ධම්මචක්කං පවත්තොනෙ³ කොණ්ඩඤ්ඤ ද්‍රෝකනායනෙ කොට්ඨසතසහස්සානං පඨමාභිසමයො අහු.
5. තතො පරමෙ දෙසෙනෙ නරමරුතං සමාගමෙ නවුතිකොට්ඨසහස්සානං දුත්ඨාභිසමයො අහු.
6. තිස්සෙ අභිමද්දනෙතා යද් ධම්මදෙසසි අසිතිකොට්ඨසහස්සානං ධම්මාභිසමයො⁴ අහු.
7. සන්තිපාතා තයො ආසුං කොණ්ඩඤ්ඤස්ස මහෙසිනො ඛිණාසවානං විමලානං සන්තචිත්තාන තාදිනං.
8. කොට්ඨසතසහස්සානං පඨමො ආසි සමාගමො දුත්ඨයො කොට්ඨසහස්සානං තතිසො නවුතිකොට්ඨනං.
9. අහං තෙන සමයෙන විජිතාථී නාම ඛන්ධො සමුඤ්ඤං අනතමනෙතන⁵ ඉසසරියං⁶ චත්තයාමහං.
10. කොට්ඨසතසහස්සානං විමලානං මහෙසිනං සහ ලොකග්ගනාථෙන පරමනෙතන තප්පසිං.

-
1. ධරණුපමො යො - සිමු, සතා.
 2. මෙරුපමො - මජ්ඣං, සතා.
 3. ධම්මචක්කපච්ඡතනෙ - මච්චි.
 4. තතිසාභිසමයො - මජ්ඣං, සතා.
 5. සමුඤ්ඤ අනතමනෙතන - සතා.
 6. ඉසසරියං - සිමු.

2. කොණ්ඩඤ්ඤ බුද්ධචංශය

1. දීපඛාර සච්ඤයන් වහන්සේට මෑතභාගයෙහි අපරිමිත ලොක ධාතුයෙහි පහළ ශීලගුණතෙජස් ඇති අනන්ත වූ පරිවාර හා ගුණකීර්ති ඇති ගුණගණපරිමාණ විසින් අප්‍රමෙය වූ අනභිභවනීය වූ කොණ්ඩඤ්ඤ නම් සච්ඤයන් වහන්සේ පහළ වූ සේක.

2. ඒ බුදුහු ක්ෂාන්තියෙන් පෘථිවිය හා සම වූහ, ශීලසංවරයෙන් සාගරය හා සම වූහ. සමාධියෙන් මෙරුපථිනය හා සමවූහ. (අනන්ත වූ) ඥානයෙන් ගගනුපම වූහ.

3. ඒ බුදුහු හැම කල්හි සියලු සත්තට හිත පිණිස ඉන්ද්‍රය බල බොධ්‍යාචිග මාර්ග සත්‍යප්‍රකාශක වූ (සත්තතිංස බොධිපක්ඛිය) ධර්මය ප්‍රකාශ කළහ.

4. කොණ්ඩඤ්ඤ නම් ලොකනායකයන් වහන්සේ දම්සක් පවත්වන කල්හි කෙළසියදහසක් සත්තට ධර්මාභිසමය වී,

5. එයින් අපරභාගයෙහි ද දෙවිමිනිසුන් ගේ (මහාමඛකල) සමාගමයෙහි අනුකෙළඳහසක් සත්තට ද්විතීයධර්මාභිසමය විය.

6. යම් කලෙක (යමාමහපෙළහර පෑ) තිත්ථිකයන් අභිමර්දනය කෙරෙමින් දහම් දෙසූ සේක් ද, (එකල්හි අසුකෙළඳහසක් සත්තට (තුන්වැනි) ධර්මාභිසමය වී.

7. මහර්මී වූ කොණ්ඩඤ්ඤ සර්වඥයන් වහන්සේට විගතරාගාදි මල ඇති සන්තූන් සිත් ඇති ලාභාලාභාදියෙහි තාදී වූ ක්ෂිණාස්‍රවයන් සම්බන්ධ වූ ශ්‍රාවකසන්නිපාත තුනක් වූහ.

8. කෙළසියදහසක් රහතුන් ගේ ප්‍රථම සන්නිපාතය ද, කෙළදහසක්හු ගේ දෙවන සන්නිපාතය ද අනුකෙළක් රහතුන්ගේ තුන්වන සන්නිපාතය ද වී.

9. මම එසමයෙහි විජිතාවී නම් සක්විතිරජ වීමි. මම සක්වළගල හිමි කොට ඇති මහසයුර ඇතුළු කොට ආධිපත්‍යය පැවැත්වීමි.

10. ලොකාග්‍රනාථ වූ සර්වඥයන් වහන්සේ සමග මහර්මී වූ කෙළසියදහසක් රහතුන් වහන්සේ මධුර වූ ආහාරයෙන් සන්තර්පණය කෙළෙමි.

11. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි කොණ්ඩකුඤ්ඤ ලොකනායකො
අපරිමෙය්‍යො ඉතො¹ කප්පෙ බුද්ධො ලොකෙ භවිස්සති.
12. අහු කපිලවංශා රමමා නිකම්භිකා තථාගතො
පධානං පදතිකාන කතා දුක්ඛකාරිකං.

 13. අප්පාලරුක්ඛමුලස්මිං නිසීදිකා තථාගතො
තත් පායාසමභ්‍යාහ නෙරඤ්ජරමුපෙති.
 14. නෙරඤ්ජරාය තීරමති පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියක්ඛවරමභ්‍යෙන බොධිමුලමති එතිති.
 15. තතො පදකම්භං කතා බොධිමණ්ඩං අනුක්ඛරො
අස්සත්ථරුක්ඛමුලමති බුජ්ඣස්සති මහායසො.
 16. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
 17. කොලිතො උපතිස්සෙ ව අග්ගා භෙස්සනති සාවිකා
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
 18. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා භෙස්සනති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සජෝති පවුච්චති.
 19. වීරෙහො ව හත්ථාලවකො අග්ගාභෙස්සනතුපට්ඨකා
උක්ඛරා නන්දමාතා ව² අග්ගා භෙස්සනතුපට්ඨිකා.
ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
 20. ඉදං සුකාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධචීජඞ්ඤාණො අයං.
 21. උක්ඛුට්ඨිසඤ්ඤං වරෙහනති අප්පොට්ඨෙති හසනති ව
කතඤ්ජලී නමස්සනති දසසහස්සි සදෙවකා.
 22. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣිස්සාම සාසනං
අනාගතමති අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

1. අපරිමෙය්‍යානො-මජ්ඣ.

2. නන්දමාතා ව උක්ඛරා-මජ්ඣ.

11. ලොකනායක වූ ඒ කොණ්ඩකාදී බුදුරජාණන් වහන්සේ ද මෙයින් අපරිමෙය කල්පයෙහි (මේ තෙමේ) ලොවැ බුදු වන්නේ යයි මට විවරණ දුන් සේක.

12. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙම කපිල නම් මූ මනරම් නුවරින් නික්ම ප්‍රථන් වීයඹ වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

13. තථාගත වූ බෝසත් අප්පල් නම් රුක්මුලා හිද එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලා ගංතෙරට එළැඹෙන්නේ ය-

14. ඒ ජීතපක්‍ඛමාරයෝ නිල්දලා ගංතෙර හිද පායාසය වළඳා දෙවියන් සැරඳුණු උතුම් මහින් බොධිමූලයට පැමිණෙන්නාහ.

15. ඉක්බිති අනුන්තර වූ බෝසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට මහායශස් ඇතියේ ඇසතු රුක්මුලා හිද බුදුවන්නේ යැ.

16. මොවුන්ගේ ජනිත මවු තොමෝ මායා නම් වන්නී ය, පිය තෙමේ සුද්ධොදන නම් වන්නේ ය. මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ ය-

17. කොලිත යැ උපනිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ, ආනන්ද නම් උපස්ථායක තෙමේ ඒ බුදුන්ට උපස්ථාන කරන්නේ ය-

18. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන අග්‍රශ්‍රාවිකාවෝ වන්නාහ, ඒ භාග්‍යවත්තූ ගේ බොධිය අස්සත්ථ යයි කියනු ලැබේ-

19. විත්ත යැ හත්ථාලවක යැ යන දෙදෙන අග්‍ර-උපස්ථායක වන්නාහ, උත්තරා යැ නන්දමාකා යැ යන දෙදෙන අග්‍ර-උපස්ථායිකා වන්නාහ, ඒ ගෞතම යශස්වීන්ට හවුරු සියයක් ආයු වන්නේ යයි.

20. අසම වූ ඒ කොණ්ඩකාදී මහර්මින්ගේ මෙ වදන් අසා දෙවමනුෂ්‍යයෝ මේ තෙමේ බුද්ධබිජාඛකුරයෙකැ'යි සතුටු වූවාහු.-

21. ඔල්වරසන් පැවැත්වූහ, අත්පොළසන් දුන්හ, සිතහසුනාහ. දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත වූවාහු කළ ඇදිලි ඇති ව. නමස්කාර කළහ.

22. ඉදින් මේ ලොකනාථයන් වහන්සේගේ ශාසනය වරදමෝ නම්, අනාගතකාලයෙහි මොවුන් වහන්සේ හමු වන්නම්හ-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

23. යථා මනුස්සා නදිං තරතතා පටිතිත්ථං විරජ්ඣිය
හෙට්ඨා තිසේ ගහෙතොන උග්ගරන්ති මහානදිං.
24. එවමෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමිමං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසුම සමමුඛා ඉමං.

 25. තසසාහං වචනං සුත්වා හියොයා විතං පසාදයිං
තමෙව අත්ථං සාධෙතො මහාරජං ජිනෙ අදං
මහාරජං වජ්ඣාන පබ්බජිං තසස සනහිකෙ.
 26. සුත්තතො විනයඤ්ඤා'පි නවධතං සත්ථියාසනං
සබ්බං පරියාපුණිත්වාන සොහයිං ජිනසාසනං.
 27. තත්ථසමනො විහරතො ක්‍රියජ්ජධානවධතමෙ
අභිඤ්ඤාපාරමිං¹ ගන්ත්වා බුහුමලොකමගව්භං.
 28. නගරං රමමවතී නාම සුනන්දෙ නාම ඛක්ඛියො
සුජාතා නාම ජතිකා කොණ්ඩකුඤ්ඤාසා මහෙසිනො.
 29. දසවසසහසසාති අගාරමජ්ඣං සො වසී
සුචි සුරුචි සුභො ච තයො පාසාදවුත්තමා²
 30. තිණි සතසහසසාති නාරියො සමලඛිතා
රුච්ඡෙචි නාම නාරි විජිතසෙනො නාම අත්‍රපො.
 31. නිමිත්තෙ චතුරො දිස්වා රථයානෙන නික්ඛමී
අත්‍රනදසමාසාති පධානං පදහි ජිනො.
 32. බුහුමුතා යාවිතො සතො කොණ්ඩකුඤ්ඤා දිපදුත්තමො³
වත්ථි වක්කං මහාවීරො දෙවානං නගරුත්තමෙ.
 33. හද්දෙ වෙචි සුහදෙ ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
අත්‍රරුද්ධො නාමුප්පට්ඨාකො කොණ්ඩකුඤ්ඤාසා මහෙසිනො.

1. අභිඤ්ඤාසු පාරමිං-මවි.

2. පාසාදවරවුත්තමා-සිමු.

3. දිපදුත්තමො-මජ්ඣ.

23. යම්සේ නදියක් තරණය කරන මනුෂ්‍යයෝ හමුයෙහි වූ තොට වැරදූ යට තොටෙහි ලා ගෙන මහානදිය තරණය කෙරෙත් ද-

24. එසෙයින් මැ ඇපි හැම දෙනමෝ මේ කොණ්ඩකුඤ්ඤ නම් බුදුන්හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් වහන්සේ හමු වන්නම්හ'යි.

25. මම ඒ බුදුන් ගේ බස් අසා අතිශයින් සිත පැහැදවීමි, එ මැ බුද්ධකාරකාඤ්ඤ වූ දෘතාරම්භාව සිද්ධ කරනුයෙමි (පුරුනුයෙමි) සක්විති-රජය බුදුන් විෂයෙහි පිදුයෙමි. මහාරාජ්‍යය පරිත්‍යාග කොට ඔබ සමීප-යෙහි පැවිදි වීමි.

26. සුත්‍රාන්තපිටකය ද විනයපිටකය ද යළි සියලු නවාඛග ශාස්තෘ-ශාසනය ද ප්‍රගුණ කොට (ලොකික වූ ආගමාධිගමයෙන්) බුදුසසුන හෙබැවීමි.

27. මම ඒ බුදුසස්තෙහි හිඳීම සිටීම සක්මනෙහි ස්මාති-අවිප්‍රවාස-වැ වසනුයෙමි පඤ්චාභිඤ්ඤයෙහි පරතෙරට පැමිණ (පිළිසඳ විසින්) බබ්ලොවට ගියෙමි.

28. කොණ්ඩකුඤ්ඤ නම් මහර්මින් ගේ නගරය රම්මවතී නම් විය. සුනන්ද නම් ක්ෂත්‍රිය බෙමේ පියා විය, මව තොමෝ සුජාතා නම් වූ ය.

29. ඒ බුදුහු දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. (ඔබට) සුවි යැ සුරුවි යැ සුභ යැ යන උතුම් වූ තුන් ප්‍රාසාද කෙනෙක් වූහ.

30. මොනොවට සැරසුණු පරිවාරස්ත්‍රිහු තුන්ලක්ෂයක් වූහ, රුවිදෙවි-නම් අගබ්ගොවක් වූ ය, පුත්‍ර තෙමේ විජිතසෙන නම් වී,

31. සතර පෙරනිමිති දැක ඒ ජිතපඤ්චිමාරයෝ රථයානායෙකින් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කළහ, පිරිපුන් දසමසක් ප්‍රධන් වියභිය කළහ.

32. මහත් වූ වියභිය ඇති කොණ්ඩකුඤ්ඤ නම් සම්මාසම්බුදුහු මහබඹුහු විසින් අයදනාලදුහු දෙවියන්ගේ නගරවරයෙහි දී දම්සක් පැවැත්වූහ.

33. කොණ්ඩකුඤ්ඤ නම් බුදුනට හඳු ද සුභඳු ද යන අග්‍රශාවකයෝ වූහ. අනුරුද්ධ නම් (කෙර කෙනෙක්) උපස්ථායක වූහ.

34. තිස්සා ව උපතිස්සා ව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
සාලකල්‍යාණිකො බොධි කොණ්ඩකුඤ්ඤස්ස මහෙසිනො.
35. සොණො ව උපසොණො ව අහෙසුං අග්ගපට්ඨිකා
නන්දු චෙව සිරිමා ව අහෙසුං අග්ගපට්ඨිකා.
36. සො අට්ඨාසීති හත්ථානි අභිවුත්තතො මහාමුති
සොහති¹ උචරාජාව සුරියො ට්‍රිකුණිකේ² යථා.
37. වසංසතසහස්සාති ආයු විජ්ජති කාවදෙ
තාවකා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං ඛුං.
38. ඛිණ්ණසචෙති විමලෙති විවික්ඛා ආසි මෙදිති
යථාහි ගගනං උචුහි එවං සො උපසොහථ.
39. තෙසි නාගා අප්පමෙය්‍යා අසංඛොහා දුරාසද්
විජ්ජපාතංව දසෙසාධා තිබ්බුතා තෙ මහායසා.
40. සා ව අතුලියා ජිනස්ස ඉඤ්ඤාණපට්ඨාවිතො ව සමාධි
යබ්බං සමනතරහිතං නනු රික්ඛා සබ්බසම්ඛාරා'ති.
41. කොණ්ඩකුඤ්ඤ පචරො බුද්ධො චන්දුරාමෙති තිබ්බුතො
තඤ්ච චෙතිසො වික්ඛො සත්තයොජනමුසසිතො'ති.

කොණ්ඩකුඤ්ඤ බුද්ධචංසො දුතියො.

1. සොහනෙ-මජ්ඣ.

2. ට්‍රිකුණිකේ-මජ්ඣ.

34. කොණ්ඩකඤ්ඤ නම් බුදුනට තිස්සා ද උපතිස්සා ද යන අග්‍රග්‍රා-
විකෑවෝ දෙදෙනෙක් වූහ. සල්කලණ නම් බොධිවාක්ෂයෙක් වී යැ.

35. සොණ ද උපසොණ ද යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායක වූහ.
නන්ද ද සිටිමා ද යන දෙදෙන අග්‍ර උපස්ථායිකා වූහ.

36. අටඅසුරියනක් උස්වූ ඒ මහාමුතීහු වන්ද්‍යා සෙයින් ද මධ්‍යා-
භ්නසමයෙහි සුයඨියා සෙයින් ද හොබිති.

37. එකල්හි හවුරුදු ලක්ෂයක් ආයු පැනෙයි. එතැන් කල් වැඩ-
සිටිමින් ඒ බුදුහු බොහෝ ජන සමූහයා (සසරසයුරින්) කරණය කළහ.

38. පෘථිවි තොමෝ පහවූ රාගාදී මල ඇති රහතුන් කරණ කොට
විචිත්‍ර වූ යැ. කාරකාවන්ගෙන් ගුවන්තලය යම්පෙ හොබි නම් එසෙයින්
උන් වහන්සේ ශොභමාන වූහ.

39. ගුණපමණ විසින් නො මිනිය හැකි ලෝදමින් නො කැළු-
ඹෙන දේරමා විසින් අභිභවනය නො කට හැකි වූ මායාශස් ඇති ඒ
ක්ෂිණාසුවයෝ ද දිදුලිය හෙළිමක් මෙන් දක්වා පිරිනිවියහ.

40. බුදුන්ගේ ඒ අතුලා වූ සාද්ධිය ද ඥානසෙන් පරිභාවික
(වඩනාලද) වූ සමාධිය ද යන සියල්ල අතුරුදහන් විය. හැම සංස්කා-
රයෝ සිස් වූවාහු නො,

41. උත්තම වූ කොණ්ඩකඤ්ඤ නම් බුදුහු වන්දරාමයෙහිදී පිරිනිවියහ.
එහි මැ විසිතුරු සැයක් සත් යොදුන් උස් කොට බඳවන ලද්දේ යි.

දෙවැනි වූ කොණ්ඩකඤ්ඤ බුද්ධවංශ යි.

3. මධ්‍යල බුද්ධවංසො

1. කොණ්ඩකුඤ්ඤාසං අපරෙත මධ්‍යලො නාම නායකො,
තමං ලොකෙ නිහන්ධාන, ධම්මකක'මභිධාරයි.¹
2. අතුලා'සි² පභා තසා, ජිනෙහ'ඤ්ඤාහි උත්තරි,
චන්ද සුරියපභා³ හ නන්ධා දස සහසා විරොචති.⁴
3. සො'පි බුද්ධො පකාසෙසි, චතුරො සච්චවරුත්තමෙ⁵
තෙ තෙ සච්ච රසං පිකා, විනොදෙත්ති මහාතමං.
4. පකාන නොධි'මතුලං, පයමෙ ධම්මදෙසනෙ,
කොට්ඨතසහසානං, පයමො'භිසමයො⁶ අහු.
5. සුරිඤ්ඤෙවහවනෙ බුද්ධො ධම්මදෙසයි,⁷
නවකොට්ඨතසානං,⁸ දුතියා'භිසමයො අහු.
6. යද සුනාන්දෙ චකකචන්ති, සම්බුද්ධං උපසංඝමි,
තද අහති සම්බුද්ධො, ධම්මහෙරිං වරුත්තමං.⁹
7. සුනාන්දසා'නුවරා ජනකා, තද'සුං නවුතිකොටියො,
සංඛෙ'පි තෙතිරවසෙසා, අහෙසුං එභිභික්ඛකා.
8. ස නතිපාතා තයො ආසුං, මධ්‍යලසා මහෙසිනො,
කොට්ඨත සහසානං, පයමො ආසි සමාගමො.
9. දුතියො කොට්ඨතසානං, තතියො නවුති කොටිනං,
බිණ්ණසවානං විමලානං, තද ආසි සමාගමො.

-
1. ධම්මකකමභිධාරයි - බහුසු.
ධම්මකකං අභිධාරයි - සිවු.
 2. අතුලාසි - සිවු.
 3. චන්දසුරියපභා - මජ්ඣ.
 4. විරොචති - සිවු.
චතුසච්ච වරුත්තමෙ - සිවු.
 5. චතුසරො සච්චවරුත්තමෙ - පු.
 6. ධම්මාභිසමයො - මජ්ඣ.
 7. ධම්ම අදෙසයි - මහුප, යද බුද්ධාපකාසයි -
 8. තදකොට්ඨ සහසානං - මජ්ඣ මහුප.
 9. වරුත්තමො මහුප.

3. මඩගල බුද්ධවංශය

1. කොණ්ඩඤ්ඤ නම් සම්මාසම්බුද්ධාට මෑත භාගයෙහි මඩගල නම් බුදුහු ලොව අදිද්දු අඳුර නසා දහම් නැමති දඩවැටපහන දැරූහ.

2. අන් බුදුවරුන් කෙරෙන් අධිකව ඒ මඩගල බුදුන්ගේ අසදෘශ වූ ප්‍රභාසෙක් විය. සඳහිරු කැලුම් නසා දසදහසක් සක්වළ බැබළුවී.

3. ඒ බුදුහු ද ඉතා උතුම් සතර සත්‍යයන් ප්‍රකාශ කළ සේක. දිව්‍යමනුෂ්‍යාදි ඒ ඒ සත්ත්වයෝ සත්‍යරසය පානය කොට අවිද්‍යාන්ධකාරය දුරු කෙරෙති.

4. අතුල වූ සම්බෝධියට පැමිණ කළ ප්‍රථම ධර්මදෙශනායෙහි දී කෙළලක්ෂයක් සත්ත්වයනට ප්‍රථමාභිසමය වී යැ.

5. සච්ඡෙදයන් වහන්සේ ශක්‍රභවනයෙහි දී දහම් දෙසූසේක. නව-කෙළදහසක් ප්‍රාණීන්ට දෙවැනි වූ ධර්මාභිසමය වී යැ.

6. යම් කලෙක සුනන්ද නම් සක්විතිරජ සම්බුදුන් කරා එළැඹියේද එකල්හි සම්බුදු වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උතුම් වූ දහම්බේරය පහළාහ.

7. එකල්හි සුනන්ද සක්විතිභට පරිවාරජනතාව අනුදහසක් විය. එ හැමදෙන නිරවශේෂ වූ එහිහික්ෂු වූහ.

8. මඩගල සම්මාසම්බුද්ධාට ශ්‍රාවකයන් නිපාතයෝ තිදෙනෙක් වූහ. කෙළලක්ෂයක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථම සන්නිපාතය විය.

9. ද්විතීය සන්නිපාතය කෙළදහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ද තෘතීය සන්නිපාතය අනුකාරියක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ද යි එකල්හි පහවූ රාගදිමල ඇති රහතුන්ගේ සමාගමය වී යැ.

10. අභං තෙන සමයෙන සුරුචී නාම බ්‍රාහ්මණො,
අජ්ඣායකො මනනධරො තිණණං වෙදන පාරගු.
11. තමභං උපසඤ්චම, සරණං ගන්තාන සන්තො,
සබ්බෙභිපමුඛං සඤ්ඤං ගන්තමාලෙන පුජයි.
සුචේතා ගන්තමාලෙන ගවපානෙන තප්පයි.
12. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි මධ්‍යලො දිපද්‍රව්‍යතමො
අපරිමෙයො ඉතො¹ කප්ප අයං බුද්ධො හවිස්සති.
13. අහු කපිලංකයා රමො නිකම්භිකා තථාගතො
පධානං පදහිකානි කතා දුක්කරකාරිකං.²
14. අජපාලරුක්ඛවුලස්මිං නිසීදිතා තථාගතො
තස්මිං පායාසමග්ගයා නෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
15. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිතො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එතිති.
16. තතො පදකම්මං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සඤ්ජරුක්ඛවුලමහි බුද්ධස්සති මහායයො.
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
18. කොලිතො උපනිස්සො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමු පට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිතං.
19. බෙමා උප්පලවණ්ණො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස හගවතො, අස්සඤ්ජො'ති පවුච්ඡති.
20. චිත්තො ච හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු' පට්ඨකා
උත්තරා නන්ද මාතා ච අග්ගා හෙස්සන්තු' පට්ඨකා
ආයු වස්ස සතං තස්ස, ගොතමස්ස යස්ස සිත්තො.
21. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමස්ස මහෙස්සිතො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධා බිජ්ඣතුරො අයං.

1. අපරිමෙයානො - මජ්ඣ.

2. දුක්කරකාරිකං - PTS

10. එයමයෙහි මම් පුරුච්ඡි නම් බ්‍රාහ්මණ වැ මන්ත්‍ර හදරවනුයෙම් මන්ත්‍ර ධරනුයෙම් ත්‍රිවේදයෙහි පාරප්‍රාප්ත වූයෙම් වීම්.

11. මම් ඒ මඩගල බුදුන් කරා එළඹූ බුදුන් සරණ ගොස් බුදුපා-
මොක් මහසභන ගඳිත් මලින් පිදුයෙම්. ගඳිත් මලින් පුද ගවසාන
භොජනයෙන් සැතැපීම්.

12. ද්විපදෙන්තම වූ ඒ මඩගල බුදුහු ද මෙයින් අප්‍රමෙය වූ
කල්පයෙහි මේ තෙම බුදු වන්නේ යයි මා ප්‍රකාශ කළහ.

13. එකල්හි තරාගත වූ මේ තෙම කපිල නම් වූ සිත්කලු
පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වීයභීය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

14. තරාගත තෙම අප්පල් නම් රුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු
පිළිගෙන නිල්දලා භෝතෙරට එළැඹෙයි.

15. ඒ ජිතපක්ඛමාර තෙම නිල්දලාභෝතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා
(දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තමමාර්ගයෙන් ඇසතු බෝරුක වෙත
එළැඹෙයි.

16. ඉක්බිති ඒ අනුත්තර වූ බෝසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට
මහායශස් ඇතියේ ඇසැතුරුක්මුල්හි හිඳ බුදුවන්නේ යැ.

17. මොවුන්ගේ ජනිකම්චි නොමෝ මායා නම් වන්නී යැ ජනක
පිය තෙමේ ශුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ. මේ තෙමේ ගෞතම නම්
වන්නේ යි.

18. කොලිත ද උපනිස්ස ද යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවක වන්නාහ,
ආනන්ද නම් උපසායකයෙක් ඒ ජිතපක්ඛමාරයාට උපසායන
කෙරෙයි.

19. බෙමා ද උප්පලවණ්ණා ද යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවිකා වන්නාහ,
ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

20. චිත්ත යැ හත්ථාලවක යැ යන මොහු අග උවටු වෙති.
උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන මොහු අගඋවට වෙත්. යශස් ඇති
ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

21. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් අසා 'මේ තෙම බුද්ධබ්‍රාහ්ම-
කුරයෙකැ'යි දෙවිමිනිස්සු සතුටු වූවාහු-

22. උක්කුට්ඨි සද්දං වනෙනනති අපෙඨාටෙනති¹ භසනති ව
කතඤ්ඤි නමස්සනති දස්සසහස්සී සදෙවකා.
23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣස්සාම සාසනං
අනාගතමති අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

 24. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්සං විරජ්ඣිය
ගෙට්ඨා තිස්සෙ ගගෙකාන උත්තරනති² මහානදිං.
 25. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමති අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
 26. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤා භියොයා විත්තං උපාදායිං
උත්තරිං³ වාමධිට්ඨාසිං දස පාරමි පුරියා.
 27. තද පිති⁴ මනුබ්‍රහ්මනෙතා සමෙට්ඨවර පනති යා
බුද්ධො දන්තා මං ගෙහං පබ්බජිං⁵ තස්ස සන්තිකෙ.
 28. සුත්තන්තං විනයඤ්ඤා'පි නවධං සත්ථාසාසනං
සබ්බං පරියාපුණිකාන⁶ සොහයිං⁷ ජිනසාසනං.
 29. තත්ථපමනෙතා විහරන්තා බ්‍රහ්මං භාවෙකි' භාවනං
අභිඤ්ඤා පාරමිං ගන්තවා බ්‍රහ්මලොකමගච්ඡන්.⁸
 30. නගරං උත්තරං නාම⁹ උත්තරො නාම ඛතති යො,
උත්තරා නාම ජනිකා මධ්‍යමස්ස මහෙසිනො.
 31. නව වස්සසහස්සාති අගාර මජ්ඣං සො වසි
යසවා සුචිමා සිරිමා' තයො පාසාදමුක්ඛමා.
 32. සමතිංස සහස්සාති' නාරියො සමලඛකා
යසවති නාම නාරී සිට්ඨො නාම අනුජො.

1. අපෙඨානෙතති - මජ්ඣං.
2. උත්තරි - මනුප.
3. තදපි - මනුප.
4. පබ්බජි - මනුප.
5. පරියාපුණිකා - මජ්ඣං.

6. සොහති - මනුප.
7. භාවෙකි - මනුප, මජ්ඣං.
8. බ්‍රහ්මලොක අගච්ඡන් - මනුප.
9. උත්තරං නාම නගරං මජ්ඣං, මනුප.
10. වත්තමධිට්ඨාසිං - සත්ථා.

22. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති. දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැසියෝ කළ ඇදිලි ඇත්තාහු නමස්කාර කෙරෙත්.

23. ඉදින් මේ ලොකනාර්යන්ගේ සස්ත වරදමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛකීර්ථය වැරදූ යට කොටැති ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

25. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වම්හ යි.

26. මම ඒ බුදුන්ගේ බස් අසා අතිශයින් සිත පැහැදවිමි. දසපාරමීන් පුරුන පිණිස මත්තෙහි ද්‍රව්‍යය (පාරමී) අධිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

27. එකල්හි උතුම් වූ බුද්ධකයට පැමිණෙනු පිණිස ප්‍රීති වර්ධනය කෙරෙමින් මාගේ ගෘහය බුදුන් කෙරෙහි පුදු උන් වහන්සේ වෙත පැවිදි වීමි.

28. සුත්‍රානුපිටකය ද වීනයපිටකය ද යළි සියලු නවංඛගාස්තෘශාසනය ද ප්‍රගුණ කොට (ලොකික වූ ආගමාධිගමයෙන) බුදුසසුන හෙබැවීමි.

29. මම ඒ බුදුසසුන්හි අප්‍රමාද වැ වාසය කරන්නෙමි බ්‍රහ්මචිහාරභාවනා වඩා අභිඤ්ඤාපාරයට ගොස් බලිලොවට ගියෙමි.

30. මධ්‍යම නම් මහර්මීන්ගේ නගරය උකාර නම් විය උකාර නම් ක්ෂත්‍රිය තෙමේ පියා විය, මව් තොමෝ උකාරා නම් වූ යැ.

31. ඒ බුදුහු දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි ජීවූහ. (ඔබට) යසවත් යැ ගුවිමත් යැ ශ්‍රීමත් යැ යි උතුම් වූ තුන් ප්‍රාසාද කෙනෙක් වූහ.

32. මොනොවට සැරැසුණු පටිවාරස්ත්‍රිහු තිස් දහසක් වූහ. යසවති නම් අගබ්‍රහ්මයෙහි වූ යැ. පුත්‍ර තෙමේ සිව්ල නම් වී.

33. නිමිත්තෙ වතුරො දිඝො අස්ස යානෙන නිකම්ථි,
අනුනකං අට්ඨමාසං¹ පධානං පදම්ථි ජිනො.
34. ඔහමුතා යාවිතො සත්තො මහලො ලොකනායකො²
වත්ති වක්කං මහාචරො වනෙ සිරි වරුත්තමෙ.
35. සුදෙවො ධම්මසෙනො ව අහෙසුං අග්ගසාවිකා,
පාලිතො නාමුපට්ඨාකො මහලස්ස මහෙසිනො.
36. සිව්ලා³ ව අසොකා ව අහෙසුං අග්ගසාවිකා,
බොධි තස්ස භගවතො නාගරුක්කොති වුට්ඨිති.
37. නන්දෙ වෙවි විසාබො⁴ ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා,
අනුලා දෙවි සුත්තා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
38. අට්ඨාසිති රතනානි අච්ඡායනො මහාමුනී,
තතො නිද්ධාවන්ති⁵ රංසි අනෙකසත්තසංසිද්ධො.
39. නවුත්තිවස්සසංසානි⁶ ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බහුං.
40. යථා'පි සාගරෙ උමි න සක්කා තා ගණතුයෙ,
තථෙ'ව සාවකා තස්ස න සක්කා තෙ ගණතුයෙ.
41. යාව අට්ඨාසි' සමුච්ඡො මහලො ලොකනායකො,
න තස්ස සාසනෙ අත්ථි සංකිලෙස⁷ මරණං තද.
42. ධම්මක්කං⁸ ධාරයිතාන සත්තාරෙතො මහාජනං,
ජලිතා⁹ ධුමකෙතුච නිබ්බුතො සො මහායසො.¹¹
43. සඤ්චාරානං සභාව නතං දස්සයිතො සදෙවකෙ,
ජලිතො අභික්ඛන්තො'ව සුරියො අත්ථංගතො යථා.
44. උය්‍යානෙ වෙස්සරෙ¹² නාම බුද්ධො නිබ්බාසි මහලො,
තත්ථෙ'ව තස්ස ජිනපුපො තිංස යොජනමුග්ගතො'ති.

මහාල බුද්ධවංසො තතියො.

1. අනුකට්ඨමාසානි - චතුප.
2. අනුත අට්ඨමාසානි - මජ්ඣං, ස්වා.
3. සිලා - චතුප.
4. විසාබා - චතුප.
5. නිද්ධාවතී - මජ්.
6. නවුත්තිවස්සසංසානි - චතුප.

7. යාවදට්ඨාසි - සිමු.
8. සංකිලෙස - මජ්ඣං.
9. ධම්මෙක්කං - මජ්ඣං, ස්වා, සිමු.
10. ජාලෙතො - සිමු.
11. සසාවකො - සිමු.
12. වසසත්තො - ම, යෙවත්තො - වැමු.

33. සතර පෙරනිමිති දෑක ඒ ජිතපක්ඛාමාරයෝ දක්‍රියානසෙකින් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කළහ. පිරිපුන් අටමසක් ප්‍රධනවියඨය කළහ.

34. මහත් වූ වියඨ ඇති මඩගල නම් සම්මාසම්බුද්‍රහ මහබඹහු විසින් අයදනා ලදහු උතුම් වූ ඡ්‍රිවනයෙහි දී දමසක් පැවැත්වූහ.

35. මහර්මිවූ මඩගල නම් බුද්‍රන්ට සුදෙව යැ ධම්මෙන යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවක වූහ. පාලිත නම් තෙර කෙනෙක් උපසායක වූහ.

36. සිවලා යැ අනොකා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවිකා වූහ. ඒ භාග්‍ය-වතුන් ගේ බොධිය නාගවාක්ෂයෙකැ'යි කියනු ලැබේ.

37. නඤ්‍ය යැ විකාබ යැ යන දෙදෙන අග්‍රාපසායක වූහ. අනුලා යැ සුතනා යැ යන දෙදෙන අග්‍රාපසායකිකා වූහ.

38. ඒ මහාමුනිහු අටඅසුරියනක් උස් වූහ. ඒ බුද්‍රන් කෙරෙන් නොයෙක් සුවහස් ගණන් රශ්මිහු නික්මෙන්.

39. එකල්හි අනුදහසක් හවුරුදු ආයු පැනෙයි ඒ තාක් කල් සිටිමින් ඒ බුද්‍රහු බොහෝ ජනසමූහය (සසරින්) තරණය කළහ.

40. යම්සේ සාගරයෙහි තරඩයෝ ගණනට නො හැක්කාහු ද එසෙයින් මැ උන්වහන්සේ ගේ ශ්‍රාවකයෝ ගණනට නො හැක්කාහ.

41. ලොකනායක වූ මඩගල නම් සම්මා සම්බුද්‍රහ යම්තාක් සිටියාහු ද එකල්හි ඔබගේ සස්තෙහි සාක්ලෙශමරණයෙක් නැති.

42. මහායශස් ඇති ඒ සම්මා සම්බුද්‍රහ දහම් නැමැති දබ්‍රවැටපහන ධරා මහදනා සසරින් තරණය කරවා දුම්කෙතෙල්ලක් සෙයින් දිලිසි පිරිනිවියහ.

43. සංස්කාරයන්ගේ සංභාවය දෙවියන් සහිත ලෝවැසියාට දක්වා ගිනිකඳක් සෙයින් දිලිසි අසාධනසුයඨයා සෙයින්-

44. වෙසාර නම් උයන්හි දී මඩගල බුද්‍රහු පිරිනිවියහ. එහි මැ (බදවනලද) ඒ බුද්‍රන්ගේ ස්තූපය තිස් යොදනක් උස් වූයේ යි.

තුන්වැනි වූ මඩගල බුද්ධවංශ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. සුමන බුද්ධවංසෝ

1. මඬලසා අරුරන සුමනෝ නාම නායකෝ
සබ්බධර්මෙහි අසමෝ සබ්බසත්තාන' මුක්තමෝ.
2. සෝ'පි තද අමතහෙරි¹ අනනි² මෙඬලෙ දුරෙ,
ධම්මසඬ්ඛසමායුක්තං නවඬ්ඛං ජිනසාසනං.
3. නිජ්ජිනිකා³ කිලෙසෝ සෝ⁴ පකා සමොධි'මුක්තමං
මාපෙසි නගරං සකා⁵ සද්ධම්මපුරවරුක්කමං.*
4. නිරතතරං අකුට්ඨං උජු⁷ විපුල වික්කං
මාපෙසි සෝ මහාවීරී සතිපට්ඨානවරුක්කමං.
5. එලෙ වත්තාරි සාමකෙඤ්ඤ වතසෙසා පටිසම්භිද
ජළභිඤ්ඤාධි සමාපත්ති පසාරෙසි තකා ජීවිසං.
6. යෙ අපමනා අබ්ලා 'හිරි විරියෙහු'පාගතා
තෙ තෙ ඉමෙ ගුණවරෙ ආදියන්ති යථා සුඛං.
7. එවමෙනෙත යොගෙන උද්ධරනෝ මහාජනං
බොධෙසි පඨමං සකා කොට්ඨසතසහසසියො.
8. යමහි කාලෙ මහාවීරෝ ඔවදි⁸ කික්ඛියෙ ගණෙ
කොට්ඨ සහසාභිසම්මු⁹ දුතියෙ ධම්මදෙසනෙ.
9. යද දෙවා මනුස්සා ච සමනා එකමානසා
නිරොධ පඤ්ඤා පුට්ඨිංසු සංඝයකඤ්ඤා'පි මානසං.¹⁰
10. තද'පි ධම්මදෙසනෙ¹¹ නිරොධ පරිදීපනෙ¹²
නවුති කොට්ඨ සහසානං තතියා'භිසමයො¹³ අහු.

1. තදඅමතහෙරි- යො-මජ්ඣ.

2. අනනි- මජ්ඣං අනරි ලෙහුප.

3. නිජිනිකා -මනුප, විරිනිකා -සිමු,
ජිනිනාන - PTS.

4. කිලෙසෙහි -පු.

5. තකා -සිමු.

6. ධම්මපුරවරුක්කමෙ -සිමු.

7. උජු -ලෙහුප, ම, PTS.

8. ඔවදි -සිමු.

9. කොට්ඨසතසහසානං අභිසම්මු - ලෙහුප.

10. මානසො -මවි.

11. ධම්මං දෙසෙනෙක -මවි.

12. පරිදීපනං -මවි.

13. ධම්මාභිසමයො -මවි

4. සුමන බුද්ධවංශය

1. මඬල නම් සමාසම්බුද්ධත්ව මෑතභාගයෙහි (ශීලාදී) සියලු දහමිනි අසම වූ හැම සත්තට උතුම් වූ සුමන නම් බුදුහු (ලොව පහළ වූහ.)

2. එකල්හි ඒ සම්මාසම්බුදුහු ද මෙඬල නම් පුරයෙහි දී සිව්සස් දහම් නැමැති සක් හඬින් යුත් නවාඬගඟාභාසන සඬ්ඛාන අමා බෙරය පහළහ.

3. ඒ සුමන බුදුහු කෙලෙසුන් දිනා උතුම් වූ සම්බෝධයට පැමිණ පුරවරයන් කෙරෙහි උත්තම වූ සද්ධම් සඬ්ඛාන නිර්වාණ නගරය මැවූ සේක.

4. ඒ බුදුහු (කුශලජවනායාගේ සංවරණයට අනතුරු වැළපදනාහෙයින්) නිරතුරු වූ කුටීලභාවකර දෙෂයන්ගේ චිරභයෙන් අකුටීල වූ අකුටීල හෙයින් මැ සෘජු වූ අයම් චිත්තර්ත් (ලෝකික ලෝකොත්තර සතිපට්ඨාන වගයෙන්) දිගුපුළුල් වූ සතිපට්ඨාන සඬ්ඛාන උතුම් වූ මහාවීරීය මැවූසේක.

5. ඒ සතිපට්ඨානවීරීයෙහි සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵල යැ සතර ප්‍රතිසංවිද්ධම් යැ ඡඩ්භිඤ්‍ය යැ අෂ්ටසමාපත්ති යැ යන මේ දහම් නමැති රුවන් අවුණු වීදහූසේක.

6. යම් කෙනෙක් අප්‍රමක්ඛ වූවාහු පඤ්ච වෙනොබ්ල රහිත වූවාහු ලජ්ජා වීර්‍ය දෙකින් යුක්ත වූවාහු චෙන් ද ඔවුහු යථොක්ත වූ ඒ උතුම් ගුණරුවන් සිත් සේ ලබන්නාහ.

7. මෙසේ ඒ ශාඝ්‍යාන් වහන්සේ මේ ක්‍රමයෙන් මහාජනායා නභාසිටු-වනසේක් පළමු කොට (ප්‍රථමාභිසමයෙහි) කෙළසියදහසක් සක්කයන් ධර්මාවබෝධය කරවූ සේක.

8. මහාවීර වූ සුමන බුදුහු යම් කලෙක තීර්ථකගණයාහට අවවාද කළසේක් ද ඒ දෙවන ධර්මදෙයනයෙහි කෙළදහසක් ප්‍රාණිහු ධර්මාභිසමය කළාහු යැ.

9. යම් කලෙක දෙවියෝ ද මනුෂ්‍යයෝ ද සමග වැ එක්සිත් වූවාහු නිරොධ ප්‍රශ්නයන් සිත්හි උපන් සැකයන් විවාළාහු ද-

10. එකල්හිදු නිරොධය ප්‍රකාශ කරන්නා වූ දහම් දෙසුමෙහි නවකෙළදහසක් සත්තට ධර්මාභිසමය වී.

11. සනිපාතා තයො ආසුං සුමනස්ස මහෙසින්තො
ඛිණාසවානං විමලානං සත්ත විත්තාන තාදිනං.
12. වසුං චුත්තස්ස භගවතො අභිසුද්ධො¹ පචාරණෙ
කොට්ඨත්තභසෙසෙති පචාරෙසි තථාගතො.

 13. තතො පරං සනිපාතෙ විමලෙ කඤ්ඤාන පබ්බතෙ
නට්ඨිකොට්ඨාසානං දුතියො ආසි සමාගමො.
 14. යද සකෙකා දෙවරාජා බුද්ධසසනු²පාගම්
අසිතිකොට්ඨභසානං තතියො ආසි සමාගමො.
 15. අතං තෙන සමයෙන නාගරාජා මදුඤ්ඤිකො
අතුලො නාම නාමෙන උසුන්නකුසලසඤ්ඤො.³
 16. තද්දුතං නාගභවතා භික්ඛුමිකා ස ඤාතිති
නාගානං දිබ්බතුරියෙති සසඤ්ඤං ජිනමුච්චංති.
 17. කොට්ඨ සත සභසානං අත්තපානෙන තප්පි.⁴
පට්ඨෙකං⁴ දුසුයුගං දකා සරණං තං උපාගමිං.
 18. සොපි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි සුමනො ලොක නායකො
අපරිමෙයො ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
 19. අහු කපිලවතයා රමමා නික්ඛමිකා තථාගතො
පධානං පදුභිකාන කකා දුක්කරකාරිකං.
 20. අජපාලරුක්ඛමුලසමි⁵ නිසිදිකා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගයභ තෙරඤ්ජර මුපෙහිති.
 21. තෙරඤ්ජරාය තීරමිති පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමිති එහිති.
 22. තතො පදුකඤ්ඤං කකා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසසත් රුක්ඛමුලමිති බුද්ධස්සති මහායමො.

1. අභිසුද්ධ - සා .

2. උසුන්නකුසලපට්ඨයො - පිළි.
උපන්නකුසල සඤ්ඤො යා,

3. තප්පි - ධු, වැළි.

4. පට්ඨෙකං - මුද්, ප්‍රස.

11. භෙරුම් වූ සුමන සච්ඡයන් වහන්සේට වීගන රාගදි මල ඇති සන්ත්‍රාන් සිත් ඇති ලාභාලංභාදියෙහි තෘදි වූ ක්ෂණිකාප්‍රවයන් සම්බන්ධ වූ ශ්‍රාවකසන්තිපාත තුනක් වූහ.

12. වජ් වැස නිම වූ භාග්‍යවතුන් විසින් පවාරණය ඇස්වූ කල්හි තරාගතයන් වහන්සේ කෙළසුවහසක් ශ්‍රාවකයන් හා සමග පවාරණය කළසේක.

13. එයින් මැදභාගයෙහි නිමිල වූ කාක්ෂිතපච්ඡයෙහි අනුකෙළ-
දහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ දෙවැනි සමාගමය වී යැ.

14. යම් කාලක සක්චේරජ දුදුන් දක්මට පැමිණියේ ද එකල්හි අසූ කෙළදහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ තුන් වැනි සමාගමය වී යැ,

15. එසලයෙහි මම් උත්සන්න වූ කුශල සක්ඛය ඇතිසේම නමින් අකුල නම් වූ මහත් සාද්ධි ඇති නාගරාජ වීම්.

16. එකල්හි සිය නැයන් හා සමග නාගෙවනයෙන් නික්ම නාගයන්-
ගේ දිව්‍යතුංභියෙන් යුතු වැසතුන් සහිත ජිතපක්ඛමාරයන්ට උපසාන කෙළෙමි.

17. කෙළසුවහසක් හික්මුන් ආහාරපානයෙන් සැතැපිමි. වෙන-
වෙන වස්ත්‍රාභලක් දුදු උන් වහන්සේ සරණ කොට පැමිණියෙමි.

18. ඒ සුලභ නම් සච්ඡයන් වහන්සේ ද මෙයින් අප්‍රමේය වූ කල්ප-
යෙහි මේ තෙමේ බුදු වන්නේ යයි මා ප්‍රකාශ කළසේක.

19. එකල්හි තරාගත වූ මේ තෙමේ රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන්
නික්ම ප්‍රධන්වියභිය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

20. තරාගත තෙම අජපල් නම් නුගරුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු
පිළිගෙන නිල්දලා හෝතෙරට එළැඹෙයි.

21. ඒ ජිතපක්ඛමාර තෙම නිල්දලා හෝතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා
(දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තමමාභියෙන් ඇසැතු බෝරුක වෙත
එළැඹෙයි.

22. ඉක්බිති ඒ අනුහාර වූ බෝසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට
මහාසඤ්ඤ ඇතිසේ ඇසැතු රුක්මුල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යැ.

23. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙසුනි ගොතමො.
24. කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගාහෙසුනති සාවකා
ආනන්දො නාමු¹ පට්ඨාකො උපට්ඨිසුනති තං ජිනං.
25. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙසුනති සාවිකා
බොධි තස්ස හගවතො අසුසො²ති පවුච්ඡති.
26. විතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙසුනත්තු³ පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙසුනත්තු³ පට්ඨිකා
ආයු වස්ස සතං තස්ස ගොතමස්ස යසසීනො.
27. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමස්ස මහෙසීනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධ ඛිජ්ඣකුරො අයං.
28. උක්කුට්ඨි සඤ්ඤා වතොනති අපොථොටනති හසනති ව
කත ඤජ්ඣි නමස්සනති දස සහසසී සදෙවකා.
29. යදි⁴මස්ස ලොක නාථස්ස විරජකිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අධානෙ හෙසුනාම සමමුඛා ඉමං.
30. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං විරජකිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙත්තා උත්තරනති මහානදිං.
31. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි⁵මං ජිනං
අනාගතමහි අධානෙ හෙසුනාම සමමුඛා ඉමං.
32. තස්සා'පි වචනං සුත්තා භීයො විතං පසාදයි.
උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමි පූරියා.
33. මෙබලං නාම¹ නගරං සුදත්තො නාම ඛන්ඨියො
සිරිමා නාම ජනිකා සුමනස්ස මහෙසීනො.
34. න.ව වස්ස සහස්සාති අගාරමජ්ඣො යො වසී²
වන්දො සුවන්දො වටංසො ව තයො පාසාදමුත්තමා.

1. නගරං මෙබලං නාම -මජ්ඣ.

2. අගාරං අජ්ඣක යො වසී -මජ්ඣ.

23. මොවුන්ගේ ජනිත මව් තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ ජනක පිය තෙමේ ශුද්ධාදා නම් වන්නේ යැ, මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ යි.

24. කොලිත ද උපතිසා ද යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසායකයෙක් ඒ ජීනපක්‍ෂමාරයනට උපසායන කෙරෙයි.

25. බෙමා යැ උපප්‍රවණණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇඟැතු යැ යි කියනුලැබේ.

26. විතක යැ හත්ථාලවක යැ යන මොහු අග උච්චු වෙති. උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන මොහු අග උච්ච වෙත්. යශස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුනට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

27. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් අසා ‘මේ තෙම බුද්ධිචතුරයෙකැ’ යි දෙවිමිනිස්සු සතුවූ වූවාහු.

28. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිතහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සෝ කළ ඇදිලි ඇත්තාහු නමස්කාර කෙරෙත්.

29. ඉදින් මේ ලොකනාථයන් ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

30. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරනාහු ප්‍රතිමුඛ කීර්ථය වැරදූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

31. එසෙයින් මැ අපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ යි.

32. මම ඒ බුදුන්ගේ බස් අසා බෙහෙවින් සිත පැහැදවිමි. දසපාරමීන් පුරන පිණිස මත්තෙහි චුතය අධිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

33. සුමන මහර්ෂීන් ගේ නගරය මෙබල නම් විය, සුදක්ක නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පියා විය, මව තොමෝ සිරිමා නම් වූ යැ.

34. ඒ බුදුහු නවදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. (මබට) වන්ද යැ සුවන්ද යැ චටංස යැ යි උතුම් වූ තුන් ප්‍රාසාද කෙනෙක් වූහ.

35. තෙ සඤ්ඤාසංසානි¹ නාරියො සමලක්ඛනා,
වටංසිකා² නාම නාරී අනුපමො නාම අග්‍රජො.
36. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා හස්සියානෙන නිකාමි
අනුනදසමාසානි පධානං පද්ධි ජිනො.
37. භුතවුතා යාවිතො සනෙහා සුමනො ලොක නායකො
වතති වකකං මහාවීරො මෙබලෙ පුරවුතතමො.³
38. සරණො භාවිතකො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
උදෙතො නාමු'පට්ඨාකො සුමනස්ස මහෙසිනො.
39. සොණා ව උපසොණා ව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
සො'පි බුද්ධො අමිතයසො නාගමුලෙ අබුජ්ඣප්.
40. වරුණො ව සරණො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
වාලා ව උපවාලා ව අහෙසුං අග්ගපට්ඨිකා.
41. උච්චතතෙන⁴ යො බුද්ධො නවුත්තස්සමුග්ගතො
කඤ්චනග්ගිය සංකාසො දස සහසී වීරොවති.⁵
42. නවුති වස්ස සහස්සානි ආයුජ්ජනි තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බහුං.
43. තාරණියෙ තාරංකිකා බොධනියෙ ව බොධසී
පරිනිබ්බාසී සමබුද්ධො උච්චරාජා'ව අසුමි.⁶
44. තෙ'පි චිණ්ණසවා හිකඛු යො ව බුද්ධො අසාදියො
අතුලං පහං දසසංකිතා නිබ්බුතා තෙ මහායසා.
45. කඤ්ච කුණං අතුලියං තානි වා'තුලියානි උත්තානි
සබ්බං සමනන්තරිතං නනු රිතතා සබ්බසංඛාරා.
46. සුමනො යසධරො බුද්ධො අඛාරාමමිති නිබ්බුතො
තතො'ව තස්ස ජිනපුපො චතුර්‍යෝජන මුග්ගතො'ති.

සුමන බුද්ධවංසො වතුපඤා.

1. සෙසඤ්ඤා සහස්සානි - මජ්ඣ.

2. වටංසකි - සිමු, සා, වටංසකා - මව්,
වලං සිකි - PTS

3. පුරවරුතතමෙ - සිමු, මව්, සා.

4. උච්චතරෙන - සිමු.

5. වීරොවර - සිමු.

6. අධාරි - සිමු.

35. මොනොවට සැරසුණු පරිවාර ස්ත්‍රීහු තෙසැටදහසක් වූහ. වටංසිකා නම් අගමෙහෙසියක් වූ යැ. පුත්‍රයෙම අනුපම නම් වී.

36. ඒ ජීතපක්ඛමාරයෝ සතර පෙරනිමිති දැක ඇත්යානයෙකින් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කළහ. පිරිසුන් දසමසක් ප්‍රධන්වියා කළහ.

37. මහත් වූ වියඳිය ඇති සුමන නම් සම්මාසම්බුද්‍රහ මහබඹහු විසින් අයදනා ලද්දු උතුම් වූ මෙබල නම් පුරයෙහි දී දම්සක් පැවැත්වූහ.

38. සුමන මහර්ෂීනට සරණ යැ භාවිතාත්ම යැ යන දෙදෙන අග්‍ර ශ්‍රාවක වූහ. උදෙන නම් තෙර කෙනෙක් උපසංයක වූහ.

39. සොණා යැ උපසොණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වූහ. අප්‍රමාණ වූ යශස් ඇති ඒ බුද්‍රහු නාගවාක්ෂමුලයෙහි බුද්ධිකයට පැමිණියහ.

40. වරුණ යැ සරණ යැ යන දෙදෙන අග උච්ච වූහ. වාලා යැ උපවාලා යැ යන දෙදෙන අග උච්ච වූහ.

41. උසින් ඒ බුද්‍රහු අනු රියනක් උස් වුවාහු රන් ඇඟයක් සෙයින් දසදහසක් සක්වළ බැබළූහ.

42. එකල්හි අනුදහසක් හවුරුදු ආයු පැනෙයි. උන් වහන්සේ ඒතාක් කල් වොරදමින් බොහෝ ජනසමූහයා (සසරින්) තැරවූහ.

43. තරවනු නිසියන් තරණය කරවා බොධනියයනට ධර්මාවබෝධ කළහ. සම්බුද්‍රහු අසනයට ගිය වන්ද්‍රයා සෙයින් පිරිනිවියහ.

44. මහායශස් ඇති ඒ ක්ෂිණාසුව භික්ෂුහු ද අසදාශ වූ ඒ බුද්‍රහු ද අප්‍රමාණ වූ ප්‍රභා දක්වා පිරිනිවියහ.

45. ඒ ඥානය ද අතුලා වී යැ ඒ රතනයෝ ද අතුලා වූහ. එහැම අතුරුදහන් වී. හැම සංඝකාරයෝ රික්තයෝ නු?

46. යශස්ධර වූ සුමන බුද්‍රහු අඛාරාමයෙහි පිරිනිවියහ. එහි මැ උන් වහන්සේගේ ජිනද්වය සිව්දොස්සනක් උස් කොට බඳනා ලද යයි.

සතරවැනි සුමන බුද්ධිවංශ යි.

5. රෙවත බුද්ධවංසො

1. සුමනස්ස අපරෙත රෙවතො නාම නායකො
අනුපමො අසද්ධිසො අතුලො උත්තමො ජිනො.
2. සො'පි ධම්මං පකාසෙසි බ්‍රහ්මිනා අභියාචිතො
බන්ධිතාවච්ඡානං අප්පවත්තං භවා'හවෙ.

 3. තස්සා'භිසමයා තිණි අහෙසුං ධම්මදෙසනෙ
ගණනාය න වත්තබ්බො පයමා'භිසමයො අහු.
 4. යද අරිඤ්ඤං රාජං විනෙසි රෙවතො මුනි
තද කොට්ඨසභස්සානං¹ දුතියා'භිසමයො අහු.
 5. සත්තා'හං පටිසල්ලානා වුට්ඨනිකා නරාසහො
කොට්ඨසතං නරමරුතං² විනෙසි උත්තමෙ එරේ.
 6. සන්තිපාතා තයො ආසුං රෙවතස්ස මහෙසිනො
බිණ්ණසවානං විමලානං සුවිමුක්ඛානං³ තාදිනං.³
 7. අතික්කන්තා ගණනපථං⁴ පයමං යෙ සමාගතො
කොට්ඨසභස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
 8. යො'පි⁵ පඤ්ඤාය අසමො තස්ස වක්කානුවත්තකො
සො තද ව්‍යාධිතො ආසි පකෙතා ජීවිතසංසයං.
 9. තස්ස ගිලානපුච්ඡාය⁶ යෙ තද උපගතා මුනි
කොට්ඨසභස්සානං⁷ අරහත්තො තතියො ආසි සමාගමො.
 10. අහං තෙන සමයෙන අතිදෙවො නාම බ්‍රාහ්මණො
උපගන්තවා රෙවතං බුද්ධං සරණං තස්ස ගව්ඡහං.
 11. තස්ස සීලං සමාධිඤ්ඤා පඤ්ඤාගුණමනුක්ඛමං⁸
ථොමයිකා යථාථාමං උත්තරීය'මද්දස'හං.
 12. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි රෙවතො ලොකනායකො
අපරිමෙයො ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො⁹ භවිස්සති.

1. කොට්ඨසභස්සානං - සිවු.

2. නරවරා. - මජ්ඣං.

3. සුවිමුක්ඛානං තාදිනං - බසු, සිවු, PTS.

4. අතික්කන්තගණපථං - බය, මැවු, PTS.

5. යොසො - මජ්ඣං, මැවු, PTS.

6. ගිලානි - මව්.

7. කොට්ඨසභස්සානං - මජ්ඣං,
කොට්ඨසභස්සානං - සයා

8. ගුණවරුක්ඛමං - සිවු.

9. සඤ්ඤෙ - සිවු.

5. රෙවත බුද්ධවංශය

1. සුමන නම් බුදුරජාණන් වහන්සේ මෑත භාගයෙහි ලොවට නායක වූ අනුපම වූ අසදාශ වූ අතුලය වූ උත්තම වූ රෙවත නම් ජිනපඤ්චාර වූ සච්ඡද කෙනෙක් පහළ වූහ.

2. ඔබ ද මහ බඹුණු විසින් අයදනා ලදහු සකකඩාතුන් විභාග කරන (වාද්ධි හානි ආදී) භවාභවයන් ප්‍රභාණය කරන දහම් ප්‍රකාශ කළහ.

3. උන් වහන්සේගේ දහම් දෙසුමිහි තුන් අභිසමය කෙනෙක් වූහ. ප්‍රථමාභිසමය ගණනින් නො කියයුතු වෙයි.

4. යම් කලෙක රෙවත මුනිහු අරිඤ්ථ නම් රජ විනයනය කළාහු ද එකල්හි කෙළ දහසක් ප්‍රාණීන්ට ද්විතීයාභිසමය වී.

5. නරග්‍රෙණ වූ බුදුහු සතියක් මුළුල්ලෙහි සමවත් සුවයෙන් වැඩ සිට ඉන් නැගී දෙවිමිනිසුන් කෙළසියක් අග්‍රඵලයෙහි විනයනය කළහ.

6. මහර්මි වූ රෙවත නම් බුදුන්ට විගත වූ රාගාදි මල ඇති මොනොවට කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු ලාභාලාභාදියෙහි තෘදී වූ ක්ෂිණාසුවයන් සඹන්ධි වූ ශ්‍රාවකසන්නිපාත තුනෙක් වී.

7. යම් කෙනෙක් පළමුවට රැස්වූහු නම් ඔහු ගණනපටය ඉක්මැයාහ. කෙළ සුවදහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ද්විතීය සමාගමය වී.

8. ඒ රෙවත බුදුරජාණන් වහන්සේ අනුව දමිසක් පවත්වන්නා වූ ප්‍රඥයෙන් (ශ්‍රාවකානතරයන් හා) අසම වූ යම් වරුණ නම් අගසවූ කෙනෙක් වූහු ද එකල්හි උන් වහන්සේ රොගී වූවාහු ජීවිත සංශයට පැමිණියාහු වූහ.

9. එකල්හි උන් වහන්සේගේ ගිලන් බව පුළුවුස්නට යම් මුනි කෙනෙක් එළැඹියාහු ද ඒ කෙළසුවහස් රහතුන්ගේ තුන් වැනි සමාගමය වී.

10. එසමයෙහි මම් අනිදෙව නම් බ්‍රාහ්මණ වූයෙම් රෙවත නම් බුදුන් කරා එළැඹි උන් වහන්සේ ගේ සරණයට ගියෙම්.

11. මම් උන් වහන්සේගේ නිරුක්තර වූ ගීලය ද සමාධිය ද ප්‍රඥාගුණය ද යථාශක්තීන් ලොමනය කොට උතුරුසඵව පිදිමි.

12. ලොකනායක වූ ඒ රෙවත බුදුහු ද ‘මේ තෙමේ මෙයින් අප්‍රමේය කල්පයෙහි බුදු වන්නේ යයි මා ප්‍රකාශ කළයේක.

13. අහු කපිලවංශයා රමො නිකම්භිකා තථාගතො
පධානං පදම්භිකාන කතා දුක්ඛකාරකාරිකං.
14. අප්පාලරුක්ඛවුලස්මිං නිසීදිකා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගයන නෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
15. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමිති එහිති.
16. තතො පදකම්මං කතා බොධිමත්ඤං අනුත්තරො
අසක්ඛරුක්ඛවුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායයො.
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
18. කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
ආනන්දො නාමු' පට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
19. බෙමා උප්පලව ඡුඡුඡා ච අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අසක්ඛො'ති පවුට්ඨිති.
20. විතො ච හත්ථාලවකො අග්ගා භෙස්සන්තු' පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා භෙස්සන්තු' පට්ඨිකා
ආයු වස්සස්සතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
21. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමස්ස මහෙසීනො
ආමොදිකා නරමරු බුද්ධබිජ්ඣකුරො අයං.
22. උක්ඛවසීසඤ්ඤං වතොන්ති අපොථොන්ති භස්සන්ති ච
කතඤ්ජලී නමස්සන්ති දස්සහස්සී සදෙවකා.
23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස වීරජක්ඛිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සම්මුඛා ඉමං.
24. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං වීරජක්ඛිය
භෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
25. එව'ලෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සම්මුඛා ඉමං.

13. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙම කපිල නම් වූ සිත්කලු පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වියඝය වඩා දුෂ්කරත්‍රියා කොට -

14. තථාගත තෙම අජපල් නම් රුක්මුල්හි හිඳ එහිදී කිරිපිඩු පිළිගෙන නිල්දලා හෝ තෙරට එළැඹෙයි.

15. ඒ ජීතපඤ්චාර තෙම නිල්දලා හෝතෙර හිඳ කිරිපිඩු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උක්කමමාචයෙන් ඇසැතු බෝරුක වෙත එළැඹෙයි.

16. ඉක්බිති ඒ අනුක්‍රාන්ත වූ බෝසත් බෝමුඛ පැදකුණු කොට මහායශ්ඨ ඇතියේ ඇසැතු රුක්මුල්හි හිඳ බුදුවන්නේ යි.

17. මොවුන්ගේ ජනිත මව් තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ. පිය තෙමේ ශුඛොන්ත නම. මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ යි.

18. කොලිත යැ උපනිස්ස යැ යන දෙදෙන අගපවු වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් ඒ ජීතපඤ්චාර බුදුන්ට උපසායන කරන්නාහ.

19. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාමිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

20. චිත්ත යැ හස්තාලවක යැ යන දෙදෙන අග උචවු වන්නාහ. උක්කරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අග උචට වන්නාහ. යශස්වී වූ ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වන්නේ යි.

21. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් අයා දෙවිමිනිස්සු 'මේ බුද්ධ-
බිජාභිකුරයෙකැ' යි සතුවූ වූවාහු-

22. ඔල්වරසන් පවත්වනි, අපොළනි, සිනහසෙනි. දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සෝ කළ ඇදිලි ඇත්තාහු නමස්කාර කෙරෙත්.

23. ඉදින් මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත-
කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛනිර්ථය වැරදූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ උක්කරණය කෙරෙත් ද,

25. එසෙයින් මැ ඇපි හැමදෙනමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

26. තස්සා'පි වචනං සුත්වා භියො චිත්තං පසාදයි.
උත්තරිං ච ත්'මධිට්ඨාසිං දසපාථම්පුරියා.
27. තද'පි මං¹ බුද්ධධම්මං සරිත්වා අනුබ්‍රාහ්මිං.
ආහරිස්සම් තං ධම්මං යං මයහං² අභිපක්ඛිතං.
28. නගරං සුධංකුඤ්චකං³ නාම විපුලා නාම ඛනිකියා
විපුලා නාම ජනිකා රෙවතස්ස මහෙසිනො.
29. ජබ්බස්සසහස්සානි⁴ අගාරමජ්ඣං සො වසී
සුද්දස්සනො ව රතනංගි⁵ ආවෙලො⁶ ව විභුසිතො
සුඤ්ඤකම්මාභිනිබ්බන්තා තයො ජාසාද මුත්තමා.
30. තෙතතිංස සහස්සානි⁷ නාරියො සමලඬානා
සුද්දස්සනා නාම දෙවී වරුණො නාම අනුජො.
31. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා රථයානෙන නික්ඛිම්
අනුනාසකමාසානි පධානං පදම් ජිනො.
32. බ්‍රහ්මනා යාවිනො සනෙතා රෙවතො ලොක නායකො
ච තති චක්කං මහාවීරො වරුණා රාමෙ සිරිසරො.⁸
33. වරුණො බ්‍රහ්මදෙවො ව අහෙසුං අග්ග සාවකා
සමහවො නාමුපට්ඨාකො රෙවතස්ස මහෙසිනො.
34. හද්ද වෙච සුහද්ද ව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
සො'පි බුද්ධො අසමසමො නායමුලෙ අබුජකිඨ.
35. පදුමො කුඤ්ඤරො වෙච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
සිරිමා වෙච යසවති අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
36. උච්චතතෙන⁹ සො බුද්ධො අසීති හත් මුග්ගතො
මහාසෙති දිසා සබ්බා ඉඤ්ඤෙතූ උග්ගතො.

1. තං - මජ්ඣ.

2. මයං - මහුප.

3. සුධංකුඤ්චකං - සිමු, සුධංකුඤ්චකං. PTS, සායා

4. ජ ව වස්සසහස්සානි - මජ්ඣ.

5. සුද්දස්සනෙ, රතනංගි - මජ්ඣ.

6. අවෙලො - සිමු.

7. තෙතතිංස ව සහස්ස නි - මජ්ඣ.

8. සිරිසරො - සිමු.

"වතනවතනා, මහාවීරො, වරුණාරාමෙ වසී ජිනො" - සායා.

9. උච්චතතෙ - සිමු.

26. මම ඒ බුදුනුගුගේ වදන් අසා අනිශ්චිත් සිත පැහැදවීම. අස-
පාරමීන් පුරන පිණිස මත්තෙහි වුතාධිජයාන කෙළෙමි.

27. එකල්හිදු මම 'යමක් මා විසින් ප්‍රාභීනා කරනලද නම් ඒ බුද්ධිකය
ගනිමැ'යි මේ බුද්ධිකාරකධර්මය සිහි කොට වැඩීමි.

28. මහර්මී වූ රෙවත බුදුන්ගේ නගරය සුධංකුටතී නම. විපුල නම්
ක්ෂත්‍රිය තෙම පියා විය, මව් තොමෝ විපුලා නම් වූ යැ.

29. ඒ බුදුහු හවුරුදු සදහසක් මුළුල්ලෙහි ගිහිනෙයි විසූහ. සරසන
ලද සුදඹන යැ රතනග්ගි යැ ආවෙළ යැ යි පින්කමින් නිපන් උතුම් වූ
ප්‍රාසාදත්‍රයෙක් වී.

30. මොනොවට සැරැසුණු තෙතිස්දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. අග
මෙහෙසි ගොමෝ සුදසානා නමු. පුත්‍ර තෙමේ වරුණ නම් වී.

31. ඒ ජීනපක්ඛමාරයෝ සතර පෙරනිමිති දෑක රථයානයෙන්
අභිනිෂ්ත්‍රමණය කළහ. අනුන සජ්නමාසයක් ප්‍රධන්වීයාස කළහ.

32. මහත් වූ වීර්යය, ඇති රෙවත නම් ලොකනාථයන් වහන්සේ
මහබඹුහු විසින් අයදනා ලදහු ශ්‍රීතිවාස වූ වරුණරාමයෙහි දී දම්සක්
පැවැත්වූහ.

33. මහර්මී වූ රෙවත බුදුන්ට වරුණ යැ බ්‍රහ්මදෙව යැ යන දෙදෙන
අග්‍රශ්‍රාවක වූහ. සමභව නම් තෙර කෙනෙක් උපසායක වූහ.

34. හදා යැ සුහදා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වූහ. අසමසම වූ ඒ
බුදුහු ද නාගවාක්ෂමුලයෙහි දී අධිගම කළහ.

35. පදුම යැ කුඤ්ජර යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායක වූහ. සිරිමා යැ
යසවතී යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායකිකා වූහ.

36. ඒ බුදුහු උසින් අසූ රියනක් නැගී සිටියාහු ඉන්ද්‍රකෙතුචක්
(දෙව්දුන්නක්) සෙයින් හැම දිශා බැබළවූහ.

37. තස්ස සරිරෙ නිබ්බන්තා පභා මාලා අනුත්තරා
දිවා වා යදිවා රත්තිං සමන්තා ඵරති¹ යොජනං.²
38. සට්ඨිවස්සසහස්සානි ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බහුං.
39. දස්සයිත්වා බුද්ධබලං අමතං ලොකෙ පකාසයං
නිබ්බාසි අනුපාදනො යථ'ගගු'පාදනසංඛයා.
40. සො ච කායො රත්තනිභො සො ච ධම්මො අසාදිසො
සබ්බං සමන්තරහිතං නනු රික්ඛා සබ්බසංඛාරා.
41. රෙවතො යසධරො බුද්ධො නිබ්බුතො සො මහාමුනි³
ධාතුච්ඡාරිතං ආසී තෙසු තෙසු පදෙසතො'ති.

රෙවත බුද්ධචංසො පඤ්චමො.

1. එපි - සිමු.

2. තස්ස දෙභාහිනිබ්බන්තං පභාජාලමනුත්තරං
දිවා චෙව කද රත්තිං, නිට්ඨං ඵරති යොජනං''
ධාතුයො මම සබ්බාපි, විකිරින්නති සො ජිනො,
අට්ඨොසි මහා විරො, සබ්බ සත්තානු කම්පකො''
මහාසාරෙ පනුස්සානෙ, මහකො නගරස්ස යොජනෙ
සුචිකො නර සාරෙහි, පටිනිබ්බාසි රෙවතො'' - බුද්.

3. මහාසුරෙ - මජ්ඣ.

37. ඔබගේ සිරුරෙහි නිපන් නිරුක්තර වූ ප්‍රභාමාලාව රැසිදු දවහල්හිදු හාත්පසැ යොදනක් මුළුල්ලෙහි පතළහ.

38. එකල්හි සැටහසක් හවුරුදු ආයු පැනෙයි. ඒ බුදුහු ඒ තාක්කල් සිටුනාහු බොහෝ ජනසමූහයා සසරින් කැරවූහ.

39. බුද්ධබලය දක්වා ලොවැ අමෘතය ප්‍රකාශ කරන්නාහු ඉඤ්ඤාක්ෂ-යෙන් අග්නිය සෙයින් උපාදාන රහිත වූවාහු පිරිනිවියහ.

40. රුවන් සුදුසු ඒ බුදුසිරුර ද නිරූපම වූ එ දහම ද යන සියල්ල අතුරුදහන් වී. හැම සංස්කාරයෝ රික්තයෝ නු?

41. මහාමුනි වූ යශස්ඨර වූ ඒ රෙවත නම් සම්මා සම්බුදුහු පිරිනිවියහ. ඒ ඒ ප්‍රදේශයෙහි ධාතු පැතුරුණේ විය.

පස්වැනි වූ රෙවත බුද්ධිවංශ යි.

6. සෞභිත බුද්ධචංසො

1. රෙවතස්ස අපරෙන සෞභිතො නාම නායකො
සමාභිතො සත්තචිත්තො අසමො අප්පට්ඨකාලො.
2. සො ජිනො සකගෙහමභි මානසං විජිවට්ඨි¹
පඤ්ඤා කෙවලං බොධිං ධර්මචක්කං පවත්ති².
3. යාව හෙට්ඨා අවිචිතො හවග්ගාචා³පි උද්ධතො⁴
එක්කරෙ එකපරිසා අහොසි ධර්මදෙසනෙ.
4. නාය පරිසාය සමබුද්ධො ධර්මචක්කං පවත්ති⁵
ගණනාය න වත්තබ්බො පඨමා⁶භිසමයො අහු.
5. තතො පරමපි දෙසෙනො⁴ මරුනං ව⁵ සමාගමෙ
නචුතිකොට්ඨසහසානං දුතියා⁶භිසමයො අහු.
6. පුනාපරං රාජජුනො ජයසෙනො නාම ඛනිකියො
ආරාමං රොපයිත්වාන බුද්ධා නියාදයි තද.
7. තස්ස යාගං⁶පකිත්තෙනො ධර්මං දෙසෙසි වක්ඛමා
තද කොට්ඨසහසානං තතියා⁶භිසමයො අහු.
8. සන්තිපාතා තයො ආසුං සෞභිතස්ස මහෙසිනො
බිණ්ණසවානං විමලානං සත්තචිත්තාන⁶තාදිනං.
9. උග්ගතො නාම සො රාජා දුතං දෙති නරුක්කමෙ
තමභි දුතෙ සමාගස්සු⁶ අරහත්තා සත්තකොට්ඨො.
10. පුනාපරං පුරගණො⁶ දෙති දුතං නරුක්කමෙ
තද නචුතිකොට්ඨං දුතියො ආසි සමාගමො.

1. විනිවක්කයි, PTS¹, මජ්ඣං, සායා

2. වක්කසාවක්කයි - සිඛු

3. යාව උඨං අවිචිතො හවග්ගාචාපිහෙට්ඨකො PTS.

4. දෙසෙනො - මව්,

5. නරමරුනං සිඛු, සායා

6. පුරගණො - සායා.

6. සෞභික බුද්ධචංශය

1. රෙවත නම් බුදුන්ට ඉක්බිති සමාහිත වූ සන්ත්තන්සිත් ඇති අසම වූ ප්‍රතිපුද්ගලයන් නැති සෞභික නම් බුදුහු ලොවැ පහළවූහ.

2. ඒ ජීනපඤ්චමාර වූ බුදුහු සිය භවනයෙහි දී (සතියක් තුළ පාඨග්ජන) සිත (බුද්ධකයට) පරිවර්තනය කළහ. සච්ඡානාඤ්ඤායට පැමිණ දමසක් පැවැත්වූයේක.

3. ඒ ධර්මවක්‍රදෙශනායෙහි යවින් අවිච්ඡි පටන් කොට උඩින් භවාග්‍රය දක්වා මෙදැතුර එක් පිරිසෙක් වී.

4. එපිරිස් මැද සම්බුදුහු දමසක් පැවැත්වූහ. ගණනින් නො කියහැකි (සඬබ්‍යාපරාතික්‍රාන්ත) වූ ප්‍රථමධර්මාභිසමය වී.

5. එයින් මෑතභාගයෙහි (නවතිසාභවනයෙහි) දෙවියන්ගේ සමාගමයෙහි අභිධර්මදෙශනාව කරන කල්හි (දෙසුම් කෙළවර) නවකෙළදහසක් දෙවියනට ද්විතීයධර්මාභිසමය වී.

6. නැවැත රාජපුත්‍ර වූ ජයසෙන නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම (සුඤ්ජර නම්) ආරාමයක් කැටවා එකල්හි බුදුනට පිදී.

7. වක්ඡුර්මත් වූ බුදුහු එරජකුමරුගේ දනය කීර්තනය කෙරෙමින් දහම් දෙසූහ. එකල්හි කෙළදහසක් සත්තට තුන් වැනි ධර්මාභිසමය වී.

8. මහර්ෂි වූ සෞභික බුදුන්ට විගතමල වූ සන්ත්තන් සිත් ඇති තාදීගුණ ඇති ක්ෂිණාස්‍රවයන්ගේ තුන් ශ්‍රාවකයන්තිපාතයෙක් වී.

9. උග්ගත නම් වූ ඒ රජ නරොත්තම වූ බුදුන් කෙරෙහි දන් දින. එකල්හි ඒ දනයෙහි කෙළසියක් රහත්හු රැස්වූහ.

10. යළි පුරගණ්‍යා නරොත්තම වූ බුදුනට දන් දින. එකල්හි අනුකෙළක් ප්‍රාණීන්ට ද්විතීය ධර්මාභිසමය වී.

11. දෙවලොකෙ වසිත්තා යද්ධරොහති ජිනො
තද්ද අසිතිකොට්ඨං තතියො ආසි සමාගමො.
12. අහං තෙන සමයෙන සුජාතො නාම බ්‍රාහ්මණො
තද්ද සසාවතං බුද්ධං අනන්තපානෙන තප්පමි.
13. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි¹ සොභිතො ලොකනායකො
අපරිමෙයො ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
14. අහු කපිලවහයා රඳවා නික්කමිත්වා තපාගතො
පධානං පදගිත්වා කතා දුක්කරකාරිකං.
15. අපපාලරුක්කමුලස්මිං නිසිදිත්වා තපාගතො
තත් පායාසමග්ගස්ස තෙරඤ්ජරමුපෙහිති.
16. තෙරඤ්ජරාය තීරමගි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමගි එහිති.
17. තතො පදකම්ණං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සත්ථරුක්කමුලමගි බුද්ධස්සති මහායසො.
18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති,
පිතා සුද්ධොදනො නාම, අයං හෙස්සති ගොතමො.
19. කොලිතො උපතිස්සො ව, අග්ගා හෙස්සති සාවකා,
ආනන්දො නාමු' පට්ඨාකො, උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
20. ධෙමා උප්පලවණ්ණො ව, අග්ගා හෙස්සති සාවකා,
බොධි තස්ස භගවතො, අස්සත්ථො'ති පවුච්ඡති.
21. වීරෙණා ව භජාලවකො, අග්ගා හෙස්සන්තු' පට්ඨකා,
උත්තරා නන්දමාතා ව, අග්ගා හෙස්සන්තු' පට්ඨිකා,
ආයු වස්ස සතං තස්ස, ගොතමස්ස යසස්සිනො.
22. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමස්ස මහෙස්සිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිබ්ඤ්ඤා රො අයං.

1. ව්‍යාකාසි - මව්.

11. යම් කලකැ පස්මැන් දිනු බුදුහු දෙවලොවහි වැස අවතීණ වුහු ද එකල්හි අසුකෙළක් ප්‍රාණින්ට තෘතීය ධර්මාභිසමය වී.

12. එසමයෙහි මම් සුජාත නම් බ්‍රාහ්මණ වීමි. එකල්හි සතුන් සහිත බුදුන් ආහාරපානයෙන් සැතැපීමි.

13. ලොකනායක වූ ඒ සොහිත නම් සම්මාසම්බුදුහු ද, 'මේ තෙමේ මෙයින් අප්‍රමේය වූ කල්පයෙහි බුදු වන්නේ ය'යි මට විවරණ දුන්නේක.

14. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙමේ රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වීයඝීය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට -

15. තථාගත තෙමේ අපපල් නම් නුගරුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඩු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට එළැඹෙයි.

16. ඒ ජිතපඤ්චමාරයෝ නිල්දලා හෝතෙර හිඳ කිරිපිඩු වළඳා (දෙවියන්) පළියෙළ කළ උත්තම මාර්ගයෙන් ඇසැතුවෝරුක වෙත එළැඹෙයි.

17. ඉක්බිති ඒ මහායශස් ඇති අනුත්තර වූ බෝසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතූ රුක්මුල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යැ.

18. මොවුන්ගේ ජනිත මව මායා නම් වන්නී යැ පිය තෙම භූද්ධොදන නම් වන්නේ යැ. මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ යි.

19. කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන දෙදෙනා අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසංඝායකයෙක් ඒ ජිතපඤ්චමාර බුදුන්ට උපසංඝාන කෙරෙයි.

20. බෙමා යැ උප්පලවණණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය 'ඇසැතූ' යයි කියනුලැබේ.

21. විත්ත යැ හස්සාළවක යැ යන මොහු අගඋච්චු වන්නාහ උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන මොහු අග උච්ච වන්නාහ. යශස්වී වූ ඒ ගෞතම බුදුන්ට වම් පියයෙක් ආයු වෙයි.

22. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් අසා 'මේ තෙම බුද්ධබ්භිසාඛකුර-යෙකැ'යි දෙව්මිනිස්සු සතුටු වූවාහු.

23. උක්කුට්ඨිසඤ්ඤා වනන්තරා අපෙචාටෙනා භසන්ති ව කතංඤ්ඤි නමස්සන්ති දස සහස්සි සදෙවකා.
24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස වීරජ්ඣිස්සාම සාසනං අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුධා ඉමං.

 25. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්සං වීරජ්ඣිය භෙධො තිස්සෙ ගහෙත්වාන උක්කරන්ති මහානදිං.
 26. එව'ලෙව මයං සබ්බෙ යදිමුඤ්ඤාමි' මං ජිනං අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුධා ඉමං.
 27. තස්සා'පි වචනං සුත්වා භවෙධා සංවිග්ගමානස්සා තමෙවස්මනුප්පත්තියා උග්ගං ධිතිමකාසහං.
 28. සුධම්මං නාම නගරං සුධම්මො නාම ඛතතියො සුධම්මා නාම ජනිකා සොභිතස්ස මහෙසින්තො.
 29. නවවසසහස්සානි අගාරමජ්ඣස්සා වසී තුමුදො කලීරො¹ පදුමො තයො පාසාදමුක්ඛමා.
 30. සත්තති සහස්සානි² නාරියො සමලඛිතතා මබ්ලා³ නාම සා නාරි සීහො නාමා'සි අනුජො.
 31. නිවික්කෙ වතුරො දිස්වා පාසාදෙනා'හි තික්කමි සත්තා'හං පධානචාරං වරිත්වා පුරිසුක්කමො බුජ්ඣමානො ව සො බුද්ධො නාගමුලෙ අබුජ්ඣමං.
 32. චුහමුනා යාවිතො සනෙතා සොභිතො ලොකනායකො වන්ති වක්කං මහාවීරො සුධම්මියානමුක්ඛමෙ.
 33. අසමො ව සුනෙතො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා අනොමො⁴ නාමු පට්ඨාකො සොභිතස්ස මහෙසින්තො නතුලා ව සුජාතා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා.

1. නාළිතො - මජ්ඣ.

2. සත්තතිංස සහස්සානි - මජ්ඣ.,
තිවක්කාරි සහස්සානි - සා.,
ජසත්තති සහස්සානි - සිමු.

3. මබ්ලා - මජ්ඣ., මබ්ලා - සා.

* ගාරදෙධා'යං , මජ්ඣ., සාම පොඤ්ඤා, න වීජජති

4. වක්කවක්කො - සා.

5. අනුමො - සිමු

23. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලොකයා බද්දලී වැ නමස්කාර කෙරෙයි.

24. ඉදින් ඇපි මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

25. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛීර්ථය වැරදූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

26. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ'යි.

27. මම් ඒ බුදුහුදාගේ බස් අසා තුටු වූයෙම් සංචිතයට පත් සිත් ඇතියෙම් එ මැ අතීයට පැමිණෙනු පිණිස දෘඪවීයයි කෙළෙමි.

28. මහර්ෂි වූ සොහිත නම් බුදුන්ගේ නගරය සුධර්මනම, පිය වූ ක්ෂත්‍රිය තෙම සුධර්ම නම, මව් තොමෝ සුධර්මා නමු.

29. ඒ සොහිත නම් බුදුහු නවදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට කුමුද යැ කලීර යැ පදුම යැ යි උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

30. මොනොවට සැරසුණු පරිවාරස්ත්‍රීහු සැත්තැදහසක් වූහ. ඒ මබ්ලා නම් ස්ත්‍රිය අගමෙහෙසි වූ. පුත්‍ර තෙම සීහ නම් වී.

31. පුරුෂොත්තම වූ සොහිත බෝසත් සතර පෙරනිමිති දැක පහයෙන් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කෙළේ යැ. ප්‍රධානචාරය සතියෙකි. ඒ බුදුහු සත්‍යාවබෝධ කරන්නාහු නාගචෛත්සලයෙහි බුදු වූහ.

32. මහත් වූ වීයභීය ඇති සොහිත නම් සම්මාසම්බුදුහු බඹුහු විසින් අයදනාලදහු-උතුම් වූ සුධර්ම නම් උයන්හි දී දම්සක් පැවැත්වූහ.

33. මහර්ෂි වූ සොහිත බුදුනට අසම යැ සුනෙත්ත යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වූහ. අනොම නම් තෙර කෙනෙක් උපසංඝයක වූහ. නකුලා යැ සුජාතා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වූහ.

34. රමෙමා වෙව සුදකො ව අහසුං අග්ගපට්ඨකා
නකුලා වෙව චිත්තා ව අහසුං අග්ගපට්ඨිකා.*
35. අට්ඨපඤ්ඤාස රතනං අච්ඡුග්ගතො මහාමුනි
මහාසෙනි දීපා සබ්බා සතරංසි'ව උග්ගතො.
36. යථා සුප්ප්පලං පවතං නානා ගජෙති ධුමිතං
තථෙ'ව තස්ස පාවචනං සීලගජෙති ධුමිතං.
37. යථාපි සාගරො නාම දස්සනෙන අතපපියො
තථෙ'ව තස්ස පාවචනං සවණෙන අතපපියං.
38. නවුත්තිවස්සසහස්සාති ආයු උජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බහුං.
39. ඔවාදං අනුසිට්ඨිඤ්ඤා දක්වාන සෙසකෙ ජනෙ
හුතාසනොව තාපෙකා නිබ්බුතො සො ස සාවකො.
40. සො ව චූදෙධා අසමසමො තෙ'ව' සාවකා බලපැත්තා
සබ්බං සමනතරහිතං නනු රිත්තා සබ්බසංඛාරා.
41. සොභිතො වරසමබ්බුදෙධා සීහාරාමමිති නිබ්බුතො
ධාතු චිත්තාරිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසනො'ති.

සොභිත බුද්ධචංසො ඡවෙධා.

34. රම්ම යැ සුදත්ත යැ යන දෙදෙන අගඋවට වූහ. නකුලා යැ චිත්තා යැ යන දෙදෙන අගඋවට වූහ.

35. අටපනස්ථියන් උස්වූ සොහිත මහමුනිහු උද වූ දිවයුරු සෙයින් හැම දික් බැබැළුවහ.

36. යම්සේ සුපිපි මහවනය නොයෙක් සුවදින් සුවඳ කරන ලද ද එසෙයින් මැ උන් වහන්සේගේ සස්ත සිල්සුවදින් සුවඳ කරනලද.

37. යම්සේ සාගරය නම් දඹිනයෙන් අනෘප්තිජනක වේ ද, එසෙයින් මැ ඔබගේ සස්ත ශ්‍රවණයෙන් අනෘප්තිජනක වී.

38. එකල්හි අනුදභසක් හවුරුද්දට ආයු විය. එතෙක් කල් වැඩසිටි ඒ බුදුහු බොහෝ ජනතාව සසරකතරින් එතෙර කරවූහ.

39. ඒ බුදුහු සෙසු ජනයන්ට අවවාද අනුශාසනා කොට ගින්නක් සෙයින් තෙද ගන්වා ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිවියාහ.

40. අසමසම වූ ඒ බුදුහු ද බලප්‍රාප්ත වූ ඒ ශ්‍රාවකයෝ ද යන එ හැම අතුරුදහන් වූහ. හැම සංස්කාරයෝ තුළු වූවාහු නො ද?

41. සොහිත නම් වූ උතුම් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ සිංහාරාමයෙහි පිරිනිවිසේක. ඒ ඒ පෙදෙස්හි උන් වහන්සේගේ ධාතුහු විසුරුණහ.

සවැනි සොහිත බුද්ධවංශ සි.

7. අනොමදසයි බුද්ධවංසො

1. සොභිතස්ස අපරේන සමබුද්ධො දීපදුක්ඛමො
අනොමදසයි අමිතයසො තෙජසී¹ දුරතික්ඛමො.
2. සො ඡේතො ඛන්ධිනං සබ්බං විඤ්ඤාසේතො තයො හවේ
අනිවන්ති ගමනං මග්ගං දෙසෙසී දෙවමානුසෙ.
3. සාගරො'ව අසඤ්ඤාහො² පබ්බතො'ව දුරාසදෙ
ආකාසො'ව අනන්තො සො සාලොඡාව ඵ්ලලිතො.
4. දස්සනෙන'පි තං බුද්ධං තොසිතා හොන්ති පාණිනො
ව්‍යාහරන්තං ගිරං සුන්ධා අමතං පාපුණ්න්ති තෙ.
5. ධම්මාභිසමයො තස්ස ඉද්ධො ඒතො තද අහු
කොට්ඨනානි අභිසම්භු පයංම ධම්මදෙසනෙ.
6. තතො පරමභි සමයෙ³ වස්සනෙක ධම්මවුට්ඨියො
අසිතිකොට්ඨියො අභිසම්භු දුතියෙ ධම්මදෙසනෙ.
7. තතො පරමෙ වස්සනෙක තප්පයනෙක ව පාණිනං
අට්ඨසක්ඛතිකොට්ඨනං තතියා'භිසමයො අහු.
8. සන්තිපාතා තයො ආසුං තස්සාපි ව මහෙසිනො
අභිඤ්ඤා ඛල්පත්තානං පුප්ඵිතානං විමුක්ඛියා.
9. අට්ඨසත්භ්‍යසානං සන්තිපාතො තද අහු
පභිනමදෙමාහානං සත්තථිත්තාන⁴ තාදිනං.
10. සත්තසත්භ්‍යසානං දුතියො ආසී සමාගමො
අනඛග්ගානං වීරජානං උප්පත්තානා තාදිනං.

1. තෙජසී - සිමු, සා.

2. අසඤ්ඤාහො - මරී.

3. තතො පරං, අභිසමයෙ - මජ්ඣං, සා.

තතො පරමෙ, අභිසමයෙ - සිමු.

4. සත්තථිත්තානං - ම.

7. අනොමදස්සී බුද්ධචංශය

1. සොභිත නම් බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි අපමණ වූ යසපිරිවර ඇති ශීලසමාධිප්‍රඥතෙරස් ඇති, කිසිවක් හු විසින් ඉක්මවිය නොහැකි ද්විප-දෙන්තම වූ අනොමදස්සී නම් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ ලොව පහළ වූ සේක.

2. ඒ බුදුහු සියලු සංයෝජනයන් සිදු තුන් භවය වනයා දෙවිමිනිසුන්ට නිවනට යන ආයතී අෂ්ටාංගිකමාර්ගය දෙසූහ.

3. ඒ අනොමදස්සී බුදුහු මහසංසාර සෙයින් නො කළඹාලියහැකි වූහ. පච්ඡයක් හු සෙයින් නො ගැටියහැකි වූහ. ආකාශය සෙයින් අනන්තයහ. සුපිපි සල්ලුකක් සෙයින් සොහොන වූහ.

4. ප්‍රාණිහු ඒ බුදුන් දඹනයෙන් මැ සතුටු වෙති. ඔව්හු දෙශනා කරන දහම් අසා නිවණට පැමිණෙති.

5. එකල්හි ඔබගේ ධර්මාභිසමය සමෘද්ධ වූයේ බොහෝ ජනයාට හිත විසින් පරිපූර්ණ වී. ප්‍රථමධර්මදෙශනායෙහි කෙළසියක් සත්ත්වයෝ ධර්මාභිසමය කළහ.

6. එයින් මෑතභාගයෙහි දෙවැනි ධර්මදෙශනායෙහි(බුද්ධමහාමෙඝය) දහම්වැසි වස්තා කල්හි අසුකෙළක් සත්ත්වයෝ ධර්මාභිසමය කළහ.

7. එයින් මෑතභාගයෙහිදු (දහම්වැසිදහර) වස්තා කල්හි (දහම්-අමාවැස්සෙන්) සත්ත්වයන් පිනවන කල්හි අටසැත්තැකෙළක් ප්‍රාණින්ට තෘතීයධර්මාභිසමය වී.

8. මහර්මී වූ ඒ අනොමදස්සී බුදුන්ට ද ෂඩ්භිඤ්ඤ බලයට පැමිණි අරහත්ඵලවිමුක්තියෙන් සුපුෂ්පිත (ශොභාවට පැමිණි) වූ ශ්‍රාවකයන්ගේ සන්නිපාත තුනෙක් වී.

9. එකල්හි ප්‍රභීණ වූ මදමොහ ඇති ශාන්ත වූ සිත් ඇති තෘදී ගුණ ඇති අට ලක්ෂයක් රහතුන්ගේ ප්‍රථම සන්නිපාතය වී.

10. කෙලෙස් අභිගණ රහිත වූ විගත වූ කෙලෙස් රජස් ඇති උපශාන්ත වූ තෘදීගුණ ඇති සත් ලක්ෂයක් රහතුන්ගේ දෙවැනි සන්නිපාතය වී.

11. ඡන්තං සතසතසානං තතියො ආසි සමාගමො
අභිඤ්ඤාබලප්පත්තානං¹ තිබ්බුත්තානං තපසසීනං.
12. අහං තෙන සමයෙන යකෙඛා ආසිං මහිඤ්ඤා
තෙකානං යකඤ්ඤාටීනං වසවතතිමහීසුරො.²
13. තද්වි තං බුද්ධවරං උපගන්ත්වා මහෙසීනං
අනන්තපාතෙන තපෙසසිං සසඛං ලොකනායකං.
14. සො'පි මං තද ව්‍යාකාසි³ විසුද්ධිනායනො මුති
අපරිමෙයො ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො⁴ භවීසසති.
15. අහු කපිලවහයා රමමා නිකඛිථිකා තථාගතො
පඨානං පදහිත්තාන කථා දුක්කරකාරිකං.
16. අප්පාලරුක්ඛමුලසමීං නිසිද්දිකා තථාගතො
තත්ථ පායාසමග්ගයා නෙරඤ්ජරමුපෙතිති..
17. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එහිති
18. තතො පදකඛිණං කථා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසාසරුක්ඛමුලමහි බුද්ධසසති මහායසො.
19. ඉමසස ජනිකා මාතා මායා නාම භවීසසති
පිතා සුභද්ධාදනො නාම අයං හෙසසති ගොතමො.
20. කොලිතො උපතිසෙසා ව අග්ගා හෙසසන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිසසති තං ජිනං.
21. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙසසන්ති සාවිකා
බොධි තසස භගවතො අසාසො'ති පවුච්චති.

1. බලපත්තානං - මව්.

2. වසවතතිමහි - සිමු, මජ්ඣං, ඡායා

3. ව්‍යාකාසි. - සිමු.

4. සමබ්බො - සිමු.

11. ඡඩහිඤ්ඛලයට පැමිණි ක්ලෙශපරිනිවෘණයෙන් පිරිනිව් ආයාමාභි සඬබ්‍යාන තපස් ඇති සලක්ඡයක් ක්ෂිණාසුවයන්ගේ තුන් වැනි ශ්‍රාවකසන්නිපාතය වී.

12. එසමයෙහි මම් නොයෙක් කෙළඟණන් යක්ෂයන් වසයෙහි පවත්වන මහෙඤ්චර වූ මහත් සාද්ධි ඇති යක්ෂසෙනාධිපති වීමි.

13. එකල්හි දු මහර්ෂි වූ ඒ උත්තම සම්බුද්ධයන් කරා එළැඹ සතුන් සහිත ලොකනායකයන් වහන්සේ ආභාරපානයෙන් සන්තර්පණය කෙළෙමි.

14. එකල්හි ඒ විශුද්ධවූ ඇස් ඇති බුදුහු ‘මෙයින් අප්‍රමෙය වූ කල්පයෙහි මේ තෙමේ බුදු වන්නේ ය’යි මට විවරණ දුන්හ.

15. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙමේ රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වීර්‍ය්‍ය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට -

16. තථාගත තෙම අප්පල් නම් නුගරුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාභෝතෙරට එළැඹෙයි.

17. ඒ ජීතපඤ්චමාර තෙම නිල්දලාභෝතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තමමංචිකෙන් ඇසැතුබෝරුක වෙත එළැඹෙයි.

18. ඉක්බිති ඒ අනුත්තර වූ බෝසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට මහාසසස් ඇතියේ ඇසැතු බෝරුක්මුල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යැ.

19. මොවුන්ගේ ජනිකම්ච තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ. පිතෘ තෙම ශුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ. මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

20. කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසාරායකයෙක් ඒ පස්මරුන් දිනු බුදුන්ට උපසාරාන කරන්නේ යි.

21. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

22. විනේනා ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨකා
උත්තරා නඤ්ඛාතා ව අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨිකා.
ආයු වසසතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
23. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙසීනො
ආමොදිතා තරමරු බුද්ධබ්ජඞ්ඤාතො අයං.
24. උකකුට්ඨිසද්දං වනේනනි අපෙඨාටෙනති හසනති ව
කතඤ්ජලී නමස්සනති දසසහසසී සදෙවකා.
25. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස වීරජ්ඣිසාම සාසනං
අනාගතමි අද්ධානෙ හෙසාම සමමුඛා ඉමං.
26. යථා මත්ථස්සා නදිං තරතතා පටිතිත්ථං වීරජ්ඣිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙතාන උත්තරනති මහානදිං.
27. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමි අද්ධානෙ හෙසාම සමමුඛා ඉමං.
28. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤා හට්ඨා සංවිග්ගමානාසො
උත්තරිං වත මධ්ධිසාසිං දස පාරමිසුරියා.
29. නගරං වඤ්චනි¹ නාම යසං නාම බතතියො
මාතා යසොධරා නාම අනොමදසීස්ස සත්ථිනො.
30. දස වසසහසානි අගාරමජ්ඣසො වසී
සිරි උපසිරිසිරිවඬෙඨා තයො පාසාද මුක්තමා.
31. තෙවීසතිසහසානි නාරියො සමලඬකතා
සිරිමා නාම නාරි ව උපවානො² නාම අත්ථෙජා.
32. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා ඩිවිකායා'භිතිකම්මි
අනුනදසමාසානි පධානං පද්ධි ජිනො.
33. බ්‍රහ්මනා යාවිනො සනේනා අනොමදසී මහාමුති
වතතිවකකං මහාචාරො උය්‍යානෙ සො සුදසුනො.

1. බන්ධුමනි ධම්මපදඅත්ථෙසාවක 53.

2. උපවාරණො - මවි.

22. චිත්ත යැ හඤාලවක යැ යන දෙදෙන අගඋච්චු වන්නාහ. උත්තරා යැ නඤ්ඛාතා යැ යන දෙදෙන අගඋච්ච වන්නාහ. යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

23. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් අසා 'මේ තෙම බුද්ධාචාර්යෙකැ'යි දෙව්මිනිස්සු සතුටු වූවාහු-

24. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිතහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

25. ඉදින් මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත-කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

26. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛතීර්ථය වැද්ද යට තොටැහි ගෙන මහගඟ්තරණය කෙරෙත් ද -

27. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ'යි.

28. මම ඒ බුදුන්ගේ බස් අසා තුෂ්ට වූයෙමි සංවෙගයට පැමිණි සිතැත්තෙමි දසපාරමීන් දුරන පිණිස මත්තෙහි ඉන්ද්‍රිය අධිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

29. අනොමදස්සි බුදුන්ගේ නගරය වන්දුවනි නම් වී යැ. යසටත් නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පියා විය. මව් තොලෝ යශෝධරා නමු.

30. උන් වහන්සේ දසදහසක් හවුරුදු හිඟිගෙයි විසූහ. සිරි යැ උපසිරි යැ සිරිවක්ඛ යැ යි උතුම් ප්‍රාසාද තුනෙක් වී.

31. මොනොවට සරසනලද තෙව්සිදහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. සිරිමා නම් අගමෙහෙසියක් වූ යැ. පුත්‍ර තෙම උපවාන නම් වී.

32. පස්මරුන් දිනු බුදුහු සතර පෙරනිමිති දක සිව්ගෙයෙකින් මහබිණ්ණන් කළහ. පුරා දසමසක් ප්‍රධන්වියා කළහ.

33. ඒ මහත්වියා ඇති අනොමදස්සි නම් බුදුහු මහබඹු විසින් අයදනාලැහු සුද්ධින නම් උයන්හි දී දම්සක් පැවැත්වූහ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

34. නිසංභො ව¹ අනොමො²ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
වරුණො නාමු³ පට්ඨකො අනොමදසසීසං සත්ථුනො.
35. සුඤ්ඤි⁴ව සුමනා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අඤ්ඤානොති පවුට්ඨති.
36. නන්දිවංචිකා සිරිවංචිකා අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා
උසලා වෙව පදුමා ව අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා.
37. අට්ඨපඤ්ඤාස රතනං අවුට්ඨකො මහාමුනි
පභාතිද්ධාවති තස්ස සාරංසි⁴ව උග්ගතො.
38. වසස්සතස්සතස්සාති ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහු.
39. සුප්පජිතං පාවචනං අරහතෙතති තාදිති
විචාරාගෙති විමලෙති සොභිතං ජිනසාසනං.
40. සො ව සක්ඛා අමිතයසො යුගානි තානි⁴ අතුලියාති
සංඛං සමනතරහිතං නත්ථු ටික්කා සංඛසංඛාරා.
41. අනොමදසසී ජිනො සක්ඛා ධම්මාරාමෙති නිබ්බුතො
තස්සෙව තස්ස ජිනප්ලාසො උබ්බෙධො පඤ්ඤාචිසති⁴ති.

අනොමදසසී බුද්ධචංසො
සත්ථුනො.

1. නිපකො - මනුප,
2. අසොකො - සිමු.
3. සුන්දරා-ධම්මපදවට්ඨක 53.
4. තිඤ් - සිමු.

34. අනෝමදස්සී නම් බුදුන්ට නිසභ යැ අනෝම යැ යන දෙදෙන අභසවු වූහ. වරුණ නම් තෙර කෙනෙක් අභ උවටු වූහ.

35. සුඤ්ඤි යැ සුමනා යැ යන අග්‍රග්‍රාචිකා දෙන්නෙක් වූහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය අර්ඡුන (කුඹුක්) යයි කියනුලැබෙයි.

36. නන්දවඩ්ඪි යැ සිරිවඩ්ඪි යැ යන දෙදෙන අග්‍රාපසාදිකා වූහ. උත්පලා යැ පද්මා යැ යි අග්‍රාපසාදිකා දෙදෙනෙක් වූහ.

37. ඒ සම්මාසම්බුදුහු අටපනස්සරියන් උස වූවහ, උදවු සුය්‍යා සෙයින් උන් වහන්සේගේ කැලුම් නික්ම යෙයි.

38. එකල්හි හවුරුදු ලක්ෂයක් ආයු පැනෙයි. ඒ අනෝමදස්සී බුදුහු එතෙක් සිටුනාහු බොහෝ ජනසමූහයා තරණය කරවූහ.

39. පහවූ රාග ඇති විගත රාගාදී මල ඇති තාදිගුණ ඇති රහතුන් කරණ කොට ගෙන සුපුෂ්පිත ප්‍රවචන ඇති බුදුසස්න බැබළී.

40. අප්‍රමාණ යසස් ඇති ඒ ශාසනානු ද ඒ අතුලා වූ ශ්‍රාවකයුගලයෝ ද යන සියල්ල අතුරුදහන් විය හැම සංස්කාරයෝ සිස් වූවාහු නො?

41. පස්මරුන් දිනු අනෝමදස්සී බුදුහු ධර්මාරාමයෙහි පිරිනිවියහ. එහි මැ ඒ බුදුන්ගේ ස්තුපය පස්විසියොත්තෙක් උස් වූයේ යි.

සත් වැනි අනෝමදස්සී බුද්ධවංශ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුලත් කර ඇත.

8. පදුම බුද්ධවංසො

1. අනොම දස්සිසා අපරෙන සමුද්ධො දිපදුක්කමො
පදුමො නාම නාමෙන අසමො අපට්ඨකලො
2. තස්සා'පි අසමං සීලං සමාධි'පි අනත්තකො
අසංකයං ඤාණවරං විමුක්ති ව අනුපමා.

 3. තස්සා'පි අතුලතෙජස්ස ධම්මවක්කපච්ඡත්තෙන
අභිසමයා තයො ආසුං මහාතපපවාහනා.
 4. පඨමාභිසමයෙ බුද්ධො කොට්ඨතමබොධිසී
දුතියාභිසමයෙ ධිරො නවුත්තකොට්ඨබොධිසී.
 5. යද ව පදුමො බුද්ධො ඔවදී සකම'පුජං
තද අසීතිකොටිනං තතියා'භිසමයො අහු.
 6. සතතිපාතා තයො ආසුං පදුමස්ස මහෙසිනො,
කොට්ඨතසහස්සානං පඨමො ආසී සමාගමො.
 7. කඨිනා'සාරසමයෙ උප්පන්න කඨින'විවරෙ
ධම්මසෙනාපත'ස්ථාය² භික්ඛු සිංඛිංසු විවරං.³
 8. තද තෙ විමලා භික්ඛු ජළභිඤ්ඤ මච්ඡාකා
තීණි සතසහස්සානි සමිංසු අපරාජිතා.
 9. පුනාපරං යො නරාසහො⁴ පවනෙ වාසං උපාගතො⁵
තද සමාගමො ආසී දවින්නං සතසහස්සානං⁶.
 10. අහං තෙන සමයෙන සිහො ආසිං මීගාධිභු⁷
පච්චෙකමනුමුහන්නං පවනෙ අද්දසං ජිනං⁸.
 11. වන්දිතා සිරසා පාදෙ කතාන තං පදක්ඛිණං
තික්කත්තුං අභිනාදිතා. සත්තාහං ජිනප්පට්ඨතිං⁹.
 12. සත්තාහං වරසමාපත්තියා උට්ඨන්තිතා තථාගතො
මනසා විතතයිතිතා කොට්ඨික්ඛු සමානයි.

1. කඨින - මජ්ඣං.

2. ධම්මසෙනාපතියා - මජ්ඣං.

3. විවරෙ - මව්.

4. නරඋසහො - සා.

5. උපාගමි - මජ්ඣං, සා. PTS.

6. සතසහස්සිනං - මජ්ඣං.

7. මීගාධිභු - සා.

8. විවෙකමනුමුහන්නං පවනෙ වාසං

උපාගතං - සිමු.

9. ජිනප්පට්ඨතිං - මජ්ඣං, මව්

8. පද්ම බුද්ධවංශය

1. ඒ අනොමදස්සී බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි නමින් 'පද්ම' නම් වූ අසම වූ අප්‍රතිපුද්ගල වූ ද්විපදෙත්තම සම්බුදු කෙනෙක් වූහ.

2. ඒ බුදුන්ගේ ද ශීලය අසම යැ සමාධිය ද අනන්ත යැ උතුම් වූ (අසාධාරණ) ඥානය ද අප්‍රමෙය යැ අර්හත්ඵලවිමුක්තිය ද අනුපම වේ.

3. අතුල්‍ය වූ තෙජස් ඇති ඒ පද්ම බුදුන්ගේ ද දම්සක් පැවැත්මෙහි මහත් වූ මොහඬුරු ව්‍යාප්ත අභිසමයයෝ තිදෙනෙක් වූහ.

4. ධීර වූ සම්බුදුහු ප්‍රථමාභිසමයයෙහි කෙළසියක් සත්තට සත්‍යාවබෝධය කළහ. ද්විතීයාභිසමයයෙහි අනුකෙළක් සත්තට සත්‍යාවබෝධය කළහ.

5. යම් කලෙක පද්ම බුදුහු ඤාතිය පුනණුවන්ට ඔවා දුන්නේක් ද එකල්හි අසුකෙළක් සත්තට තෘතීයාභිසමය වී.

6. මහර්මී වූ පද්ම බුදුන්ට තුන් ශ්‍රාවක සන්නිපාත කෙනෙක් වූහ. කෙළසුවහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථම සමාගමය වී.

7. කෙළින්සිවුරු (කඨින) අතුරන සමයෙහි කෙළින්සිවුරක් උපන් කල්හි දම්සෙනෙවි සාල තෙරුන් පිණිස මහණහු සිවුර මැසූහ.

8. එකල්හි ඒ විගත රාගාදී මල ඇති ඡංඛිඤ් ඇති මහත් සාද්ධි ඇති අපරාජිත වූ තුන් ලක්ෂයක් මහණහු රැස්වූහ.

9. යළි මෑතභාගයෙහි ඒ නරඥේශ්වර වූ බුදුහු මහවනයෙහි වාසයට පැමිණියහ. එකල්හි දෙලක්ෂයක් රහතුන්ගේ සමාගමය වී.

10. එසමයෙහි මම් මාගාධිපති සිංහරාජයෙක් වූයෙම්. මහවෙනෙහි නිරොධසමාපත්තියට සමවන් බුදුන් දුටුයෙම්.

11. (උන් වහන්සේගේ) පාසහළ මුදුනින් වැද ඒ බුදුන් පැදකුණු කොට තුන් යලක් සිංහනාද කොට සතියක් මුළුල්ලෙහි උවටැන් කෙළෙමි.

12. තථාගතයන් වහන්සේ සන්දින උතුම් සමවතීන් නැඟී (මෙහි පැමිණෙත්වයි) සිතින් සිතා කෙටියක් හික්මුන් රැස්කළහ.

13. තදපි සො මහාවීරො තෙසං මජ්ඣේ වියාකරී
අපරිමෙයො ඉතො කාස අයං බුද්ධො භවිස්සති.
14. අනු කපිලවහයා රමො හික්කමිත්වා තථාගතො
පට්ඨානං පදහිත්වාන කතා දුක්කරකාරිකං.

 15. අජ්ජාලරුක්කවුලස්මිං නිසීදිත්වා තථාගතො
තත්ථ පායාසමග්ගස්ස නෙරඤ්ජරමුපෙනිති.
 16. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එහිති.
 17. තතො පදකම්මං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සත්ථරුක්කවුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.
 18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
 19. කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගා භෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
 20. බෙමා උප්පලවණ්ණො ච අග්ගා භෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සන්තො'ති පවුට්ඨති.
 21. වීරෙහො ච හත්ථාලවකො අග්ගා භෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා භෙස්සන්තු'පට්ඨකා
ආයු වස්ස සතං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.
 22. ඉදං සුත්වාන චචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිච්ඡඤ්ඤරො අයං.
 23. උක්කුට්ඨිසද්ධං වරෙහන්ති අපෙඨායෙහන්ති හස්සන්ති ච
කතඤ්ජලී නමස්සන්ති දසසහස්සී සදෙවකා.
 24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
 25. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං විරජ්ඣිය
හෙට්ඨා තිණේ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
 26. එම'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

13. එකල්හිදී ඒ මහත්වියා ඇති සම්බුදුහු ඒ හිත්පුන් මධ්‍යයෙහි ‘මේ තෙමේ මෙයින් අප්‍රමෙය වූ කල්පයෙහි බුදු වන්නේ යැ’යි ප්‍රකාශ කළසේක.

14. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙමේ රම්‍ය වූ කපිල නම් සුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වියා වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට -

15. තථාගත තෙම අජපල් නම් නුගරුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඩු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට එළැඹෙයි.

16. ඒ පස්මරුන් දිනු මහසත් නිල්දලාහෝතෙර හිඳ කිරිපිඩු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තමමාභියෙන් ඇසැතුවෝරුක් වෙත එළැඹෙයි.

17. ඉක්බිති ඒ මහායසස් ඇති අනුත්තර වූ මහසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුවෝරුක්මුල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යැ.

18. මොවුන්ගේ ජනිකම්ච තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ’ පිතෘ තෙම ශුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

19. කොලිත යැ උපකිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසථායක තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුන්ට උපසථාන කරන්නාහ.

20. බෙමා යැ උත්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ බුදුන්ගේ උබාධිය ඇසැතූ යැ කියනුලැබෙයි.

21. චිත්ත යැ හත්ථාලවක යැ යන දෙදෙන අගඋච්චු වන්නාහ උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අගඋච්ච වන්නාහ. යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

22. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙට්ඨන් අසා ‘මේ තෙම බුද්ධාච්ඡාරයෙකැ’යි දෙවිමිනිස්සු සතුටු වූවාහු -

23. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති, දසදසසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

24. ඉදින් මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත-කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

25. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛනිර්ථය වැඳූ යටු තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද -

26. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ’යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

27. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤා භීයො වත්තං පසාදයි
උත්තරිං වතමධිබ්බාසිං දසපාරමි පූරියා.
28. වමපකං නාම නගරං අසමො නාම ඛනිකො
අසමා නාම ජනිකා පද්මසා මහෙසිනො.

 29. දසවස්සසහසාති අගාරමජ්ඣමො වසි
උත්තරවසුයසුත්තරා¹. තයො පාසාදුක්ඛතො.
 30. තෙතතිංස සතසහසාති නාරියො සමලඤ්ඤා
උත්තරා නාම සා නාරි රමෙමා නාමා'සි අත්තො.
 31. හිමිකෙත වතුරො දිස්වා රථයානෙන හිකමි
අනුනඅට්ඨමාසාති² පධානං පද්මි ජිනො.
 32. බ්‍රහ්මිනා යාවිතො සනෙතා පද්මො ලොකනායකො
වත්ති වකකං මහාවිරො ධනඤ්ජයානානුක්ඛතො.
 33. සාලො ව උපසාලො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
වරුණො නාමු'පට්ඨාකො පද්මසා මහෙසිනො.
 34. රාධා වෙ'ව සුරාධා'ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තසා හගවතො මහාසොණො'ති වුවවති.
 35. භීයො වෙව අසමො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
රුචි ව නතුරාමා ව අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා.
 36. අට්ඨපඤ්ඤසරත්තං අච්චුග්ගතො මහාමුති
පහා නිඤ්ඤාති තසා අසමා සබ්බතො දිසා.
 37. වතුපසහා සුරියපසහා රත්තනෙති-මණිප්ප හා³
සබ්බා'පි තා හතා හොන්ති පඤ්ඤා ජිනපහුත්තමං.
 38. වස්සසතසහසාති ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බ්‍රහ්මං.
 39. පරිපකකමානසෙ සතෙත බොධි ධිකා අසෙසනො
සෙස'කෙඤ්ජ⁴අනුසාසිකා නිබ්බුතො සො සසාවකො.
 40. උරගොව තවං ජිණ්ණං වද්ධිං⁵ පත්තා'ව පාදපො
ජනිකා සබ්බසංඛාරෙ නිබ්බුතො සො යථා සිධි.
 41. පද්මො ජිනවිරො සඤ්ඤා ධම්මාරාමමිති නිබ්බුතො
ධාතු විජාරිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසනො.

පද්මබුද්ධිවංසො අට්ඨමො.

1. නතු වසු යසුත්තරා - මජ්ඣං, නතු වසු යසා උත්තරා - සීග්‍ර.
2. අනුනකට්ඨමාසාති - මජ්ඣං, අනුනකං අධිස්මාසං සීග්‍ර. PTS.
3. රත්තනෙති - සීග්‍ර.
4. සෙසනෙ - සීග්‍ර, මජ්ඣං.
5. වද්ධිං සීග්‍ර, PTS

27. මම ඒ බුදුන්ගේ බස් අසා තුෂ්ට වූයෙමි සංවේගයට පැමිණි සිතැත්තෙමි දසපාරමිත් පුරන පිණිස මත්තෙහි ද්‍රව්‍ය අධිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

28. මහර්ෂි වූ පද්ම බුදුන්ට වම්පක නම් නගරය විය අසම නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පිතෘ විය මව් නොමෝ අසමා නම් වූ.

29. උන් වහන්සේ දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. උන්තර යැ වසුත්තර යැ යසුත්තර යැ යි උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

30. මොනොවට සරසනලද තෙව්සිදහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. ඒ මෙහෙසි නොමෝ උන්තරා නම් වූ. පුත්‍ර තෙම රම්‍ය නම් වී.

31. පස්මරුන් දිනු බුදුහු සතර පෙරනිමිති දෑක රථයානායෙකින් මහබිනික්මන් කළහ. පුරා අට මසක් ප්‍රධන්වියඪී කළහ.

32. මහත්වියඪී ඇති පද්ම නම් බුදුහු මහබ්බහු විසින් අයදනාලදහු උතුම් වූ ධනඤ්ජය නම් උයන්හි දී දම්සක් පැවැත්වූහ.

33. පද්ම බුදුන්ට සාල යැ උපසාල යැ යි අගසවු දෙදෙනෙක් වූහ. වරුණ නම් තෙර කෙනෙක් උපසායක වූහ.

34. රාධා යැ සුරාධා යැ යි අග්‍රශ්‍රාවිකා දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය 'මහාසොණ' යැ යි කියනු ලැබෙයි.

35. හියා යැ අසම යැ යි අගඋවටුවෝ දෙදෙනෙක් වූහ. රුවි යැ නඤ්ජරාමා යැ යි අගඋවට දෙනමක් වූහ.

36. ඒ පද්ම බුදුහු අටපනස්වියන් උස් වූහ. උන් වහන්සේගේ 30 වූ කැලුම් හැම දෙස නික්මයෙයි.

37. සඳකැල්ම හිරුකැල්ම රුවන්ගිහි මිණිකැල්ම යන එහැම කැලුම්හු උතුම් වූ බුදුන්ගේ කැලුම් පැමිණ නටුවාහු වෙති.

38. එකල්හි හවුරුදු ලක්ෂයක් ආයු පැනෙයි, උන් වහන්සේ එතාක් සිටුනාහු බොහෝ ජනසමූහයා තරණය කරවූහ.

39. පැසුණු ඉඳුරන් ඇති සත්ත්වයන් නිශෙෂයෙන් අවබෝධ කරවා සෙස්සනට අනුශාසනා කොට ශ්‍රාවකයන් සහිත උන්වහන්සේ පිරිනිවියහ.

40. සර්පයෙක් දිරු සැව සෙයින් වෘක්ෂයෙක් පුරාණපත්‍රයක් සෙයින් හැම සංස්කාරයන් හැරපියා ඒ බුදුහු ගින්නක් සෙයින් පිරිනිවියහ.

41. ජිනවර වූ පද්ම බුදුහු ධර්මාරාමයෙහි පිරිනිවියහ. ඒ ඒ පෙදෙස්හි ධාතුහු පතළහ.

අටවැනි වූ පද්ම බුද්ධවංශ යි.

9. නාරද බුද්ධවංසො

1. පදුමස්ස අපරෙත සමබ්බෙද්ධා දිපදුන්නමො
නාරදෙ නාම නාමෙන අසමො අප්පට්ඨග්ගලො.
2. සො බුද්ධො චක්ඛවත්තිස්ස ඡෙට්ඨා දසිනඕරසො
ආමුක්ඛමාලාහරණො¹ උය්‍යානං උපසංඛස්මි.
3. තස්සා'සි^{*} රුක්ඛො යසවිජුලො අභිරුපො බ්‍රහ්ම සුචි
තමරස්සාසානා උපනිසිදි මහාසොණස්ස හෙට්ඨකො,
4. තස්ස ඤාණවරුප්පජ්ඣි අනන්තං චජිරුපමං
තෙන චිච්ඡි සංඛාරෙ උත්තරාසම'වකුජ්ජකං.
5. තස්ස සබ්බ කිලෙසානි අසෙසමභිවාහයි
පාපුණි කෙවලං බොධං බුද්ධඤාණං ච චුද්දස.
6. පාපුණිකානා සංඛොධං ධම්මචක්ඛං පවත්තයි
කොට්ඨසතසහස්සානං පඨමාභිසමයො අහු.
7. මහාදෙණං නාගරාජං චිත්තයනො මහාමුනි
පාටිහෙරං තදුක්ඛාසි දසස්සයනො සදෙවකෙ.
8. තද දෙවමනුස්සානං තමහි ධම්මප්පකාසනෙ
නචුතිකොට්ඨසහස්සානි තරිංසු සබ්බසංසයං.
9. යමහි කාලෙ මහාවීරො ඔවදි සකමත්‍රජං
අසිතිකොට්ඨසහස්සානං තනියා'භිසමයො අහු.
10. සන්තිපාතා තයො ආසුං නාරදස්ස මහෙසිනො
කොට්ඨසතසහස්සානං පඨමො ආසි සමාගමො
11. යද බුද්ධො බුද්ධගුණං සනිදනං පකාසයි
නචුතිකොට්ඨසහස්සානි සමිංසු විමලා තද.

1. අමුත්තමාලාහරණො - සිමු. PTS
ආමුත්තමලාහරණො - ස්‍යා.

2. තප්පාසි - සිමු.
තත්ථාසි - මනුසං.

9. නාරද බුද්ධචංශය

1. පදුම බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි නමින් නාරද නම් වූ අසම වූ අප්‍රතිපුද්ගල වූ ණිපදෙකම සම්බුදු කෙනෙක් වූහ.

2. සක්විතිරජහට ජ්‍යෙෂ්ඨ ඖරසපුත්‍ර වූ ඒ බුදුහු පලන් මල්බරණ ඇත්තාහු උයනට එළැඹියහ.

3. එහි විසුල වූ යසස් ඇති මනහර වූ මහත් වූ පවිත්‍ර වූ වෘක්ෂයෙක් වී. එතැනට පැමිණ ඒ මහමුරුත*රුක්මුල්හි හුන්හ. .

4. එහි දී අප්‍රමෙය වූ වජ්‍රොපම (සියුම්) වූ උතුම් නුවණ පහළ වී. එ නැණින් සංස්කාර ධර්මයන්ගේ උදයව්‍යය (විදග්ගතායෙන්) විමසූහ.

5. එහි දී හැම කෙලෙසුන් තීරවශෙෂ කොට ප්‍රභාණය කළහ, පරිපූර්ණආර්ථමාභිඥානය ලදහ, තුදස් බුදුනුවණ ද ලදහ.

6. සම්බෝධියට පැමිණ දම්සක් පැවැත්වූහ. කෙළලක්ෂයක් සත්තට ප්‍රථමාභිසමය වී.

7. එකල්හි මහමුනිහු මහාද්‍රෝණ නම් නාරජ දමනය කෙරෙමින් දෙවියන් සහිත ලොකයාට පැනෙමින් පෙළහර පෑහ.

8. එකල්හි එ ධම්මෙසුන්හි දෙවිමිනිසුන් අතුරින් අනුකෙළඳහසක් ප්‍රාණිහු හැම සංශය ඉක්ම ගියහ.

9. මහත්වියඪ ඇති බුදුහු යම් කලෙක සිය පුතණුවන්ට ඔවා දුන්හු ද, එකල්හි අසුකෙළ දහසක් සත්තට තෘතීයාභිසමය වී.

10. මහර්ෂි වූ නාරද බුදුන්ට තුන් ශ්‍රාවක සංඝනිපාත කෙරෙක් වූහ. කොට්ඨලක්ෂයක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථම සමාගමය වී.

11. යම් කලෙක බුදුහු නිදන සහිත කොට බුදුගුණ ප්‍රකාශ කළසේක් ද එකල්හි අනුකෙළඳහසක් රහත්හු රැස්වූහ.

* 'සුඵලිත'යි, සද්ධම්මරතනාකරයෙහි එයි.

12. යද වෙරොවනො නාගො දුනං දදති සක්ඛිනො
තද සමිංසු ජිනපුතො අසිතිසතසහසසියො¹.
13. අහං තෙන සමයෙන ජට්ඨො උග්ගතාපනො,
අනුමුක්ඛවරො ආසිං පඤ්ඤාභිකුසු පාරගු.
~~14. තද'ප'හං² අසමසමං සසඛං සපරිජ්ජනං
අනුපානෙන තපොතො වතුනෙනා'භිජ්ජයිං.~~15. සො'පි මං බුද්ධො³ ව්‍යාකාසි, නාරදෙ ලොක නායකො
අපරිමෙයො ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
16. අහු කපිලවංශා රමො නිකම්භිකා තථාගතො
පධානං පදම්භිකා කතා දුක්ඛරුකාරිකං.
17. අප්පාරුකම්බුලසම් නිසීදිකා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගො නෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
18. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එතිති.
19. තතො පදකම්භං කතා බොධිමණ්ඩං අනුක්ඛරො
අසුඤ්ඤාමුලමහි බුජ්ජිස්සති මහායසො.
20. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
21. කොට්ඨො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනඤ්ඤා නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
22. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අසුඤ්ඤා'ති පවුච්ඡති.
23. විනෙකා ව හක්ඛාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරානතුමාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තුපට්ඨිකා
ආයු වස්සන්තං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.

1. අසිතිසතසහසසියො - සා.

2. තද'ප'හං - මජ්ඣිම, සා, සිමු; මනුස.

3. සම්බුද්ධො - සිමු.

12. යම් කලෙක වෙරොවන නම් නාග තෙම දන් දුන්නේ ද එකල්හි අසුන්කයෙක් ශ්‍රාවකයෝ රැස්වූහ.

13. එකල්හි මම් උග්‍රතපස් ඇති ජට්ට වූයෙම් පක්‍ෂකභිඤ්ඤාවන්හි පරතෙරට පැමිණියෙම් අහස්හි සරත්‍රයෙම් වීමි.

14. එකල්හිද මම් සතුන් සහිත වූ පරිජනයා (උපාසක ජනයා) සහිත වූ අසමසම වූ බුදුන් අභාරපානයෙන් සත්පවා සදුනෙන් දිදීමි.

15. ලොකනායක වූ ඒ නාරද බුදුහු ද 'මේ තෙම මෙයින් අප්‍රමේය වූ කල්පයෙහි බුදු වන්නේ යැ' යි මට විවරණ දුන්සේක.

16. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙමේ රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්විෂ්ඨය වඩා දුන්නරක්‍රියා කොට-

17. තථාගත තෙම අප්පල් නම් නුගරුක්වුල්හි හිඳ එහි දි කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට එළැඹෙයි.

18. ඒ පස්මරුන් දිනු බුදුහු නිල්දලා හෝතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) දිළිඳුසෙල කළ උත්තමමාභියෙන් ඇසැතුවෝරුක් වෙත එළැඹෙයි.

19. ඉක්බිති ඒ මහායසස් ඇති අනුග්‍රහ වූ මහසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුවෝරුක්වුල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යි.

20. මොවුන්ගේ ජිකිකම්ම තොමෝ මායා නම් වන්නියැ පිතෘ තෙම ශ්‍රද්ධාදන නම් වන්නේ යැ, මේ රෙම ගෞරම නම් වන්නේ යි.

21. කොලිත යැ උපනිසා යැ යන දෙදෙන අශ්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුන්ට උපසායන කරන්නාහ.

22. බෙවා යැ උත්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අශ්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ බුදුන් ගේ බොධිය 'ඇසැතුව' යයි කියනු ලැබෙයි.

23. වික්ක යැ හත්ථාලික යැ යන දෙදෙන අගඋච්ච වන්නාහ, උත්තරා යැ නන්දරාතා යැ යන දෙදෙන අගඋච්ච වන්නාහ, යසස් ඇති ඒ ගෞරම බුදුන්ට හවුරුදුසියෙක් ආශ්‍ර වෙයි.

24. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙත්තො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධච්ඡිකුරො අයං.
25. උක්කුට්ඨිසංඝං වතෙතන්ති අපඨාටෙත්ති හසන්ති ව
කත ඤජ්ඣි නමස්සන්ති දසසහසසි සදෙවකා.
26. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස චිරජක්ඛිස්සාම සාසනං
අනාගතමි. අඛානෙ හෙස්සාම සමුත්තා ඉමං.
27. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිත්තිං චිරජක්ඛිය
හෙට්ඨා තිස්ස ගමෙහඤ්ඤාන උත්තරන්ති මහානදිං.
28. එමථෙව මයං සද්ධම්ම යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමි අඛානෙ භෙස්සාම සමුත්තා ඉමං.
29. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤාන භික්ඛා භාවෙත්ති මානසං
අධිට්ඨන්ති වතං උග්ගං දසපාරමීපුරියා.
30. නගරං ධක්ඛෙවති නාම සුද්දවො නාම ඛන්තියො
අනොමා නාම ජනිකා නාරදස්ස මහෙත්තො.
31. නවවස්සසහස්සාති අගාරමඤ්ඤාසා වසී
ජිනො චිජිනො චිජිනා'භිරාමො² තයො පාසාද මුත්තමා.
32. නිවන්තාරිස්සහස්සාති නාරියො සමලඛිතා
චිජිතසෙතා.³ නාම නාරි නක්ඛන්තරො නාම අනුජො.
33. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා පදසා⁴ ගමනෙන නික්ඛමී
සත්තාහංපධානවරියං⁵. අවරී ලොකනායකො.

1. භාසෙත්ථ - සිමු, මජ්ඣං, සා, භාසෙත්ථා. PTS.

2. ජිනො චිජිනාභිරාමො - මජ්ඣං, සා.

3. ජිනා චිජිනා භුට්ඨා - සිමු.

4. ජිතසෙතා - සිමු.

4. පාසාද - සිමු.

5. පධානවාරං - මජ්ඣං, සා.

24. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් අසා 'මේ තෙම බුද්ධාභිකූරයෙකු යි දෙව්මිනිස්සු සතුටු වූවාහු-

25. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

26. දිනේ මේ ලොකනාථයන් ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත-කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

27. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛතිර්ථය වැරදිය යටු තොටැහි ගෙන මහගඟ තරණය කෙරෙත් ද-

28. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ දිනේ මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ'යි.

29. මම ඒ දුදුනුදුගේ බස් අසා මත්තෙහි සිත් වඩා දස පාරමීන් පුරන පිණිස උග්‍ර වූ ව්‍යාය අධිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

30. මහර්ෂී වූ නාරද බුදුන්ගේ නගරය ධනාවතී නම, සුදොව නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පිතෘ විය, මව තොමෝ අනොමා නම් වූ.

31. උන් වහන්සේ නවදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි උසුන, ඔබට ජීන යැ උජීන යැ විජීතාභිරාම යැ යි උතුම් වූ තුන්පහයෙක් වී.

32. මොනොවට සරහනලද තෙසාලිස් දහසක් පිරිවර ස්ත්‍රීහු වූහ, මෙහෙසි තොමෝ විජීතයෙනා නමු, පුත්‍ර ගතම නඤ්ඤාතර නම් වී.

33. ලොකනායක වූ නාරද මුනිහු සතරපෙරනිමිති දෑක පියගමනින් හෙබිනික්මන් කළහ, සතියක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වියා කළහ.

34. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සන්තො නාරදෙ ලොකනායකො
ව නති වකකං මහාවීරො ධනඤ්ඤ'යානා මුත්තමෙ.
35. හද්දසාලො ජිතමිත්තො අහෙසුං අග්ගසාවකා
වාසෙවෙසා නාමු'ප්පට්ඨාකො නාරදස්ස මහෙසීනො.
36. උනන්තරා එගගුනී වෙ'ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි භස්ස හගව නො මහාසානො'ති චුට්ඨති.
37. උග්ගච්ඡෙදු ව වසහො ව අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා
ඉන්ද්‍රවරි ව උනදී ව¹ අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
38. අට්ඨාසීතිරතනානි අච්ඡායනො මහාමුනි
කඤ්ඤනගසියසංකායො දසසහසසී වීරොචති².
39. තස්ස ව්‍යාමප්පහා කායා නිඛාවති දියොදියං
නිරන්තරං දිවාරතතිං යොජනං එරතෙ තදු³.
40. න කෙවි තෙන සමයෙන සමන්තා යොජනෙ ජනා
උකකා පදිපෙ උජ්ජාලෙනති⁴ බුද්ධරංසෙන ඔක්ඛා.
41. නමුනිවස්සහස්සානි අයු විජ්ජති තාවද
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බහුං.
42. යථා උච්ඡිති ගගනං විවික්ඛං උපසොහති
තථෙ'ව සාසනං තස්ස අරහතෙනහි සොහති.
43. සංසාරයොතං තරණාය සෙසකෙ පටිපත්තකෙ
ධම්මසෙතුං දළහං කඤ්ඤා නිබ්බුතො යො නරායහො.
44. සො'පි බුද්ධො අසමසමො තෙ'පි ධිණ්ණාවා අතුලතෙජා
සබ්බං සමන්තරහිතං නනු රිත්තා සබ්බසම්ඛාරා.
45. නාරදෙ ජිනවසහො නිබ්බුතො සුදස්සනෙ පුරෙ
තස්සෙ'ව ජිනපුපවරො වතුයොජන'මුත්තකො'ති.

නාරද බුද්ධවංසො නවමො.

1. ඉන්ද්‍රවරි ව වස්ඨි ව - මජ්ඣ. ඉන්ද්‍රවරි ව ගස්ඨි ව - සා.
 2. විරොචං - සිමු.
 3. දියා - සිමු. සද - සා, මජ්ඣ.
 4. උජ්ජලෙනති - PTS.

34. මහත්වියා ඇති ලොභනායක වූ නාරදමුනිසුහු මහබඹු විසින් අයනාලදුහු උතුම් වූ ධනඤජය නම් උයනෙහි දම්සක් පැවැත්වූහ.

35. මහර්මි වූ නාරදමුනිසුනට හඳුසාල යැ ජිතමිත්‍ර යැ යි අගසවු දෙනමක් වූහ. වාසෙට්ඨ නම් තෙර කෙනෙක් උපසථායක වූහ.

36. උත්තරා යැ එග්ගුනී යැ යි අගුග්‍රාභිකා දෙනමක් වූහ. ඒ භාග්‍ය-වතුන්ගේ බොධිය මහාසොණ (මහමුරුත) යයි කියනුලැබෙයි.

37. උග්ගරිඤ්ඤ යැ වසභ යැ යි අගඋවවුවෝ දෙදෙනෙක් වූහ. ඉන්දිවරියැ උනදී යැ යි අගඋවට දෙදෙනෙක් වූහ.

38. අට අසුරියන් උස්වූ සම්බුදුහු රන්අඟයක් සෙයින් දසදහස්ක් සක්වළ බැබැළ වූහ.

39. එකල්හි උන් වහන්සේගේ සිරුරින් නික්මුණු ව්‍යාමප්‍රභාව දිශානුදිශාවන්හි යොදනක් මුළුල්ලෙහි දිව්‍යය නිරතුරු පැතිරෙයි.

40. එසමයෙහි භාන්පසැ යොදුනෙක්හි බුදුරැසින් වතළ කිසි ජන කෙනෙක් පහන් නො දල්වන්.

41. එකල්හි අනුදහස්ක් හවුරුදු ආයු පැනෙයි. උන් වහන්සේ ඒතාක් කල් සිටුනාහු බොහෝ ජනසමූහයා (සසරකතරින්) තරණය කරවූහ.

42. යම්සේ ගුවන්තලය තාරකාවන් කරණකොට ගෙන හොබනේ ද, එසෙයින් මැ උන් වහන්සේගේ සස්න රහතුන් කරණ කොට ගෙන හොබී.

43. නරොත්තම වූ ඒ බුදුහු සෙසු ප්‍රතිපත්තයන් සංසාරශ්‍රොතස තරණය කරණ පිණිස දහම්භෙය දැඩි කොට පිරිනිවිසහ.

44. අසමසම වූ ඒ බුදුහු ද අතුලා වූ තෙජස් ඇති ඒ ක්ෂිණාසුවයෝ ද යන එහැම අතුරුදහන් විය හැම සංකර්ම සිස්වූවාහු නො ද?

45. ජිනාත්තම වූ නාරදමුනිහු සුදගින පුරයෙහි පිරිනිවිසහ. එහි මැ උතුම් වූ ජිනස්තූපය සිව්‍යොත්තෙක් උස් වූයේ යි.

තවවැනි නාරද බුද්ධවංශ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

10. පද්මිකතර බුද්ධවංසො

1. නාරදස්ස අපරෙන සමබුද්ධා දිපද්වන්තමො,
පද්මිකතරො නාම ජිනො අකොකාභො:2 සාගරූපමො.
2. මණ්ඩකපො'ව සො ආසි යමහි බුද්ධො3 අජායථ.
උසසත්තකුසලා ජනතා තමහි කපො4 අජායථ.
3. පද්මිකතරස්ස හගටිනො පඨමෙ ධම්මදෙසනෙ
කොට්ඨසහසසානං ධම්මාභිසමයො අහු.
4. තතො පරමෙ වස්සනෙ තප්පයනෙ ව පාණිනො
සත්තතිංසහසහසානං දුතියා'භිසමයො අහු.
5. යමෙ කාලෙ මහාවිරො ආනන්දං උපසංඛාමි
පිතුසන්තිකමුපාගන්වා අහනි* අමතදුදුහිං.
6. ආහතෙ* අමතභෙරිමහි' වස්සනෙ ධම්මවුට්ඨියා*
පඤ්ඤාසහසහසසානං තතියා'භිසමයො දහු.
7. ඔවාදකො විඤ්ඤාපකො තාරකො සංඛපාණිනං
දෙසනාකුසලො බුද්ධො තාරෙසි ජනනං බහුං.
8. සන්තිපාතා තයො ආසුං පද්මිකතරස්ස සන්තිනො
කොට්ඨසහසසානං පඨමො ආසි සමාගමො.
9. යද් බුද්ධා දසමසමා වසී වෙභාරපබ්බතෙ
නවුතිකොට්ඨසහසසානං දුතියො ආසි සමාගමො.
10. පුන වාරිකං පකකනෙ ගාමනිගමරට්ඨනො
අසිතිකොට්ඨසහසසානං තතියො ආසි සමාගමො.
11. අහං තෙන සමයෙන ජට්ටො නාම රට්ඨකො
සමබුද්ධපමුඛං සංඝං සහන්තං දුස්සම'දස්'හං.

1. දිපද්වන්තමො - සිමු.

2. අක්කොකාභො - මට්. PTS.

3. බුද්ධා - සිමු.

4. කපො - සිමු.

5. ආහනි - මජ්ඣ.

6. අහතෙ - සිමු.

7. ධම්මභෙරිමහි - සිමු අමතදුදුහිං PTS.

8. වුට්ඨියො - සිමු.

10. පද්මිකතර බුද්ධචංශය

1. නාරද නම් සමාසම්බුද්ධාට මෑතභාගයෙහි අකම්පා වූ සාගරයට බදු උපමා ඇති පියුමතුරා නම් ද්විපදෙන්නම සමාසම්බුද්ධා (ලොවැ පහළ වූහ.)

2. යම් කපෙක පියුමතුරා සමාසම්බුද්ධා උපන්සේක් ද, හේ මණ්ඩක-ලපය බදු වී යැ. එකප්ති උත්සන්න වූ කුසල් ඇති ජනපද්විභය උපත.

3. පියුමතුරා බුද්ධත්තේ දුට්ඨධර්මදෙශනායෙහි කෙළලක්ෂයක් ප්‍රාණින්ට ධර්මාභිසමය විය.

4. එයින් මෑතභාගයෙහිදු ප්‍රාණින් පිණවන වර්ණාසාදානුගේ අතරයෙහි සත්තිස් ලක්ෂයක් ප්‍රාණින්ට ද්විතියාභිසමය වී.

5. යම් කලෙක මහත්වීර්‍ය ඇති බුද්ධා ආනන්ද නම් වූ පියමහරජුන් කරා එළඹීමක් ද, එකල්හි පියරජුන් කරා පැමිණ අමා බෙර පහළහ.

6. අමාබෙර පහළ කල්හි දහම්වැසි වස්නා කල්හි පනස්ලක්ෂයක් ප්‍රාණින්ට තෘතියාභිසමය වී.

7. හැම සත්තට සරණශීලාදීන් අවවාද කරන සිව්සස් අවබෝධ කරන චතුරොස තරණය කරවන දෙශනායෙහි නිදුණ වූ බුද්ධා බොහෝ ජනපද්විභයා සසරකතරින් තරණය කරවූයේක.

8. පියුමතුරා බුද්ධත්තේ තුන් ශ්‍රාවකසන්තිපාත කෙනෙක් වූහ. කෙළ-ලක්ෂයක් ශ්‍රාවකයන්ගේ දුට්ඨසමාගමය වී.

9. යම් කලෙක දසමසම වූ බුද්ධා වෙහාරපථිතයෙහි වස්වුසුයේක් ද එකල්හි අනුභවයක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ද්විතිය සමාගමය වී.

10. නැවත වාරිකායෙහි නික්මුණු කල්හි ගම්ඤ්ජයම්භද්ධානවියෙන් නික්ම පැවිදි වූ අසු කෙළදහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ තෘතිය සමාගමය වී.

11. එසමයෙහි මම් ජරිල නම් මහරැටි වූයේම් බුද්ධාමොක්ෂභනට සිවුරු සහිත උතුම් දනක් දිනිමි.

12. සො'පි මං බුද්ධො¹ විශාකාසී සංඝමජ්ජෙති නිසිදිය
සංඝමජ්ජෙති ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
13. අහු කපිලවතයා රමො නිකඛිතො. තථාගතො
පධානං පද්ධිකාන කතා දුකකරකාරිකං.

 14. අප්පාලරුකඛ්ඛුලංගිං නිසිදිතො තථාගතො
තස්ස පායං සමග්ගෙහ තෙරඤ්ඤාප්පෙති.
 15. තෙරඤ්ඤාය තීරමිති පායං ආදා සො ජිනො
පටිඤ්ඤාප්පමග්ගෙන බොධිමුලමිති එතිති.
 16. තතො පදකම්මං කතා බොධිමණ්ඩං අනුක්තරො
අසුකරුකඛ්ඛුලමිති බුද්ධිසසති මහායසො.
 17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
 18. කොලීනො උපතිස්සො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
 19. බෙමා උප්පලාණ්ණො ච අග්ගාහෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අසුකොති පවුට්ති.
 20. විකේතා ච හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
ආයු වස්සන්තං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
 21. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමස්ස මහෙසීනො
ආමොදිතා නරමාදි බුද්ධිබ්ජිකුරො අයං.
 22. උකකුට්ඨිසද්ධං වතේන්ති අප්පථාට්ඨන්ති හස්සන්ති ච
කතඤ්ඤි තමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.

1. කද - සිමු.

12. ඒ පියුමතුරා සඵඤ්ඤා වහන්සේ ද සහමාද වැඩහිඳ මේ තෙම මෙයින් ලක්ෂයක් වන කල්පයෙහි බුදු වන්නේ යැ'යි මට විශ්වාස දුන්නේය.

13. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙමේ රමා මු කපිල නම් පුරයෙහි නික්ම ප්‍රධන්වියා වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

14. තථාගත තෙම අප්පල් නම් නුගරුක්වුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට එළැඹෙයි.

15. ඒ පස්මරුන් දනු බුදුහු නිල්දලාහෝතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උක්කමමාඨියෙන් ඇසැතුබෝරුක් වෙත එළැඹෙයි.

16. ඉක්බිති ඒ මහාසසස් ඇති අනුක්‍රාම වූ මහසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුබෝරුක් වුල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යි.

17. මොවුන්ගේ ජනිතමව් තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ. පිතෘ තෙම ශුඤ්ඤාදා නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

18. කෝලිත යැ උපතිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසාදායක තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුන්ට උපසාදාන කරන්නාහ.

19. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකාවන්නාහ. ඒ බුදුන්ගේ බොධිය 'ඇසැතු' යයි කියනුලැබෙයි.

20. වික්ක යැ හත්ථාලවක යැ යන දෙදෙන අග උච්චු වන්නාහ, උක්කරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අගඋච්ච වන්නාහ. යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදුසියයෙක් ආයු වෙයි.

21. අසම වූ මහර්මීන්ගේ මෙවදන් අසා 'මේ තෙම බුද්ධාභිකුරයෙකැ' යි දෙවිමිනිස්සු සතුටු වූවාහු-

22. ඔල්වරසත් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස චිරජක්ඛිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
24. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්සං චිරජක්ඛිය
හෙට්ඨා තිස්සෙ ගහෙක්ඛාන උත්තරන්ති මහානදිං.

 25. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
 26. තස්සා'පි වචනං සුක්ඛා උත්තරිං වතමධිට්ඨතිං
අකාසි'මුග්ගං දලහඬිතිං දසපාරමිපුරියා.
 27. ව්‍යාහතා¹ තිස්සියා සබ්බෙ විමනා දුමමනා තද
න තෙසං කෙටි පරිවරන්ති රට්ඨතො නිවජ්ඣන්ති තෙ.
 28. සබ්බෙ තත්ථ සමාගන්ත්වා උපගඤ්ජුං² බුද්ධස්නතිකෙ
තුචං නාලො මහාවීර සරණං හොති වක්ඛුමි³.
 29. අනුකම්පකො කාරුණිකො හිතෙසි සබ්බපාණිනං
සමපකෙත තිස්සියෙ සබ්බෙ පඤ්ඤාසිලෙ පතිට්ඨති.
 30. එවං නිරාකුලං ආසි සුඤ්ඤකං තිස්සියෙහි තං
විචික්ඛං අරහතෙහි වසිභූතෙහි තදිති.
 31. නගරං භංසවතීනාම⁴ ආනන්දො නාම ඛන්තියො
සුජාතා නාම ජනිකා පද්මිකරස්ස මහෙසිනො.
 32. දස'වස්සසහස්සානි අගාරමජ්ඣකියො වසී
නරවාහනො යසො වසවත්ති තයො පාසාදමුක්ඛමා.
 33. තිවත්තාරිසසහස්සානි නාරියො සමලඬකතා
වසුදත්තා නාම නාරී උත්තරො නාම අත්තජො.
 34. නිමිකෙත වතුරො දිස්වා පාසාදෙනා'හිනික්ඛමි
සත්තාහං පධානචාරං අවරි පුරිසුක්ඛමො.

1. බ්‍යාහතා - මජ්ඣ.

2. උපගඤ්ජුං - සිමු, PTS.

3. වක්ඛුමා - සිමු.

4. හෙමවතී - සිමු.

5. නවං - මනුස,

23. ඉදින් මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. යමයේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛකීර්ථය වැරදූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද,

25. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ'යි.

26. මම ඒ බුදුහුදුගේ බස් අසා මත්තෙහි ඉතය අධිඤ්ඤාන කෙළෙමි, දස පාරමීන් පුරන පිණිස උග්‍ර වූ දාස්ථියාය කෙළෙමි.

27. එකල්හි හැම කීර්ථකයෝ නසනලද මානදම් ඇත්තාහු විරූපයින් ඇත්තාහු නො සතුටු සිත් ඇති වූහ, ඔවුනට කිසි කෙනෙක් සත්කාරාදී පිරියම් නො කෙරෙති, ඔවුන් සිය රටින් තෙරන්.

28. ඔහු හැම දෙන රැස් වූ ඒ බුදුන් දෙන එළැඹියාහ. පසැස්ඇති මහාවීරයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ ශාසනා දූවහ, සරණ වුව මැනැවැ'යි. (සරණ ගියහ.)

29. හැම සත්තට අනුකම්පා ඇති කාරුණික වූ හිතෙහි වූ සච්ඡයන් වහන්සේ පැමිණි හැම කීර්ථකයන් පන්සිල්හි පිහිටි වූහ.

30. මෙයේ ඒ බුදුන්ගේ සස්න කීර්ථකයන් විසින් අනාකුල වූයේ සිස් වූයේ විය, වශී බවට පැමිණි තාදිගුණ ඇති රහතුන් විසින් අතිශයින් විසිතුරු වී.

31. මහර්මි වූ පියුමතුරා බුදුන්ගේ නගරය හංසවතී නම, ආනන්ද නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පිතෘ වී යැ, මව් තොමෝ සුජාතා නම් වූ.

32. උන් වහන්සේ දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට නරවාහන යැ යස යැ වසවකි යැ යි උතුම් තුන්පහයෙක් වී.

33. මොනවට සරහනලද පරිවාරස්ත්‍රීහු තෙසාළිස්දහසක් වූහ, මෙහෙසි තොමෝ වසුදකා නම් වූ, පුත්‍ර තෙම උත්තර නම් වී.

34. පුරුෂොක්කම වූ පියුමතුරා බුදුහු සතර පෙර නිමිති දක ප්‍රාසදය හා සමග මහතිනික්මන් කළහ, සතියක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වියා කළහ.

35. බ්‍රහ්මුනා යාවිතො සතො පදුමුත්තරො විනායකො¹
වතති වක්කං මහාවීරො මිට්ඨියානමුත්තමෙ.
36. දෙවලො ව සුජාතො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සුමනො නාමුපට්ඨාකො පදුමුත්තරස්ස සන්ත්තො².
37. අමීනා අසමා වෙව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස හගවතො සලලො'ති පවුච්චති.
38. විතිණ්ණො වෙව තිස්සො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
හත්ථො වෙව විචිත්තා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
39. අට්ඨපඤ්ඤාසරනනං³ අවබුග්ගතො මහාමුනි
කඤ්ඤනග්ගිය⁴ සංකාසො වතතිංසවරලක්ඛණො.
40. කුඩ්ධා කවාටා භිතති ව රුක්ඛා නගසිලුවයා
න තස්සා'වරණං අත්ථි සමන්තා ද්වාදසයොජනෙ.
41. වස්සසතසහසසානි ආයු චිජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
42. සත්තාරෙත්වා බහුජනං ජිජ්ඣිත්වා සබ්බසංසයං
ජලිත්වා අග්ගිකක්ඛන්ධො'ව නිබ්බුතො සො සසාවකො.
43. පදුමුත්තරො ජිනො බුද්ධො නන්දරාමෙති නිබ්බුතො
තත්ථො'ව තස්ස⁵ ථූපවරො ද්වාදසුබ්බධ යොජනො'ති.

පදුමුත්තරබුද්ධිවංසො දසමො.

1. පදුමුත්තරනායකො - මනුප.

2. මහෙසිනො - මව්. PTS.

3. අට්ඨපඤ්ඤාසං - මජ්ඣ.

4. කඤ්ඤනග්ගිය - සිමු.

5. තත්තෙවස්ස - මජ්ඣ.

35. මහත්වියා ඇති පද්මානන්ද සභිකයන් වහන්සේ මහබලාගාර විසින් අයදනාලදු උතුම් වූ මිලිලා නම් උයන්හි දී දම්සක් පැවැත්වූහ.

36. ශාසනා වූ පියුමතුරා බුදුන්ට දෙවල යැ පූජාන යැ යි අගසවු දෙනමක් වූහ, සුමන නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් වූහ.

37. අමිතා යැ අසමා යැ යි අග්‍රාමිකා දෙනමක් වූහ, ඒ භාග්‍ය වතුන්ගේ බොධිය 'සලල' යයි කියනු ලැබේ.

38. විනිශ්ශා යැ නිසා යැ යන දෙදෙන අගඋවට වූහ. හත්තා යැ විචිත්තා යැ යන දෙදෙන අගඋවට වූහ.

39. අටපනස්සත් උස් වූ මහමුනිහු උතුම් වූ දෙතිස්මහපුරිස්ලකුණු ඇතියානු කසුන්ඇඟයක් බඳු වූහ.

40. ඒ පියුමතුරා බුදුන්ට භාත්පසු දෙළොස් යොදුන් තැන්හි කොඩවරපවුරු යැ කවුළු යැ බිත්ති යැ රැක් යැ ගල්පවු යැ යන මොහු ආවරණ නැති.

41. එකල්හි සියදහසක් හවුරුදු ආයු වී, එතෙක් වැඩසිටි ඒ බුදුහු බොහෝ ජනසමූහයා සසරකතරින් තැරැ වූහ.

42. බොහෝ ජනයා සසරින් තරවා සියලු සැක සිදු ගිනිකඳු සෙයින් දිලිහි ශ්‍රාවකයන් සහිත වූ ඒ පියුමතුරා බුදුහු පිරිනිවිසේක.

43. පස්මරුන් දිනූ පියුමතුරා බුදුහු නන්දාරාමයෙහි පිරිනිවිසහ, එහි මැ උන් වහන්සේගේ උතුම් ස්තුතිය දෙළොස්යොදුන් උස්කොට බඳවනලදි.

දස වැනි පද්මානන්ද බුද්ධිවංශ යි.

11. සුමේධ බුද්ධචංසො

1. පදුමුක්කරස්ස අපරෙන සුමේධො නාම නායකො
දුරාසද්ද උග්ගතෙජො සංඛලොකුක්කමො¹ මුනි.
2. පසන්නනෙතො සුමුඛො ඉහා උජ්ජ පතාපවා
භිතෙසී සංඛසන්නානං බහු මොවෙසී බක්ඛනා.
3. යද ඛුද්ධා පාපුණ්ඤා කෙවලං බොධිමුක්කමං
සුදස්සනමහි නගරෙ ධම්මවක්කං පවත්තයි,
4. තස්සාභිසමයා තීණි අහෙසුං ධම්මදෙසනෙ
කොට්ඨසභස්සානං පඨමා'භිසමයො අහු.
5. පුනාපරං කුම්භකණ්ණං යක්ඛං සො දමයි ජිනො
නමුනි කොට්ඨසභස්සානං දුතියාභි සමයො අහු.
6. පුනාපරං අමිතයසො චතුසථං පකාසයි
අසීති කොට්ඨසභස්සානං තතියාභිසමයො අහු.
7. සන්තිපානා තයො ආසුං සුමේධස්ස මහෙසින්තො
බිණ්ණාසවානං විමලානං සත්තචිත්තාන'තඤ්ඤා².
8. සුදස්සනං නගරවරං උපගඤ්ජි ජිනො යද
තද බිණ්ණාසවා භික්ඛු සමිංසු සතකොට්ඨයො.
9. පුනාපරං දෙවතුටෙ භික්ඛුනං කඨිනඤ්ඤ
තද නමුනි කොට්ඨං දුතියො ආසී සමාගමො.
10. පුනාපරං දසබලො යද වරති වාරිකං
තද අසීතිකොට්ඨං තතියො ආසී සමාගමො.
11. අහං තෙන සමයෙන උත්තරො නාම මාණවො
අසීතිකොට්ඨො මයහං සරෙ සන්තිට්ඨං ධනං.

1. 'ලොකුක්කරො - සිමු.

2. විත්තානතාදිනං - ඔහුප,

11. සුමෙධ බුද්ධචංශය

1. පියුමතුරා නම් බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි ලොකනායක වූ නො ගැටියහැකි වූ උග්‍රතෙජස් ඇති මුළුලොවට උතුම් වූ සුමෙධ නම් බුදුහු (ලොව පහළ වූ සේක.)

2. පහන් නුවන් ඇති මනා මුව ඇති සිරුරු පමණින් මහත් වූ සෘජුගාත්‍ර ඇති බබළන සිරුරු ඇති හැම සත්තට හිතකර වූ උන් වහන්සේ බොහෝ සත්කයන් සංසාරබන්ධනයෙන් මුදුනු සේක.

3. යම් කලෙකැ සුමෙධ බුදුහු උතුම් වූ පරිපූර්ණ සම්බෝධියට පැමිණ සුදගීන නගරයෙහි දම්සක් පැවැත් වූ සේක් ද,

4. එකල්හි උන්වහන්සේ ගේ ධර්ම දෙශනායෙහි ධර්මාභිසමය තුනෙක් වී යැ. කෙළ සුවහසක් සත්තට ප්‍රථමාභිසමය වී.

5. යළි පස්මරුන් දිනු ඒ සුමෙධ බුදුහු කුමහකණ් නම් යක්ෂයා දමනය කළ සේක. (එකල්හි) අනු කෙළ දහසක් සත්තට ද්විතීයාභිසමය වී.

6. යළි අපමණ යසස් ඇති බුදුහු චතුස්සත්‍යාය ප්‍රකාශ කළහ, (එකල්හි) අසූ කෙළ දහසක් සත්තට තුන් වැනි ධර්මාභිසමය වී.

7. මහර්මි වූ සුමෙධ සච්ඡයන් වහන්සේට විගතරාගාදි මල ඇති සත්ත්‍වන් සිත් ඇති තාදීගුණ ඇති රහතුන්ගේ සන්ධිපාත තුනෙක් වී.

8. යම් කලෙකැ පස්මරුන් දිනු බුදුහු සුදගීන නම් නගරවරය කරා එළැඹී සේක් ද, එකල්හි ක්ෂිණසුඛ භික්ෂූහු සියක් කොටියක් රැස්වූහ.

9. යළි දෙවතුටයෙහි භික්ෂූන්ට කෙළින් සිවුරු අතුළ කල්හි අනු කෙළක් ශ්‍රාවකයන් ගේ ද්විතීය සමාගමය වී.

10. යළි යම් කලෙකැ දසබල බුදුහු වාරිකායෙහි වැඩිසේක් ද එකල්හි අසූ කොටියක් ශ්‍රාවකයන්ගේ තෘතීය සමාගමය වී.

11. එසමයෙහි මම උක්කර නම් මාණවයෙක් වීමි, මාගේ ගෙහි අසූ කෙළක් ධනය රැස් කරන ලද වී.

12. කෙවලං සබ්බං දන්තාන සසඛෙත ලොකනායකෙ¹
සරණං තස්සු'පාගඤ්ජං පබ්බජ්ජඤ්චා'භිරොවයි².
13. සො'පි මං බුද්ධො³ ව්‍යාකාසී කරොතොතො අනුමොදනං
තිංසකප්පසහස්සමභි අයං බුද්ධො භවිස්සති.
14. අහු කපිලවනයා රමො නිකම්භිකා තථාගතො
පධානං පදම්භිකාන කතා දුක්කරකාරිකං.
15. අප්පාලරුක්කමුලස්මිං නිසීද්ධිකා තථාගතො
තත්පායංසමග්ගස්ස නෙරඤ්ජරමුපෙහිති.
16. නෙරඤ්ජරාය තීරමභි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවිරමග්ගෙන බොධිමුලමභි ඵහිති.
17. තතො පදකම්මං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සත්ථරුක්කමුලමභි බුද්ධස්සති මහායසො.
18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
19. කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා භෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
20. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා භෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සත්ථො'ති පට්ඨවති.
21. විතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා භෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා භෙස්සන්තු'උච්ඡිකා
ආයු වස්සන්තං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
22. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙස්සිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබිජ්ඣකුරො අයං.
23. උක්කුට්ඨිසද්දං විතෙතන්ති අපෙඨාටෙනති හස්සන්ති ව
කතඤ්ජලී නමස්සන්ති දස්සහස්සි සදෙවකා.

1. සසඛං ලොකනායකං - PTS

2. අභිරොවයි - PTS

3. තද - මව්.

12. සියලු ධනය නිරවශේෂයෙන් සතුන් සහිත ලෝකනායකයන් විෂයයෙහි පුදු උන් වහන්සේගේ සරණයට පැමිණියෙහි, පැවිද්ද රුවි කෙළෙහි.

13. ඒ සුමේධ බුදුහු ද අනුමොදනා කරන්නාහු 'මේ තෙම මෙයින් තිස්දහසක් වන කප්පි බුදු වන්නේ යැ' යි මට විවරණ දුන් සේක.

14. එකල්හි තථාගත වූ මේ තෙමේ රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වියය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට -

15. තථාගත තෙම අප්පල් නම් නුගරුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරි-පිඩු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට එළැඹෙයි.

16. පස්මරුන් දිනු මුනිහු නිල්දලාහෝතෙර හිඳ කිරිපිඩු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තම මාභියෙන් ඇසැතු බෝරුක් වෙත එළැඹෙයි.

17. ඉක්බිති මහායසස් ඇති අනුත්තර වූ මහසත් බෝ මැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතු බෝරුක මුල්හි හිඳ බුදු වන්නේ යි.

18. මොවුන්ගේ ජනිත මව මායා නම් වන්නී යැ, පිය තෙමේ ශුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

19. කොලිත යැ උපතිසා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ; ආනඤ්ඤා නම් උපසාධායක තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුනට උපසාධන කරන්නාහ.

20. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණායා යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබෙයි.

21. විත්ත යැ හත්ථාලවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසාධායක වන්නාහ. උත්තරා යැ නඤ්ඤා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසාධිකා වන්නාහ. යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වන්නේ යි.

22. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙ බස් අසා 'මේ තෙම බුද්ධ-බිජාඔකුරයෙකැ' යි සතුටු වූ දෙව් මිනිස්සු-

23. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහයෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝ වැස්සත් බද්දිළි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජකියාම සාසනං
අනාගතමිති අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
25. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථා විරජකිය
හෙට්ඨා තිස්සෙ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
26. ඵව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්චාමි'මං ජිනං
අනාගතමිති අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
27. තස්සා'පි වචනං සුත්වා භියෙය්‍යා ටිත්තං පසාදයිං
උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමි පූරියා.
28. සුත්තන්තං විනයඤ්චාපි නවධතං සත්ථුසාසනං
සබ්බං පරියාපුණිත්වාන සොහයිං ජිනසාසනං.
29. තත්ථ'ප්පමත්තො විහරන්තො නිසජ්ජට්ඨානවධතමෙ
අභිඤ්ඤාසු පාරමිං ගන්ත්වා බ්‍රහ්මලොකමඤ්ජ'හං.¹
30. සුදසන්නං නාම නගරං සුදත්තො නාම ඛනතියො
සුදත්තො නාම ජනිකා සුමේධස්ස මහෙසිනො.
31. නවටස්සසහස්සානි අගාරමජ්ඣස්සො වසී
සුවඤ්ඤාක කොඤ්ඤා සිරිවඩ්ඨා² තයො පාසාද මුත්තමා.
32. ති සොළසසහස්සානි නාරිතො සමලඛිත්තා
සුමනා නාම සා නාරිපුත්තබ්බසුමිත්තො³ නාම අත්‍රපො.
33. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා හත්ථියානෙන නිකම්භි
අනුනකං අට්ඨමාසං⁴ පටානං පදතී ජිනො.
34. බ්‍රහ්මනා යාටිතො සත්තො සුමේධො ලොකනායකො
වතති වතකං මහාටීරො සුදසානුය්‍යානමුත්තමෙ.
35. සරණො සබ්බකාමො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සාගරො නාමුපට්ඨාකො සුමේධස්ස මහෙසිනො.

1. බ්‍රහ්මලොකමග්ගිජ්ඣං - සිමු.

2. සුවඤ්ඤාකඤ්ඤා සිරිවඩ්ඨා - මජ්ඣං.
සුගතෙධා කඤ්ඤා සිරිවඩ්ඨා - සායා.

3. පුත්තබ්බසු - මජ්ඣං.
පුත්තබ්බො - සායා.

4. අට්ඨමාසං - මජ්ඣං, මනුස.

24. ඉදින් මේ ලොකනාරාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

25. යම්සේ මිනිස්සු ගංගෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිලිඛ තීර්ථය වැරැදි, යටු තොටුහි ගෙන මහානදිය තරණය කෙරෙත් ද,

26. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ පස්මරුන් දිනු සම්බුද්ධන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමුවන්නම් හ.

27. ඒ බුදුන්‍යුගේ බස් අසා බෙහෙවින් සිත පැහැදවීම්, දස පාරමීන් පුරන පිණිස මත්තෙහි ඉතාධිෂ්ඨානය කෙළෙමි.

28. සුත්‍රාන්තය ද විනය ද සි නවාඛගඤාසා ඤාසනය සියල්ල පිරිවහා සච්ඡඤාසනය හෙබැ වීම්.

29. එහි මම හිදුම් සිටුම් සක්මන්හි අප්‍රමේක වැ වාස කරන්නෙම් අභිඤ්චන්හි පරතෙරට ගොස් බබ්ලොවට ගියෙමි.

30. මහර්ෂි වූ සුමෙධ බුද්ධන්ගේ නගරය සුදග්ග නම් වී යැ, සුදග්ග නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පියා වී යැ, මව් තොමෝ සුදග්ග නම් වූ.

31. ඒ සුමෙධ සම්මාසම්බුද්ධු නව දහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට සුවඤ්ඤාක යැ කොඤ්ඤා යැ සිරිවඩ්ඪි යැ සි උතුම් වූ තුන් පහයෙක් වී.

32. මොනොවට සරසන ලද අටසාළිස් දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. ඒ මෙහෙසි තොමෝ සුමනා නමු. දුග්‍ර තෙම පුතබ්බ සුමිත්ත නම් වී.

33. පස්මරුන් දිනු බුදුහු සතර පෙර නිමිති දක ඇත් යානයෙකින් මහබ්බිකම්මන් කළහ, දුරා අට මසක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වීර්ෂය කළහ.

34. මහත් වීර්ෂ ඇති සුමෙධ නම් ලොක නායකයන් වහන්සේ මහබ්බු විසින් අයදනා ලදහ උතුම් වූ සුදග්ග උයන්හිදී දම්සක් පැවැත්වූහ.

35. මහර්ෂි වූ සුමෙධ බුද්ධන්ට සරණ යැ සබ්බකාම යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වූහ. සාගර නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් වූහ.

36. රාමා වෙව සුරාමා ව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස හගවතො මහානිපොති¹ වුට්ඨති.
37. උරුවෙලො ව යෑවො ව අහෙසුං අගගු'පට්ඨනා
යසොධරා සිරිමා-ව අහෙසුං අගගුපට්ඨිනා.
38. අට්ඨාසිති රතනානි අච්චුග්ගතො මහාමුනි
ඕහාසෙසි² දිසා සබ්බා වැසු කාරාගණ³ යථා.
39. චක්කවත්තිමණි. නාම යථා තපනි යොජනං
තපේ'ව සස්ස රතනං සමනනා ඵරති යොජනං.
40. නවුත්ථිවස්සසහස්සාති ආයු වීජ්ජති තාවද
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාපෙසි ජනනං ධුං.
41. තෙවිජ්ජජලභිකෙඤ්ඤති බලසාතෙතති තාදිති
සමාකුලමීදං ආසි අරහතෙතති සාධුති⁴.
42. තෙ'පි සබ්බෙ අමිතයසා විප්පමුත්තා නිරුපධි
ඤාණාලොකං දස්සයිත්වා නිබ්බුතා තෙ මහායසා.
43. සුමේධො ජිනවරො බුද්ධො මෙධාරාමමති නිබ්බුතො
ධාතුච්ඡාරිතං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසතො'ති.

සුමේධ බුද්ධවංසො.

1. නිමබොති - සිමු, නිමබරුක්බොති - සයා.
2. පහාසෙති - මව්, ඕහාසෙති - සයා.
3. කාරගණ - මව්.
4. තාදිති PTS.
සාසනං - සයා.

36. රාමා යැ සුරාමා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාථිකා වූහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ‘කොළොම්මරුක්’ යයි කියනු ලැබේ.

37. උරුවෙල යැ යසව යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසථායක වූහ. යසොධරා යැ සිරිමා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසථායිකා වූහ.

38. අට අසුරියන් උස්වූ මහමුනිහු තරුගණ මැද පුන්සඳ සෙයින් හැම දික් බැබළු වූහ.

39. යම් සේ සක්විති රජක්හුගේ මිණිරුවන යොදුනක් තැන් බබළා ද, එසෙයින් මැ උන් වහන්සේගේ ආහාරත්නය භාත්පසා යොදුනක් තැන් පැතිරයි.

40. එකල්හි අනු දහසක් හවුරුදු ආයු පැනෙයි, එතෙක් වැඩසිටී උන් වහන්සේ බොහෝ ජන සමූහය සසර කතරින් තරණය කර වූහ.

41. ත්‍රිවිද්‍යා ඇති ෂඩ්භිඤ් ඇති සාඤ්ඛල ප්‍රාප්ත වූ තාදී ගුණ ඇති රහතුන්ගෙන් මෙ සස්ත (මිහිතලය හෝ) ගැවැසියෙක්නේ යි.

42. අපමණ පිරිවර ඇති කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු උපධි රහිත වූ මහායසස් ඇති එ හැම රහත්හු ද ඥානාලෝකය දක්වා පිරිනිවියහ.

43. ජිනොක්කම වූ සුමෙධ නම් බුදුහු මෙධාරාමයෙහි පිරිනිවියහ, ධාතුහු ඒ ඒ ප්‍රදේශයෙහි පනළාහ යි.

එකොළොස් වැනි සුමෙධ බුද්ධිවංශය යි.

12. සුජාත බුද්ධචංසො

1. තඤ්ච මණ්ඩකපාමිති සුජාතො නාම නායකො
සීහහත්ථසහකමන්ධා අපාමෙය්‍යා දුරාසද්ද.
2. චන්ද්‍රච විමලො සුද්ධො සතරංසිච පතාපවා¹
ඵවං සොභති සමබුද්ධො ජලනෙතා සිරියා සද්ද².
3. පාපුණ්ණිකාන සමබුද්ධො කෙවලං බොධිමුත්තමං
සුමබ්බලමිති නගරෙ ධම්මවක්කං පවත්තයි.
4. දෙසෙනෙත පවරං ධම්මං සුජාතෙ ලොකනායකෙ
අසිතිකොටි අභිසම්භු පඨමෙ ධම්මදෙසනෙ.
5. යද සුජාතො අමිත්තයසො දෙවෙ වස්සං උපාගමී
සත්තතිංසසහස්සානං දුතියාභිසමයො අහු.
6. යද සුජාතො අසමසමො උපනඤ්ජි³ පිතුසන්නිකං
සට්ඨිසතසහස්සානං තතියාභිසමයො අහු.
7. සන්තිපාතා තයො ආසුං සුජාතස්ස මහෙසිනො
බිණ්ණසවානං විමලානං සත්තචිත්තානනාදිනං.
8. අභිඤ්ඤබලත්තානං අපත්තානං⁴ භවාභවෙ
සට්ඨිසතසහස්සානං⁵ පඨමං සන්තිපතිංසු තෙ.
9. පුනාපරං සන්තිපාතෙ තිදිවොරොහනෙ ජිනෙ
පඤ්ඤසසතසහස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
10. උපසංඛ්‍යාමනෙතා නරවසභං⁶ තස්ස යො අග්ගසාවකො
චතුති සත සහසෙසති සමබුද්ධං උපසංඛාමී.

1. තාපවා - සිමු.

2. පතා - සිමු.

3. උපමෙති - සිමු, මනුප.

4. අප්පමත්තානං - සිමු.

අප්පමත්තා, - පු.

5. සට්ඨිසත සහස්සානං - සිමු.

6. නරාසභං - මජ්ඣං, නරමුසභං - ස්‍යා.

12. සුජාත බුද්ධචංශය

1. එ මැ මණ්ඩ නම් කල්පයෙහි සිංහයකුට බදු පරිපූර්ණ හනු ඇති වෘෂභයකුට බදු සම වට කදට ඇති ප්‍රමාණ නො කටහැකි වූ නො ගැටිය හැකි වූ සුජාත නම් ලොකනායකයන් වහන්සේ පහළ වූහ.

2.. විගත මල ඇති එහෙයින් මැ ශුඛ වූ වන්ද්‍යා යම් සේ ද ප්‍රත්‍යාවත් සුයඨයා යම් සේ ද, එසෙයින් මැ හැම කල්හි සිරියෙන් බබළන සම්බුදුහු බබළති.

3. සම්බුදුහු උතුම් වූ පරිපූර්ණ සම්බෝධියට පැමිණ සුමධකල නම් නගරයෙහි දී දම්සක් පැවැත් වූහ.

4. සුජාත නම් ලොකනායකයන් වහන්සේ උතුම් වූ දහම් දෙසන කල්හි ප්‍රථම ධර්මදෙශනායෙහි අසූ කෙළක් ප්‍රාණිහු ධර්මාවබෝධය කළහ.

5. යම් කලෙකැ අප්‍රමාණ යසස් ඇති සුජාත නම් සම්බුදුහු දෙව-ලොවැ වස් එළැඹි සේක් ද, එකල්හි සත්තිස් දහසක් සත්තට ද්විතීය ධර්මාභිසමය වී.

6. යම් කලෙකැ අසමසම වූ සුජාත නම් බුදුහු පියරජහු සමීපයට වැඩිසේක් ද, එකල්හි සැටලක්ෂයක් ප්‍රාණින්ට තුන් වැනි ධර්මා-වබෝධය වී.

7. මහර්මි වූ සුජාත සඵඥයන් වහන්සේට විගතරාගාදීමල ඇති සත්හුන් සිත් ඇති තාදීගුණ ඇති රහතුන්ගේ සනතිපාත තුනෙක් වී.

8. අභිඤ්ඤායට පැමිණි කුදු මහත් හවයට නො පැමිණියවුන් අතුරින් ඒ සැටලක්ෂයක් රහත්හු පළමු වැ රැස් වූහ.

9. යළි පස්මරුන් දිනු බුදුන් ගේ දෙව්ලොවින් බස්නා සනතිපාත-යෙහි පනස් ලක්ෂයක් රහතුන් ගේ ද්විතීය සමාගමය වී.

10. ඒ සුජාත නම් බුදුන්ට යම් අගසවු කෙනෙක් වූවාහු ද, සුදග්ග නම් වූ උන් වහන්සේ නරඥෙකු බුදුන් කරා පැමිණෙන්නාහු සාර ලක්ෂයක් පිරිවර හා සමග පැමිණියාහ.

11. අහං තෙන සමයෙන චතුදීපමහි ඉක්කුරො
අනුලික්ඛවරො ආසිං වක්ඛවන්ති මහබ්බලො.
12. ලොකෙ අවජරියං දික්ඛා අබ්භුතං ලොමහංසනං
උපගන්ඛාන වඤ්ඤං සො සුජාතං ලොකනායකං.
13. චතුදීපෙ මහාරජ්ජං රතනෙ සත්ත උත්තමෙ
බුද්ධෝ නියායාදස්සිකාන පබ්බතීං තස්ස සන්තිකෙ.
14. අරාමිකා ජානපද්¹ උට්ඨානං පටිපිණ්ඩිය²
උපනෙන්නී භික්ඛුසංඝස්ස පව්වයං සයනාසනං.
15. සො'පි මං බුද්ධො³ ව්‍යාකාසි දසසහස්සමහි ඉක්කුරො
ති සකප්පසහස්සමහි අයං බුද්ධො භවිස්සති.
16. අහු කපිලවහ්‍යා රමමා නික්ඛමිත්වා තථාගතො
පටානං පදුර්ඛාන කඤ්ඤා දුක්ඛකාරකාරිකං.
17. අප්පාලරුක්ඛමූලස්මිං නිසිදිත්වා තථාගතො
තඤ්ඤා පායාසමග්ගයන නෙරඤ්ජමුපෙතිති.
18. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො.
පටියක්ඛවරමග්ගෙන බොධිමූලමහි එතිති.
19. තද්ධා පදකම්මං කඤ්ඤා බොධිමණ්ඩං අනුක්ඛතො
අස්සකුරුක්ඛමූලමහි බුද්ධස්සති මහායසො.
20. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
21. කොලිතො උපතිස්සො ව, අග්ගා භෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමුප්පට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
22. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සකුරුක්ඛමහි පවුට්ඨති.
23. විනන්තා ව භජාලවතො අග්ගා භෙස්සන්තො පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා භෙස්සන්තො පට්ඨකා
ආයු වස්සසනං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.

1. ජනපදෙ - පිඬු, සහා.

2. පටිපිණ්ඩියං - PTS.

3. තද - මහි.

11. එසමයෙහි මම කොදිටි සහිත සතර දිවයිනෙහි අධිපති වූ අහස්හි හැසිරෙන මහබල ඇති සක්විති රජ වීමි.

12. ඒ මම ලොකයෙහි අද්භූත වූ ලොමුදහගන්වන ආභයායීය දෑක සුජාත ලොකනායකයන් වහන්සේ කරා එළැඹ වැන්නෙමි.

13. සිව්මහදිවයිනිහි මහරජය උතුම් වූ සන් රුවන බුදුන් විෂය-යෙහි පුදු උන් වහන්සේ වෙත පැවිදි වීමි.

14. ආරාමික වූ දනව්වැස්සෝ කරවුවර පුඩු කොට බික්සහනට විවරාදි ප්‍රත්‍යය හා සෙනසුන් එළවත්.

15. දස දහසක් සක්වළට ඉසුරු වූ ඒ සුජාත බුදුහු දු 'මේ තෙම මෙයින් තිස්දහස් වන කප්හි බුදු වන්නේ ය'යි මට විවරණ දුන් සේක.

16. එකල්හි තථාගතයෝ රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්දියාය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

17. තථාගතයෝ අප්පල් නම් නුගරුක් මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඩු පිළිගෙන නිල්දලාභෝතෙරට එළැඹෙන්නාහ.

18. ඒ පස්මරුන් දිනු බුදුහු නිල්දලාභෝතෙර හිඳ කිරිපිඩු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තමමාභියෙන් බොධි මූලය චේත එළැඹෙන්නාහ.

19. ඉක්බිති මහා යසස් ඇති අනුකර වූ මහසත් බෝමැඬ පැදකුණු කොට ඇසැතුරුක්මුල්හි දී බුදු වන්නේ යැ.

20. මොවුන් ගේ ජනික මව් තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ, පිය තෙම ශුඤ්ඤාදන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

21. කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ, ඒ බුදුනට ආනන්ද නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් උපසායන කරන්නාහ.

22. බෙමා යැ උපලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ, ඒ භාග්‍යවතුන් ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබෙයි.

23. වික්ක යැ හක්ඛලවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායක වන්නාහ, උත්තරා යැ නන්දමාතා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායක වන්නාහ, යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

24. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙසීනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධඛිඤ්ඤාදරො අයං.
25. උක්කුලස්සි සඤ්ඤා වනෙතනති අපොච්ඡෙතති හසන්ති ව
කතඤ්ඤා නමස්සන්ති දසසහස්සි සමුච්ඡා
26. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස චිරජක්ඛිස්සාම සාසනං.
අනාගතමහි අඤ්ඤානෙ හෙස්සාම සමුච්ඡා ඉමං.
27. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්ස චිරජක්ඛි
හෙට්ඨා තිස්සෙ ගහෙස්සාන. උත්තරන්ති මහානදිං.
28. ඵව'චෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛවාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අඤ්ඤානෙ හෙස්සාම සමුච්ඡා ඉමං.
29. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤා භීයො හාසං ජනෙස්ස'හං
අධිට්ඨාමි. වනං උග්ගං දසපාරමිපුරියා.
30. සුත්තන්තං විනයඤ්ඤා'පි නවඛං සත්ථිස්සාසනං
සබ්බං පරියාපුරිස්සාන සොහස්සි ජිනසාසනං.
31. තස්ස'සමනො විහරන්තො බ්‍රහ්මං භාවෙස්ස භාවනං
අභිඤ්ඤාපාරමිං ගන්තො බ්‍රහ්මලොකමගට්ඨහං.
32. සුමඛලං නාම නගරං උග්ගන්තො නාම ඛන්තියො
මාතා පභාවති නාම සුජාතස්ස මහෙසීනො.
33. නවවස්සසහස්සාති අගාරමජ්ඣිමො වසී
සිරි උපසිරි නඤ්ඤා තයො පාසාදමුත්තමා.
34. තෙවිස්සතිසහස්සාති නාරියො සමලඤ්ඤා
සිරිනඤ්ඤා නාම නාරි උපසෙතො නාම අනුජො.
35. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා අසුයානෙන නික්ඛමි
අනුනතවමාසාති පධානං පද්ධි ජිනො.

* භීයොහාවෙති මාතසං.
9 බුද්ධවංසො 26 හා

24. අසම වූ මහර්මීන්ගේ මේ වදන් අසා 'මේ තෙම බුද්ධ-
බිජාඛතුරයෙකු' යි සතුටු වූ දෙව් මිනිස්සු-

25. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති. දසදහසක්
සක්වළ දෙවියන් සහිත ලෝවැස්සෝ කළ ඇදිලි ඇති වූ නමස්කාර
කෙරෙත්.

26. ඉදින් මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත
කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

27. යම් සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය, කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛතීර්ථය
වැරදූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

28. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ ජීතපක්ඛිමාර
සච්ඡයන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

29. මම් ඒ බුදුනුදුගේ බස් අසා බෙහෙවින් සන්තොෂය දනුවිමි.
දසපාරමීන් පුරන පිණිස උග්‍ර වූ ඉත්තය අධිඝාත කෙළෙමි.

30. සුත්‍රාන්තය ද චිනය ද යි නවාඛග ශාඛාශාසනය සියල්ල පිරිවහා
බුදු සසුන් හෙබැ උමි.

31. මම් එ සසුන්හි නො පමා වූ වාසය කරනුයෙමි බ්‍රහ්මචිකාරභාවනා
වඩා අභිඤ්චන්ගේ පරතෙරට පැමිණ බඹලොවට ගියෙමි.

32. මහර්මී වූ සුජාත බුදුන්ගේ නගරය සුමඬගල නම, පිය තෙමේ
උග්‍රත නම් ක්ෂත්‍රිය විය, මව්තොමෝ පභාවතී නමු.

33. ඒ සුජාත බුදුහු නවදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ, ඔබට ශ්‍රී
යැ උපශ්‍රී යැ ශ්‍රී නඤා යැ යි උතුම් තුන්පහකෙක් වී.

34. මොනොවට සරසනලද තෙව්සිදහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ,
මෙහෙසිය සිරිනඤා නමු, දුත්ත තෙම උපසෙන නම් වී.

35. පස්මරුන් දිනු බුදුහු සතර පෙරැවිති දක අභයානසෙකින්
මහබිනික්කින් කළහ, පුරා නවමකක් ප්‍රධන්වියැ කළහ.

36. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සතො සුඡාතො ලොක නායකො
වතති වකකං මහාථීරො. සුද්ධසුද්ධානමුත්තමො.
37. සුදසසනො ව දෙවො¹ ව අහසුං අග්ගසාවකා
නාරදො නාමුපට්ඨකො සුඡාතසු මහෙසිනො.
38. නාගා ව නාගසමාලා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තසු හග්ගිකො මහාවෙලු²ති වුවති.
39. සො ව රුකෙඛා ජාතරුචිරො³ අභිජ්ජෙදො හොති පත්තකො⁴
උජ්චංසො බ්‍රහා හොති දසුනියො මනොරමො.
40. එකකකකො පට්ඨකො⁵ තතො සාධා පභිජ්ජං⁶
යථා සුබ්බො මොරහකො එවං සොහති සො දුමො.
41. න තසු කණ්ටකා⁷ හොන්ති නා⁸පි ජිද්දං මහා අහු
විත්ඤ්ඤාසාධො අචිරලො සඤ්චායො මනොරමො.
42. සුදතො වෙව විතො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
සුහදො වෙව පුමා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
43. පඤ්ඤා රතනො ආසි උච්චතතෙන⁹ සො ජිතො
සබ්බාකාරවරුපෙතො සබ්බඥාප්පාගතො.
44. තසුසහා අසමසමා නිද්ධාති සමනතො
අසමාණො අතුලියො ව ඔපලෙභි අනුපමො
45. නවුතිවසුසහසාති ආයු විජ්ජති තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාලෙසි ජතං බහුං.
46. යථාපි සාගරෙ උග්ගි ගගනෙ තාරකා යථා.
එවං තද පාවචනං අරහතෙති විතති¹⁰.
47. සො ව බුද්ධො අසමසමො දුණාති ව තාති අතුලියාති
සබ්බං සමනරහිතං නනු රිතො සබ්බසබ්බාරා.
48. සුඡාතො ජිතවරො බුද්ධො සිලාරාමමහි නිබ්බුතො
තාසු¹¹ව තසු වෙතියො තිණ් ගවුන මුග්ගතො¹²ති.

සුඡාත බුද්ධවංසො වාදසමො.

1. සුදෙවො - සිමු.	4. පට්ඨකො - සිමු, - PTS.
2. සතරුචිරො - සිමු.	5. පභිජ්ජති - මව්. අභිජ්ජති - සිමු.
සනත්තන්තො - සාග, මජ්ඣ.	6. කණ්ටකා - සිමු.
3. ජිද්දං හොති පත්තකං - සු.	7. උච්චතතෙන - සිමු.
අභිජ්ජෙදො හොති පත්තකො - මජ්ඣ.	8. විවිත්තතං - PTS.

36. මහත් වියඹි ඇති ලොකනායක වූ සුජාත බුදුහු මහබඹුහු විසින් අයදනා ලදහු උතුම් වූ සුමධංග උයන්හිදී ධම්මස් පැවැත්වූහ.

37. මහර්මී වූ සුජාත බුදුන්ට සුදර්ශන යැ දෙව යැයි අගසවු දෙනමක් වූහ, නාරද නම් උපසාරායක තෙර කෙනෙක් වූහ.

38. නාගා යැ නාගසමාලා යැ යි අග්‍රශ්‍රාවිකා දෙනමක් වූහ, ඒ භාග්‍ය වතුන්ගේ බොධිය 'මහභුණ' යයි කියනු ලැබේ.

39. එරුක ද හටගත් රුසිරු ඇතිගේ අල්පජ්ඣ ඇතිගේ බොහෝ පත්‍ර ඇත්තේ වෙයි. සාප්‍ර වූ හුණරුක අවටින් මහත් වූයේ දකුම්කලු වූයේ මනරම් වේ.

40. එක් කඳ වැ වැඩි එයින් ශාඛා බෙදීණ, එරුක මොනොවට බඳනාලද මයුරහස්තයෙන් (මොනරපිළින් කළ හිරවරණක්) සෙයින් හොබී.

41. එරුක්හි කටු නැති, සිදුර ද මහත් නොවී, විසුළ අතු ඇත්තේ අවිරල වූ ගත සෙවන ඇත්තේ මනරම් වී.

42. ඔබට සුදඤ්ඤා යැ වික්ක යැ යන දෙදෙන අග උවටු වූහ, සුභද්‍රා යැ පද්මා යැ යන දෙදෙන අග උවට වූහ.

43. සියලු ආකාරවරයෙන් යුක් වූ හැම ගුණයෙන් සමන්විත වූ ඒ බුදුහු උසින් පනස් රියන් වූහ.

44. උන් වහන්සේගේ අසමසම වූ ප්‍රභාව භාත්පයින්ම නික්ම යෙයි. ඔබ ප්‍රමාණ රහිත වූවාහු අතුලා වූවාහු උපමායෙන් අනුපම වෙත්.

45. එකල්හි අනුදභසක් හවුරුදු ආයු වෙයි, එතෙක් සිටිමින් උන් වහන්සේ බොහෝ ජන සමූහයා සසරකතරින් තැරැ වූහ.

46. සයුරුහි තරඟවැළ යම්සේ ද අභස්හි තරුකැළ යම්සේ ද එසෙයින් එකල්හි ප්‍රචචනය රහතුන් විසින් විසිතුරු විය.

47. ඒ බුදුහු ද අසමසම වෙති, ඒ ගුණයෝද අතුලා වෙති, එ හැම අතුරුදහන් විය, හැම සංස්කාරයෝ සිස් වූවාහු නොද?

48. ජිනොක්කම වූ සුජාත බුදුහු ශීලාරාමයෙහි පිරිනිවියහ, එහි මැ උන් වහන්සේ ගේ සෑය තුන් යොත්තක් උස් වී යයි.

දෙළොස් වැනි සුජාත බුද්ධිවංශ යි.

13. පියදසසි බුද්ධචංසො

1. සුජාතසස අපරෙත සයමතු¹ ලොක නායකො
දුරාසිදො අසමසමො පියදසසි මහායසො.
2. සො'පි බුද්ධො අමිතයසො ආදිවො'ව විරොචති
නිහන්ඛාන තමං සබ්බං² ධම්මවක්කං පවත්තයි.
3. තසසා'පි අතුලතෙජසස අහෙසුං අභිසමයා තයො
කොට්ඨසතසහසසානං පඨමො'භිසමයො අහු.
4. සුදසසනො දෙවරාජා මිච්ඡාදික්ඛිම' රොචයි
තසස දිට්ඨිං විනොදෙනෙතා සඤ්ඤා ධම්මම' දෙසයි.
5. ජනසන්තිපාතො අතුලො මහාසන්තිපති තද
නචුතිකොට්ඨසහසසානං දුතියාභිසමයො අහු.
6. යද දෙණමුඛං හත්ථිං විනෙසි නරසාරථි
අසිතිකොට්ඨසහසසානං තතියා'භිසමයො අහු.
7. සන්තිපාතා තයො ආසුං තසසා'පි පියදසසිනො
කොට්ඨසතසහසසානං පඨමො ආසි සමාගමො.
8. තතො පරං නචුතිකොට්ඨ සම්මසු එකතො මුනී.
තතියෙ සන්තිපාතමති අසිතිකොට්ඨයො අහු.
9. අහං තෙන සමයෙන කසසපො නාම බ්‍රාහ්මණො
අරක්ඛායකො මත්තධරො තිණ්ණං වෙදනපාරගු.
10. තසස ධම්මං සුඤ්ඤාන පසාදං ජනයිං අහං
කොට්ඨසතසහසසහි සඤ්ඤාරාමං අමාපයිං.
11. තසස දඤ්ඤා ආරාමං හට්ඨො සංවිග්ගමානසො
සරණෙ පඤ්ඤාසිලෙ ව³ දලහං කඤ්ඤා සමාදිසිං⁴
12. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි සඤ්ඤමරෙකි නිසීදිය
අධාරසෙ කප්පසතෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.

1. සමබුද්ධො - සිමු.

2. සබ්බං තමං නිහන්ඛාන - මජ්ඣං.

3. සරණං පඤ්ඤාසිලං - සිමු.

4. සමාදිසිං - මනුෂ්.

13. ප්‍රියදර්ශී බුද්ධචංගය

1. සුජාත නම් බුදුන්ට මැකහාගයෙහි ස්වයම්භූ (පරොපදෙශ රහිත වැසියලු දත්තා) වූ ලොකනායක වූ නො ගැටියහැකි වූ අසමසම වූ මහායසස් ඇති ප්‍රියදර්ශී බුදුහු ලොව පහළ වූහ.
2. අප්‍රමාණ වූ යසස් ඇති ඒ බුදුහු ද සුයඨයා සෙයින් බබ ති, ඔබ සියලු මොහදුරු නසා දම්සක් පැවැත්වූහ.
3. අතුලා වූ කේපස් ඇති උන්වහන්සේට ද අභිසමය තුනෙක් වී කෙළ ලක්ෂයක් සත්තට ප්‍රථමාභිසමය වී.
4. සුදර්ශන නම් දෙවර්ජ මිට්ඨාදාෂ්ටිය රුවී කෙළේ යැ, බුදුහු ඔහුගේ දාෂ්ටිය දුරු කෙරෙමින් දහම් දෙසූහ.
5. යම් කලෙකැ අතුල වූ මහාජනසංකප්පාතයෙක් වී ද එකල්හි අනු කෙළදහසක් සත්තට දෙ වැනි ධර්මාභිසමය වී.
6. යම් කලෙකැ පුරුෂදම්මසාරථීහු ප්‍රොණවුබ නම් ඇත්රජ දමනය කළ සේක් ද, එකල්හි අසූ කෙළදහසක් සත්තට තුන්වැනි ධර්මාභිසමය වී.
7. ඒ පියදස්සී බුදුනට ශ්‍රාවක සන්තිපාත තුනෙක් වී, කෙළ ලක්ෂයක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථම සමාගමය වී.
8. එයින් මතු අනු කෙළක් මුනිහු එකට රැස්වූහ, තුන් වැනි සංකප්පාතයෙහි අසූ කෙළක් ශ්‍රාවකයෝ වූහ.
9. එසමයෙහි මම් වෙද හදරවනුයෙම් වෙද මන්ත්‍ර ධරනුයෙම් ත්‍රිවෙදයෙහි පාරයට ගිය කාශ්‍යප නම් බ්‍රාහ්මණ වීම්.
10. මම් ඒ බුදුන්ගේ දහම් අසා ප්‍රසාද දැනවීම්, කෙළලක්ෂයක් කහවුණුයෙන් සංකාරාමයක් නිර්මාණය කෙළෙම්.
11. සතුටු වූයෙම් සංවෙගයට පැමිණි සිත් ඇතියෙම් අරම උන්වහන්සේට පුද සරණ ද පන්සිල් ද දැඩි කොට සමාදන් වීම්.
12. ඒ සම්බුදුහු දු සහ මැද වැඩ හිඳ 'මේ තෙම මෙයින් අටළොස් කප්පියක්හු ගේ ඇවෑමෙහි බුදුවන්නේ යැ'යි මට විවරණ දුන්සේක.

13. අහු කපිලවහයා රමමා නිකම්භා තථාගතො
පධානං පදහිත්වාන කතා දුක්ඛකරකාරිකං.
14. අප්පාලරුක්ඛමුලසමී නිසිදිත්වා තථාගතො
තස්ස පායාසමග්ගයහ නෙරඤ්ජරමුපෙතිති.
15. නෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලං හි එතිති.
16. තතො පදකම්මං කතා බොධිමංගං අනුත්තරො
අසසාදරුක්ඛමුලමහි බුජ්ඣාසාති මහායසො.
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
18. කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගා හෙස්සන්තී සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
19. බෙමා උප්පලවංගං ච අග්ගා හෙස්සන්තී සාවකා
බොධි තස්ස හගවතො අසසාදො'ති පවුච්චති.
20. වීතො ච හස්සාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තී'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා හෙස්සන්තී'පට්ඨිකා
ආයු වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.
21. ඉදං සුත්වාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිච්ඡිකුරො අයං.
22. උක්ඛුට්ඨිසඤ්ඤං වතෙන්තී අපෙඨාටෙන්ති හසන්ති ච
කත ඤ්ජලී නමස්සන්ති දසසහසසි සදෙවකා.
23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස වීරජ්ඣිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
24. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං වීරජ්ඣිය
හෙට්ඨාතිත්ථෙ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
25. එවමෙ'ව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

13. එකල්හි කරාගතයන් වහන්සේ රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වීයා වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

14. කරාගතයෝ අප්පල් නම් නුගරුක් මුල්හි වැඩහිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට එළැඹෙති.

15. ඒ පස්මරුන් දිනූ බුදුහු නිල්දලාහෝතෙර දී කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ මගින් බෝමුල් කරා එළැඹෙති.

16. ඉක්බිති මහා යසස් ඇති අනුක්‍රම වූ බුදුහු බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුරුක්මුල්හි බුදු වන්නාහ.

17. මොවුන්ගේ ජනිකම්ම කොමෝ මායා නම් වන්නී යැ පිය තෙම ශුද්ධාදන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

18. ඔබට කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවක වන්නාහ, ඒ ජිතපක්ඛමාරයනට ආනතු නම් උපසාරායක තෙර කෙනෙක් උපසාරාන කරන්නාහ.

19. බෙවා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවිකා වන්නාහ, ඒ භාග්‍යවතුන් ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබෙයි.

20. විහත යැ හස්සාළවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසාරායක වන්නාහ, උත්තරා යැ නතුමාතා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසාරායකා වන්නාහ, යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

21. අසම වූ මහර්මින්ගේ මේ වදන් අසා ‘මේ බුද්ධ බිජාඞ්කුරයෙකැ’යි සතුටු වූ දෙවිමිනිස්සු-

22. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිතහසෙන්. දසදහසක් සක් වළ සදෙවක ලොකයා බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙයි.

23. ඉදින් මේ ලෝකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛ තීර්ථය වැඳ ද යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙද් ද.

25. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

26. තසසා'පි වචනං සුඤ්ඤා භියොෆා විතතං පසාදෙයි.
උතතරිං වතමධිට්ඨාසි දසපාරමිපූරියා.
27. සුධංකුඤ්ඤං නාම නගරං සුදනෙතා නාම බතතිශො
සුවන්දු නාම¹ ජනිකා පියදසීසස සන්ත්තො.
28. නව වසස සහසසානි අගාරමඡකියො වසී.
සුනිමලවිමලගිරිබ්‍රහ්මා* තයො ජාසාදමුක්ඛමා.
29. තෙතනිංසනිසහසසානි නාරියො සමලලක්ඛනා
විමලා නාම නාරී ව කඤ්ඤනාවෙලො* නාම අත්‍රජො.
30. හිමිකො වතුරො දිසවා රථයානෙන නික්ඛමි
ජමාසං පධානවාරං අවරි පුරිසුක්ඛමො.
31. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සනෙතා පියදසී මහාමුනි
වතති වකකං මහාවීරො උසභුය්‍යානෙ මනොරමෙ
32. පාලිතො සබ්බදසී⁴ ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සොභිතො නාමුපට්ඨාකො පියදසීසස සන්ත්තො.
33. සුජාතා ධම්මදින්නා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තසස හගවතො කකුඨො'ති පටුවචිති.
34. සන්ධකො* ධම්මකො* වෙව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
විසාඛා' ධම්මදින්නා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
35. සො'පි බුද්ධො අමිත්තයො ආනන්දසවරලක්ඛණො
අසීතිහත්වුබ්බෙධො සාලරාජා'ව දිසසති.
36. අභිචන්ද්‍ර සුරියානං නන්දි තාදිසිකා පහා
යථා අහු* පහා තසස අසමසස මහෙසිතො.
37. තසසා'පි දෙවදෙවසස ආයු නාවතකං අහු
නට්ඨිතිවසසසහසසානි ලොකෙ අට්ඨාසි වකඛුමා.
38. සො'පි බුද්ධො අසමසමො යුගානි'පි තානි අතුලියානි
සබ්බං සමතතරහිතං නත්තු රික්ඛා සබ්බසම්භාරා
39. සො පියදසී මුනිවරො අසසාරාමමභි නිබ්බුතො
තතෙව තසස ජිනපුපො තිණ්ණ යොජන මුග්ගතො'ති.

පියදසී බුද්ධවංසො තෙරසමො.

1. වන්දනාමාසි - මජ්ඣං,
2. ගිරිගුහා - මජ්ඣං.
3. කඤ්ඤනාවෙලො - සිමු.
4. පියදසී - සිමු. මනුප,

3. සන්තකො - සිමු.
සන්දකො - සතා.
6. ධම්මකො - සිමු.
7. විසිඛො - සිමු.
8. ආයු - මවි.

26. මම ඒ බුදුන්ගේ ද බස් අසා බෙහෙවින් සිත පැහැද වීම්, මත්තෙහි දසපාරමීන් පුරන පිණිස වුත්තාධිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

27. පියදසුඤ්ඤා නම් ශාස්තෘන් වහන්සේට 'සුඤ්ඤා' නම් නුවරෙන් වියැ, 'සුදසුඤ්ඤා' නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පිතෘ වී යැ. මව් තොමෝ 'සුචන්ද්‍රා' නම් වූ.

28. උන් වහන්සේ නවදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ, ඔබට සුනිමල යැ විමල යැ ගිරිබ්‍රහ්මා යැ යි උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

29. මොනොවට සරසන ලද තෙතිස් දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ, 'විමලා' නම් අගමෙහෙසියක් වූ. කඤ්ඤානාවෙල නම් පුත්‍රයෙක් වී.

30. පුරුෂොක්තම තෙමේ සතර පෙර ගිමිති දක රථ යානයෙකින් මහබිතික්මන් කෙළේ යැ, සමසක් ප්‍රධන්වියඪී කෙළේ යි.

31. මහත් වියඪී ඇති පියදසුඤ්ඤා මහමුනිහු මහබ්‍රහ්ම විසින් අයදනාලඳු මනරම් වූ උසහ නම් උයන්හි දී දමසක් පැවැත්වූහ.

32. ශාසනා වූ පියදසුඤ්ඤා බුදුන්ට පාලිත යැ සබ්බදසුඤ්ඤා යැ යි අගසවු දෙනමක් වූහ, සොභිත නම් උපසංඝායක තෙර කෙනෙක් වූහ.

33. සුජාතා යැ ධම්මදින්නා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසංඝායකා වූහ, ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය කකුධ (කුඹුක්) යයි කියනු ලැබෙයි.

34. සන්ධිකා යැ ධම්මකා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසංඝායකා වූහ. විසාඛා යැ ධම්මදින්නා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසංඝායකා වූහ.

35. අප්‍රමාණ යසස් ඇති දෙනස් මහපුරිස් ලකුණු ඇති ඒ බුදුහු ද අසු රියන් උස් වූවා සුපිපි සල්ලුකක් සෙයින් පැනෙති.

36. ඒ අසම වූ මහර්මි වූ පියදසුඤ්ඤා බුදුන්ට යම්බදු ප්‍රභාවක් වූ නම් එබදු ප්‍රභාවක් අග්නි වන්ද්‍ර සුයඪී යන මොවුන්ට නැති.

37. දෙවියනට දෙවි වූ ඒ පියදසුඤ්ඤා බුදුන්ට ද එතෙක් ආයු විය, වක්ඡුස්මත්ත අනුදහසක් හවුරුදු ලොවැ වැඩ සිටියහ.

38. ඒ ප්‍රියදර්ශී බුදුහු ද අසමසම වූහ, ඒ ශ්‍රාවක යුග්මය ද අතුලා වී. එ හැම අතුරුදහන් වී, හැම සංස්කාරයෝ සිස් වූවාහු නො ද?

39. ඒ පියදසුඤ්ඤා නම් බුදුහු ඇසැතු අරමිහි පිරිනිවියහ, එහි මැ උන් වහන්සේගේ ස්තුපය තුන්යොත්තක් උස් කොට බඳවන ලදී.

තෙළෙස් වැනි ප්‍රියදර්ශී බුද්ධවංසය යි.

14. අත්දැසි බුද්ධවංසො

1. තප්ප'ව මණ්ඩකපාලිනි අත්දැසි නරාසහෝ¹
මහා තමං නිහන්තාන පනෙනා සමොධිමුක්තමං.
2. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සනෙනා ධර්මවක්කං පවිත්තයි
අවතො තප්පයි ලොකං දසසහසී සදෙවකං.
3. තප්ප'පි ලොකනාථස්ස අහෙසුං අභිසමයා තයො
කොට්ඨසතසහස්සානං පඨමාභිසමයො අහු.
4. යද් බුද්ධො අත්දැසි වරති දෙවචාරිකං
කොට්ඨසතසහස්සානං දුත්ඨා'භිසමයො අහු.
5. පුනාපරං යද් බුද්ධො දෙසෙයි පිතුසන්තිකෙ
කොට්ඨසතසහස්සානං තතියා'භිසමයො අහු.
6. සන්තිපාතා තයො ආසුං තප්ප'පි ව මහෙසිනො
බ්‍රිහස්පානං විමලානං සත්තවික්කාන'තාදිනං.
7. අට්ඨනචුතිසහස්සානං පඨමො ආසි සමාගමො
අට්ඨාසිතිසහස්සානං දුත්ඨො ආසි සමාගමො.
8. අට්ඨසත්තතිසහස්සානං තතියො ආසි සමාගමො
අනුපාදවිමුක්කානං විමලානං මහෙසිනං.
9. අහං තෙන සමයෙන ජට්ඨො උග්ගතාපනො
සුසිමො² නාම නාමෙන මහියා සෙට්ඨසම්මතො
10. දිඛං මඤ්ජරවං පුප්ථං පදුමං පාරිවජ්ඣකං
දෙවලොකා හරිත්වානං³ සමබුද්ධං අභිපුප්පයි.
11. යොපි මං බුද්ධො⁴ ව්‍යාකාසි අත්දැසි මහාමුත්ති
අට්ඨාරසෙ කප්පසතෙ අයං බුද්ධො හවිසානි.

1. මහායසො - මවි.

2. සුසිමො - මක්කප, සුසිමො-PTS.

3. දෙවලොකනො ආ හරිත්වා.

4. තද - බු.අ.

14. අතීතයේ බුද්ධිමත්

1. එ මැ මනස නම් කල්පයෙහි නරභූතය වූ අතීතය නම් බුද්ධි මහත් වූ මොහොතකාරය නසා උතුම් සංකෘතියට පැමිණියාහු.

2. මහබලහු විසින් අයදනාලදහු දම්සක් පැවැත්වූහ. දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලොකයා අමායෙන් සැතපවූ සේක.

3. ඒ ලොකනාථයන් වහන්සේ ගේ දෑ ධර්මාවබෝධයෙන් වී. කෙළලක්ෂයක් සත්තට පළමු වැනි ධර්මාවබෝධය වී.

4. යම් කලෙකැ අර්ථදර්ශී බුද්ධි දෙව්ලොවැ වාරිකා කළසේක් ද, එකල්හි කෙළලක්ෂයක් සත්තට දෙවැනි ධර්මාවබෝධය වී.

5. යළි යම් කලෙකැ බුද්ධි පියරජ සම්පයෙහි දහම් දෙසුසේක් ද, එකල්හි කෙළලක්ෂයක් සත්තට තුන්වැනි ධර්මාවබෝධය විය.

6. මහර්ෂි වූ ඒ අර්ථදර්ශී බුද්ධි ද වග්ග රාගාදිමල ඇති සන්-
හුන් සිත් ඇති තාදිගුණ ඇති රහතුන්ගේ සන්නිපාත තුනෙන් වී.

7. අධ්‍යාත්මයෙන් රහතුන්ගේ ප්‍රථම සමාගමය වී, අධ්‍යාත්මයෙන් ශ්‍රාවක-
යන්ගේ ද්විතීය සමාගමය වී.

8. අනුපාදවිමුක්තියෙන් කෙළෙසුන් කෙරෙන් මුත් පහවූ රාගාදි
මල ඇති මහර්ෂි වූ අට සැත්තැන්ගෙන් ශ්‍රාවකයන්ගේ තුන් වැනි
සමාගමය වී.

9. එසමයෙහි මම් උග්‍ර වූ තපස් ඇති පෘථිවියෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ යයි
සමූහ වූ නමින් සුසිම නම් වූ ජට්ටයෙක් වීමි.

10. පරසතු මහරා දිවකුසුම් දෙව්ලොවින් ගෙනවුත් සම්බුද්ධන්
පිදිමි.

11. මහාමුනි වූ ඒ අතීතය නම් බුද්ධි ද ‘මේ තෙම මෙයින් අට-
ලොස්සියක් වන කප්පි බුද්ධ වන්නේ යැ’යි මට විවරණ දුන්සේක.

12. අනු කපිලවත්‍යා රමො හික්කමිත්වා තථාගතො
පධානං පදනිත්වාන කත්වා දුක්කරකාරිකං.
13. අජපාලරුක්කමුලස්මිං නිසිදිත්වා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගයාන නෙර ඤජරමුපෙහිති.
14. නෙර ඤජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියක්ඛවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එහිති.
15. තතො පදකබ්භං කත්වා බොධිමඤ්ඤං අනුක්ඛරො
අසාසරුක්කමුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.
16. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
17. කොලිතො උපතීස්සො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නා'මුපට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.
18. බෙමා උපපලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස හගවතො අසාසො'ති පවුච්චති.
19. විතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්ස සතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
20. ඉදං සුත්වාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධාබිජඤ්ඤරො අයං.
21. උක්ඛුට්ඨිසඤ්ඤං වතොන්ති අපොථොන්ති හස්සන්ති ව
කත ඤජලී නමස්සන්ති දසසහස්සී සදෙවකා.
22. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස වීරජ්ඣස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
23. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං වීරජ්ඣිය
හෙට්ඨාතිත්ථෙ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
24. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.

12. එකල්හි තරාගතයෝ රමය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන් වීර්‍ය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට—

13. තරාගතයෝ අජපාල නම් නුගරුක්වුල්හි හිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන කිල්දලාභෝතෙරට එළැඹෙන්නාහ.

14. පස්මරුන් දිනු ඒ බුදුහු කිල්දලාභෝතෙර වැඩහිඳ කිරිපිඬු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ මහින් බෝවුල වෙත එළැඹෙන්නාහ.

15. ඉක්බිති මහායසස් ඇති අනුත්තර වූ මහසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුරුක්වුල්හි බුදු වන්නේ යි.

16. මොවුන්ගේ ජනිත මව මායා නම් වන්නී යැ, පිය තෙම ශුඤ්ඤාදන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

17. ඔබට කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන දෙදෙන අගසවු වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසඨායක තෙර කෙනෙක් ඒ ජීතපක්ඛමාර බුදුන්ට උපසඨාන කරන්නාහ.

18. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණයැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාචිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

19. වික්ක යැ හක්ඛාලවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසඨායක වන්නාහ. උක්කරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාචිකා වන්නාහ. ඒ යසස් ඇති ගොයුම් සම්බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

20. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙ වදන් අසා ‘මේ තෙම බුද්ධබ්‍රාහ්මණ-යෙකැ’යි සතුටු වූ දෙවිමිනිස්සු—

21. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති, දසදහසක් සක්වළ සදෙව්ක ලොකයා කළ ඇදිලි ඇති වැ නමස්කාර කෙරේ.

22. ඉදින් මේ ලෝකනාථයන්ගේ සස්ත වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමුවන්නම්හ.

23. යම්සේ මිනිස්සු ගංභෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුක්තිර්ථය වැරදි යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද—

24. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

25. තස්සා'පි වචනං සුඤ්ඤා හට්ඨො සංවිග්ගමානසො
උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිපූරියා.
26. සොහනං නාම නගරං සාගරො නාම ඛනිකයො
සුදස්සනා නාම ජනිකා අක්කසීසස සත්ථුනො.

 27. දසවස්සසහස්සාති අභාරමජ්ඣයො වසී
අමරගිරිපුරගිරිගිරිවාහනා¹ තයො පාසාදමුක්ඛමා.
 28. තෙතතිංසතිසහස්සාති² නාරියො සමලඛිතා
විසාඛා නාම සා නාරි සෙලො³ නාමා'සි අනුජො.
 29. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා අස්සයානෙන නික්ඛමී
අනුනඅට්ඨමාසාති පධානං පදභී ජිනො.
 30. බ්‍රහමුතා යාවිනො සනොනා අක්කසී මහායසො
වත්ති වක්කං මහාවීරො අනොමුය්‍යානෙ නරාසහො.
 31. සනොනා ව උපසනොනා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
අභයො නාමු'පට්ඨාකො අක්කසීසස සත්ථුනො.
 32. ධම්මො චේ'ව සුධම්මො ව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස හගගිනො වමපකො'ති පට්ඨවති
 33. නකුලො ව නිසහො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
මකිලා ව සුනාඤ්ඤා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
 34. සො'පි බුද්ධො අසමසමො අසීති රතනුග්ගතො⁴
සොහති සාලරාජා'ව උචාරාජා'ව පූරිතො.
 35. තස්ස පාකතිකා රංසී⁵ අනෙකසතකොටියො
උදධං අධො දසදිසා ඵරන්ති යොජනං තද්⁶.
 36. සො'පි බුද්ධො නරාසහො සබ්බසත්තු'ත්තමො මුනි
වස්සසතසහස්සාති ලොකෙ අට්ඨාසි වක්ඛමා.
 37. අතුලං දසෙස්සා ඔහාසං විරොචේවා සදෙවකෙ
සො'පි අනිච්චතං පනොනා යථ'ග්ග'පාදනසංඛියා.
 38. අක්කසී ජිනවරො අනොමාරාමමි නිබ්බුතො
ධාතුච්ඡාරිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසනො'ති.

අක්කසී බුද්ධවංසො වුද්ධසමො.

1. අපරගිරිපුරගිරිවාහනො - මජ්ඣ.

2. තෙතතිංසති - සිමු.

3. සොනො - සිමු. සෙනො - PTS.

4. බුද්ධවංසෙ 26 ගා.

5. රසමි - සිමු.

6. සද - මජ්ඣ.

25. ඒ අජිදර්ශී බුද්ධන්ගේ ද බස් අසා සතුටු වූයෙම් සංවේ පත් සිත් ඇතියෙම් දසපාරමීන් පුරන පිණිස මත්තෙහි වුතාධිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

26. ශාස්තෘ වූ අජිදර්ශී නම් බුද්ධන්ට ශොභන නම් නුවරෙක් වියැ පිය තෙම සාගර නම් ක්ෂත්‍රිය විය. මව් තොමෝ සුදසසනනම් වූ.

27. ඒ අජිදර්ශී බුදුහු දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි වීසුහ. (ඔබට) අමරගිරි යැ සුරගිරි යැ ගිරිවාහන යැ යි උතුම් තුන් පහා කෙනෙක් වූහ.

28. මොනොවට සරහනලද තෙතිස්දහසක් පරිවාරස්ත්‍රිහු වූහ. විශාඛා නම් ස්ත්‍රියක් දගමෙහෙසි වූ. සුත්‍ර තෙම සෙල නම් වී.

29. පස්මරුන් දිනු බුදුහු සතර පෙර නිමිති දෑක අශ්වයානායෙකිනි මහබිතික්මන් කළහ. පුරා අටමසක් ප්‍රධන්වියා කළහ.

30. මහත්වියා ඇති නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ මහත් යසස් ඇති අජිදර්ශී බුදුහු මහබඹුහු විසින් අයදනාලදහු අනොම නම් උයන්හි දී දම්සක් පැවැත් වූහ.

31. අර්ථදර්ශී සම්බුද්ධන්ට ශාන්ත යැ උපශාන්ත යැ යන දෙදෙන අග-සවු වූහ. අභය නම් තෙර කෙනෙක් උපස්ථායක වූහ.

32. ධර්මා යැ සුධර්මා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාචිකා වූහ. ඒ භාෂා-වතුනට බොධිය ‘සපු’ යයි කියනු ලැබේ.

33. නකුල යැ නිසභ යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායක වූහ. මකිලා යැ සුනඤ්ඤ යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායිකා වූහ,

34. අසමසම වූ අසුරියනක් උස් වූ ඒ බුදුහු ද සුපිපි සල්ලුකක් සෙයින් ද පුන්සද සෙයින් ද බබළයි.

35. එකල්හි ඒ අර්ථදර්ශී බුද්ධන්ගේ නොයෙක් කෙළසියගණන් පියවිරැස් උඩ යට දසදිග්හි භාත්පස්හි යොදනක් කැන් පැතිරෙයි.

36. නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ හැම සත්තට උතුම් වූ මුනි වූ පසැස් ඇති ඒ අර්ථදර්ශී බුදුහු ද ලක්ෂයක් හවුරුදු ලොවැ වැඩ වීසුහ.

37. අතුලප වූ අවභාස දක්වා සදෙවක ලොකයෙහි බැබැළී ඉඤ්ඤා-ක්ෂයෙන් අග්නිය සෙයින් ඒ අර්ථදර්ශී බුදුහු ද අනිත්‍යතාවට පැමිණියේක.

38. ජිනොක්කම වූ අර්ථදර්ශී බුදුහු අනොමාරාමයෙහි පිරිනිවියහ, ධාතුහු ඒ ඒ පෙදෙස්හි පතළාහ යි.

තුදස් වැනි අර්ථදර්ශී බුද්ධි-ශය යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුලත් කර ඇත.

15. ධම්මදෙසසී බුද්ධචංසො

1. තතෝ'ව මණ්ඩකප්පමහි ධම්මදෙසසී මහායසො
තම'න්ධකාරං විධිමෙත්වා අතිරොචති සදෙවකෙ.
2. තස්සා'පි අතුලතෙජස්ස ධම්මචක්කප්පචත්තනෙන
කොට්ඨසහස්සානං පඨමා'හි සමයො අහු.

 3. යද් බුද්ධො ධම්මදෙසසී චිතෙසි සඤ්ජයං ඉසිං
තද් නවුත්තිකොට්ඨනං දුතියා'භිසමයො අහු.
 4. යද් සකෙකා උපගඤ්ජ් සහපරියො¹ විනායකං
තද් අසීති කොට්ඨනං තතියා'භිසමයො අහු.
 5. තස්සා'පි දෙවදෙවස්ස සන්තිපාතා තයො අහු²
බ්ණ්ණසවානං විමලානා' සත්තචිත්තානා'තාදිනං.
 6. යද් බුද්ධො ධම්මදෙසසී සරණෙ වස්සං උපාගමී
තද් කොට්ඨසහස්සානං³ පඨමො ආසි සමාගමො.
 7. පුනා'පරං යද් බුද්ධො දෙවතො එති මානුසං⁴
තද්'පි සතකොට්ඨනං දුතියො ආසි සමාගමො.
 8. පුනා'පරං යද් බුද්ධො පකාසෙසි ධුතෙ ගුණෙ
තද් අසීති කොට්ඨනං තතියො ආසි සමාගමො.
 9. අහං තෙන සමයෙන සකෙකා ආසිං පුරිඤ්ඤ
දිබ්බෙන ගන්ධමාලෙන්⁵ තුරියෙන අභිසුජ්ජිං.
 10. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි දෙවමරෙකි හිසිදිය
අට්ඨාරසෙ කප්පසතෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
 11. අහු කපිලවනයා රමමා හික්කමිත්වා තථාගතො
පධානං පදහිත්වාන කත්වා දුක්කරකාරිකං.
 12. අප්පාලරුක්ඛමුලසමී' නිසිදිත්වා තථාගතො
තත්ථ පායාසමභ්‍යානන නෙරඤ්ජරමුපෙතිති.

1. සපරියො - සිමු, මජ්ඣං.

2. ආසු - මව්, අහු - මජ්ඣං.

3. කොට්ඨසහස්සානං - සිමු, මජ්ඣං.

4. මානුසෙ - සිමු,

5. දිබ්බගන්ධෙනමාලෙන් - මනුෂ්,

15. ධර්මදර්ශී බුද්ධචංශය

1. එ මැ මණ්ඩ නම් කප්පි මහත් වූ යසස් ඇති ධර්මදර්ශී නම් බුදුහු මොහදුරු නසා සදෙවක ලොකයෙහි අධික වැ බැබැළුණාහ.

2. අපමණ තෙජස් ඇති ඒ ධර්මදර්ශී බුදුන්ගේ ද දම්සක් පැවැත්මෙහි දී කෙළක්කයක් සත්තට ප්‍රථම ධර්මාවබෝධය වී.

3. යම් කලෙකැ ධර්මදර්ශී බුදුහු සඤ්ජය නම් රුසිහු දමනය කළ සේක් ද, එකල්හි අනු කෙළක් සත්තට දෙ වැනි අභිසමය වී.

4. යම් කලෙකැ සක්දෙවිරජ පිරිස් සහිතවැ බුදුන් කරා එළැඹියේ ද, එකල්හි අසු කෙළක් සත්තට තුන් වැනි ධර්මාභිසමය වී.

5. දෙවියනට දෙවි වූ ඒ ධර්මදර්ශී බුදුනට ද පහවූ රාගාදී මල ඇති සන්ත්‍රන් සිත් ඇති තාදී ගුණ ඇති රහතුන්ගේ සන්තිපාත තුනෙක් වී.

6. යම් කලෙකැ ධම්මදසී බුදුහු සරණ නම් නගරයෙහි වස් එළැඹියේක් ද, එකල්හි කෙළදහසක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථමසමාගමය වී.

7. යළි යම් කලෙකැ ධර්මදර්ශී බුදුහු දෙව්ලොවින් මිනිස්ලොවට වැඩියේක් ද, එකල්හි දු කෙළසියක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ද්විතීය සමාගමය වී.

8. යළි යම් කලෙකැ බුදුහු (සුද්ධිනාරාමයෙහි දී භාරිත නම් තෙරණුවන් අගසවු තැන්හි තබමින්) තෙළෙස් බුහගුණයන් ප්‍රකාශ කළ සේක් ද එකල්හි අසු කෙළක් ශ්‍රාවකයන්ගේ තෘතීය සමාගමය වී.

9. එසමයෙහි මම් පුරිඤ්ඤ වූ සක්දෙව රජවීම්, දිව ගදින් මලින් පසහතුරුඳවින් බුදුන් පිදීමි.

10. ඒ ධර්මදර්ශී නම් බුදුහු ද දෙව්පිරිස් මැද වැඩහිඳ මේ තෙම මෙයින් අටළොස් වන කප්පියෙහි බුදු වන්නේ යැයි මට විවරණ දුන් සේක.

11. එකල්හි තථාගතයෝ රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වීයභිය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට—

12. තථාගතයෝ අපපල් නම් රුක්වුල්හි හිඳ එහිදී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දළාභෝතෙරට පැමිණෙන්නාහ.

13. නොරුහුණය නිර්මාණය පායාසං ආදිය සො ජිනො පටියනතවරමගෙන බොධිමුලමහි ඵහිති.
14. තනො පදකම්මං කතා බොධිමග්ගං අනුගතරො අසසාරකම්මලමහි බුද්ධසංඝාතී මහායසො.
15. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
16. කොළිතො උපතිස්සො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා ආනන්දො නාමුප්පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
17. බෙමා උප්පලවණ්ණො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා බොධි තස්ස භගවතො අසසරොති පට්ඨවති.
18. විතො ච භජාලවකො අග්ගා හෙස්සන්ති ප්‍රමුඛා උතරා නන්දමායා ච අග්ගා හෙස්සන්ති ප්‍රමුඛා ආයු වස්සසනං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
19. ඉදං සුඤ්ඤා වචනං අසමස්ස මහෙසිනො ආමොදිතා නරමරු බුද්ධචර්යාසංග්‍රහො අයං.
20. උකභුට්ඨසද්ධං වතොන්ති අපෙඨාටෙතති භසන්ති ච කතංආප්ති නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.
21. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස විරජකිස්සාම සාසනං අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
22. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්සං විරජකිය හෙට්ඨා තිස්සෙ ගහෙත්තා උතරන්ති මහානදිං.
23. ඵච්චෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමිමං ජිනං අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
24. තස්සාපි වචනං සුඤ්ඤා භියොසා විතං පසාදයි උතරං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිපුරියා.
25. සරණං නාම නගරං සරණො නාම ධනනියො සුනන්දො නාම ජනිකා ධම්මදස්සස්ස සක්ඛිනො.

13. පස්මරුන් දිනු ඒ ධර්මදර්ශී බුදුහු නිල්දලාහෝතෙර දී කිවිපිටු, වළඳා දෙවියන් පිළියෙල කළ උතුම්මභිත් බෝවුල වෙත පැමිණෙන්නාහ.

14. ඉක්බිති මහත් යසස් ඇති අනුකර මහසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැකු රුක්වුල්හි බුදුවන්නේ යි.

15. මොවුන්ගේ ජනික මව මායා නම් වන්නී' යැ, පිය තෙම සුඤ්ඤාන නම් වන්නේ' යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

16. කොලික යැ උපතිසා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවක වන්නාහ, ආනන්ද නම් උපස්ථායක තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුන්ට උපස්ථාන කරන්නාහ.

17. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇසැකු යයි කියනු ලැබේ.

18. චිත්ත යැ හක්ඛාලවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායක වන්නාහ, උකරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායිකා වන්නාහ. යසස් ඇති ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

19. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙ වදන් අසා 'මේ බුද්ධබිජාංකුරයෙකැ' යි සතුටු වූ දෙවිමිනිස්සු-

20. ඔල්වරසන් පවත්වති අපොළති, සිතහසෙති, දසදහසක් සක්වළ, දෙවියන් සහිත මිනිස්සු කළ ඇඳිලි ඇති වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

21. ඉදින් ඇපි මේ ලොකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

22. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛ තීර්ථය වැඳද යැටැ තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද,

23. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ ජිතපක්ඛමාරයන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. ඒ ධර්මදර්ශී බුදුන්ගේ ද බස් අසා බෙහෙවින් සිත පැහැදවිමි, දසපාරමීන් පුරන පිණිස මත්තෙහි ඉතාධිෂ්ඨානය කෙළෙමි.

25. ධර්මදර්ශී නම් ශාසනාත් වහන්සේගේ නගරය සරණ නම් විය, සරණ නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පිතෘ විය, මව තොමෝ සුනාඤ්ඤ නමු.

26. අට්ඨ වසසසහසසානි අගාරමඡකියො වසී
අරජො වීරජො සුදසසනො තයො පාසාදමුක්ඛමා.
27. තිවක්කාරීසසහසසානි නාරියො සමලඛකතා
විවිතොලි නාම නාරී අත්‍රජො පුක්ඛඤ්චසිසනො
28. නිමික්ඛෙත චතුරො දිසවා පාසාදෙනා'භිනික්ඛමී
සක්කාභං පධානචාරං අවරී පුරිසුක්ඛමො.
29. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සනෙතා ධම්මදස්සී නරාසභො
චතති චක්කං මහාවීරො මිගදයෙ නරුක්ඛමෙ.
30. පදුමො චුසසදෙවො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
සුනෙතො නාමු'පට්ඨාකො ධම්මදස්සීස්ස සත්ථුනො.
31. ඛෙමා ච සච්චනාමා ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස භගවතො බිම්බිජාලො¹ ති වුට්ඨති.
32. සුභඥෙ කච්ඡිසභො චෙව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
සාලියා ච 'චලියා ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
33. සො'පි බුද්ධො අසමසමො අසීතිහත්ථමුග්ගතො
අතිරොචති තෙජෙන දසසහස්සිමහි ධාතුයා.
34. සුචුලො යාලරාජාව විජ්ජ'ව ගගනෙ යථා
මඡකිකතිකෙ ච සුරියො එවං සො උපසොහථ²
35. තස්සා'පි අතුලතෙජස්ස සමකං ආසි ජීවිතං
වසසතසහසසානි ලොකෙ අට්ඨාසී චක්ඛුමා.
36. ඔහාසං දසසයිකාන විමලං කකාන සාසනං
රවිචක්‍රෙ ච ගගනෙ නිබ්බුතො සො සසාවකො'ති.
37. ධම්මදස්සී මහාවීරො කෙසාරාමමහි³ නිබ්බුතො
තඤ්ච'ව'ස්ස⁴ පුප්ඵරො තියොජන සමුග්ගතොති.

ධම්මදස්සී බුද්ධවංසො පණ්ණසමො.

1. බිම්බිජාලො - සිමු,
2. උපසොහිත්ථ - PTS

3. සාලාරාමමහි - මජ්ඣං.
4. සො - සිමු, PTS

26. උන් වහන්සේ අට දහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට අරජයැ විරජ යැ සුද්දින යැ යි උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

27. මොනොවට සරහනලද තෙසාලිස් දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ, විචිකොලී නම් අගමෙහෙසියක් වූ, පුත්‍ර තෙම ප්‍රණාවර්ධන නම් වී.

28. පුරුෂොක්කම වූ ධර්මදර්ශී බුදුහු සර පෙරනිමිති දෑක ප්‍රාසංදය හා සමග මහබිනික්මන් කළහ, සතියක් ප්‍රධන්වියා කළහ.

29. මහත්වියා ඇති නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ නරොත්තම වූ ධර්මදර්ශී සච්ඤ-යන් වහන්සේ මහබඹහු විසින් අයදනාලඳුහු මුට්ඨාවති දී දමසක් පැවැත්වූහ.

30. ධර්මදර්ශී නම් ශාස්තෘන් වහන්සේට පදුම යැ පුස්සදෙව යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වූහ. සුනෙත්‍ර නම් තෙර කෙනෙක් උපස්ථායක වූහ.

31. බෙමා යැ සව්වනාමා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වූහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය 'රත්කරවරුකැ'යි කියනුලැබේ.

32. සුහද යැ කට්ඨසහ යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායක වූහ, සාලියා යැ වලියා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායිකා වූහ.

33. අසමසම වූ ඒ බුදුහුද අසූරියනක් උස් වූවාහු දසදහසක් සක්වළ තෙජසින් අධික වැ බැබැළූහ.

34. සුපිපි සල්ලුකක් සෙයින් ද ගුවන්තෙලෙහි විදුලිය සෙයින් ද මධ්‍යාහ්නයෙහි සුයායා සෙයින් ද උන් වහන්සේ ශොභමාන වූහ.

35. අතුල වූ තෙජස් ඇති ඒ ධර්මදර්ශී සර්වඥයන් වහන්සේගේ ද ජීවිතය සෙසුවන් හා සම විය, පසැස් ඇති බුදුහු හවුරුදු ලක්ෂයක් ලොවැ වැඩවිසූ සේක.

36. ඒ බුදුහු අවභාස දක්වා සස්න නිර්මල කොට ගුවන්තෙලෙහි සඳහිරු සෙයින් ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිවියහ.

37. මහත්වියා ඇති ධර්මදර්ශී සච්ඤයන් වහන්සේ කෙසාරාමයෙහි පිරිනිවියහ, එහි මැ උන් වහන්සේ ගේ උක්කමස්කූපය තුන්යොත්තක් උස් කොට බඳවනලද්දේ යි.

පසළොස් වැනි ධර්මදර්ශී බුද්ධිවංශය යි.

16. සිද්ධස්ථාන බුද්ධචර්යා

1. ධම්මසංඝසාය අපරෙත සිද්ධස්ථාන ලෝකනායකෝ¹
නිහනිතො තමං සබ්බං සුරියො අබ්භුග්ගතො යථා²
2. සො'පි පත්තන සමොධං³ සන්තාරෙතො⁴ සදෙවකං
අභිවසස් ධම්මමෙසෙන නිබ්බාපෙතො සදෙවකං.
3. තස්සා'පි අතුලතෙජස්ස අනෙසුං අභිසම්මා තයො
කොට්ඨසතසහසානං පඨමා'භිසම්මයො අහු.
4. පුනා'පරං භිමරපේ⁵ යද අහනි දුක්ඛිං⁶
තද නවුති කොට්ඨං දුතියා'භි සම්මයො අහු.
5. යද බුද්ධො ධම්මං දෙසෙසි වෙහාරෙ සො පුරුක්කමෙ
තද නවුති කොට්ඨං තතියා'භිසම්මයො අහු.
6. සන්තිපාතා තයො ආසුං තස්මි'මපි දිපදුක්කමෙ
බිණ්ණංචානං විමලානං සන්තපිත්තාන'තාදිනං.
7. කොට්ඨසානං නවුතිනං අසීතියා ච කොට්ඨං
එතෙ ආසුං තයො ධානා විමලානං සමාගමෙ.
8. අහං තෙන සම්මයෙන මඛගලො නාම තාපසො
උග්ගතෙජො දුප්පසහො අභිඤ්ඤාබලසමාහිතො.
9. ජමබුතො ඵලමා'නෙකො' සිද්ධස්ථාන අද්දස්'හං
පටිග්ගහෙකො සමබුද්ධො ඉදං වචන'මබුචි.
10. පසංච ඉමං තාපසං ජට්ඨං උග්ගතාපනං
චතුනවුතෙ ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
11. අහු කපිලව්හයා රම්මා නික්ඛමිතො තථාගතො
පධානං පද්ධිතො කතො දුක්ඛකාරකං.
12. අප්පාලරුක්ඛමුලමහි නිසීදිතො තථාගතො
තස්ස පායාසම්ග්ගයාන නෙරඤ්ජරමුපෙතිති.

1. නාමනායකො - සිමු.

2. සුරියොවබ්භුග්ගතො තද - මව්.

3. සම්බුද්ධං - සිමු.

4. සන්තාරෙතො - මව්.

5. භිමරපියො - සිමු. PTS සා. 3.

6. යදිආහනිදුක්ඛිං - PTS

7. ඵලමාහත්වා - සිමු. PTS

16. සිද්ධාන්ත බුද්ධවංශය

1. ධර්මදර්ශී නම් බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි සිද්ධාන්ත නම් ලෝකනායකයන් වහන්සේ හැම අයුරු නසා උදුඩු සුයඹියා සෙයින් ලොවැ පහළ වූයේක.

2. උන් වහන්සේ ද සම්බෝධියට පැමිණ සදෙවකලොකයා සසර කතරින් තරවමින් සදෙවකලොකයා නිවමින් දහම්වැසි වැස් වූ සේක.

3. අතුල වූ තෙජස් ඇති උන් වහන්සේට ද අභිසමය තුනෙන් විය, කෙළ ලක්ෂයක් සත්තට ප්‍රථමාභිසමය වී.

4. යළි යම් කලෙකැ භීමරථ නම් නගරයෙහි දහම් අමා බෙර වැසූයේක් ද, එකල්හි අනු කෙළක් සත්තට ද්විතියාභිසමය වී.

5. යම් කලෙකැ ඒ සිද්ධාන්ත නම් බුදුහු වෙහාර නම් පුරවරයෙහි (ඤ්ඤාසමාගමයෙහි) දහම් දෙසුයේක් ද, එකල්හි අනු කෙළක් සත්තට තෘතියාභිසමය වී.

6. ද්විපදෙනම වූ ඒ සිද්ධාන්ත බුදුන් කෙරෙහි දු වීමල වූ සන්ත්‍රානසින් ඇති තාදීගුණ ඇති ක්ෂිණාසුවයන්ගේ සන්තිපාතප්‍රයෝග් වී.

7. කෙළසියක් ද අනු කෙළක් ද අසූ කෙළක් ද යන තෙල තිදෙන රහතුන්ගේ සමාගමයෙහි සන්තිපාතසාධනයෝ වූහ.

8. එසමයෙහි මම් උග්‍ර තෙජස් ඇති නො ගැටියහැකි අභිඤ්ඤසමාධි ඇති මඤ්ඤ නම් තවුස් වීම.

9. මම් දඹරුකින් එල ගෙනවුත් සිද්ධාන්ත බුදුන්ට දුනිමි, සම්බුදුහු පිළිගෙන මෙවදන් වදළහ.

10. ජට්ඨාධර වූ උග්‍රතෙජස් ඇති මේ තවුස් බලව. මේ තෙම මෙයින් සිවු අනු වන කළුහි බුදු වන්නේ ය.

11. එකල්හි තථාගතයෝ රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්-වියඹි වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට -

12. තථාගතයෝ අප්පාල නම් නුගරක් මුල්හි වැඩහිඳ එහි දී කිරිපිඩු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට පැමිණෙන්නාහ.

13. තෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටිශක්තවරමංගගන බොධිමුලංහි එහිති.
14. තතො පදකඛිණං කකා බොධිමණ්ඩං අනුක්තරො
අසසකරුකකමුලමහි බුද්ධසසති මහායසො.
15. ඉමසං ජනිකා මාතා, මායා නාම හවිසසති
පිතා සුදොධාදනො නාම අයං හෙසසති ගොතමො.
16. කොලිනො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙසසනති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො, උපට්ඨිසසති තං ජිනං.
17. බෙමා උපපලවණ්ණො ව අග්ගා හෙසසනති සාවකා
බොධි තසං හඥවතො අසසකො'ති පවුට්ඨිති.
18. වික්කො ව හකාළවකො, අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨිකා
අ.යු වසං සතං තසං ගොතමසං යසසිනො.
19. ඉදං සුකාන වචනං අසමසං මහෙසිනො,
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබිජ්ඣකුරො අයං.
20. උකකුට්ඨිසද්ද වක්කනති අපෙඨාටෙනති හසන්ති ව
කකඤ්ජි, නමසසනති දසසහසසිසදෙවකා.
21. යදිමසං ලොකනාථසං විරජකිසසාම සාසනං
අනාගතමහි අඤානො හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
22. යථා මනුසසා නදිං තරන්තා පටිතිකං විරජකිය
හෙට්ඨා තිකං ගගෙකාන උත්තරනති මහානදිං.
23. ඵව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අඤානො හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
24. තසසා'පි වචනං සුකා භියොසා වික්කං පසාදසි.
උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමි පුරියා.
25. වෙහාරං නාම නගරං උදෙනො නාම ඛන්දියො
සුථිසසා නාම ජනිකා සිද්ධත්සං මහෙසිනො.

13. ඒ පස්මරුන් දිනු බෝසත්හු නිල්දලාහෝතෙර දී කිරිපිඩු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උත්තමමාභියෙන් බෝවුල වෙත පැමිණෙන්නාහ.

14. ඉක්බිති මහායසස් ඇති අනුකර මහසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුරුක්මුල්හි දී බුදු වන්නේ යි.

15. මොවුන්ගේ ජනිකමව මායා නම් වන්නී යැ, පිය තෙම ගුදෙඛාදන නම් වන්නේ යැ. මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

16. කොලිත යැ උපනිසා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුන්ට උපසාදන කරන්නාහ.

17. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බෝධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

18. චිත්‍ර යැ හත්ථාළවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසාදක වන්නාහ. උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසාදිකා වන්නාහ. ඒ යසස් ඇති ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

19. අසම වූ මහර්මින්ගේ මෙ වදන් අසා ‘මේ බුද්ධිභිජාඛතුරයෙකැ’යි සතුටු වූ දෙවිමිනිස්සු -

20. ඔල්වරසන් පවත්වනි, අපොළනි, සිතහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලොකයා බද්දිලි වූ නාමස්කාර කෙරෙයි.

21. ඉදින් ඇපි මේ ලොකනාමයන්ගේ සස්ත වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

22. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛ තීර්ථය වැරැදූ යටැ තොටැහි ගෙන මාගහ තරණය කෙරෙත් ද -

23. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. උන් වහන්සේගේ ද බස් අසා බෙහෙවින් සිත පාහැදවිමි. දස-පාරමීන් පුරනු පිණිස මත්තෙහි ඉතාධිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

25. මහර්මි වූ සිද්ධාන්තී බුදුන් ගේ නගරය වෙහාර නම්. උදෙන නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පියා විය, මව්තොමෝ සුඵසා නම්.

26. දසවස්සසහස්සාති අගාරමජ්ඣං සො වසි
කොකාසුප්පලකොකනදු තයො පාසාදමුක්ඛමා
27. තියොළසසහස්සාති නාරියො සමලඛිතතා
සුමනා නාම සා නාරී අනුපමො නාම අනුජො.

 28. නිමිත්තෙ චතුරො දිස්වා සිව්භා යානෙන නිකම්භි
අනුනදසමාසාති පධානං පද්ඨි ජිනො.
 29. බ්‍රහ්මනා යාවිනො සනෙතා සිද්ධිකො ලොකනායකො
චත්ති චක්කං මහාවිරො මිගදයෙ නරුක්ඛමො.¹
 30. සඛෙලො ච සුමිත්තො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
රෙවතො නාමු'පට්ඨාකො සිද්ධත්වස්ස මහෙසිනො.
 31. සිව්ලා ච සුරාමා ච අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො කණ්ඩකාරොති වුවති.
 32. සුප්පියො ච සමුද්දො ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
රමමා චෙව සුරමො ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
 33. සො බුද්ධො සට්ඨි රතනං අහොසි නහමුග්ගතො,
කඤ්චනග්ගිය² සංකාසො දසසහස්සි විරොචති.
 34. සො'පි බුද්ධො අසම සමො අතුලො අප්පට්ඨග්ගලො
වස්සසහස්සාති ලොකෙ අට්ඨාසි චක්ඛුමා.
 35. විපුලං³ පභං දසසස්සිකා පුජාපෙක්ඛාන සාවකෙ
විලාසෙකා ච සමාපතා⁴ හිබ්බුතො සො සාසවකො.
 36. සිද්ධිකො මුනිවිරො බුද්ධො අනොමාරාමමහි නිබ්බුතො
තත්ථ'ව'ස්ස ථූපවිරො චතුර්‍යොජනමුග්ගතො'ති.

සිද්ධත්ව බුද්ධචංසො සොළසමො.

1. පුරුත්තමෙ - සිග්.

2. කඤ්චනග්ගිය - සිග්.

3. විපුලං - සිග්.

4. සමාපත්තියා - සිග්. PTS

26. උන් වහන්සේ දසදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. (ඔබට) කොකාසය යැ උත්පල යැ කොකනද යැ යි උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

27. ඔබට මොනොවට සරසන ලද අටසාලිස් දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. අගමෙහෙසි සුමනා නමු. පුත්‍ර තෙම අනුපම නම්.

28. පස්මරුන් දිනු බුදුහු සතර පෙරනිමිති දෑක රන්සිව්ගෙයෙකින් මහබිනික්මන් කළහ. පිරිපුන් දසමසක් ප්‍රධන්වියඹ කළහ.

29. මහන්වියඹ ඇති පුරුෂොත්තම වූ සිද්ධාත්ති නම් බුදුහු මහබඹහු විසින් අයදනාලදහු (ගයා නම් වූ) මීගදයෙහි දී දම්සක් පැවැත්වූසේක.

30. මහර්මී වූ සිද්ධාත්ති නම් සඵඤ්ජන වහන්සේට සම්බල යැ සුමිත්‍ර යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවක වූහ. රෙවත නම් තෙර කෙනෙක් උපසාරායක වූහ.

31. සිවලා යැ සුරාමා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වූහ. ඒ භාග්‍ය-වතුන්ගේ බොධිය කිණිහිරි යයි කියනු ලැබේ.

32. සුප්‍රිය යැ සමුද්‍ර යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසාරායක වූහ. රමමා යැ සුරමා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසාරායක වූහ.

33. ඒ බුදුහු සැටරියන් උස් වූහ. කසුන් ඇඟයක් සෙයින් දසදහසක් සක්වළ බැබළු වූහ.

34. අසමසම වූ අතුලා වූ ප්‍රතිපුද්ගලයන් නැති පසැස් ඇති ඒ බුදුහු ද හවුරුදු ලක්ෂයක් ලොවැ වැඩසිටියහ.

35. ඒ බුදුහු උදර වූ ආලොකය දක්වා (ධ්‍යානාභිඤ්ඤ මාර්ග ඵලකුසුම-යෙන්) ශ්‍රාවකයන් විකසිත කරවා (ලොවිලොවුතුරා) සමවතින් ක්‍රීඩා කරවා ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිවියාහ.

36. මුනිවර වූ සිද්ධාත්ති බුදුහු අනොමාරාමයෙහි ජිව්ත්වියහ. එහි මැ උන් වහන්සේගේ ස්තුපය සිව්දොන්නක් උස් කොට බඳවනලදී.

සොළොස් වැනි සිද්ධාත්ති බුද්ධචංශය යි.

17. තිස්ස බුද්ධචංසො

1. සිද්ධත් අපරෙත අසසමො අපච්ඡුග්ගලො
අනන්තතෙජෝ¹ අමිතයෙසා තිස්සො ලොකග්ගනායකො.
2. තම'න්ධකාරං විධමෙත්වා ඔභාසෙත්වා සදෙවකං²
අනුකම්පකො මහා වීරො ලොකෙ උප්පජ්චි වක්ඛමා
3. තසසා'පි අතුලා ඉඤ්ඤි අතුලං සීලං සමාධි ව
සබ්බත් පාරමිං ගණ්ඨා ධම්මෙවකකං පවත්තයි.
4. සො බුද්ධා දසසහස්සිලිනි විඤ්ඤාපෙසි ගිරං සුචිං
කොට්ඨනානි අභිසම්භු පඨමෙ ධම්මදෙසනෙ.
5. දුතියො නවුතිකොට්ඨනං³ තතියෙ සම්ඤ්ඤාට්ඨො⁴
ඛන්ධනාසො⁵ පමොවෙසි⁶ සම්පකෙත නරමරු තද.
6. සන්තිපාතා තයො ආසුං තිස්සො ලොකග්ගනායකෙ
විණාසවානං විමලානං සත්තවිත්තාන නාදිනං.
7. විණාසවසතසහස්සානං⁷ පඨමො ආසි සමාගමො
නවුති සත සහස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
8. අසිති සතසහස්සානං තතියො ආසි සමාගමො
විණාසවානං විමලානං පුප්ඵිතානං විමුක්ඛයා.
9. අහං තෙන සමයෙන සුථානො නාම ඛත්තියො
මහාභොගං ඡඩ්ඨයිත්වා පබ්බජිං ඉසිපබ්බජං.
10. මස් පබ්බජිතෙ සතෙක උප්පජ්චි ලොකනායකො
බුද්ධා'නි සඤ්ඤා සුත්වාන පිති මෙ උපපජ්ජථ.
11. දිබ්බං මඤ්ඤාරවං පුප්ඵං පදුමං පාරිච්ඡිත්තකං
උභො හත්ථෙහි පග්ගයහ ධුතමානො උපාගමිං.

1. අනන්තසීලො - මව්. PFS

2. සදෙවකෙ - මව්.

3. දුතියෙ නවුතිකොට්ඨො - සිමු.

4. තතියො සත්ත කොට්ඨො - සිමු.

5. ඛන්ධනාසො - සිමු. 6. විමොචෙසි - PFS

7. විණාසව සහස්සානං - සිමු.

17. කිස්ස බුද්ධවංශය

1-2. සිද්ධාන්තී නම් බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි අසම වූ අප්‍රතිප්‍රද්ගල වූ අනන්තතෙජස් ඇති අප්‍රමාණ යසස් ඇති ලොකාග්‍රන්ථයක වූ අනුකම්පා ඇති මහත්වීර්‍ය ඇති පසැස් ඇති තිස්ස නම් බුදුහු අවිද්‍යානිකාරය නසා සදෙවක ලොකය බබුළුවා ලොවැ පහළ වූයේක.

3. ඒ තිස්ස නම් බුදුන්ගේ ද සාද්ධිය අතුලා වූ යැ ශීලය ද සමාධිය ද අතුලා වී. (ඒ බුදුහු) සියලු දහම් විෂයෙහි පරතෙරට පැමිණ දම්සක් පැවැත් වූයේක.

4. ඒ බුදුහු දසදහසක් සක්වලැ පවිත්‍ර වූ සිව්සස්වදන් අවබෝධ කරවූහ, ප්‍රථම ධර්මදෙශනායෙහි කෙළසියක් සත්තු ධර්මාවබෝධය කළහ.

5. අනුකෙළක් සත්තට දෙ වැනි ධර්මසමය වී, තෙ වැනි ධර්මදෙශනායෙහි සැටකෙළක් සත්තු ධර්මාවබෝධය කළහ, එකල්හි පැමිණි දෙව්-මිනිසුන් දහසංයොජනයෙන් මිදුයේක.

6. තිස්ස නම් බුදුරජාණන් වහන්සේට විගත රාගාදිමල ඇති සත්හුන්-සිත් ඇති තාදිගුණ ඇති රහත් ශ්‍රාවකයන්ගේ සන්නිපාත තුනෙක් වී.

7. ලක්ෂයක් රහතුන්ගේ ප්‍රථම සන්නිපාතය වී යැ, අනු ලක්ෂයක් රහතුන්ගේ ද්විතීය සන්නිපාතය වී.

8. අර්හත්ඵල විමුක්තියෙන් විකසිත වූ විගතරාගාදි මල ඇති අසු ලක්ෂයක් රහතුන්ගේ තෘතීය සන්නිපාතය වී.

9. එසමයෙහි මම සුජාත නම් ක්ෂත්‍රීය වූයෙමි මහත් වූ භොග හැර පියා සාෂිප්‍රචුජ්ජාවට පැමිණියෙමි.

10. මා පැවිදි වූ කල්හි බුදුහු ලොවැ පහළ වූහ. 'බුද්ධ' යන හඬ අසා මට ප්‍රීති උපත.

11. දිවමදුරාමල් පරසතු කුසුම් දෙහොතින් ගෙන සැලෙනුයෙමි බුදුන් කරා එළැඹියෙමි.

12. වාතුව ඡුඡුපරිවුතං තිස්සං ලොකග්ගනායකං
තම'හං පුප්ඵං ගහෙතොන මත්තකෙ ධාරසිං ජිනං.
13. සො'පි මං බුද්ධො¹ ව්‍යාකාසි ජනමජ්ඣෙකි හිසිදිය
දොනවුතෙ ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
14. අහු කපිලවහයා රමමං හික්කමිත්වා තථාගතො
පිඨානං පදහිත්වාන කත්වා දුක්කරකාරිකං.
15. අප්පාලරුක්කමුලමහි හිසිදිත්වා තථාගතො
තත්පායාසමග්ගයහ නෙර ඤජරමුපෙතිති.
16. නෙර ඤජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමහි එහිති.
17. තතො පදකම්මං කත්වා බොධිමඤ්ඤං අනුත්තරො
අසුත්තරුක්කමුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.
18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධාදතො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
19. කොලිතො උපතිපෙසා ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නා'මුපට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
20. බෙමා උප්පලවඡුඡුඡා ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අසුත්තො'ති පවුච්චති.
21. වීතෙතා ව භත්තොලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්ද මාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තු' පට්ඨිකා
ආයුචස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස යසසිනො.
22. ඉදං සුත්වාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධ ධීපඞ්කුරො අයං.
23. උක්කවසී සද්දං වතෙන්නති අපෙඨාට්ටන්ති භස්සන්ති ව
කත ඤජලී නමස්සන්ති දසසහසසී සදෙවකා.

1. තද - සිඳු.

12. මම එකසුම් ගෙන සිටිපිරිස් පිරිවැරු ලොවට එක් මැ නායක වූ නිසා නම් බුදුන්ගේ මහාකයෙහි ධැරිමි.

13. ඒ බුදුහු ද පිරිස්මැද වැඩහිඳ ‘මේ තෙම මෙයින් දෙයානු වන කප්පි බුදු වන්නේ යැ’යි මට විවරණ දුන්සේක.

14. එකල්හි තථාගතයෝ රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්-වියා වඩා දුෂ්කර ක්‍රියා කොට -

15. තථාගතයෝ අප්පාල නම් න්‍යග්‍රොධ මූලයෙහි වැඩහිඳ එහි දී කිරිපිඩු පිළිගෙන නිල්දලාභෝතෙරට එළැඹෙන්නාහ.

16. ඒ පස්මරුන් දිනු බුදුහු නිල්දලාභෝ තෙර දී කිරිපිඩු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උක්කම මාභියෙන් බෝමුල් වෙත එන්නාහ.

17. ඉක්බිති මහායසස් ඇති අනුක්කර වූ බුදුහු බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුරුක් මුල්හි දී බුදු වන්නාහ.

18. මොවුන්ගේ ජනිකමව මායා නම් වන්නී යැ, පිය තෙම සුදෙවුන් නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගොයුම් නම් වන්නේ යි.

19. ඔබට ‘කොලිත’ යැ ‘උපතිස්ස’ යැ යන දෙදෙන අගසවු වන්නාහ. ‘අනඳ’ නම් තෙර කෙනෙක් පස්මරුන් දිනු එබුදුන්ට උවැටන් කරන්නාහ.

20. ‘බෙමා’ යැ උප්පලවණ්ණා’ යැ යන දෙදෙන අගසැවි වන්නාහ. එබුදුන්ගේ බොධිය ‘ඇසැතු’ යයි කියනු ලැබේ.

21. වික්ක යැ හත්තාලවක යැ යන දෙදෙන අග උවටු වන්නාහ. උක්කරා යැ නඤ්ඛාතා යැ යන දෙදෙන අග උවට වන්නාහ. යසස් ඇති ඒ ගොයුම් ගොත් බුදුනට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

22. අසම වූ මහර්ණිත්ගේ මෙ තෙපුල් අසා ‘මේ බුද්ධබිජාඛිකුර-යෙකැ’යි සතුටු වූ දෙවිමිනිස්සු-

23. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති, දසදහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත සත්ත්වයෝ ඇඳිලිබැඳ නමස්කාර කෙරෙති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ඣිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අභ්‍යානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
25. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිස්සං විරජ්ඣියං
හෙට්ඨා තිස්සෙ' ගහෙස්සාන උත්තරන්ති මහානදිං.
26. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි' මං ජිනං
අනාගතමහි අභ්‍යානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
27. තස්සා'පි වචනං සුත්වා භියොගා විතතං පසාදධිං
උත්තරිං වත මධ්වට්ඨාසිං දසපාරමි පූරියා.
28. බෙමකං නාම නගරං ජනසන්ධා නාම බන්ධියො
පද්‍යමා නාම ජනිකා තිස්සස්ස ව මහෙසිනො.
29. සත්තවස්සසහස්සානි අගාරමජ්ඣා සො වසී
ගුහා සෙලනාරි නිසභා තයො පාසාද මුක්තමා
30. සමතිංස සහස්සානි නාරියො සමලඛකතා
සුභද්දා නාම සා නාරි ආනන්දො නාම අනුජො.
31. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා අසසයානෙන නිකමි
අනුනකං අට්ඨමාසං පධානං පද්ඨි ජිනො.
32. බ්‍රහ්මිනා යාටිනො සනෙතා තිස්සො ලොකග්ගනායකො
වතති වකකං මහාවීරො යසවතීදයමුක්තමෙ.
33. බ්‍රහ්මදෙවො ව උදයො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
සමබ්බො¹ නාමුපට්ඨාකො තිස්සස්ස ව මහෙසිනො.
34. ඵ්‍රස්සා වෙව සුදත්තාව අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අසනො'ති පවුච්ඡති.
35. සම්බලො ව සිරි² වෙව අහෙසුං අග්ගපට්ඨකා
කිසාගොතමි උපසෙතා අහෙසුං අග්ගපට්ඨිකා.

1. සමනො - මව්, සමගො - සා, සුමධගලො

2. සිරිමා - මජ්ඣං. - සිමු.

24. ඉදින් ඇපි මේ ලෝකනාථයන්ගේ සස්ත වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

25. යම්සේ මිනිස්සු ගංහෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛ තීර්ථය වැරදි යටු තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

26. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

27. මම ඒ බුදුහුදුගේ තෙපුල් අසා බෙහෙවින් සිත පැහැදවිමි, දසපාරමීන් පුරන පිණිස මත්තෙහි ඉතාධිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

28. මහර්ෂි වූ තිස්ස බුදුන්ගේ නගරය බෙමක නම්. පිය වූ ක්ෂත්‍රිය තෙම 'ජනසන්ධ' නම්, මව පදුමා නම්.

29. ඒ තිස්ස බුදුහු සත් දහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසුහ. ඔබට 'ගුහා' යැ 'සෙලනාරි' යැ 'කිසිභා' යැ යි උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

30. මොනොවට සරසනලද තිස්දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. සුහදා නම් ස්ත්‍රිය අගමෙහෙසි වූ. පුත්‍ර තෙම ආනන්ද නම් වී.

31. ජිතපක්ඛමාර බුදුහු සතර පෙරනිමිති දෑක අශ්වයානයෙකින් මහබිනික්මන් කළහ. පුරා අටමසක් ප්‍රධන්වීයම් කළහ.

32. මහාවීර වූ තිස්ස නම් බුදුහු මහබඹු විසින් අයදනාලදහු උතුම් වූ යසවත් නම් මුවළැවිහි දී දම්සක් පැවැත්වූසේක.

33. මහර්ෂි වූ තිස්ස බුදුනට බ්‍රහ්මදෙව යැ උදය යැ යන දෙදෙන අගසවු වූහ. සමඬිග නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් වූහ.

34. ප්‍රස්සා යැ සුදත්තා යැ යන දෙදෙන අගසැව් වූහ, එබුදුන්ගේ බොධිය 'පියාරුකා' යි කියනුලැබේ.

35. ඔබට සම්බල යැ සිරි යැ යන දෙදෙන අග උච්චු වූහ. කියාගොතමි යැ. උපසේනා යැ යන දෙදෙන අග උච්ච වූහ.

36. යො'පි බුද්ධො සට්ඨිරතනො අහු උච්චතනෙන¹ ජිනො
අනුපමො අසද්ධියො හිමවා විය දිස්සති.
37. තස්සා'පි අතුලතෙජස්ස ආයු ආසි අනුක්තරො
වස්සසතසහස්සාති ලොකෙ අට්ඨාසි වක්ඛුමො.
38. උක්කමං පචරං සෙට්ඨං අනුභොක්වා මහායසං
ජලිත්වා අශ්ඨකකොන්ධා'ව නිබ්බුතො යො සසාවකො.
39. වලාහකොව අනිලෙන සුරියෙන විය උස්සාවො
අක්කාරොව දීපෙන නිබ්බුතො යො සසාවකො.
40. තිස්සො ජිනවරො බුද්ධො නන්දරාමමහි නිබ්බුතො
තතො'ව තස්ස ජිනපුපො තිණි යොජනමුස්සිතො'ති.

තිස්ස බුද්ධවංසො සත්තරස්මො.

1. උච්චතනෙන - ශිලි.

36. පස් මරුන් දිනු එබුණු ද උස්බැවිහි සැටරියන් ඇති වූහ. ඔබ අනුපම අසඳාග වුවාහු හිමගිරි සෙයින් පැනුණාහ.

37. අතුල වූ තෙජස් ඇති ඒ තිස්ස බුද්ධාට ද සුවහසෙක් හවුරුදු ආයු විය, පසැස් ඇති අනුත්තර බුද්ධු එතෙක් කල් ලොවැ වැඩසිටියහ.

38. ඒ තිස්ස බුද්ධු උත්තම වූ ප්‍රචර වූ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ මහායසස් අනුභව කොට ගිනිකඳක් සෙයින් දිලිහී ශ්‍රාවකයන් හා සමග පිරිනිවියාහ.

39. පවතින් වලා සෙයින් ද හිරුගෙන් පිනිබිඳු සෙයින් ද පහතින් අඳුර සෙයින් ද එබුණු සච්චන් හා සමග පිරිනිවියාහ.

40. ජිනවර වූ තිස්ස බුද්ධු නන්දරාමයෙහි පිරිනිවියාහ, එහි මැ උන් වහන්සේගේ ජිනස්තුපය තුන් යොත්තක් උස් කොට බඳවන ලද්දේ යි.

සතළොස් වැනි තිස්ස බුද්ධිවංශය යි.

18. ඵ්‍යසස බුද්ධවංසො

1. තඤ්ඤා'ව මණ්ඩකප්පමහි අහු සන්ධා අනුත්තරො
අනුපමො අසද්දිසො¹ ඵ්‍යසසා ලොකග්ගනායකො.
2. සො'පි සබ්බං තමං හන්ති චිත්තෙකා මහාජටං
සදෙවකං තප්පයනො අභිවසසි අමතමබ්බනා.
3. ධම්මවකකං පටිනෙතනෙන ඵ්‍යසස නකඛිත්තමධගලෙ
කොට්ඨසතසහස්සානං පදමා'භිසමයො අහු.
4. නවුතිසතසහස්සානං දුතියා'භිසමයො අහු
අසිතිසතසහස්සානං තතියා'භිසමයො අහු.
5. සන්තිපාතා තයො ආසුං ඵ්‍යසසස'පි මහෙසිනො
ධිණ්ණසවානං විමලානං සන්තථිත්තාන'තාදිනං.
6. සට්ඨිසතසහස්සානං පදමො ආසි සමාගමො
පඤ්ඤාසසතසහස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
7. චත්තාරිසතසහස්සානං තතියො ආසි සමාගමො
අනුපාද විමුක්තානං වොච්ඡිත්තපට්ඨස්ස නිත්තං.
8. අහං තෙන සමයෙන විජිතාථි නාම ඛනිකියො
ජඩ්ධසිත්තා² මහාරජ්ජං පබ්බතං තස්ස සන්තිකෙ.
9. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි ඵ්‍යසසා ලොකග්ගනායකො
ඉතො දෙව නවුත්ත³ කප්පො අයං බුද්ධො භවිස්සති.
10. අහු කපිලවනයා රත්තො නිකම්භිත්තා තපාගතො
පධානං පදහිත්තාන කත්තා දුක්කරකාරිකං.
11. අප්පාලරුක්කමුලමහි නිසිද්ධො තපාගතො
තත්ත පායාසලග්ගස්ස නෙරඤ්ජරමුපෙතිති.

1. අසමසමො - සිමු.

2. ජාඩ්ධසිත්තාන - සිමු.

3. ද්වන්තවුතෙ - මව්, ද්වන්තවුතෙ - සිමු.

18. ප්‍රස්ස බුද්ධිමානය

1. එ මැ මණ්ඩ නම් කල්පයෙහි අනුත්තර වූ අනුපම වූ අසදාශ වූ ලොකාග්‍රන්ථයක වූ ප්‍රස්ස නම් ශාස්තෘ කෙනෙක් පහළ වූහ.

2. ඒ ප්‍රස්ස නම් බුදුරජාණන් වහන්සේ ද සියලු අවිද්‍යාන්ධකාර නසා තෘෂ්ණාව හැරපියා සදෙවක ලොකයා අමාන සම්බන්ධ දහම් කළ ජලයෙන් පිණිසින් දහම් වැසි වැස් වූහ.

3. නකත්මගුල් දින ප්‍රස්ස බුදුන් දම්සක් පවත්වන කල්හි කෙළ ලක්ෂයක් සත්තට පළමු වන ධර්මාභිසමය වී.

4. අනුලක්ෂයක් සත්තට දෙ වැනි ධර්මාභිසමය විය, අසුලක්ෂයක් සත්තට තුන්වැනි ධර්මාභිසමය වී.

5. මහර්ෂි වූ ප්‍රස්ස බුදුන් ද විමල වූ ශාන්ත සිත් ඇති තාදීගුණ ඇති ක්ෂීණාස්‍රව ශ්‍රාවකයන්ගේ සන්නිපාත තුනෙක් වී.

6. සැට ලක්ෂයක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ප්‍රථම සමාගමය විය, පනස්ලක්ෂයක් ශ්‍රාවකයන්ගේ ද්විතීයසන්නිපාතය වී.

7. උපාද්‍ය රහිත වැ කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණු සිද්ධහළ ප්‍රතිසන්ධි ඇති සාලිස් ලක්ෂයක් ශ්‍රාවකයන්ගේ තෘතීය සන්නිපාතය වී.

8. එසමයෙහි මම් විජිතාවී නම් ක්ෂත්‍රිය වූයෙම් මහරජය හැරපියා ඒ ප්‍රස්ස බුදුන් වෙත පැවිදි වීමි.

9. ලොකාග්‍රන්ථයක වූ ඒ ප්‍රස්ස බුදුරජාණන් වහන්සේ ද 'මේ තෙම මෙයින් දෙයානු වන කප්හි බුදු වනතෝ යැ' යි මට විවරණ දුන්සේක.

10. එකල්හි තථාගතයෝ රම්‍ය වූ කච්චොස්තු නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වීයා වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

11. තථාගතයෝ අප්පල් නම් නුගරුක්මුල්හි හිඳ එහි දී කිරිඳිබු පිළිගෙන කිල්දලාහෝතෙරට එළැඹෙන්නාහ.

12. තෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමගෙනො බොධිමුලමහි එහිති.
13. තතො පදක්ඛිණං කත්වා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සත්ථරාකඛමුලමහි බුජ්ඣස්සති මහායසො.

 14. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
 15. කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමු¹ පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
 16. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සත්ථො²ති පවුරුති.
 17. විකෙතා ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු³පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තු⁴පට්ඨිකා
ආයු වස්ස සතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
 18. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබිජඛකුරො අයං.
 19. උකකුට්ඨි සද්දං වකෙත්තති අපෙඨාදේනති⁵ හසන්ති ව
කත ඤජ්ජි නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.
 20. යදි⁶මස්ස ලොකනාථස්ස විරජ්ජිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
 21. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං විරජ්ජිය
හෙට්ඨා තිත්ථො⁷ ගහෙත්තාන උත්තරන්ති මහානදිං.
 22. ඵච⁸මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්චාමි⁹මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
 23. තස්සා¹⁰පි වචනං සුත්තා භියොෂා විත්තං පසාදයි.
උත්තරිං වත මධිට්ඨාසිං දසපාරමි පූරියා.
 24. සුත්තන්තං විනයඤ්චා¹¹පි නවඛයං සත්ථාසාසනං
සබ්බං පරියාපුණිත්තා සොභයිං ජිනසාසනං.

1. තිත්ථං - මුඛ.

12. ඒ ජින තෙම භිල්ලොභෝතෙර දී කිරිඳිබු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙල කළ උතුම් මහින් බෝමුල වෙත පැමිණෙන්නේය.

13. ඉක්බිති මහායසස් ඇති අනුත්තර වූ මහසත් බෝමැඩ පැදකුණු කොට ඇසැතුරැක්වුල්හි දී බුදු වන්නේය.

14. මොවුන්ගේ ජනිකමව මායා නම් වන්නී යැ, පිය තෙම ඉද්ධොදන නම් වන්නේ යැ, මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

14. (ඔබට) කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපස්ථායක තෙර කේතෙක් එ බුදුන්ට උදැවන් කරන්නාහ.

16. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බෝධිය 'ඇසැතු' යයි කියනු ලැබේ.

17. චිත්ත යැ හත්ථාළවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායක වන්නාහ. උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපස්ථායිකා වන්නාහ, යසස්වී වූ ඒ ගෞතම බුදුන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

18. අසම වූ මහර්මීන්ගේ මෙ තෙපුල් අසා 'මේ තෙම බුද්ධබිජා-භිකුරයෙකැ'යි සතුටු වූ දෙවිමිනිස්සු-

19. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනාසෙති, දසදහසක් සක්වළ සදෙවකලොකයා බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙයි.

20. ඉදින් අපි මේ ලෝකනාථයන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

21. යම්කෙසේ මිනිස්සු ගංභෝ තරණය කරන්නාහු ප්‍රතිමුඛතිර්ථය වැරැද යට තොටැති ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

22. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මෙබුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

23. එ බුදුන්ගේ ද බස් අසා බෙහෙවින් සිත පැහැදිමි. දසපාරමීන් පුරන පිණිස මත්තෙහි චුතාධිෂ්ඨානය කෙළෙමි.

24. සුත්‍රාන්තපිටකය ද චිනය ද නවාභිගඤ්ඤාසායනය ද යන සියල්ල පිරිවහා බුදු සස්න හෙබැවිමි.

25. තත්ථිඤ්ඤාමනො වීහරන්තො බ්‍රහ්ම භාවෙකි¹ භාවනා අභිඤ්ඤාසු පාරමිං ගගන්ධා බ්‍රහ්මලොක'මගච්ඡ'හං.
26. කාසිකං නාම නගරං ජයසෙනො නාම ඛතතිසො ඩුරිමා නාම ජනිකා චූළස'සාපි මහෙසිනො.
27. නවවසස්සහසානි අගාරමජ්ඣායා වසි ගරුලපක්ඛංසසුචණ්ණිභාරා² තයො පාසාදමුක්ඛමා.
28. තිණ්ණසසහසානි³ නාරියො සමලඛිතා කිසාගොතමි නාම නාරි අනුපමො⁴ නාම අනුපො
29. නිමිතො චතුරො දිස්වා හත්ථියානෙන නිකම්භි ඡමාසා පධානවාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
30. බ්‍රහ්මනා යාථිතො සනො චූළසා ලොකග්ගනායකො වතති වකකං මහාවීරො මීගදයෙ නරුක්ඛමො.
31. සුරකම්භො⁵ ධම්මසෙනො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා සතිසො නාමු'පට්ඨානො චූළසා ව මහෙසිනො.
32. වාලා ව උපවාලා ව අහෙසුං අග්ගසාවකා බොධි තසා හගවතො ආමණ්ඩො'ති පවුච්චති.
33. ධනඤ්ඤො විසාබො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා පදුමා වෙ'ව නාගා ව අහෙසුං අග්ගපට්ඨිකා.
34. අට්ඨපඤ්ඤාසරතනං සො'පි අවුග්ගතො මුනි සොභති සකරංසිව උලුරාජාව පුරිතො⁶.
35. නවුනිවසස්සහසානි ආයු විජ්ඣති තාවදෙ තාවතා කිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහු.
36. ඔච්ඡිකා බහු සකො සතතාරෙකා මහාජනෙ සො'පි සත්ථා අතුලයසො නිබ්බුතො'සො සසාවතො⁷.
37. චූළසා ජිනවරො සත්ථා සෙනාරාමමිති⁸ නිබ්බුතො ධාතුච්ඡාරිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසතො'ති.

චූළස බුද්ධවංසො අට්ඨාරසමො.

1. භාවෙත්ථා - PTS,	5. සුමිතො - සිමු.
2. ගරුලපක්ඛංසසුචණ්ණිභාරා - මජ්ඣං, ගරුල හංස සුචණ්ණිභාරා - සා.	6. උලුරාජාව පුරිතො - මව්.
3. තෙවිසතිසහස්සානි - සිමු.	7. නිබ්බුතොවසානො - මව්.
4. ආනන්දෙ - සිමු.	8. සෙනාරාමමිති-සිමු, සෙනාරාමමිති-සා-මජ්ඣං.

25. මම් එසසුන්හි අප්‍රමාද වැ වාසය කරනුයෙම්. බ්‍රහ්මචිහාරභාවනා කොට අභිඤ්චන්හි පාරප්‍රාප්ත වැ බ්‍රහ්මලොවට ගියෙම්.

26. මහර්ෂි වූ ඵ්‍රස්ස බුදුන්ට ද නගරය කසී නම් විය, ජයසෙන නම් ක්ෂත්‍රිය තෙම පිතෘ විය, මව්නොමෝ සිරිමා නමු.

27. ඒ ඵ්‍රස්ස බුදුහු නවදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට ගරුධපක්ෂ යැ හංස යැ ස්වර්ණහාර යැයි උතුම් තුන්පහයෙක් වී.

28. මොනොවට සරස්නලද තිස්දහසක් පිරිවර අභනෝ වූහ. කිසාගොතම් නම් අගමෙහෙසියක් වූ යැ. අනුපම නම් පුත්‍රයෙක් වී.

29. පුරුෂොත්තම ඵ්‍රස්ස බුදුහු සතර පෙරනිමිති දක දැන්යානයෙකින් මහබිතික්මන් කළහ. සමසක් ප්‍රධනවියම් කළහ,

30. මහත්වියම් ඇති පුරුෂශ්‍රෙෂ්ඨ වූ ලොකාග්‍රන්ථයක වූ ඵ්‍රස්ස බුදුහු මහබ්‍රහ්ම විසින් අයදනා ලදුහු ඉසිපතන නම් මුවලැවිහි දී දමසක් පැවැත්වූසේක.

31. මහර්ෂි වූ ඵ්‍රස්ස බුදුන්ට සුරක්ෂිත යැ ධර්මසෙන යැ යන දෙදෙන අගසවු වූහ. සහිය නම් උපසායක තෙර කෙනෙක් වූහ,

32. වාලා යැ උපවාලා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාචිකා වූහ, ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය 'ඇඹලරුකැ'යි කියනු ලැබේ.

33. ධනඤ්ජය යැ විශාඛ යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායක වූහ, පද්මා යැ නාගා යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායක වූහ,

34. ඒ ඵ්‍රස්ස මුනිහු ද අටපනස්ථරියන් උස්වූ සේක් දිවසුරු සෙයින් ද පුන්සද සෙයින් ද ශොභමාන වූහ.

35. එකල්හි අනුදාසක් හවුරුදු ආයු පැනෙයි, උන්වහන්සේ එතෙක් වැඩසිටිමින් බොහෝ ජනසමූහයා සසරකතරින් තැරැවූසේක.

36. අතුලා වූ යසස් ඇති ඒ ඵ්‍රස්ස බුදුහු ද බොහෝ සත්තට ඔවා දී මහජනයා සසර කතරින් තරවා ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිවියාහ.

37. ජිනොත්තම වූ ඵ්‍රස්ස බුදුහු ඥෙතාරාමයෙහි පිරිනිවියාහ. ඒ ඒ ප්‍රදේශයන්හි ධාතු පතළේ යි.

අටළොස් වැනි ඵ්‍රස්ස බුද්ධවංශය යි.

19. විපසයි බුද්ධවංසො

1. ඵ්‍රස්සස්ස ච අපරෙන සමුද්දො දිප්පුත්තමො
විපසයි නාම නාමෙන ලොකෙ උප්පජ්ඣ වත්තුමා¹.
2. අවිජ්ජං සබ්බං පදලොඤා පතො සමොධිමුත්තමං
ධම්මවක්කං පටිනෙතතු පක්කාමී ඛන්ථුමති පුරං.
3. ධම්මවක්කං පටිනෙතො උභො බොධෙසි නායකො
ගණනාය න චත්තබ්බො පඨමා'භිසමයො අහු.
4. පුනාපරං අමිත්තයසො තස්ස සච්චං පකාසයි
චතුරාසීති සහස්සානං දුතියා'භිසමයො අහු.
5. චතුරාසීති සහස්සාති සමුද්ධං අනුපබ්බජ්ඣ
තෙසමාරාමපන්නානං ධම්මං දෙසෙසි වත්තුමා.
6. සබ්බාකාරෙන භාසතො සුඤ්ඤා උපනිසාදිනො²
තෙ'පි ධම්මං වරං ගතො තතියා'භිසමයො අහු.
7. සන්තිපාතා තයො ආසුං විපසයිස්ස මහෙසිනො
බ්‍රිණාසවානං විමලානං සත්තචිත්තානාදිනං.
8. අට්ඨසට්ඨිසහස්සානං³ පඨමො ආසි සමාගමො
භික්ඛුසහස්සානං දුතියො ආසි සමාගමො.
9. අසීතිභික්ඛුසහස්සානං තතියො ආසි සමාගමො
තස්ස භික්ඛුගණමජ්ඣං සමුද්දො අතිරොචති.
10. අහං තෙන සමයෙන නාගරාජා මහිදධිකො
අතුලො නාම නාමෙන පුස්සඤ්චතො සුතින්දිරො.
11. නොකානං නාගකොචිතං පරිවාරොඤාන'භං තද
වජ්ජනො' දිබ්බතුරියෙහි ලොකජෙට්ඨං උපාගමිං.

1. නායකො - සිමු.

2. භාසතෙ සුත්වා උපනිස්ස ජිනෙ - සිමු.

3. අට්ඨසට්ඨිසහස්සානං - සිමු.-

19. විපස්සී බුද්ධචංශය

1. පුසස බුදුන්ට මෑත භාගයෙහි නමින් විපස්සී නම් වූ පසැස් ඇති ද්විපදෙත්තම වූ සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ලොවැ පහළවූසේක.

2. හැම අවිදු අපුරු බිඳ උතුම් වූ සම්බෝධයට පැමිණියාහු දම්සක් පවත්වන්නට බන්ධුමනී පුරයට වැඩිසේක.

3. දම්සක් පවත්වා (මල්බැබ්ණි රාජපුත්‍ර යැ, තිස්ස පුරොහිත පුත්‍ර යැ යන) දෙදෙනාට සත්‍යාවබෝධය කරවූහ. ගණනින් නො කියහෙන සත්ක කෙනෙක් පළමු වැනි ධර්මාවබෝධය කළහ.

4. යළි අප්‍රමාණ යශස් ඇති විදර්ශී බුදුහු ඒ ක්ෂෙම නම් මුවළාවහි දී සිටියස් පැවැසූහ. සුවාසු දහසක් සත්තට ද්විතීයාභිසමය වී.

5. සුවාසු දහසක් සත්හු බුදුනට පසුවැ ලා පැවිදි වූහ, පසැස් ඇති බුදුහු අරමට පැමිණි ඔවුනට දහම් දෙසූසේක.

6. සර්වාකාරයෙන් කරුණු එළවමින් වදරන විපස්සී බුදුන්ගේ දහම් අසා ඒ සුවාසු දහසක් මහණහු ද උතුම් දහම් දැන (මෙසේ ඔවුන්ගේ) තුන් වැනි ධර්මාවබෝධය වී.

7. මහර්ශී වූ විපස්සී සර්වඥයන් වහන්සේට විමල වූ ශාන්ත සිත් ඇති තාදීගුණ ඇති රහතුන්ගේ ශ්‍රාවක සන්නිපාත තුනෙක් වී.

8. අටසැටලක්ෂයක් රහතුන්ගේ ප්‍රථම සන්නිපාතය වී යැ, ලක්ෂයක් රහත්මහණුන්ගේ ද්විතීය සන්නිපාතය වී.

9. අසූ දහසක් ක්ෂිණාප්‍රව භික්ෂූන්ගේ තෘතීය සන්නිපාතය වී යැ, එහි මහණගණ මැද සම්බුදුහු අතිශයින් දිලිසුණාහ.

10. එසමයෙහි මම නමින් අතුල නම් වූ පින් ඇති පැහැපත් මහ ඉදුහ ඇති තාරජ වූයෙමි.

11. එකල්හි මම නොයෙක් කෙළගණන් නයින් පිරිවරා දිවපසභ-වයමින් බුදුන් කරා එළැඹියෙමි.

12. උපසංඝමිත්වා සමුද්ධං විපසීං ලොකනායකං
මණිවුත්තරතනබවිතං සබ්බාභරණභූසිතං
නිමත්තෙත්වා ධම්මරාජස්ස සුචණ්ණපීඨ* මදසහං.
13. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි සංඝමජ්ඣෙ නිසීදිය
එකනවුතෙ ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
14. අහු කපිලවංශා රමමා නිකම්මිත්වා තථාගතො
පධානං පදහිත්වාන කත්වා දුක්කරකාරිකං.
15. අප්පාලරුක්ඛමූලමහි නිසීදිත්වා තථාගතො
කත්වා පායාසමග්ගයහ නොරඤ්ජර'මුපෙහිති.
16. නොරඤ්ජරානදීතිරෙ පායාසං අසති ජිනො,
පටියන්තවරමග්ගෙන බොධිමූල'මුපෙහිති.
17. තතො පදකඛිණං කත්වා බොධිමණ්ඩමනුත්තරං
අස්සත්මූලෙ සමෙධාධිං බුජ්ඣස්සති මහායසො.
18. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං භෙස්සති ගොතමො.
19. අනාසවා චිතරාගා¹ සන්තචිත්තා සමාහිතා
කොලිතො උපතිස්සා ච අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
ආනන්දොනා'මුපට්ඨාකො² උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
20. බෙමා උප්පලවණ්ණා ච අග්ගා භෙස්සන්ති සාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සන්තොති පවුච්ඡති.
21. විත්තො ච භස්මාලවකො අග්ගා භෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා භෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්සස්සං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
22. ඉදං සුත්වාන වචනං අසමස්ස මහෙසීනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිබ්බිකුරා අයං.

1. චිතමලා - සිමු.

2. ආනන්දෙනාම නාමෙන - වේ.

12. මම් ලොකස්වාමී වූ විදර්ශී සම්බුද්ධන් කරා ඵලාභි දහම්මරප වූ බුද්ධන් පවරා මිණිවුතු ඇ රුවනින් නිමවන ලද පබළු ඇ සැඟවුමෙන් සරහන ලද රන් පුටුවක් පිදිමි.

13. ඒ විදර්ශී සර්වඥයන් වහන්සේ ද සහ මැදවැඩහිඳ මේ තෙමේ මෙයින් එක් අනුවන කල්පයෙහි බුද්ධ වන්නේ යයි විවරණ දුන් සේක.

14. ඒ තථාගත වූ බෝසත් සිත්කලු වූ කිඹුල්වත් නම් නුවරින් නික්ම ප්‍රධන්වියඬි වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

15. තථාගත වූ බෝසත් අප්පල් නම් නුගරුක්වූල වැඩහිඳ එහි දී කිරිපිඩු පිළිගෙන නිල්දලා භෝතෙරට පැමිණෙන්නේ ය.

16. ජිතමාර වූ බෝසත්හු නිල්දලා භෝ තෙර හිඳ කිරිපිඩු වළඳා (දෙවියන්) පිළියෙළ කළ උතුම් මහින් බෝවූල වෙත පැමිණෙන්නාහ.

17. ඉක්බිති මහායශස් ඇති අනුත්තර වූ මහසත්හු බෝමැඩ පැද-කුණු කොට අසැතූරුක්වූල්හි හිඳ සමාක් සම්බෝධිය අවබෝධ කරන්නාහ.

18. මොවුන් ගේ ජනිකාමව මායා නම් වන්නිය. ජනකපිය තෙමේ ශුද්ධෝදන නම් වන්නේ ය. මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ යි.

19. අනාපූව වූ විගතරාග ඇති ශාන්ත වූ සිත් ඇති ඵලසමාපත්ති-යෙන් සමාහිත වූ කොලිත යැ උපරිස්ස යැ යන දෙදෙනා අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසායකයෙක් ඒ බුද්ධන්ට උපසායන කරන්නේ ය.

20. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවත්හු ගේ බෝධිය ඇසැතූ යයි කියනු ලැබේ.

21. විත්ත යැ හත්ථාලවක යැ යන දෙදෙන අග්‍රොපසායක වන්නාහ. උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යි අග්‍රොපසායකා දෙදෙනෙක් වන්නාහ. ඒ යශස්වී වූ ගෞතම බුද්ධන්ට හවුරුදු සියයෙක් ආයු වෙයි.

22. අසම වූ මහර්මි වූ බුද්ධන් ගේ මෙ වදන් අසා 'මේ තෙමේ බුද්ධ-බිජාකුරයෙකැ'යි සතුටු වූ දෙව මනුෂ්‍යයෝ-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

23. උක්කුට්ඨි සඤ්ඤා වතෙතනනි අපෙඨායේනනි භසනනි ව කතඤ්ඤා ශ්‍රී නමස්සනනි දසසහස්සි සදෙවකා.
24. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස විරජක්ඛිසාම සාසනං අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙසාම සමවුබ්බා ඉමං.

 25. යථා මනුස්සා නදිං තරනතා පටිතිත්ථං විරජක්ඛිය භෙද්ධා තිස්සෙ ගහෙකාන උත්තර'නනි මහානදිං.
 26. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමිමං ජිනං අනාගතමහි අද්ධානෙ භෙසාම සමවුබ්බා ඉමං.
 27. තස්සා'හං වචනං සුත්වා භියොං චිත්තං පසාදයිං උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දස පාරමි පූරියා.
 28. නගරං බන්ධුමනී නාම බන්ධුමා නාම බන්ධුයො මාතා බන්ධුමනී නාම විපස්සිස්ස මහෙසිනො.
 29. අට්ඨවස්සසහස්සානි අගාරමජ්ඣ සො වසී නඤ්ඤා සුනඤ්ඤා සිරිමා තයො පාසාදවුත්තමා.
 30. තිවත්තාරිය සහස්සානි නාරියො සමලඨානා සුනානා නාම සා නාරි සමවත්තකකිත්ථො නාම අත්‍රජො.
 31. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා රථයානෙන නික්ඛමී අනුනඅට්ඨමාසංති පධානං පදහි ජිනො.
 32. බ්‍රහ්මනා යාවිනො සත්තො විපස්සී ලොකනායකො වත්ති වක්කං මහාවීරො මීගදයෙ නරුත්තමො.
 33. බණ්ණො¹ ව තිස්සනාමො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා අසොකො නාවු'පට්ඨාකො විපස්සිස්ස මහෙසිනො.
 34. වඤ්ඤා ව වඤ්ඤානා ව අහෙසුං අග්ගසාවිකා බොධි තස්ස භගවතො පාටලි'ති පවුච්ඡති.

1. බණ්ණො - සිඳු.

23. ඔල්වරසන් පැවැත්වුන, අත්පොළසන් දුන්හ. සිනහසුණහ. දස-
දහසක් සක්වළ දෙවියන් සහිත ලොකවාසීහු බද්දිලි වැ නමස්කාර කළහ.

24. ඉදින් ඇපි මෙ ලෝභිමියන් ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත
කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම් හ.

25. යම්සේ නදිය තරණය කරන මිනිස්සු හමුයෙහි වූ ප්‍රතිමුඛ තීර්ථය
වැරදූ යට තොටැහි ලා ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද,

26. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මේ බුදුන් හරමෝ නම්
අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමුවන්නම්හ.

27. මම ඒ විදර්ශී බුදුන්ගේ බස් අයා බෙහෙවින් සිත පැහැදවීම්. දස-
පැරැම් මත්තෙහි ව්‍යාධිජයානය කෙළෙමි.

28. මහර්මි වූ විදර්ශී බුදුන් ගේ නගරය බන්ධුමනී නම් විය. බන්ධු-
මන් නම් ක්ෂත්‍රිය තෙමේ පියා විය. මවු තොමෝ බන්ධුමනී නම් වූය.

29. ඒ බුදුහු අටදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි වුසුහ. නඤ යැ, සුනඤ යැ,
සිරිමත් යැයි උතුම් වූ තුන් පහයෙක් විය.

30. මොනොවට සැරසුණු තෙසාලිස් දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ.
සුතනා නම් ප්‍රසිද්ධ ස්ත්‍රිය අගමෙහෙසුන් බියෝ වූය. සමවතක්බන්ධ නම්
සුතණු කෙනෙක් වූහ.

31. සතර පෙරන්මිනි දෑක රථයානයෙකින් මහබිනික්මන් කළහ. එ
ජිතපඤ්චමාරයෝ පිරිසුන් අටමසක් ප්‍රධන්වියම් කළහ.

32. මහාවීර වූ නණන්තම වූ විදර්ශී ලොකසාමීහු මහබඹහු
විසින් අයදනා උද්දුහු මීගදා නම් උයන්හි දී දම්සක් පැවැත්වූහ.

33. විදර්ශී බුදුන්ට බණ්ඩ යැ නිස්ස යැ යන නම් ඇති අග්‍රග්‍රාවක-
යෝ දෙදෙනෙක් වූහ. අසොක නම් උපසංයක හික්ෂු කෙනෙක් වූහ.

34. වඤා යැ වඤ්ඡිත්තා යැයි අග්‍රග්‍රාචිකාවෝ දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ
බුදුන් ගේ බොධිය පළොල් යැයි කියනු ලැබේ.

35. පුනබ්බසුමිනො නාගො ව අහෙසුං අගග්'පට්ඨකා
සිරිමා උත්තරා වෙව අහෙසුං අගග්'පට්ඨිකා.
36. අසීති හත්ථුබ්බෙධො¹ විපසී ලොකනායකො
පහා නිද්ධාවති තස්ස සමන්තා සත්ත යොජනෙ.
37. අසීති වස්සසහසානි ආයු බුද්ධස්ස තාවදෙ
තාවතා නිට්ඨමානො සො තාලෙසි ජනතං බහුං.
38. බහු දෙවෙ මනුසෙස ව බන්ධනා පරිමොවයි
මග්ගා' මග්ගඤ්ඤ ආවිකත් අවසෙසපුපුජ්ජනෙ.
39. ආලොකං දසුයිත්වාන දෙසෙත්වා² අමතං පදං
ජලිත්වා අග්ගිකබ්බෙත්වා'ව නිබ්බුතො සො සසාවකො.
40. ඉද්ධිවරං පුඤ්ඤවරං ලක්ඛණං ව ඤාසුමිතං
සබ්බං සමන්තරහිතං නත්තු රික්තා සබ්බසංඛාරා.
41. විපසීජිතවරො බුද්ධා' සුමිත්තාරාමෙහි නිබ්බුතො
තත්ථෙ'ව තස්ස ථූපවරො සත්තයොජන මුසීතො'ති.

විපසී බුද්ධවංසො එකනව්‍යතිමො.

1. අසීතිත්ථුබ්බෙධො - මව.

2. දෙසිත්වා - සිමු.

3. ධිරො - සිමු.

35. පුතබ්බසුමිත්ත යැ නාග යැ යන අග්‍රොපසාරායකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. සිරිමා යැ උත්තරා යැ යන අග්‍රොපසාරායිකා දෙදෙනෙක් වූහ.

36. විදර්ශී ලොකස්වාමීහු අසුරියන් උස් වූහ. ඔබගේ ශරීරකාන්තිය භාත්පස සත්යොද්‍යනෙක්හි පැතිරී සිටුනේ යි.

37. එකල්හි ඒ බුදුන්ගේ ආයුෂ හවුරුදු අසුදහසෙක් විය, එතෙක් කල් වැඩසිටි ඒ බුදුහු බොහෝ ජනසමූහයා (සසර සයුරෙන්) නැරඳූහ.

38. බොහෝ දෙවියන් ද මිනිසුන් ද සංසාරබන්ධනයෙන් මිදූ වූහ. සෙසු පුහුණුවනට (ශාශ්වතොච්ඡද වීරහිත ඥානමුඛිපද සංඛාරාන අමාකායිගමයට) මාර්ගය ද (කායකිළමථාදී) අමාරීය ද වදළහ.

39. ශ්‍රාවකයන් සහිත වූ ඒ බුදුහු මාර්ගඥනාලොකය දක්වා අමාතපදය දෙශනා කොට ගිනිකඳසෙයින් දිලියෙමින් වැඩසිට පිරිනිව් සේක.

40. උත්තමසාද්ධිය ද උත්තම පුණ්‍යය ද චත්‍රලක්ෂණාදීන් මණ්ඩිත වූ බුදු සිරුර ද යන සියල්ල අත්තර්හිත විය. හැම සංස්කාරයෝ තුල්‍ය වූවාහු නු?

41. ජීනවර වූ විදර්ශී බුදුහු සුමිත්තාරාමයෙහි දී පිරිනිව්සහ. එහි මැ ඔබ ගේ ස්තුතවරය සත්යොද්‍යන් කොට බඳනා ලද්දේ යි.

එකුන්විසි වැනි විදර්ශී බුද්ධිවංශ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

20. සිව් බුද්ධවංසෝ

1. විපස්සීයා අපරෙත සමබ්බද්ධා දිපදුක්කමො
සිව්වග්ගො¹ ආසි ජිනො අසමො අප්පට්ඨග්ගලො.
2. මාරසෙනං පමඤ්ඤා² පනෙතා සමොධිමුක්කමං
ධම්මවක්කං පවතෙතසි අනුක්මපාය පාණිනං.
3. ධම්මවක්කං පවතෙතෙනෙ සිව්මහි මුනි පුබ්බවෙ³
කොට්ඨසහසසානං පඨමා'භිසමයො අහු.
4. අප්පට්ඨි ධම්මං දෙසෙතෙන ගණසෙට්ඨ නරුක්කමෙ
නචුතිකොට්ඨසහසසානං දුතියා'භිසමයො අහු.
5. යමකං පාටිභීරුඤ්ඤා දසසයෙනෙ සදෙවකෙ
අසීතිකොට්ඨසහසසානං තතියා'භිසමයො අහු.
6. සහතිපාතා තයො ආසුං සිව්සා'පි මහෙසිනො
විණාසවානං විමලානං සත්තවික්කාන'තාදිනං.
7. භික්ඛුසහසහසසානං පඨමො ආසි සමාගමො
අසීති භික්ඛුසහසසානං දුතියො ආසි සමාගමො.
8. සහති භික්ඛුසහසසානං තතියො ආසි සමාගමො
අනුපලිකො පදුමං'ව තොයමහි සමපවධස්සිතං.
9. අහං තෙන සමයෙන අරිඤ්ඤා නාම ඛක්ඛියො
සමබ්බද්ධපමුඛං සම්මං අනන්තපානෙන තප්පසිං.
10. බහුං දුස්සචරං දඤ්ඤා දුස්සකොට්ඨං අනප්පකං
අලඛකං හතියානං සමබ්බද්ධසා අද්දස'හං.
11. හතියානං නිමිතිතවා කප්පයං උපනාමයිං
පූර්වං මානසං මයහං ගිවං දම්මවුපට්ඨිතං.

1. සිව්සරිතයො නාම - සිවු.

2. පමිත්ඤ්ඤා - මව්.

3. ජිනපුබ්බවෙ - මව්. මජ්ඣ. සං.

20. සිබ් බුද්ධවංශය

1. විදර්ශී නම් බුදුන්ට මැනහැගයෙහි ද්විපදෙන්තම වූ පස්මරුන් දිනු අසම වූ අප්‍රතිප්‍රද්ගල වූ සිබ් නම් සමාක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේ ලොවැ පහළ වූ සේක.

2. මරසෙනහ මැඩපියා උතුම්වූ සම්බෝධියට පැමිණි සේක් සත්තියන්ට අනුකම්පා පිණිස දම්සක් පැවැත්වූ සේක.

3. මුනිග්‍රෙෂ්ඨ වූ සිබ් බුදුරජාණන් වහන්සේ දම්සක් පවත්වන කල්හි කෙළ ලක්ෂයක් සත්තට පළමුවන ධර්මාභිසමය වී.

4. නැවත ද ගණග්‍රෙෂ්ඨ වූ නරොක්තම වූ බුදුරුදුන් දහම් දෙසන කල්හි අනුකෙළදහසක් සත්තට දෙවෙනි ධර්මාභිසමය වී.

5. සද්දෙවක ලෝකයා විෂයෙහි යමාමහ පෙළහර දක්වන බුදුන් දහම් දෙසන කල්හි අසූකෙළදහසක් සත්තට තුන්වැනි ධර්මාභිසමය වී.

6. මහර්මී වූ සිබ් බුදුරුදුන්ට ද විගත වූ කෙලෙස්මල ඇති සන්තූන් සික් ඇති තාදීගුණ ඇති ක්ෂීණාස්‍රවයන් සම්බන්ධ වූ තුන් ශ්‍රාවකසන්නිපාත කෙනෙක් වූහ.

7. භික්ෂූන් සියදහසක් සම්බන්ධ වූ ප්‍රථම ශ්‍රාවක සන්නිපාතය විය. භික්ෂූන් අසූදහසක් සම්බන්ධ වූ ද්විතීය ශ්‍රාවක සන්නිපාතය වී.

8. භික්ෂූන් සැත්තැදහසක් සම්බන්ධ වූ තෘතීය ශ්‍රාවකසන්නිපාතය වී (දියෙහි ඉපද) දියෙහි වැඩුණු දිය හා අලිප්ත වූ පියුමක් සෙයින් (ඒ භික්ෂු සන්නිපාතය ද) ලෝකධර්මයන් හා අලිප්ත වූයේ වී.

9. එ සමයෙහි මම අරිඤ්ඤ නම් ක්ෂත්‍රිය වූයෙමි බුදුපාමොක් සහන ආහාරපානයෙන් සන්තර්ජණය කෙළෙමි.

10. මම බොහෝ වූ උතුම් වස්ත්‍ර ද, අනල්ප වූ වස්ත්‍ර කොට් ද දී, බුදුරුදුන්ට (රන්දූල් ආදීන්) සරසන ලද හස්තියානයක් දිනිමි.

11. හස්තියානය ප්‍රමාණ කොට (ඇතු උසට) කප්පියභාණ්ඩ පූජා කෙළෙමි. නිරතුරු දැඩිව එළඹ සිටි මා ගේ මහස පිරිමි.

12. සො'පි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි සිඛීලොකග්ගනායකො
එකතීංසෙ ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
13. අනුකපිලව්‍යායා රඉලා තික්කමිත්වා තථාගතො
පධානං පදහිත්වාන කඤ්ඤා දුක්කර කාරිකං.
~~14. අප්පාලරුක්කමුලමහි තිසිදිත්වා තථාගතො
තස්ස පායාසමග්ගයහ තෙරඤ්ජරමුපෙතිති.~~15. තෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං* ආදය සො ජිනො
පටියත්තවරමග්ගෙන බොධිමුල'මුපෙතිති.
16. තතො පදකබ්ඪං කත්වා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසුසුද්ධරුක්කමුලමහි බුද්ධස්සති මහායසො.
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති.
පිතා සුද්ධොදනො නාම අයං භෙසසති ගොතමො.
18. අනාසවා චිත්තරාගා සත්තචිත්තා සමාහිතා
කොලිතො උපතිස්සො ච අග්ගා භෙසසන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
19. බෙමා උප්පලවණ්ණො ච අග්ගා භෙසසන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අසුසුද්ධො'ති පවුච්චති.
20. චිත්තො ච හත්ථාලවකො අග්ගා භෙසසන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා භෙසසන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්සයතං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො.
21. ඉදං සුත්වාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධබිජ්ඣකුරො අයං.
22. උක්කුට්ඨි සද්දං පටිත්තෙන්ති අපෙඨාටෙන්ති ඤායන්ති ච
කතඤ්ජලී නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.

12. ලොකාග්‍රන්ථයක වූ ඒ සිව් බුද්ධි වූ මේ තෙමේ මෙයින් එක්-
තිස්වන කල්පයෙහි බුදු වන්නේ ය'යි මට විවරණ දුන්හ.

13. එකල්හි තථාගත වූ බෝසත්හු රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන්
තික්ම ප්‍රධන්වීර්යය වඩා දුෂ්කර ක්‍රියා කොට-

14. එ තථාගතයෝ අප්පල් නම් නුගරුක් මුල වැඩහිඳ එහි දී කිරි-
පිඬු පිළිගෙන නිල්දලා ගංතෙරට පැමිණෙන්නාහ.

15. එ ජිතමාර වූ බෝසත්හු නිල්දලා ගංගෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා
දෙවියන් සැරසූ උතුම් මහින් බෝමුල කරා පැමිණෙන්නාහ.

16. ඉක්බිති අනුත්තර වූ මහසත්හු බෝමැඩ පැදකුණු කොට, මහා-
යශස් ඇත්තාහු ඇසැතුරුක් මුල්හි වැඩහිඳ සත්‍යාවබෝධය කරන්නාහ.

17. මොවුන් ගේ ජනිතමවූ තොමෝ මායා නම් වන්නී ය. පියතෙමේ
සුඥොදන නම් වන්නේ ය. මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ යි.

18. අනාසුච වූ චිත්තරාග වූ ශාන්ත සිත් ඇති අර්හත්ඵල සමාධියෙන්
සමාහිත වූ කොලික යැ උපතිස්ස යැ යන මොහු අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ.
ආනන්ද නම් උපසාරයකයෙක් ඒ බුදුන්ට උපසාරය කරන්නේ යි.

19. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ.
ඒ භාග්‍යවත්හු ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

20. චිත්ත යැ හස්සාලවක යැ යන මොහු අග්‍රොපසාරයක වන්නාහ.
උත්තරා යැ නන්දමාත්තා යැ යන මොහු අග්‍රොපසාරයක වන්නාහ. යසස්ථි
වූ ඒ ගෞතම බුදුන්ට ආප්‍ර සියක් හවුරුදු වෙයි.

21. අසම වූ මහර්මින් ගේ මෙ වදන් අසා දෙව මනුෂ්‍යයෝ මේ
තෙමේ බුද්ධිබීජාඛකුරයෙකැයි සතුටු වූවාහු-

22. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනහසෙති, දෙවියන් සහිත වූ
දසදහස් ලෝකා වැසියෝ බද්ධිලි ව නමස්කාර කෙරෙත්.

23. යදි¹මස්ස ලොකනාථස්ස වීරජක්ඛිස්සාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුධා ඉමං.
24. යථා මනුස්සා නදිං කරන්තා පටිතිස්සං වීරජක්ඛිය
හෙට්ඨා තිස්සෙ ගහෙත්වාන උත්තරන්ති මහානදිං.
25. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුධා ඉමං.
26. තස්සා'හං වචනං සුක්ඛා භියොසා විතතං පාසාදස්සිං
උත්තරිං වත මධිට්ඨාසිං දස්සපාරමීපුරියා.
27. නගරං අරුණවතී නාම අරුණවා නාම¹ ඛනකියො
පභාවතී නාම ජනිකා සිඛිස්ස ව මහෙසිනො.
28. සත්තවස්සසහස්සාති අගාරමජ්ඣස්සො වසී
සුචන්දෙ ගිරිවසභො තයො පාසාදමුත්තමං.
29. වතුච්ඡති සහස්සාති නාරියො සමලඛකතා
සබ්බකාමා නාම නාරි අතුලො නාම අත්තජො.
30. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා හත්ථියානෙන තික්ඛමි
අට්ඨමාසං පධානවාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
31. බ්‍රහමුතා යාවිතො සතො සිඛි ලොකග්ගනායකො
චන්ති වක්කං මහාවීරො මිගාවීරෙ නරුත්තමො².
32. අභිභු සමභවො නාම අහෙසුං අග්ගසාවකා
බෙමඛකරො නාමු'පට්ඨාකො සිඛිස්ස'පි මහෙසිනො.
33. මබ්ලා³ව පදුමා වෙති අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො පුඤ්ඤිකොති වුච්චති.
34. සිරිවට්ඨියා ව නන්දෙ⁴ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
විතො චෝව සුගුත්තා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.

1. අරුණො නාම - සිමු, මජ්ඣං, ස්වා.

2. මිගදෙය - සිමු.

3. අබ්ලා සිමු.

4. වන්දෙ - සිමු.

23. ඉදින් ඇපි මේ ලෝභිමියන් ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. යම්සේ ගහ තරණය කරන මිනිස්සු හමුයෙහි වූ නොට වැරදූ යට නොටෙහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද,

25. එසෙයින් මැ ඇපි සියලු දෙනමෝ මේ බුදුන් හරමෝ නම්, අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමුවන්නම්හ.

26. මම ඔබ ගේ බස් අසා වැඩිතරම් කොට සිත පැහැදුවිමි. දස-පැරුම් පුරනු සඳහා මත්තෙහි වුතාධිෂ්ඨානය කෙළෙමි.

27. මහර්ෂි වූ සිඛි බුදුන් ගේ නගරය අරණවතී නම් විය. අරුණවත් නම් ක්ෂත්‍රිය තෙමේ පිතෘ විය. මව් නොමෝ ප්‍රභාවතී නම් වූ.

28. ඒ බුදුහු සත්දහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. සුවඤ්ඤා ගිරි යැ වසහ යැ යන උතුම් වූ තුන් පහයෙක් වී.

29. ඔබට මොනොවට සැරසුණු පරිවාරස්ත්‍රීහු සුවිසිදහසක් වූහ. අගමෙහෙසුන් බිසව සබ්බකාමා නම් වූ. පුත්‍ර තෙමේ අතුල නම් වී.

30. සතර පෙරනිමිති දෑක ඒ පුරුෂොත්තම වූ සිඛි මහසත්හු හස්තියානයෙකින් මහාභිනිෂ්ක්‍රමණය කළහ. අටමයෙක් ප්‍රධන්වියථි කළහ.

31. මහාවීර වූ නරොත්තම වූ සිඛි නම් ලොකාග්‍රන්ථකයන් වහන්සේ මහබ්බහු විසින් අයදනා ලද්දහු මහාවීර නම් උයන්හි දම්සක් පැවැත්වූහ.

32. අභිභූ යැ සම්භව යැ යන නම් ඇති අග්‍රශ්‍රාවකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ සිඛි නම් මහර්ෂින් වහන්සේට බෙමඩිකර නම් උපසායක යෙක් වී.

33. මබ්බා යැ පදුමා යැ යන අග්‍රශ්‍රාවිකාවෝ දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ භාග්‍යවත්හු ගේ බොධිය හෙළඹ රුකැයි කියනු ලැබේ.

34. සිරිවඩ්ඪ යැ නඤ්ඤා යැ යන අග්‍රොපසායකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. චිත්තා යැ සුගුත්තා යැ යන අග්‍රොපසායකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ.

35. උච්චතනෙන යො බුද්ධො සතති හත්ථුග්ගතො
කඤ්චනග්ගිය¹ සංකාසො ආතතිංසවරලකකිණො.
36. තස්ස² බ්‍යාමසභා කායා දිවාරතති. නිරතතරං
දියො දිසං නිවජරන්ති තිණියොජනසො පභා.
37. සතතිවිසසභසංති ආයු තස්ස මහෙසිනො
කාවතා තිට්ඨමානො යො තාරෙසි ජනතං බහුං.
38. ධර්මමෙසං පවසෙසකා තෙමසිකා සදෙවකෙ
බෙමන්තං³ පාපසිකාන නිබ්බුතො යො සසාවකො.
39. අනුච්ඡාදනසම්පන්නං ආතතිංසවරලකකිණං
සබ්බං සමනතරහිතං නනු රික්ඛා සබ්බසංඛාරා.
40. සිඛි මුනිවරො බුද්ධො දුස්සාරාමමහි නිබ්බුතො
තතෙ'ව තස්ස ථූපචරො තිණියොජනමුග්ගතො.

සිඛි බුද්ධවාසො වීසතිමො.

1. කඤ්චනග්ගිය - සිමු.

2. තස්සාපි - මජ්ඣං, සිමු, ඥා.

3. බෙමන්තං - සිමු.

35. කසුන් ඇගයක් බඳු වූ දෙතිස් වරමහාපුරුෂ ලක්ෂණයෙන් යුක්ත වූ ඒ සිඛි නම් බුදුහු උසින් සැත්තැරියන් වූහ.

36. ඒ බුදුන් ගේ කයින් ව්‍යාමප්‍රභාව රූ දවල් නිරතුරු විය, රශ්මීහු තුන් යොදුන් පමණින් දිශානුදිශායෙහි නික්මෙන්;

37. ඒ මහර්ෂි වූ බුදුන්ට සැත්තැදහසක් හවුරුදු ආයු විය, එපමණ කල් වැඩ සිටිමින් ඒ බුදුහු බොහෝ ජනසමූහයා (සසරින්) තැරැ වූහ;

38. දහම් මහමේ වස්වා දෙවියන් සහිත ලෝ වැසියන් තෙමා ක්ෂේම වූ නිවනට පමුණුවා ශ්‍රාවකයන් සහිත වූ ඒ බුදුහු පිරිනිව් සේක;

39. අසු අනුවාඤ්ඤායෙන් සමාදාන වූ දෙතිස් මහා පුරුෂ ලක්ෂණය හැම අතුරුදහන් වී. හැම සංස්කාරයෝ තුළු වූවාහු නු?

40. මුනිවර වූ සිඛි බුදුරජාණන් වහන්සේ දුස්සාරාමයෙහි පිරිනිව් සේක, එහි මැ ඔබ ගේ ස්තුපවරය තුන් යොදුන් උස්ව පිහිටියේ යි.

විසිවැනි සිඛි බුද්ධවංශ යි.

21. වෙසසභු බුද්ධවංසො

1. තතොව මණ්ඩකපුමහි අස මා අසුට්ඨුග්ගලො
වෙසසභු නාම නාමෙන ලොකෙ උසුස් නායකො.
2. ආදිත්තං ව¹ ආගමි තණ්හානං විජිතං තද
නාගොව බන්ධනං ටෙකා පනො සමොධිමුත්තමං.
3. ධම්මවක්කං පවනෙතෙන² වෙසසභු ලාකනායකෙ
අසිති නකාටිසහසානං පඨමාභිසමයො අහු.
4. පක්කනෙත වාරිකං රටෙධි ලොකපෙටෙධි³ නරාසහෙ
සත්තති කොටිසහසානං දුතියාභිසමයො අහු.
5. මහාදිලසිං විනොදෙනො පාටිභීරං කරොති සො
සමාගතා නරමරු දසසහසසි සදෙවකෙ.
6. මහා අච්ඡරියං දිසා දබ්බුතං ලොමහංසනං
දෙවා වෙච මත්තසා ව බුජ්ඣරෙ සට්ඨකොටියො.
7. සනතිපාතා තයො ආසුං වෙසසභුසා මහෙසිනො
බිණ්ණසවානං විමලානං සත්තචිත්තනාදිනං.
8. අසිතිභික්ඛුසහසානං පඨමො අසි සමාගමො
සත්තතිභික්ඛුසහසානං දුතියො අසි සමාගමො.
9. සට්ඨි භික්ඛුසහසානං තතියො අසි සමාගමො
ජරාදි හයාතිතානං⁴ මරසානං මහෙසිනො.
10. අහං තෙන සමයෙන සුදසසනො නාම බන්ධියො
ත්තිමනෙතො මහාවීරං දුතං දසා මහාරහං
අනතපානෙන වතොන සසඛකං ජිනමුදුජස්මි.

1. ආදිත්තං වත - මජ්ඣං, අසිත්තමිව - සිමු.

2. ආදිත්තං ඉද - සායා

3. ධම්මවක්කප්පවත්තෙන - සිමු.

3. ලොකපෙටිඨෙ - මව්.

4. ජරාදිහයභිතානං - සිමු. මජ්ඣං.

21. වෙස්සහු බුද්ධවංශය

1. ඒ මණ්ඩකල්පයෙහි මැ අසම වූ අප්‍රතිප්‍රද්ගල වූ නාමයෙන් වෙස්සහු නම් වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ලොවැ පහළ වූ සේක.

2. එකල්හි රුගගින්නෙන් (මෙ හැම තුන්ලොව) ආදිජන වී යයි ද, තෘෂ්ණාවන් ගේ විජිතයෙකැයි ද දැන කිඳිලියබැඳුම් සිඳි ඇත්රජක්ඟු සෙයින් (කෙලෙස් බැඳුම් සිඳි) උතුම් වූ සම්බෝධියට පැමිණිසේක.

3. වෙස්සහු ලොකනායකයක් වහන්සේ දම්සක් පවත්වන කල්හි අසුකෙළඳහසක් සත්තට ප්‍රථම ධර්මාවබෝධය වී.

4. ලොකජ්‍යෙෂ්ඨ වූ නරග්‍රෙෂ්ඨ වූ සච්ඡයන් වහන්සේ ජනපද-වාරිකායෙහි නික්මැ ගිය කල්හි සැත්තැකෙළඳහසක් සත්තට දෙවැනි ධර්මාභිසමය වී.

5. ඒ බුදුහු මහත් වූ දෘෂ්ටිජාලය දුරු කෙරෙමින් යමාමහපෙළහර කළහ. එකල්හි දශසහසුසදෙවලොකයෙහි දෙවිමිනිස්සු රැස්වූහ.

6. අද්භූත වූ ලොමුදහන මහත් වූ ආශ්වයථිය දැක සැටකෙළක් දෙවියෝ ද මනුෂ්‍යයෝ ද ධර්මාවබෝධය කළහ.

7. වෙස්සහු මහර්ෂීන් වහන්සේට විගත වූ රාගාදිමල ඇති ශාන්ත වූ සිත් ඇති තාදීගුණ ඇති ක්ෂිණාසුවයන් සම්බන්ධ වූ තුන් ශ්‍රාවකසන්නිපාත කෙනෙක් වූහ.

8. අසුදහසක් භික්ෂූන්ගේ ප්‍රථමශ්‍රාවකසන්නිපාතය විය. සැත්තැ-දහසක් භික්ෂූන්ගේ ද්විතීය ශ්‍රාවකසන්නිපාතය වී.

9. ජරාදි සසරබිය ඉක්ම වූ මහර්ෂීන්ගේ පුත්‍ර වූ සැටදහසක් භික්ෂූන්ගේ තෘතීය ශ්‍රාවකසන්නිපාතය වී.

10. එසමයෙහි මම සුද්ධිත නම් ක්ෂත්‍රීය වූයෙමි මහාවීර වූ බුදුන් පවරා මහාර්ථ වූ දනක් දී ආහාරපානයෙන් ද වසුයෙන් ද සම්පයා සහිත වූ බුදුන් පිදිමි.

11. තසස බුද්ධසස අසමසස චකකං චතතිත'මුත්තමං
සුත්තාන පඨිතං ධර්මං පබ්බජ්ජ'මභිරොවසිං.
12. මහාදුතං පච්ඤානායා රතතිං දිවමතඤ්ඤා
පබ්බජ්ජං ගුණසමපන්නං පබ්බජිං ජිනසාන්තිකෙ.
13. ආචාරගුණසමපන්නො චත්තසීලසමාහිතො
සබ්බඤ්ඤානං ගවෙසනො රමාමි ජිනසාසනෙ
14. සද්ධාපිතිමු'පාගන්තවා පාදෙ චන්ද්‍රම් සසුරි¹
පිති උපපජ්ජති මයහං බොධියායෙ'ව කාරණා.
15. අභිචතතිමානසං² ඤායා සමබ්බද්ධො එතද'බ්‍රවි
එකතිංසෙ ඉතො කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
16. අහු කපිලවහයා රමො නික්ඛම්ඤා තපාගතො
පධානං පදනිත්තාන කතා දුක්ඛාරකාරිකං.
17. අප්පාලංකුමුලමහි නිසීදිත්වා තපාගතො
තස්ස පායාසං පග්ගායන තෙරංජරමුපෙතිති.
18. තෙරඤ්ජරාය තීරමහි පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියන්තවරමග්ගෙන බොධිමුලමුපෙතිති.
19. තතො පදකම්මං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අසුසත්ථුකුමුලමහි බුජ්ජතිස්සති මහායසො.
20. ඉමසස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං හෙසසති ගොතමො.
21. අනාසවා විතරාගා සත්තවිත්තා සමාහිතා
කොළිතො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙසසන්ති සාවකා.
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං

1. සද්ධාපිතිං උපගන්ත්වා බුද්ධං චන්ද්‍රම් සත්ථරං - මජ්ඣ.
ස්දධාපිතිං උපගන්ත්වා බුද්ධං චන්ද්‍රම් සත්ථරං - සිමු.
සද්ධාපිතිං උපපාදෙත්වා බුද්ධං චන්ද්‍රම් සත්ථරං - සා.
2. අභිචන්තමානසං - සිමු., මජ්ඣ.

11. අසම වූ ඒ බුදුන් විසින් උතුම් වූ දම්සක් පවත්වනලද. ප්‍රණීත වූ ඒ දහම් අසා පැවිද්ද රූපි කෙළෙමි.

12. රැදෙවෙහි අනලස් වූයෙමි මහදන් පවත්වා පැවිද්ද ගුණසම්පන්න යැ යි දැන බුදුන් සම්පයෙහි පැවිදි වීමි.

13. ආචාරයෙන් හා ගුණයෙන් දුක්ත වූයෙමි චිත්ත හා ශීලයෙන් යුක්ත වූයෙමි සඵඤ්ඤාන්තය සොයමින් බුදුසසුන්හි සිත් අලවා විසීමි.

14. ශ්‍රද්ධාවට ද ප්‍රීතියට ද පැමිණ ගායනායෙන් වහන්සේගේ පාසතුළුවන් වැන්දෙමි. සමාස්සම්බොධිය මැ හෙතු කොට ගෙන මට ප්‍රීතිය උපත.

15. සම්මාසම්බුදුහු (මා) නො පසුබස්නා සිත් ඇත්තහු දැන 'මේ තෙම මෙයින් එක්කිස් වන කපැ බුදු වන්නේ ය' යි මෙවැන් වදළහ.

16. එකල්හි තථාගත වූ බෝසත්හු රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වියඬ වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට -

17. ඒ තථාගතයෝ අප්පල් නම් නුගරුක්මුල වැඩහිඳ එහි දී කිරිපිඩු පිළිගෙන නිල්දලාහෝතෙරට පැමිණෙන්නාහ.

18. ඒ ජිතමාර වූ බෝසත්හු නිල්දලාගංතෙර හිඳ කිරිපිඩු වළඳා දෙවියන් සැරැසූ උතුම් මහින් බෝමුල කරා පැමිණෙන්නාහ.

19. ඉක්බිති අනුත්තර වූ මහසත්හු මහායශස් ඇත්තාහු අසැතුරුක්මුල්හි වැඩහිඳ සත්‍යාවබොධය කරන්නාහ.

20. මොවුන්ගේ ජනිකමචි තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ පිය තෙමේ සුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ මේ තෙමේ ගොතම නම් වන්නේ යි.

21. අනාසුච වූ චීතරාග වූ ශාන්ත සිත් ඇති අර්හත්ඵලසමාධියෙන් සමාහිත වූ කොලිත යැ උපතිස්ස යැ යන මොහු අග්‍රග්‍රාවක වන්නාහ. ඒ බුදුන්ට ආනන්ද නම් උපසායකයෙක් උපසායන කරන්නේ යි.

22. බෙමා උපපලව ඡුණං ව අග්ගා හෙසසනති සාවිකා
බොධි තසස හගවතො අසසභො'ති පවුච්චති.
23. විතෙතා ව හඤ්ඤාලවකො අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨකා
උතතරා නඤ්ඤාමා ව අග්ගා හෙසසනතු'පට්ඨකා
ආයු වසසසතං තසස ගොතමසස යසසසිනො.
24. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමසස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධිබ්ජඛකුරො අයං.
25. උකකුට්ඨිසඤ්ඤං විතෙතනති අපෙඨාටෙනති හසනති ව
කතඤ්ඤාලි නමසසනති දසසහසසි සදෙවකා.
26. යදි'මසස ලොකනාථසස වීරජක්ඛිසසාම සාසනං
අනාගතමහි අද්ධානො හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
27. යථා මනුසසා නදිං තරනකා පටිතිත්ථං වීරජක්ඛිස
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙඤ්ඤාන උතතරනති මහානදිං.
28. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානො හෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
29. තසසා'හං වචනං සුඤ්ඤා හියෙයා විතතං පසාදයිං
උතතරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිපුරියා.
30. අනුපමං¹ නාම නගරං සුපතීතො නාම ඛතති'යො
මාතා යසවතී නාම වෙසසභුසස මහෙසිනො.
31. ඡබ්බසසහසසානි අගාරමජ්ඣ සො වසී
රුච්ඡුරුචීරතිවධිඨනො² තයො පාසාදමුත්තමා.
32. අනුනති'සසහසසානි නාරියො සමලඛකතා
සුචිත්තා නාම යා නාරි සුපබුද්ධො නාම අනුජො.

1. අනොමං - සිමු, මජ්ඣං.

2. රුච්ඡුරුචීරතිවධිඨනා - සිමු, රුච්ඡුරුචීරතිවධිඨකා - සා.

22. බෙමා යැ උප්පලව ණණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රග්‍රාචිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බොධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබෙයි.

23. චිත්ත යැ හත්ථාළවක යැ යන මොහු අග්‍රොපසායක වන්නාහ, උත්තරා යැ නන්දමාතා යැ යන මොහු අග්‍රොපසායකා වන්නාහ. යශස්වී වූ ඒ ගෞතමබුදුන්ට ආයු සියක්හවුරුදු වෙයි.

24. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙවදන් අසා දෙවමනුෂ්‍යයෝ මේ තෙමේ බුද්ධචරාචිකුරයෙකැ'යි සතුටු වූවාහු.

25. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිනාසෙති, දෙවියන් සහිත වූ දසදහසක් සක්වළවැසියෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

26. ඉදින් ඇපි මේ ලෝභිමියන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

27. යම්සේ ගහ තරණය කරන මිනිස්සු හමුයෙහි වූ තොට වැරද යටැ තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද,

28. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ ඉදින් මෙ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගතකාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

29. මම් ඔබගේ බස් අසා වැඩි තරම් කොට සිත පැහැදවීම් දසපැරුම් පුරනු සඳහා මත්තෙහි මුකාධිෂ්ඨානය කෙළෙමි.

30. මහර්ෂී වූ වෙස්සභා බුදුන්ගේ නගරය අනුපම නම් විය. සුප්පතිත නම් ක්ෂත්‍රිය තෙමේ පියා විය. මව් තොමෝ යසවතී නම් වූ දෙවිය යි.

31. ඒ බුදුහු සඳහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට රුචි යැ සුරුචි යැ රතිවඩ්ඪන යැ යන උතුම් වූ තුන් පහයෙක් වී.

32. මොනොවට සැරසුණු නො අඩු වූ තිස්දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. සුවිත්තා නම් ප්‍රසිද්ධ වූ ස්ත්‍රිය අගමෙහෙසි වූ යැ පුත්‍ර තෙමේ සුප්පබුද්ධ නම් වී.

33. නිමිතෙන චතුරො දිස්වා සිව්කායා'භිතිකකම්
ජ මාසං පධානචාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
34. බ්‍රහමුතා යාවිතො සතොතො වෙසසභුලොකනායකො
චතති චකකං මහාවීරො අරුණාරාමෙ නරුත්තමො.
35. සොණො ච උත්තරො වෙච අගෙසුං අග්ගසාවකා
උපසතො නාමු'පට්ඨාකො වෙසසභුසා මහෙසිනො.
36. දමා¹ වෙච සමාලා ච අගෙසුං අග්ගසාවකා
බොධි තස්ස හගවතො සාලො ඉති පවුච්ඡති²
37. සොඤ්ඤො වෙච රමෙමා ච අගෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
ගොතමී ච සිරිමා ච³ අගෙසුං අග්ග'පට්ඨකා.
38. සට්ඨරතනමුඛෙබ්බො ඉහමයුපසමුපමො
කායා නිව්ජරතී රංසි⁴ රතතිං සිඛී ච පබ්බතෙ.
39. සට්ඨිවසසසහසාන් ආයු විජ්ජති තාවදෙ⁵
තාවකා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
40. ධම්මං විජාරිකං කක්ඛා විහජික්ඛා මහාජනං
ධම්මනාවං යපෙක්ඛාන නිබ්බුතො සො සසාවතො.
41. දසසනීයං සබ්බජනං විහාරඤ්චිරියාපථං
සබ්බං සමනතරහිතං නත්තු රිත්තා සබ්බසංඛාරා
42. වෙසසභු ජීනවරො සඤ්ඤා බෙමාරාමමහි⁶ නිබ්බුතො
ධාතු විජාරිකං ආසී තෙසු තෙසු පදෙසතොති.

වෙසසභු බුද්ධවංසො උක්ඛිසතිමො.

-
1. රාමා - මජ්ඣ.
 2. මහා සාලොති පුච්ඡති - සිවු, මජ්ඣ.
 3. කාලිගොතමී-මවි. ගොතමී. සිරිමාවෙච - මජ්ඣ.
 4. රසමි - මජ්ඣ.
 5. ආයු තස්ස, මහෙසිනො - මවි.
 6. බෙමෙ මිග්ගෙය - මවි.

33. සතර පෙරනිමිති දැක සිටිකායෙකින් මහබිහික්මන් කළහ. ඒ පුරුෂෝත්තමයෝ සමසක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වියැ කළහ.

34. මහාවීර වූ නරෝත්තම වූ වෙස්සහු ලෝකනායකයන් වහන්සේ මහබලහු විසින් අයදනා ලද්දහු අරුණාරාමයෙහි වැඩහිඳ දමසක් පැවැත්වූහ.

35. ඒ වෙස්සහු සච්ඡයන් වහන්සේට සොණ යැ උත්තර යැ යි අගයවූ දෙදෙනෙක් වූහ. උපසන්න නම් තෙර කෙනෙක් උපසායක වූහ.

36. දමා යැ සමාලා යැ යන අග්‍රශාවිකාවෝ දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ බොධිය 'සල්ලුකැ'යි කියනුලැබේ.

37. සොත්ථික යැ රමිම යැ යි අග්‍රොපසායකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. නොතම් යැ සිරිමා යැ යි අග්‍රොපසායකයා දෙදෙනෙක් වූහ.

38. රත්වැඹක් බඳු වූ ඒ බුදුහු සැටරියන් උස් වූහ. රාත්‍රියෙහි කඳු-මුදුනෙක ගින්නක් සෙයින් (ඔබගේ) සිරිමන් රැස් ගින්නිණි.

39. එකල්හි සැටදහසක් හවුරුදු ආයු විය. එතෙක්කල් වැඩසිටීමින් ඒ බුදුහු බොහෝ ජනසමූහයා සසරින් තැරවූහ.

40. දහම් පතුරුවා මහාජනයා (උද්ඝටිතාදී විසින් ශ්‍රෝතාපන්තාදී විසින්) විභාග කොට (අඡ්චාඞ්ගමාභී සඞ්ඛ්‍යාත) දහම්නැවැ පිහිටුවා ශ්‍රාවකයන් සහිත වූ ඒ බුදුහු පිරිනිවිසේක.

41. දඹ්‍රිය ඒ සියලු ශ්‍රාවකයන් සහිත ඒ බුදුහු ද විහරණය ද ඊයෂාපථය ද යන සියල්ල අතුරුදහන් වී. හැම සංස්කාරයෝ තුළු වුවාහු නු?

42. ජිනවර වූ වෙස්සහු ශාස්තෘන් වහන්සේ බෙමාරාමයෙහි පිරිනිවිසේක. ඔබගේ ධාතුහු ඒ ඒ පෙදෙස්හි පැතුරුණාහ'යි.

එක්විසිවැනි වෙස්සහු බුද්ධිමංගලය යි.

22. කකුසන්ධ බුද්ධචංසො

1. වෙසසභුසස අපරෙන සමුද්දො දිපදුන්නමො
කකුසන්ධො¹ නාම නාමෙන අපමෙය්‍යා දුරාසදෙ
2. උග්ගාටෙත්වා සබ්බභවං වරියාපාරම් ගතො
සීහො² ව පඤ්ඤං හෙත්වා පතෙත සමොධිමුක්තමං.
3. ධම්මචක්කං පවත්තන්තෙ කකුසන්ධ ලොකනායකෙ
චත්තාළිය³ කොට්ඨසභස්සානං පදමා⁴භිසමයො අනු.
4. අත්තලීක්කමභි ආකාසෙ යමකං කත්වා විකුබ්බනං
තිංසකොට්ඨසභස්සානං බොධෙසි දෙවමානුසෙ.
5. නරදෙවසස යක්කස්ස චතුසච්චප්පකාසනෙ.
ධම්මා⁵භිසමයො තස්ස ගණනානො අසඬ්ඛියො.
6. කකුසන්ධස්ස⁶ භගවතො එකො ආසිසමාගමො
බීණාසවානං විමලානං සත්තචිත්තානං තාදිනං.
7. චත්තාළියසභස්සානං තද්⁷ ආසි සමාගමො
දත්ත භූමිමුත්තප්පකානං ආසවාට්ඨගණකයා⁸
8. අභං තෙන සමයෙන ඛෙමො නාමාසිං ඛත්තියො⁹
තථාගතෙ ජිනපුත්තෙ ව දනං දත්වා අනප්පකං.
9. පත්තඤ්ච විවරං දත්වා අඤ්ඤානං මධුලංඝිකං
ඉමෙතං ජත්තීතං සබ්බං පටියාදෙමී¹⁰ වරං වරං.
10. සො^{*}පි මං මුති ව්‍යාකාසි කකුසන්ධො ලොකනායකො⁸
ඉමමභි හද්දකෙ කප්පො⁹ අයං බුද්ධො භවිස්සති.

1. කුක්කුසන්ධො - ස්‍යා.
2. චන්තාරිසං - සිමු.
3. කුක්කුසන්ධස්ස - ස්‍යා.
4. දුතියො - සිමු.
5. ආසවාට්ඨගණකයා - සිමු. PTS.

6. ඛෙමො නාම ඛත්තියා - මවි.
7. පටියාදෙත්වා - සිමු.
8. විනායකො - සිමු.
9. ඉමමභි හද්දකප්පමිති - මවි.

22. කකුසද බුද්ධවංශය

1. වෙස්සභූ බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි ද්විපදෙන්තම වූ අප්‍රමෙයගුණ ඇති ළං විය නො හැකි නාමයෙන් කකුසද නම් වූ සම්බුද්ධයන් වහන්සේ -

2. සියලු පාරමිතාවන්ගේ කෙළවරට පැමිණියාහු සියලු (නවවිධ) භවය නසා මැදිරිය බිඳ සිංහරාජයකු සෙයින් භවපඤ්ඡරය නසා උතුම් වූ සම්බොධියට පැමිණියහ.

3. කකුසද ලොකනායකයන් වහන්සේ දම්සක් පවත්වන කල්හි සත්‍රිප්කෙළදහසක් සත්තට පළමු වන ධර්මාභිසමය වී.

4. අන්තරික්ෂ ආකාශයෙහි යමාමහපෙළහර කොට තිස්කෙළදහසක් දෙවිමිනිසුනට ධර්මාවබෝධය කරවී.

5. නරදෙව නම් යක්ෂයාහට සිව්සස්දහම් දෙසීමෙහි දී උන් වහන්සේ ගේ (තුන් වැනි) ධර්මාභිසමය ගණනින් අසඩ්ධිය වී.

6. කකුසද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට චීගතමල වූ සන්තූන්සින් ඇති තෘදිගුණ ඇති ක්ෂිණාසුවයන්ගේ එක් මැශ්‍රාවකසන්නිපාතයෙක් වී.

7. එකල්හි ආසුව නමැති සතුරුගණයා ක්ෂය කිරීමෙන් නිවනට පැමිණි සත්‍රිප්කෙළදහසක් රහතුන්ගේ සමාගමය වී.

8. මම එසමයෙහි බෙම නම් වූ ක්ෂත්‍රිය වීමි. තථාගතයන් කෙරෙහි ද බුද්ධපුත්‍රයන් කෙරෙහි ද අනල්ප වූ දන් දී -

9. පාසිවුරු දී අඳුන් යැ වැල්මිකඩ යැ යන උතුම් උතුම් වූ මේ රිසියුණු සියල්ල පිළියෙළ කොට දිනිමි.

10. ලොකනායක වූ ඒ කකුසද බුදුහු ද 'මේ තෙම මේ හදුකල්ප-යෙහි බුදු වන්නේ යැ'යි මට විවරණ දුන්හ.

11. අහු කපිලවහයා රථො නිකමිකාං තථාගතො
පධානං ප හිකාන කතා දුක්කරකාරිකං.
12. අප්පාලරුක්ඛමුලමි හිසිදිකා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගයහ නෙර ඤජරමුපෙතිති.
13. නෙර ඤජරා නදීතිරෙ පායාසං ආදය සො ජිනො
පටියක්තවරමග්ගෙන බොධිමුල' මුපෙතිති.
14. තතො පදකචිණං කතා බොධිමණ්ඩං අනුත්තරො
අස්සත්ථුල සමෙබ්බං බුජ්ඣස්සති මහායසො.
15. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
16. අනාසවා චිත්තරාගා සත්තචිත්තා සමාහිතා
කොට්ඨිතා උපතිස්සා ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා.
ආනාදෙඤා නාමුප්පාදකො උපට්ඨිස්සති තං ජිනං.
17. බෙමා උප්පලව ඡණ්ණං ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
බොධි තස්ස භගවතො අස්සකො'ති පවුලිති.
18. චිත්තො ව හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
අඤ්ඤා වස්සසතං තස්ස ගොතමස්ස සසසසිතො.
19. ඉදං සුකාන වචනං අසමස්ස මහෙසිනො
ආලොදිතා නරමරු බුද්ධි ඛිජ්ඣකුරො අයං.
20. උක්කුලසි සද්දං චත්තෙන්ති අපෙඨාටෙන්ති හස්නති ව
කත ඤජලී නමස්සන්ති දසසහස්සි සදෙවකා.
21. යදිමස්ස ලොකනාථස්ස චිරජ්ඣස්සාම ඥාසනං
අනාගතමිති අද්ධානො හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
22. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං චිරජ්ඣස්ස
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගරෙ කාන උත්තරන්ති මහානදිං.

11. එකල්හි තරාගත වූ බෝසත්හු රමය වූ කපිල නම් පුරයෙන් ගික්ම ප්‍රධනවීයඝී වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට -

12. ඒ තරාගතයෝ අපපල් නම් නුගරුකමුල වැඩහිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලාගංතෙරට පැමිණෙන්නාහ.

13. ඒ ජීනපසංචාර වූ බෝසත්හු නිල්දලාගංතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා දෙවියන් සැරසූ උතුම් මහින් බෝමුල කරා පැමිණෙන්නාහ.

14. ඉක්බිති අනුත්තර වූ මහසත්හු බෝමැඩ පැදකුණු කොට මහායශස් ඇත්තාහු ඇසතුරුක්මුල්හි වැඩහිඳ සත්‍යාවබෝධය කරන්නාහ.

15. මොවුන්ගේ ජනිත මවු තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ. පිය තෙමේ සුද්ධොදන නම් වන්නේ යැ. මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ යි.

16. අනාසුච වූ චීතරාග වූ ශාන්තසීත් ඇති අර්හත්ඵලසමාධියෙන් සමාහිත වූ කොළීන යැ උපතිස්ස යැ යන මොහු අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනඤ්ඤා නම් උපසාරායකයෙක් ඵබ්බුන්ට උපසාරාන කරන්නේ යි.

17. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවතුන්ගේ බෝධිය ඇසැතු යයි කියනු ලැබේ.

18. චිත්තයැ හත්ථාලවක යැ යන මොහු අග්‍රොපසාරායක වන්නාහ. උත්තරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන මොහු අග්‍රොපසාරායකා වන්නාහ. යශස්වී වූ ඒ ගෞතමබ්බුන්ට ආශ්‍රිත සියක්හවුරුදු වෙයි.

19. අසම වූ මහර්මීනගේ මෙවදන් අසා දෙවමනුෂ්‍යයෝ ‘මේ තෙම බුද්ධබිජාභිකුරුයෙකැ’යි සතුටු වූවාහු -

20. ඔල්වරසන් පවත්වති, අපොළති, සිතහසෙති, දෙවියන් සහිත වූ දසදහස්ලෝකෙති වැසියෝ බද්දලී වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

21. ඉදින් ඇපි මේ ලෝගිමියන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත-කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

22. යම්සේ ගහ තරණය කරන මිනිස්සු හමුයෙහි වූ තොට වැරදූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද -

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

23. එම'වෙව මයං සබ්බෙ යදි වුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානෙ හෙසසාම සමමුධා ඉමං.
24. තස්සා'හං වචනං සුඤ්ඤා භියොසා උත්තං පසාදයි.
උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දස පාරමි පූරියා.
25. නගරං බෙමවතී නාම බෙමො නාමාස'හං තද
සබ්බඤ්ඤානං ගවෙසනො පබ්බජිං තස්ස සන්තිකො.
26. බ්‍රාහ්මණො අගගිදකො ව ආසි බුද්ධස්ස සො පිතා
විසාධා නාම ජනිකා කුතුසන්ධස්ස මහෙසිනො.
27. වසති' තත් බෙමපුරෙ සමබුද්ධස්ස මහාකුලං
නරානං පවරං සෙට්ඨං ජාතිමත්තං මහායසං.
28. චතුරස්සසහසස්සාති අගාරමජ්ඣස්සො වසි
රුචි සුරුචි රතිවද්ධනො තයො පාසාද මුක්තමා.
29. සමතිංසසහසස්සාති නාරියො සමලබ්ධතා
විරොවමානා නාම නාරි උත්තරො නාම අත්‍රපො
30. කිමිනෙත චතුරො දස්වා රථයානෙන කිකම්'
අනුනකං අට්ඨමාසං පධානං පදහි ජිනො.
31. බ්‍රහ්මුනා යාවිනො සනො කතුසන්ධො ලොකනායකො
වතති වකකං මහාවිරො මිගදයෙ නරුක්කමො.
32. විධුරො සඤ්චිතො ව අහෙසුං අග්ගසාවකා
බුද්ධිපො' නාමු'පට්ඨාකො කතුසන්ධස්ස සන්තිනො.
33. සාමා ව වම්පා නාමා ව' අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො සිරිසො'ති පවුට්ඨති.
34. අවුට්ඨො ව සුමනො ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
නන්දා වෙව සුනන්දා ව අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා

1. වසි - සිමු.

2. හද්දිපො - සිමු.

3. සාමා ව වම්පනාමාව - සිමු.

23. එසෙයින් මැ ඇපි සියල්ලමෝ මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම්හ.

24. මම ඔබගේ බස් අසා වැඩිතරම් කොට සිත පැහැදවීම්. දසපැරුම් පුරනු සඳහා මත්තෙහි චුතාධිෂ්ඨානය කෙළෙමි.

25. එ කකුසදබුදුන්ගේ නගරය බෙමවනී නම් විය. එකල්හි මම බෙම නම් වූයෙමි. සඵඤ්ඤාය සොයන්නෙමි එ කකුසදබුදුන් වෙත පැවිදි වීම්.

26. මහර්මී වූ කකුසද නම් බුදුන්ට ඒ අග්ගිදත්ත නම් බ්‍රාහ්මණ පියා විය. මවු තොමෝ විශාඛා නම් වූ.

27. මිනිසුන් කෙරෙහි උතුම් වූ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ උත්තමජාතී ඇති මහත් වූ යශස් ඇති ඒ බුදුන්ගේ මහාඤ්ඤාලය ඒ බෙම පුරයෙහි විය.

28. ඒ බුදුහු සාරදහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි වාසය කළහ. ඔබට රුචි යැ සුරුචි යැ රතිවර්ධන යැ යි උතුම් වූ තුන් පහයෙක් වී.

29. ඒ බෝසත්හට මොනොවට සැරසුණු පරිවාරස්ත්‍රීහු තිස්දහසක් වූහ. විරොචමානා නම් බිරිඳක් වූ යැ. පුත්‍ර තෙමේ උත්තර නම් වී.

30. ඒ ජිතමාර තෙමේ සතර පෙරනිමිති දැක රියයානායෙකින් මහබිනික්මන් කෙළේ යැ. නො අඩු අටමසක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වියැ කෙළේයි.

31. මහාවීර වූ නරොත්තම වූ කකුසද ලොකනායකයන්වහන්සේ මහබඹු විසින් අයදනාලඳු මිගදය නම් උයන්හි දී දම්සක් පැවැත්වූහ.

32. කකුසද ශාසනාගාර වහන්සේට විධුර යැ සක්දීව යැ යන නම් ඇති අහසවුදෙදෙනෙක් වූහ. බුද්ධිජ නම් තෙර කෙනෙක් උපසායක වූහ.

33. සාමා යැ වම්පා යැ යන නම් ඇති අගසැවි දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ භාග්‍යවත්හුගේ බොධිය මහරි නමැයි කියනු ලැබේ.

34. ඔබට අවිච්ඡත යැ සුමන යැ යි අග්‍රොපසායකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ. නඤ්ඤා යැ සුනඤ්ඤා යැ යි අග්‍රොපසායකයෝ දෙදෙනෙක් වූහ.

35. චත්තාළිය රතනානි අවචුන්නො මහාමුනි
කතකප්පභානිච්ඡරති¹ සමන්තා දස යොජනං.²
36. චත්තාළියවස්සසහසසාති ආයු තස්ස මහෙසිනො
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
37. ධම්මා'පණං පසාරෙක්කා³ නරනාරිතං සද්දෙවකෙ
නදීක්ඛා සිහනාදංව⁴ නිබ්බුතො සො සසාවකො.
38. අට්ඨබ්බවචනසම්පනෙනා අච්ඡද්දානි තිරනතරං
සබ්බං සමනතරහිතං නත්ථු රික්තා සබ්බසංකාරා
39. කකුසන්ධො ජීනවරො බෙමාරාමමි නිබ්බුතො
තස්සෙ'ව තස්ස ථූපවරො ගාවුනනහමුන්නො.

කකුසන්ධ බුද්ධවංසො ද්වාවිසතිමො.

-
1. නිව්ඡරන්ති - සී.
 2. ද්වාදසයොජනං - සිමු.
 3. පසාරිත්වා - මව්.
 4. සිහනාදංව - සිමු.

35. ඒ මහාමුනිහු සතලිස්වරියන් උස්වූහ. භාත්පස දසයොදුන් තැන (සිරුරින්) රන්වන්පැහැ නික්මිණ.

36. ඒ මහර්ෂි වූ බුදුන්ට සතලිස්දහසක් හවුරුදු ආයු විය. එතෙක් කල් වැඩසිටීමත් ඒ බුදුහු බොහෝ ජනසමූහයා සසරින් තැරවූහ.

37. ඒ බුදුහු දෙවියන් සහිත ලොවැ ස්ත්‍රීපුරුෂයනට දහම් නමැති අවුණු විදහා සිංහනාද මෙන් අභයනාද කොට ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිවිසේක.

38. ඒ බුදුහු අෂ්ටාධිගසමුපෙත සවර ඇතියහ, නිරතුරු අභෂ්ඨ (සිදුරු නැති) වූ ශීලාදිය හෝ ශ්‍රාවකයුගලාදිය උන්වහන්සේට විය, ඒ සියල්ල අතුරුදහන් වී, හැම සංස්කාරයෝ තුළු වූවාහු නොද?

39. ජීනවර වූ කකුසද බුදුහු බෙමාරාමයෙහි පිරිනිවිසේක, ඔබගේ ස්තූපවරය එහි මැ ගව්වක් උස් කොට බඳවනලද්දේ වී යයි.

දෙවිසිවන කකුසද බුද්ධිමංගල යි.

23. කොණාගමන බුද්ධවංසො

1. කකුසන්ධසා අපරෙන සමබ්බද්ධා දිප්පත්තමො
කොණාගමනො නාම ජිනො ලොකජෙට්ඨො නරාසභො
2. දසධම්මෙ පුරුසිකානා¹ කන්තාරං සමතික්කමි
පවාහිය මලං සබ්බං පතොසා සමොධිමුත්තමං
3. ධම්මවක්කං පවතෙතෙන කොණාගමනනායකෙ²
තිංසකොට්ඨසභසානං පඨමා'භිසමයො අහු
4. පාටිභීරං කරොතෙන ච පරවාදසුමද්දනෙ
විසතිකොට්ඨසභසානං දුතියා'භිසමයො අහු
5. තතො විකුබ්බනං කත්වා ජිනො දෙවපුරං ගතො
වසති තත් සමබ්බද්ධා සිලායං පණ්ඩුකමඬලෙ
6. පකරණෙ සත්ත දෙදොතො වසං වසති යො මුනි
දසකොට්ඨසභසානං තතියා'භිසමයො අහු
7. තසා'පි දෙවදෙවසා ඵකො ආසි සමාගමො
බිණ්ණසවානං විමලානං සත්තවිත්තාන'තාදිනං
8. තිංසභික්ඛුසභසානං තද ආසි සමාගමො
ඕසානම'තික්කන්තානං³ භිජ්ජිතානඤ්ච මච්චුනං
9. අහං තෙන සමයෙන පබ්බතො නාම බත්තියො
මිත්තාමච්චෙහි සමපතොසා බලවාහනමනසකං⁴
10. සමබ්බද්ධසානං ගන්ත්වා සුත්වා ධම්මමුත්තරං
තිමත්තන්ත්වා සජිනං සඤ්ඤං දනං දත්වා යදිච්ඡකං⁵
11. පත්තුණ්ණං වීනපට්ඨඤ්ච කොසෙයාං කමඬු'මපි ව
යොව භුණ්ණපාදුකඤ්ච'ව අද්ධං සත්ථුසාවකෙ

1. පුරුසිකානා - මව්

2. කොණාගමනෙනාම නායකෙ - සිමු.

3. අතික්කන්තවතුරොසනං - PTS,

4. හඤ්ජිතානං - මජ්ඣං.

5. අනන්තබලවාහනො - සිමු.

6. යතිවජ්ඣං - සිමු.

23. කොණාගමන බුද්ධවංශය

1. කතුසඳු බුදුන්ට මෑත භාගයෙහි සමුදාය වූ දව්වදෙනනම වූ ලොකජොසානී වූ නරග්‍රෙණී වූ කොණාගමන නම් වූ බුදුහු-

2. දසපෙරුම්දම් පුරා සසර කතර ඉක්ම වූහ. හැම කෙලෙස් මල සොධා හැර උතුම් වූ සමාක් සම්බෝධියට පැමිණිය හ.

3. කොණාගමන බුදුරජාණන් වහන්සේ දම්සක් පවත්වන කල්හි තිස් කෙළ දහසක් සත්තට පළමු වන ධර්මාභිසමය වී.

4. ඒ පරවාදමථනය කරන බුදුන් යමාමහ පෙළහර කරන කල්හි විසි කෙළදහසක් සත්තට දෙවන ධර්මාභිසමය වී.

5. ඉක්බිති බුදුහු විකුච්ඡ සෘණී පවත්වා දිව්‍යභවයනට වැඩිසේක් එහි පඩු ඇඹුල් සලයෙහි විසූ සේක.

6. ඒ බුදුහු සප්තප්‍රකරණයන් දෙශනා කෙරෙමින් වස් විසූහ. (එහි දී) දස කෙළදහසක් සත්තට තුන් වැනි ධර්මාභිසමය වී.

7. ඒ දෙව්‍යානිදෙව වූ බුදුන්ට ද විග්ගමල වූ ශාක්‍ය සිත් ඇති තාදී-ගුණ ඇති ක්ෂිණාස්‍රවයන් ගේ එක් මැ ශ්‍රාවක සන්තිපාතයෙක් වී.

8. එකල්හි චතුරොසයන් ඉක්ම වූ පස්මරුන් බිඳහළ තිස්දහසක් හික්ෂුන් ගේ සමාගමය වී.

9. මම් එසමයෙහි මිත්‍රාමාත්‍යයන් ගෙන් යුක්ත වූ පබ්බත නම් ක්ෂත්‍රිය වීමි. මට අනල්ප වූ බලවාහන විය.

10. බුදුන් දක්නට ගොස් අනුකර වූ දහම් අසා බුදුන් සහිත වූ සබ්බසා පවරා කැමැති සේ දන් දී-

11. බුදුන්ට ද ශ්‍රාවකයන්ට ද පතතුණු දෙශයෙහි වසු ද විනපට ද කොසෙසා වසු ද කම්බල ද රන්මිරිවැඩි ද දිත්මි,

12. සො'පි මං මුත්ති ව්‍යාකාසි සංකමජේකං නිසිදිය
ඉමමිහි හද්දකෙ කප්පෙ අයං බුද්ධො හවිසාති
13. අහු කපිලවහයා රමමා නිකම්භිකා තථාගතො
පධානං පදගිකාන කකා දුක්කරකාරිකං¹
14. අප්පාලරුක්කමුලමිහි නිසිදිකා තථාගතො
තත් පායාසමග්ගො තෙරඤ්ජරමුපෙතිති
15. තෙරඤ්ජරාය තීරමිහි පායාසං² ආදය සො ජිනො
පටියන්තවරමග්ගන බොධිමුලමුපෙති'ති
16. තතො පදකම්ණං කකා ධොධිමණ්ඩං අනුන්තරො³
අස්ස ත්වමුලෙ සමෙධාධිං බුජ්ඣස්සති මහායසො
17. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම හවිසාති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො
18. අනාසවා චිත්තරාගා සන්තචිත්තා සමාහිතා
කොලිතො උපතිජෙසා ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා
ආනන්දො නාමුප්පධාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං
19. බෙමා උප්පලවණ්ණො ච අග්ගා හෙස්සන්ති සාවිකා
අනාසවා චිත්තරාගා⁴ සන්තචිත්තා සමාහිතා
බොධි තස්ස හගවතො අස්සථො'ති පටුවචති.
20. චිත්තො ච'හත්ථාලවකො අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨකා
උත්තරා නන්දමාතා ච අග්ගා හෙස්සන්තු'පට්ඨිකා
ආයු වස්සස්සත්තං තස්ස ගොතමස්ස යසස්සිනො
21. ඉදං සුඤ්ඤාන වචනං අසමස්ස මහෙස්සිනො
ආමෙද්දිකා නරමරු බුද්ධබ්බිජඞ්ඤරො අයං
22. උක්කුට්ඨි සඤ්ඤා වත්තෙන්ති අපෙඨාචෙන්ති හස්සන්ති ච
කත්ඤ්ජලි නමස්සන්ති දස්සහස්සි සදෙවකා.

1. කාරියං - සිමු.

2. පායසං - සිමු.

3. අනුත්තරං - සිමු.

4. චිත්තො - සිමු.

12. ඒ බුදුහු ද සහ මැද වැඩ හිඳ 'මේ තෙම මේ හදු කල්පයෙහි බුදු වන්නේ යැ' යි මට විවරණ දුන් සේක.

13. එකල්හි තථාගත වූ බෝසත්හු රමා වූ කපිල නම් පුරයෙන් නික්ම ප්‍රධන්වියඝීය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

14. ඒ තථාගතයෝ අපපල් නම් නුගරුක් මුල වැඩ හිඳ එහි දී කිරිපිඩු පිළිගෙන නිල්දලා ගංතෙරට පැමිණෙන්නාහ.

15. ඒ ජිතපඤ්චාර වූ බෝසත්හු නිල්දලා ගංතෙර හිඳ කිරිපිඩුවලදා දෙවියන් සැරසූ මහින් බෝමුල කරා පැමිණෙන්නාහ.

16. ඉක්බිති අනුකර වූ මහසත්හු බෝ මැඩ පැදකුණු කොට මහායශස් ඇත්තාහු ඇසතුරුක් මුල්හි වැඩ හිඳ සත්‍යාවබෝධය කරන්නාහ.

17. මොවුන් ගේ ජනිකාමවු තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ. පිය තෙමේ සුඤ්ඤාන නම් වන්නේ යැ. මේ තෙමේ ගෞතම නම් වන්නේ යි.

18. අනාසුව වූ චිත්තරාග වූ ශාන්ත සිත් ඇති අර්හත් ඵල සමාධියෙන් සමාහිත වූ කොලිත යැ උපනිසස යැ යන මොහු අග්‍ර ශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසාධකයෙක් ඒ බුදුන්ට උපසාධාන කරන්නේ යි.

19. බෙමා යැ උසලවණණ යැ යන දෙදෙන අග්‍ර ශ්‍රාවිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවත්හු ගේ බෝධිය 'ඇසතු' යයි කියනු ලැබේ.

20. චිත්ත යැ හස්තාලවක යැ යන මොහු අශ්‍රොපසාධක වන්නාහ. උකුරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන මොහු අශ්‍රොපසාධිකා වන්නාහ. යශස් වී වූ ඒ ගෞතම බුදුන්ට සියක් හවුරුද්දෙක් ආයු වෙයි.

21. අසම වූ මහර්ෂින් ගේ මෙ වදන් අසා දෙවම්නුෂ්‍යයෝ 'මේ තෙමේ බුද්ධබිජාභිකුරයෙකැ' යි සතුටු වූවාහු.

22. ඔල්වරයන් පවත්වති, අපොළති. සිතහසෙති. දෙවියන් සහිත වූ දසදහස් ලෝකා වැසියෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

23. යදි'මස්ස ලොකනාථස්ස චිරජ්ඣක්ඛාම සාසනං.
අනාගතමිහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
24. යථා මනුස්සා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං චිරජ්ඣක්ඛා
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙක්ඛාන උත්තරන්ති මහානදිං.

 25. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුක්ඛාමි'මං ජිනං.
අනාගතමිහි අද්ධානෙ හෙස්සාම සමමුඛා ඉමං.
 26. තස්සා'හං වචනං සුක්ඛා භියොසා විතං පසාදයි.
උත්තරිං වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිපුරියා
 27. සබ්බක්ඛෙතං ගවෙසනෙතා දනං දක්ඛා නරුත්තමෙ
ඔහායාහං¹ මහාරජ්ජං පබ්බජිං තස්ස සන්තිකෙ
 28. නගරං සොහවති නාම සොහො නාමා'සි ඛත්තියො
වසති තත්ථ නගරෙ සමබුද්ධස්ස මහාකුලං.
 29. බ්‍රාහ්මණො යක්ඛදුක්ඛො ව ආසි බුද්ධස්ස සො ජිනා
උත්තරා නාම ජනිකා කොණාගමනස්ස සත්ථුතො
 30. තිණි වස්සසහස්සාති අගාරමිජ්ඣ සො වසි
තුසිතසනතුසිත සනතුට්ඨා තයො පාසාදමුත්තමා
 31. අනුතසොළසසහස්සාති නාරියො සමලඛිතා
රුචිගන්තා නාම නාරි සත්ථවාහො² නාම අනුජො
 32. නිමිත්තෙ වතුරො දිස්වා හස්සියානෙන නික්ඛමි
ජමාසං පධානවාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
 33. බ්‍රහ්මනා යාවිතො සනෙතා කොණාගමනො නාම නායකො.
වත්ති වක්කං මහාවීරො මිගදයෙ නරුත්තමො.
 34. භියාසො³ උත්තරො නාම අහෙසුං අග්ගසාවකා
සොත්ථිජො⁴ නාමුපට්ඨාකො කොණාගමනස්ස සත්ථුතො
 35. සමුද්දං ව උත්තරාවෙති⁵ අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස හගවිතො උදුම්භරො'ති පටුච්චති

1. ඔහායිමං - සිමු.

2. සත්තධාවො - මනුප.

3. භියොසො - මනුප.

4. සොට්ඨජො - සිමු. PTS.

5. උත්තරාවෙව - සිමු.

23. ඉදින් ඇපි මේ ලෝභිමියන් ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම් හ.

24. යම් සේ ගහ තරණය කරන මිනිස්සු හමුයෙහි වූ තොට වැරදූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද-

25. එසෙයින් මැ ඇපි සියලු දෙනමෝ මේ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම් හ.

26. මම ඔබ ගේ බස් අසා වැඩි තරම් කොට සිත පැහැදවීම් දස පැරුම් පුරනු සඳහා මත්තෙහි මුනාධිඤ්ඤානය කෙළෙමි.

27. මම සච්ඡන්දාභ්‍යාසය සොයන්නෙමි නරොක්කම වූ බුදුන් කෙරෙහි දනක් දී මහරජය හැරපියා ඒ කොණාගමන බුදුන් වෙත පැවිදි වීමි.

28. ඒ කොණාගමන බුදුන් ගේ නගරය සොහවති නම් විය එහි සොහ නම් රජ කෙනෙක් වූහ. සම්බුදුන් ගේ මහත් වූ ඥාතිකුලය එතුටර විසි.

29. ප්‍රසිද්ධ වූ යක්ෂදහන නම් බමුණු බුදුන් ගේ පියා විය. කොණාගමන ශාක්‍යයන් වහන්සේ ගේ මවු තොමෝ උක්කරා නම් වූ යැ.

30. ඒ බුදුහු තුන් දහසක් හවුරුදු ගිහිගෙයි විසූහ. ඔබට තුමින යැ සත්තුමින යැ සත්තුමින යැයි උතුම් තුන් පහයෙක් වී.

31. මොනොවට සැරසුණු නො අඩු සොළොස් දහසක් පරිවාර ස්ත්‍රීහු වූහ. රුවිගක්කා නම් බිරිඳක් වූ යැ. සඤ්චාහ නම් පුත්‍රයෙක් වී.

32. පුරුෂොක්කම වූ ඒ මහසත් සතර පෙරනිමිති දක ඇත්-යානසෙකින් මහබිනික්මන් කෙළේ යැ. සමසක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වියම් කෙළේ යි.

33. මහාවීර වූ නරොක්කම කොණාගමන බුදුහු මහබඹුහු විසින් අසදහා ලඟු මුව පැවති දම්සක් පැවැත් වූහ.

34. කොණාගමන නම් ශාක්‍යයන් වහන්සේට භියාස යැ උක්කර යැ යන නම් ඇති අගසවු දෙදෙනෙක් වූහ. සොඤ්ච නම් උපසඨායක තෙර කෙනෙක් වූහ.

35. සමුද්ද යැ උක්කරා යැ යි අගසැවි දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ බුදුන් ගේ බොධිය 'දිඹුල්' යයි කියනු ලැබේ.

36. උග්ගො ව සොමදෙවො ව අහෙසුං අගගුපට්ඨකා
සිවලා වො සාමා ව අහෙසුං අගගුපට්ඨිකා
37. උච්චතතෙන සො බුද්ධො තිංසහත්ථසමුග්ගතො
උකකාමුඛෙ යථා කමුඛු එං රංසිති මණ්ඩනො
38. තිංසවසසහසසාති ආයු වීජ්ජති¹ තාවදෙ
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනතං බහුං.
39. ධම්මචෙතිං සමුසසිකා² ධම්මසුසසවිභුසිතං
ධම්මපුප්ඵලං කකා නිබ්බුතො සො සසාවකො
40. මහාවිලාසො තසස ජනො සිරිධම්මපාකාසනො
සබ්බං සමනතරහිතං නනු රිත්තා සබ්බසඤ්චාරා
41. කොණාගමනො සමබුද්ධො පබ්බතාරාමිති නිබ්බුතො
ධාතුච්ඡාරිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසතො^{*}ති

කොණාගමන බුද්ධවංසො තෙවීසතිමො.

1. බුද්ධස්ස - සිමු.

2. සමුස්සෙන්වා - මව්.

36. උග්‍ර යැ සොමදෙව යැ යි අග්‍රොපසාරායක යෝ දෙදෙනෙක් වූහ. සිවලා යැ සාමා යැ යි අග්‍රොපසාරායකා දෙදෙනෙක් වූහ.

37. ඒ කොණාගමන බුදුහු උසින් තිස්සියන් උස්වුවාහු කඹුරු උදුනෙහි රත්තිකක් යම්යේ ද එසෙයින් රසින් සමලඬකෘත වූහ.

38. එකල්හි (සත්තට) තිස් දහසක් හවුරුදු ආයු විය. ඒ බුදුහු එතෙක් වැඩ සිටිමින් බොහෝ ජන සමූහයා සසර කැරින් නැර වූහ.

39. සිව්සස් දහම් නැමැති පතංකායෙන් සැරසුණු සත්තිස් බොධි පාක්ෂික ධම් නැමැති සැය පිහිටුවා දහම් නැමැති මල්ගුල කොට ශ්‍රාවකයන් සහිත වූ ඒ බුදුහු පිරිනිවිය හ.

40. ඒ කොණාගමන බුදුරදුන් ගේ මහත් වූ සෘණීවිලාසයට පැමිණි ශ්‍රාවකජන තෙමේ ද ලොවුතුරු දහම් පැවැසූ ඒ බුදුහු ද යන සියල්ල අතුරු දහන් වී හැම සංස්කාර ධර්මයෝ තුවෑ වුවාහු නොද?

41. කොණාගමන සම්බුදුජාණන් වහන්සේ පව්තාරාමයෙහි පිරිනිවී සේක. ඒ බුදුන් ගේ ධාතු ඒ ඒ පෙදෙස්හි විසිරුණේ වී යයි.

තෙව්සිවන කොණාගමන බුද්ධචංශ යි.

24. කසසප බුද්ධවංසො

1. කොණාගමනය අපරෙත සමබුද්ධා දිපදුක්ඛමො
කසසපො නාම නාමෙන ධම්මරාජා පහසිකරො.
2. සඤ්ඤාධර්මං, කුලවුලං ඛණ්ඩං ව පානභොජනං.¹
දඤ්ඤානං යාමකෙ දනං පුරිස්සාන මානසං.
උසභො'ව ආලකං භෙත්වා පනෙතා සමෙධාධිවුක්ඛමං.
3. ධම්මවක්කං පවිකෙතෙන කසසපෙ ලොකනායකෙ.
විසතිකොට්ඨසහසානං පඨමා'භිසමයො අහු.
4. චතුමාසං යද් බුද්ධා ලොකෙ වරති වාරිකං
දසකොට්ඨසහසානං දුතියා'භිසමයො අහු.
5. යමකං විකුඛන්තං කඤ්ඤා ඤාණධාතුං පතික්ඛති²
පඤ්ඤාකොට්ඨසහසානං, තතියා'භි සමයො අහු.
6. සුධම්මදෙවපුරෙ රමෙම තස්ස ධම්මං පකාසයි
තීණි කොට්ඨසහසානි⁴ දෙව්නං බොධයි ජිනො.
7. නරදෙවසා යක්ඛසා අපරෙ ධම්මදෙවසනෙ
එතෙසානං අභිසමයො⁵ ගණනානො අසඬ්ඛියො⁶.
8. තසාපි දෙවදෙවසා එකො ආසි සමාගමො
බ්‍රිහස්පතීනං විමලානං සන්තප්තිනානාදිනං.
9. විසති භික්ඛුසහසානං තද් ආසි සමාගමො
අතික්කන්තරාගවන්තානං⁷ හිරිසිලෙන තාදිනං.
10. අහං තද් මාණවකො⁸ ජොතිපාලෙති විසසුතො
අරක්ඛායකො මන්තධරො තිණ්ණං වෙදනා'පාරගු.

1. සංජිත්තං - මනුෂ්.

2. ඛණ්ණන්තපාන භොජනං - මජ්ඣ., ධම්මන්ත-
පාන භොජනං - මව්. ඛණ්ණාපාන භොජනං - PTS.

3. පකාසයි - මව්.

7. අතික්කන්ත හවන්තානං - සාය., මජ්ඣ.

4. සහස්සානං - සිවු., මජ්ඣ.

අතික්කන්ත හවකංතානං - සිවු.,

5. අභිසමයා - සිවු., මව්.

අතික්කන්ත හවන්තානං - PTS.

6. අසඬ්ඛියා - සිවු., මව්.

8. අහං තෙන සමයෙන - මව්.

24. කාශ්‍යප බුද්ධචංශය

1. කොණාගමන බුදුන්ට මැන භාගයෙහි වතුසාන්‍යාවබෝධය කළ දව්‍යදෙකම වූ ප්‍රභාකර වූ නාමයෙන් කාශ්‍යප නම් ධර්මරාජයන් වහන්සේ—

2. හැරපියන ලද කුලගෙය ද බොහෝ ආහාරපාන ද යාවකයන්ට දන් දී සිත් පුරා ගොවුද සිඳි වෘෂභයකු සෙයින් (ගෘහබන්ධන සිඳි) උතුම් වූ සමෙබ්බසංපූර්ණයහ.

3. කාශ්‍යප ලොකනායකයන් වහන්සේ දම්සක් පවත්වන කල්හි විසි කෙළදහසක් සත්තට පළමුවන ධර්මාභිසමය වී.

4. යම් කලෙකැ බුදුහු සිව්මසක් මුළුල්ලෙහි ලොවැ වාරිකායෙහි හැසුරුණු සේක් ද එකල්හි දස කෙළදහසක් සත්තට දෙවැනි අභිසමය වී.

5. යම් කලෙක යමක ප්‍රාතිහාය්‍යය කොට සඵඤ්ඤාඤානායා ගේ සවභාවය පැවැසූ සේක් ද එකල්හි පස් කෙළදහසක් සත්තට තුන්වැනි ධර්මාභිසමය වී.

6. රමය වූ තාවතීංසභවනයෙහි සුධම්මා නම් දිව්‍යසභායෙහි වැඩහිඳි අභිධම්මය ප්‍රකාශ කළ සේක් ද එකල්හි බුදුහු තුන්කෙළ දහසක් දෙවියනට ධර්මාවබෝධය කර වූහ.

7. නරදෙව නම් යක්භට අන්‍ය වූ ධර්ම දෙශනායෙක්හි තෙල දෙව් මිනිසුන් ගේ අභිසමය ගණනින් අසඹිය වී.

8. ඒ දෙව්‍යාතිදෙව් වූ කාශ්‍යප සඵඤ්ඤානායන් වහන්සේට ද විගත රාගාදිමල ඇති ශාන්ත සිත් ඇති කාදිගුණ ඇති ක්ෂිණාසුවයන්ගේ එක් සමාගමයෙක් වී.

9. එකල්හි ඉක්ම වූ රාගසහිතයන් ඇති භිරියෙන් හා සීලයෙන් හා සමාන වූ විසිදහසක් හික්ෂුන් ගේ සනුතිපාතය වී.

10. මම් එසමයෙහි 'ජොතිපාල' යයි ප්‍රසිද්ධ වූ වෙද හදරන වෙද මන්ත්‍ර ධරන්නා වූ ත්‍රිවේදයන් ගේ පරතෙරට පැමිණි.

11. ලක්ඛණෙ ඉතිහාසෙ ව සධම්මෙ පාරමීං ගතො
භූමනතළිකො¹ කුසලො කතවිජ්ජා අනාවයො²
12. කසපස්ස භගවතො සට්ඨාකාරො නාමු³ පට්ඨාකො
සභාරවො සප්පතිස්සො ගිඤ්චුතො තතියෙ ඵලෙ.
13. ආද්‍ය මං සට්ඨාකාරො උපගඤ්ජි කසපං ජිනං
තස්ස ධම්මං සුඤ්ඤාන පබ්බජිං තස්ස සන්තංකෙ.
13. ආරඬවිරියො හුක්ඛා වත්තා'වනෙහසු කොවිදො
න කවා'පි³ පරිභායාමී සුරෙමී ජිනසාසනං.
15. යාවතා බුද්ධභණ්ණං නවධං ජිනසාසනං
සබ්බං පරියාසුඤ්ඤාන සොහයිං ජිනසාසනං.
16. මම අවජරියං දිස්වා සො'පි බුද්ධො වියාකරි
ඉමමි හඳුනෙ කප්පෙ අයං බුද්ධො භවිස්සති.
17. අහු කපිලවනයා රමමා නිකම්ඤ්ඤා තථාගතො
පධානං පද්ඨිත්වා කතා දුක්ඛාරකාරිකං.
18. අපපාලරුක්ඛමුලමි නිසීදිත්වා තථාගතො
තත් පායාසමය්‍යහ නෙරඤ්ජරමුපෙහිති.
19. නෙරඤ්ජරාය තීරමි පායාසං පරිභුඤ්ජිය
පටියක්ඛවරමය්‍යෙන බොධිමණ්ඩමුපෙහිති.
20. තතො පදක්ඛිණං කතා බොධිමණ්ඩං නරුක්ඛරො⁴
අපරුජිතදානමි බොධිපලපඤ්ඤාමුක්ඛමෙ
පලපඤ්ඤා නිසීදිත්වා බුජ්ඣස්සති මහායසො.
21. ඉමස්ස ජනිකා මාතා මායා නාම භවිස්සති
පිතා සුඤ්ඤාදනො නාම අයං හෙස්සති ගොතමො.
22. අනාසවා චිත්තාගා⁵ සත්තචිත්තා සමාහිතා,
කොලිතො උපතිස්සො ව අග්ගා හෙස්සන්ති සාවකා,
ආනන්දො නාමුපට්ඨාකො උපට්ඨස්සති තං ජිනං.

1. භූමිමන්තලික්කෙ - සා., මව්.

2. අනාවයො - මව්.

3. කවි - සා., මව්.; මජ්.

4. නරුක්ඛරො - සිමු.

5. චිත්තාගා - සිමු.

11. ලක්ෂණශාස්ත්‍රයෙහි ද ඉතිහාසයෙහිද සාධකය බ්‍රාහ්මණ ධර්මයෙහි ද පරතෙරට පැමිණි භූමි පරික්ෂායෙහි හා ජ්‍යොතිශාස්ත්‍රයෙහි දක්ෂ වූ අභ්‍යාස කළ විද්‍යා ඇති අනුනවිද්‍යා ඇති මාණවක වීම්.

12. කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගෞරව සහිත වූ යටත් පැවැතුම් ඇති තුන්වැනි (අනාගාමී) ඵලය නිමිති කොට ක්ලෙශපරි- නිවාරණය කළ සට්ඨකාර නම් උපසාධයකයෙක් වී.

13. ඒ සට්ඨකාර තෙම මා ගෙන කාශ්‍යප බුදුන් කරා එළැඹියේ යැ, ඔබගේ දහම් අභ්‍යාස ඔබ සමීපයෙහි පැවිදි වීම්.

14. පටන් ගන්නා ලද වෙර ඇති වැව් වතාවත්හි දක්ෂ වූයෙමි ශීලසමාධ්‍යාදී කිසි තැනෙක්හි නො පිරිහිණිමි බුදු සසුන පිරිමි.

15. නවාඩන ශාස්ත්‍රාශාසන සංක්‍රියාත වූ යම් පමණ බුද්ධිභාෂිතයෙක් වෙයි ද එහැම පුහුණු කොට බුදුසසුන හෙබැ වීම්.

16. ඒ කාශ්‍යප බුදුහු ද මාගේ ආශ්වය්‍යය දැක 'මේ තෙම මේ හදුකල්පයෙහි බුදු වන්නේ යැ' යි විවරණ දුන් සේක.

17. එකල්හි තථාගත වූ බෝසත්හු රම්‍ය වූ කපිල නම් පුරයෙන් හික්ම ප්‍රධන්විය්‍ය වඩා දුෂ්කරක්‍රියා කොට-

18. ඒ තථාගතයෝ අපපල් නම් නුගරුක් මූල වැඩ හිඳ එහි දී කිරිපිඬු පිළිගෙන නිල්දලා ගංතෙරට පැමිණෙන්නා හ.

19. ඒ ජිකමාර වූ බෝසත්හු නිල්දලා ගංතෙර හිඳ කිරිපිඬු වළඳා දෙවියන් සැරසූ උතුම් මහින් බෝමුල කරා පැමිණෙන්නා හ.

20. ඉක්බිති අනුකර වූ මහසත්හු බෝමැඩ පැදැකුණු කොට මහා- යශස් ඇත්තාහු ඇසතු රුක්වුල්හි වැඩහිඳ සත්‍යාවබෝධය කරන්නාහ.

21. මොවුන්ගේ ජනික මවු තොමෝ මායා නම් වන්නී යැ. පිය තෙමේ සුඤ්ඤාන නම් වන්නේ යැ. මේ තෙම ගෞතම නම් වන්නේ යි.

22. අනාසුච වූ විතරාග වූ සත්හුන් සිත් ඇති අර්හත්ඵලසමාධි- යෙන් සමාහිත වූ කොටිත යැ උපනිස්ස යැ යන මොහු අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහ. ආනන්ද නම් උපසාධයක තෙර කෙනෙක් ඒ බුදුන්ට උපසාධා කරන්නාහ.

23. බෙමාඋපලවණ්ණා ව අග්ගා භෙසසන්ති සාවිකා
අනාසවා වීතරාගා සත්තවිත්තා සමාහිතා
බොධි තසස භගවතො අසසඤ්චාති පද්ධිවති.
24. විතො ව හත්ථාලවකො අග්ගා භෙසසනතු'පට්ඨකා
උත්තරා නාතුමානා ව අග්ගා භෙසසනතුපට්ඨිකා
ආයු වසසනං තසස ගොතමසස යසසිනො.
25. ඉදං සුත්තාන වචනං අසමසස මහෙසිනො
ආමොදිතා නරමරු බුද්ධචිත්තකුරො අයං.
26. උත්තකුට්ඨිසද්ධං විතොන්ති අපොථොටෙන්ති හසන්ති ව
කතඤ්ඤි නමසසන්ති දසසහසසි සදෙවකා.
27. යදි'මසස ලොකනාථසස වීරජක්කිසසාම සාසනං.
අනාගතමහි අද්ධානො භෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
28. යථා මනුසසා නදිං තරන්තා පටිතිත්ථං වීරජක්කිය
හෙට්ඨා තිත්ථෙ ගහෙත්තාන උත්තරන්ති මහානදිං.
29. එව'මෙව මයං සබ්බෙ යදි මුඤ්ඤාමි'මං ජිනං
අනාගතමහි අද්ධානො භෙසසාම සමමුඛා ඉමං.
30. තසසා'පි වචනං සුත්තා භියොයා¹ විතො පසාදසි.
උත්තරිං² වතමධිට්ඨාසිං දසපාරමිපුරියා.
31. ඒවං අහං සංසරිත්වා පරිවජෙන්නො අනාවාරං³
දුක්කරඤ්ඤා කතං මයහං බොධියා'යෙව කාරණා.
32. නගරං බාරාණසි නාම කිකිනාමා'පි ඛත්තියො
වසති තත්ථ නගරෙ සමබුද්ධසස මහාතුලං.
33. බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මදන්නො ව ආසි බුද්ධසස සො පිතා
ධනවති නාම ජනිකා⁴ කසපසස මහෙසිනො.
34. දුට්ඨෙ වසසසහසසානි අගාරමජ්ඣ සො වසි
හංසො යසො සිරිනෙජු තයො පාසාදමුත්තමා.

1. භියො - මවි., මනුප.

2. උත්තරි - මජ්ඣ.

3. අනාවරං - මජ්ඣ.

4. මාතා ධනවති නාම - මවි., මනුප.

23. බෙමා යැ උප්පලවණ්ණා යැ යන දෙදෙන අග්‍රාග්‍රාහිකා වන්නාහ. ඒ භාග්‍යවත්තුගේ බොධිය 'ඇසැතු' යයි කියනු ලැබේ.

24. චිත්ත යැ හත්තාලවක යැ යන මොහු අග්‍රොපසායක වන්නාහ. උක්කරා යැ නන්දමාතෘ යැ යන මොහු අග්‍රොපසායිකා වන්නාහ. යශස්වී වූ ඒ ගෞතම බුදුන්ට සියක් හවුරුදු ආයු වන්නේ යි.

25. අසම වූ මහර්ෂීන්ගේ මෙ වදන් අසා දෙව මනුෂ්‍යයෝ 'මේ තෙම බුද්ධබිජාභිකූරයෙකැ' යි සතුටු වූවාහු,

26. ඔල්ටරසන් පටන්වති, අපොළුති, සිනහසෙති. දෙවියන් සහිත වූ දසදහස් ලෝධා වැසියෝ බද්දිලි වැ නමස්කාර කෙරෙත්.

27. ඉදින් ඇපි මේ ලෝභිමියන්ගේ සස්න වරදමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම් හ.

28. යම්සේ ගහ තරණය කරන මිනිස්සු හමුයෙහි වූ තොට වැරදූ යට තොටැහි ගෙන මහගහ තරණය කෙරෙත් ද -

29. එසෙයින් මැ ඇපි සියලු දෙනමෝ මෙ බුදුන් හරමෝ නම් අනාගත කාලයෙහි මොවුන් හමු වන්නම් හ.

30. මම ඔබගේ බස් අසා වැඩි තරම් කොට සිත පැහැදවීම් දසපැරුම් දුරතු සඳහා මත්තෙහි ප්‍රිතාධිෂ්ඨාන කෙළෙමි.

31. මෙසේ මම නො කටයුතු දුරුකෙරෙමින් සසර සැරිසරා (ඇවිද්දෙමි.) මා විසින් සමාක් සංඛොධිය මැ හෙතු කොට ගෙන දුෂ්කරක්‍රියා ද කරනලද.

32. එ බුදුන්ගේ නුවර බරණැස් නමැ. එහි කිකි නම් ක්ෂත්‍රියරජෙක් විය. එනුවර කාශ්‍යප සමාක්සම්බුද්ධයන්ගේ මහාඥාතිකුලය වාසය කෙළේ යි.

33. මහර්ෂි වූ කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේට ප්‍රසිද්ධ වූ බ්‍රහ්මදත්ත නම් බමුණු තෙමේ පියා විය. ධනවතී නම් බැමිණිය මාතෘ වූවා යැ.

34. ඒ බුදුහු දෙවාදහසක් ගිහිගෙයි විසූහ. භංස යැ යස යැ සිරිනන්ද යැ යන උතුම් වූ තුන් පහයෙක් වී.

35. තියොළසසභසානි නාරියො සමලඛනා
සුනඤා නාම සානාරි විජිතසෙනා නාම අනුජො.
36. නිමිතො චතුරො දිසා පාසාදොනා'භිතිකඛි
සකා'හං පටානවාරං අවරි පුරිසුත්තමො.
37. බ්‍රහ්මිනා යාවිතො සතොකා කසපො ලොක නායකො
චාති චක්කං මහාවීරො මිග්ගෙයෙ නරුත්තමො.
38. තිසෙසා ච භාරදවාජො ච අහෙසුං අග්ගසාවකා
සබ්බමිත්තො උපට්ඨාකො කසපස්ස මහෙසිනො.
39. අනුලා ච උරුවෙලා ච අහෙසුං අග්ගසාවිකා
බොධි තස්ස භගවතො නිග්‍රොධො'ති පවුචති.
40. සුමඛලො සට්ඨකාරො ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨකා
විජිතසෙනා ච හද්ද ච අහෙසුං අග්ග'පට්ඨිකා.
41. උච්චත්තනො සො බුද්ධො වීරතිරත්තනුග්ගකො
විජුලච්ඡිව ආකාසෙ චඤ්ඤා'ව ගහපුරිතො.
42. වීරතිවස්සසභසානි ආයු තස්ස මහෙසිනො
තාවතා තිට්ඨමානො සො තාරෙසි ජනනං බහුං.
43. ධම්මනළාකං මාපෙකා සීලං දකා විලෙපනං
ධම්මදුස්සං ගිවාසෙකා ධම්මමාලං විහජ්ජිය¹
44. ධම්මවිමලමාදසං යපඤ්ඤා මහාජනෙ
කෙවි නිබ්බානං පඤ්ඤානා පසුන්තු මෙ අලඛකරං.
45. සීලකඤ්චිකං දකාන ක්කානකච්චවමිතං.²
ධම්මවලං පාරුපිකා දකා සත්තාහ'මුත්තමං.
46. සතිඵලකං දකාන තිබ්බං ඤාණකුණ්ඩමං
ධම්මබග්ගවරං දකා සීලං³ සංසග්ගමද්දනං

1. වරාජිය - සිමු.

2. ක්කාන කච්ච ධම්මිකං - සිමු.

3. සීල - සිමු.

35. මොනොවට සැරහුණු අටසාලිස් දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. සුනඤා නම් ප්‍රසිද්ධ ස්ත්‍රිය බිරිඳ වූ යැ, පුත්‍ර තෙමේ විජිතසේන නම්වි.

36. ඒ පුරුෂොක්තමයෝ සතර පෙරනිමිති දක ප්‍රාසාදයෙන් මහබිතික්මන් කළහ. සතියක් මුළුල්ලෙහි ප්‍රධන්වීය් කළහ.

37. මහාවීර වූ නරොත්තම වූ කාශ්‍යප ලොකනායකයන් වහන්සේ මහබඹහු විසින් අයදනාලඳහු මිහදයෙහි වැඩහිඳ දම්සක් පැවැත්වූහ.

38. මහර්මි වූ කාශ්‍යපබුද්ධන්ට තිසස යැ භාරආජ යැයි අගසවු දෙදෙනෙක් වූහ. සබ්බමිත්ත නම් තෙර කෙනෙක් උපසාරායක වූහ.

39. අනුලා යැ උරුවෙලා යැ යන අගසැව් දෙදෙනෙක් වූහ. ඒ බුද්ධන්ගේ බොධිය 'නුගරුකැ'යි කියනුලැබේ.

40. සුමඛල යැ සච්ඡාර යැ යන අග්‍රොපසාරායක දෙදෙනෙක් වූහ. විජිතසෙනා යැ හද්ද යැ යන මොහු අග්‍රොපසාරායිකා වූහ.

41. ඒ බුද්ධු උසින් විසිරියන් උස්වූහ. අහස්හි විදුලියක් සෙයින් ද ග්‍රහතාරකාවන් පිරිවැරූ සඳු මෙන් ද බැබළුණාහ.

42. ඒ මහර්මින්ට විසිවාදහසක් ආයු විය. ඒ බුද්ධු එතෙක් කල් වැඩසිටිමින් බොහෝ ජනතාව සසරින් තැරවූහ.

43. දහම් නමැති විල් මවා සිල් ලැ විලෙවුන් දී (හිරිඔතස්) දහම් මැ සළ හඳවා (සත්තිස්බොධිපාක්ෂික) දහම් මැ මල්දම් රචනා කොට-

44. 'නිවන් පතන කිසි කෙනෙක් මා විසින් දක්වනලද අලංකාරය දකිත්ව'යි මහජනයාට දහම්මුවා කැටපත පිහිටුවා-

45. සිල් නැමැති කස්ස (සැට්ටය) පෙරෙවා ධ්‍යාන නමැති කවචය බැඳ සමානිසමාග්ඤාන සංඛ්‍යාත වර්ෂය පෙරෙවැ උතුම් වූ (වතුරඛය සමනාගත වීය් සංඛ්‍යාත) සන්තාහය කොට-

46. සිහි නමැති ඵලකායුධය ද තියුණු වූ විදම්නාඤාන නමැති කුන්තායුධය ද දී ක්ලෙසස සති මර්දනය කරන ලොකොත්තරභීලය වූ මාග්‍රිප්පඤ සංඛ්‍යාත උත්තමබ්බය දී -

47. තෙව්ණ්¹ භුසනං දකා ආවෙලං චතුරො එලෙ
ජලහිඤ්ඤාභරණං දකා ධර්මපුප්ඵලිකානං.
48. සඤ්චරපණ්ඩරව්ණං² දකා පාපනිවාරණං.
මාපඤ්ඤා'භයං³ පුප්ඵං නිබ්බූතො සොසසාවකො,
49. එසො හි සම්මා සම්බුද්ධො අප්පමේයො දුරාසදෙ
එසොහි ධම්මරතනො සවාසනානො එහිපස්සිකො.
- * 50. එයො හි සංකරතනො සුභට්ඨතනො අනුත්තරො
සංඛං සමනරහිතං නත්ත ටිත්තා සංඛසංඛාරා.
51. සො කසපො ජිනවරො සත්ථා සෙනව්‍යාරාමමහිනිබ්බූතො
තඤ්ච තස්ස ජිනපුප්ඵො යොජනුබ්බධමුත්තතො'ති.

කසප්ප බුද්ධවංසො චතුර්විංශො.

1. තෙ ව්ණ් - සිමු.

2. සඤ්චරපණ්ඩරව්ණං - සිමු.

3. මාපඤ්ඤා'භයං - සිමු.

47. ත්‍රිවිද්‍යාමය අලංකාරණ දී සතර එළයන් වටංසක කොට ඡඩ්දහිඳ නමැති ආභරණ දී නවලොවුතුරු දහම නමැති මල් පළඳනා කොට.

48. පව් වළහන සඳහම් නමැති සේසත් දී අභයපුරයට යන සුලු අශ්ඨාධ්‍යාතී ප්‍රඡ්ඨ මට්ටා ඒ කාශ්‍යප බුදුහු ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිවිද්‍යාහ.

49. පමණ නො කටහැකි වූ නො ගැටිය හැකි වූ සමාක්සඵබුදුහු තුලුහු මැ යැ ස්වාඛ්‍යාත වූ 'එව බලව'ගි කීමට නිසි වූ දහමරුවන් එ මැ වෙයි.

50. අනුත්තර වූ සුපිළිපත් වූ සතුරුවන එ මැ වෙයි. එ හැම අතුරුදහන්වී. හැම සංස්කාරයෝ තුවෑ නො ද?

51. ජිනාත්තම වූ ඒ කාශ්‍යප බුදුහු සෙනව්‍යාරාමයෙහි පිරිනිවිද්‍යාහ, එහි මැ එබුදුන්ගේ ජිනචූපය යොදුනක් උස් කොට බඳවන ලද යයි.

සුවිසි වන කාශ්‍යප බුද්ධවංශ යි.

ගොතම බුද්ධවංසො

1. අතමෙ'තරහි සමුට්ඨො¹ ගොතමො සකාවසින්නො²
පධානං පදිඤ්ඤාන පනෙතා සෙ ඛොධිමු'ත්තමං.
2. බ්‍රහමුතා යාවිතො සනෙතා ධම්මවක්කං පවත්තයි.
අට්ඨාරස්සන්තං කොටිතං පස්මා'හි සමයො අහු.
3. තතො පරඤ්ඤා දෙසෙතෙත නරමරුතං³ සමාගමෙ
ගණනාය න වත්තබ්බො දුතියා'හි සමයො අහු.
4. ඉධෙවා'හං එතරහි ඔවදිං මම⁴ අනුජං
ගණනාය න වත්තබ්බො තතියා'හි සමයො අහු.
5. එකො'ව⁵ සන්නිපාතො මෙ සාවකානං මහෙසිනං
අධිඤ්ඤාපසසනානං හික්කුනායි සමාගමො.
6. විරොචමානො විමුද්ලා හික්කුසංඝස්ස මජ්ඣිමො
දදුමි පත්තං සබ්බං ඡේත'ව සබ්බකාමදෙ.
7. එලමා'කඛමානානං හවච්ඡන්ද්‍රජ'හසිනං
වතුසව්වං පකාසෙමි⁶ අනුකම්පාය පාණිනං.
8. දසවීසසහසානං ධම්මාභිසම්පයා අහු
එකද්විතනං අනිසමයො ගණනාතො අසංඛිතයො.
9. විජාරිකං බාහුජ්ඣාදං⁷ ඉදං චිතං සුද්දුලිතං
ඉධ මයහං සකාමුතිතො සාසනං සුවිසොධිතං.
10. අනාසවා චිත්තරාගා සන්තචිත්තා සමාහිතා
හික්කු'නෙක සතා සබ්බං පරිවාරො'නති මං සද්දං.
11. ඉද්දති යෙ එතරහි ජහන්ති -මානුසං හවං
අප්පත්තමානසා සෙධා තෙ හික්කු විඤ්ඤාගරහිතා

1. අතං එතරහි බුද්ධො - සිමු.

2. සකාවද්ධතො - මව්., සකාපුබ්බතො - පු.

3. නරදෙව - සිමු., සා., මජ්ඣ.

4. ධවදිස්සාමි - මව්.

5. එකොසි - මව්.

6. පකාසෙසිං - සිමු.

7. බාහුජ්ඣාදං - සිමු.

ගෞතම බුද්ධවංශය

1. මෙ දවස ශාක්‍යකුල වඩනා ගෞතම නම් සම්බුදු වූ මම් ප්‍රධන්-
වියා කොට උතුම් වූ සම්බෝධියට පැමිණියෙමි.
2. මහඳඹු විසින් අයදනාලියෙමි දම්සක් පැවැත් වීමි. අටළොස්
කෙළක් සත්තට ප්‍රථම ධර්මාවබෝධය වී.
3. ඉන් මැනභාගයෙහිය දිව්‍යමනුෂ්‍යසමාගමයෙහි (මධ්‍යලසුත්‍රය)
දෙශනා කරන කල්හි ගණනින් නො කියයුතු දෙවිමිනිස් කෙනෙකුන්ට
දෙවැනි ධර්මාවබෝධය වී.
4. මෙ දවස මම් මෙහිම මාගේ පුත්‍ර (රාහුල) හට අවවාද කෙළෙමි ද,
එකල්හි ගණනින් නො කියයුතු සත්‍ය කෙනෙකුන්ට තුන්වැනි ධර්මා-
භිසමය වී.
5. මට එක් ම ශ්‍රාවකසන්තිපාතයෙක් වී, මහරූපි වූ අධිතෙළෙස්සියක්
ශ්‍රාවකභික්ෂූන්ගේ සමාගමය වී.
6. බුද්ධගීන් දීප්ත වූ විගතරාගාදිමල ඇති මම් භික්ෂුසංඝසාමධායට
පැමිණියෙමි සියලු කැමැති සැපත් එළවා සිතුමිණිඋවනක් සෙයින් පැතු
හැම ලොච්ඡොවුතුරා සුවවෙසෙස් දෙමි.
7. ස්‍යොත්‍යාපන්නාදි චතුර්විධ ඵලය කැමැති වන්නා වූ භවතෘෂ්ණා
හරනා කැමැති සත්තට අනුකම්පායෙන් සිටියස් ප්‍රකාශ කෙරෙමි.
8. තිස්දහසක් සත්තට ධර්මාභිසමය විය. එක් දෙදෙනකුන් ආදීන්-
ගේ වශයෙන් අභිසමය ගණනින් අසංඛ්‍ය වී.
9. මෙකල්හි ශාක්‍යමුනි වූ මාවිසින් මොනොවට පඤ්ඡ කළ සඤ්ඤා
(දෙවිමිනිසුන් කෙරෙහි) පැතුරුණේ බොහෝදෙනා කෙරෙහි ප්‍රයිඤ්ඤා වූයේ
සමාදාන වූයේ පරිපූර්ණ වූයේ හටගත් භෙදාල කුසුම් ඇත්තේ වී.
10. සියල්ලෝ අනාසුව වූ ජනවු රුග ඇති ශාක්‍ය සිත් ඇති සමාධියට
පැමිණි නොයෙක් සියගණන් භික්ෂූහු හැම කල්හි මා පිරිවරා සිටිති.
11. දැන් මෙකල්හි රහත්ඵලයට නො පැමිණි සිත් ඇති ගෞතම
වූ යම් කෙනෙක් මනුෂ්‍ය භවය හරනාහු ද, ඒ භික්ෂූහු ත්‍රාවණාතියන් විසින්
ගර්ඝන ලද්දහ.

12. අරියඤ්ඤාං ථෙමයනාං සද්ධම්මරතා ජනා
බුද්ධසංඝාතානි සත්මනෙතා සංඝාරසරිතා නරා.
13. නගරං කපිලවත්ථි මෙ රාජා සුඤ්ඤාදනො පිතා
මයහං ජනෙතතිකා මාතා මයා දෙවී'ති වුචති.

 14. එකුනතිංස වසසාති අගාරමජ්ඣනං වසිං
රථෙවො සුරථෙවො සුභකො¹ තයො පාසාදි මුක්තමා.
 15. වතතාරිස සහසසාති නාරියො සමලඛිතා
භද්දකච්චානා² නාම නාරී රාහුලො නාම අනුජො.
 16. නිමික්ඛෙත වතුරො දිසවා අසසයානෙන නික්ඛමි.
ජබ්බසං පධානවාරං අවරිං දුක්ඛාරං අහං.
 17. බාරාණසියං ඉසිපතනෙ පීනවක්ඛං පචන්තිතං³
අහං ගෞතම සම්බුද්ධො සරණො⁴ සබ්බපාණිනං.
 18. කොලීනො උපතියෙය්‍යා ව දෙව භික්ඛු අග්ගසාවකා
ආනන්දො නාමු'පට්ඨාකො සන්තිකාවචරො මම.
 19. බෙමා උප්පලවණ්ණො ව භික්ඛුනි අග්ග සාවකා
වික්කො ව හත්ථාලවකො අග්ගපට්ඨාකු'පාසකා.
 20. උත්තරා නන්දමාතා ව අග්ගපට්ඨිකු'පාසිකා
අහං අසසන්'මුලමිති පතො සංඛොධි මුක්තමං.
 21. බ්‍යාමසුභා සද්ධ මග්ගං සොළසහ ඤාමිග්ගතා⁵
අසං වසසනං ආයු ඉදුනෙ'තරුති විජ්ජති
තාවතා තිට්ඨමානො'හං තාරෙමි ජනනං බහුං.

1. සුවන්දුකා කොකුන්ද කො භුවො - සා.

2. යපොධිරා - මව්. සා.

3. වක්ඛං පචන්තිතං මයා - සිමු.

4. සරණං - සිමු., මජ්ඣ., සා.

5. මුග්ගකො - සිමු.

12. හැම කල්හි දහමිහි ඇලුණු ජනයෝ ආයාඤ්චාඛිතිකමාභිය පසස්නාහු සිවුසස් ප්‍රතිවෙධ කෙරෙති. ස්මාතිමත් වූ ඒ මනුෂ්‍යයෝ සසර-සසුර තරණය කෙරෙත්,

13. මාගේ නගරය කපිලවාස්තු නමැ, පිය තෙමේ සුදෙවුන්රජ යැ. මාගේ ජනිකා වූ මවු තොමෝ මායා දෙව් නමැ'යි කියනු ලැබේ.

14. මම එකුන්තිස්වසක් ගිහිගෙයි වාසය කෙළෙමි. රඹු යැ සුරඹු යැ සුභ යැ යන උතුම් වූ තුන්පහයෙක් වී.

15. මොනවට සැරැහුණු සතලිස්දහසක් පරිවාරස්ත්‍රීහු වූහ. හඳු-කවචනා නම් ස්ත්‍රිය අගමෙහෙසුන් වී. සුත්‍ර තෙමේ රාහුල නම් වී.

16. සතර පෙර ගිවිසි දෑක අභයානයෙකින් අභිනිෂ්ක්‍රමණය කෙළෙමි. මම සවසක් දුෂ්කර වූ ප්‍රධන්වියඬි කෙළෙමි.

17. මව්සින් බරණැසැ ඉසිපතන්හි දී දම්සක් පවත්වන ලද්දේ යැ. ගෞතම බුද්ධ නම් වූ මම හැම සත්තට සරණ වෙමි..

18. කොලිත යැ උපතිසා යැ යන භික්ෂූහු දෙදෙන අගසව් වෙති. මාගේ සහතිකා වචර වූ උපසායක තෙමේ ආනඤ්ඤා නම් වෙයි.

19. බෙමා යැ උපාලවණණා යැ යන භික්ෂූහු අගසව් වෙති. චිත්ත යැ හසාලවක යැ යන මොහු අග්‍රොපසායක වෙති.

20. උත්තරා යැ නඤ්ඤා යැ යන අගඋවටු උවුසියෝ වෙත්. මම ඇසැතුබෝමුල්හි හිඳ උතුම් වූ සමාක් සමෙබ්බියට පැමිණියෙමි.

21. හැම කල්හි මාගේ ව්‍යාමප්‍රභාව සොළොස්රියන් උස්වැ නැඟිණ. දැන් මෙකල්හි අල්ප වූ වර්ෂ සියයෙක් ආයු පවත්නේ යි. එතෙක් කල් සිටිනා වූ මම බොහෝ ජනතාව තරවමි.

22. ධම්මිකානා ධම්මකං¹ පඤ්චමං ජනබොධනං
අභ'මපින වීරසෙසව සද්ධිං සාවකසංකතො
ඉධෙ'ව පරිනිබ්බිසං අගභී'වාහාරසංඛයා.
23. තානි ව අතුලතෙජානි ඉමානි ව දසබ්ලානි ඉද්ධියො³
අයං ව ගුණධරවරදෙහො⁴ ද්වත්තිංස ලක්ඛණවිචික්ඛො⁵.
24. දසදිසා පභාසෙත්වා සතරංසී'ව ජසභා
සබ්බා සමතරහෙසසන්ති නත්තු රික්ඛා සබ්බසංඛාරා'නි.

ගෞතම බුද්ධවංසො පඤ්චවිසතිමො.

-
1. ධම්මොක්ඛං - සිමු.
 2. අභමපි - සිමු.
 3. ඉමානි ව දසබ්ලානි ව - සිමු., ඉමානි ව යසබ්ලානි ඉද්ධියො-සා., ඉමානි ව දසබ්ලානි-බ්ලානි - මජ්ඣ.
 4. අයංවගුණධරදෙහො-සිමු., අභංගුණධාරණ දෙහො - සා., අය භුවගුණධාරණ දෙහො - මජ්ඣ.
 5. ද්වත්තිංසවරලක්ඛණවිචික්ඛො-මජ්ඣ., සා ද්වත්තිංසවර ලක්ඛණවිචික්ඛො - සිමු.

22. පශ්චිමජනනාව ප්‍රබෝධ කරන දහම් නමැති දඬුවැටපහන තබා මම් ද ශ්‍රාවක සබ්බසා සමග නොබෝ කලකින් මැ ඉක්කන ක්ෂයෙන් ගින්නක් සෙයින් මෙහි මැ පිරිනිවෙන්නෙමි.

23. ඒ අතුලා වූ තෙජස්සු ද මෙ දග්ධිධ කායබලයෝ ද සාද්ධිහු ද දෙතිස් මහපුරිස් ලකුණින් ගැවැසිගත් මේ උතුම් වූ ගුණධර දෙහය ද යන -

24. හිරුහු දසදිගුන් සෙයින් සවනක්රසින් (ලොව) හෙළි කොට උක්තප්‍රකාර වූ සියල්ලෝ අතුරුදහන් වන්නාහ. හැම සංස්කාරයෝ තුළු වූවාහු නු? යි.

පස්විසිවැනි ගෞතම බුද්ධවංශය යි.

බුද්ධපකිණ්ණක කණෙඩා

1. අපරිච්ඡේදයො ඉතො කප්පෙ චතුරො ආසුං විනයකා
තණ්ඩකරො මෙධිකරො අරො'පි සරණකරො
දීපකරො ච සමබුද්ධො එකකප්පෙති තෙ ජිනා.
2. දීපකරස්ස අපරෙන කොණ්ඩකෙසු නාම නායකො
එකො'ව එක කප්පමි තාරෙසි ජනනං බහුං.
3. දීපකරස්ස භගවතො කොණ්ඩකෙසු ච සත්ත්තො
එතෙසං අනතරා කප්පා ගණනාතො අසඩ්ධියා.
4. කොණ්ඩකෙසු අපරෙන මඩ්දලා නාම නායකො
තෙසමි අනතරා කප්පා ගණනාතො අසඩ්ධියා.
5. මඩ්දලා ච සුමනො ච රෙවතො සොභිතො මුනි
තෙසි බුද්ධා එක කප්පෙ චක්ඛුමනො පභව්සරා.
6. සොභිතස්ස අපරෙන අනොමදස්සි මහායසො
තෙසමි අනතරා කප්පා ගණනාතො අසඩ්ධියා.
7. අනොමදස්සි පදුමො නාරදෙ වා'පි නායකො
තෙ' පි බුද්ධා එකකප්පෙ කමන්තකාරකා මුනි.
8. නාරදස්ස අපරෙන පදුමුත්තරො නාම නායකො
එකකප්පෙති උප්පත්තො තාරෙසි ජනනං බහුං.
9. නාරදස්ස භගවතො පදුමුත්තරස්ස සත්ත්තො
තෙසමි අනතරා කප්පා ගණනාතො අසඩ්ධියා.
10. කප්පසතසගස්සමි එකො ආසි මහාමුනි
පදුමුත්තරො ලොකවිදු ආහුතිනං පටිග්ගහො.
11. තිංසකප්පසගස්සමි දුට්ඨො ආසුං විනයකා
සුමෙධො ච සුජාතො ච ඔරතො පදුමුත්තරා¹

1. ධර්මො පදුමුත්තරො - - සිමු. ධර්මො පදුමුත්තරො - සා.

බුද්ධ ප්‍රතිර්ණක කාණ්ඩය

1. මෙයින් පෙර අප්‍රමේය කල්පයෙහි තණ්හාධාර යැ මෙධධාර යැ යළි සරණධාර යැ දීපධාර යැ යන ඒ පස්මරුන් දිනු සතර බුදුවරයෝ වූහ.

2. දීපධාරබුදුන්ට මෑත භාගයෙහි කෞණ්ඩිත්‍ය නම් වූ එක් මැ ලෝකනායකයන් වහන්සේ එක් කපෙකැ බොහෝ ජනසමූහයා සසරින් එතෙර කරවූ සේක.

3. දීපධාර භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ද කෞණ්ඩිත්‍ය ශාස්තෘන් වහන්සේට ද යන මේ බුදුවරයන්ට අතුරු කල්පයෝ ගණනින් අසඹිය වූහ.

4. කෞණ්ඩියෙකු බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි මඩල නම් ලෝකනායකයන් වහන්සේ ලොවැ පහළ වූහ. ඒ බුදුවරයන්ට ද අනරකල්පයෝ ගණනින් අසඹිය වූහ.

5. මඩල යැ සුමන යැ රෙවත යැ සොභිත යැ යන වක්ඡුර්මන් වූ ප්‍රභාකර වූ ඒ බුදුවරයෝ ද එක් කපෙකැ පහළ වූහ.

6. සොභිත නම් බුදුන්ට මෑත භාගයෙහි මහායශස්ක වූ අනෝමදසී නම් බුදුහු ලොවැ පහළ වූහ. ඒ බුදුවරයන්ට ද අනරකල්පයෝ ගණනින් අසඹිය වූහ.

7. අනවමදර්ශී යැ පදුම යැ නාරද යැ යන ලෝකනායක වූ කෙලෙස් අදුරු දුරු කළ ඒ තුන් බුද්ධමුනිහු ද එක් කපෙකැ පහළ වූහ.

8. නාරද බුදුන්ට මෑත භාගයෙහි පදුමිකර නම් ලෝකනායකයන් වහන්සේ එක් කපෙකැ උපන්සේක් බොහෝ ජනතාව සසරින් තැරවූහ.

9. නාරද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ද පදුමිකර ශාස්තෘන් වහන්සේට ද යන ඒ බුදුවරයන්ට අනරකල්පයෝ ගණනින් අසඹිය වූහ.

10. මෙයින් උක්ඡයස් වන කල්පයෙහි ආගන්තුකසත්කාරයන් පිළි ගන්නා වූ මහාමුනි වූ පදුමිකර නම් එක් සර්වඥ කෙනෙක් පහළ වූහ.

11. මෙයින් පෙර තිස්දහස් වන කල්පයෙහි පිදුමතුරා බුදුන්ට මෑත භාගයෙහි සුමධ යැ සුජාත යැ යන බුදුවරයෝ දෙදෙනෙක් පහළ වූහ.

12. අට්ඨාරසෙ කප්පසතෙ තයො ආසුං විනායකා
පියදසී අප්පදසී ධම්මදසී ච නායකා
ඔරතො¹ ච සුජාතසස සම්බුද්ධා ද්විපද්ධතමා.
13. චතුනවුතෙ ඉතො කප්පෙ එතො ආසි මහාමුනි
සිද්ධිකො සො ලොකවිද්ද සල්ලකතො අනුත්තරො.
14. දෙවනවුතෙ ඉතො කප්පෙ දුවෙ ආසුං විනායකා
තිස්සො ඵ්වස්සො ච සම්බුද්ධො අසමා අප්පට්ඨග්ගලා.
15. එකනවුතෙ ඉතො කප්පෙ විපසී නාම නායකො
සො පි බුද්ධො කාරුණිකො සතො මොවෙසි බකිනා.
16. එකතිංසෙ ඉතො කප්පෙ දුවෙ ආසුං විනායකා
සිඛි ච චෙසානු චෙ'ච අසමා අප්පට්ඨග්ගලා.
17. ඉමඤ්චි හද්දකෙ කප්පෙ තයො ආසුං විනායකා
කකුසන්ධො² කොණාගමනො කසපො වා'පි නායකො
අන'මෙතරහි සම්බුද්ධො මෙත්තෙයො වා'පි හෙසාති.
18. එතෙ'පි පඤ්ච සම්බුද්ධා³ ධීරා ලොකානුකම්පකා
එතෙසං ධම්ම රාජ්ජනං අඤ්ඤාසං නෙක කොට්ඨං
ආචික්ඛිත්වාන නං මග්ගං නිබ්බුතා තෙ සසාවකා'ති.

බුද්ධපති ණණකකණොධා නිට්ඨෙතො.

1. ධරසො - පිඬු.

2. කුක්කුසන්ධො - සායා.

3. එතෙපිමෙ පඤ්ච බුද්ධා - මහසං., සායා. එතෙපි පඤ්ච බුද්ධා - පිඬු.

12. සුජාත බුදුන්ට මෑතභාගයෙහි අටළොස් වන කප්පියෙහි පියදසී යැ අසුදසී යැ ධම්මදසී බුදුහු යැ යන සම්බුද්ධ වූ ද්විපදොත්තම වූ තුන් විනයයකයන් වහන්සේ ලොවැ පහළවූහ.

13. මෙයින් සිවුඅනු වන කප්පි (කෙලෙස් ගඩ පැළීමෙහි) ශල්‍ය-කර්තෘ වූ අනුක්‍රම වූ ලොකවිදු වූ ඒ එක් මැ සිද්ධාස්සී නම් බුදුහු ලොවැ පහළවූහ.

14. මෙයින් දෙයානුවන කප්පි විනෝදනන් විනයනය කරන කියා යැ චුසා යැ යන අසම වූ අප්‍රතිප්‍රද්ගල වූ සම්බුදුවරු දෙදෙනෙක් වූහ.

15. මෙයින් එකානුවන කප්පි විපසී නම් ලොකනයකයන් වහන්සේ ලොවැ පහළවූහ. කාරුණික වූ ඒ බුදුහු දසතකයන් සංසාර ඛණ්ඩනයෙන් මුදුණු සේක.

16. මෙයින් එක්තිස් වන කප්පි විනයක වූ සිඛි යැ වෙස්සහු යැ යන අසම වූ අප්‍රතිප්‍රද්ගල වූ බුදුවරු දෙදෙනෙක් ලොවැ පහළ වූහ.

17. මේ මහාභ්‍යකල්පයෙහි කකුසන්ධි යැ කොණාගමන යැ කාශ්‍යප ලොකනයකයන් වහන්සේ යැ යි තුන් බුදු කෙනෙක් වූහ. මේ මෙකල්හි සම්බුද්ධයෙහි. අනාගතයෙහි මෛත්‍රෙය නම් බුදු කෙනෙක් ද ලොවැ පහළ වන්නාහ.

18. තෙල පස්බුදුවරු ද ධීරයහ, ලොවට අනුකම්පා ඇතියහ, උන් වහන්සේ මේ ධර්මරාජයන්ගේ ද අත්‍ය වූ නොයෙක් කෙළගණන් බුදුවරයන්ගේ ද ඒ නියතාණමාර්ගය ප්‍රකාශ කොට ශ්‍රාවකයන් සහිත වැ පිරිනිව්‍යාහ යි.

බුද්ධප්‍රකීර්ණක කාණ්ඩය නිමිසේ යි.

ධාතුභාජනීය කථා

1. මහාගොතමො ජීනවරො කුසිනාරාය¹ නිබබුතො
ධාතු වීඤ්චිකං ආසි තෙසු තෙසු පදෙසතො.
2. එකො අජාතසත්තුසං එකො වෙසාලියාපුරෙ
එකො කපිලවත්තමහි එකො ව අප්පකයකෙ.
3. එකො ව රාමගාමමහි එකො ව වෙය්දිපකෙ
එකො පාවෙය්‍යකෙ මලෙපු එකො ව කොසිනාරකෙ
4. කුඹ්‍යසං චූපං කාරෙසි බ්‍රාහ්මණො දෙණ සංඝයො
අඛකාරචූපං කාරෙසුං මොරියා කුට්ඨ මානසා
5. අට්ඨසාරිරිකා චූපා නවමො කුඹ්‍යචෙතියො
අඛකාර චූපො දසමො තදයෙව පතිට්ඨිතො.
6. එකා දයා නිදසපුරෙ එකා නාගපුරෙ අනු
එකා ගඤ්චර වීසයෙ එකා කාලිඛකරාජිනො*
7. වත්තාළීස සමාදන්තා කෙසා ලොමා ව සබ්බසො
දෙවා හරිංසු එකෙකං චකකවාළ පරමපරා.
8. මධුරායං හතවතො පත්තො දණ්ඩකඤ්ච චීවරං
නිවාසනං කුසසරෙ පට්ඨකරණං කපිලච්ඡයෙ.
9. පාටලිපුත්තනගරෙ කරකං කායබන්ධනං
වමපායමුද්දකසාටිකා උණ්ණලොමකඤ්ච කොසලෙ.

1. කුසිනාරාමමහි - සිමු., කුසිරාමමහි - මජ්ඣ.

උණ්ණිකං තසෙසා දයා - අකඛකා වෙව ධාතුයො

4. අසමිතිනතා ඉමා සත්ත- සෙසා භික්ෂා ව ධාතුයො

මහනතා මුග්ග මනතා ව - මජ්ඣිමා භික්ෂා තණ්ඩුලා

මුද්දකා සාස පමිත්තා - නානා ව්‍යාපාරා ව ධාතුයො

ධාතුභාජනීය කථා

1. (ශීලාදිගුණයෙන්) මහත් වූ ගෞතම නම් සච්ඡයන් වහන්සේ කුසිනාරා නගරයෙහි පිරිනිවීයහ. (උන් වහන්සේගේ) ධාතුන් වහන්සේ ඒ ඒ පෙදෙස්හි පතළාහ.

2. එක් කොටසෙක් අජාතශත්‍රුගේ රාජධානියෙහි ද, එක් කොටසෙක් වීසල්පුරයෙහි ද, එක් කොටසෙක් කිඹුල්වත්හි ද, එක් කොටසෙක් අල්ලකප්ප නම් රටෙහි ද—

3. එක් කොටසෙක් රාමගමිහි ද, එක් කොටසෙක් වෙය්දවීපයෙහි ද, එක් කොටසෙක් පාවානුවරවැසි මලයයන් කෙරෙහි ද, එක් කොටසෙක් කුසිනාරා නුවරවැසි මලයයන් කෙරෙහි ද වී.

4. ද්‍රෝණ නම් බමුණු තෙම කුම්භස්තුපයක් කරවී. මොයඞ්ගේ කුටුසිත් ඇතිවූ අභිගාරවෛත්‍යයක් කරවූහ.

5. ශාරීරිකස්ථූප අටෙකි. නවවැනි කුම්භස්තුපය ද දසවැනි අභිගාරවෛත්‍යය ද එකල්හි මැ පිහිටියේ යැ.

6. එක් දළදාවක් තිදස්පුරයෙහි ද එක් දළදාවක් නාගපුරයෙහි ද එක් දළදාවක් ගජධාරදෙශයෙහි ද එක් දළදාවක් කලිගුරුපුරයේ විජිතයෙහි ද වූ යැ.

7. සමසතලස් දන්තයෝ ද කෙස් ද ලොම් ද දෙවියෝ සක්වළ පරපුරින් සච්ඡකාරයෙන් එකෙක විසින් ගෙන ගියහ.

8. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාත්‍රධාතු ද කොතුරුදඬු ද සිවුර ද මඩුරායෙහි වෙයි, හඳනාසිවුර කුසසර නම් තැන්හි වෙයි, පසතුරුණ කිඹුල්වත් පුරයෙහි වෙයි.

9. ඩබරාව ද කාබහන ද පැළලුප්තුවර වෙයි, දියසඵච වම්පා-
නගරයෙහි ද උණුලොම්ද කොසොල්දනවියෙහි ද වේ.

10. කාසාවක්ඛ ඔහමලොකෙ වෙයනං තිදසෙ පුරෙ
පාසාණකෙ පදං සෙට්ඨං යක්ඛාපි අවමුතිපදං
නිසීදනං අවනති පුරෙ රට්ඨං අත්ථරණං තද
11. අරණි ව මිට්ඨ්‍රායං විදෙහෙ පරිසකාවනං
වාසි සුචිස්සරක්ඛා'පි ඉන්ද්‍රපතෙහ පුරෙ තද.
12. පරික්කාරං අවසෙසං ජනපදෙ අපරන්තකෙ
පරිභුක්තක්ඛ ඔුන්නා අකංසු මනුජා තද.
13. ධාතු විජාරිකං ආසි ගොතමස්ස මහෙසිනො
පාණිනං අනුකම්පාය ආහු පොරාණිකා තද.

ධාතුභාෂ්‍යයකථා නිවසිතා.

බුද්ධචංසො නිවසිතො.

මහත්තා සුවණ්ණ වණ්ණං ව - මුත්තා වණ්ණංව මජ්ඣමා

බුද්ධකා මකුලවණ්ණංව - සොළස දෙණ මත්තිකා

මහත්තා පඤ්ච නාලියො - නාලියො පඤ්ච මජ්ඣමා

බුද්ධකා ජනාලි වෙව - එතා සබ්බො'පි ධාතුයො

උණ්ඨිසං සිහලෙ දීපෙ - බුත්ම ලොකෙ ව වාමකං

සිහලෙ දක්ඛිණකංව - සබ්බො පෙත්තා පතිට්ඨිතා'ති

1 වජිරායං-PTS

2 මකුලපුරෙ-සිමු

3 කාසාවා, බුහමිලොකෙ, ව - මජ්ඣං, කාසාවකං බුහමිලොකෙ - සත්තා

ඉමා ග්‍රාථායො මරමි පොඤ්ඤා දිස්සන්ති.

සිහල පොඤ්ඤා නස්සී.

10. එකල්හි කසාවත බඹලෙව්හි ද හිස්වෙළුම තිදස් පුරයෙහි ද නිසදුන්සිවුර අවන්තිපුරයෙහි ද අතුරුණු කරුරටෙහි ද පිහිටියේ ය.

11. අරණිය (ගිනිගානාදණ්ඩ) මීටිලායෙහි ද පෙරහන විදෙහයෙහි ද වාසි හා හිදිගුළු හා ඉදිපත්නුවරෙහි ද පිහිටියේ යැ.

12. එකල්හි මිහිස්සු බුදුන් විසින් වළඳනාලද සෙසු පිරිකර අපරාන්තර්නපදයෙහි පිහිටුවාලූහ.

13. මෙසෙයින් සත්තට අනුකම්පා පිණිස මහර්ෂි චූ් ගෞතම-සච්ඡයන් වහන්සේගේ ධාතුන්ගේ පැතිරීම වී යයි එකල පෞරාණිකා-වායඪයෝ කීවාහු ය.

ධාතුභාෂ්‍යය කථා නිමි.

බුද්ධවංශය නිමියේ යි.

චරිතාපිචක පාලි

වරියාපිටකපාලි

තමෝ තස්ස භගවතෝ අරහත්තා
සමමාසමබුද්ධස්ස

1. දුතපාරමිතා

අකිත්ති වරියං

1. කප්පෙ ව සත්සහසෙස වතුරෝ ව අසඬිටිය¹
එත්තනුර යං වරිතං සබ්බං තං බොධිපාවනං.
2. අතිතකප්පෙ වරිතං යපඤ්ඤා භවාහවෙ
ඉමමහි කප්පෙ වරිතං පටිකඬිස්සං සුඤ්ඤාහි මෙ.
3. යද අහං බ්‍රහ්මාරක්කෙසු සුඤ්ඤා විපින කානතනේ²
අප්පෙකාගහෙත්වා³ විහාරාමී අකිත්ති නාම තාපසො.
4. තද මං තපනෙජෙන සත්තත්තො තිදිවාධිභු⁴
ධාරෙනො බ්‍රාහ්මණවණ්ණං හික්ඛාය මංඋපාගමී.
5. පට්ඨා ආහතං⁵ පණ්ණං අත්තලඤ්ඤි අලාභිකං
මම දොරෙ ධීතං දිස්වා සකටාගෙන ආකිරි.
6. තස්ස දත්තානහං පණ්ණං නිකකුජ්ජත්තාන භාජනං
පුත්තෙසනං ජහිත්තාන පාවිසිං පණ්ණස්සාලකං.
7. දුතියමි තතියමි උපගඤ්ජි මමන්තිකං
අකමිත්තො අනොලග්ගො එවමෙවමද්දසහං.
8. න මෙ තප්පාවයා අත්ති සරිරසමිං විවණ්ණියං
පිතිසුබ්බෙත රතියා විතිනාමෙමි තං දිවං.

1. අසඬිටියා - සිවු

2. විජන - සිං, විවන - සායා

3. අප්පෙකා ගාහෙත්වා මජ්ඣං PTS.

4. තිදිවාධිභු, මු - මජ්ඣං, ප.

5. ආහටං - සායා. PTS.

වරියාපිටක පාලි

ඒ හඟවත් අගිත් සමත් සම්මාසම්බුදුරජාණන්
වහන්සේට නමස්කාර වේවා

1. දනපාරමිතාව

අකීර්ති වයභාව

1. සාරා සංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂ්‍යක් තුළ (අප මහ බෝසතුන්ගේ) යම් වරියාවක් වූ නම් ඒ සියල්ල සමාක් සම්බෝධිය හෙවත් සර්වඥතා-ඥනය මුහුකුරු වනු විය.

2. ඉකුත්වූ (සාරාසංඛ්‍යා කල්පක්ෂ සංඛ්‍යාත) කල්පයෙහි කුදු මහත් හවයෙහි පුරුදු කරන ලද දනාදි ප්‍රතිපත්තිය හැර පියා මේ හදුකල්පයෙහි වරිතය කියමි. (ශාරිපුත්‍රය) මාගේ වචනය අසව,

3. යම් කලෙක මම අකීර්ති නම් තවුස් ව ඉපිද ජනසංඝාර රහිත වූ කරගසින් ගහන වූ මහවනයෙහි පිවිස වාසය කෙළෙමි ද,

4. එකල මාගේ තවුස් තෙදින් තැවුණු සක්දෙව රජතෙම බමුණු වෙස් ධරමින් පිඩු පිණිස මා වෙත එළඹ සිටියේ ය.

5. පවතින් අඹළ තෙල් ලුණු නැති (දීප්‍ය) කරකොළ මාගේ දෙර සිටියහු දැක භාජනයෙන් ගෙන (තමහට ඉතිරි නොකොට) ඔහට දිනිමි.

6. මම සක්දෙව රජහට කරකොළ දී භාජනය යටිකුරු කොට තබා නැවත (එදවස) අහර නොසොයා පන්සලට පිවිසියෙමි.

7. දෙවන තෙවන දවස්හි දු හේ මා වෙත එළැඹියේ ය. මම මසුරු බැටින් නො සැලුණෙමි ලොහයෙන් නොලැගුණෙමි එසෙයින් මැ දිනිමි.

8. ඒ දනහෙතෙයෙන් මාගේ ශරීරයෙහි විරූප බවෙක් නැති. දන්දීමෙන් ඇති වූ ප්‍රීති සුඛයෙන් හා අභිරුක්තියෙන් එ තුන් දවස ඉක්මවිමි.

9. යදි මාසමුද්දේ මාසං දක්ඛිණෙය්‍යං වරං ලභෙ
අකම්මිතො අනොලිතො දදෙය්‍යං දනමුත්තමං.
10. න තස්ස දනං දදමානො යසං ලාභඤ්ච පසංසි.
සබ්බඤ්ඤානං පසංසානො තාති කම්මාති ආවරිතති.

අකිත්ති වරියං පටමං.

2. සබ්බ වරියං

11. පුනාපරං යද හොමි බ්‍රාහ්මණො සබ්බසම්මයො
මහාසම්මද්දං කට්ඨකාමො උපගච්ඡාමි පටිතං.¹
12. තස්සද්දසාමි පටිපථෙ සයම්භං අපරාජිතං.
කතතාරද්ධානං² පටිපන්නං තත්තාය කඨිනභූමියා.
13. තමහං පටිපථෙ දිස්වා ඉමමස්මි විචිත්තයි.
ඉදං³ ඛෙත්තං අනුප්පන්නං පුඤ්ඤකාමස්ස ජනතුතො.
14. යථාපි⁴ කස්සකො පුරිසො ඛෙත්තං දිස්වා මහාගමං.⁴
තස්මිං ඛෙත්තං න රොපෙති න ඥානං ධර්මඤ්ඤානං අත්ථිකො.
15. එවමෙවාහං පුඤ්ඤකාමො දිස්වා ඛෙත්තං වරුත්තමං.
යදි තස්මිං කාරං න කරොමි නාහං පුඤ්ඤානං අත්ථිකො.
16. යථා අමච්චො මුද්දිකාමො රඤ්ඤානං අනෙක පුරෙ ජනෙ
න දෙති තෙසං ධනධර්මඤ්ඤානං මුද්දිතො පරිභායති.
17. එවමෙවාහං පුඤ්ඤකාමො විපුලං දිස්වාන දක්ඛිණං.
යදි තස්ස දනං න දදමි පරිභායස්සාමි පුඤ්ඤානො
18. එවාහං විත්තසිත්තානං ඔරොහිත්තා උපාහනා
තස්ස පාදති වජ්ජිත්තා අද්ධං ඡන්දපාහනං
19. කෙනෙවාහං සතගුණතො සුමුමාලො සුඛෙධිතො
අපිච්ච දනං පරිපුරෙතො එවං තස්ස අද්ධසන්නි

සබ්බවරියං දුතියං.

1. කතතාරද්ධානං - මජ්ඣං.
කතතාරද්ධානං - ස්‍යා
2. ඉමං - ස්‍යා.

3. යථා - මජ්ඣං.
4. මහාරාමං - ස්‍යා.
5. ඛෙත්තං - ස්‍යා.

9. ඉදින් යම් හෙයෙකින් (භූණයෙන්) උතුම් වූ දක්ෂිණාර්ථ කෙනෙකුන් ලබම නම් මසකුදු දෙමසකුදු නො සැලෙනුයෙමි නො පසුබස්නෙමි උතුම් වූ දනය දෙමි.

10. එ සක්දෙව් රජුට දන් දෙනුයෙමි යස පිරිවර සම්පත් හෝ (වක්‍රවර්ති සම්පත් ආදී වූ) ලාභයක් හෝ නො පැතීම්. වැළි, බුදුබව පතනු යෙමි ඒ දනමය පින්කම් කෙළෙමි යි.

පළමුවන අකීර්ති වයඨාව යි.

2. සඬබ වයඨාව

11. කටද අතිකුදු වරිතයක් කියමි. (එද අසව) යම් කලෙක (මම) සඬබ නම් බ්‍රාහ්මණ වීමද එකල (සාර්ණහුමිය කරා යන්නට) මහමුහුදෙන් එතරවනු කැමැත්තෙමි පටුන බලා ගියෙමි.

12. එ පෙරමහ ගිමින් කැවුණු රළු බිම්හි වූ කතර අදන්මගට පිළිපත් සවයමතු වූ අපරාජිත වූ පසේ බුදු කෙනකුන් වහන්සේ දිට්මි.

13. මම එසේ පෙරමහ එන එ පසේබුදුන් දැක, මෙකරුණ සිතුවෙමි. පින් කැමතියාහට පින් කෙතක් ලැබුණේ යි කියා යි.

14. යම් සේ ගොවිපුරුෂයෙක් මහත් වූ අස්වනු ලැබෙන විපුල වූ භෞඵලදයක කෙතක් දැක එහි බිජුවට නො වපුරා නම් ඒ ගොවියා ධාන්‍ය කැමැතියෙක් නො වේද.

15. එ පරිද්දෙන් ම පින් කැමැති වූ මම පින් කෙත් අතුරින් අතිශයින් උතුම් වූ (ආයඨශ්‍රාවකයන්ගෙන්) අග්‍ර වූ පසේබුදු කෙනකුන් වන පින්කෙතක් දැක උන් වහන්සේට පූජාසත්කාර නො කෙරෙමි නම් මම පින් කැමැතියෙමි නො වෙමි.

16. යම්සේ රාජමුද්‍රාධිකාර පදවිධර අමාත්‍යයෙක් හෝ සෙනාපතියෙක් හෝ ඇතොවුරෙහි ද ඉන් පිටත බලකායාදීන් කෙරෙහි ද රාජානුශාසනය පරිද්දෙන් නො පිළිපදී ද ඔවුනට ධන ධාන්‍ය නොදේ ද හෙතෙම එම මුද්‍රාධිකාර ධුරයෙන් පිරිහේ.

17. එපරිද්දෙන් මම ද පින් කැමැතියෙමි උදර වූ දක්ෂිණාර්ථයකු දැක ඉදින් ඔබට දන් නොදෙමි නම් පුණ්‍යඵලයෙන් ද පිරිහෙමි.

18. මම මෙසේ සිතා (දුරදීම) වහන්සඟළ මුදුගෙන ඒ පසේබුදුන් වහන්සේගේ පා වැද (උත්වහන්සේට) පත්කුඩය සහ වහන්සඟළ ද දිනිමි.

19. සඬබ බ්‍ර භමණ වූ මම (ඒ පසේබුදුන්ට වඩා එකල) සිදුමැලි ව සුවසේ වැඩි සිටියෙමි. එසේ වුව ද මාගේ දනපාරමිතාව පුරනුයෙමි මෙසේ උත්වෘත්තයට ජත්‍රොපාහනය දිනිමි යි.

අදවන සඬබ බ්‍රාහ්මණවයඨාව යි.

3. කුරුධම්මවරියං.

20. පුනාපරං යද හොමී ඉඤ්ජපොඤ්ඤා¹ පුරුක්ඛමෙ
රාජා ධනඤ්ජයො නාම කුසලො² දස හුපාගතො.
21. කාලිඛනි³ රථථිසයා බ්‍රාහ්මණා උපගඤ්ජුමං
ආයාචුං මං හත්තනාගං ධඤ්ඤං චෙග්ගසමෙතං.
22. අවුට්ඨිකො ජනපදෙ දුබ්බිකෙඛා ජාතකො මහා
දද්ධි පවරං නාගං නීලං අඤ්ජනසමයං.
23. න මෙ යාවකමනුසංකෙ පටිකෙඛපො අනුච්චො
මා මෙ හිජ්ජ සමාදනං දසකාමී විපුලං ගජං.
24. නාගං ගහෙඤා සොණ්ඩාය හිඤ්ඤා රතනාමයෙ
ජලං හඤ්ඤා ආකිරිඤා බ්‍රාහ්මණානං අදං ගජං.
25. තස්ස නාගෙ පදිනනමහි අමාලා ඵතදමුචු.
කිනානු තුයානං වරං නාගං යාවකානං පදසසි.
26. ධඤ්ඤං මඤ්ඤාසමපන්නං සඤ්ඤාමට්ඨජයුක්ඛමං
තස්මිං නාගෙ පදිනනමහි කිනන රජ්ජං⁴ කරිසසති.
27. රජ්ජමෙ මෙ දදෙ සබ්බං සරිරං දජ්ජමත්තනො
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයා තස්මා නාගං අදසහන්ති⁵.

කුරුධම්මවරියං තත්තං.

4. මහාසුදස්සනවරියං.

28. කුසාවතීමහි නගරෙ යද ආසිං මහීපති
මහාසුදස්සනො නාම චක්ඛවත්ති මහබ්බලො.
29. තස්මා⁶ දිවයෙ තිකඛනතුං සොසාපෙමී තහිං තහිං
කො කිං ඉච්ඡති පඤ්ඤාති කස්ස කිං දියතු ධනං.

1. ඉඤ්ජපෙන - සිඳු.

2. කුසලෙහි - සා.

3. කලිඛන - මජ්ඣ.

4. කුරුරාජ - මජ්ඣ.

5. තදා - ඉ.

3. කුරුධම්ම වරියාව

20. තවද අනෙකුදු වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක (මම කුරුරට) උතුම් වූ ඉදිපත් නුවර දුනාදි වූ දස පින් කිරිය වනින් හෙවත් දඹ කුශල කර්මපථයෙන් යුක්ත වූ ධනඤ්ඤා නම් රජ වූයෙමි ද.

21, 22. එකල බමුණෝ (අට දෙනෙක්) කලිඟු රටින් මා වෙත පැමිණියාහු ය. ධනා ලක්ෂණ සම්පන්න වූ මඬල සමූහ හඤ්ජරාජයා මාගෙන් ඉල්ලූහ. කලිඟු ජනපදය වැසි නැත්තේ ය, දුර්භික්ෂ ඇත්තේ ය, සාදුක් ඇත්තේ ය. එ හෙයින් උතුම් වූ නිලවර්ණ වූ අඤ්ජන හඤ්ජරාජයා අපට දුන මැනවයි අයැද සිටියහ.

23. යාවක ජනයා මා කරා පැමිණ යමක් ඉල්ලූ කල ඒ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම මට නො හිසි වෙයි. මාගේ පාරමිතාසමාදානය නො බිඳේව යි මහත් වූ මේ මඬල හඤ්ජරාජයා දෙමි.

24. ඇත්රජු සොඬින් ගෙන රන් මුවා කෙණ්ඩියෙන් අතපැන් එව ඇත්රජු බමුණන්ට දිණිමි.

25, 26. ඒ හඤ්ජරාජයා දුන් කල්හි ඇමැතියෝ මෙසේ කීහු. ධනා වූ මඬල ලක්ෂණ සම්පන්න වූ සඬග්‍රාම වීජයෙහි ප්‍රධාන වූ තොපගේ උතුම් ඇත්රජු කවර හෙයින් දුන්නහු ද, ඒ ඇතු දුන් කල්හි තොපගේ රාජ්‍යය කුමක් කරන්නේ ද.

27. මා ගේ මේ සිය ශරීරය ද දෙමි, සියලු ශරීරය ද දෙමි. සඬඤ්ඤාදානය මට ප්‍රියවෙයි. එ බැවින් මම හඤ්ජරාජයාදිනිමි යි.

තෙවන කුරුධර්ම උපික යි.

4. මහාසුදස්සන වරියාව

28. යම් කලෙක (මම) කුසාවතී නුවර මහත් වූ බල ඇති මහාසුදර්ශන නම් සක්විති රජ වූ යෙමි ද,

29. ඒ නුවරදී මම ඒ ඒ තැන්හි දවසට තුන් වරක් බෙර පියවි කර විමි. එකල්හි (බ්‍රාහ්මණාදීන් අතුරෙන්) කවරෙක් කුමක් කැමැති වේ ද, කුමක් පතා ද, කවරක්හට කවර ධනයක් මා විසින් දෙනු ලැබේ ද,

30. කො ඡාතකො කො තසිතො කො මාලං කො වීලෙපනං
නානාරක්කාති වස්ථාති කො නග්ගො පරිද්භිසසති.
31. කො පථෙ ඡතනමාදෙති කො පාහනා මුදු පුහා
ඉති සායඤ්ච පාතො ව සොසාපෙමි තභිං තභිං.
32. න තං දසසු යානෙසු න පි¹ යානසතෙසු වා
අනෙකසතයානෙසු පටියන්තං යාවකෙ ධනං.
33. දිවා වා යදි වා රත්තිං යදි එති වණ්ඤකො
ලඤ්ඤා යදි වජ්ජං හොගං පුරහස්ථාව ගච්ඡති.
34. එවරුපං මහාදනං අද්ධං යාවජ්ජිකං
නපාහං දෙස්සං ධනං දමමි නපි නත්ති නිවයො මයි.
35. යථා'පි ආතුරො නාම රොගතො පරිමුක්තියා
ධනෙන වෙජ්ජං තපෙස්සා රොගතො පරිමුච්ඡති.
36. තථෙවාහං ඡාතමානො පරිපුරෙතුවමෙසසකො
උනමනං පුරයිතුං දෙමි දනං වණ්ඤකො
තිරාලයො අපට්ඨායො සමොධිමත්තපක්ඛියාති.

මහාසුදස්සනමරියං වතුස්සං.

5. මහාගොවිඤ්ඤ වරියං

37. පුනාපරං යද හොමි සක්ක රාජපුරොතිතො
පුජිතො නරදෙවෙහි මහාගොවිඤ්ඤාභමණො.
38. තදහං සක්කරජේස්ස යං මෙ ආසි උපායනං
තෙන දෙමි මහාදනං අනක්ඛාහං² සාගරුපමං.
39. න මෙ දෙස්සං ධනං ධණ්ණං නපි නත්ති නිවයො මයි
සබ්බඤ්ඤතං පියං මයහං තස්මා දෙමි වරං ධනන්ති.

මහාගොවිඤ්ඤ වරියං පඤ්චමං.

1. නභි - සායා.

2. අකෙබ්බං සිමු - මජ්ඣං
අවජං - 9

30. කවරෙක් සාදුක් ඇත්තේ ද කවරෙක් පවස් ඇත්තේ ද, කවරෙක් මල්දම් කැමැත්තේ ද, නග්න වූ කවරෙක් නානා වර්ණයෙන් රඳනා ලද වස්ත්‍රයන් හඳිනු කැමැති වේ ද.

31. කවර මගියෙක් මගදී (වැසි සුළං අවිවෙන් වැළකීම පිණිස) ජත්‍රයක් රිසි වේ ද, කවරෙක් හොබනා වූ මොලොක් වූ පාවහන් රිසි වේ දැයි උදය දවල් සවස ඒ ඒ තැන මෙසේ සෝෂණය කරවිමි.

32. (එසේ) ඒ දනය දස තැනක සියක් තැනක හෝ නො වෙයි. වැළිදු නොයෙක් සිය ගණන් තන්ණි යාවකයන් උදෙසා ධනය පිළියෙළ කරන ලද්දේ යි.

33. ඉදින් දහවල වෙවයි රාත්‍රියෙහි වෙවයි යාවක ජනයා පැමිණේ නම් කැමති පරිද්දෙන් වස්තුව ලැබ ගෙන (පිරුණු) අත් ඇතිව මැ යෙයි.

34. දිවි ඇති තාක් ම මෙබඳු මහදන් දිනිමි. මට අප්‍රිය වූ අමනාප වූ වස්තුවක් මම නො දෙමි. මා සමීපයෙහි වස්තු රැස්කිරීමෙන් නැත්තේ ද නො වේ.

35. යම්සේ රෝගී වූ පුරුෂයෙක් එම රෝදුකින් මිදෙනු පිණිස ධනයෙන් වෙදනු සතුටු කොට විධි වූ පරිද්දෙන් (පිළිපැදීමෙන්) රොගයෙන් මිදේ ද,

36. එ පරිද්දෙන් ම මම ඒ දන්තෙම නිරවශෙෂ වශයෙන් (සක්‍රියත්-ගේ අදහස්) සපුරන පිණිස අඩුසිත පිරිමට යාවකජනයාට දන් දෙමි. එ ද අපේක්ෂා රහිතව කිසිවකුදු නො පතමින් හුදෙක් සර්වඥතාඥනය අවබෝධ කරගැනීමට දෙමි.

සතරවන මහා සුදර්ශන වරියා යි.

5. මහාගොවින්ද වරියාව

37. තවද අනික් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙක මම සත් රජුන්ට පුරෝහිත වූ සියලු රජුන් විසින් පුදනු ලැබූ මහාගොවින්ද නම් බ්‍රාහ්මණ වූයෙමි ද,

38. එකල සත්රජයෙහි (රජුන්) මට එළවන ලද යම් පඩුරෙක් වී ද, එයින් මම (කිසිවකු විසින්) ඇළලිය නො හැකි සාගරය වැනි වූ මහා දනයක් දිනිමි.

39. මට ධන ධාන්‍යය ද අප්‍රිය නො වෙයි. මා ගේ වස්තු රැස් කිරීමෙන් නැත්තේ ද නො වෙයි. සර්වඥතාඥනය (එ ධනධාන්‍යයට) වඩා මට ප්‍රිය වෙයි. එහෙයින් උතුම් වූ ධනය දෙමි.

පස්වන මහාගොවින්ද වරියා යි.

6. නිමිරාජ වරියං.

40. පුනාපරං යද හොමී මිථිලායං පුරුක්කමෙ
නිමී නාම මහාරාජා පණ්ඩිතො කුසලසීකො.
41. තදහං මාපයිකාන වතුසාලං¹ වතුමුලං.
තස්ස දනං පවතෙසිං මිගපක්ඛිනරාදිනං.
42. අවජාදනඤ්ච සයනඤ්ච අන්තං පානඤ්ච භොජනං
අබ්බොවජින්නං කරිකාන මහාදනං පවත්තයිං.
43. යථාපි සෙවකො සාමී. ධනහෙතුමුපාගතො
කායෙන වාචා මනසා ආරාධනියමෙසති.
44. තථෙවාහං සබ්බභවෙ පරියෙසිස්සාමී බොධිජ.
දුන්නෙ සකෙත තප්පෙතො ඉච්ඡාමී බොධිමුක්කමන්ති.

නිමිරාජවරියං ජට්ඨමං.

7. වඤ්ඤාමාර වරියං.

45. පුනාපරං යද හොමී එකරාජස්ස අත්තපො
තගරෙ පුප්ථවතියා කුමාරො වඤ්ඤවහයො.
46. තදහං යජනා මුක්තො භික්ඛන්නො යඤ්ඤවාටතො²
සංවෙගං ජනයිකාන මහාදනං පවත්තයිං.
47. නාහං පිචාමී බාදමී නපි භුඤ්ජාමී භොජනං
දකඛිණෙයො අදානා³ අපි ජප්පඤ්ච රත්තියො.
48. යථාපි වාණිජො නාම කකාන භණ්ඩසඤ්ඤායං
යස්ස ලාභො මහා භොති තස්ස තං හරති භණ්ඩකං.
49. තථෙව සකභුත්තාපි⁴ පරෙ දින්නං මහප්ථලං
තස්මා පරස්ස දුතඛං සත්භාගො භවිස්සති.
50. එතමස්සවසං ඤාතො දෙමී දනං භවාහවෙ
න පටිකකමාමී දුතතො සංඛොධිමනුපත්තියති.

වඤ්ඤාමාරවරියං සත්තමං.

1. වතුසාලං - සහ

2. යඤ්ඤවාතතො - සහ.
යඤ්ඤවාතතො - සිමු.

3. දකඛිණෙයං - කස්සි

4. සකපරිභුත්තාපි - පු.

6. නිමිරාජ වරියාව

40. තවද අනික් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙක මම ඉට්ඨා නම් උතුම් නගරයෙහි පණ්ඩිත වූ පින් කැමති වූ නිමි නම් මහරජ වූයෙමි ද,

41. එකල මම සතර දිශාවට දෙර ඇති වතුශ්ශාලාවක් කරවා මාග පක්ෂි මනුෂ්‍යාදීන්ට ද එහි මහදන් පැවැත් වීමි.

42. හඳුනා පොරොත්තා වතු යහනුදු ආභාරපානදු සෙසු නොයෙක් බොදුනුදු නිරතුරු කොට තබා මහදන් පැවැත්වීමි.

43. යම්සේ සේවක පුරුෂයෙක් ධනගෙතුයෙන් ස්වාමියාගේ සම්පයට පැමිණියේ කසින් වචනයෙන් සිතින් සතුටු කළ යුතු උපාය සොයා ද,

44. එපරිද්දෙන් මම ද උපනුපත් සියලු භවයෙහි ධනයෙන් සියලු සත්ත්වයන් සතප්පා සර්වඥතාඥනය (සියලු උත්සාහයෙන්) සොයන්නෙමි. ඒ උතුම් සමාක් සමෝධිය විශේෂයෙන් ප්‍රාඥ්‍යා කෙළෙමි යි.

සචන නිමිරාජ වරියා යි.

7. වන්දකුමාර වරියාව

45. තවද අනෙක් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙක (මම) පුෂ්පවතී නුවර ඒකරාජ නම් කසි රජහුගේ ඥාතිය පුත්‍ර වූ වන්ද නම් කුමාර වූයෙමි ද,

46. එකල මම (බණ්ඩාලයා කළ) යාග විධානයෙන් මිදුණෙමි යාගාවාටයෙන් නික්ම ගියෙමි අතිශයින් සංවේග උපදවා (වෙසසනර රජුගේ දනය වැනි වූ) මහ දන් පැවැත්වීමි.

47. මම දක්ෂිණාර්භයන්හට ස පස්රයක් පමණකුදු පවා නොදී නො පිමි. නො කැයෙමි. නො බිදීමි.

48. යම් සේ වෙළඳෙක් (මද මිළයෙන් විකිණිගෙන) බඩු රැස් කොට යම් කැනෙක ලාභ මහත් වේ ද එතැන්හි ඒ බඩු ගෙන යේ ද,

49. එසේම සාකිය පරිභොගයට වඩා අනෙක් ප්‍රතිග්‍රාහක කෙනකුන්ට දෙන ලද්ද මහත් ඵලවිපාක ඇත්තේ ය. එහෙයින් (නමිත් අනුභව නො කොට) අනුන්ට දියයුතු ය. මත්තෙහි විපාකවාර සිය කොටසින් වන්නේ ය.

50. මේ කාරණය දනගෙන කුදු මහත් භවයෙහි දන් දිනිමි. බුද්ධත්වයට පැමිණීම පිණිස දන පාරමිතායෙන් මදකුදු නො නැවැත්තෙමි යි.

සචන වන්දකුමාර වරියා යි.

8. සිව්ථරාජ වරියං

51. අරිඛයසවහයෙ නගරෙ සිව් නාමාසිං¹ බතතිසො
නිසජ්ජ පාසාදවරෙ එවං විනේකසහං තදු
52. යං කිංඤ්චි මානුසං දුතං අදින්නං මෙ න විජ්ජති
යොපියාචෙය්‍ය මං චක්ඛං දදෙය්‍යං අවිකම්බිතො.
53. මම සඤ්ඤාසම්ඤ්ඤාය සකෙකා දෙවානම්සසරො
නිසිනේනා දෙවපරියාය ඉදං වචනමබ්‍රුවි.
54. නිසජ්ජ පාසාදවරෙ සිව්ථරාජා මහිඤ්ඤිකො
විනේකනේනා විවිධං දුතං අදෙය්‍යං යො න පසසති,
55. තථ නානු විතථනේතනං හඤ්ඤි වීමංසයාමි² තං
මුහුර්තං ආගමෙය්‍යාථ යං ච ජානාමි තං මනං.
56. පච්චෙදිමානො පලිතසිරො වලිතගනේනා ජරාතුරො
අත්ථවණ්ණණ්ණව හුදාන රාජානං උපසඤ්ඤි.
57. යො තදු පණ්ණහේකාන වාමං දකඛ්ණධානු ව
සිරසමිං අඤ්ඤිං කඤ්ඤා ඉදං වචනමබ්‍රුවි.
58. යාචාමි තං මහාරාජ ධම්මිකරඤ්ඤවධස්න
තච දුතරතා කිත්ති උග්ගතා දෙවමානුසෙ.
59. උගොපි නේතනා නයනා අත්ථං උපහතා මම
එකං මෙ නයනං දෙහි ඤ්ඤිමි එකෙන යාපය.
60. තස්සාහං වචනං සුඤ්ඤා හට්ඨො සංවිග්ගමානසො
කතඤ්ඤි වෙදපානො ඉදං වචනමබ්‍රුවිං.
61. ඉදුනාහං විතතඤ්ඤා³ පාසාදනො ඉධාගතො
තිං මම විතතමඤ්ඤාය නේතනං යාචිතුමාගතො.

1. නාමාසිං - කසව්

2. වීමංසියාමි - කසව්

3. විතතඤ්ඤාන - මරයා, සත්‍ය

8. සිවිරූප වර්ගාව

51. (යම් කලෙක මම) අරිට්ඨ නම් නුවර (ගෝත්‍රයෙන්) සිව් නම් වූ ක්ෂත්‍රිය රජ වූයෙම් ද, එකල මම උතුම් ප්‍රාසාදයෙහි හිඳ මෙසේ සිතුයෙමි:

52. ම විසින් නො දෙන ලද යම් කිසි මානුෂක දනවස්තුවෙක් නැත. යමෙක් මාගෙන් ඇස ඉල්ලා නම් නො සැලුණු සිත් ඇතිව එය දෙන්නෙමි යි,

53. මා ගේ අදහස දනගෙන දෙවියන්ට අධිපති වූ සක්දෙව් රජ දෙව් පිරිස්හි හුන්නේ මෙ වදන් කී:

54. මහත් රාජර්ථි ඇති ඒ සිවිරූප තෙම උතුම් පහයෙහි හිඳ තමා දුන් විවිධ (බාහිර) දනය සිතන්නේ නො දිය හැකි ආධ්‍යාත්මික වස්තුවකුදු නො දකී.

55. එබැවින් තෙල දනාධ්‍යාසය සත්‍යයෙක් දෝ හෝ අසත්‍යයෙක් දෝ හොයි ඒ සිවිරජුහු විමසමි යි ඔහුගේ සිත යම් තාක් දැන ගනිමි ද ඒ තාක් මොහොතක් බලව.

56. පැසුණු හිස ඇත්තේ රැළි වැටුණු ශරීර ඇත්තේ, මෙකී ජරා යෙන් පිඬිනවූයේ වෙවුළුමින් අඳ වෙස් ඇති වැරදු කරා එළඹියේ ය.

57. එකල ඒ බමුණු වෙස් ගත් සක් දෙව් රජ වමන ද දකුණන ද ඔසවා හිස මතුයෙහි ඇඳිලි කොට ගෙන මෙවදන් කී:

58. ධාර්මික වූ රට වඩන්නා වූ මහරජාණෙනි, තොප අයාද සිටිමි. තොපගේ දනාභිරතියෙන් ඇති වූ කීර්තිය දෙව් මිනිසුන් කෙරෙහි උස් වැපැන නැඟිණ.

59. මා ගේ නෙත්‍ර සක්ඛ්‍යාත වූ දෙනුවන අක්කව ගියේ ය, නැසිණ. එහෙයින් මට එක් ඇසක් දෙනු මැනවි. තෙපිදු එක් ඇසෙකින් යැපෙනු මැනවැයි කීයේ ය.

60. මම ඔහු ගේ වචනය අසා සතුටු වූයෙමි, සංවේගයට පැමිණි සිත් ඇතියෙමි, කරන ලද ඇඳිලි ඇතිවැ උපන් සොම්නස් ඇති වැ මෙවදන් කිමි.

61. මම දැන් (ආධ්‍යාත්මික වස්තු පරිත්‍යාග කෙරෙමැයි) සිතා පහයෙන් නික්ම මෙහි ආයෙමි. තෙපි මා ගේ සිත දැනගෙන මෙන් ඇසක් ඉල්ලන්ට ආවහු ද?

62. අහො මෙ මානසං සිද්ධං සංකෘතො පරිපූරිතො
අදින්නපුබ්බං දනවරං අජ්ජ දසසාමී යාවකෙ.
63. එහි සිවක උට්ඨෙති මා දැනයි මා පවෙධයි
උහොපි නයනෙ දෙහි උප්පාටෙත්වා වණ්ඤකෙ.
64. තතො යො වොදිතො මයහං සිවකො වචනඛකරො
උඬරිත්වාන පාදසි තාලමිඤ්ඤංව යාවකෙ.
65. දදමානසං දෙත්තස්ස දින්නදනසං මෙ සතො
විත්තසං අඤ්ඤාථා නත්ති බොධියා යෙව කාරණං
66. න මෙ දෙස්සා උහො වක්ඛු අත්තා න මෙ න දෙසසියො¹
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයහං තස්මා වක්ඛුං අදසහන්ති.²

සිවිරාජවරියං අට්ඨමං.

9. වෙස්සනකර වරියං

67. යා මෙ අහොසි ජනිකා චුසති නාම³ ඛනති යා
සා අතීතාසු ජාතිසු සක්කසං මහෙසි පියා.⁴
68. තස්සා ආයුක්ඛයං දිස්වා දෙව්ද්දෙ එතදබ්බවි
දදමි තෙ දසවරෙ වරං හඳො යදිච්ඡයි.
69. එවං චුත්තො ව යා දෙවි සක්කං පුත්තිද මබ්බවි
කිනන්තු මෙ අපරාධත්ති කිනන්තු දෙස්සා අහං තව
රමො වාවෙසි මං යානා වානොව ධරණිරුහං.
70. එවං චුත්තො ව යො සකෙකා පුත තස්සිද්ධමබ්බවි
න වෙව තෙ කතං පාපං න ව මෙ කම්මසි අපපියා

1. අත්තානං මෙ න දෙසසියා - පු

අත්තාපි මෙ න දෙසසියො - පු

2. අද අහං - පු.

3. චුසසති යා - මජ්ඣ.

4. සක්කසං මහෙසිසි සා - යානා
සක්කසං ව මහෙසියා - සිඬු

5. වරං - සි.

6. තපෙසද-PTS, සා

62. (අහෝ) විස්මයෙක (ඇස් දෙමැඩි) මා සිත තුළ උපන් දනාධ්‍යාසය නිපන. මා මනදෙළ පිරිණි. නුදුන් විරු උතුම් දනය අද යාවකයාට දෙමි.

63. මෙහි එව සිවකය, (නො පසුබට වෙව) වියඹ කරව, මාගේ මේ ඇස් දීමෙහි ලා සහාය වෙව, පමා නො වෙව, කම්පා නො වෙව, දැසම උපුටා යාවකයාට දෙව.

64. ඉක්බිති මා විසින් මෙසේ මෙහෙයන ලද කීකරු වූ සිවක වෙද තෙම (මා) ඇස තල් ලොඳක් සේ උදුරාගෙන යාවකයාට දුන්නේ ය.

65. සමායක් සම්බෝධිය ම කරුණු කොට ඇස් දෙන්නට වෙදහු ලවා ඇස් උපුටන්නා වූ ද, එම උපුටා පියන ලද ඇස් ශත්‍රු භ්‍රාත්මණයා අත තබන්නා වූ ද, දෙන ලද ඇස් ඇත්තා වූ ද, මාගේ දනාධ්‍යාසය පිළිබඳ වෙනසෙක් නැති.

66. (මා) දෙ ඇස මට අප්‍රිය නො වෙයි. මා විසින් ආත්මය තෙමේ ද්වේෂ කටයුතු ද නො වෙයි. නොහොත් මාගේ ආත්මය මට අප්‍රිය නො වේ. මට බුදු බව ප්‍රිය වේ එ බැවින් ඇස් දුනිමි යි.

අටවැනි සිව්ථාප වරියා යි.

9. වෙස්සන්තර වරියාව

67. පුස්ති නම් වූ යම් කැන්දුවක් වෙස්සන්තර වූ මට මවු වූ ද මි තොමෝ අතීත ජාතියෙහි සක්දෙව් රජහට ප්‍රිය මෙහෙසි වූ ය.

68. සක් දෙව් රජතෙම ඒ පුස්ති දේවියගේ (දිව්‍යගතික වූ) ආයුෂ්කෂය (මරණය) දැක, “සොළුර, පුස්ති දේවිය තිට වර දසයක් දෙමි. යමක් තිට කැමැත්තේ ද එය ගනුව”

69. යළි මෙසේ කියනු ලැබූ ඒ දේවී තොමෝ ශත්‍රු දෙවෙන්ද්‍රයාහට මේ වචනය කියූ. “කිමැ මා කළ අපරාධයෙක් ඇත් ද කිමැ ඔබ විසින් මම අප්‍රිය කරනු ලබමි ද. ගසක් උදුරා දමන මහ පවනක් මෙන් සිත්කලු වූ මෙම දෙව්ලොවින් මා ව්‍යුහ කරවුද” යි.

70. මෙසේ කියනු ලැබූ සක්දෙව් රජ ද යළි ඒ මෙහෙසියට මෙවදන් කී; තී විසින් පවී නොකරනා ලද ම ය-තෝ මට අප්‍රිය නො දෙවයි.

71. එතතකං යෙව නෙ ආයු¹ චවනකාලො හවිසසති
පටිග්ගණ්හ මයා දිනෙන වරෙ දස වරුකතම.
72. සකෙකන සා දිනනවරා තුට්ඨහට්ඨා පමොදිතා
මම අඛතනතරං කතා චුසති දසවරෙ වරි.

 73. තතො වුතා සා චුසති ඛතතියෙ උපපජ්ජට්
ජෙතුකතරමහි නගරෙ සඤ්ජයෙන සමාගමී.
 74. තදහං චුසතියා කුච්ඡං ඔකකතො පියමාතුයා
මම තෙජෙන මෙ මාතා සද්දනරතා අහු.
 75. අධනෙ ආතුරෙ පිණ්ණෙ යාවකෙ අදධිකෙ ජනෙ²
සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ³ ධිණෙ දෙති දුතං අකිඤ්චනෙ.
 76. දසමාසෙ ධාරයිකාන කරොතො⁴ පුරපදකඛිණං
වෙසානං විරියා මජ්ඣෙ ජනෙසි චුසති මම.
 77. න මග්ගං මතතිකං⁵ නාමං නපි පෙතතිකසමකවං
ජාතොමහි වෙසාච්චියා තඤ්චා වෙසසනතරො අහු.
 78. යදහං දුරකො හොමී ජාතියා අට්ඨචඤ්ඤාකො
තද්ද නිසජ්ජ පාසාදෙ දුතං දුතං විවිතතයි.
 79. හදයං දදෙය්‍යං වකඤ්චං මංසමි රුධිරමිව
දදෙය්‍යං කායං සාවෙකා යදි කොචි යාවයෙ මම.
 80. සභාවං විතතයනතසස අකමිතමසණ්ඨිතං
අකමිතතස්ස පඨවි සිනෙරුවනවටංසකා,
 81. අනවද්ධමාසෙ පණ්ණරසෙ පුණ්ණමාසෙ උපොසථෙ
පට්ඨයං නාගමාරුක්ඛ දුතං දුතං උපාගමී.

1. ආයු - කසථි

2. පරිකෙ - කසථි

3. සමණ බ්‍රාහ්මණෙ - කසථි-ප

4. කරොනති - කසථි

5. මෙහතිකං නාම - සිඬු

71. තිගේ ආයුෂ මෙපමණෙක් ම ය- ව්‍යුත්තවන කාලය වන්නේ ය. මා දෙන ලද අතිශයින් උතුම් වූ දශවරය ගනුව.

72. සක්දේව රජු විසින් දෙන ලද වර ඇති ඒ ප්‍රසන්න දේවි තොමෝ තුටුපහවු වුවා ප්‍රමුදිත ව මා ඇතුළත් කොට දශවරය ඉල්ලූ ය.

73. ඒ ප්‍රසන්න තොමෝ තවතිසා දේව ලොවින් ව්‍යුත්තව අවුත් රාජවංශයෙහි ඉපිද ජෙතුත්තර රාජධානියෙහි සඤ්ජය නම් කුමාරයා සමඟ එක් වූ ය.

74. යම් කලෙක මම ප්‍රිය මාතෘ වූ ප්‍රසන්න දේවියගේ කුස තුළ පිළිසඳ ගනිමි ද, එකල මාගේ ද්‍යාධ්‍යාසබලයෙන් මාගේ මව දන් දීමෙහි හැම කල්හි ඇලුණි වුව.

75. ඕතොමෝ නිර්ධන වූ ආතුර වූ ජරායෙන් ජීර්ණ වූ යාවක වූ මාර්ගික වූ ජනයා විෂයෙහි ද මහණ බමුණන් විෂයෙහි ද ධනභීතයන් විෂයෙහි ද අයැති නැතිකර විෂයෙහි ද දන් දෙයි.

76. (සඤ්ජයරජු දේවිය ගෙන) නුවර පැදකුණු කරන කල්හි ප්‍රසන්න දේවි තොමෝ දසමසක් මුළුල්ලෙහි ධරා වෙළෙඳුන්ගේ වීරීමැද මා ප්‍රසව කළා.

77. මාගේ නම මවගෙන් ආයේ නො වෙයි. පියාගෙන් ආයේ ද නො වෙයි. මම වෛශ්‍යවීරියෙහි උපන්නී. එහෙයින් මම වෙස්සන්තර නම් වීම්.

78. යම් කලෙක මම උපතින් අටහැවිරිදි ළදරු වූයෙමි ද එකල්හි පහයෙහි හිඳගෙන දන් දෙන්නට සිතුවෙමි.

79. ඉදින් කිසිවෙක් මාගෙන් ඉල්ලා නම් හඳවන ද ඇස ද ඇඟමස ද ලේ ද දෙන්නෙමි. දස්බව අස්වා ශරීරය ද දෙන්නෙමි.

80. නො සැලුණු නො හැකුළුණු යථාස්ථිතාව වූ ද්‍යාධ්‍යාසය සිතන කල්හි සිනේරුමභාවනයන් මුදුන්මල් කොට ඇති පෘථිවි තොමෝ කම්පා වූ ය.

81. අධිමසක් පාසා දන්හලට යන්නෙමි මස පිරිමෙන් හා සඳපිරිමෙන් ද යුක්ත වූ පණුරැසි පොහොයෙහි පව්වය නම් මහලැකු පිට නැඟී දන් දෙන්නට (දන්හල් කරා) එළඹියෙමි.

82. කාලිඛතරට්ඨවිසයා බ්‍රාහ්මණා උපගක්ඛු මං
ආයාචුං මං හත්තීනාගං ධක්ඛං මඛලසමිතං.
83. අවුච්ඡිකො ජනපදෙ දුබ්භිකෙඛා ඡාතකො මහා
දද්ධි පවරං නාගං සබ්බසෙතං ගජ්ඣමං.
84. දද්ධි න විකම්පාමි යං මං යාවන්ති බ්‍රාහ්මණා
සත්තං නප්පතිගුහාමි¹ දනෙ මෙ රමති² මනො.
85. න මෙ යාවකමනුප්පතෙතං පටිකෙඛපො අනුච්ඡවා
මා මෙ හිජ්ඣ සමාදනං දසයාමි විජුලං ගජං.
86. නාගං ගහෙතො සොණ්ඩාය හිඩ්ධාරෙ³ රතනාමයෙ
ජලං හතෙ ආකිට්ඨො බ්‍රාහ්මණානං අදං ගජං.
87. පුනාපරං දදන්තස්ස සබ්බසෙතං ගජ්ඣමං
තද්ධි පඨවි කම්පි සිනෙරුවනවට්ඨසකා.
88. තස්ස නාගස්ස දනෙන සිවයො කුද්ධා සමාගතා
පබ්බාජෙසු⁴ සකා රඬ්ඨා “වඩ්ධං ගව්ඤ්ඤ පබ්බතං.”
89. තෙසං නිවජ්ඣ⁴ මානානං අකම්පිතමසණ්ඨිතං
මහාදනං පටිනෙතං ඵකං වරමයාවිසං⁵.
90. යාවිතා සිවයො සබ්බ ඵකං වරමදංසු මෙ
සාවසිත්ථා කණ්ණහෙරි මහාදනං දදමහං,
91. අජෙත්ථ වත්තති සදෙද්ද කුමුලො හෙරවො මහා
දනෙන මං⁶ නිහරන්ති පුන දනං දද්ධයං⁷.
92. හත්ති⁸ අසෙස රජෙ දත්තා දසිද්ධං ගවං ධනං
මහාදනං දදිත්ථාන නගරා හික්ඛමි තද,

1. නප්පතිගුහාමි-සායා

2. රමතෙ-මජ්ඣ-ප

3. හිඩ්ධාරෙ-මජ්ඣ-සායා

4. නිවජ්ඣ - PTS

5. ඵකවර මයාවිසං - සායා

6. දනෙන-මජ්ඣ, සිමු

7. දදමහං - සිමු

8. හත්ති - මජ්ඣ.

82. කලිභුරට නම් දෙසින් බමුණෝ අටදෙනෙක් මා කරා පැමිණියහ. ඔහු ධන්‍ය පුණ්‍ය ලක්ෂණ සම්පන්න වූ මඩගල සම්මත වූ පඬය නම් හස්තිරාජයා මාගෙන් ඉල්ලූහ.

83. (මහරජාණෙනි) කළිභුරුපදය වැසි නැත්තේ ය. දුර්භික්ෂ වූයේ ය. මහත් සාදුක් ඇත්තේ ය. එහෙයින් සර්වාඛයෙන් ධවල වූ ඇතුන් කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ වූ උතුම් ඇත්රජු දෙනු මැනව.

84. බමුණෝ මාගෙන් යමක් ඉල්ලත් නම් එහි කම්පිත නොවෙමි. එය දෙමි. ඇති වස්තුව සහවාගෙන නො සිටිමි, මා සිත දනයෙහි ඇලෙයි.

85. යාවක ජනයා මාවෙත පැමිණි කල්හි ප්‍රතික්ෂේප කරලීම මට තරම් නො වෙයි. මාගේ ද්‍රතපාරමිතා සමාදනය නො බිඳේවා, ගුණ විපුල වූ හස්තිරාජයා දෙන්නෙමැයි—

86. (සියලු හස්තලක්ෂාරයෙන් සරසන ලද) හස්තිරාජයා සොඬින් ගෙන රුවන් කෙණ්ඩියෙහි වූ සුවඳපලය අතැ එව බමුණන්ට හස්තිරාජයා දුනිමි.

87. සඨධවල වූ හස්තිරාජයා දෙන්නා වූ මට නැවත වරක් සිනේරුවනාවතංස කොට ඇති මහපොළොව කම්පිත විය.

88. ඒ මහලැත්රජු පරිත්‍යාග කිරීම හෙතුකොට ගෙන කොප වූ සිව් රටවැස්සෝ රැස්වූවාහු. (වෙස්සන්තරජ) වඩකපථිතයට යේවයි සිය රටින් (මා) නෙරපූහ.

89. ඒ සිව් රටියන් දිසින් මා නෙරපන කල්හි කම්පාවක් හැකිළීමක් නැති ව මහාදනය පවත්වනු දිණිය එක්වරයක් ඉල්ලීමි.

90. මවිසින් යාවඤා කරන ලද සියලු සිව්රටවාසීහු මට එක්වරයක් දුන්හ. එවිට මම කන්තරෙය (නම්මැට) සෝෂණය කරවා (සජ්ඣාතක) මහාදනය දිනිමි.

91. ඉක්බිති මේ දන්හලෙහි බිය එළවන මහත් ශබ්දයෙක් වෙයි. දන්දීම හෙතුවින් මා නෙරපත්. (එහෙත්) මම නැවතත් දන් දෙමියි.

92. එකල්හි ඇතුන් අසුන් ද රජයන් ද දසිදසුන් ද දෙනුන් ද (මුතු මැණික් ආදී) ධනය ද පරිත්‍යාග කොට මහදන් දී නුවරින් නික්ම ගියෙමි.

93. නිකම්භික්ඛාන නගරා නිවහනිකා විලොකිතෙ
නද්වි පයං¹ කම්බි සිනෙරුවනවටංසකා.
94. වතුචාහිං රථං දකා යකා වාතුමහාපථෙ².
එකාකියො අදුතියො මද්දිදෙවිං ඉදමබ්බාවිං³.
95. “කං මද්දි කණං ගණාහි, ලහුකා එසා කනිඤ්ඤා⁴
අහං ජාලිං ගහෙසසාමි ගරුකො භාතිකො හි සො.
96. පදුමං පුණ්ඩරිකං⁵ ව මද්දිකණාජිනග්ගහි
අහං දුචණ්ණබ්බිමං ජාලිං බන්තියමග්ගහිං,
97. අභිජාතා සුමුමාලා බන්තියා වතුරො ජතා
විසමං සමං අකකමනා වඩාං ගව්ඡාම පබ්බතං.
98. යෙ කෙවි මනුජා එතඤ්ඤා⁶ අනුමග්ගෙ පටිප්පථෙ
මග්ගා තෙ පටි පුච්ඡාම කුහිං වඩ්ඤ්ඤාපබ්බතො⁷
99. තෙ තත්ථ අලො පසංඝකා කරුණං ගිරමුදිරසුං
දුක්ඛනෙත පටිවෙදෙනති දුරෙ වඩ්ඤ්ඤාපබ්බතො.
100. යදි පසංඝනි පවනෙ දුරකා එලිනෙ⁸ දුමෙ
තෙසං එලානං හෙතුමහි උපරොදනති දුරකා.
101. රොදනෙත දුරකෙ දිස්වා උබ්බිග්ගා⁹ විසුලා දුමා
සයමෙවොනම්භාන උපගව්ඡන්ති දුරකෙ.
102. ඉදං අව්ඡරියං දිස්වා අබහුතං ලොමහංසනං
සාධුකාරං පවතෙහසි මද්දි සබ්බඛග්ගොහනා.
103. අව්ඡරං වත ලොකසමිං අබහුතං ලොමහංසනං
වෙසසන්තරස්ස තෙජන සයමෙවොනතා දුමා.
104. සඩ්ධිපි-සු පථං යකඛා අනුකම්පාය දුරකෙ
නිකම්භනදිවසෙ යෙව¹⁰ වෙතරට්ඨමුපාගමුං.

1. වතුමහා, වාතුමහා-කසවි

2. කණ්ඩරිකා - පිටු

3. යනති PTS

4. වඩ්ඤ්ඤා - මජ්ඣිම

5. එලිනෙ - මජ්ඣිම

6. උබ්බිද්ධා - මජ්ඣිම

7. උබ්බිග්ගා - සායා

8. දිවසෙනෙව මජ්ඣිම, සායා

93. නුවරින් නික්ම පෙරළා බලන්, ම එකල්හිදු සිනේරුවනොත්තංස කොට ඇති පාරිවී තොමෝ කම්පිත වූ ය.

94. ආජානිය අසුන් සතර දෙනකුන් විසින් උසුලන රථය දන් දී හුදෙකලා ව දෙවැනි කෙනකුන් ද නැති ව සතරම සක්කියෙහි සිට මද්දේවියට මෙවදන් කීම්.

95. (සොදුර) මද්දේවිනි, තෙපි කෘෂ්ණජිනාවන් වඩා ගනුව. බාල වූ ඕ සැහැල්ලු ය, මම ජාලිය කුමරුවන් වඩාගනිමි. වැඩිමහලු සොහොයුරු හෝ බර ය.

96. මද්දේවී තොමෝ කෘෂ්ණජිනා කුමරිය හෙළ පියුමක් මෙන් වඩා ගත්තා ය. මම ජාලියකුමරු රන්රුවක් මෙන් වඩා ගත්තෙමි.

97. මෙසේ ජාතිසම්පන්න වූ සියුමැලි වූ රජදරු වූ අපි සතරදෙන විෂම වූ ද සම වූ ද (උස් පහත්) හුම් ප්‍රදේශයන් ඉක්මවමින් වඩාගිරියට ගියමහ.

98. යම් කිසි මිනිස් කෙනෙක් පසු මගැ හෝ පෙර මගැ හෝ එක් ද ඔදුන් අතින් වඩාගිරිය කොහි දැයි මාර්ගය විචාළමහ.

99. ඒ මිනිස්සු එහි දී අප දැක දුක්පත් වැ බස් පැවසූහ. වඩාගිරිය (මෙහි සිට) ඉතා දුර ය යි ඔහු දුක පළ කළහ.

100. ඉදින් ඒ දරුවෝ දෙදෙන මහවෙනෙහි වූ එලහරිත මහරුක් දකිත් ද ඔහු එල හෙතෙයෙන් හඬත්.

101. එසේ හඬන දරුවන් දැක සංවේගයට පත් මහාවෘක්ෂයෝ කුමු ම නැමී දරුවන්ට සමීප වෙත්.

102. සියලු අඩංගුත්‍යාධයයන්ගෙන් හොබනා වූ මද්දේවී තොමෝ අද්භූත වූ රොමොද්ගමනය චන්ද්‍රා වූ මේ ආශ්වයාය දැක සාධුකාර පැවැත්වූ ය.

103. වෙසතුරු රජහුගේ පින්තෙදින් මහාවෘක්ෂයෝ කුමු ම නැමීගියහ, මෙය ලොකයෙහි ඒකාන්තයෙන් ආශ්වයායැ, අද්භූතයැ, ද වේ. ලොවුදහගන්වයි.

104. දරුවන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් දෙවියෝ මාර්ගය හකුළුවාදූහ. නික්මුණු දවස්හි ම සැහැරටට පැමිණියහ.

105. සචරිතපසහසානි තදුවසනි මාතුලෙ¹
සබ්බෙ පඤ්චලිකා හුතා රොදමානා උපාගමු.
106. තත්ථ වනේතො සලලාපං වෙනෙහි වෙනපුනේතහි
තෙ තතො හික්ඛමිකාන වංචාං අගමු පබ්බතං.
107. ආමනනසීතා දෙවිකේදු විසසකමං² මහිඤ්ඤං
අසසමං සුකතං රමමං පණ්ණසාලං සුමාපයං.
108. සකකසා වචනං සුතා විසසකමො මහිඤ්ඤො
අසසමං සුකතං රමමං පණ්ණසාලං සුමාපයං³,
109. අප්පකාගහේතො පචනං අප්පසද්ධං නිරාකුලං
චතුරො ජනා මයං තත්ථ වසාම පබ්බතනතරෙ.
110. අහංඤ්ඤා මද්දිදෙවී ව ජාලී කණ්ණාජිනා වුහො
අඤ්ඤාමඤ්ඤං සොකනුදු වසාම අසසමෙ තදු.
111. දුරකෙ අනුරක්ඛන්තො අසුඤ්ඤා⁴ හොමී අසසමෙ
මද්දී ඵලං ආහරති⁵ පොසෙති සා තයො ජනෙ.
112. පචනෙ වසමානසා අද්ධිකො මං උපාගමී
ආයාචි පුකතකෙ මයං ජාලීං කණ්ණාජිනාඤ්චුහො.
113. යාවකං උපගතං දිසවා භාසො මෙ උපපජ්ජථ
උහො පුනත ගහේතාන අද්ධිං බ්‍රාහ්මණෙ තදු.
114. සකෙ පුනෙත වජ්ජනසා පුජකෙ⁶ බ්‍රාහ්මණෙ යද
තද්ධි පඨවී කමපි සිනෙරුවනවටංසකා.
115. පුනදෙව සකෙකා ඔරුග්ගා හුතා බ්‍රාහ්මණසනිහො
ආයාචිමං මද්දිදෙවීං සිලවනි⁶ පතිබ්බතං.

1. මාතුලා - සා

2. විසසකම - සා

3. අසුඤ්ඤා - පු

4. ආහරිතා - මජ්ඣං

5. යාවකෙ - PTS

6. සිලවනි - සා

105. එකල මයිල් රජහු වෙත සැටදහසක් රජදරුවෝ වෙසෙත්. ඒ සියලු රජදරුවෝ දෙහොත් මුදුනෙහි තබා හඬමින් වෙස්සන්තර රජු කරා එළඹුණාහ.

106. එ රාජසමාගමයෙහි දී වෙතරජුන් හා වෙතකුමරුන් සමඟ පිළිසඳර කොට ඔහු එයින් නික්ම වඩකගිරියට ගියාහ.

107. එවිට -සක්දෙවරජ මහරද්ධි ඇති විශ්වකර්ම දිවාපුත්‍රයා අමතා මනාසේ සකස් කළ අසපුවක් ද සිත්කලු වූ පන්සලක් ද මව්ලව්‍ය සි අණ කෙළේ යි.

108. මහරද්ධි ඇති විශ්වකර්ම තෙම සක්දෙව් රජහුගේ වචනය අසා මනාකොට සකස් කළ අසපුවක් ද සිත්කලු පන්සලක් ද මැවී.

109. නිශ්ශබ්ද වූ නිරාකුල වූ මහවනයට පිවිස අපි සතරදෙනමෝ එහි ගල් අතර වාස කළෙමහ.

110. එකල ජාලිය කෘෂ්ණථිතා යන දෙරුවන් ද මද්දිදේවිය ද මම් ද ඔවුනොවුන් නිසා ශොකය දුරු කෙරෙමින් ඒ ආශ්‍රමයෙහි වාස කළෙමහ.

111. මම අසපුයෙහි දෙරුවන් රක්මින් එය නො සිස් කෙරෙමින් වෙසෙමි. මද්දිදේවි එලාඑල ගෙන එයි. ඕ නොමෝ අප තිදෙන පෝෂණය කෙරෙයි.

112. (මෙසේ) මහාවනයෙහි වාස කරන කල මගියෙක් මා වෙත එළඹියේ ය. හේ ජාලිය කෘෂ්ණථිතා යන මාගේ දරුවන් දෙදෙන ඉල්ලා සිටියේ ය.

113. පැමිණි යාවකයා දැක මට සොම්නස් උපන. එකල්හි දෙදරුවන් ගෙන බමුණට දුන්මි.

114. යම් කලෙක ජුජක බමුණුට තම පුතුන් දිනිමි ද එකල්හි මා දෙනුවහට මහාමෙරුපච්ඡිකවනයන් මුදුන් මල් කොට ඇති මහා ධරණි නොමෝ කම්පිත වූ ය.

115. නැවත ද ශක්‍රදෙවෙන්ද්‍ර තෙමේ දෙවලොවින් බැස බමුණකු වැනි වෙස් ඇති ව සිල්වත් වූ පතිවත් දහමින් යුත් මද්දිදේවිය මාගෙන් ඉල්ලිය.

116. මද්දිං හකෙඤ්ඤානං උදකඤ්ඤානං පුරියා¹
පසන්නමනස්සධ්මාපනා තස්ස මද්දිමද්දසනං.
117. මද්දියා දීයමානාය ගගනෙ දෙවා පමොදිතා
තද්දි පඨවී කම්මි සිතොරුවනවටංසකා.
118. ජාලිං කණ්ණාජිනං ධිතං මද්දිදෙවිං පතිබ්බතං
වජ්ජමානො න විතොසිං බොධියායෙව කාරණං.
119. න මෙ දෙස්සා උභො පුත්තා මද්දි දෙවි න දෙස්සියා
සබ්බඤ්ඤානං පියං මඤ්ඤානං තස්මා පියෙ අද්දසනං.
120. පුතාපරං බ්‍රහ්මාරණ්ණං මානාපිතුසමාගමෙ
කරුණං පරිදෙවිතොතං සප්පපනො සුඛං දුඛං.²
121. භිරොක්කපෙත ගරුතා³ උභින්නං උපසම්බුධිං
තද්දි පඨවී කම්මි සිතොරුවනවටංසකා.
122. පුතාපරං බ්‍රහ්මාරණ්ණං භික්ඛම්ඤ්ඤානං සඤ්ඤානිභි
පච්චසාමි⁴ පුරං රම්මං ජෙතුකතරං⁵ පුරුක්කමං.
123. රතනානි සත්ත වස්සිංසු මහාමෙස්සො පච්චසාප
තද්දි පඨවී කම්මි සිතොරුවනවටංසකා.
124. අවෙකතා'යං පඨවී අවිඤ්ඤාය සුඛං දුඛං
සාපි දුතබ්බා මයගං සත්තකම්මතං පකම්පරාති.

වෙසසනතරවරියං නවමං.

1. උදකඤ්ඤානං පුරියා - කසව්ව
2. දුඛං - PTS සිවු සායා
3. ගරුතා - සායා

4. පච්චසාමි - සායා
5. ජෙතුකතරං - සිවු PTS

116. මද්දෙවිය අත්ති ගෙන දියෙන් (බවුණුගේ) ඇදිලි පුරවා ප්‍රසන්න වූ විත්ත සංකල්පනා ඇති ව ඔහුට මද්දෙවිය මම දුනිමි.

117. මද්දෙවිය දෙනු ලබන කල්හි ගුවන් තෙලෙහි සිටි දෙවියෝ ද සතුටු වූහ. එකල්හි ද මහාමෙරුපථිත්වනගහන මුදුන්මල් කොට ඇති මහා මේදිනි තොමෝ කම්පිත වූය.

118. ජාලිය පුත්‍රයා ද කෘෂ්ණජිනා පුත්‍රිකාව ද මද්දෙවිය ද පරිත්‍යාග කරන්නා වූ මම සථිඥාප්‍රතිලාභය ම කාරණ කොට තැවුල් වශයෙන් නො සිතූයෙමි.

119. පුත්‍රයෝ දෙදෙන මට අප්‍රිය නො වෙත්. මද්දෙවිය ද අප්‍රිය නො වේ. සථිඥාඥානය මට ප්‍රියවෙයි. එහෙයින් ප්‍රිය වූ අභුරුවන් දුන්මි.

120. නැවත ද මහාවනයෙහි දී මවුපියන්ගේ සමාගමයෙහි දුක්පත් වූ හඬන කල්හි, සුබද්‍රුඛ සල්ලාප කරන කල්හි.

121. බලවත් තිරිඟුන් දෙකින් යුක්ත ව මවුපියන් කරා එළැඹියෙමි. එකල්හි ද මහාමෙරුපථිත්වනගහන ශබ්ද කොට ඇති වසුධාඛින්නා තොමෝ කම්පා වූ ය.

122. යළි සාකිය වූ ඥාතීන් හා සමග මහාවනයෙන් නික්ම නගර ශ්‍රේෂ්ඨ වූ උතුම් ජයතුරා නුවරට පිවිසියෙමි.

123. එකල්හි ද සත්රුවන් උසි වට. මහමේ වට, මහාමෙරු පර්වත වන ගහන මොලි කොට ඇති වසුධාඛින්නා තොමෝ කම්පා වූ ය.

124. වෙනනා රහිත සුවදුක් නොදත් මේ මහාජාලීවී තොමෝ මාගේ දනබලයෙන් සත්වරක් කම්පා වූ ය.

නවවන වෙස්සන්තර වරියා සි.

10. ස්සපණ්ඩිත වරියං

125. පුනාපරං යද හොමී සසකො පවනවාරිකො¹
තිණපණ්ණසාකඵලහකෙකිං පරහෙයනවිවජ්ජිතො.
126. මකකටො ව සිගාලො ව² උග්ගපොතො වහං තද
වසාම ඵකසාමන්තා සායං පාතො පදිසසරො³.
127. අහං තෙ අනුසාසාමී කිරියෙ කල්යාණපාපකෙ
පාපානි පරිවජ්ජෙථ කල්යාණෙහිතිවිසසථ.
128. උපොසථමහි දිවසෙ වතුං දිසවා න පුරිතං
ඵතෙසං තස් ආචිකම්⁴ දිවසො අජජුපොසථො.
129. දනානි පටියාදෙථ දකඛ්ණෙය්‍යසං දනවෙ
දකො දනං දකඛ්ණෙය්‍යො උපවසසුට්ඨොසථන්ති.
130. තෙ⁵ මෙ සාධුති වක්ඛාන යථාසත්ති යථාබලං
දනානි පටියාදෙකො දකඛ්ණෙය්‍යං ගවෙසිසුං⁶.
131. අහං තිසසජ්ජ විතෙතසිං දනං දකඛ්ණානුච්ඡවං
යදිහං ලහෙ දකඛ්ණෙය්‍යං කිං මෙ දනං හවිසසති.
132. න මෙ අකී තිලා මුග්ගා මාසා වා තණ්ඩුලා සතං
අහං තිණෙන යාපෙමී නසකකා තිණං දනවෙ.
133. යදි කොච්ඡි ඵති⁷ දකඛ්ණෙය්‍යො හිකකාය මම සනභිකෙ
දජ්ජාහං සකමන්තානං න සො තුලෙජා ගමිසසති.
134. මම සබ්බප්පමඤ්ඤය සකෙකා බ්‍රාහ්මණවණ්ණිනා⁸
ආසයං මෙ උපාගඤ්ඤී දනං විමංසනාය මෙ.
135. තමහං දිසවාන සනතුලෙඨා ඉදං වචනමබ්‍රුවීං
සාධු ඛොසි අනුප්පකො සාස හෙතු මමන්තිකෙ.

1. වාරකො - මජ්ඣ.

2. සිගාලො - මජ්ඣ.

3. පාතොවාදිස්සරෙ - සිමු.

4. ආචිකම් - මජ්ඣ. සිමු.

5. තංමෙ - මජ්ඣ.

6. ගවෙසිසුං - සිමු. ගවෙසෙය්‍යසුං - මජ්ඣ.

7. යදි ඵති - PTS.

8. වණ්ණිනො - සිමු.

10. සසපණ්ඩිත වරියාව

125. නැවත අනෙකුදු වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම් තණපත් පළා පලවැළ බුදින, මහවෙනෙහි හැසිරෙන අභිංසක වූ සා වැ උපනිමි ද,

126. එකල්හි වළුරෙක සිවලෙක මස්කාවෙක මම යැ යන අපි නුදුරු පෙදෙසෙක වුසුමිහ. උදය සවස එක්තැන් වැ දක්නා ලැබෙමිහ.

127. මම් ඔවුනට “පවින් දුරුවවු, කුසල් දාමිහි යෙදී පටිකුව” යයි කුශලාකුශලකර්මයෙහි අනුශාසනා කෙරෙමි.

128 - 129. පොහෝදාසහි (පුරතුදුස්වක්ඛය මඳක්) නුපුන්සඳ දැක ඔවුනට එහිදී ‘අද පොහෝ දිනය වෙයි. දක්ෂිණාර්ථ කෙනකුන්ට දෙන්නට දන් පිළියෙළ කරවු. දක්ෂිණාර්ථ කෙනකුන් කෙරෙහි දනක් දී පෙහෙවස් වසවු’ යයි කී යමි.

130. ඔහු මට ‘මැනවැ’ යි කියා ශක්ති පරිදි බල පරිදි දන් පිළියෙළ කොට දක්ෂිණාර්ථයකු සෙවුහ.

131. මම් හිඳගෙන දක්ෂිණාවට හෝ දක්ෂිණාර්ථයනට හෝ නිසි දෙයධර්මයක් සිතමි. ‘ඉදින් මම් දක්ෂිණාර්ථ කෙනකුන් ලබමි නම් දියයුතු කවර වස්තුවක් මට ඇද්ද’යි.

132. තල මුං මැ සහල් ගිනෙල් හෝ මට නැත. මම් තණපතින් යැපෙමි. තණපත් (දක්ෂිණාර්ථයනට දෙන්නට) නො හැක්ක.

133. ඉදින් පිඬු පිණිස මා වෙතට කිසිවෙක් ආ නම් මම ඔහුට සිය සිරුර දෙන්නෙමි. (එකල්හි) හෙතෙම නො සිස් වැ යන්නේ යි,

134. මා ගේ ඒ අදහස දැන සක්දෙව රජ බමුණුවෙස් ගත් අත් බැවින් මාගේ දනාධ්‍යායය විමසන පිණිස මා වසන වන ළැහැබ කරා එළඹියේ ය.

135. බමුණුවෙස් ගත් ඔහු දැක සතුටු වූයෙමි ‘ආහාර හෙතෙයත් මා සමීපයට ආයෙහි මැනවැ’ යන මෙවදන් කියෙමි.

136. අදින්නපුබ්බං¹ දනවරං අජජ දසසාමී තෙ අභං
තුවං සීලගුණුපෙතො අයුත්තනෙන පරහෙය්නං.
137. එහි අභිං පදීපෙහි නානා කට්ඨෙ සමානිය
අභං පටිසසම්මතානං පක්කං ත්වං හක්කධිසසසි
138. සාධුති යො හට්ඨමනො නානා කට්ඨෙ සමානධි
මහත්තං අකාසි චිත්තං කඤ්ඤා නඛිඤ්ඤා² ගභගාකං.
139. අග්ගිං තත්ථ පදීපෙසි යථාසො ඛිප්පං මහා හවෙ
ථොටෙතො රජගතෙ ගතෙන එකමත්තං උපාචිසි.
140. යද මහා කට්ඨපුරුකො ආදිනො³ ධම්ම ධම්මාසනී⁴
තදුප්පතිත්වා පපති.⁵ මජ්ඣෙක ජාලසිට්ඨතරෙ
141. යථා සීතොදකං නාම පට්ඨං යසස කසසවි
සමෙති දරථපරිලාභං අසාදං දෙති පිති ව⁶
142. තප්ථෙ ජලිතං අභිං පට්ඨස්ස මම්මං⁷ තද
සබ්බං සමෙති දරථං යථා සීතොදකං විය
143. ජරි වම්මං මංසංනහරං⁸ අට්ඨං හදය ඛන්ධනං
කෙවලං සක්ඛං කායං බ්‍රාහ්මණස්ස අද්දසහන්ති

සසපණ්ඩිත වරියං දසමං.

අකිත්ති බ්‍රාහ්මණො සබ්බො කුරුරාජා ධනඤ්ජයො
මහා සුදස්සනො රාජා මහාගොච්ඡු බ්‍රාහ්මණො
නිමි වඤ්ඤා කුමාරො ව සිවි වෙස්සනතරො සසො
අභමෙව තද ආසිං යො තෙ දනවරෙ අද.
එතෙ දනපරික්කාරා එතෙ දනස්ස පාරමී
ජීවිතං⁹ යාවකෙ දත්වා ඉමං පාරමී¹⁰ පූරසි.
භික්කායුපගතං දිස්වා සකත්තානං පරිච්චි.
දනෙන මෙ සමො නත්ති එසා මෙ දනපාරමීති

දනපාරමිතා නිට්ඨිතා.

1. පුබ්බ - මජ්ඣ.

2. අධාර - මජ්ඣ.

3. ධුම ධුමායනි - සි.මු. ධුමායනි - මජ්ඣ.

4. පපති - සි. මජ්ඣ.

5. පිතිඤ්ඤා - මජ්ඣ.

6. මම - මජ්ඣ.

7. නහර - මජ්ඣ.

8. ජීවිත - මජ්ඣ.

9. පාරමි - යජ්ඣ.

136. මම අද තොපට නුදුන්වීරු දනක් දෙමි. තෙපි ශීලගුණයෙන් යුක්ත වුවහු යැ (එහෙයින්) තොප විසින් මෙරමා පෙළෙනු නො නිසි වෙයි.

137. මෙහි එව. නොයෙක් දර රැස් කොට ගිනි දල්වව. (එහි පැන) මම මාගේ සිරුර පලහන්නෙමි. පැසුණු එය තෙපි බුද්ධිනවු යැ.

138. සක්දෙවරජ 'යෙහෙකැ' යි සතුටුසිත් ඇතියේ නොයෙක් දර රැස් කළේ යැ. අඟුරු ගැබ කොට මහත් වූ සැයක් කෙළේ ය.

139. එහි ඒ ගිනිකඳ යම්යේ වහා මහත් වන්නේ ද එපරිද්දෙන් දල්වී යැ (මම) බුද්ධි වැකුණු මා ගේ ගාත්‍රයන් (තෙවරක්) සලාපියා එකත්පස් වැ හුනිමි.

140. යම් කලෙකැ ඒ මහත් වූ දරරැස හාත්පසින් ඇවිළගත්තේ 'ධම ධම' යන අනුකරණ කෙරේ ද එකල්හි දල්සිඵ අතුරෙහි වූ (අඟුරුරැස) මැද පැන වැටිණිමි.

141. යම්යේ ගිම්කලැ සිහිල්දිය නම් යම් කිසිවක්හු විසින් පිටි-සියේ (ඔහුගේ) පිඩා පරිදහ සන්සිඳුවා ද අස්වැසිලි හා ප්‍රීතිය හා උපදවා ද-

142. එසේ මැ එකල්හි දල්වුණු ගින්නට පිවිසි මාගේ සියලු ශරීරපිඩා සිහිල්දිය සෙයින් සන්සිඳුවයි.

143. සිව් යැ සම් යැ මස්පිඩු යැ නහර යැ ඇට යැ හදමස් යැ යන මේ ඇති හුදු සියලු සිරුර (සක්දෙව) බමුණට මම දිනිමි'යි.

දස වැනි සසපණ්ඩිත වරියා යි.

උද්දනය:

යම් කලෙකැ යමෙක් අකිත්ති බ්‍රාහ්මණ වැ සභ්බ බ්‍රාහ්මණ වැ කුරුරජ වැ ධනඤ්ජය රජ වැ මහාසුදර්ශන රජ වැ මහාගොවින්ද බමුණු වැ නිමි රජ වැ වන්දනුමාර වැ සිවිරජ වැ වෙස්සන්තර රජ වැ ශශපණ්ඩිත වැ ඉපැද ඒ උතුම් දනයන් දුන්නේ නම් එකල්හි ඒ මම වැ වීමි.

තෙල පරිත්‍යාගයෝ (මා ගේ) දනපරිඡ්ඡාරයෝ වෙති. තුලුහු දනපාරමිතා වෙති. (මාගේ) ජීවිතය යදියනට දී මේ දන පාරමිතාව පිරිමි.

භික්ෂා පිණිස පැමිණි යාවකයා දැක තම සිරුර පරිත්‍යාග කෙළෙමි. දීමෙන් මා හා සමයෙක් නැති. මේ මාගේ දනපරමාණි පාරමිතාව යි.

මෙමු වැනි අකිත්තිවර්ගය යි.

දනපාරමිතා නිමි.

2. සිලපාරමිතා

1. මාතුපොසක වරියං

144. යද අහොසි¹ පවනෙ කුසුදරො මාතුපොසකො
න තද අසී මහියා ගුණෙන මම සාදිසො.
145. පවනෙ දිසවා වනවරො රඤ්ඤා මං පටිවෙදයි
තවානුච්චො මහාරාජ ගණා වසති කානනෙ.
146. න තසා පරිබාය² තපි ආලකකාසුය³
සමං ගහිතෙ සොණ්ඩාය සයමෙව ඉධෙහිති⁴.
147. තසා නං වචනං සුඤ්ඤා රාජාපි තුට්ඨමානසො
පෙසෙසි හසීදමකං ඡන්දාවරියං සුසිකති⁵.
148. ගතති ඤා⁶ සො හසීදමකො දද්දස පද්මසංඝරෙ
හිසමුලාලං උඤ්ඤාං යාපනස්ථාය මඤ්ඤා.
149. විඤ්ඤාය මෙ සිලගුණං ලකඛණං උපධාරයි
එහි පුත්තාති වචාන මම සොණ්ඩාය අග්ගති.
150. යමෙම තද පාකතිකං සරිරානුගතං බලං
අජ්ජ නාගසහස්සානං බලෙන සමසාදිසං.
151. යදිහං තෙසං පකුප්පෙය්‍යං උපෙතානං⁷ ගහනාය මං
පටිබලො හවෙ තෙසං යාව රජ්ජමි මානුසං.
152. අපි වාහං සිල⁸ රක්ඛාය සිලපාරමි පුරිය⁹
න කරොමි විතෙ අඤ්ඤාපතං පකඨිපතෙක මමාලකෙ
153. යදි තෙ මං තස්ස කො ධෙට්ඨාපුං ඵරසුහි තොමරෙහි ව
නෙව තෙසං පකුප්පෙය්‍යං සිලබණ්ඩහයා මමාති

මාතුපොසකවරියං පඨමං⁹.

1. අහොසි-මඡය.

2. පරිබාය-මඡය.

3. නපියාලිහක-සිමු

නපිලාලක-PTS-නපිආලක-මඡය.

4. ඉතෙයෙහිති-මඡය.

5. ගත්තවා-සිමු.

6. උපෙතං-කත්ථවි

7. සිල-රක්ඛාය-සිමු

8. පුරියා-නා-මඡය,

පුරියං-සි.

9. සිලවතාගවරියං පඨමං-සි.

2. ශීල පාරමිතාව

1. මාතුපොසක වරියාව

144. යම් කලෙකැ මම් මහවෙනෙහි මාතුපොසක වූ හස්තිරාජ වීම් ද එකලැ පොළෝතෙලෙහි සිල්ගුණයෙන් මා හා සම වූ කිසිවෙක් නැති.

145. මහාවනයෙහි දී වනවරපුරුෂයෙක් මා දැක රජුට මෙසේ සැල කෙළේ යැ. 'මහරජ තොපට නිසි ඇත්රපෙක් මහවෙනෙහි වෙසේ යැ'යි.

146. 'ඔහු ගැනීමෙහි ලා අගලින් අක්ඛයෙක් නැත. ඇතුන් බඳනා ටැඹිනුදු බොරුවළිනුදු ප්‍රයෝජන නො ද ඇති. සොඬින් ගත්කල්හි තෙමේ මැ මෙහි එන්නේ යැ'යි රජුට දන්වී.

147. ඔහු ගේ එබස් අසා තුටුසින් ඇති රජ තෙමේ ද ඇතුන් දමනය කරන මොනවට හික්මුණු නිපුණ ඇදුරකු යැවී යැ.

148. එ ඇත්ඇදුරු ද (එහි) ගොස් මවගේ යාපනය පිණිස පියුම්-විල්හි නෙළුබල හා නෙළුබුදුලි උදුරන ඇත්රජු දිවී.

149. හෙතෙම මා ගේ ශීලගුණය දැන සිරුරුලකුණු විමසී යැ. ඉක්බිති 'එව පුතැ'යි කියා මා ගේ සොඬ ගත්තේ යැ.

150. එකල්හි මට යම් පියවිසිරුරුබලයෙක් වී ද, ඒ අද ඇතුන් අහසක්හුගේ බලය හා සුදුසු වෙයි.

151. ඉදින් මා ගැනීම වෙතට පැමිණි ඔවුනට මම් කිපියෙමි නම් ඔවුන්ගේ මානුෂරාජාය පවා වැනැසීමට පොහොසත් වීම්.

152. එතෙකුදුන් මම් (නමා කෙරෙහි වූ) සිල් රක්තා පිණිස ශීලපාරමිතාව පුරනු පිණිස, මා වැලෙහි බැඳ තබන්නහු දැක ද සිත්හි වෙනසක් නො කෙළෙමි.

153. ඉදින් එහි දී ඔහු පොරොවින් ද තෝමරයෙන් ද මා කොටන්නාහු නම් මා ගේ සිල් බිඳුනා බියෙන් ඔවුනට නො මැ කිපෙන්නෙමි.

පළමු වැනි මාතුපොසක වරියා යි.

2. භූරිදත්ත වරියං.

154. පුනාපරං යද හොමී භූරිදත්තො මනිඤ්ඤිකො
විරූපකේඛන මහාරඤ්ඤ දෙවලොකමගව්‍යං.
155. තත් පඤ්ඤාං දෙව ඵකන්තං පුබ සලසිතේ
තං සග්ගං ගමනත්ථාය සීලබ්බතං සමාදිසිං.
156. සරීරකිව්වං කන්ධාන භුක්ඛා යාපනමක්කතං
චතුරො අබ්බො අධිට්ඨාය සෙමී වමමික මුද්ධති.
157. ඡවියා වමෙවන මංසෙන නහාරුඅවසීකෙහි වා
යසුභ ඵතෙන කරණියං දින්නං ඵව හරාතු¹ සො.
158. සංසිතො අකතඤ්ඤානා ආලම්බනො² මමග්ගහි
පෙළාය පකඛිපිත්තා³ කිළෙති මං තහිං තහිං.
159. පෙළාය පකඛිපතෙතපි සම්මග්ගතෙතපි පාණිනා
ආලම්බනො⁴ න කුප්පාමී සීලබ්බතො⁵ මම.
160. සකප්ඵිත පරිව්වාගො තණ්හො ලහුකො මම
සීලච්ඡිකක්කමො මයාං පඨවීලබ්බත්තනා⁶ විය.
161. නිරන්තරං ජාතියතං වජෙයාං මම ජීවිතං
නෙව සීලං පභිඤ්ඤායාං චතුදීපානහෙතුපි.
162. අපි වාහං සීල^{*} රක්ඛාය සීලපාරමීපූරියා
න කරොමී විතෙන අඤ්ඤාථත්තං පකඛිපත්තමහි පෙළුකෙති.

භූරිදත්ත වරියං දුතියං.

1. හරතු-සිමු

2. ආලම්පායනො-මජ්ඣ.

3. ආලම්පනො-PTS

4. පක්ඛිපෙත්වාන-මජ්ඣ.

4. ආලම්පනෙ-මජ්ඣ.

5. උප්පත්තනා-සිං-උප්පත්තනා-මජ්ඣ.

6. සීලං රක්ඛාය-සි.මු

2. භූරිදත්ත වරියාව

154. නැවත අනෙක් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙක මම මහත් සෘද්ධි ඇති භූරිදත්ත නම් නාගරාජ වැ උපනිමි ද එකල්හි (මම) විරූපාක්ෂ නම් මහරජු හා සමග (තවකියා) දෙවිලොවට ගියෙමි.

155. එහි දී අභ්‍යන්තසුඛයෙන් සමර්පිත වූ දෙවියන් දෑක දෙවිලොවට යනු පිණිස ශීල සංඛ්‍යාත වූ ඉතවයභාව සමාදන් වීමි.

156. (මුවදෙවුම ආදී) සිරුරුකිය කොට යැපෙන පමණ අහරක් වළඳා සතර අභක් ඉටුගෙන තුඹසක් මතුයෙහි ගෑනය කෙළෙමි.

157. (එ සතර අභ නම්:) 'යමක්භට සිවියෙන් සමින් මසින් නහරින් හා ඇටයෙන් වේවයි මෙයින් කටයුත්තක් ඇත්නම් ඒ දෙන ලද මැයි හෙතෙම එය ගෙන යේව'යි.

158. අකෘතඥ වූ නෙසාදයා (වැද්ද) විසින් ලකුණු කියනලද ආලම්බන තෙමේ මා අල්වා ගත්තේ ය. හෙතෙම මා පැයෙක්හි බහා ඒ ඒ කෑන කෙළවයි.

159. පැයෙහි බහාලන කල ද අතීන් මධ්‍යා කල ද 'මාගේ ශීලය බිඳෙයි' යන බියෙන් ආලම්බනයා කෙරෙහි නොකිපි ගියෙමි.

160. සංකීය ජීවිතපරිත්‍යාගය තෘණශුද්ධාවක් පරිත්‍යාගයට ද වඩා ලුණු කොට මට වැටහෙයි. ශීල ව්‍යතික්‍රමය වූ කලී පොළොව පෙරළීමක් මෙන් මට වැටහීගියේ යැ.

161. නිරතුරු ජාතිසියයක් මුළුල්ලෙහි මාගේ ජීවිතය පරිත්‍යාග කරනෙමි. සතර දිවයින හෙයින්ද සිල් නොමැ බිඳිනෙමි.

162. තවද සිල් රක්තා පිණිස සිල් පැරුම් පුරනු පිණිස හැනහැන මා පෙළායෙහි බහාලන ආලම්බනයා කෙරෙහි ද මා සිත තුළ වෙනසක් නො කෙළෙමි.

දෙ වැනි භූරිදත්තවරියා යි.

3. වමෙපයානාග වරියං

167. සුනාපරං යද හොමී වමෙපයාකෝ මභිද්ධිකෝ
තද්ධි ධම්මකෝ ආසිං¹ සීලබ්බතසඤ්ජයිතො.
168. තද්ධි මං ධම්මචාරීං උපවුත්ථං උපොසථං
අභිතුණ්ඤිකෝ² ගහෙකාන රාජද්වාරමභි කීළති.
169. යං³ සො වණ්ණං වින්තයති නිලං පිනඤ්ඤා⁴ ලොභිතං
තස්ස වික්කානුවත්තනෙතො හොමී වින්තන සන්තීංහා.
170. ඵලං කරෙයාං⁵ උදකං උදකමි ඵලං කරෙ
යදිහං තස්ස පකුපෙයයං බණෙන ඡාරිකං කරෙ.
171. යදි වික්කවසි හෙසං පරිහාසිසාමී සීලතො
සීලෙන පරිභිණස්ස උත්තමකො න සිජ්ඤති.
172. කාමං භිජ්ජතු යං කායො ඉධෙව විකිරියතු
නෙව සීලං පභිඤ්ඤායං විකිරතො භුසං වියාති.

වමෙපයා නාගවරියං තතියං.

4. චුලලබොධි වරියං

173. සුනාපරං යද හොමී චුලලබොධි⁶ සුසීලවා
භවං දිස්සාන භයතො නෙක්ඛමමං අභිනික්ඛමී.⁷
174. යාමෙ දුතිසිකා ආසි බ්‍රාහ්මණී කනකසන්තිහා
සාපි වට්ටෙ අනපෙක්ඛා නෙක්ඛමමං අභිනික්ඛමී.
175. නිරාලයා ජින්න බන්ධු අනපෙක්ඛා කුලෙ ගණෙ
වරතතාගාමනිගමං බාරාණසි මුපාගමි.
176. තත්ථ වසාම නිපකා අසංසට්ඨා කුලෙ ගණෙ
නිරාකුලෙ අප්පසඤ්ඤා රාජ්ජයානෙ වසාමුහො.

1. ආසි-සිං-PTS

2. අභිතුණ්ඤිකො සිං.

3. යං යං-මජ්ඣ.

4. නිලපිතං-ව-PTS-නිලං-ව පිතං මජ්ඣ.
නිලඤ්ඤා පිතං-ලොභිතං-සි.වු.

5. කරෙයා චුලකං-මජ්ඣ.

6. චුල-මජ්ඣ.

7. අභිනික්ඛමී-සිවු.

3. වම්පෙය්‍යනාග වර්ගාව

167. තවද අනෙක් වර්ගාවක් කියමි: යම් කලෙක මම් මහත් සාද්ධි ඇති වම්පෙය්‍ය නම් දිව්‍යනාගරාජ වැ උපහිමි ද එකල්හිදු ශීලවුත සමාද්‍යනයෙන් යුක්ත වූ ධාර්මිකයෙම් වීමි.

168. එකල්හි දු ධාර්මික වැ පෙහෙවස් සමාදන් වැ සිටි මා අභිතුණ්ඨිකයෙක් අල්ලාගෙන රජගෙදේරු ක්‍රීඩා කරවයි.

169. එ අභිතුණ්ඨික තෙමේ කිල්වන් හෝ රන්වන් හෝ ලේවන් හෝ යම් පැහැයක් සිතා ද, ඔහු ගේ සිතට අනුව පවත්නෙමි. සිතු ආකාර ඇත්තෙමි වෙමි.

170. මම් පොළොව ජලය කෙරෙමි. ජලය ද පොළොව කෙරෙමි. ඉදින් ඔහුට කිපුණෙමි නම් ඇඬිල්ලෙකින් ඔහු හළ කොට දියමි.

171. ඉදින් මම් සිතට වසභ වීමි නම් ශීලයෙන් පිරිහී යන්නෙමි. ශීලයෙන් පිරිහුණහට උත්තමාඤ්ඤා සිද්ධ නො වෙයි.

172. මේ ගරිරය එකාන්තයෙන් බිඳියේවා! මෙහි මැ විසිරයේවා! බොල්මිටක් සෙයින් මාගේ සිරුර විසිර යන කල්හිදු ශීලය නො බිඳින්නෙමි.

තුන් වැනි වම්පෙය්‍යනාග වර්ගා සි.

4. චූළබොධි වර්ගාව

173. තවද අනෙක් වර්ගාවක් කියමි: යම් කලෙක මම් ශීලසම්පන්න වූ චූල්ලබොධි නම් පරිව්‍රාජක වීමි ද, එකලා සියලු භවය භය වශයෙන් දැක නෛෂ්ක්‍රමාය තත්ප්‍රතිපක්ෂ හෙයින් දැක පැවිදි වීමි.

174. මට රන් බඳු සිව්පැහැ ඇති යම් බමුණු බිරිඳක් වූ නම් ඔ තොමෝ ද සසරෙහි අපෙක්ෂා රහිත වැ අභිනිෂ්ක්‍රමණ කළා යැ.

175. ඇපි නිරාලය වැ සිදුනාලද තෘෂ්ණාබන්ධන ඇති වැ කුලයෙහි ගණයෙහි අපෙක්ෂා නැති වැ ගම්නියම්ගම්හි හැසිරෙමින් බරණැය කරා පැමිණියමහ.

176. එහි නුවණැති ඇපි දෙදෙන කුලයෙහි ගණයෙහි නො ඇලුණමෝ (ජනසඤ්චාර රහිත බැවින්) නිරාකුල වූ නිශ්ශබ්ද වූ රාජොද්‍යානයෙහි වූයුමහ.

177. උය්‍යාන දසසන්තං ගන්තො රාජා අද්දස ඩ්‍රාහමණිං
උපගමි මමං පුජිතී තුය්‍යෙසා කසස භාරියා¹.
178. එවං චුක්ඛෙ අහං තසං ඉදං වචනමබ්‍රවිං
න මයහං හරියා එසා සහධම්මා² එකසාසනී
179. තසසා³ සාරතතාධිගතො⁴ ගාභාපෙත්වාන වෙටකෙ⁵
නිපපිළයතො බලසා අනෙතපුරං පඤ්චසයි.
180. ඔදපත්තකියා⁶ මග්ගං සහජා එකසාසනී
ආකඩ්ඪිත්වා නයන්තියා⁷ කොපො මෙ උපපජ්ජට
181. සහ කොපෙ සමුපපතො සීලබ්බතමනුසාරිං
තඤ්ච කොපං නික්ඛණ්තිං නාදුසිං වඩ්ඪිතුපරි⁸
182. යදිහං⁹ ඩ්‍රාහමණිං කොචි කොටෙට්ඨයා තිණ්‍යසනතියා
නෙච සීලං පභිඤ්ඤායං බොධියායෙච කාරණා
183. නමෙ සා ඩ්‍රාහමණිං දෙසුසා න පි මෙ බලං න විජ්ජති
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයහං තසමා සීලානුරක්ඛිසසන්තී

චූලලබ්ධිවරියං චතුස්ථං.

5. මහිසරාජ වරියං.

184. පුත්‍රාපරං යද හෙමි මහිසො¹⁰ පානවාරිකො¹¹
පචසිස්කායො බලවා මහතො හිම දසසන්තො.
185. පබ්බාරෙ ගිරි දුග්ගෙ ච රුක්ඛමුලෙ දකාසයෙ
හොතෙසු ධානං මහිසානං¹² කොචි කොචි තභිං තභිං.
186. විවරතො භ්‍රමාරඤ්ඤ ධානං අද්දස හද්දකං
තං ධානං උපගන්තො නිට්ඨාමි ච සයාමි ච.

1. භාරියානි-මජ්ඣං.

2. සහජා-මජ්ඣං.

3. තිස්සා-මජ්ඣං.

4. සාරත්තගධිගතො-සිවු.

5. වෙටකෙ-මජ්ඣං.

6. ඔදපත්තකියා-PTS

7. නියන්තියා-PTS

8. වඩ්ඪිතුපරි-මජ්ඣං.

චුඩ්ඪිතුපරි-PTS

9. යදිදං-මජ්ඣං.

10. මහි-සා-මජ්ඣං.

11. වාරකො-සි.

12. මහි-සානං-මජ්ඣං.

177. බරණැස්සරජ උයන දක්මට ගොස් බැමිණිය දිටි. (හේ) මා කරා පැමිණ 'මෝ තොමෝ' නොපට කවඨ යැ, කවරක්හුගේ භාය්‍යාවකැ'යි (මා) විචාළේ යැ.

178. මෙසේ කී කල්හි මම් ඔහුට මෙවදන් කිමි: මෝ තොමෝ මා ගේ භාය්‍යා නො වෙයි. සහධාර්මික වූ සමානශික්ෂා ඇත්තකැ'යි කියෙමි.

179. අය පිළිබඳ වැ බලවත් රාගයෙන් බැඳුණේ දසුන් (රාජ-පුරුෂයන්) ලවා ගන්වා ගෙන බලාත්කාරයෙන් පෙළමින් ඇතුොවුරට ඇතුළු කරවි.

180. (ප්‍රමුඡා ජාති වශයෙන්) මාගේ සහජාව වූ සමාන ශික්ෂා ඇති (උදකපාත්‍ර සාක්ෂි කොට ගත් බැවින්) ඔදපත්තිකී වූ භාය්‍යාව ඇදගෙන යන කල්හි මට කොප උපන.

181. කොපය උපන් කල්හි ඒ හා සමග ශීලව්‍රතය සිහි කෙළෙමි. එහි මැ ඒ කොපය නිග්‍රහ කෙළෙමි. මත්තෙහි වැඩෙන්නට නුදුන්මි.

182. ඉදින් කිසිවෙක් එ බැමිණිය තියුණු සැතිය කොටා නම් සමාක්-සම්බොධිය මැ කරුණු කොට සිල් නො මැ බිඳෙන්නෙමි.

183. එ බැමිණි මට අප්‍රිය නො වෙයි, මට බල නැත්තේ නො ද වෙයි, මට සච්ඤාඤානය ප්‍රිය වෙයි, එහෙයින් ශීලය රක්ෂා කෙළෙමි'යි.

සතර වැනි වූළබොධිවරියා යි

5. මහිසරාජ වරියාව

184. තවද අනික් වය්‍යාවක් කියමි. යම් කලෙක මම් වෙසෙසින් වැඩුණු කය ඇති ශක්ති ඇති මහත් වූ සිරුරු ඇති බිහිසුණු දකුම් ඇති මහවෙනෙහි හැසිරෙනසුලු මිනි වැ උපනිමි ද- (එකල්හි)

185-186. තෙල මහවෙනෙහි ප්‍රාග්භාරයෙහි ද ගිරිදුරියෙහි ද වාක්ෂ-මූලයෙහි ද ජලාශය සමීපයෙහි ද කිසි ප්‍රදේසෙක් මිහිවුන්ට සිටුනාතැන් වෙද ඒ ඒ තැන්හි සරනුයෙම් සොදුරු තැනක් දිටිමි. එතැනට එළඹා සිටුනෙමි ද හෝනෙමි ද වෙමි.

187. අපථස් කපිමාගනක්වා පාපො අනරියො ලහු
බන්ධෙ නලාටෙ භවුතෙ මුක්කෙති ඩිහණෙති මං.
188. සක්මපි දිවසං දුතියං තතියං චතුස්මපි ච
දුසෙති මං සබ්බකාලං තෙන භොමි උපස්සනො.
189. මමං උපස්සනං දිස්වා යකෙක්කා මං ඉදමබ්බි
නාසෙහෙතං¹ ඡවං පාපං සිඛෙග්ගි ච බුරෙහි ච.
190. එවං වුක්කෙ තද යකෙක්ක අහං තං ඉදමබ්බි
ක්කිංකි මකෙක්කපි කුණපෙන පාපෙන අනරියෙන මං².
191. යදිහං තස්ස කුපෙපය්‍යං තතො භීතතරො භවෙ
සිලඤ්ච මෙ පභිජෙජය්‍යා විඤ්ඤ ච ගරභෙය්‍යු මං.
192. භිළිතා ජීව්ඛා වාපි පරිජුඤ්ඤා මතං චරං
කායාහං ජීවිතභෙතුපි කාහාමි පරභෙද්දං.
193. මමෙ වාය³ මඤ්ඤමානො අඤ්ඤපෙවං කරිස්සති
තෙව තස් වධිස්සන්ති සා මෙ මුත්ති භවිස්සති.
194. භීතමජ්ඣමඋක්කටෙය්‍ය සහනො අවමානිතං
එවං ලහති සප්පඤ්ඤ මනසා යථංපඤ්ඤානි.

මහිස⁴ රාජවරියං පඤ්චමං.

6. රුරුමිගරාජ වරියං

195. පුනාපරං යද භොමි සුතත්ත කතකසන්තිංහා
මිගරාජා රුරුනාම පරමසීල සමාහිතො.
196. රමෙම පදෙසෙ රමණියෙ විචිත්තෙ අමනුස්සකෙ
තස් වාසං උපගඤ්ඤිං ගංගාකුලෙ මනොරමෙ.

x උභද්ධි ඉතිහවිතබ්බං
1. නාසහෙතං-සිවු
2. අනරියෙන-මජ්ඣං

3. මං-එවායං-FTS
4. මහිං-මජ්ඣං

187. එකල්හි ලාමක වූ නිහින ආචාර ඇති ලොල වූ වදුරෙක් එහි පැමිණ (මාගේ) කඳවෙහි ද නළලෙහි ද බැමෙහි ද සුලුදිය කෙරෙයි වසුරු කෙරෙයි -

188. එක් දවසකුදු දෙවැනි දවස්හි දු තෙවැනි දවස්හි දු සිව්වැනි දවස්හි දු හැම කල්හිදු එ මා දුෂණය කෙරෙයි. එ වදුරු විසින් උපද්‍රවයෙම වෙමි.

189. එ රුක්හි (අධිපති වැ වෙසෙන) දෙව් (ඔහු විසින්) පෙළනලද මාදක මට මෙවදන් කී: හීන වූ ලාමක වූ තෙල වදුරු හඟිනුදු ඇත කුරයෙනුදු මැඩ නසව'යි කී.

190. එසඳ එ දෙවියා එසේ කී කල්හි මම ඔහුට මෙ වදන් කීමි: කුමක් හෙයින් තෙපි (කුණප සදාශ හෙයින්) කුණප වූ ලාමක වූ අනායා වූවහු සමග මා තවරා දැ'යි.

191. ඉදින් මම ඔහුට කිපෙමි නම ඔහුට ද වඩා හීනතරයෙම වෙමි. මා ගේ සිලුදු බිඳෙන්නේ යැ. නුවණැති දෙවිමිනිස්සු ද මට ගරහන්නාහ'යි.

192. (නුවණැතියන් විසින්) ගර්හිත වූ ජීවිතයට ද වඩා පවිත්‍ර වූ ශීලයෙන් යුක්ත වැ මරණය මැ උතුම්, කිම මම ජීවිතය නිමිති කොට ද මෙරමා වෙහෙසනු කරන්නෙමි ද?

193. මේ තෙම මා මෙන් හඟිනේ අන් මිනිවුන්ට ද මෙසේ කරන්නේ යැ එහිලා ඔහු මැ (හඟින් ඇත මොහු) නසන්නාහ, ඒ නැසීම මට මිදීම වන්නේ යි.

194. හීන මධ්‍යම උත්කෘෂ්ටයන් නිමිති කොට ඔවුන් විසින් කළ අවමානය ඉවසනුයේ සප්‍රාඥ තෙමේ මෙසේ සිතින් ප්‍රාර්ථනා කළ පරිදි (සඵඤ්ඤාභ්‍යාස) ප්‍රතිවෙධ කෙරේ යයි.

පස් වැනි මහිසරාජවරියා යි.

6. රුරුමිගරාජ වරියාව

195. නැවත ද අනෙක් වයභාවක් කියමි. යම් කලෙකැ මම මොනොවට නැවු රන් බිඳු පැහැ ඇති විභූද්ධ වූ සිල් හා එකඟ වූ සිත් ඇති රුරු නම් මාගරාජ වීම ද,

196. එකල්හි පුළුපඵලාදීන් රමණීය වූ ජනවාස රහිත වූ මිනිසුන්ගේ හැසිරීම් නැති රමා ප්‍රදේශයෙකි වූ, එහි සිත්කලු ගං ඉවුරෙකැ වාසයට පැමිණියෙමි.

197. අපො උපරිගංගාය ධනිකෙහි පරිපිළිනො
පුරිසො ගංගාය පපති¹ ජිවාමී වා මරාමී වා.
198. රහනිඤ්චං සො ගඛකාය වුයහමානො මහොදකෙ
රවනෙතා කරුණං රාවං² මජ්ජෙකි ගඛකායං ඥප්පති.
199. තසසාහං සඤ්ඤා සුඤ්ඤා කරුණං පරිදෙවනො
ගඛකාය නීරෙ යඤ්ඤා අපුච්ඡං කොසි කං නරො.
200. සො මෙ පුට්ඨො ව වාසාකාසි අක්කනො කාරණං කද
ධනිකෙහි භීනො තසිනො පක්ඛනෙතාහං මහානදිං.
201. තසස කඤ්ඤා කරුණං වජ්ජා මම ජිවිතං.
පවිසිකා නිහරිං තසස අඤ්ඤාකාරමහි රතනියා.
202. අසසස³ කාලමඤ්ඤාය තසසාහං ඉදමබ්බාචිං
එකං තං වරං යාවාමී මා මං කසසවි පාවද.
203. නගරං ගතඤ්ඤා ආචිකඤ්ඤා පුච්ඡනො ධන හෙතුකො
රාජානං සො ගහෙකාන උපගඤ්ඤා මමනනිකං.
204. යාවතා කාරණං සබ්බං රඤ්ඤා ආරොචිතං මයා
රාජා සුඤ්ඤා වචනං උසුං⁴ තසස පකප්පටි
ඉධෙව සාතයිසසාමී මිත්ත දුබ්බිං⁵ අනාරියං.
205. තමහං අනුරක්ඛනෙතා නිමිතිං මම අත්තනො
නිට්ඨතෙ සො මහාරාජ කාමඛකාරො⁶ භවාමී තෙ.
206. අනුරක්ඛං මම සීලං නාරක්ඛං මම ජිවිතං.
සීලවා හි තද ආසිං බොධියා එව කාරණාති.

රුරුමිගරාජ වරියං ඡවයමං.

1. පතති-මජ්ඣ-නා-PTS
2. රවං-මජ්ඣ-PTS
3. අස්සත්ත-සිමු

4. උස්සු-මජ්ඣ-PTS
5. දුබ්බිං-සිමු-දුබ්බි-නා
6. කාමකාරො-සි.මු

197. එකල්හි උඩුහොයැ ධනහිමියන් විසින් (ණය නො දෙනුයෙන්) පෙළනලද පුරුෂයෙක් (මෙයින්) රැකෙමවා හෝ මියෙමවා හෝ'යි ගහෙහි පැන්නේ යැ.

198. හෙතෙම රැදවල් ගහැ මහවතුරෙහි ඉල්පෙනුයේ බැගෑහඬින් හඬමින් ගහමැද යෙයි.

199. මම බැගෑපත් වැ හඬන්නා වූ ඔහුගේ හඬ අසා ගඟවුරෙහි සිට තෝ කවර මිනිසෙක්හි දැ යි විචාළෙමි.

200. එකල්හි හෙ ද මා විසින් පුළුවස්නාලද්දේ 'මම ණයහිමි ධනිකයන් කෙරෙන් බියපත් වූයෙමි තැනිගත්තෙමි මහානදියට පැනපිමි'යි තමාගේ ක්‍රියාව ප්‍රකාශ කෙළේ යැ.

201. ඔහුට කරුණා උපදවා මාගේ දිවි පුදා රැය අඳුරෙහි ගහට පිවිස ඔහු (පිට හිඳුවා එයින්) බැහැර කෙළෙමි.

202. (විඩා හැරපියා) අස්වැසුණුකල් දැන මම ඔහුට මෙ වදන් කිමි: කොප අතින් එක්වරයක් ඉල්වමි. 'නහකේ මා කිසිවක්හට කියව'යි.

203. හෙ නුවරට ගොස් (රත්වුවක) පුළුවස්නාලදුයේ ධනය හිමිකි කොට ඇතියේ (රජුට මා) දැන්විය. හෙතෙම රජු ගෙන මා දෙක එළැඹීමේ යැ.

204. (මා විසින් ඔහුට කළ) යම් පමණ උපකාරයෙක් වී ද. එහැම මා විසින් රජුට දන්වන ලද. රජ එබස් අසා මිත්‍රද්‍රෝහි වූ අනායා වූ මොහු මෙනැන්හි මැ නසාපියමි'යි ඒ පුරුෂයාහට හිය දුන්නෙහි සැදී යැ.

205. මම ඔහු රක්තෙමි 'මහරජ තෙල පුරුෂයා සිටිවා. මම තොපට රිසිදෑ කරනුයෙමි වෙමි'යි මාගේ ආත්මයෙන් ඔහු පරිවර්තන කෙළෙමි. (මරණයෙන් මුදවාලීම)

206. මාගේ ශීලය මැ රැකපිමි. මාගේ දිවි නො රැක්කෙමි. එකල්හි සමාක්සම්බොධිය මැ කරුණු කොට මම සිල්වත් වීමි.

සවැනි රුරුමිගරාජ වර්ගා යි.

7. මාතභග වරියං

207. පුනාපරං යද හොමී ජට්ඨෙලා උග්ගතාපනො
මාතඛො නාම නාමෙන සීලවා සුසමාහිතො.
208. අහංඤ්ච බ්‍රාහ්මණො එකො උඤ්ඤාකුලෙ වසාමුභො
අහං වසාමී උපරි හෙට්ඨා වසති බ්‍රාහ්මණො.
209. විවරතො අනුකුලමිහි උඤ්ඤා මෙ අසාමඤ්ඤා
තස්මිං පරිභාසෙක්ඛා¹ අභිසපි මුද්දාපාලනං.
210. යදිහං තස්ස පකුපෙපයාං යදි සීලං න ගොපයෙ
ඔලොකෙක්ඛාන 'හං තස්ස කරෙයාං ඡාරිකං විය.
211. යං සො තද මං අභිසපි කුපිතො දුට්ඨමානසො
තස්සෙව මත්තෙ නිපති යොගෙන තං පමොච්ඤි.
212. අනුරක්ඛං මම සීලං නාරක්ඛං මම ජීවිතං
සීලවා හි තද ආසිං බොධියා යෙව කාරණාති.

මාතභගවරියං සත්තමං.

8. ධම්මදෙවපුත්ත වරියං

213. පුනාපරං යද හොමී මහෙසකෙකා² මහිද්ධිකො
ධම්මො නාම මහායකෙකො සබ්බලොකානුකම්පකො.
214. දස කුසලකම්මපථෙ සමාදපෙතො මහාජනං
වරාමී ගාමනිගමං සම්මතො සපරිජ්ජනො.
215. පාපො කදරියො යකෙකො දීපෙතො දස පාපකෙ
සොපෙක්ඛං මහියා වරති සම්මතො සපරිජ්ජනො.
216. ධම්මවාදී අධම්මො ව උභො පට්ඨනිකා මයං
බ්‍රාහ්මණ ධුරං සචරණා සම්මතා පටිපථෙ උභො.

1. රහසිත්වා-සිවු

2. මහායක්ඛො-සි-PTS

3. සොචෙත්ථ-සිවු

7. මාතඨග වරියාව

207. තවද අන් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙක මම ජටාධර වූ උග්‍ර වූ තපස් ඇති ශීල සමපන්න වූ සමාහිත වූ සිත් ඇති නමින් මාතඨග නම් තාපස වැ උපනිමි ද,

208. (එකල ජාතිමත්ත නම්) බමුණු ද මමද (පැවිදි වැ) අපි දෙදෙනා ගං ඉවුරෙකැ වාසය කළමහ. මම උඩුගහ වසමි, එ බමුණු යටිගහ වෙසෙයි.

209. නෙතෙම ගංතෙර හැසිරෙනුයේ උඩුගහැ පිහිටි මා ගේ අසපුව දිවි. එහි දී මට පරිභව බැණ මා මුදුන් පැළේව'යි ශාප කෙළේ යැ.

210. ඉදින් මම ජටිලයාගට කිපියෙමි නම්, ඉදින් මම සිල් නො රැකියෙමි නම් මම ඔහු දෙස බලා ඔහු හඵ මෙන් කරන්නට සමරියෙමි.

211. කුපිත වූ දුෂිත සිත් ඇති ඒ ජටිල තෙම මට යම් ශාපයක් කෙළේ ද, ඒ ශාපය ඔහු මත්තෙහි මැ වැටිණ. ඒ ශාපය උපායෙන් මුදුලිමි.

212. මා ගේ ශීලපාරමිතාව මැ ආරක්ෂා කෙළෙමි. ජීවිතය ආරක්ෂා නො කෙළෙමි. සඵඤ්ඤාභ්‍යාස මැ සඳහා එකල්හි සිල්වත් වූයෙමි යි.

සත් වැනි මාතඨග වරියා යි.

8. ධම්මදෙවපුත්ත වරියාව

213. තවද අන් වරියාවක් කියමි: යම් කලෙකැ මම මහායශස්ක වූ මහත්සාදධි ඇති සියලු ලොවට අනුකම්පා කරන. ධර්ම නම් දිව්‍ය පුත්‍ර වැ උපනිමි ද,

214. එකල්හි මම මහාජනයා දශකුශල කර්මපථයෙහි සමාදන් කරවමින් මිත්‍රයන් සහිත වූයෙමි පරිවාරජනයා සහිත වූයෙමි ගම්නියම්-ගම්හි හැසිරෙමි.

215. පාපිෂ්ඨ වූ තද මසුරු වූ දිව්‍ය පුත්‍රයෙක් ද දශකුශලධර්මයන් ප්‍රකාශ කෙරෙමින් මිත්‍රයන් සහිත වූයේ පරිවාර ජනයා සහිත වැ පෘථිවිය ආසන්නයෙහි හැසිරෙයි.

216. ධර්මවාදී වූ මම ද අධර්මවාදී වූ දිව්‍යපුත්‍ර ද යන අපි දෙදෙනා ඔවුනොවුන්ට ඉඳුරා විරුඬ වූවමෝ එක් දවසක් ප්‍රතිපථයෙහි සමා රියහිසින් මෙරමා රියහිස ගටමින් හමු වූමහ.

217. කලහො වතති හෙය්වා කල්යාණපාපකස්ස ව
මග්ගා ඔක්කමනත්ථාය¹ මහාසුද්ධො උපට්ඨිතො.
218. යදිහං තස්ස පක්ඛාපයායං යදි හිනෙද තපොගුණං
යහ පරිජනං තස්ස රජතුතං කරෙය්‍යාහං.
219. අපිවා'හං සීලරක්ඛාය නිබ්බාපෙක්ඛාන මානසං
යහ ජනෙනොක්කමික්ඛා පථං පාපස්ස 'ද්‍යහං.
220. යහ පථනො ඔක්කතෙන කක්ඛා විතත්තං නිබ්බුතීං
විවරං අද්‍යං පඨවි පාපයක්ඛස්ස තාවදෙනි.

ධම්ම²දෙවපුත්ත වරියං අට්ඨමං.

9. අලීනසත්ත වරියං

221. පක්ඛාලරට්ඨ නගරවරෙ³ කම්පිලායං⁴ පුරුක්කමෙ
රාජා ජයදදිසො නාම සීලගුණවුපාගතො.
222. තස්ස රඤ්ඤ අහං පුතො පුතධම්මො සුසීලවා
අලීනසත්තො ගුණවා අනුරක්කපරිජනො⁵ සද්.
223. පිතා මෙ මීගවං ගන්ඛා පොරිසාදං උපාගමී
සො මෙ පිතුමග්ගාහසි හකෙඛාසි මම මා වලී.
224. තස්ස තං වචනං සුක්ඛා භීතො තසිතවෙධිතො
උරුක්කමිතො අහු තස්ස දිස්වාන පොරිසාදකං.
225. මීගවං ගගෙක්ඛා මුක්ඛස්ස කක්ඛා ආගමනං පුත
බ්‍රාහ්මණස්ස ධනං දක්ඛා පිතා ආමත්තධි මම.
226. රජං පුත්තං, පටිපජ්ජ මා පමජ්ජ පුරං ඉදං
කතං මෙ පොරිසාදෙන මම ආගමනං පුත.

1. උක්කමනත්ථාය-සායා

2. ධම්මා ධම්ම දෙව පුත්ත-සී.මු

3. නගරෙ-PTS

4. කම්පිලාය-සී.මු

කප්පිලාය-PTS-කප්පි

ලාය-සායා

5. අනුරක්ක පරිජනො-PTS-සායා

217. එවිට ඒ ධාර්මික අධාර්මික දෙදෙනා ගේ මගින් ඉවත්වීම නිමිති කොට භය ජනක වූ කලහයෙක් විය. මහාසඬුග්‍රාමයෙක් එළඹ සිටියේ යැ.

218. ඉදින් මම ඒ අධාර්මිකදෙවතාවාට කීපුණෙම නම් (එයින් මාගේ) තපොගුණ බිඳී යන්නේ යැ. ඉදින් මම කිපියෙම නම් පරිවාර සහිත වූ ඔහු ධූලි කරන්නට පොහොසත්වේ.

219. වැළිදු මම ශීලසංරක්ෂණය පිණිස සිත සන්තිද්‍රවාගෙන මාගේ පරිවාරජනයා හා සමග ඉවත් වූ ඒ පාපී වූ දෙවතාවාට මාභිය දින්නි.

220. යථෝක්ත නයින් සිත සන්තිද්‍රවා ගෙන මාභියෙන් ඉවත්වනු හා සමග එකෙණෙහි පාපී වූ දෙවියාට පාරිච්ඡි කොමෝ විවර දුනා.

අටවැනි ධර්මදෙවපුත්ත වරියා යි.

9. අලිනසත්ත වරියාව

221. පඤ්ඤා රටු පිහිටි, දඹදිව අගනුවර වූ කසිපුර නම් නගර වරයෙහි ආචාරශීලයෙන් හා රාජතුණයෙන් ද යුක්ත වූ ජයද්දිය නම් රජෙක් වී.

222. මම එරජහට බහුශ්‍රැත වූ සිල්වත් වූ ගුණසම්පන්න වූ හැම කල්හි අනුරක්ත වූ පරිවාර ජනයා ඇති අලිනසත්ත නම් පුත්‍ර වැ උපන්නේ.

223. (එක් දවසක්) මා ගේ පියරජ මුවදඩ ගොස් පොර්සාදයා වෙත එළැඹියේ යැ. ඒ පොර්සාද තෙම 'තෝ මට ගොදුරු වූයෙහි, නඟමක් සැලෙව යි මපියාණන් (අත) අල්ලාගත්තේ යැ.

224. ඒ පොර්සාදයා ගේ වචනය අසා බියෙන් වූයේ ත්‍රස්ත වූ කම්පා වූයේ යැ, පොර්සාදයා දැක රජහුගේ උරුහ්‍රාණය විය.

225. (රජ) මේ මුවමය ගෙන මා මුදහරුවයි කී. පෙරළා ඊටම ප්‍රතිඥා දී අවුත් ඒ නන්ද බලුණුට ධනය දී (ඉක්බිති) පිය රජ කෙම මා කැඳවී.

226. පුත, රජය පිළිගනුව, මේ පුරය රක්තෙහි, නහමක් පමා වෙව, නැවත මා ගේ ඊටම මව්සිත් පොර්සාදයාහට ප්‍රතිඥා දෙනුද.

227. මාතු පිතු ව වැදිනා නියස්සිනාන අත්තානං¹
ඡි කඛිපිනා ධනුං² බග්ගං පොරියාදු මුපාගමීං.
228. සසත්භත්තපගතං කදච්ඡි යො තස්සි ස්සති
තෙන භිජ්ජස්සති සීලං පරිත්තාසං කතෙ³ මයි.
229. සීල බණ්ඩහයා, මයහං තස්ස දෙස්සං න බ්‍යාහරිං
මෙත්තවිකෙතා හිතවාදී ඉදං වචනමබ්බවිං.
230. උජ්ජාලෙහි මහාඅග්ගිං පපතිස්සාමි රුකකිත්තො
සම්පකක කාලමඤ්ඤස්ස භක්ඛිය නං⁴ පිතාමහ,
231. ඉති සීලවතං හෙතු නාරකං මම ජිවිතං
පබ්බාපෙසිං වහං⁵ තස්ස සදු පාණානිපාතිකන්තී.

අලිනසත්ත වරියං නවමං.

10. සබ්බපාල වරියං

232. පුනාපරං යදු හොමි සබ්බපාලො මහිඤ්ඤො
ද්ධාචුධො සොරවිසො ද්විජිවෙහා උරගාධිභු⁶.
233. වතුපපෙ මහාමග්ගෙ නානා ජනසමාකුලෙ
වතුරො අබ්බෙ අධිධාය තත් වාසමකප්පයි.
234. ජට්ඨා වමෙමන මංසෙන නහාරු අධ්විකෙහි වා
යස්ස එතෙන කරණියං දින්නං යෙව හරාතු සො.
235. අද්දසංපු හොජපුත්තා බරා ලුඤ්ඤ අකාරුණා
ලුප්භඤ්ඤං මමං තත් දණ්ඩමුග්ගරපාණිනො.
236. නාසාය විහිවිජ්ඣිනා නඩගුලෙධි ජිලසිකණ්ටකෙ
කාපෙ ආරොපයිකාන හොජපුත්තා හරිස්ස මං.

1. නිමිතිකාන අත්තනා-සී.මු, ප

2. ධනු-PTS

3. හතෙ-සී.මු

4. හත්ඛය මං-සී.මු

5. පබ්බාපෙසිතෙං සී.මු

පබ්බාපෙසිවාහං PTS

6. උරගාහිභු සී.මු

227. මම් මාපියන් වැද පියා සඳහා ආත්මය පරිත්‍යාග කොට දුන්න හා කඩුව බහා තබා පොරියාදයා වෙත එළැඹියෙමි.

228. ආයුධ ගත් අත් ඇති වැළැඹිණි මා දක හේ ත්‍රයා වී නම් මා ඔහු තැනිගැන්වූ කල්හි ඒ හෙතුවන් මාගේ ශීලය බිඳෙන්නේ යැ.

229. 'මාගේ ශීලය බිඳෙයි' යන බියෙන් ඔහුට අප්‍රිය වූ බසක් නො කිමි. මෙන්සින් ඇතිසෙමි හිතවාදී වැළෙව්දන් කිමි.

230. මහපියාණෙනි, මහගිහි දල්වාලව. මම් රුකට නැඟී පහින්- නෙමි. තෙපි පැලැහුණු කල් දෑන මා (මස්) කව.

231. මෙසෙයින් ශීලවුත හෙතෙයෙන් මාගේ දිවි නො රැක්කෙමි ඔබ හැම කල්හි ප්‍රාණවධ කරන ඔහු පැවිදි කරවිමි.

නව වැනි අලිතසත්ත වරියා යි.

10. සඬ්ඛපාල වරියාව

232. තවද අනෙකක් කියමි. යම් කලෙක මම් නාගර්දධි ඇති, දළ මා අවි කොට ඇති උග්‍ර වූ විෂ ඇති දෙදිවි ඇති නාගයන්ට අධිපති වූ සඬ්ඛපාල නම් නාරජ වීම ද.

233. ඔබ්නොබ යන මහාජනයා විසින් ගැවැසිගත් මාවතෙකැ සතර මංසක්කියක් සම්පයෙහි වූ (තුඹසක් මතුයෙහි) සතර අඬයන් ඉටා එහි වාස කෙළෙමි.

234. 'සිවියෙන් හෝ සමීන් හෝ මසින් හෝ ඇටනහරින් හෝ යමක්හට මෙයින් කටයුතු වී නම් (ඔහුට) එ දෙනලද මැ යැ, හෙතෙම ගෙන යේට'යි.

235. රළුවූ දරුණු වූ නිෂ්කාරාණික වූ වැදිපුත්තු (සොළොස් දෙනෙක්) මා දුටුවාහු යැ (ඔහු) දඩුමුගුරු ගත් අත් ඇත්තාහු මා කරා එළැඹියාහු යැ.

236. ඒ භොජ්‍යත්‍රයෝ (මාගේ) නැහැයෙහි ද නහුටු පෙදෙසෙහි ද පිටකටු සම්පයෙහි ද (හුලින්) විද කදෙහි නහා මා ගෙන ගියාහු යැ.

237. සසාගරන්තං පඨවිං සතානන්තං සපබ්බන්තං
ඉච්ඡමානො වහං¹ තස්ස නාසාවානෙන² ක්කාපපෙය.
238. සුපුලභි චිජ්ඣානෙකපි කොට්ඨයනෙකපි සත්ත්ථි
භොජස්සනෙත න කුප්පාමි එසා මෙ සීලපාරමිති.

සඬ්ඛපාල වරියං දසමං.

හස්සී නානො භූරිදුකෙතො වමෙපයොසො බොධි මානිසො
රුරුමානඛොධාධිමො ව අනුජො ව ජයද්දිසො.

එතෙ සබ්බෙ සීලබලා පරික්ඛාරා පදෙසිකා
ජීවිතං පරිරක්ඛිත්වා සීලානි අනුරක්ඛිසං.

සඬ්ඛපාලස්ස මෙ සතො සබ්බකාලස්ස ජීවිතං
යස්ස කස්සපි නියන්තං තස්මා සා සීලපාරමිති.

සීල පාරමිතිද්දෙසො නිට්ඨිකො.

1. මහං සි.මු

2. නාස වානෙන-PTS

237. එකල්හි මම් රිසි වූයෙමි නම්, සයුරු කෙළවර කොට ඇති වන සහිත වූ ගල් සහිත වූ පොළොව නාසාවාතයෙන් දවන්නෙමි.

238. හුලින් විදුනා කල්හි දු අභියච්ඡයෙන් කොටනා කල්හි දු ඒ වැදි-පුත්තට නො කිසියෙමි. තෙල මාගේ ශීලපාරමිතාව යි.

දස වැනි සංඛපාලවරියා යි.

උද්දත:

ශීලව නම් හස්තිරාජ යැ හිරිඤ්ඤ නාගරාජ යැ වමේපයා නාගරාජ යැ වුළුබොධි පරිවාරක යැ මහිසරාජ යැ රුරු මාගරාජ යැ මානඛ පණ්ඩිත යැ ජයද්දිසපුත්‍ර වූ අලිනසත්ත කුමාර යැ යන-

මෙ හැම වරියාවෝ ශීලය ම බල කොට ඇත්තාහ. (පරමාර්ථපාරමි සංඛ්‍යාත) ශීලයට පරිඡ්ඤා වුවාහු යැ (ශීලපරමාර්ථපාරමිතා අසම්පූර්ණ හෙයින්) සප්පදෙශ වූවාහු යැ (එහි දී) ජීවිතය රක්ෂා කෙරෙමින් ශීලය භාත්පසින් රක්ෂා කෙළෙමි.

සංඛපාලනාගරාජ වූ මා විසින් හැම කල්හි මැ යම් කිසිවක්හිට ජීවිතය පරිත්‍යාග කරනලද්දී, එහෙයින් ඔ නොමෝ (මාගේ) ශීලපරමාර්ථපාරමි නම් වූ යැ.

දෙ වැනි හස්තිනාගවර්ගය යි.

ශීලපාරමිතා නිමි.

3. තෙකඛමම පාරමිතා

1. යුධඤ්ජය චරියං.

239. යද අහං අමිතයසො රාජපුත්තො යුධ ඤ්ජයො
උසාඨබ්බිත්ථං සුරියාතපෙ පතිතං දිසාන සංචිජි¹.
240. තඤ්ඤවාධිපතිං කතා සංවෙගමනුමුහුසිං
මාතුපිතු² ච වඤ්ඤා පබ්බජ්ජමනුසාවහං.
241. යාවනතිමං ප ඤ්ජලිකා සනෙගමා සරඨකා
අජෙච ඥාත පටිපජ්ජ ඉභ්බං චිතං මහාමහිං.
242. සරාජකෙ සහොරොධෙ සනෙගමෙ සරඨකෙ
කරුණං පරිදෙවනෙ අනපෙකො හි පබ්බජි³.
243. කෙවලං පඨවිං රජ්ජං ඤාති පරිජන⁴ යසං
චජ්ජානො න චිත්තෙසිං බොධියායෙව කාරණං.
244. මාතා පිතා න මෙ දෙසසා නපි⁵ දෙසසං මහායසං
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයහං තප්පා රජ්ජං පරිච්චින්නි.

යුධඤ්ජය චරියං පඨමං.

2. සොමනසස් චරියං.

245. පුතාපරං යද හොමී ඉඤ්ජනෙ පුරුක්කමෙ
කාමිනො දාමිනො පුත්තො සොමනසොති විසසුනො.
246. සීලා ගුණි සම්පන්නො කල්‍යාණපටිභාණවා
වුඤ්ඤාපවාසී හිරිමා සඛගෙසු ච කොච්ඤ.
247. තස්ස රඤ්ඤ පතිකරො අහොසි කුහකතාපයො
ආරාමං මාලාවච්ඤා රොපයිත්වාන ජීවති

1. සංචිජි-PTS

2. මාතා පිතු-PTS

3. අනපෙක්කො පරිච්චිජි-සි.මු

4. පරිජන-PTS

5. නපි මෙ දෙස්ස-සි.මු

3. තෛජ්‍යමය සාරම්භාව

1. යුධඤ්ජය වරියාව

239. යම් කලෙක මම අපරිමිත වූ (භෞගපරිවාර) යසස් ඇති යුධඤ්ජය නම් රාජපුත්‍ර වූයෙහි ද හිරුරස් වැටෙන කල්හි නැසීගිය පිතිබිඳු දෑක (අනිත්‍යතාමනාසිකාර විසින්) සංවේගයට පැමිණියෙමි.

240. එ පිතිබිඳුවලැ අනිත්‍යතාව මැ පෙරදැරි කොට සංවේගය නැවත නැවත වැඩිමි. මම මවු ද පියා ද වැඳ පැවිද්දට (අවසර) ඉල්විමි.

241. නියමිතවැසියන් සහිත වූ රටැසියන් සහිත වූ රාජපුරුෂයෝ බද්දිලි වූවැහු ('නහමක්' පැවිදි වෙව'යි) මා අයදිති. (මවුපිය දෙදෙන වැළිත්) පුත, සමාදාන වූ ධනාධිපතියෙන් පිරුණු මහපොළොව අද මැ පිළිගනුව.

242. රජු සහිත වූ ඇතොවුරු සහිත වූ නියමිත වැසියන් සහිත වූ රටවැසියන් සහිත වූ මහාජනයා බැගැපත් වැ පරිදෙවනා කරන කල්හි අපෙක්ෂා රහිත වැ පැවිදි වීමි.

243. සියලු පාර්විතියෙහි රාජ්‍යය ද ඥාතිපරිවාර ජනයා ද ඵෙඤ්ජයා ද හරනොමි සමාක්සමොධිය මැ කරුණු කොට නො සිතුවෙමි.

244. මවුපිය දෙදෙන මට දෙවණ නො වෙති. මහත්ඵෙශ්වයා ද දෙවණ නො වෙයි සඵඤ්ජාඤ්ජය මට ප්‍රිය වෙයි. එහෙයින් රාජ්‍යය හැරවිමි.

පළමුවැනි යුධඤ්ජය වරියා යි..

2. සොමනස්ස වරියාව

245. නැවත අනෙකක් කියමි: යම් කලෙක මම ඉන්ද්‍රප්‍රස්ථ නම් උතුම් පුරයෙහි (මවුපියන් විසින්) පතන ලද ප්‍රිය කරනලද 'සොමනස්ස' යයි ප්‍රසිද්ධ වූ රාජපුත්‍ර වූයෙහි ද, (එකල්හි මම)

246. සිල්වත් වූයෙමි. (ග්‍රඤාදි) ගුණයෙන් යුක්ත වූයෙමි සුඤ්ජර වූ පුඤ් ඇතියෙමි ජාතිවාඤ්ඤිලවාදාදියන් පුදනසුලු වූයෙමි (පාසථිගුවන්ත ලක්ෂණ) ලජ්ජා ඇතියෙමි සතර සධ්ගුහවස්තුයෙහි දක්ෂ වූයෙමි වෙමි.

247. එ කුරුරජුට වල් ්‍රහ වූ කුහක තාපසයෙක් විය. (හෙතෙම) පුෂ්පාරාම ඵලාරාම ද මල්ගොමු ද රොපණය කොට ජීවත් වෙයි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුලත් කර ඇත.

248. තමහං දිස්වාන කුහකං ථුසරාසිංච අපඤ්චුලං¹
දුමං අනෙතා ව සුසිරං කදලිංච අසාරකං.
249. නන්ධි'මසා සතං ධරේවා සාමඤ්ඤපගතො අයං
හිරි සුක්කධම්මජහිතො ජීවිතවුත්තිකාරණං.
250. කුපිතො අනෙතාසි පච්චනෙතො අට්ඨිති පරනාතිති
තං නිසෙධෙතුං ගවස්නෙතො අනුසාසි ජිතා මමං.
251. මා පමණ්ණි තුවං තාන ජට්ඨං උග්ගතාපතං
යදිච්ඡකං පච්චනෙති සබ්බකාමදදො හි සො
252. තමහං ගණ්ඨානු' පට්ඨානං ඉදං වචනමබ්බවි.
කම්මිතෙ ගහපති කුසලං කිං වා තෙ ආහරිසතු.
253. දෙන සො කුපිතො ආසි කුහකො මානනිසසිතො
සාතාපෙමි තුවං අජජ රට්ඨා පබ්බාජයාමි වා.
254. නිසෙධයිත්වා පඤ්ඤං රාජා කුහකමබ්බවි
කම්මි තෙ.හග්ගන ඛමනියං සම්මොදනා තෙ පටිත්තනො
තස්ස ආදික්ඛති පාපො කුමාරො යථා නාසියො.
255. තස්ස තං වචනං දුක්ඛා ආණාපෙසි මජ්ඣිමි
සිසං තඤ්ඤව ජිජ්ඣා කක්ඛාන වද බණ්ඩකං
රට්ඨා රට්ඨං දෙසුං සා ගති ජට්ඨහිඤ්ජෙනං.²
256. තස්ස කාරණිකා ගණ්ඨා වණ්ඨා ලුද්ද අකාරුණා
මාතු අධෙසු හිඤ්ඤාසා ආකඤ්ඤිත්වා නයන්ති මං.
257. තෙසාහං උච්චවචං බන්ධනං ගාමනිසිනං
"රඤ්ඤදෙසුං මං ටිසං රාජකිරියානි අත්තිමෙ".

1. රාසිංච තඤ්චුලං-සි.මු

2. හිඤ්ජා-සි.මු (ms)

248. මම සහල් නැති බොල්ලයක් වැනි වූ ඇතුළත සිදුරු ඇති රුකක් වැනි වූ හර නැති කෙසෙල්ගසක් වැනි වූ ඒ කුහකයා දැක-

249. මොහුට ධ්‍යානාදී වූ සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මයෙක් නැත. මේ තෙම ශීලාදී ශ්‍රමණභාවයෙන් පහවූයෙක. හරනලද හිරි සඬ්ඛ්‍යාත කුශල ධර්ම ඇතියෙක (හුදෙක්) දිව්වාටුම් හෙතෙයෙන් (තාපසලිඛ්‍යයෙන්) හැසිරෙයි.

250. දෙශසීමානතරවාසී වූ වනවැසියන් විසින් ප්‍රත්‍යක්‍ෂය කොප කරන ලද්දේ විය. ඒ (ප්‍රත්‍යක්‍ෂකොපය) සන්තිද්‍රව්‍ය පිණිස යන පිය රජ තෙමේ මට (මෙසේ) අනුශාසනා කළේ යැ.

251. “පුත, තෙපි උග්‍ර වූ තපස් ඇති ජට්ඨියාහට නහමක් ප්‍රමාද වෙව. ඔහුගේ සිතට අනුකූල වැ පවතු. හෙතෙම (අපට) සියලු කැමැත්තූ දෙනුසුලු වූයේ මැ යැ.”

252. මම එ තවුසා වෙත උවැටනට ගොස් ‘ගෘහපතිය, කීම නොපට ආරොග්‍ය ද? කුමක් හෝ නොපට ගෙනායුතු දැ යි මෙ වදන් කිමි.

253. මානනිශ්ශ්‍රිත වූ ඒ කුහක තෙම ඒ ගෘහපතිවාදයෙන් කිපියේ විය. ‘තා අද (රජු ආ කල්හි මැ) නස්වමි, රටින් හෝ නෙරවමි’ යි කී.

254. රජ තෙම පසල්දනවූ සන්තිද්‍රවා (පැමිණ) කුහකයාහට ‘වහන්ස, කීම නොපට සහනය කොට හැකි ද? නොපට (කුමරහු විසින්) සම්මාන පවත්වනලද ද?’ යි කී. පවිටු තවුස් තෙම කුමර යමනේ නැසියයුතු ද එසෙයින් රජහට කී යැ.

255. පෘථිවිශ්වර තෙම ඔහුගේ එ තෙපුල් අසා ‘එහි (දුටුනැත) මැ (කුමරහුගේ) හිස් සිද සතරකකක් කොට ඒ ජට්ඨියාහට නිඤ් කළ හෙයින් විපාක යයි වීරියයන් වීරියෙහි දක්වාලව’ යි ඇණවි.

256. එ රජුගේ ආඤ්‍යෙහි ලා වණ්ඩ වූ රොදු වූ අකාරුණික වූ වධකයෝ ගොස් මවගේ ඇකයෙහි හුන් මට අනදර කොට ඇද මා (වධක ස්ථානයට) ගෙන යති.

257. දැඩි බැඳුමින් බඳනා ඔවුනට මම මෙසේ කිමි. ‘වහා මා රජහට දක්වව, මට රාජකායායෝ ඇතැ’ යි.

258. තෙ මං රථෙ ඤාඤා දසසංසිංසු පාපස්ස පාපපෙවිනො
දිස්වානා තං සංඤ්ඤාපෙසිං.¹ මෙඤ්ඤා වසමානං.
259. සො මං තස්ස ඛමාපෙසි මහාරජ්ජමද්වි මෙ
යොනං තමං දුළ්ඛිකා පබ්බතීං අනගාරියං.
260. නාමෙ දෙස්සං මහාරජ්ජං කාමභොගො න දෙස්සියො
සබ්බඤ්ඤානං පියං මයහං තස්මා රජ්ජං පරිච්ඡින්නී.

සොමනස්ස වරියං දුතියං.

3. අයොසර වරියං

261. පුනාපරං යද භොමී කාසිරාජස්ස අනුපජා
අයොසරමහි සංවච්ඤා නාමෙතාසි අයොසරො.
262. දුකඛන ජීවිතො උදො සම්මුලෙ පතීපොසිතො
අපජච පුත්ත පටිපජ්ජ කෙවලං වසුධං ඉමං.
263. සරඨකං සනිගමං සජනං වජ්ඣකා ඛන්තියං
අඤ්ඤාමසග්ගතොත්තාන ඉදං වචනමට්ඨමි.
264. යෙ කෙවි මහියා සත්තා භීතමුක්කඨමජ්ඣමා
නිරාරක්ඛා සකෙ ගෙහෙ වඩ්ඤ්ඤා සහ ඤාතිහි.²
265. ඉදං ලොකෙ උත්තරියං සම්මුලෙ මම පොසනං
අයොසරමහි සංවච්ඤා අප්පහෙ'වන්තසුරියෙ.
266. පුතීකුණපසමපුණ්ණං,³ මුච්ඡිකා මාතු කුප්පිතො
තතො සොරතරෙ දුකඛ පුන පකඛිතො අයොසරෙ
267. යදිහං තාදිසං පත්වා දුකං පරමපුරුෂං
රජ්ජසු යදි රඤ්ජාමී⁴ පාපානං උත්තමො සියා⁵

1. සඤ්ඤාපෙසිං-සිමු-PTS

2. ඤාතිහි-PTS කසරී

3. සම්පුණ්ණො-සිමු

4. රජ්ජාමි-ප

5. සියං-PTS, කසරී

258. ඔහු පව්වු වූ, පව්වු තවුසා සෙවුනා වූ රජුට මා දක්වාලුහ. ඔහු දැක (ඔහුගේ කුට්තාපස භාවය) හඟවාලීම්. එ රජු මාගේ වසඟයට ද පැමිණවීම්.

259. එහි දී එ රජ මා ක්ෂමා කරවීය. මට මහත් වූ රාජ්‍යය දින. ඒ මම මොහුරු බිඳහැර අනගාරිය වූ තවුස් පැවිද්දෙන් පැවිදි වීම්.

260. මට මහාරාජ්‍යය අප්‍රිය නො වෙයි. පක්‍ෂාකාම පරිභොගය අප්‍රිය නො වෙයි. මට සභිඤ්ඤානුය ප්‍රිය වෙයි. එහෙයින් රාජ්‍යය පරිත්‍යාග කෙළෙමි යි.

දෙ වැනි සොමනස වරියා යි.

3. අයොසර වරියාව

261. නැවත අනෙකුදු වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම කාසි රජුට පුත්‍ර වූයෙමි ද, එකල්හි (මහත් වූ) අයොමය ගෘහයෙක්හි වැඩුණෙමි නමින් 'අයොසර' නම් වීම්.

262-263. සමාධියෙහි වඩන ලද්දෙමි දුකසේ දිව් ලද්දේ ය. පුත්‍රය, අද මැ රට සහිත වූ නියමිගම් සහිත වූ ජනයා සහිත වූ මේ සියලු පෘථිවිය පිළිගනුව. මම පියරජු වැඳ ඇඳිලි බැඳ ගෙන මෙ වදන් කීම්:

264. පෘථිවියෙහි භීෂොත්කෘෂ්ටමධ්‍යම වූ යම් සත්ත්ව කෙනෙක් වෙත් ද ඔහු ඥාතීන් සමග අරක් නැති වැ වැඩෙත්.

265. සමබ්බයෙහි මාගේ මේ වැඩීම මෙලොවැ අසදාඥකාරණයක් විය. සඳ හිරු දෙදෙනා ගේ ආලෝක රහිත වූ අයොමය ගෘහයෙහි වැඩිණිමි.

266. පුත්‍රිකුණපයෙන් පිරුණු මවුකුසින් මිදී නැවත එ මවුකුසැ විසීමට වඩා ඉතා දරුණු දුක් ඇති අයොමයගෘහයෙහි බහාලන ලද්දෙමි.

267. ඉදින් මම එබදු වූ අනිශ්චිත් දරුණු දුකට පැමිණ රාජ්‍යයෙහි ඇලෙමි නම් ලාමක පුරුෂයන් අතුරෙහි උතුම් වෙමි.

271. උක්කණ්ඨිනොමහි කායෙන රජෙනමහි අනත්තො
නිබ්බුතිං පරියෙසිසං යත් මච්චු න මද්දියෙ
272. එවාහං චිත්තයිත්තාන වීරවත්තං මහාජනං
නාගොව ඛන්ධනං ඡෙත්වා පාවිසිං¹ කාන්තනං වනං.
273. මාතා පිතා න මෙ දෙසසා නපි මෙ දෙසසං මහායසං
සබ්බඤ්ඤාතං පියං මයහං තස්මා රජුං පරිවචරීනති
අයොසර වරියං තතියං.

4. හිස වරියං.

274. පුතා පරං යද් හොමී කාසීනං පුරවරුත්තමෙ
හගිනී භාතරො සක්ක නිබ්බත්තා සොක්ඛියෙ කුලෙ
275. එතෙසං පුබ්බජො ආසිං ගිරි සුක්කමුපාගතො
හවං දිස්වාන භයතො නෙකක්කම්මාහිරතො අහං.
276. මාතා පිතුහි පහිතා² සභායා එකමානසා
කාමෙහි මං නිමනෙත්තති කුලවංසං ධරෙහිති
277. යං තෙසං වචනං වුත්තං ගිහී ධම්මෙ සුඛාවහං
තත්තෙ අහොසි කසීනං තත්තඵාලසමං³ වීය
278. තෙ මං තද් උක්ඛිපන්තං පුඤ්ඤ පඤ්ඤං මම
කිං කුං පඤ්ඤසී? සමම! යදිකාමෙ න භුංඤ්ඤ
279. තෙසාහං එවමච්චං අත්තකාමො⁴ හිතෙසිතං
නාහං පඤ්ඤාමී ගිහිභාවං නෙකක්කම්මාහිරතො අහං.
280. තෙ මයහං වචනං සුඤ්ඤා පිතු මාතු ව සාවයුං⁵
මාතා පිතා එවමාහු සබ්බපි⁶ පබ්බජාම හො
281. උහො මාතා පිතා මයහං හගිනී ව⁷ සක්ක භාතරො
අමිතං ධනං ඡබ්බසිත්තා පාවිසිමා⁸ මහාවනත්ති

හිස වරියං වතුත්තං.

1. පාවිසි-PTS,

2. පහිතො-සිමු

3. තත්තඵාල-සිමු-සත්තත්ත-මඡසං.

4. අත්ථකාම හිතෙසිතං -සිමු

5. සාවෙයසු-නා-සාවෙසු-මඡසං.

6. සබ්බෙව-සිමු-ප,

7. හඤ්ඤ-සිමු

8. පාවිසි-නා-PTS,

271. මේ ගරිරය හෙතු කොට ගෙන උකටලී වෙමි. රාජ්‍යයෙහු ප්‍රයාජන නැත්තෙමි වෙමි. යම් තැනෙකැ සිටි මා මාර තෙමේ නො මඩනේ ද එ නිවන සොයන්නෙමි.

272. මම මෙසේ සිතා (මුළුපියන් ප්‍රමුඛ) මහජනයා හඬන කල්හි බැලුම් සිදු ඇත් රජකිහු සෙයින් මහවනයට පිවිසියෙමි.

273. මුළුපිය දෙදෙන මට අප්‍රිය නො වෙති. මහත් වූ යශස් මට නො ද අප්‍රිය වෙයි. මට සඵඤ්ඤාය ප්‍රිය වෙයි. එහෙයින් රාජ්‍යය හළිමි.

කුන්චුනි අයොසර චරියාව යි.

4. භිස වරියාව

274. නැවත අනෙකුදු චරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම කසිරට (බරණැස් නම්) අගනුවර (මහාකඤ්ඤින නම් කුමාර) වීම් ද එකල්හි නැහැණිය යැ සත් සොහොයුරු යැ යන ඇපි (මන්ත්‍ර හදාරන) සොක්කිය නම් කුලයෙහි උපන්නෙමි වුමහ.

275. මොවුනතුරින් මම දොවු වූයෙමි ශුක්ල සංඛ්‍යාත වූ පච්ඡාසන හිරියට පැමිණියෙමි භවය භය හෙයින් දෑක නෛෂ්ක්‍රමයෙහි ඇලුනෙමි.

276. මව්පියන් විසින් මෙහෙයන ලද (පෙර මා හා) ඒක අදහස් ඇති යහළුවෝ 'කුලවංශය ධරව' යි කාමයෙන් මා නිමන්ත්‍රණය කළහ.

277. චූළුන් විසින් ගිහි බැව්හි සුව එළවන යම් වදනෙක් කියන ලද ද ඒ මට රත් කළ සිවැල්ක් බදු වී.

278. එකල්හි ඔහු 'යහළුව, ඉදින් කාමයන් පරිභෝග නො කරවු නම් තෙපි කුලේ ප්‍රාඥ්‍යා කරවු දැයි මාගේ ප්‍රාඥ්‍යාව (කාමයන්) ප්‍රතික්ෂෙප කරන මා චිවාළහ.

279. මට හිත කැමැති ඔවුනට තමහට වැඩ කැමැති මම මෙසේ කීමි. 'මම ගිහි බව නො පතමි. මම නෛෂ්ක්‍රමයෙහි ඇලුණෙමි'යි.

280. ඔහු ම බස් අසා මුළුපියනට ද ඇස්වූහ. මුළුපිය දෙදෙන මෙසේ කීහ. භවන්ති, 'ඇපි සියල්ලමෝ පැළිඳි වමහ' යි.

281. මාගේ මා පිය දෙදෙන යැ නැහැණියෝ යැ සත් සොහොයුරෝ යැ යන ඇපි අප්‍රමාණ වූ ධනය හැරපියා මහ වනයට පිවිසියමහ යි.

සතරවැනි භිසවරියාවයි.

5. සෞණපණ්ඩිත වරියං

282. පුනාපරං යද හොමී නගරෙ බුහුවඩ්ඪිනෙ
තස්ස කුලට්ඨෙර සෙට්ඨෙ ඔහාසාලෙ අජායහං.¹
283. තද්ධි ලොකං දිස්වාන අනිභුතං.² තමොක්ඛං.³
විතතං භවතො පනිකුට්ඨි තුත්තවෙගහනං විය
284. දිස්වාන විචිධං පාපං ඵලං විතෙසහං තද
කද්දුහං ගෙහා නිකකමම පටිසිසාමි කානනං.
285. තද්ධි මං නිමිනභිංසු.⁴ කාමහොගෙහි කුතයො
තෙසමපි ඡන්දමාවිකම්. මානිමනෙතථ තෙහි මං.⁵
286. යොමෙ කණ්ට්ඨකො භාතා නන්දොනාමාසි පණ්ඩිතො
සොපි මං අනුසිකකතො පබ්බජ්ජං සමරොච්ඡි
287. අහං සොණො ච නන්දො ච උහො මාතා පිතා මම
තද්ධි හොගෙ ජබ්බිකා පාවිසිමා.⁶ මහාවනනභි.

සෞණපණ්ඩිත වරියං පඤ්චමං.

නෙකකමමසාරමිතා නිට්ඨිතා.

1. අජායිතං-මජ්ඣං.
2. අනිභුතං-මජ්ඣං.
3. තමොක්ඛං-සිලි ප

4. නිමිත්තෙසු-සිලි
5. තෙහිමං-මු-තෙහි මම-මජ්ඣං.
6. පාවිසිමං-මු

5. සොණපණ්ඩිත වරියාව

282. නැවත අනෙක් වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම් 'බ්‍රහ්ම-වඩ්ඪන' නම් නගරයෙහි උපනිමි ද එකල්හි මම් එහි ශ්‍රේෂ්ඨ වූ අග්‍ර වූ මහාසාර කුලයෙකු උපනිමි.

283. එකල්හි දු (පැනැස නැතියෙන්) අඳ වූ අවිදු අඳුරු වතළ ලොව දෑක තෝමරයෙන් පෙළන ලද සෙයින් සිත හවයෙන් හැකිලෙයි.

284. එකල්හි මම් නොයෙක් පව්කම් දෑක මෙසේ සිතීමි. 'කිකලෙකු මම් ගිහිගෙන් නික්මැ වල්වදීම ද' යි.

285. එකල්හි දු (මාගේ) නෑයෝ කාමභෝගයෙන් මා නිමන්ත්‍රණය කළහ. 'ඒ කාමයෙන් නහමක් මා නිමන්ත්‍රණය කරව' යි ඔවුනට දු (මාගේ) ඡන්දය කීමි.

286. මට පණ්ඩිත වූ 'නඤ' නම් යම් කනිටු බෑයෙක් වී නම් හෙ ද මා අනුව හික්මෙමින් පැවිද්ද රිසි වී.

287. මම ද සොණ ද නඤ ද මාගේ මාපිය දෙදෙන ද යන ඇපි එකල්හි දු භොගයන් හැරපියා මහවනයට පිවිසියම්හ' යි.

පස්වැනි සොණපණ්ඩිත වරියා යි.

නෛෂ්ක්‍රමය පාරමිතා නිමි.

අධිවයාන පාරමිතා

6. තෙමිය පණ්ඩිත වරියං

288. පුතා පරං යදු හොමී කාසිරාජස්ස අනුජො
මුගපකෙකාති නාමෙන තෙමියොති වදන්ති මං.
289. සොළඤ්ඤී සහස්සානං න විජ්ජති පුමො තද්¹
අනොරක්කානං අවචයෙන නිබ්බන්තො අහමෙකකො.
290. කි වජා ලද්ධං පියං දුක්ඛං අභිජානං ජුතින්ද්රං
සෙනවජ්ජනං ධාරයිත්වාන සයනෙ පොසෙති මං පිතා.
291. නිඤ්ජයමානො සයනවරෙ පඤ්ඤාකිත්තානං තද
අද්දසං පණ්ඩරං ඡන්තං යෙනාහං නිරයං ගතො.
292. සහද්දිට්ඨස්ස මෙ ඡන්තං කාසො උප්පජ්ජි හෙරවො
විත්තිවජයං සමාපන්නො කදුහං² ඉමං මුඤ්ඤිස්සං³.
293. පුබ්බසාලොහිතා මඤ්ඤං දෙවතා අසුකාමිනි
සාමං දිස්වාන දුක්ඛිතං තිස්ස ඨානෙස්ස යොජ්ඣි.
294. මාපණ්ඩිට්ඨං⁴ විභාය බාලමනො භව සබ්බපාණිනං⁵
සබ්බො ජනො ඔව්භායතු⁶ එළං තථ අපොකා⁷ භවිස්සති.
295. එවං චුත්තාය හං තස්සා ඉදං වචනමබ්බවිං⁸
කරොමි තෙ නං වචනං යං කුං⁹ භණ්ඨි දෙවතෙ
අසුකාමාසි මෙ අමම! භික්කාමාසි දෙවතෙ!.
296. තස්සාහං වචනං දුක්ඛා සාගරෙව එලං ලභිං
හට්ඨො සංවිග්ගමානායො තයො අබ්බෙහ අධිට්ඨතිං.

1. සද-සිමු-

2. කපාහං-සි-මු-ප

3. මුච්චිස්සං-මජ්ඣං.

4. මා පණ්ඩිට්ඨං-සිමු-ප

5. බහුමනං සජ්ජාණං-කසුරි

6. ඔජ්ජායතු-සිමු-

7. එවං අපොකා - කසුරි

8. මබ්බවි-නා - කසුරි

9. යං මං - කසුරි

4. අධිෂ්ඨාන පාරමිතාව

6. තෙමිය පණ්ඩිත වරියාව

288. නැවත අනෙකුදු වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම් කසිරජහට පුත්‍ර වීම් ද එකල්හි මට නමින් 'තෙමිය' යයි ද (වුත හෙයින්) 'මුගපකක' යයි ද (මව්පිය ආදිහු) කියති.

289. එකල්හි (ඇතොවුර) සොළොස් දහසක් ස්ත්‍රීනට පුත්‍රයෙක් නො ලැබෙයි. නොයෙක් දවරය (බොහෝ කල්) ඇවෑමෙන් එක් මැ මම් උපනිමි.

290. (බොහෝ කල් පතාසිට) දුකසේ ලත් ජාතිසමානන වූ කාය-දෘතියෙන් හා ඥානදෘතියෙන් හා සන්තෝස වූ ප්‍රිය පුත්‍ර වූ මා ම-පිය වූ කසිරජ සේසත් නභා සිරියහන් හි හොවා පොෂණය කෙරෙයි.

291. එකල්හි මේ උතුම් වූ සිරියහන්හි නිද පිබිද එයින් පෙර තෙවැනි අත්බැවැ මම යම් සේසතක් කරණ කොට ගෙන තීරයට ගියෙමි ද, ඒ සේසත දිටිමි.

292. ඒ සේසත දුටු මට දක්නා හා මැ බිය එළවන ත්‍රාසයෙක් උපන. කි සෙයින් මම මේ රජය හැරියෙමි දැ' යි විචාරණයට පැමිණියෙමි.

293. මට පෙර අත්බැවෙක සහලේ (මැණි) වූ වැඩ කැමැති සේසතැ වෙසෙන දෙව් දුවක් වූ ද, ඕ තොමෝ (වෛතසික දුකින්) දුප්පත් වූ මා දැක තුන් කරුණෙක්හි යෙද වූ යැ.

294. පණ්ඩිත බව නහමක් පාළ කරව. සියලු සත්ත්වයන් විසින් 'බාලයෙකැ'යි දන්නා ලද්දෙහි වෙව්, (ඇතුළත පිටත) සියලු ජන තෙමේ (මු බැහැර ලිඬි) අවඤ කෙරේවා, මෙසේ කල්හි තොපට වැඩෙක් වන්නේ ය.

295. මෙසේ කී එ දෙව්දුවට මම මේ වදන් කිමි, දෙවිය, තෝ යම් බසක් කියෙහි නම්, තීගේ එ වචනය කෙරෙමි. මැණියනි, දෙවිය (තෙපි) මට වැඩ කැමැතියව, සුව කැමතියව.

296. මම් ඇගේ බස් අසා සාගරයෙහි ගැලෙන්නක්හු ගොඩබිමක් සෙයින් ප්‍රතිඥාලද්මි. සතුටු වූයෙමි සංවේගයට පැමිණි සිත් ඇතියෙමි තුන් අභ ඉටා ගනිමි.

297. මුගො අනොධිං බධිරො පනෙඛා ගති විචජ්ජතො
එතෙ අංඛන අධිවංශය වසානං සොළසං¹ වසිං.
298. තතො මෙ හත්ථාදෙ ව පීඨං² සොතඤ්ච මද්දිය
අනුනතං මෙ පසසිකා කාලකංභිති නිඤ්සුං³
299. තතො ජානපද්ද⁴ සබ්බෙ සෙනාපති ඥරොහිතා
සබ්බෙ එකමනා හුකා ජඩ්ඛිතං අනුමොදිසුං⁵.
300. සොහං තෙසං මතිං සුකා හට්ඨො සංවිග්ගමානසො
යසස්සාය තපො විශේණා සොමෙ අත්ථො සමිජ්ඣප්පි.
301. නහාපෙකා⁶ අනුඤ්චිකා වෙදෙකා රාජවේදනං
ජනෙන අභිසිඤ්ඤිකා⁷ කාරෙසුං ඥරං පදකඛිණං.
302. සක්කාහං ධාරෙකාන උග්ගතෙ රවිමණ්ඩලෙ
රථෙන මං නිහරිකා සාරථී වනමුපාගමී.
303. එකොකාසෙ රථං කකා සජ්ජස්සං⁹ හත්ථමුඤ්ඤිතො¹⁰
සාරථී ඛණ්ඩිකාසු නිබාතුං පට්ඨවියා¹¹ මම¹².
304. අධිඤ්චිතමධිවංශානං තජ්ජතො¹³ විවිධකරණා
නාභිඤ්ඤිකා¹⁴ වතමධිවංශානං බොධියා යෙව කාරණං.
305. මානා පිතා න මෙ දෙස්සා අත්තා මෙ න ව¹⁵ දෙස්සියො
සබ්බඤ්ඤානං පියං මය්හං තස්මා වතමධිවංශිං.
306. එතෙ අඛෙග අධිවංශය වසානං සොළසං¹⁶ වසිං¹⁷
අධිවංශානෙන සමො නත්ථි එසා මෙ අධිවංශානපාරමිති.

තෙමිය¹⁸ වරියං ජට්ඨමං.

අධිවංශානපාරමිතා නිවසිතා.

1. වස්සානි සොළසං-කත්ථි
2. වස්සානි සොළසං-සිච්චි-
3. පීඨං-මජ්ඣං.
4. නිද්දිසුං-මු-නා- නිද්දිසුං-මජ්ඣං.
5. ජානපදං-සිච්චි
6. අනුමොදිසුං-මජ්ඣං.
7. නාහපෙත්ථා-මජ්ඣං.
8. අභිසිඤ්ඤිකා-කත්ථි
9. ඥරං-මජ්ඣං.
10. සජ්ජස්සං-මජ්ඣං.
11. චුරිච්ඡා-මජ්ඣං.

11. පට්ඨවියං-සිච්චි-
12. මම-මජ්ඣං.
13. තජ්ජතො-සිච්චි-
14. නභිඤ්ඤිකා-කත්ථි
15. නභිඤ්ඤිකා මධිවංශානං-නා-
16. අත්තානලෙච්ඡා-නා-කත්ථි
17. සොළසං-කත්ථි
18. ඉමං-නාට්ඨං මරමමපොත්ථකෙසු නත්ථි
19. තෙමිය පණ්ඩිත වරියං-සිච්චි-

297. (නොදොළ වැ) ගොළු වීම්. (නො බිහිරි වැ) බිහිරි වීම්. (නො පිළු වැ) හළ ගමන් ඇති පිළු වීම්. තෙල තුන් අභ ඉටුගෙන සොළොස් හවුරුද්දක් විසිමි.

298. ඉක්බිති මාගේ අත්පා ද දිව ද කන ද මැඩ (විමසා) මාගේ අවිකල බව දැක මේ තෙම කාලකණ්ණියෙකැ යි නිගා කළහ.

299. අනතුරු වැ සියලු දැව වැසියෝ ද සෙනෙවි පෙරෙවි ජනයෝ ද යන සියල්ලෝ එක්සිත් වැ මා බැහැර කිරීම අනුමෝදන් වූහ.

300. එ මම ඔවුන්ගේ අධිප්‍රාය අසා සතුටු වූයෙමි සංවෙගයට පැමිණි සිත් ඇති වීමි. යම් කරුණක් සඳහා (මුග්‍භාවාදි චූත සංඛ්‍යාත) තපස පිරුයෙමි ද මාගේ එ අභිය සමෘද්ධ වී.

301. ගඳ දියෙන් මා නහවා විලෙවුන් ගල්වා රජවොටුනු හිය පළඳවා රාජාභිෂෙකයෙන් අභිෂෙක කොට සේසතීන් යුක්ත කොට නුවර පැදකුණු කරවූහ.

302. සතියක් මුළුල්ලෙහි සේසත් දරා රිවිමඩුලු උදවු ඇසිල්ලෙහි රියැදුරු තෙමේ රියෙකින් මා බැහැර කොට මහවනයට එළැඹියේ ය.

303. යෙදු අසුන් ඇති රිය එක්පසෙකැ නවතා අතින් (මා) මුදු ලු රියැදුරු තෙම පාටීවියෙහි (මා) වළලන්තට වළක් කනී.

304. විවිධ වූ කාරණයෙන් තර්ජනය කරනු ලබනුයෙමි සමයක් සමෙබ්බසිය මැ කරුණු කොට ඉටාගත් අධිෂ්ඨාන සංඛ්‍යාත චූතාධිෂ්ඨානය නො බිත්තේ.

305. මට මවුපිය දෙදෙන දෙමණ නො වෙති. මට ආත්මය අප්‍රිය වූයේ නො ද වෙයි. යම් හෙයකින් මට සච්ඤාඤානය ප්‍රිය වී ද එහෙයින් චූතාධිෂ්ඨානය කෙළෙමි.

306. තෙල මුග්‍භාවාදි අඛ්‍යාන් ඉටාගෙන සොළොස් වසක් විසිමි. අධිෂ්ඨානයෙන් මා හා සම වූයක් නැති. තෙල මාගේ අධිෂ්ඨාන පාරමිතාව යි.

සවැනි වූ තෙමිය පණ්ඩිත වරියා යි.

අධිෂ්ඨාන පාරමිතා නිමි.

5. සච්ච පාරමිතා

7. කපිරාජ වරියං.

307. යද අහං කපි ආසිං නදී කුලෙ දරිසයෙ
පිළිනො සුංසුමාරෙන¹ ගමනං නලභාමිහං²
308. යමෙතාකාසෙ අහං යජ්ඣා ඔරු³ පාරං පතාමහං
තත්ථිඤ්ඤි සතතු⁴ වධකො කුමභිලො ලුද්දු⁵ දසසනො.
309. සොමං අසංසි⁶ එහිති අහමෙමිති⁷ හං චද්දිං⁸
තස්ස මත්තමකකමම පරකුලෙ පතිට්ඨහිං.
310. න තස්ස අලිකං භණ්ඩං යථා වාවං අකාසහං
සච්චන මෙ සමො නත්ති එසා මෙ සච්ච පාරමිති.

කපිරාජ වරියං සත්තමං.

8. සච්ච තාපස වරියං.

311. පුතා පරං යද හොමි තාපසො සච්චසච්චයො
සච්චන ලොකං පාලෙසිං⁹ සමග්ගං ජනමිකාසහන්ති.

සච්ච පණ්ඩිත වරියං අට්ඨමං.

9. වට්ටපොතක වරියං.

312. පුතාපරං යද හොමි මගධෙ වට්ට පොතකො
අජාතපකෙකා තරුණො මංසපෙසි කුලාවකෙ.
313. මුඛතුණ්ඩකෙ¹⁰ නාහරිත්වා මාතා පොසයති මමං
තස්සා එසස්සන ජීවාමි නත්ති මෙ කාසිකං බලං.

-
1. සුසුමාරෙන-මජ්ඣං
 2. ලහං මහං-සිවු
 3. ඔරා-මජ්ඣං
 4. සත්ථු-නා-
 5. රුද්ද-නා-කත්ථි

6. ආසංසි-සිවු
7. අහංපෙමිති-මජ්ඣං
8. චද්දි-නා-කත්ථි
9. පාලෙසි-සිවු
10. තුණ්ඩකාහරිත්වා-සුමු-ථස

5. සත්‍ය පාරමිතා

7. කපිරාජ වරියාව

307. යම් කලෙකැ මම් කපිරාජ වැ උපනිමි ද එකල්හි ගංතෙරෙකැ පිහිටි ගල්ගුහායෙකැ වාසය කෙළෙමි කිඹුලකු විසින් පිඬින වූයෙමි මම ඔබ්නොබ ගමන නො ලද්මි.

308. මම් යම් පෙදෙසෙක් (ගඟ මැද පිටිපහණෙක්) හි සිට මෙ තෙරින් එතෙරට පනිමිද ඒ පිටිගල්හි සතුරු වූ වධක වූ රෝද දර්ශන ඇති කිඹුලෙක් හුන්නේ ය.

309. හෙතෙම 'එව'යි මට කී යැ. මම් 'එම්' යි ඔහුට කීයෙමි. (මම්) ඔහුගේ හිස ඇත්ම එතෙර ඉටුරෙහි පිහිටියෙමි.

310. ඔහුට (මව්සින්) බොරු නොකියන ලද. මම් වචනය පරිදි කෙළෙමි. සබවසින් මා හා සමයෙක් නැති. මේ මාගේ සත්‍යපාරමිතා යි.

සත්වැනි කපිරාජවරියාව යි.

8. සත්‍යතාපස වරියාව

311. තවද අනෙක් වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම් සත්‍ය නම් වූ තාපස වීම් ද එකල්හි මම් සත්‍යයෙන් ලොවැ පාලනය කෙළෙමි. ජනයා සමඟි කෙළෙමි.

අටවැනි සත්‍යතාපස වරියාව යි.

9. වට්ටපොතක වරියාව

312. නැවත අනෙක් වරියාවක් කියමි. යම් කලෙකැ මම් මගධ රටැ නූපන් පියාපත් ඇති තරුණ මාංශපෙශියක් වූ වට්ටපොච්ච වැ කසල්ලෙහි විසිම ද (එකල්හි)

313. මව් මුවකුඩින් අහර ගෙනවුත් මා පොෂණය කෙරෙයි. ඇගේ පහසින් (උණුසුම් වැ) දිවි රක්මි. මට කායිකබලයෙක් නැති.

314. සංවච්ඡරෙ ගිමනසමයෙ දවඩාහො¹ පදිසනි
උපගච්ඡති අමනාකං පාවකො කණ්ඩවත්තනී.
315. ධූම ධූමං ජනිතෙවං² සඤ්ජනො මහාසිඛි
අනුපුට්ඨෙන ක්කාපෙනො දංඝි මම මුපාගමි.
316. අඝ්ඛිවෙගගයා හීතා තසිතා මාතා පිතා මම
කුලාවකෙ මං ඡංඛිඤ්ඤා අත්තානං පරිමොවසු.
317. පාදෙ පකෙඛි පජහාමි නත්ති මෙ කාසිකං බලං
සො, හං අගතිනො තත්ථ එවං විතෙතසහං තද.
318. යෙසාහං උපධාවෙය්‍යං හීතො තමිතවෙධිතො
තෙමං ඕභාය පකඛන්තා කථං මෙ අජජ කාතවෙ.
319. අත්ති ලොකෙ සීලගුණො සච්චං සොවෙය්‍ය නුද්දයා
තෙන සච්චෙන කාහාමි සච්චකිරියමුත්තමං.
320. ආචජ්ජන්තා ධම්ම බලං සරිත්තා පුබ්බකෙ ජිනෙ
සච්චබලමවසසාය සච්ච කිරිය මකාසහං.
321. සන්තී පකඛා අපනනා සන්තී පාද අවඤ්ඤානා³
මාතා පිතා ච නිකඛන්තා ජාතවෙද පටිකකම.
322. සහ සච්ච කතං මයහං මහා පජජලිතො සිඛි
චජ්ජසි සොළස කරිසානි උදකම්පන්තා⁴ යථා සිඛි
සච්චෙන මෙ සමො නත්ති එසා මෙ සච්චපාරමිති.

වට්ඨපොතක⁵ වරියං නවමං.

10. මච්ඡරාජ වරියං.

323. පුනාපරං යද හොමි මච්ඡරාජා මහාසරං
උණෙහ සුරියසන්නාපෙ සරෙ උදකං බීයථ⁶.
324. තතො කාකා ච ගිරිකා ච බකා⁷ කුළල සෙනකා
භකඛයන්ති දිවා රත්ති මච්ඡ උපනිසිදිය.

1. වන්දහො-මජ්ඣ-දවඩාහො-නා

2. ධූම ධූමං ඉති එවං-මජ්ඣ.

3. අවඤ්ජනා-සිමු-කසථි.

4. උදකම්පන්තා-නා

5. වට්ඨකරාජ වරියං-ප

6. බීයාථ-මජ්ඣ-බීයෙථ-සිමු.

7. කංකා-මජ්ඣ.

314. හවුරුදු පතා ගිම් කල්හි දැවගිනි ඇවිළෙයි. (අශුඛයන් ශුඛ කරන බැවින්) පාවක නම් වූ (ගිය මහ හළ කරන බැවින්) කණ්ඩවත්තනි නම් වූ ගින්න අප කරා එළැඹෙයි.

315. මෙසෙයින් මහසිළු ඇති ගින්න 'ධම ධම' අනුකරණ උපදවා හඬ නඟමින් අනුක්‍රමයෙන් දවමින් ලා කරා එළැඹියේ යැ.

316. මාගේ මවුපිය දෙදෙන වේගයෙන් එන ගින්නට බියෙන් බිය-පත් වූ තැනිගත්කාහු කැඳුල්ලෙහි මා හැරපියා තමා මුද්‍රා ගත්හ.

317. මම පාද පක්ෂයන් ගමනට හළිමි (සැදිමි) මට කායිකබලයෙක් නැති. එකල ඒ මම ගමනබල නැතියෙමි එහිදී මෙසේ සිතීමි.

318. මම (මරණින්) බියපත් වූයෙමි තැනි ගන්නා ලද්දෙමි වෙවුළු-නුයෙමි යම් කෙනකුත් කරා දිව ගියෙමි නම් ඒ මාපිය දෙදෙන මා හැර පියා පැන ගියහ. අද මා කෙසේ කළ යුතුද!

319. ලොකයෙහි ශීලගුණය ඇත. සත්‍යය ඇත. ශුචි භාවය ඇත. දයාව ඇති. ඒ සත්‍යයෙන් උතුම් වූ සත්‍යක්‍රියාව කරන්නෙමි.

320. මම අතීතයෙහි වූ බුදුවරුන් සිහි කොට (ශීලාදී) ධර්මබලය ආවර්ජනා කොට සත්‍යබලය අරබයා සත්‍යක්‍රියා කෙළෙමි.

321. මට පියාඹනු නොහැකි පියාපත් ඇත. පියනහනු නොහැකි පාද ඇති මවුපිය දෙදෙන ද පලාගියහ. අග්නිය නවතුව.

322. මා සත්‍යක්‍රියා කළ කල්හි (සත්‍යක්‍රියාව) සමග මහත් වූ ඇවිළුගත් ගින්න ජලයට පැමිණ සෙයින් සොළොස්කිරියක් පමණ තැන් හැරපිය. සත්‍යයෙන් මා හා සමයෙක් නැති. මේ මා ගේ සත්‍යපාරමිතාව යි.

නවවැනි වට්ටපොතක වරියා යි.

10. මත්ස්‍යරාජ වරියාව

323. නැවත අත් වරියාවක් කියමි. යම් කලෙකැ (කොසොල් රට) මහවිලෙක්හි මස් රජ වූ උපනිමි ද, එකල්හි ගිම් කලා හිරු රැසින් එ දිල්හි දිය සිඳිගියේ යැ.

324. එකල්හි කඳුටුවෝ ද ගිජුලිහිණු ද කොක්කු ද කබරුස්සන් හා උකුස්සෝ ද දවඳ දෙක්හි කලල් ලෙකයෙහි හිඳ මසුන් කති.

325. එවං විනොසහං තත් සහ ඤාතිහි පිළිනො
කෙන නුඛො උපායෙන ඤාති දුක්ඛා පමොචයෙ.
326. විචිත්තයිත්වා ධම්මෙත්ථ සච්චං අද්දස පසසං
සච්ච ධත්වා පමොචෙසිං ඤාතිනං තං අතික්ඛයං.
327. අනුසාරිත්වා සඤ්චිං¹ පරමත්ථං විචිත්තං
අකාසිං සච්චකිරිං යං ලොකෙ දුච්චසසාතං.
328. යතො සරාමී අනුනානං යතො පතොසමී විඤ්ඤාතං
නාහිජානාමී සඤ්චිව එකපාණං විභිංසිතං²
එතෙන සච්චවජ්ජන පඤ්ඤානො අභිවසාතු.
329. අභික්ඛනස පඤ්ඤන නිධං කාකසස නාසය
කාකං සොකාය රුජ්ඣෙති³ මච්චෙ සොකා පමොචය.
330. සහකතෙ සච්චවරෙ පඤ්ඤනො⁴ වාහිඤ්ජය
එලං නිත්තඤ්ඤා පුරෙතො ධම්මෙන අභිවසාථ.
331. එවරුපං සච්චවරං කත්වා උරියලුක්ඛමං
වසාපෙසිං මහා මෙසං⁵ සච්චතෙජ ඛලස්සිතො
සච්චන මෙ සමො නත්ථි එසා මෙ සච්චපාරමිති.

මච්චරාජ උරියං දසමං.

11. කණ්ණදීපායන වරියං

332. පුනාපරං යද හොමී කණ්ණදීපායනො ඉසී
පරො පඤ්ඤාසවසානි අනභිරතො වරිං⁶ අහං.
333. න කොචි එතං ජානාති අනභිරතිමන් මම
අහං⁷ කසාචි නාචිකඛිං අරති මෙ වරති⁸ මානසෙ.
334. සමුත්ථවාරි මණ්ඩබ්බො⁹ සභායො මෙ මහාඉසී
පුබ්බකම්ම සමාදුතො දුලමාරොපණං ලභී.

1. සතං ධම්මං-මජ්ඣ.

2. එකපාණං පිහිංසිතං-නා-ච්ඡය.

එකපාණමපි හිංසිතං-සිමු-

3. රත්තෙති-මජ්ඣ.

4. වහිගජ්ජය-නා-අභිගජ්ජය-කත්ථි

5. වස්සාපෙසිමහං මෙසං-මජ්ඣ.

6. වරියං-කත්ථි-වරිං-නා-

7. අහමපි-කත්ථි-නා-

8. අරතිං-මෙරතිමානසං-කත්ථි-

අරතිං මෙරති මානසෙ-නා-

9. මණ්ඩබ්බො-කත්ථි

325. එ විල්හි නැයන් සමග පිඩින වූ මම මෙසේ සිතීමි. කවර උපායෙකින් ඥාතීන් දුකින් මුදුලම්දෝ හෝ'යි.

326. ධර්මයෙන් අනපේත වූ අර්ථය හෙවත් සත්‍යය සලකා (නැයනට) වහල් වූ සත්‍යත්‍රියාව දිටිමි. සත්‍යයෙහි පිහිටා නැයන්ගේ ඒ මහාවිනාශය මුදුලිමි.

327. සාධුන්ගේ ධර්මය සිහි කොට පරමාර්ථ වූ සත්‍යය සිතමින් ලොවැ යම් අවිනිසාවක් වේ ද එය ධූව යැ ශාඤ්ඤත යැ යි සිතමින් සත්‍යත්‍රියා කෙළෙමි.

328. යම් තැනක පටන් සාධකීය ආත්මභාවය සිහි කෙරෙමි ද යම් තැනෙක පටන් නුවණැති බවට පැමිණියෙමි ද (එතැන් පටන්) දැන දැන කිසි එක් සත්ත්වයකුදු භිංසාකරනු ලැබුවහු නො දර්මි. මේ සත්‍ය වචනය හෙතු කොට ගෙන මෙය වැසි වසිවා.

329. මෙය (වැසිවලා දෙවිය) වීදුලි නඟා වැසි වස්වව. කවුඩාගේ මත්ස්‍ය නිධානය නසව. කවුඩු කැල ශෛකයට රඳව මසුන් ශෛකයෙන් මුදුලව.

330. උතුම් වූ සත්‍යත්‍රියාව කළ කල්හි ඒ සත්‍යත්‍රියාව සමග මෙය ගර්ඤනා කොට වළගොඩ පුරමින් ඇසිල්ලෙකින් වැස්සේ යැ.

331. මෙබදු වූ උතුම් සත්‍යත්‍රියාව කොට උතුම් චිරය කොට සත්‍යානුභාව බලය ඇසුරු කෙළෙමි මහවැසි වස්වාපිමි. සත්‍යයෙන් මට සම වූයෙක් නැති. මේ මාගේ සත්‍යපාරමිතාව යි.

දසවැනි වූ මච්ඡරාජචරියා යි.

11. කණ්හදීපායන වරියාව

332. නැවත අනෙකක් කියමි. යම් කලෙක මම කණ්හදීපායන නම සාමි වීම ද එකල්හි මම සාධික වූ පනස්හවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි අධිකුල ධර්මයෙහි නො ඇලුණෙමි බබ්බරවස් විසිමි.

333. තෙල මාගේ අනභිරතී චිත්තය කිසි එකෙකුදු නො දනි. යම් හෙයකින් මම මාගේ සිත්හි අනභිරතිය ඇතැයි කිසිවක්හට නො කිමි ද එහෙයිනි.

334. මා ගේ යහළු වූ සමාන බබ්බරවස් ඇති මණ්ඩව්‍ය නම වූ මහා සාමි තෙම පූර්ව කර්මයෙකින් යුක්ත වූයේ හුලා හිදුවනු ලැබි.

335. තමහං උපට්ඨතිත්වා ආරොග්‍ය මනුපාපයි.¹
ආපුළ්ඤ්ඤාන ආගඤ්ඤං² යං මයහං සකමස්සමං.
336. සත්‍යායො බ්‍රාහ්මණො මයහං හරිං³ ආද්‍ය දුක්ඛකං
තයො ජනා සමාගහන්තො⁴ ආගඤ්ඤං පාහුනාගතං.
337. සමමොදමානො තෙති⁵ සහ නිසිනොනා සකමස්සමෙ
දුරකො වට්ටමනුක්ඛිපං ආසිවිසමකොපයි.
338. තතො සො වට්ටගතං මග්ගං අනේ⁶ සනොනා කුමාරකො
ආසිවිසස්ස හතේන උත්තලිඛං පරාමයි.
339. තස්ස ආමසනෙ කුද්ධො සප්පො ටිස බලස්සිතො
කුපිතො පරමකොපෙන අඩංසි⁷ දුරකං ඛණං.
340. සහ දවෙසා ආසිවිසෙන⁸ දුරකො පපති භූමියං
තෙනාහං දුක්ඛිකො ආසිං මම වාහසි තං දුක්ඛං.
341. ත්‍යාහං අස්සාස යිත්වාන දුක්ඛිතෙ සොකසලලිතෙ
පඨමං දකාසිං⁹ කිරියං අග්ගං සච්චං වරුත්තමං.
342. සත්තාහමෙවාහං පසන්නවිතොනා පුඤ්ඤාත්තො අවරිං බ්‍රහ්මචරියං
අපාරං යඤ්චරිතං මමයිදං වස්සානි පඤ්ඤාස සමාධිකානි.¹⁰
343. අකාමකො වාහි¹¹ අහං වරාමි එතෙන සචෙවන සුචත්ති හොතු
හතං විසං ජීවතු යඤ්ඤදහො.
344. සහසච්ච කතෙ මග්ගං විසචෙගෙන වෙධිතො
අබ්‍රුණිත්වාන චුට්ඨාසි ආරොග්‍යො වාසි මාණවො
සචෙවන මෙ සමො නත්ති එසා මෙ සච්චපාරමිති.

කණ්ණදීපායන වරියං එකාදසමං.

1. මනුපාපයි-නා-කත්ථි

2. ආගඤ්ඤි-නා-කත්ථි

3. හාරියං-කත්ථි-අරියං-මජ්ඣං

හරියමාදය-නා-

4. සමා-මජ්ඣං

5. තෙති-නා-

6. අත්තෙ සත්තො-නා-

7. අදසිං - නා-කත්ථි

8. අභිවිසෙන - නා-කත්ථි

9. අකාසි-මජ්ඣං

10. සමාධිකානි-නා-

11. අකාම කෙවාහං-මජ්ඣං

335. මම් ඔහුට උපසථාන කොට (හෙවත්) ඔහු කරා එළඹ තිරොග බවට පැමිණිවිම්. ඔහු පිළිවිස මාගේ යම් අසපුවෙක් වී ද ඒ සාක්ෂිය අසපුව කරා පැමිණියෙමි.

336. මාගේ යහළු වූ එ බමුණු තෙම භාර්යාව හා පුත්‍රයා හා රැගෙන තුන් දෙන එක් වැ ආගන්තුක වැ පැමිණියා වූ මා කරා එළඹියා-හු යැ.

337. ඔවුන් සමග සතුටු වෙමින් සිය අසපුවෙහි හුන්නෙමි. දරු තෙමේ පන්දු කෙළිමින් සර්පයකු කොප කෙළේ යැ.

338. ඉක්බිති ඒ කුමර තෙමේ පන්දුව ගිය මහ සොයනුයේ අතින් සර්පයාගේ හිස ස්පර්ශ කෙළේ යැ.

339. ඔහුගේ ස්පර්ශයෙනි ලා විෂබල ආසුරු කළ සර්ප තෙමේ අධික වූ කොපයෙන් කිපියේ දරුවා එ කෙණෙහි දෂට කෙළේ යැ.

340. සර්පයා විසින් දෂට කරන ලද්දේ දෂට කළ කාලය හා සමග දරු තෙමේ බිම වැටිණි. එ කරුණෙන් මම් දුකට පැමිණියෙමි. එ දුක (මා ගේ ශරීරයෙහි වූවක් මෙන්) මට පැමිණියේ යැ.

341. මම් දුකට පැමිණි ශොකශල්‍යයෙන් වීදිනාලද ඔවුන් අස්වසා පළමු කොට ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ඉතා උතුම් වූ සත්‍යක්‍රියාව කෙළෙමි.

342. මම් පහන්සින් ඇතියෙමි පිනින් අර්ථ ඇතියෙමි සත් දවසක් මුළුල්ලෙහි මැ බඹසර හසළෙමි. එයින් මතු මාගේ මේ යම් බඹසර සැරි-මෙක් අධිකයක් සහිත පනස් හවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි වී ද (මෙතෙක් කල්)

343. මම් නො කැමැති වැ මැ බඹසර හැසිරෙමි. මේ සත්‍යයෙන් (දරුවාට) සුව වේවා. යඤ්ඤදාන තෙමේ නැසුණු විෂ ඇති වැ ජීවත් වේවා.

344. මා විසින් සත්‍යක්‍රියාව කළ කල්හි ඒ සත්‍යක්‍රියාව සමග විෂ-වෙගයෙන් කම්පිත වූයේ (විසංඤ භාවයෙන්) පිබ්බි නැඟිසිටියේ ය. කුමාර තෙමේ ද අරොග විය. සත්‍යක්‍රියාවෙන් මාහා සමවූයෙක් නැති. තෙල මාගේ සත්‍යපාරමිතා යි.

එකොළොස් වැනි කණ්හදිපායන වරියා යි.

12. සුතසොම වරියං.

345. දුනාපරං යද හොමි සුතසොමො මහිපති
ගහිතො පොරියාදෙන බ්‍රාහ්මණෙ සඛාරං¹ හරි.
346. ඛනිජානං එකසතං ආවුණිකා කරතලෙ²
එතෙ සමප්පිලාපෙකා යකුකුකේ උපනයි³ මම.
347. අපුච්ඡි⁴ මං පොරියාදෙ කිනඛං ඉච්ඡි නිසසජං⁵
යථාමති තෙ කාහාමි යදි මෙ කං පුනෙහිසි.
348. තසා පටිසුණිකානං⁶ පණ්ණා ආගලෙනං මම
උපාගනඛා පුරං රමෙ රජං නියාදයි තද.
349. අනුසාරිකා සභිමං⁷ පුබ්බකං ජිනසෙවිතං
බ්‍රාහ්මණසා ධනං දකා පොට්ඨාදං උපාගමි.
350. නත්ති මෙ සංඝයො තත් සාතයිසසති⁸ වා නවා
සච්චවාචානුරසඛනො ජීවිතං චරිතු මුපාගමි
සච්චෙන මෙ සමො නත්ති එසා මෙ සච්ච පාරමිති

සුතසොම වරියං ද්වාදසමං.

සච්ච පාරමිතා නිට්ඨිතා.

1. සඛකාර-නා-කත්ථවි

2. කරතලෙ-කත්ථවි-කරත්තලෙ-මජ්ඣ.

3. උපනාමයි-කත්ථවි

4. ආපුච්ඡි-සිච්ච

5. නිස්සජ්ජ-මජ්ඣ.

6. පටිසුණිකවා-මජ්ඣ.

7. සතං ධම්මං-මජ්ඣ-නා-කත්ථවි

8. සාතයිස්සාමි - නා

12. සුකසාම වර්යාව

345. නැවත අනෙකක් කියමි: යම් කලෙක මම සුතසොම නම් මිහිපල් වූයෙමි ද එකල්හි පොරිසාදයා විසින් ගන්නා ලද්දෙමි නැදූ බ්‍රාහ්මණ කෙරෙහි (තමා හා) කළ ප්‍රතිඥාව සිහි කෙළෙමි.

346. එක්සියක් කැත් රජුන්ගේ අතුල්තලයන් අවුණා තුළුන් (අහර සිදිමෙන්) මලාතික කොට මා යාග කිරීම සඳහා පැමිණ වී යැ.

347. පොරිසාද තෙම 'කිමෙක් ද තෙපි (මා අතින්) මිදීම කැමැත්තවු ද'යි මා විචාළේ යැ ඉදින් තෙපි මා වෙත වටාලා එන්නවු නම් තොප ගේ කැමැත්ත පරිදි කරන්නෙමි' යි කී.

348. උදාසන මැ මාගේ පැමිණීම ඔහුට පිළින කොට සිත්කලු වූ ඉදිපත්නුවරට පැමිණි එකල්හි තුන්සියක් යොදුන් රාජ්‍යය (මව්පියන්ට) පාවාදිනිමි.

349. පුරාතන වූ බුද්ධාදීන් විසින් සෙවුනා ලද සත්‍යවචන සංඛ්‍යාත සඳර්මය සිහි කොට නැඟු මුත්මසයාහට ධනය දී පොර්සාදයා කරා පැමිණියෙමි.

350. ඒ පොරිසාදයා වෙත එළැඹීමෙහි ලා කිම මේ තෙම මා නසන්නේ දෝ හෝ, නො නසන්නේ දෝහෝයි සැකයෙක් නැති. සබ්බස රක්තෙමි දිවි පුදු පොරිසාදයා වෙත එළැඹියෙමි. සත්‍යවඳනයෙන් ම භා සම වියෙක් නැති. මේ මාගේ සත්‍යපරමාර්ථ පාරමිතා යි.

දෙළොස්වැනි සූතසොම වරියා යි.

සත්‍යපාරමිතා නිමි.

6. මෙතතා පාරමිතා

13. සුවණණසාම වරියං

351. සාමො යද වනෙ ආසිං සකෙකන අභිනිමිතො
පවනෙ සිහබ්‍යගෙසතිව මෙතතාය මුපනාමයිං.
352. සිහබ්‍යගෙසති දීපිති අවෙජ්ඨි මහි¹සෙති ව
පසද්දුමිගවරාහෙති පරිවාරෙක්කා වනෙ වසිං.
353. න මං කොච්චි උත්තසති, නපිහං භායාමි කසසචි,
මෙතතාබලෙත්‍රපත්ත²දො රමාමි පවනෙ තදුති.

සුවණණ සාම වරියං තෙරසමං.

14. එකරාජ වරියං

354. පුනාපරං යද හොමි එකරාජාති විසසුතො
පරමං සිලං අධිට්ඨාය² පසාසාමි මහාමහිං.
355. දසකුසලකම්මපපෙ වක්කාමි අනවසෙසතො
වතුහි සබ්බගවත්ථුහි සබ්බණ්ණාමි³ මහාජනං.
356. එවං මෙ අසමත්තසස ඉධලොකෙ පරත්ථ ව
දබ්බසෙතො උපාගන්තො අච්ඡිද්දන්තො පුරං මම.⁴
357. රාජ්‍යපථිවෙ නිගමෙ සබලවෙස්ස සරට්ඨකෝ⁵
සබ්බං හත්ථගතං කන්තා කාසුයං නිබ්බිමිමං.
358. අමච්චමණ්ඩලං රජජං චීතං අනෙකපුරං මම
අච්ඡිද්දන්තාන ගහිතං පියං පුත්තංව පසසහං
මෙතතාය මෙ සමො නත්ති එසා මෙ මෙත්තාපාරමිති.

එකරාජවරියං වුද්දසමං.

මෙතතා පාරමිතා නිට්ඨිතා.

1. මහිංසෙති ව-මජ්ඣ.

2. පරමංසිල මධිට්ඨාය-නා-
පරමසිලං අධිට්ඨාය-සුමු-

3. සංගහාමි-මජ්ඣ.

4. පුරං මම-සමු-

5. සරලට්ඨකෙ-නා-

6. මෛත්‍රී පාරමිතාව

13. සුවණ්ණසාම වරියාව

351. යම් කලෙක මම් මහවෙතෙහි ශක්‍රයා විසින් (උපදෙස් දීමෙන්) උපදවන ලද සාම කුමාර වූයෙම් ද එකල්හි මහවෙතෙහි සිංහ ව්‍යාජ්‍යයක් වූයෙක් වැඩීමෙන් පැතිර වීමි. (සිහ වග්ග පවා මෙන්සින් ලැබුණ'යි සේයි.)

352. සිහවග්ගත් විසිතුණු දිවියත් විසිතුණු වලසුත් විසිතුණු මිනිවුත් විසිතුණු පසදමුවත් හුරත් විසිතුණු පිරිවරා වෙනෙහි විසිමි.

353. කිසි සත්ත්වයෙක් මා නො තැනිගන්වයි. (මම්) කිසිවක්හට බිය නො වෙමි. එකල්හි මෙන් බලයෙන් වහල්ලුයෙම් මහවෙතෙහි සිත්අලවා වාසය කෙළෙමි.

තෙළස්වැනි සුවණ්ණසාම වරියා යි.

14. එකරාජ වරියාව

354. නැවත අත් වරියාවක් කියමි. යම් කලෙක මම් එකරාජ යයි ප්‍රසිද්ධ වූයෙම් ද එකල්හි උතුම් වූ දශකුශල කර්මපථශීලය සමාදාන වශයෙන් ඉටාගෙන මහපොළොව අනුශාසනා කෙළෙමි.

355. දශකුශලකර්මපථයෙහි හිරවශෙෂ කොට සමාදන් වැ පවතිමි. සිව්සහරාවතීන් මහාජනයා සඬ්ග්ග කරමි.

356. මෙසේ මෙලොව ද පරලොව ද මා අප්‍රමාද වැ වසන කල්හි දඬසෙන නම් කොසොල් රජ (සිවුරහසෙන් රැගෙන මාගේ රාජ්‍යයට) පැමිණ මා ගේ බරණැස් කුට්ටි අසිදගන්නේ-

357. බලසෙනහ සහිත වූ රටවැසියා සහිත වූ ඇමැති ආදී රාජ්‍යපරි-චිත් ද නියමිත වැසියන් ද යන සියල්ල අත්පත් කොට ගෙන මාවළෙක වළඳුවි.

358. මා ගේ ඇමැතිමඩුලු ද සමාදාන වූ රාජ්‍යය ද ඇතොවුරු ද අසිද ගන්නාලද්වහු මම් ප්‍රියපුත්‍රයකු සෙයින් දිටිමි. මෙන් වැඩීමෙන් මා හා සම වූයෙක් නැති. මේ මාගේ මෛත්‍රීපාරමිතාව යි.

තුළස්වැනි එකරාජ වරියා යි.

මෛත්‍රී පාරමිතා නිමි.

7. උපෙකබා පාරමිතා

15. මහාලොමහංස චරියං

359. සුසානෙ සෙය්‍යං කපෙමි ජවට්ඨිකං¹ උපතිධාය හං²
ගොමණ්ඩලා³ උපාගන්ති⁴ රූපං දසෙහන්ති නප්පකං⁵
360. අපරෙ ගතිඤ්ඤි මාලඤ්ඤි⁶ භොජනං විවිධං බහුං
උපායනානුප්පනෙනති හට්ඨා සංවිග්ගමනසා.
361. යෙ මෙ දුක්ඛං උපදහන්ති යෙ ච දෙනති සුඛං මම
සබ්බෙසං සමකො භොමි දයාකොපො⁷ නච්ඡති.
362. සුබදුක්ඛතුලා භූතො යසෙසු අයසෙසුචි
සබ්බකුසලසමකො ගොමි එසා මෙ උපෙකබා පාරමිති.

මහාලොමහංස චරියං පණ්ණසමං.

උපෙකබා පාරමිතා නිවර්තනා.

උද්දත ගාථා:

363. සුධඤ්ජයො සොමනසො අයොසර භිසෙනච
සොණනඤ්ඤා⁸ මුග්ගපකෙබ්බා කපිරාජා⁹ සච්චසච්චයො.
364. චට්ටකො මච්ඡරාජාච කණ්ණදීපායනො ඉසි
සුතසොමො සුත ආසිං සාමොච එකරාජහු
උපෙකබා පාරමි ආසි ඉති චුත්තං මහෙසිනා.
365. එචං බහුවිධං දුක්ඛං සමපත්ති වං බහුවිධා¹⁰
හවා හවෙ අනුභවිත්වා පතො සබ්බොධිමුත්තමං.
366. දත්තා දුතබ්බකං දුතං සීලං සුරෙක්ඛා අසෙසනො
නෙක්ඛලෙම¹¹ පාරමිං ගන්ති පතො සබ්බොධිමුත්තමං.

1. උපතිධා-මජ්ඣං ජවට්ඨිං උපධායනං-

2. ගාමණ්ඩලා-මජ්ඣං.

3. උපගන්ත්වා-නා-මජ්ඣං.

4. දස්සෙත්ත නප්පකං-ප.

5. ගන්ධමාලා භූමි-මජ්ඣං.

6. දයකොපො-නා.

7. සොණදණ්ඩො-නා-

8. කපිරාජ-නා-

9. සමපත්ති-ච-මජ්ඣං.

10. බහුවිධා-මජ්ඣං-නන්දරී.

11. නෙක්ඛලෙම-මජ්ඣං.

7. උපෙක්ෂා පාරමිතාව

15. මහාලොමහංස වරියාව

359. (ලොමහංස වෑ උපන්) මම මිනිසුන්ගේ කන්වසින් කොට සොහොනෙකු ශයනය කෙළෙමි. එකල්හි ගම්දරුවෝ මා වෙත පැමිණ නත්වදැරුම් විප්‍රකාර දැක්වූහ.

360. ඔවුන් කෙරෙහි ඇතැම් කෙනෙක් සතුටු වූවාහු යංවෙගයට පැමිණ සිත් ඇත්තාහු ගඳමල් ද විවිධ වූ බොහෝ වූ භෝජන ද යන පඬුරු එළවත්.

361. යම් කෙනෙක් මට දුක් උපදවන් ද යම් කෙනෙක් මට සුව උපදවන් ද එ හැම දෙනෙකුන්ට සම වූයෙමි වෙමි. (උපකාරකයනට) දයාවෙක් හෝ (අපකාරකයනට)කොපයෙක් හෝ නැති.

362. සුවදුක් දෙකෙහි දු යශස්සි දු අයශස්සි දු මැදහත් වූයෙමි සියලු අටලෝදහමිහි සම වූයෙමි වෙමි. මේ මාගේ උපෙක්ෂා පාරමිතා යි.

පසළොස්වැනි මහාලොමහංස වරියා යි.

උපෙක්ෂා පාරමිතා නිමි.

උද්දනය :

363. සුඛඤ්ජය කුමාර වීමි. සොමනස්ස නම් කුමාර වීමි. හිසාප-දෙශයෙන් දැක්වූ මහාකඤ්ඤාන වරියාව සමග අයෝසර රාජකුමාර ද වීමි. සොණ පණ්ඩිත වීමි. මුග්ගල්ලා නම් තෙමියකුමාර වීමි. කපිරාජ වෑ උපන්මි. සච්ච නම් තාපස වීමි.

364. වට්ඨකපොතක වීමි. මත්ස්‍යරාජ වීමි. කණ්ණකදීපායන නම් සාමි වීමි. නැවැත සුතසොම රජ වීමි. සාමකුමාර වෑ ද එකරාජ වෑ ද උපන්මි. ලොමහංස වරියාවෙහි මා ගේ උපෙක්ෂාපාරමිතාව විය. මෙසේ මහර්මි වූ මා විසින් බොධිචය්‍යායෙහි හැසිරෙන ලද.

365. මෙසේ කුසුමහන් හවයෙහි. බහුප්‍රකාර වූ දුක් ද බහු ප්‍රකාර වූ සමත් ද විඳි උතුම් සංකොධයට පැමිණියෙමි.

366. (දනපාරමිතාදී හෙද ඇති) දියයුතු දන් දී නිරවශේෂ කොට (කායිකසංවරාදී හෙද ඇති) සිල් පුරා (ත්‍රිවිධ වූ මැ) මහාහිනිෂ්ත්‍රමයෙහි පරතෙරට පැමිණ උතුම් වූ සංකොධයට පැමිණියෙමි.

367. පණ්ණිනෙ පරිපුච්ඡිකා විරියං කතාන මුක්තමං.¹
 ඛනනියා පාරමිං ගනත්වා පතො සමෙබ්බාධි මුක්තමං.
368. කතා දුක්ඛමධිච්ඡානං සච්චවාචානුරක්ඛියං²
 චෙනනාය පාරමිං ගනත්වා පතො සමෙබ්බාධි මුක්තමං.
369. ලාභාලාභෙ යභු යසෙ සමමානනාවමානනෙ
 සබ්බස්ස සමකො හුත්වා පතො සමෙබ්බාධි මුක්තමං.
370. කොසජ්ජං භයනො දිස්වා විරියාරම්භකං ඛෙමනො
 ආරභවිරියා හොථ එසා බුද්ධානුසාසනි.³
371. විවාදං භයනො දිස්වා අච්චාදකං ඛෙමනො
 සමග්ගා සබ්බා හොථ එසා බුද්ධානුසාසනි.⁴

සුධඤ්ජයවග්ගො තතියො.

ඉත්ථං සුදං භගවා අත්තනො පුබ්බවිරියං සමාචාරොතො
 බුද්ධාපදානි. නාම ධම්මපරියායං අභාසිත්වාති.

වරියාපිටකපාළි සමත්තා*

1. උත්තමං-සිමු-

2. රක්ඛියා-නා-

3. බුද්ධාන සාසනි-අවධං-සිමු-

4. බුද්ධානසාසනි-අවධං-සිමු-

5. වරියා පිටකං නිවද්ධං-කත්ථවි

367. පණ්ඩිතයන් පිළිවිසැ (ප්‍රඥාපාරමිතාව පුරා) උතුම් වූ ප්‍රධන් වීර්‍ය කොට ක්ෂාන්ති¹යෙහි පරම කොටියට පැමිණ උතුම් වූ සමාක්සමොධියට පැමිණියෙමි.

368. කුශලස්මාදනාදියට දෘඪ අධිෂ්ඨාන කොට (ජීවිතාත්තරායෙහි පවා) සත්‍යවචනය ආරක්ෂා කොට මෛත්‍රියෙහි පරමොක්කමියට පැමිණ උතුම් වූ සමොධියට පැමිණියෙමි.

369. ලාභාලාභයෙහි දු යශස් අයශස්හි දු සමානාන අවිමානනයෙහි දු සියලු තැන්හි සමසින් ඇති වැ උතුම් වූ සමොධියට පැමිණියෙමි.

370. කුසිත බව හය විසින් දෑක වීර්‍යාරම්භය නිර්භය විසින් ද දෑක (අධිශීලශික්ෂාදි) සමෙහාගයෙහි ආරබ්ධවීර්‍ය ඇති වවු. මේ බුදුවරුන්ගේ අනුශාසනා යි.

371. විවාදය හය විසින් ද අවිවාදය නිර්භය විසින් ද දෑක (කායචිත්ත දෙකින්) සමග වූවාහු (ඔවුනොවුන් කෙරෙහි මෘදු වූ සින් ඇත්තාහු වවු) මේ බුදුවරුන්ගේ අනුශාසනා යි.

372. (සමාතිවිප්‍රවාස සංඛ්‍යාත) ප්‍රමාදය හය විසින් ද අප්‍රමාදය නිර්භය විසින් ද දෑක අජටාභිගික වූ ආයතීමාරිය වඩවු. මේ බුදුවරුන්ගේ අනුශාසනා යි.

තුන් වැනි යුධඤ්ජයවර්ග යි.

මෙසේ බුදුහු තමන් වහන්සේ ගේ පූර්වජාතින්හි ප්‍රතිපත්ති දුෂ්කර-ක්‍රියාව අතැඹිලක් සෙයින් ප්‍රකාශ කරන සේක් බුද්ධාපදගිය නම් වූ ධර්මදෙශනාව වදළසේක.

වරියාපිටකපෙළ නිමි.

සුභතනාපිටක-බුද්දකනිකාසෙ

බුද්ධචංස පාළි

ගාථාදිපාද-සූචි

අ	පිටස්ඛංකා	අ	පිටස්ඛංකා
අකකම්භාන මං බුද්ධො	28	අනුලා ව උරුවෙලා ව	230
අභිච්ඡාදං සුරියානං	150	අනුවා ඤානසම්පන්නා	198
අප්පාලරුක්ඛමුද්දං	30, 62, 68	අනුනතිංස සහසානි	204
	194, 202	අනුන සොළසසහසානි	220
අච්ඡාදො ව සුමනො ව	212	අනුපමං නාම නගරං	204
අජංඛායකො මනනධරො	20	අනොමදසී ජිනො සක්ඛා	106
අඤ්චිං පග්ගහෙත්තං	12	අනොමදසීසා අපරෙන	108
අට්ඨධ්වනිකාමසනො	214	අනොමදසී පදුමො	240
අට්ඨදෙසසමාකි ඡායං	24	අනොවට්ඨන උදකං	36
අට්ඨනවුති සහසානං	152	අනුලික්ඛමි අංකාසෙ	208
අට්ඨපඤ්ඤා රතනං	98, 112	අපරමි ධම්මං දෙසෙන්න	152
අට්ඨසත්තසහසානං	100	අපරිමෙයො ඉතො කප්ප	240
අට්ඨසත්තනි සහසානං	152	අබ්භුතො වත නො අජ්ජ	8
අට්ඨසාරීරිකා පුපා	244	අභිඤ්ඤාබලපන්නානං	138
අට්ඨාරසෙ කප්පසතෙ	242	අභිවාදනං ථොමනඤ්ඤා	10
අට්ඨාසිති රතනානි	74, 120, 136	අමිතා අසමා වෙව	128
අතිකකතා ගණනපථං	84	අරණි ව මිට්ඨියං	246
අතිතබුද්ධානං ජිනානං දෙසිතං	18	අරියඤ්ඤං ථොමසන්නා	236
අතුලං දසෙසකා ඔහාසං	156	අච්ඡං සබ්බං පදුලෙකා	184
අතුලාසි පහා තසා	68	අසමො ව සුනෙතො ව	96
අකුදසී ජිනවරො	156	අසීති භික්ඛුසහසානං	184
අකි ඉහිති සො මග්ගො	20	අසීති සත්තසහසානං	170
අදංසු තෙ මමොකාසං	26	අසීති භස්මුලි බ්බධො	58
අදොච්ඡාවචනා බුද්ධා	33	අභලෙතරහි සමුද්දො	234
අනාසවා ජිතරාගා	30, 194, 232, 234	අභං තද මාණවකො	224
අනිඤ්ඤෙ මලොකාසෙ	28	අභං තෙන සමයෙන	26, 56, 60
අනිඤ්ඤො පකකමති	36		68, 78, 192, 290
අනිවත්ත මානසං ඤානං	202	අනු කපිලවහයා රමිතා	30, 62, 68, 194, 202
අනුකම්පකො කාරුණිකො	126	අහො අවුරියං ලොකෙ	8, 16

ආ	පිටුවකිනා	උ	පිටුවකිනා
ආකාසකයා ව භූමකයා	8, 34	උච්චකතනන සො බුද්ධෝ	82,
ආචාරදේශසම්පන්නතා	202		88, 198, 222, 230
ආදය මං සට්ඨකාරො	226	උක්කමං පවරං සෙව්සං	174
ආදිත්තමි ව රාගගති	200	උක්කරා නන්දමානා ව	236
ආනන්ද නාමුප්පට්ඨාකො	30	උක්කරා ව ඵගගුනී වෙව	120
ආපත්ති අනාපත්තියා	14	උපසංකප්පනා නරවසහං	138
ආභසාරං සුභකිණ්ණං	6	උපසංකප්පිතා පසාදනී	12
ආරභවිට්ඨියො හුත්වා	226	උපසංකප්පිතා සමුද්ධං	186
ආරාමිකා ජනපද	140	උප්පජ්ජනෙ ව ජායනෙ	26
ආලොකං දස්සමිත්වාන	190	උබ්බිසා නසිතා භීතා	48
ආහනෙ අමතභෙරිමිති	122	උය්‍යානෙ වෙසාමර නාම	74
		උරගොවි තවං පිණ්ණං	112
		උරුච්චො ව යසවො	136
		ඵ	
ඉදං සුත්වාන වචනං	32, 62, 68, 194	ඵකකඛජේධා පව්ඨිත	144
ඉදනී යෙ ඵතරහි	234	ඵකතිංසෙ ඉතො කප්පෙ	242
ඉද්ධිවරං පුඤ්ඤවරං	190	ඵකනවුතෙ ඉතො කප්පෙ	242
ඉද්ධි ව ආදෙසනානුසාසනී	4	ඵකා ද්‍යා නිදසපුරෙ	244
ඉධෙව පරිනිබ්බිසං	238	ඵකුනතිංස වස්සනී	236
ඉධෙවාහං ඵතරහි	234	ඵකො අජාතසත්තසා	244
ඉන්ද්‍රියබල බොජ්ඣංගං	60	ඵකො ව රාමගාමමිති	244
ඉමමි හද්දකෙ කප්පෙ	242	ඵකො ව සන්තීපානො මෙ	234
ඉමසා ජනිකා මාතා	30, 62, 194	ඵත්තකායෙව නෙ ලොකෙ	48
	202	ඵතෙසං විත්තමඤ්ඤය	14
ඉමං තිං දුතියං තාව	40	ඵථ සංඛං සමාගන්ත්වා	12
ඉමං තිං පඨමං තාව	40	ඵචමෙතෙන යොගෙන	76
ඉමිනා මෙ අධිකාරෙන	28	ඵචමෙව මයං සංඛං	32, 62, 196
ඉමෙ ධම්මෙ සම්මසකො	48	ඵචමෙවාහං ඉමං කායං	24
		ඵචමෙව සිද්ධිප්පත්තසා	26
		ඵචං අහං සංසරිත්වා	228
		ඵචං කිලෙසපරිරුද්ධා	22
		ඵචං කිලෙසමලධොවං	22
		ඵචං කිලෙසව්‍යාධිති	22
		උ	
උක්කාසිතඤ්ඤා ධීපිතං	12		
උක්කුට්ඨිසද්දං වක්කෙහති	32, 62		
	194		
උග්ගතො නාම සො රාජා	92		
උග්ගරිත්තෙ ව වසභො ව	120		
උග්ගො ව සොමදෙවො ව	222		

එ	පිටියකිනා	ක	පිටියකිනා
එවං නිරාකුලං ආසි	126	කෙවලං සබ්බං දන්තන	132
එවං සබ්බගුණොපෙතං	10	කෙසෙ මුඤ්ඤිකුභං තප්	28
එවාහං විත්තංගිකාන	24	කොට්ඨසනසහසානං	60, 78
එසො හි සමොසමවුද්ධො	232	කොණාගමනසා අපරෙන	224
එසො හි සබ්බරතනො	232	කොණාගමනො සමවුද්ධො	222
		කොණ්ඩකුඤ්ඤා අපරෙන	68, 240
		කොණ්ඩකුඤ්ඤා පටිපාටි වුද්ධො	66
		කොට්ඨනො උපතිසෙසා ව	62, 68
ඔ		ඛ	
ඔක්කන්ති මෙ සමොනස්සි	16	ඛණ්ඩො ව නිසසනාමො ව	188
ඔභාසං දසසංගිකාන	162	ඛණ්ඩාසවසන සහසානං	170
ඔභාසිනා ව පදාටි සදෙවකා	4	ඛණ්ඩාසවෙහි විමලෙහි	12, 66
ඔවදිකා බහු සතෙන	182	ඛෙමකං නාම නගරං	172
ඔවාදකො විඤ්ඤාපකො	122	ඛෙමා උප්පලවණ්ණො ව	62, 194
ඔවාදං අනුසිට්ඨං ව	98	ඛෙමා ව සච්චනාමා ව	162
ක		ග	
කකුසන්ධසා අපරෙන	216	ගජ්ජනා කාලමෙසො ව	14
කකුසන්ධසා හගවතො	208	ගායන්ති සෙලෙනති ව වාදයන්ති	10
කකුසන්ධො ජීනවරො	214		
කකිනන්දාරංගමයො	108	ඝ	
කප්පසනසහසාමිති	240	ඝට්ඨනකසහසානානි	48
කප්පෙ ව සනසහසෙස ව	20		
කසැවි දෙති සාමඤ්ඤං	54	ච	
කසැවි වරසමාපන්නියො	54	චක්කවත්ති මණි නාම	136
කසසපසා හගවතො	226	චක්කමං තප් මාපෙසිං	24
කාලො'යං නෙ මහාවීර	14	චක්කමෙ චක්කමනෙත්ථව	16
කාසාවකුඤ්ඤි බුහමලොකෙ	240	චතුදිපෙ මහාරජ්ජං	140
කාසිකං නාම නගරං	182	චතුනවුතෙ ඉතො කප්පෙ	242
කිමෙම අඤ්ඤාතකවෙසෙන	28	චතුමාසං යද වුද්ධො	224
කිමෙම ජකෙන තිණ්ණිකාන	28	චතුර්විසති සහසානානි	196
කිං එතං අවජරියං ලොකෙ	14	චත්තාරිසසහසානානි	56, 236
කිං හවිසැති ලොකසා	50	චත්තාරො අසංකියානා	14
කී දිසො තෙ මහාවීර	16	චත්තාරිස සමා දන්තා	214
කුඩ්ධා කවාටා හිත්ති ව	128		
කුඩ්ධා කවාටා සෙලා ව	48		

ව		ක	
	පිටියැතිය		පිටියැතිය
වතුපසහා සූරියපසහා	112	තත්පමනෙතො-විහරනෙතො	64, 72, 134
වතු ව වතුමිනො ව	183	තත් සබ්බකිලසානි	114
වතු ව විමලො සුද්ධො	138	තත්ථාසිරුකෙකො යසවිපුලො	114
වමසකං නාම නගරං	112	තත්තෙව-මණ්ඩකසමිති	138, 152, 153, 200
වමසකං සලලං නිපං	28	තරෙව තමයි අධිධානො	46
වලනී රවනි පයං	48	තරෙව තමයි සමෙසු	46
වාතුචණ්ණං පරිවුතං	172	තරෙව තමයි සුඛදුකෙක	48
වාලා ව උපවාලා ව	182	තරෙව තමයි හිතාහිතො	48
විනෙතො ව හත්ථාලවකො	32, 194	තරෙව තං වතුසු භූමිසු	40
වුනී ව උපපතනී ව	38	තරෙව තං සබ්බකාලං	42
ඡ		තරෙව තං සබ්බතො	42, 44
ඡන්තං සත්තසත්තසානං	102	තරෙව යාවකෙ දිස්වා	40
ඡ		තරෙවිමං සුතීකායං	22
ඡන්තසනුචිපාතො අතුලො	146	තදු තෙ හොජ්ඣිකාන	54
ඡම්බුතො ඵලමානෙකො	164	තදු තෙ විමලා හිතඤ්ඤා	108
ඡලතං දීපරුකංව	10, 12	තදු දෙවමනුස්සානං	114
ඡාතිධමෙතො ඡරාධමෙතො	20	තදුපහං අසමසමං	116
ඡොතධිකාන සද්ධමං	58	තදුපි ධම්මදෙසනො	76
ක		තදුපි මං බුද්ධධම්මං	88
කඤ්ඤා ඤාණං අකිරිය	82	තදුපි සො මහාවීරො	110
කතො පදකඤ්ඤා කතො	30, 62, 68	තදු පිනිමනුබ්බාහනෙතො	72
කතොපරකඤ්ඤා- දෙසෙනො	60, 92, 234	තදුහං නාගහවනං	78
කතො'පරමිති සමයො	100	තපුසසහලලිකානං	58
කතො පරමිති වස්සනො	100, 122	තමන්ධකාරං විධිමෙකො	170
කතොපරං නවුනිකොවි	146	තමහං උපසඤ්ඤාම	68
කතොපරං සනුචිපාතො	78	තඤ්ඤා වච්ඡාමනො ධිරො	6
කතො විකුබ්බනං කතො	216	තස්ස ගිලානපුච්ඡාය	87
තත් ඤාණවරුප්පජ්ජි	114	තස්ස දකාන ආරාමං	146
තත් ධ්වං විවිදෙනසිං	26	තස්ස ධම්මං සුඤ්ඤාන	146
තත් පටානං පදනිං	24	තස්ස පුට්ඨො ව්‍යාකාසිං	18
		තස්ස බුද්ධස්ස අසමසස	202
		තස්ස බ්‍යාමප්පහා කායා	120, 198
		තස්ස යාගං පකිත්තෙනො	92

ක	පිටියිඛයා	න	පිටියිඛයා
තසා සමමසනො ධමමෙ.	50	තෙ මෙ දුට්ඨා බ්‍යාකංසු	26
තසා සරීරෙ නිබ්බතතා	90	තෙපි සබ්බෙ අළිතයසා	136
තසා සීලං සමාධිංකා	84	තෙවිජ්ජලභිකොකුභි	136
තසාපි අතුලතෙජසා	108, 164	තෙවිජ්ජභ්‍යන්තං දත්තා	232
තසාපි අතුලං සීලං	108	තෙවිසති සහසානි	104
තසාපි අතුලා ඉද්ධි	170	තෙ සට්ඨි සහසානි	82
තසාපි දෙව-		තෙ සං තද්‍ය සංකොතෙහි	50
දෙවසා 150, 158, 216, 224		තෙහි ථුතසාසනො සො	52
තසාපි ලොකනාට්ඨසා	152	තෙහි භික්ඛුහි පරිවුතො	12
තසාපි වචනං සුත්තා	88, 112		
තසාභිසමා නිඤ්ඤ	84	ථ	
තසාහං වචනං සුත්තා	62, 68	ථලජා දකජා දුපථා	43
තාය පරිසාය සමබුද්ධො	92		
තාරණියෙ තාරඨිකා	82	ද	
තාරාගණා විරොචනා	36	දස දිසා පභාසෙත්වා	238
තාවතා තිට්ඨමානොහං	238	දස ධමමෙ සුරඨිකාන	216
තාවතිංසා ව යාමා ව	6	දස නාගබලා කායෙ	10
තිවත්තං රීය සහසානි	118, 126	දස පාරමී තයා ධීර	18
තිත්ථියෙ අභිමද්දන්තො	60	දස වසසහසානි 56, 64,	
තිසොළස සහසානි	134		112, 156
තිසා ව උපතිසා ව	66	දසවිස සහසානං	56, 234
තිසෙසා ව භාරදොජො ව	230	දසසහසා අතිකකම්ම	4
තිසෙසා ජිනවරො බුද්ධො	176	දසසහසා ලොකධාතු	4, 8, 34
ති.සතප්ප සහසාමසි	240	දසහි සද්දෙහි අවිචිතං	20
තිඤ්ඤ දසසහසානි	182	දසානං මෙ අතිකකන්තො	32
තිඤ්ඤ සතසහසානි	56, 64	දසානෙතපි තං බුද්ධං	100
තුට්ඨහට්ඨො පමුදිතො	26	දසාධිකා දුඤ්ඤලං	90
තුලා සඛකාචානුවග්ගා	6	දළහං පග්ගණන විරියං	38
තුචං සත්ථා ව තෙතු ව	6	දනං සීලං ව නෙකබලමෙ.	16
තුසිතා කායා වචිකාන	16	දමා වෙච සමාලා ව	206
තෙතනිංස සතසහසානි	150	දිබ්බවක්ඛනං යො අග්ගො	14
තෙතනිංස සහසානි	104	දිබ්බං චෛර්‍යං දුපථං	6, 28, 170
තෙන යොගෙන ජනකායං	54	දිබ්බං මානුසකං දුපථං	50
තෙපි බිණ්ණසවා භික්ඛු	82	දීපඛාරසා අපරෙන	60, 240

ද	පිටුවකො	න	පිටුවකො
දීපකරසා හඟවතො	240	නගරං අරුණවතී නාම	186
දීපකරො ජිනො සත්ථා	58	නගරං උත්තරං නාම	72
දීපකරො ලොකවිදු	30, 32	නගරං කපිලවත්තු මෙ	236
දුතියො කොට්ඨසසානං	68	නගරං ධේමවතී නාම	212
දුතියො නවුතිකොට්ඨං	170	නගරං වජ්ජවතී නාම	104
දූපෙ වසසහසානි	228	නගරං ධක්ඛලිකා නාම	118
දෙවතා දෙවකඤ්චා ව	8	නගරං බක්ඛලිකා නාම	188
දෙවලොකෙ වසිත්තාන	94	නගරං බාරාණසී නාම	228
දෙවලො ව සුජාතො ව	128	නගරං රමෙවතී නාම	56, 64
දෙවා මනුසො පසානති	28	නගරං හංසවතී නාම	126
දෙසෙනො පරමං ධර්මං	138	නගරං සබ්බකසම්පන්නං	20
දෙව නවුතෙ ඉතො කපො	242	නගරං සොභවතී නාම	220
		නගරෙ අමරවතියා	20
		න කසා කණ්ඩකා හොනති	144
ධනඤ්ඤො විසාබො ව	182	නක්ඛ වෙව සුනක්ඛ ව	58
ධර්ම වක්කං ධාරිකාන	74	නක්ඛවෙසා සිරිවෙසා	104
ධර්මවක්කං පවක්ඛෙනෙ	60, 178, 192, 200	නක්ඛ වෙව විසාබො ව	74
ධර්මවෙතිං සමුච්චිතා	222	නරදෙවසා යකඛසා	208
ධර්මකළාකං මාපෙතා	230	නවවසාසහසානි	72, 80, 134
ධර්මදස්සිය අපරෙන	164	නවුතිවසාසහසානං	178
ධර්මදස්සි මහාවීරො	162	නවුතිවසාසහසානි	74, 82
ධර්මමෙසං පවක්ඛෙතා	198	න හෙතෙ උත්තකායෙව	40, 42
ධර්මවිමලමාදසං	230	න හෙතෙ ජානනති-	
ධර්මං චිත්ථාරිකං කතා	206	සදෙවමානුසා	2
ධර්මො වෙව සුධර්මො ව	156	න හොති අරති සක්ඛානං	36
ධර්මාපණං පසාරෙතා	214	නාගා ව නාගසමාලා ව	144
ධර්මාභිසම්මො තසා	100	නාරදසා අපරෙන	122, 240
ධරණුපමො ධම්මෙන	60	නාරදසා හඟවතො	240
ධාතුචිත්ථාරිකං ආසි	216	නාරදෙ ජිනවසහො	120
		නිජිතිතා කිලෙසෙ සො	76
		නිමිත්තෙ වතුරො-	
		දිසා	56, 64 70, 196
නක්ඛලො ව නිසහො ව	156	නිරන්තරං අකුට්ඨං	76
න කෙවි තෙන සමයෙන	120	නිරයෙසු දසසහස්සි	38

ကဏ္ဍ ၁။ ဝိသေသနာယက

[illegible]

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ගාථාදිපාද-සූචි

ය	පිටුවක	ය	පිටුවක
යථාපි පබ්බතො සෙලො	46	යදහං මාතුකුච්ඡිතො	16
යථාපි පාපෙ චිජ්ජනෙන	22	යදි බුද්ධස්ස සොධෙථ	26
යථාපි පුරිසො වොරෙහි	24	යදිමස්ස ලොකනාථස්ස	32, 62, 196
යථාපි බ්‍යාධිතො උරිසො	23	යනනුනිමං සුතිකායං	23
යථාපි හික්ඛු හික්ඛනෙතා	42	යමකං පාටිභීරඤ්ච	192
යථාපි සබ්බසත්තානං	38	යමකං චිකුඛන්තං කත්වා	224
යථාපි සමයෙ පනෙන	50	යමහං අජ්ජ බ්‍යාකායං	50
යථාපි සාගරෙ උභි	74	යමහි කාලෙ මහාවීරො	56, 76
යථාපි සාගරො නාම	98		114, 122
යථාපි සීහො මීගරාජා	44	යා පුබ්බෙ බොධිසත්තානං	34
යථා මනුස්සා නදිං කරනතා		යාව අච්ඡාසි සමබුද්ධො	74
	32, 62, 196	යාවතා නිරයා නාම	38
යථා යෙ කෙවි සමබුද්ධා	50, 52	යාවතා පරිසා ආසි	48
යථා රත්තිකයෙ පනෙන	38	යාවතා බුද්ධහණිකං	226
යථා සුද්දුං පවතං	96	යෙ අප්පමනා අබ්ලා	76
යද අරිඤ්චං රාජං	84	යෙ කෙවි තෙන සමයෙන	56
යද ච දෙව්හවනමහි	54	යෙ තස්මාහු ජිනපුත්තා	32
යද ච පදුමො බුද්ධො	108	යොපි පඤ්ඤා අසමො	84
යද දෙවා මනුස්සා ච	76		
යද දෙණමුඛං හත්ථිං	146		
යද බුද්ධො අකුදස්සි	106, 152		
යද බුද්ධො ධම්මදස්සි	158		
යද බුද්ධො ධම්මං දෙසෙසි	164		
යද බුද්ධො පාපුණ්ණිකා	130		
යද බුද්ධො බුද්ධගුණං	114		
යද වේරොවනො නාගො	116		
යද සකෙකා උපගඤ්ඤ	58		
යද සකෙකා දෙවරාජා	78		
යද සුජාතො අමිතයසො	138		
යද සුජාතො අසමසමො	138		
යද සුනන්ද චක්කවත්තී	68		
යදහං කුසිනෙ කායෙ	14		

ဂေဇာဒိုဗာနု-ညွှတ်

පිටුවකිනා	ස	පිටුවකිනා	
ලක්කිණේ ඉතිහාසය ව	226	සකං සකං හි භවතො	8
ලතා වා යදි වා රුක්කා	34	සඛිඛා ව පණවා වෙව	8
ලොකසසාදකං නාම	12	සඛාරානං සභාවන්තං	74
ලොකෙ අවජරියං දිසවා	140	සඛිතියො පවතොන්ති	8
		සඤ්ඤාධිකං කුලමුලං	220
		සට්ඨිතිකු සහසානං	204
		සට්ඨිට්ඨ සහසානි	90
		සට්ඨි සහසහසානි	187
		සහවස්ස සහසානි	58, 198
		සතිඵලනං දකාන	230
		සත්තති හිකුසහසානං	192
		සත්ත වස්සසහසානි	196
		සත්තාහං පටිසල්ලානා	84
		සත්තාහං වරසමාපත්තිය	108
		සත්තුන්තමා අනට්ටරො	
		විනායකො	4
		සදෙව ගන්ධබ්බමනුසාරකයා	4, 6
		සද්ධාම පණ්ඩරාජනං	232
		සත්තාරොක්ඛා බහුජනං	128
		සතො ව උපතිසො ව	156
		සඤ්ඤා ධම්මකො වෙව	150
		සත්තිපාතා තයො ආසුං	54, 60, 78
			84, 192, 196
		සබ්බඤ්ඤාං ගවෙසතො	220
		සබ්බාකාරොත්ත භාසතො	184
		සබ්බිතියො විවජ්ජනතු	50
		සබ්බ තස්ස සමාගන්තො	126
		සබ්බ දෙවා පදිසාන්ති	38
		සමතිංස සහසානි	72, 172
		සමාදිසිතො බුද්ධභුණං	50
		සමුද්ද ව උත්තරා වෙව	220
		සමබ්ලො ව සිරි වෙව	174
		සමබ්ලො ව සුමිත්තො ව	168

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ශාථාදිපාද-සූචි

ස	පිට්ඨකයා	ස	පිට්ඨකයා
සමුපනනවිජ්ජාවරණ සහ තාදිනො	2	සුදසානං නගරවරං	130
සරණාගමනෙ කඤ්චි	54	සුදසානං නාම නගරං	134
සරණො භාවිතකො ව	82	සුදසානො ව දෙවො ව	144
සරණො සබ්බකාමො ව	134	සුදසානො දෙවරාජා	146
සරණං නාම නගරං	160	සුදෙවො ධම්මසෙනො ව	74
සහසසියමහි ලොකසථිං	32	සුධකුඤ්ඤං නාම නගරං	150
සංසාරසොතං ඡිද්දිත්වා	30	සුධම්මං නාම නගරං	96
සංසාර සොතං තරණාය	120	සුධම්මදෙවපුරෙ රමෙම	224
සාගරො ව අසංකිංඛාහො	100	සුනානුසානුචරා ජනනා	68
සා ව අතුලියා ඒනසා	66	සුඤ්චි ව සුමනා ව	106
සා ව ඉද්ධි සො ව යසො	58	සුපිප්ඵිතං ප.වචනං	56, 106
සාටකං පඡභිං තස්ස	24	සුදුල්ලං සාලරාජං ව	10
සාධුති තෙ පටිසසුත්වා	12	සුදුල්ලො සාලරාජා ව	162
සාමා ව වමසා නාමා ව	212	සුප්පිතයා ව සමුදෙසා ව	168
සාරිපුත්තො මහාපඤ්ඤා	10, 12 16	සුභඤ්ඤා කට්ඨසභො වෙව	162
සාලා ව උපසාලා ව	112	සුමඛයලො සට්ඨකාරො ව	230
සිඛි මුනිවරො බුද්ධො	189	සුමඛයලො ව තිස්සො ව	58
සිද්ධිසාස අපරෙන	170	සුමඛයලං නාම නගරං	142
සිද්ධිසො මුනිවරො බුද්ධො	168	සුමනසා අපරෙන	84
සිරිවංශිකා ව නන්දෙ ව	196	සුමනො යසධරො බුද්ධො	82
සීතං වාපගතං හොති	34	සුමේධො ඒනවරො බුද්ධො	136
සීලකඤ්චකං දන්තන	230	සුරකඛිතො ධම්මසෙනො ව	182
සීවලා ව අසොකා ව	74	සුරිනු දෙවභවනෙ	68
සීවලා ව සුරාමා ව	168	සො අට්ඨාසිතිහස්නාති	66
සුබ්බමනිපුණස්සට්ඨිද්ධො	14	සො තස්සසො ජීනවරො	232
සුබ්බෙත සුබ්බිතො හොමි	32	සො ව බුද්ධො අසමසමො	98, 144
සුජාතසා අපරෙන	146	සො ව රුකෙකා ජාතරුචිරො	144
සුජාතා ධම්මදිත්තා ව	150	සො ව සත්ථා අමිතයසො	106
සුජාතො ඒනවරො බුද්ධො	144	සො ඡෙත්වා බන්ධනං සබ්බං	100
සුත්තනං විනයඤ්ඤාපි	64, 68, 134, 142, 180	සො ජිනො සකගෙහමහි	92
සුදුකො වෙව විකො ව	144	සොණා ව උපසොණා ව	82
		සොණො ව උත්තරො වෙව	204
		සොණො ව උපසොණො ව	66

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ගාථාදීපාද-සූචි

ස	පිටුවකිනා	ස	පිටුවකිනා
සොක්කො වෙව රමො ව	206	සොහනං නාම නගරං	156
සොපි තද අමතහෙරි	76	සොහිතස්ස අපරෙන	100, 240
සොපි පඤාන සමොධං	174	සොහිතො ව සමබුද්ධො	98
සොපි ධම්මං පකාසෙසි	84	සො යාචිතො දෙවවරෙන	
සොපි බුද්ධො අමිතයසො	146	වකච්ඡමා	4
සොපි මං බුද්ධො ව්‍යාකාසි	62, 68	සො වසසහස්සානි	126
	78, 194		
සොපි මං මුනි ව්‍යාකාසි	208	හ	
සො පියදස්සි මුනිවරො	150	හස්සානං නිමිතිකා	192
සොපි සබ්බං තමං හතඤා	178	හත චුද්ධකරෙ ධම්මෙ	40
සො බුද්ධො චකකචන්ද්‍රස්ස	114	හතභං දස්සමි ස්ථාමි	2
සො බුද්ධො දස්සහස්සිමහි	170	හිමවනස්ස අවිදුරෙ	24
		හිමකාරං සාධුකාරං	8

မြန်မာ့သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

සඤ්ඤානාමානුකකමතිකා

	පිටුවකො		පිටුවකො
අ		උ	
අකංකිට්ඨ	6	උදය	174
අප්පාල	30	උදෙත	82, 166
අනිද්දව	84	උපවාලා	82, 182
අතුල	78, 199	උපතිසසා	66, 236
අක්දසි	152	උපවාන	104
අනුපම	82, 168	උපසන්න	156
අනුරුඳ්ව	10, 64	උපසාල	112
අනුලා	74, 230	උපසෙන	142
අනොම	96, 106	උපසෙනා	174
අනොමදසි	100, 108	උපසොණ	66, 82
අභය	156	උපාලි	10
අභිභූ	196	උපලව ඡායා	30, 236
අමර	20	උපලා	106
අමිතා	128	උරුවෙල	136
අරිඤ්ඤ	192	උරුවෙලා	230
අරුණවතනු	196		
අසම	96, 112		
අසමා	112		
අපසාක	188		
අපොකා	74		
		ක	
ආ		කඤ්ඤානාවෙල	150
ආනඤ්ඤ	30, 126, 174, 236	කට්ඨභ	162
ආභසසර	6	කපිල	30
		කසපප	224
		කිති	228
		කිසාගොතමී	174
උ		කුඤ්ඤර	88
උග්ග	222	කුලික ඡායා	130
උග්ගන	142	කොණාගමන	216
උතතර	72, 126, 130, 220	කොණාබ්බකඤ්ඤ	60, 68
උතතරා	32, 72, 112, 190, 220, 236	කොලිත	124, 236

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

සංස්කෘතාමාන්තකමනිකා

පිටුවකො		පිටුවකො	
ක		ක	
කණ්ඩ	188	කනසූරය	112, 182
කෙමකාර	196	කනවතී	228
කෙමා	30, 162, 236	කලක	24, 150
		කමදසසී	158
ග		කමදිකතා	150
ගිජකකුට	10	කමසෙන	74, 182
ගොතම	32, 234	කලා	156
ස		න	
සට්කාර	226, 230	නකුල	156
ච		නකුලා	96, 98
චන්ද්‍රමිතා	188	නන්ද	74, 196
චන්ද්‍රවතී	104	නන්ද	58, 66
චන්ද්‍ර	188	නන්දරාමා	58, 112
චන්ද්‍රක	112	නන්දවිච්ඡි	106
චාලා	82, 182	නාග	190
චිකා	32, 144, 236	නාගසමාලා	144
චිකා	98, 196	නාගා	144, 182
ජ		නාරද	114, 122, 144
ජට්ට	116, 122	නිසභ	106, 156
ජනසකු	174		
ජයසෙන	182	ප	
ජොතිපාල	224	පදුම	108, 114, 162
න		පදුමා	56, 88, 106, 144, 174, 182, 196
නපසසු	58	පදුමිකාර	122
නිසා	56, 128, 170, 188, 230	පබ්බත	216
නිසා	66	පභාවතී	142, 196
තුසිත	6, 16	පාලිත	74, 150
ද		පියදසසී	146
දීපකාර	26, 54, 60	පුණ්ණවිච්ඡිත	162
දෙව	144	පුණ්ණ	10
දෙවල	128	පුනබ්බසුමිත	190
දෙණ	244		

සංස්කෘතාමාත්‍ය කතමනිකා

පිටසංඛකා

පිටසංඛකා

ඵ		ඊ	
ඵසස	178	රමමා	108
ඵසසදෙව	162	රාධා	112
ඵසසා	174	රාමා	136
		රාහුල	236
		රුචි	112
		රුචිගණනා	220
බඤ්ඤමනී	188	රුචිදෙව්	64
බඤ්ඤමා	188	රෙවත	84,92,168
බ්‍රහ්මදත්ත	228		
බ්‍රහ්මදෙව	88, 174	වටංසිකා	82
		වරුණා	82,88,106,112
		වලියා	162
හද්ද	64, 88	වසවතති	6
හද්දකම්මානා	236	වසිලා	222
හද්දා	230	වසුදත්තා	126
හලලික	58	විචිතාලි	162
හාරද්වාර	230	විචිතා	123
හාවිතත්ත	82	විජිතසෙන	230
හියා	112	විජිතසෙනා	64
		විජිතාවි	178
		විති ඡුඡු	128
මකිලා	156	විපසී	184
මබ්ලා	96, 196	විපුල	88
මඛකු	68, 76	විපුලා	88
මහාකසාප	10	විමලා	150
මායා	30	විසාඛ	74,182
මමබල	80, 82	විසාඛා	150,156
මොග්ගල්ලාන	10	වෙසුර	74
ය		සච්ච	162
යඤ්ඤදත්ත	202	සත්ථවාහ	220
යසව	104, 136	සත්ත	156
යසවතී	72, 88	සන්ධික	150
යසොධරා	104,139	සංකාම	134

සඤ්ඤානාම.නුක්කමනිකා

පිටියිකා		පිටියිකා	
ස		ස	
සබ්බකාමා	196	සුදස්සනා	88,104,156
සබ්බමිත්ත	230	සුදෙව	56,74
සබ්බදස්සි	150	සුඤ්ඤාදන	30
සභිය	182	සුධස්සවතී	88
සමෙක	174	සුධමම	96
සමවත්තකකිකා	188	සුධමා	96,156
සමුද්ද	168	සුනාද	64,68
සමුද්ද	220	සුනාද	58,156,160,230
සමෙල	168,174	සුනෙත්ත	96,162
සමනව	88,196	සුනරී	106
සරණ	82,134,160	සුපපිය	168
සාගත	58	සුපසා	166
සාගර	134,156	සුහතිණ	6
සාමා	222	සුහද	64 88,162
සාරිපුත්ත	10,16	සුමකල	58,230
සාල	112	සුමන	76,84,128
සාලිය	162	සුමනා	106,134,168
සිඛි	192	සුමිත්ත	134,168
සිද්ධත්ථ	164	සුමෙධ	20,130
සිරි	74,174	සුමෙධා	56
සිරිනාද	142	සුරකඛිත	182
සිරිමා	58,66,80,88,104,136,182	සුරමා	168
සිරිවඩ්ඪ	106,196	සුරාධා	112
සිවලා	74,168	සුරාමා	136,168
සිවලී	70	සුරුලී	70
සිහ	96	සෙල	156
සුගුත්ත	196	සොණා	58,66,82
සුච්ඡ	150	සොනීප	220
සුජාත	128,138,170	සොහ	220
සුජාතා	64,94,96,126,150	සොහිත	92,100,150
සුත්තා	71,188	සොමදෙව	222
සුදත්ත	80,98,134,144,150	හත්ථා	128
සුදත්තා	134,174	හත්ථාලවක	32,236
සුදස්සන	144,200	හිමවත්ත	24

වර්ගාපිටකේ

ගාථාදිපාද - සූචි

අ	ආ
අකාමකො වාහි අහං වරාමි 318	ආමන්තයීකා දෙවිනෙ 270
අභනිවෙගහයා හීනා 314	ආවජ්ජෙකා ධර්මෙ 314
අවේනනායං පඨවි 272	
අවජාදනාකුසල සයනකුසල 258	ඉ
අවජරං වන ලොකසමි 268	ඉති සිලවතං හෙතු 294
අජ්ඣාගහෙතා පවනං 270	ඉදං අවජරියං දිස්වා 268
අනිතකසෙ වරිතං 250	ඉදං ලොකෙ උත්තරියං 302
අසී ලොකෙ සිලගුණො 314	ඉදනාහං විනාසිකා 260
අපේසු කපිමාගන්වා 286	
අපේසු වත්තති සදෙද 266	උ
අපො උපරිගඛයා 288	උක්කණ්ඩිනොමි කායෙන 304
අදින්නපුබ්බං දනවරං 276	උජ්ජාලෙහි මහාඅග්නිං 294
අද්දසංසු භොජපුත්තා 294	උපෙසංචමි දිවසෙ 274
අධනෙ ආතුරෙ පිණෙණි 264	උභොපි නෙත්තා නායනා 260
අධිවසිතමධිධානං 310	උභො මාතා පිතා මයහං 304
අනුරකං මම සිලං 288, 290	උය්‍යානදස්සනං ගන්තවා 284
අනුසාරිකා සද්ධම්මං 316, 320	
අනුඤ්ඤාමාසෙ පණ්ණරාසෙ 264	එ
අපරෙ ගතකුසල මාලකුසල 324	එකොකාසෙ රථං කකා 310
අපිවාහං සිලරක්කය 278, 280, 292	එතමස්ස සද්ධා 258
අපුච්ඡ මං පොරියාදෙ 320	එතෙ අඤ්ඤා අධිධාය 310
අභිජාතා පුබ්බලා 268	එතෙසං පුබ්බජො ආසිං 304
අභිජාතය පඤ්ඤා 316	එත්තකංයෙව තෙ ආයු 264
අපිච්ඡසංඝාය නගරෙ 260	එවමෙවාහං පුක්කකාමො 252
අවුට්ඨිකො ජනපදෙ 254, 266	එවරුපං මහාදනං 256
අස්සසු කාලමස්ස 288	එවරුපං සච්චවරං 316
අහකුසල බ්‍රාහ්මණො එකො 290	එවං විනේයසහං තස්මි 316
අහකුසල මද්දිදෙවි ව 270	එවං මෙ අප්පමත්තස්ස 322
අහං තෙ අනුසාසාමි 274	එවං චුත්තා ව සා දෙවි 262
අහං නිසංඝ විනේයසිං 274	එවං චුත්තායහං තස්සා 308
අහං සොණො ව නෙදෙ ව 306	එවං චුත්තෙ අහං තස්සා 284
අනුතං මෙ මානසං සිංඤ්ඤා 262	

එ		ත	
එවං චුතො තද යකෙකි	286	තකෙකු වාසිපතිං කතා	298
එවං චුතො ව යො සකෙකා	262	තනො කාකා ව භිජ්ඣා ව	314
එවාහං විතැයිත්තාන	252, 304	තනො චුතො සා පුසති	264
එහි අග්ගිං පදීපෙහි	276	තනො ජානපද සකෙක	310
එහි සිවක උට්ඨෙහි	262	තනො මෙ ඤාපාදෙ ව	310
		තනො යො වොදිතො මයහං	262
ඔ		තනො යො වට්ඨගතං මග්ගං	318
ඔදපක්කකියා මයහං	284	තත්ත කාරණිකා ගතත්තා	300
		තත්තද්දසං මි පටිපපෙ	252
ක		තත්ත පසසිත්තා දෙවෙ	280
කපෙප ව සතසහසෙස	250	තත්ත වතොත්තා සලලාපං	270
කලහො වතතති හෙසමා	292	තත්ත වසාම භිපකා	282
කාමං භිජ්ජතුයං කායො	282	තත්තාහං දිවසෙ තික්කිතතුං	254
කාලිබ්බරට්ඨ විසයා	254, 266	තට්ඨානු විතට්ඨෙනතතං	260
කිච්ඡා ලද්ධං පියං පුත්තං	308	තට්ඨෙව ජලිතං අග්ගිං	276
කුදිතො අහොසි පවචනො	300	තට්ඨෙව සකභුක්කාපි	258
කුසාවතීභි නගරෙ	254	තට්ඨෙවාහං ජානමං තො	256
කෙවලං පඨවිං රජ්ජං	298	තට්ඨෙවාහං සකඛගවෙ	258
කො ජාතකො කො තසිතො	256	තදපි මං ධරෙ වාරිං	282
කො පටෙ ජත්තමාදෙති	256	තදපි මං නිමන්තිංසු	306
බ		තදපි ලොකං දිස්වාන	306
බත්තියානං එකසතං	320	තද මං තපතෙජෙන	250
ග		තදහං පුසතියා කුච්ඡිං	264
ගතත්තාන යො හත්ථිදමකො	278	තදහං මාපසිත්තාන	258
ච		තදහං යජනා මුත්තො	258
චතුපපටෙ මහාමග්ගෙ	294	තදහං සත්තරජෙජසු	256
චතුචාහිං රථං දත්තා	268	තමහං අනුරක්කිත්තො	288
ජ		තමහං උපට්ඨභිත්තාන	318
ජවි වම්මං මංසං නහාරුං	276	තමහං ගතත්තානුපට්ඨානං	300
ජවියා වම්මෙන මංසෙන	280, 294	තමහං දිස්වාන කුහකං	300
ජා		තමහං දිස්වාන සතතුට්ඨො	274
ජාලිං කණ්ණාජිනං ධිතං	272	තමහං පටිපපෙ දිස්වා	252
		තස්ස ආමසගො කුදෙධා	318
		තස්ස කත්තාන කාරුණ්ණං	288
		තස්ස තං වචනං දුත්තා	278, 292, 300

ත	
තසස දැනානහං ප ඡුණං	250
තසස නාගසස දුනෙන	266
තසස නාගෙ පදිනනමහි	254
තසස පතිසපුණිකාන	320
තසස රඤ්ඤ අහං පුනෙතා	292
තසස රඤ්ඤ පතිකරො	298
තසසා ආයුක්කයං දිස්වා	262
තසසා සාරත්තාධිගතො	284
තසසාහං වචනං සුඤ්ඤා	260, 308
තසසාහං සද්දං සුඤ්ඤා	288
තෙ තස් අමෙහ පස්සිකා	268
තෙන සො කුපිතො ආසි	300
තෙනෙවාහං සතගුණතො	252
තෙ මයහං වචනං සුඤ්ඤා	304
තෙ මං තද උක්ඛිපනං	304
තෙ මං රඤ්ඤ දසසධිංසු	302
තෙ මෙ සාධුති වඤ්ඤා	274
තෙසං භිවුජ්ඣමානානං	266
තෙසාහං ඵලමචචං	300, 304
තසාහං අසාසාධිකාන	318
තං මද්දි කණ්ණං ගණ්ණාහි	268

ඵ

ඵලං කරෙය්‍යං උදකං	282
-------------------	-----

ද

දදමානසස දෙනතසස	262
දදමි න විකම්පාමි	266
දසකුසලකම්මපථො	290, 322
දසමාසෙ ධාරයිකාන	264
දුනානි පටියාදෙථ	274
දුරකෙ අනුරක්කනෙතා	270
දිවා වා යදි වා රත්නං	256
දිස්වාන විවිධං පාපං	306
දුසෙකන ජීවිතො උදෙධා	302
දුතියමෙ තතියමෙ	250

ධ

ධඤ්ඤං මඛලං සමපනනං	254
ධම්මවාදී අධ්‍යාලො ව	290
ධම්මං ජනිතෙවං	314

න

න කොච්චි එතං ජානාති	316
නගරං ගන්තාන ආවිකති	288
න තසස අලිකං හණ්ණං	312
න තසස දුනං දදමානො	252
න තසස පටිඛායකො	278
න තං දසසු යානෙසු	256
නත්තිමසස සතං ධම්මො	300
නත්තිමෙ සංසයො තත්ථ	320
න මය්‍යං මත්තිකං නාමං	264
න මං කොච්චි උක්කසති	322
න මෙ අත්තිකිලා මුගා	274
න මෙ තප්පවදයා අත්ති	250
න මෙ දෙසසං ධනං ධඤ්ඤං	266
න මෙ දෙසසං මහාරජ්ජං	302
න මෙ දෙසසා උභො වක්ඛු	262
න මෙ දෙසසා උභො පුත්තා	272
න මෙ යාවකම්මප්පකෙ	254, 272
න මෙ සා බ්‍රාහ්මණී දෙසසා	284
නභාපෙකා අනුලිමසිකා	310
නාගං ගහෙකා සොණකාය	254,
	266
නාසාය විනිවිජ්ඣිකා	394
නාහං පිවාමි බාදමි	258
නික්ඛමිකාන නගරා	268
නිදදයමානො සයනවරෙ	308
නිරත්තරං ජාතියතං	280
නිරාලයං ඡින්නබ්බු	282
නිසජ්ජ පාසාදවරෙ	260
නිසෙධයිකා පච්චත්තං	300

ප		ම	
පඤ්චාලරට්ඨ නගරවරෙ	292	මුඛතුණ්ඩකෙනාහරිත්වා	312
පද්මං පුණ්ඩරිකඤ්ච	268	මුගො අහොසිං ඛධිරො	310
පඤ්චාලෙ ගිරිදුග්ගෙ ව	284	ය	
පවනා ආහනං පණ්ණං	250	යතො සරග්ථී අත්තානං	316
පවනෙ දිස්වා වනවරො	278	යථා අමච්චො මුද්දිකාමො	252
පවනෙ වසමානස්ස	270	යථාපි ආතුරො නාම	256
පච්චෙදිමානො පලිතසිරො	260	යථාපි කස්සකො පුට්ඨො	252
පාදෙ පකෙඛි පච්ඡාමි	314	යථාපි වාණිජො නාම	258
පාපො කදරියො යකෙකා	290	යථාපි සෙවකො සාමිං	258
පිතා මම මිගවං ගතත්වා	292	යථා සිතොදකං නාම	276
පුනදෙව සකෙකා ඔරුයහ	270	යද අහං අමිත්තයසො	292
පුනාපරං දදත්තස්ස	266	යද අහං බ්‍රහ්මරක්කෙ	250
පුනාපරං බ්‍රහ්මරක්කෙ	272	යද අහොසි පවනෙ	278
පුනාපරං යදහොමි 252, 254, 256,		යද මහාකට්ඨපුරුෂො	276
258, 274, 280, 282, 284		යදහං කපි ආසිං	312
286, 290, 294, 298, 302		යදහං දුරකො හොමි	264
306, 308, 312, 314, 316		යදි කොචි ඵති දකඛණෙයො	274
320, 322		යදි විත්තවසි හෙස්සං	282
පුඛ්ඛසාලොභිතා මය්හං	308	යදි තෙ මං තත්ත්ව කොට්ඨෙය්සු	278
පුතිකුණප සමපුණ්ණං	302	යදි පස්සන්ති පවනෙ	268
පෙළාය පකඛිපකෙකපි	280	යදි මාසමිදි දෙවමාසං	252
ම		යදිහං තස්ස කුප්පෙය්සං	286
මකකටො ව සිගාලො ව	274	යදිහං තස්ස පකුප්පෙය්සං	290, 292
මද්දියා දියමානාය	272	යදිහං තදිසං පඤ්චා	302
මද්දිං හත්ථෙ ගහෙකු.න	272	යදිහං තෙසං පකුප්පෙය්සං	278
මම සංකප්පමඤ්ඤාය	274	යදිහං බ්‍රාහ්මණං කොචි	284
මමං උපද්දතං දිස්වා	286	යමොනාකාසෙ අහං ධත්වා	312
මමෙවායං මඤ්ඤාමානො	286	යං කිඤ්චි මාත්‍රස්සං දනං	260
මාතාපිතා න මෙ දෙස්සා	298, 304	යං තෙසං වචනං චුක්ඛං	304
මාතාපිතුභි පභිතෙ	304	යං මෙ තද පාකතිකං	278
මාතු පිතු ව වජ්ඣිකා	294	යං සො තද මං අභිසපි	290
මා පණ්ඩිතං විහාය	308	යං සො වණ්ණං විත්තයති	282
මා පමජ්ජි තුවං තාත	300, 310	යාවකං උපගතං දිස්වා	270
මිගවං ගහෙකා මුඤ්චස්ස	292		

ය	
යාවන්තං ප ඤ්ඤාලිකා	298
යාවාමි තං මහාරාජ	260
යාවිතා සිවයො සබ්බෙ	266
යා මෙ අහොසි ජනිකා	262
යා මෙ දුතිධිකා ආසි	282
යාවිතා කාරණං සබ්බං	288
යෙ කෙවි මනුජා එන්ඞ්	268
යෙ කෙවි මහියා සත්තා	302
යෙ මෙ දුක්ඛං උපදහන්ති	324
යෙ සාහං උපධාවෙය්‍යං	314
යො මෙ කණ්ඩංකො භාතා	206

ර	
රජ්ජමි මෙ දදෙ සබ්බං	254
රජ්ජං පුත්ත පටිපජ්ජ	292
රත්තානි සත්ත වසසිංසු	272
රත්තින්ද්‍රිවං යො ගබ්බාය	288
රමම පදෙසෙ රමණීයෙ	286
රාජ්ජපට්ඨෙ නිගමෙ	322
රොදනෙ දුරකෙ දිස්වා	268

ව	
විවරනො අනුකුලමි	290
විවරනො බ්‍රහ්මරසෙකෙ	284
විවිතධිකා ධම්මකං	316
විඤ්ඤාය මෙ සීලගුණං	278

ස	
සකප්ඵිත පරිච්ඡාගො	280
සකකසා වචනං සුඤ්ඤා	270
සකකත සා දිත්තවරා	264
සකෙ පුත්ත වජ්ජනසා	270
සකිමි දිව්‍යං දුතියං	286
සබ්බිපිංසු පථං යකා	268
සවසි රාජසහසානි	270
සත්තාහමෙවාහං පසන්නවිනො	318

ස	
සත්තාහං ධාරයිකාන	310
සන්ඞ් පසා අපත්තා	314
සමුහමවාට් මණ්ඩබො	316
සභාවං විත්තයනසා	264
සමෙවාදමානො තෙහි සහ	318
සරට්ඨකං සනිගමං	302
සරාජකෙ සහොරොධෙ	298
සරිරකිවං කත්තාන	280
සස සුභසුභපගතං	204
සසාගරනං පඨවිං	296
සහකරිතෙ සච්චරෙ	316
සහ කොපෙ සමුප්පනෙන	214
සහ දබ්බා ආසිවිසෙන	318
සහ දිට්ඨසා මෙ ජනං	308
සහ පථතො ඕකකනෙ	292
සහ සචෙව කතං මයහං	314
සහ සචෙව කතෙ මයහං	318
සහායො බ්‍රාහ්මණො මයහං	318
සංචච්ඡරෙ ගිමසමයෙ	314
සංසිතො අකතඤ්ඤානා	280
සාධුති යො හට්ඨමනො	276
සාමො යද වනෙ ආසිං	322
සීලධණ්ණසා මයහං	294
සීලවා ගුණසම්පන්නො	298
සිහබ්‍යගෙහි දිපිති	322
සුබදුක්ඛා තුලාභුතො	324
සුසානෙ සෙය්‍යං කප්පෙමි	324
සුලලි විජ්ඣයනෙනපි	296
සො තද පග්ගහෙතාන	260
සො මං අසංසි එහිති	312
සො මං තස්මි ඛමාපෙසි	302
සො මෙ පුට්ඨා ව ව්‍යාකාසි	288
සොහං තෙසං මතිං සුඤ්ඤා	310
සොළසිත්ථි සහසානං	308

හ	
හත්ථි අසො රථෙ දඤ්ඤා	266
හදයං දදෙය්‍යං වක්ඛුං	264
හිරොත්තප්පන ගරුතා	272
හීනමජ්ඣමලකායෙය්‍ය	286

වර්ගාපිටක

සංඝඤානාමානුකම්භිකා

	අ	පිට්ඨකයා	ඳ	පිට්ඨකයා
අකිත්ති		250	දබ්බසෙන	322
අය්‍යාසර		302	ධ	
අරිට්ඨ		230	ධනඤ්ජය	254
අලිනසත්ත		292	ධමම	290
ආලම්බන		280	න	
	ඉ		නඤ්ඤ	306
ඉඤ්ජපක්ක	254, 294, 298		භිමි	258
	එ		පට්ටය	264
එකරාජ	258, 322		ප	
	ක		පඤ්චාල	292
කණ්ණදිපායන	316		පුප්ඵවතී	258
කණ්ණාපින	268, 270, 272		පොරිසාද	292, 320
කම්පිල	292		එ	
කසී	304		චූසති	262
කාලිඛා	254, 266		බ	
කාසිරාජ	302, 308		බාරණසී	282
කුරුරාජ	276		බුහමවඩ්ඪන	306
කුසාවතී	254		හ	
	ව		භිස	304
වඤ්ඤ	258		භුරිදත්ත	280
වමෙප්පයක	282		භොජපුත්ත	294
වුල්ලබොධි	282		ම	
වෙනපුත්ත	270		මගධ	312
	ජ		මණ්ඩලය	316
ජයද්දිය	292		ලද්දිදෙව්	268, 270, 272
ජාලි	268, 270, 272		මහාගොව්ඤ්ඤ	256
ජුජක	270		මහා ලොමහංස	324
ජෙතුත්තර	264, 272		මානබ්බ	298
	ක		මිට්ඨලා	258
තෙමිය	308		මුග්ගපක්ක	308

සංකීර්ණාමානුකූලමනිකා

	ය		ස
සුධර්මය	298	සච්ච	312
	ර	සංකීර්ණය	264
රුරු	286	සාම	322
	ව	සිතෙරු	266, 272
වචන	268, 270	සිව්	260, 266
විරුපකඩ	280	සිවක	262
විසසකමල	270	සුතසොම	320
වෙසසනර	264	සොණ	306
	ස	සොඤ්ඤ	304
සකක	262, 270, 274, 322	සොමනස	298
සඬ	252		
සඬපාල	294		

බුද්ධචංස පාලි

විසෙසපදනුකකමනිකා

අ	පිට්ඨකයා	එ	පිට්ඨකයා
අඤ්ඤා	22, 26	එහිනි	30, 62, 116
අකුමාරි	82		
අනුභවජනවිවර්තනා	38	ඔ	
අධිකාර	28, 30	ඔසධි	46
අනධිවර	2, 4	ක	
අනාචාරියො	226	කඨිනවිවරෙ	108
අනිලඤ්ඤා	8	කඨිනකුමාරෙ	130
අනිවර්තනිගමනං	100	කෙවලං බොධිං	114, 138
අනුචිත්තං	40	කොරණ්ඩසමසාදිසො	12
අනුසාරෙ	42		
අප්පකම්මානසා	234	ග	
අප්පරජකම්මානසා	2	ගගනමණ්ඩලෙ	36
අභිඤ්ඤා	24	ගණතුපො	74
අභිනිහාරො	16, 30	ගවසානෙන	70
අභිසංනෙතා	32	ගිරං	100
අමනස්සුභිං	122		
අමතහෙරිං	76	ජ	
අසනි	186	ජලභිකෂාකුභි	28
අහු	62, 226	ජ	
ආදෙසනානුසාසනී	4	ජිසව්වා	36
ආලිභත	114	ජිනවකකං	236
ආහුතිනං	30, 32	ජිනබොධියං	82
		ජුතිනිධරසස	2
ඉ			
ඉඤ්ඤා	88		
ඉසි	14	ඤ්ඤා	
		ඤ්ඤාමාතූං	224
උ			
උකකුට්ඨිසඤ්ඤා	32, 62, 210	ත	
උට්ඨානං	140	තාදිති	28
උතුට්ඨසො	46	තිපාටිහිතෙ	4
උපනිසාදිනො	184	තිවිධභි	22

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 25 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වී සසපදනුකකමනිකා

ද	පිට්ඨකයා	බ	පිට්ඨකයා
දකජා	34	බුද්ධරංසෙන	120
දසිකඔරසො	114	බොධිපාවනා	42, 44, 46, 48
දරිසයා	36	බ්‍රහ්මා	114, 130, 144
දසපාරාසුරියා	80, 112	බ්‍රහ්ම	142, 182
දුබ්භිතො	42	හ	
දුරාසද්	60, 100 130, 146, 203	හද්දකෙ කප්පො	208, 218, 226
		හාථ	50
ධ		හුසවාතෙහි	46
ධම්ම චොති.	222	ම	
ධම්මදෙසනෙ	68, 76, 84	මණ්ඩකපා	122, 138, 152
ධම්මධාතුයා	40	මධුලංඝික.	208
ධම්මෙහරි.	68	මානස.	58
ධම්මිකක.	68, 74	මානුසක.	50
ධ්‍රැවසාව.	24	මානුසෙහි	28
ධ්‍රැව.	32, 34, 36	මොරහස්සො	144
ධ්‍රැමකෙතු	74	ව	
න		වටුමායන.	26
නරමරු	28, 62, 170	වසිහුන	26, 32
නරවසහ.	138	විථන.	38
නවඛං ජිනසාසන.	226	වියාකරි	110
නවඛං සත්ථිසාසන.	64	ස	
නිවජ්ඣනනි	126	සඛකාට	6
ප		සතරංසි	6, 106, 138
පකරණෙ සත්ත	216	සමිංසු	56, 108, 114, 130, 146
පතිට්ඨහ	48	සමපනනවිජ්ජාචරණසස	2
පරිවෙසනෙ	48	සල්ලකතො	242
පලුග්ග.	24	සංකිලෙසමරණ.	74
පවන.	52	සිඛි	112, 206
පාටිභීර.	12, 200	සෙරි	22
පාවචන.	56, 98, 106, 144	සෙලෙනි	10
බ		හ	
බ්‍රිලාසයා	36	හඤ්ඤ.	2
බුද්ධකරෙ ධම්මෙ	40	හි.කාර.	8
බුද්ධධම්මා	40, 42, 44, 46, 48	හුතාසනො	98
		හෙසානි	30
		හෙහිනි	20

වර්ග පිටක පාලි

විසෙසපදනුකමනිකා

අ	පිටුවක	ක	පිටුවක
අකිඤ්චන	264	කධීනං	304
අතික්ඛයං	316	කණ්ණහෙරිං	266
අනගාරියං	302	කණ්ණවත්තනි	314
අනරියො	286	කදලිං ව අසාරකං	300
අනුච්ඡවො	254	කරුණං	272, 238, 298
අනොලීනො	252	කමඤ්ඤා	288
අපච්ඡාසො	256	කාරං	252
අපරාජිතං	252	කාසුං	310, 322
අපසායං	316	කානාමි	286
අබ්බොච්ඡිනනං	258	කුසලං	300
අලිකං	312	කුසාවතීච්ඡි	314
ආරාධනියං	258		
ආසයං	274	ගිහිධම්මෙ	304
ආලකකාසුයා	278		
		සාසහෙතු	274
උත්තමඤ්ඤං	318		
උපායනං	256	චතුර්වාරිං	268
උබ්බිග්ගා	268	චතුර්සාරං	258
උරගාධිභු	294	චෙටකෙ	284
උරුකකම්මෙහා	292		
		ජ	
ඵ		ජවං	286
ඵකසාසනී	234	ජාතකො	254, 256, 266
		ජ	
ඔ		ජට්ඨිකිලිනො	300
ඔව්නායතු	308	ජාතවේද	314
ඔදපත්තනියා	284	ජාලසිඛනතරෙ	276
ඔහනෙනි	286	ජුතිකරං	308

විශේෂපද්‍රැක්කමතිකා

ක	පිටියකො	ප	පිටියකො
තථං	260	පවනෙ	268, 270, 278, 322
තසා	294	පසදමිග	322
තාලම් කැටං	262	පාවකො	314
තුත්ත	306	පාවද	288
		පාහුනාගතං	318
ථ		පිතු මාතු ව	304
ථුසරාසිංව අතකුලං	300	පුබ්බසාලොභිතා	308
		පෙළායං	280
ද			
දකාසයා	284	බ	
දකඛ්ඤානුච්ඡවං	274	බලසා	284
දසිතො	298	බොධිජං	258
දරථපරිලාභං	276	බොධිපාවනං	250
දරිසයෙ	312	බොධියා	262, 272, 284, 288
දවඩාහො	314		290, 298, 310
දයාචුධො	294	බ්‍රහ්මාරකෂක	272, 284
දුමං අනෙතව සුසිරං	300	භ	
දෙසා 262, 272, 284, 298, 304	310	භවාභවෙ	250, 258
		භික්කාරෙ	244, 266
ධ		භෙසමා	292
ධකෂකං	254, 256, 266	ම	
ධමෙකරථධ්වංසිනො	260	මාතු පිතු ව වැදිතා	304
ධරණීරූභං	262	මාලාවච්ඡං	298
ධට්ඨමං	314	මහාසිඛි	314
න		මුත්තෙති	286
තිවුප්පභමානානං	266	මුද්දිකාමො	252
තිපපිළයනො	284	මුග්ගො	310
ප		ය	
පකෙකා	310	යජනා	258
පජජුනො	316	යකෂකුචාටනො	258
පජ්ඣං	320	ර	
පතිකරො	298	රජගතෙ	276
පභ්‍යාගෙර	284	රථියා රථියං	300
පරන්ති	300	රාජවෙදනං	310
පරික්කාසං කතෙ මයි	294	රාජුපථිවෙ	322

විසෙසපදනුකකමනිකා

ව	පිටය්ඛකා	ස	පිටය්ඛකා
වණ්ඛකෙ	262	සමුභවාරි	316
විථනං	250	සමිභා	290
විපිනකානනෙ	260	සමපිලෙ	302
විවණණියං	250	සයමහං	252
වෙදජානො	260	සහධමො	284
වෙධිනො	318	සාමඤ්ඤපගනො	300
		සාරත්තාධිගනෙ	284
ස		සිධි	314
සකවාහෙන	250	සිනෙරුවටවටංසකා	264, 266
සකරුං	320		268, 270, 272
සච්චජේන	316	සිලබ්බතසමපිනො	282
සජ්ජසං	310	සොළසිං	310
සනභාගො	258	හ	
සනං ධාමමො	300	හස්මුඤ්ඤිනො	310
සබ්බඤ්ඤනං	252, 262	හඤ්ඤිමකං	278
	284, 298, 302, 304	හිළිනො	286